

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး - ဒို့အရေး
- တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး - ဒို့အရေး
- အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး - ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- * ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအားဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအားဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအားဆန့်ကျင်ကြ။
- * ပြည်တွင်း ပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- * အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေး
- * စည်းကမ်းပြည့်ဝသောဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရေး
- * ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီစက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- * ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
- * ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်တည်ဆောက်ရေး
- * နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး
- * အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများမပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- * စစ်မှန်သောမျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- * တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

ယွအပုဟကွာ်ထွဲတၢ်တဖၣ်အကီ
(b@mpkqll&mt Nkhy;csurfm)

yEjfoI
0DzefEIf (00354)
rehe*sm
u i fapmi lyEjfwLuf
206 a&tpövr?&eL i fHkE, ?&eLkEtrE

xlwá0oi
0DapmXtrao (00594)
0uK
jrefnjynbwraeDyloft oi fawmf
(68) 0Dpövr?&eLkEtrE

tjfa& - 2000

wezh - 1250.00

yxrtLuf

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

နီၤဖး (၁) မူခိၣ်အဘိဓာန်အတၢ်သးအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ပာ်

- ၁. ပုၤတဖၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤ ----- ၃
- ၂. ယွၤပုၤမၤဘျးတၢ်ကဲဒိၣ်လၢဟ့ၣ်လီၤတၢ်ညီတဂၤ ----- ၈
- ၃. ဘၣ်မနုၤအပိယွၤပုၤကညီဒိပုၤဟ့ၣ်တၢ်လၢအကီၢ်န့ၣ်လဲၣ် --- ၁၃
- ၄. တၢ်သိၣ်တၢ်သီသဘံၣ်ဘုၣ်လၢခရံၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်အဘၣ်စၢၤ -- ၁၉
- ၅. တၢ်မၤဘျးတၢ်ဖဲခရံၣ်အိၣ်ဆိးဝဲအလီၢ် ----- ၂၃
- ၆. စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလၢအဘျးအိၣ်နီၢ်ကီၢ် ----- ၂၅

နီၤဖး (၂) တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ

- ၇. မၤကံၢ်မၤကျၢၤယွၤအတၢ်မၤ ----- ၃၀
- ၈. သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်အလၢအပုၤလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အကီၢ် ----- ၄၀
- ၉. ဟ့ၣ်လီၤသးအကလုာ် ----- ၄၅
- ၁၀. တၢ်ကိးလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢအါထီၣ်အကီၢ် ----- ၅၁
- ၁၁. ဆါလီၤဟံၣ်သီဒီးတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ----- ၅၉

နီၤဖး (၃) ယွၤအစုၤဟံၣ်ကီၤလီၤဆိ, တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤ

- ၁၂. ယွၤမၤကွၢ်ပတၢ်သူၣ်တီၢ်သးတီ ----- ၆၅
- ၁၃. အိၣ်သူၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်သကဲၣ်ပဝး ----- ၇၁
- ၁၄. တၢ်ဆိကမိၣ်အပံၤလၢလၢယိယိဖိ ----- ၇၆
- ၁၅. သမံၤသမိးကွၢ်တၢ်သးတီအဂ့ၢ်အကျိၤ ----- ၈၀
- ၁၆. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဘၣ်, တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလၢအဂ့ၢ် ----- ၈၃
- ၁၇. ဝံမၤလကံအတၢ်ကစီၣ် ----- ၈၆
- ၁၈. မၤကွၢ်ယွၤတက့ၢ် ----- ၉၄

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

- ၁၉. တၢ်ဘၣ်သူၤယွၤအစုၤလီၤဆိလၢတၢ်မၤလီၤဆိအကီၢ် ----- ၉၇
- ၂၀. သးလၢအသ့ၣ်ညါဒုၣ်တၢ်တမံၤအတၢ်တူၢ်လိာ် ----- ၁၀၀
- ၂၁. တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သူၤအိၣ်ဒိလဲၣ် ----- ၁၀၇
- ၂၂. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
ဒီးပုၤမၤယွၤအတၢ်မၤတဖၣ်အကီၢ် ----- ၁၁၁

နီၤဖး (၄) ပုၤကိးဂၤဒဲးအိၣ်ဒီးအတၢ်လၢန့ၣ်စုၣ်

- ၂၃. တၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢပုၤဟၢကွၢ်ထွဲတၢ်အကီၢ် ----- ၁၁၇
- ၂၄. တၢ်လၢလၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် ----- ၁၂၁
- ၂၅. ပုၤလၢအိၣ်ဒုၣ်ထဲတၢ်လၢတမံၤဇီၤ ----- ၁၂၆
- ၂၆. တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ယွၤအတၢ်မၤဂ့ၢ်တဖၣ် ----- ၁၃၂
- ၂၇. တၢ်ကွၢ်ဆၢခဲၣ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ် ----- ၁၃၆

နီၤဖး (၅) ပုၤဟၢကွၢ်ထွဲတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်

- ၂၈. တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်န့ၢ်
တၢ်လၢန့ၣ်ကစၢ်အပိ ----- ၁၄၂
- ၂၉. တၢ်ဃုၤန့ၢ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ----- ၁၅၁
- ၃၀. တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ကီၢ်ထီၣ် ----- ၁၅၈
- ၃၁. မုၢ်ကီၤလံာ်အပျံၤသက့ၤ ----- ၁၆၇
- ၃၂. တၢ်သူၤကမၣ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ----- ၁၇၀
- ၃၃. တၢ်သးကညီၤပုၤဖှိၣ်ဖိယာ်ဖိ ----- ၁၇၃

နီၤဖး (၆) ပုၤဖှိၣ်ဖိယာ်ဖိတဖၣ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အါလီၤ

- ၃၄. စံးပတြၢတၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ် ----- ၁၈၅
- ၃၅. မ့ၢ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါလီၤ ----- ၁၉၃

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

နီၤဖး (၇) ပှၤတခါဘိမုၢ်ဖိအတၢ်တူၢ်ခိၣ်ကီၤဒိၣ်

- ၃၆. ဒိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအသိးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ် ----- ၂၀၀
- ၃၇. ယွၤကတဲၣ်ကတီၤကျဲၤလၢပဂီၢ် ----- ၂၀၄
- ၃၈. တၢ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်လၢအအိၣ်တၢ်တီၢ်ဂီၢ်တီၢ် ----- ၂၀၈

နီၤဖး (၈) တၢ်ဟ့ၣ်လၢပတူၢ်လိာ်အိၣ်ဟဒီးသ့ဝဲတဖၣ်

- ၃၉. တၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢာ်အမ့ၢ်အတီၢ်အဂ့ၢ် ----- ၂၁၃
- ၄၀. တၢ်ဟ့ၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် ----- ၂၁၇
- ၄၁. တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအမ့ၢ်ခါတၢ်ဘၣ်အသး ----- ၂၂၁

နီၤဖး (၉) တၢ်ဃုန့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်

- ၄၂. တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်အဂီၢ် ----- ၂၃၁
- ၄၃. တၢ်ကျဲးစးကဲယွၤဒီးစ့ကစၢ်အပျီၢ်အဘီၣ် ----- ၂၄၂
- ၄၄. သရၣ်အသ့အဘၣ်လၢအဘျူးအဖိၣ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ----- ၂၄၉

နီၤဖး (၁၀) တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ပွၤကလံၤ

- ၄၅. တၢ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပိးအလီ ----- ၂၅၇
- ၄၆. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပိးအလီအပွၤကလံၤ ----- ၂၆၃
- ၄၇. တၢ်မၤလၢအတအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ ----- ၂၇၀

နီၤဖး (၁၁) “ကမၢ်” အတၢ်မၤနးမၤဖျိၣ်

- ၄၈. သုကျဲၤအိၣ်မူဒိန့ၢ်စ့ဟဲန့ၢ်လီၤအသိးတက့ၢ် ----- ၂၇၆
- ၄၉. တၢ်မၤလီၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသူးအသ့ၣ် ----- ၂၈၀
- ၅၀. တၢ်ကွဲထုကဖၣ်မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဆီတလဲတၢ်မၤ ----- ၂၈၃
- ၅၁. မၤစီကွံၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သ့ၣ်တီၢ်တဖၣ်အဒ့ၣ်ကမၢ် ----- ၂၈၆

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

- ၅၂. ဟးဆွဲးကရၢတဖၣ်အဒ့ၣ်ကမၢ် ----- ၂၉၄
- ၅၃. တၢ်သးပှၤနီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဒွးထီၣ်တၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ ----- ၃၀၂
- ၅၄. ဃုာ်သဖိဆူညါဒီးတၢ်န့ၢ် ----- ၃၀၇
- ၅၅. တၢ်ကတီၤလၢပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်အတီၢ်အအိၣ် ----- ၃၁၁

နီၤဖး (၁၂) ပၢ်ဖိၣ်တၢ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်အဂီၢ်

- ၅၆. တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤလၢကမၤလၢကပီၤပှၤကညီ ----- ၃၁၆
- ၅၇. တၢ်ကတီၤဆူပှၤသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်တဖၣ်အဂီၢ် ----- ၃၂၂
- ၅၈. တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဟၤသး ----- ၃၃၀

နီၤဖး (၁၃) တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးတၢ်စံးပၢ်လၢအလီၤပၢ်ကဲတဖၣ်

- ၅၉. တၢ်အိၣ်တီၢ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤသးဒီးယွၤ ----- ၃၄၁
- ၆၀. အန့ၢ်အတၢ်ဒဲးဘး ----- ၃၄၄
- ၆၁. တၢ်စၢၤဃာ်လၢပှၤဒီးယွၤအလံာ်အုၣ်အသး ----- ၃၄၈

နီၤဖး (၁၄) တၢ်ကွဲးပၢ်တၢ်လံာ်ဒီးတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်

- ၆၂. တချူးသံအိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤပၢ် ----- ၃၅၅
- ၆၃. တၢ်ကဲပှၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ်မ့ၢ်မူဒါလၢအဘၣ်ဃးပှၤတဂၤစုာ်စုာ် -- ၃၆၄
- ၆၄. တၢ်ခီလဲက့ၤမူဒါဆူပှၤဂၤအအိၣ် ----- ၃၆၈

နီၤဖး (၁၅) ခိၣ်ဖးလၢပှၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ်အကလုာ်တီၢ်အဂီၢ်

- ၆၅. ခိၣ်ဖးန့ၢ်မ့ၢ်လၢပှၤမၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဃိလီၤ ----- ၃၇၃
- ၆၆. တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ် ----- ၃၇၇
- ၆၇. တၢ်မၤဘျူးပှၤကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအအံၤတဃာ်အဂီၢ် ----- ၃၈၁
- ၆၈. သးခုဃုာ်ဒီးပှၤဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတဖၣ် ----- ၃၈၅

မူဝါဒအဘိဓာန်အတိုင်းအတာသုံးအိတ်ဒီးတက်ကုန်ပတ်

နိဒါန်း (၁)

**မူဝါဒအဘိဓာန်အတိုင်းအတာသုံးအိတ်ဒီး
တက်ကုန်ပတ်**

- ၁. ပုဂံတဖန်လောအမေသကိးတက်ဒီးယွဂ် ----- ၃
- ၂. ယွဂ်ပုဂံမေဘျူးတက်ကဲဒိတ်လောဟုတ်လီတက်ညီတဂ် ----- ၈
- ၃. ဘုတ်မနုအပိယွဂ်ပုဂံကညီဒိတ်ပုဂံဟုတ်တက်လော
အကိးနုတ်လဲတ် ----- ၁၃
- ၄. တက်သိတ်တက်သီသဘိတ်ဘုတ်လောခရံဒီးမုတ်ကီလီ
အဘိတ်စာ ----- ၁၉
- ၅. တက်မေဘျူးတက်ဖဲခရံအိတ်ဆိးဝဲအလီ ----- ၂၃
- ၆. စံတ်တဲတဲလီတက်စံတ်တဲတဲလောအဘျူးအိတ်နီကီ ----- ၂၅

(၁)
ပုၤတဖၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤ

“မၤလၢကပီၤယွၤလၢနစုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဒီးလၢနတၢ်အါထီၣ်ခဲလၢာ် အတၢ်သၣ်ဆိတက့ၢ်. တုၤန့ၤတစုၤနသိၣ်ဇီၤဖိဇီၤကပွဲၤဒီး တၢ်အါအါကလဲာ်, ဒီးနနီၢ်စံာ်စံးသၣ်န့ၣ် ကပွဲၤလုာ်ကွဲာ်ဒီးစံးထံအသိၤလီၤ.” ကတိၤဒိ ၃:၁၀.

“တၢ်လၢအဖုံတၢ်, ဒီးအတၢ်အါထီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးတၢ်လၢ အဟ့ၣ်တၢ်စ့ၤကဲာ်ဆိး, ဒီးဘၣ်ထဲတၢ်ဖျိတၢ်ယာ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ညီ ကဘီၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်, ဒီးပုၤလၢအဖျိထံန့ၣ် ကဒီးဖျိထံအကစၢ် ဒၣ်ဝဲလီၤ.” ကတိၤဒိ ၁၁:၂၄,၂၅.

“မ့ၢ်ပုၤအချီန့ၣ် ကူၣ်ထီၣ်တၢ်အချီတဖၣ်, ဒီးဆၢထၢၣ်ဝဲလၢ တၢ်အချီ တဖၣ်အယီၤလီၤ.” ဝံယရှါယၤ ၃၂:၈.

ယွၤလၢအထံၣ်တၢ်ဖျိကွၢ်တၢ်ဖျါတဂၤန့ၣ် လီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤအတၢ်တိာ်ပာ်အကျဲ ဒ်အမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကမၤက့ၤပုၤ ဒ်ပမၤပုၤလၢအသိးလီၤ. တၢ်မၤဘျူးပုၤအဂၤန့ၣ် ကကဲထီၣ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤခဲစးလၢ ပုၤမၤဘျူးတၢ်တဂၤ အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် ကဒီးန့ၣ်က့ၤ တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိလၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်သးခုကစီၣ်အလၢကပီၤ

တၢ်မၤဘျူးပုၤအဂၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢအဂ့ၤဝဲဘၣ်ဝဲအယီၤ တကြားလၢ ပဒုးလီၤမၤအီၤနီၤတခီၣ်ဘၣ်. ခရံၣ်ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ပကစၢ်တိာ်ပာ်ဝဲလၢ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ အကျဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တပာ်ဃုာ်မၤတၢ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ်သက့ ယွၤမၤလၢပုၤထီၣ်အတၢ်ကူၣ်ပာ်, တၢ်တိာ်ပာ်သ့ဒၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ယွၤသ့ၣ်ညါဆိပာ်လၢ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တမၤဃုာ်တၢ်ဒီး တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်တိာ်ပာ်တမံၤအံၤန့ၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်

တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီဘၣ်အယီၤ ယွၤဟ့ၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကမၤဃုာ်ဘၣ်တၢ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဆၢတၢ်ကတီၢ်လဲၤတရံးဘၣ်သးတဝီဒီး တဝီအသိး ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မ်အသးကအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဖျိဖိယာ်ဖိ, ဒီးစိာ်ကဖိထီၣ်သကိးတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ယွၤမၤသကိးတၢ်ဒီး ဟ့ၣ်အီၤ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခွဲးအယာ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤ တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤ, တၢ်စိာ်ကမိၤလၢအအိၣ်ဒီးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပကြားသူအီၤလၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် ဒီးမၤစၢၤပုၤတဖၣ် လၢဘူးကလီၤမၤ, ပုၤတဖၣ်လၢ ဘူးအကဟးဂီၤအဂီၢ်လီၤ.

ဒ်ပတူၢ်လိာ်အတၢ်ကိးပုၤ, ဒီးဟ့ၣ်လီၤဂံၢ်ဘါ, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢအအိၣ် ဒီးပုၤအယီၤ ပကလီၤကံးဒီးခရံၣ်ကစၢ်လၢအတူၢ်ဖျိတူၢ်ယာ်အသး, ဟ့ၣ်လီၤ အသးသမူလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်အသိးလီၤ. ပဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ ပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ် ကဲဘျူးကဲဖျိကဒါက့ၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအဒိၣ်အမုာ်လၢပဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

တၢ်သးအိၣ်မၤစၢၤမၤလီၤမၤဘၣ်က့ၤပုၤလၢ အဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလၢ တၢ်ဒဲးဘးယိာ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ် ကဲတၢ်ဒုးဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးက့ၤအဝဲသ့ၣ် ဒ်ယွၤ တုၤလီၤတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အသိးလီၤ. တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤတမံၤလၢအစးထီၣ်လၢမူခိၣ် လၢအခိၣ်ထံးလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤတဲဖျါထီၣ်အတၢ်အဲၣ်ပုၤကညီမ့ၢ်အဒိၣ် ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. “ယွၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတုၤအဟ့ၣ်လီၤကွဲာ်အဖိခွါအိၣ်တဂၤဃီ, ဒ်သိးကယံာ်ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤအီၤတဂၤလၢလၢန့ၣ် သုအတဟးဂီၤတဂ့ၤဒီး ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ.” ယိၤဟ့ၣ် ၃:၁၆. ခရံၣ်အတၢ်ဒီးသံသး ဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ပာ်ကစၢ်အတၢ်သးအိၣ်အတၢ်အဲၣ်လီၤ. တုၤခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤ အသးလၢတၢ်ပုၤက့ၤပုၤအဂီၢ်ဝံၤဒီး, တၢ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်တမံၤမ့ၢ်ဝဲ, အဝဲကမၤ ဝံၤက့ၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. တၢ်အိၣ်အသးအဂၤလၢခရံၣ်လိာ်ဘၣ်တအိၣ် နီၤတမံၤလၢဘၣ်.

သးလၢအအဲၣ်ဒီးမၤစၢၤပုၤဂၤတဖျါအံၤ မ့ၢ်သးလၢအလီၤကံးဒီး ကစၢ်ယွၤအသးလီၤ. ခရံၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးဒုးထံၣ်သ့ၣ်ညါပုၤဖျါဖျါလၢ

သွန်ဖျာန်ထုန်စုညါအလီလံလီ၊ ဒ်သီးဒီးပုဂံကညီကဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်အုန်က့ၤ ခိဉ်က့ၤသတးဒီး အဝဲဟ့ၣ်လီၤအသးသမူဃုာ်ဒီးတၢ်လၢအိဉ်ဒီးအိၤခဲလၢာ်လီၤ။ ခရံၣ်အထုန်စုညါဒုးကဲထီၣ်လီၤထီၣ်တၢ်သးအိဉ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢ အပျီၣ် အဘီၣ်လၢအပိာ်ခရံၣ်အခဲသ့ၣ်တဖန်အဂီၢ်လီၤ။ တၢ်အဒိအတၢ်တမံၤအံၤ ဒုးအိဉ်ဖျါထီၣ်တၢ် “ဟ့ၣ်လီၤတၢ်, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်” န့ၣ်လီၤ။ တၢ်အံၤ ဒုးကဲထီၣ်သးလၢအပုၤဝဲဒီးတၢ်မၤဘျူးတၢ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၤတမံၤစ့ၢ်လီၤ။ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖန်အတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဟီၣ်ခိဉ်အတၢ်မုၢ်လၢတခါ မ့ၢ်ဝဲသးလၢ အအဲၣ်ဒီး “ဒီးန့ၢ်တၢ်, ဒီးန့ၢ်တၢ်, ဒီးန့ၢ်တၢ်” လဲလဲလီၤ။ အဝဲသ့ၣ်တဖန် အတၢ်မုၢ်လၢတခါ မ့ၢ်ဝဲတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလၢဟီၣ်ခိဉ်တကပၤအံၤ, ဘဉ်ဆဉ် ဒုးကဲထီၣ်ကဒါက့ၤလၢတၢ်နးတၢ်ဖျိဉ်တၢ်ကီၢ်တခါ, တၢ်သံတၢ်ပုၢ်တခါလီၤ။

ခရံၣ်အတၢ်ဒီးသံသးအံၤ နဲၣ်ဖျါပုၤလၢပကစၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်ကစၢ်တကလၢ အအဲၣ်လီၤက့ၤအသးဒုၣ်ဝဲတဂၤဘဉ်လီၤ။ တၢ်အံၤမ့ၢ်မးတၢ်တမံၤလၢဖျါပျီမး ဂုၤဂုၤလီၤ။ ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပဂံၢ်လၢ ပကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်, ဒီးသးလၢအလၢ ပုၤဝဲဒီးတၢ်အဲၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤလီၤ။ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဂၤအဂီၢ်အဃိ တကြားလၢပအံၤစ့ၢ်အုၤန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဘဉ်။ ယွၤကတဲာ်ကတီၤပာ်တၢ်လၢအပုၤကလုာ် အဂီၢ်, ဒ်သီးအပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖန် ကအိဉ်ဒီးတၢ်ကျးစား, တၢ်ဂဲၤပျီၣ် ဂဲၤဆးသပုၢ်ပုၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဖဲဟီၣ်ခိဉ်အံၤ ပုၤဝဲဒီးတၢ်အာ, ဖဲတၢ်ခဲးအိဉ်ဝးတရံး လုာ်ဘၢဟီၣ်ခိဉ်အံၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ယွၤကိးထီၣ်ပုၤ ဒ်သီးပကကျးစား မၤတၢ်သပုၢ်ပုၢ်လီၤ။ ယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်ဘဉ်အိဉ်လၢ ဟီၣ်ခိဉ်အတၢ်ထုးန့ၢ်ဘျူးန့ၢ် အတၢ်သးလီၤသးကံၤအနီၢ်ပျံၤသကွီၤအပူၤလီၤ။ တၢ်ဘဉ်ယိာ်အိဉ်လၢယွၤအပုၤ ကိၢ်မုၢ်တဖန်အဂီၢ်ဒိဉ်မးလီၤ။ ကစၢ်ယွၤဃုာ်အပုၤဂီၢ်မုၢ် ဒ်သီးကဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်သးကညီၤလီၤန့ၣ်, အပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖန်ကဘဉ်သ့ၣ်ညါဝဲလီၤ။ သးလၢအအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤမ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်လၢအဝဲသ့ၣ်အပူၤဘဉ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကဆိတလဲက့ၤအသးဒ်ယွၤအသကဲာ်ပဝဲ, အဒိအတၢ်ဂုၤကသ့ဝဲ ဒ်လဲၣ်။

တၢ်ဆိဉ်ဂုၤဆိဉ်ဝါတဖန်လၢပုၤပုၤကွၢ်ထွဲ တၢ်အဂီၢ်

ယုၣ်ရှူးစံးဘဉ်အပျီၣ်အဘီၣ်..... “လဲၤဒီးတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ လၢဟီၣ်ခိဉ်ဒိဖျာန်ညါ, လၢတၢ်အုန်အသးလၢပုၤကလုာ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်တက့ၢ်။” တၢ်မၤတမံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဒုးမၤဒိဉ်ထီၣ်လီၤထီၣ်ယွၤအတၢ်သးကညီၤအဂ့ၢ် ဒ်သီးဒီး ပုၤကသ့ၣ်ညါအိၤလီၤ။ ပုၤအိဉ်ဝဲတနီၤနီၤလၢအလဲၤဒီးစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်, ဒီးကိးဃုာ်ပုၤအဂၤလၢ ကမၤဃုာ်တၢ်ဒီးအိၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျုးလီၤတၢ်အဂီၢ် လီၤ။ တၢ်အံၤ မ့ၢ်လၢယွၤအဘီၣ်အမုၢ်အဂီၢ်, ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီၤအခွဲးအယာ်ဒ်သီး ကပၤဘဉ်တၢ်စုၤလီၤခိဉ်ခိဉ်, ထူဒီးစုသ့ၣ်တဖန်မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်, မ့ၢ်လၢကဟ့ၣ် မၤစၢၤလီၤတၢ်လၢတၢ်ထုးက့ၤပုၤကညီၤအသးမူကဒဲကဒဲန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤ တခါအံၤ ယွၤလီၣ်ဘဉ်လၢပုၤကညီၤကမၤအိၤလီၤ။ ပုၤကညီၤစ့ၢ်ကိး လီၣ်သပုၢ် ကတၢ်လၢကဘဉ်မၤဝဲလီၤ။ အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်, တၢ်မၤတမံၤအံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်သးအိဉ် တၢ်သးကညီၤတၢ်ဒီး သးလၢအလၢပုၤဝဲဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ။

ယွၤအစုပုၤဝဲဒီး တၢ်လၢတၢ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အဂ့ၢ်အဝါကိးမံၤဒဲး ဆူပုၤကညီၤအအိဉ် ဒီးဒုးနဲၣ်ဝဲအတၢ်အဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပုၤဖျိဉ်ဖိယာ်ဖိမ့ၢ်ယွၤအပုၤ ကလုာ်လီၤ။ န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်ဘဉ်တုၤခဲလၢာ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ။ ထူဒီးစုသ့ၣ်တဖန် မ့ၢ်တၢ်လၢယွၤတုၤလီၤဝဲလီၤ။ တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါန့ၣ် မ့ၢ်ဒုၣ်ယွၤပၤဃာ်အိၤလီၤ။ ယွၤအသးမ့ၢ်အိဉ်ကဒုးစုၤလီၤတၢ်စုၤလၢ “ထူဒီးစု” န့ၣ် ဒုးစုၤလီၤဝဲသ့ၣ်လီၤ။ ဘဉ်ဆဉ်လၢကဒုးစုၤလီၤ “ထူ” လၢမူခိဉ်အလီၢ်န့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤ ပုၤကညီၤသ့ၣ်တဖန်လၢ “ပုၤပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်အခွဲးအယာ်လီၤ။ တၢ်ထုးတၢ်တီၤ, ထူဇိၤလွဲဇိၤ, ကျိဉ်စုသ့ၣ်တဖန်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဆူပုၤကညီၤအစုပုၤ ဒီးတၢ်စုလီၢ် ခိဉ်ခိဉ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤတဖန် တမ့ၢ်တၢ်ကဘဉ်ပာ်ဖျိဉ်အိၤအဂီၢ်ဘဉ်။ မ့ၢ်ဒုၣ်ဒ်သီးကကဲဘျူးကဲဖျိဉ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ယွၤဒုးကဲထီၣ်အတၢ်ဆိဉ်ဂုၤအကျဲးစိဖျါလၢ ပုၤကညီၤကဒဲကဒဲလီၤ။ ပုၤကညီၤ အသးကဘဉ်အိဉ်လီၤကဲာ်အကစၢ် လၢအတုၤလီၤအိၤတဂၤဒီးသးလၢအမၤဘျူး တၢ်န့ၣ်လီၤ။ တုၤန့ၣ်တစု ဖဲခရံၣ်အလၢကပီၤအိဉ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ် ကအိဉ်ကဆိး

ဘဉ်ဃုာ်ဒီး ခရံာ်အစီၤစီၤအဃာ်ဃာ်လီၤ. အဃိန့ၣ် ဒီးသးလာအအဲၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖျၢာ်န့ၣ် ကဘဉ်အိၣ်ဝဲဒၣ်သပုၣ်ပုၣ်လီၤ.

အိၣ်ဖျိၣ်သကိးဖဲထုၣ်စုညါအဂီၤထံး

တၢ်ကဘဉ်ဒုးမူထီၣ်က့ၤတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤလၢအအိၣ်ပာ်တုၢ်လၢကရၤန့ၣ် အဒိခိၣ်တမံၤအံၤလီၤ. ဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၤ, မၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်အဲၣ် ဒ်ကရၤန့ၣ် ဒိခိၣ်အတၢ်အဲၣ်ဒီးပျဲလဲၤသက့ၤဆူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကိးဖုဒဲးတက့ၢ်. ခရံာ်ကစၢ် ဟဲလီၤစီၤန့ၣ်ပုၣ်တၢ်မၤလိလၢပကီၢ် ဒီးတကြားလၢပလူၤပိာ်ထွဲမၤထွဲဃုာ်ဘဉ်ဒါ, အခိၣ်တလိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢပသးပူၤတက့ၢ်. ပကဘဉ်ကျဲးစားမၤတၢ်လၢအတဃါဃုာ်လိာ်သးဒီးတၢ်မၤယံာ်မၤနီၢ်တမံၤ ဘဉ်လီၤ. ဒ်နဆၢထၢာ်နဲလၢထုၣ်စုညါအဂီၤထံးဒီး နသ့ၣ်ညါလၢမူခိၣ်အစီၤပၤ ဘဉ်သံလၢနီၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် နကအုၣ်နသးလၢ “တၢ်လၢယကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤ တအိၣ်နီတမံၤဘဉ်” လီၤဒဲးဒါ.

ပုၤလၢန့ၣ်သပုၣ်ကတၢ်ဒ်ခရံာ်အတၢ်အဲၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတဖၣ် ကဘဉ် တၢ်မိၤဃီၤအီၤဆူထုၣ်စုညါအခိၣ်ထံးလီၤ. ကဘဉ်လီၤကွံာ်အတၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွံာ် သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးစၢ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးလၢ ယွၤဒီးလၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ညါကွံာ်လီၤသး, တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤသးအပူၤ ကအိၣ်ဖျိၣ် သကိးလိာ်သးဖဲထုၣ်စုညါအဂီၤထံးလီၤ. ဒ်နမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်အသိးအဃိ ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်, ဒီးနကအိၣ်ဘူးဒီး တၢ်သးကညီၤအလီၢ်ပစိာ်, ဒီးနကဟံးထီၣ်ဘဉ်ပျဲထူတဘိလၢ အဟဲလီၤလၢမူခိၣ်တုၤလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးကယူထီၣ်ကဒါက့ၤပုၤကညီလၢတၢ်ဒဲးဘးယိာ်အပူၤ ဒီးကလၢပဲၤဝဲဒီးဒီးပုၣ်ဝဲၢ် အတၢ်အဲၣ် ဆူပုၤတသ့ၣ်ညါဒဲးဘဉ်ယွၤ ဒီးပုၤလၢတၢ်မုၢ်လၢတအိၣ်ဘဉ်သ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

(၂) ယွၤပုၤမၤဘျူးတၢ်ကဲဒိၣ်လၢဟ့ၣ်လီၤတၢ်ညီတဂၤ

“တၢ်ကစိကစီၤလီၤလးဒိၣ်မးလၢ အအိၣ်ဒီးယွၤန့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဒိဖျိ(သး)လၢအစံၣ်ထီၣ်ဘိ, (ပသိၣ်) လၢအလဲၤဟူးဂဲၤဒီး တၢ်လဲၤတရံးအသးလၢ ပုၤကညီအနီၢ်ခိၣ် ဖဲမူဒါအလီၤဘဉ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဘဉ်မၤဝဲတခါဘဉ်တခါ စုာ်စုာ်လီၤ. ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးမူဒါအိၣ်လၢပကဘဉ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤလၢ အအံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီဘဉ်တၢ်ပာ်ထီၣ်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်ဘဉ်တု အဂၤခဲလၢာ်အဖိခိၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဘဉ်တုကစၢ်အတၢ်မၤဂ့ၤလၢပုၤကညီ အဂီၢ်လီၤ. ယွၤမၤလၢပုၤန့ၣ် ပတၢ်အိၣ်မူခိၣ်ဖျိအတၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ် လၢပအိၣ်, ထံလၢပအိၣ်အီၤ, တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢပကူအီၤသိးအီၤ, ကလံၤ အဆုၣ်လၢပသါန့ၣ်ဘဉ်တဖၣ် မ့ၢ်ကစၢ်အတၢ်ကတဲာ်ကတီၤလၢပဂီၢ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်တကဟ့ၣ်ကယာ်ဘဉ်ပုၤဒီးကလံၤလၢပသါန့ၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်လၢ ပအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကပဲၤဝဲဒီးတၢ်စုာ်တၢ်ပျၢ်လီၤ. ကလၢပဲၤဝဲဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တဖၣ်လီၤ. ယွၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ, အလၢပဲၤဝဲဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံာ်ဒီးမ့ၢ်ပုၤဟၤ ကွၢ်တၢ်တဂၤလီၤ.

မုၢ်အတၢ်ကပီၤလၢအကပီၤလီၤ, လါလၢကပီၤလီၤဆုၣ်, ဆဉ်ဇိၤဖိဇိၤ အတၢ်ကပီၤမၤဃံလၢအါထီၣ်မူခိၣ်, မူကပိာ်လီၤ, ပစီၤထံလၢ အဒုးမဲထီၣ်တပံာ် တမါသ့ၣ်တဖၣ်, သ့ၣ်ဒိၣ်ဝဲထီၣ်, န့ၣ်ဆၢတၢ်ဘဉ်တုလၢအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အဖိခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လၢတဖၣ် လၢလုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်, ပျိမုၢ်လါဟ့ၣ်, ဘုမုၢ်ဟ့ၣ်စဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်, မူကပိာ်လီၤအလွဲၢ်, နံၤဒီးန့ၣ်, တၢ်ဆၢတၢ်ကတီၢ်အလဲၤတရံးသး ပာ်ဖျါထီၣ်ယွၤအတၢ်အဲၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢပရူလိာ်မုာ်လိာ်သးဒီးခရံာ်လီၤ. ယွၤန့ၣ် မ့ၢ်ကစၢ်လၢဟ့ၣ်ကလီၤတၢ်ဒီး အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကူၣ်ပာ်လၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤ

တင်ထီဘိလီ. ဒ်မိဂ်တဂကဟုကယင်အဖိအိနီထံဖိလဟဘုန်တူဂ်တင်ဆါ
တဂအသိး ယွဂေပုဂံကဟုကယင်ပုဒိန်န့ဒ်ဒ်အန့တကွါလီ. ဒ်သိးဒီး
ပဂ်တဂလဟတင်သးကညီအိန်လဟအဖိအလီအသိး ယွဂေပုဂံသးကညီ
အိန်လဟပုဂံအိသ့တဖန်လီ.” R & H, Sept. 18, 1888.

မုဂ်လဟဒီးန့ဘုန်ထီဘိအလီဟုန်လီကုလထီဘိတကုဂ်

“ပဒီးန့ဘုန်တင်ဆိန်ဂုလဟ ယွဂေပုဂံဟဲယွဂေပုဂံတင်ဆိန်ဘုန်ဒီး
ပကဘုန်ဟုန်မစာဆာကုပုဂံအကတင်တအိန်စွါကီးဘုန်လီ. ယွဂေပု
ပဂ်တဂတင်ဆိန်ဂုလဟအလီဘုန်လဟပလီန့ ဒီးတင်လဟပကဟုန်မစာ
ပုဂံန့ တအိန်တင်လဟဘုန်နီတမံဘုန်အယိ ပတင်ဟုန်န့ ကအိန်ကတင်
ကွံဝဲလီ. ယွဂေပုကစာမုဂ်တပင်ဖျါထီဘိဘုန်အတင်အဲဒ်အဂုဒီး တကွံတင်ဘုန်
ပုဂံနီကဒိန်ဘုန်. လဟတင်န့အယိ ဒီးပကစာန့မတင်အဂုတဖန်လဟပဂီ,
လဟကီးဆာကီးကတီဒီးအပူယွဂေပုထွဲကွါထွဲကုပုဂံန့လီ.

အဝဲကတင်ကတီစီနီဒိန်လဟပဂီ ပုဂံဝဲဒီးတင်ဆိန်တင်ဆိသ့တဖန်
လီ. ဟုန်ပုဂံတင်ဆိဘုန်အလီ, မပုပသးဒီးဂံဘါ, ဒီးတင်မဲမုဂ်အိန်ဝံန့လီ.
ပဒီးန့ဘုန်တင်ဆိန်ဂုလဟ အဘုန်ဃးဟီဒိန်တင်သးကွံအတင်အိန်ဘုန်အိန်သါ
ဒ်အမုဂ်ဝဲမုဂ်အိန်ဘုန်အန့အတင်ဆိန်ဂုလဆိန်ဝါန့လီ. ယွဂေပုပုဂံမုဂ်အိန်ဘုန်
အန့တနွံတဘျီကီးနွံဒီးလီ. ဒ်သိးတင်ကပီလဟပကျဲလဟပခိန်အဂီ ယွဂေပု
ပုဂံအကလုဂ်ထီစွါကီးလီ. အကလုဂ်ထီစီဆုသ့တဖန်အံ ခုးကဲထီ
တင်ကုန်သ့ကုန်ဘုန်ဒီးတင်သ့ညါန့ပဂံလဟတင်ဆိန်မူကီးကတီဒီးလီ.
ပမုဂ်အိန်ဒီးတင်သ့နီပီယံလီကုပသး ဒီးမုဂ်လဟတင်လဟတင်စွါတင်န့န့
ဒီးယွဂေပုလီတင်ဆိန်ဂုလဆိန်ဝါအါအါကလဲလဟပဂီလီ. လဟတင်အါမံ
အါဂီအဖိခိန် အတင်ဆိန်ဂုလအဖိခိန် ယွဂေပုလီန့ပုဂံတင်ဆိန်ဂုလဟ
အဒိန်တဖန်အဖိခိန် အဒိန်ကတင်မုဂ်ဝဲဒ်ယွဂေပုအိန်ထဲတဂကစာခရံန့
လီ. ဒီဖျါလဟခွါကစာတဂအံဒီးပတင်အိန်မူသ့တဖန်လဟ ခါခဲအံအဂီမုဂ်ဂု

ဒီးခါလဟကဟဲဆုညါအဂီမုဂ်ဂု တင်ဆိန်ဂုလသ့တဖန်ဟဲယွဂေပုဝဲဒ်ကတင်
ကတင်တသ့နီတဘျီလဟဘုန်လီ.

တင်ဂုဒီးတင်ဘျူးတင်ဖိန်တဖန်လူပိန်ထွဲပဝဲသ့တဖန် ပခံလဟခိန်ခါ
ကီးကါဒီးဒ်လဲန့လီ. တင်ဆိန်ဂုလီဘုန်ပု တုတင်ပင်ပနီ
အဆာတအိန်လဟဘုန်ဒီး မုဂ်ပကကီးထီန့ယွဂေ, ပကစံး “ဘုန်လံဘုန်လံ”
တင်ဆိန်ဂုလအကျဲတဖန်အံ မုဂ်ကတင်ကတင်တသ့လဟဘုန်ခါန့လီ.
ပဝဲသ့တဖန်အံလဟတင်သ့အုန်တဲသးအုန်တဲဒီးတင်သ့တီသးတီအပူ
ပကဘုန်ဟဲစိန်ကုတင်လဟ အမုဂ်ယွဂေပု, တင်ဆိန်ပူတပု, တင်စံးဘျူး
စံးဖိန်ယွဂေပုတင်မဟုန်, ဆုတင်ပင်ဖိန်ဒီးအပူန့လီ. မုဂ်လဟယွဂေပုဒီး
လူလီဂံလီန့ပုဂံတင်ဆိန်ဂုလဆိန်ဝါအယိ မံပဟဲကုစိန်သကီးပစု တင်မဟု
အတင်သ့ဆိဆုယွဂေပုအိန်ဒီးလုဂ်ထီန့အိန်တင်မဟုန်အသိးစွါကီးတကွါ.
အအံမုဂ်တင်မဟုမံလဟအဂုကတင်, အစီဆု ကတင်လဟပမဟုအိသ့ဝဲ
န့လီ.” R & H, Feb. 9, 1886.

**ကျဲအိန်ဝဲထဲတဘိလဟပကဒုးန့ပတင်သ့ညါဆာကုယွဂေ
အဘျူးလဟအလီဘုန်ပု**

ပမဟဲဒိန်ထီန့ယွဂေပုတင်ဟုန်ပတင်မဟုန်ဆာကုအယိ တသ့လု
တကုဘုန်. “တင်ခဲလဟပဒီးန့အိလဟယွဂေပုအိန်တဒီး မုဂ်ပဟုန်ဆာ
ကဒါကုယွဂေပုအတင်ဒ်ဝဲလီ.” တင်ကတီတထံးအံ မုဂ်ထီစံးထီပတြာ
စံးဘုန်တဲဘုန်ပုန့လီ. အခိန်တလိန်ယွဂေပုပုဂံတင်ခွဲတင်ယင်လဟ
ပကဒုးန့ဖျါထီန့ယွဂေပုအတင်သးကညီလဟအဘုန်ပုဒီးအတင်အံထွဲကွါထွဲ
ပုဂံအဂုန့လီ. လဟပုဂံညီကဒဲကဒဲစွါကီး ပကဘုန်ဒုးန့ဖျါထီန့ပတင်
တင်ဆိန်ခါသးစွါကီးလီ. အအံမုဂ်တင်စံးဘျူးစံးဖိန်ယွဂေပုမဟုဃီဃုဒီး
တင်န့ဖျါထီန့တင်အဲယွဂေပုအသးလီ. မုဂ်ကျဲအိန်ဝဲထဲတဘိလဟ ပကဒုးန့

ပတၢ်သ့ၣ်ညါဆာက့ၤယွဂအဘျူးလၢအဘၣ်ပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.” R & H, Dec. 6, 1887.

**စီၤပီလူးဆိုးပၢ်တၢ်ကမၢ်လၢပုၤလၢအအဲၣ်လီၤခဲၣ်
အသးတဖၣ်အလီၤ**

စီၤပီလူးအဲၣ်ဒီးခွဲးကဒါကွံၣ်တၢ်တမံၤလၢ အအိၣ်ဒီးပုၤလၢ အဲၣ်လီၤ က့ၤဒၣ်အသးဒၣ်ဝဲတဖၣ်အလီၤလီၤ. အဲၣ်ဒီးခွဲးကဒါကွံၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ထဲတၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသး, တၢ်သးလီၤသးကွံၣ်န့ၣ်, သးလၢ အအိၣ်ဒီးခရံၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ် လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်လၢခရံၣ်အပူၤတသ့စ့ၢ်ဘၣ်. သးတမံၤလၢအိၣ်ဒီးယုၣ်ရှုးအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်သးလၢ အဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဒီပုၤဝဲၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လိၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပီလူး မၤဟူးဂဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အသးခီဖျိဒုးနဲၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢခရံၣ်တူၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

“တမ့ၢ်ဘၣ်ယကတီၤတၢ်လၢတၢ်မၤလိာ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢပုၤတဂုၢ်မၤတၢ် အဃိ, ဒီးယမၤကွၢ်သုလၢသုတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်မ့ၢ်နီၢ်နီၢ်နီၢ်နီၢ် ဒ်သိးကအိၣ်ဖျါ ထီၣ်လီၤ. အဂီၢ်ဒ်အံၤ, သုသ့ၣ်ညါပကစၢ်ယုၣ်ရှုးခရံၣ်အဘျူးအဖီၣ်, လၢအထူးဝဲ တီၤဝဲဘၣ်ဆၣ်ဒီး, ကဲထီၣ်ဝဲလၢ အဖီၣ်အယာ်လၢသုဂီၢ်, ဒ်သိးသုကထူးထီၣ် တီၤထီၣ်, လၢအဝဲဒၣ်အတၢ်ဖီၣ်တၢ်ယာ်အဃိလီၤ.” ၂ကရံၣ်သူး ၈:၈,၉.

လၢတၢ်ဂုၢ်တမံၤအံၤအဃိ ပုၤတၢ်မၤဖိစီၤပီလူးကတီၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ် ဆိုးပၢ်တၢ်ကမၢ်လၢ ပုၤလၢအအဲၣ်လီၤအသးဒၣ်ဝဲတဖၣ်အလီၤလီၤ. တၢ်အံၤ တမ့ၢ်စီၤပီလူးအတၢ်မၤလိာ်ဘၣ်. မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်မၤလိာ်တၢ်ကတီၤလီၤ.

“တၢ်ဟ့ၣ်လၢယွဂဟ့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ် ပကစံးကတီၤအီၤလၢအဂီၢ်န့ၣ်သ့ၣ်. ဒ်သိးဒီးပကလီၤကဲဒီးယွဂ မ့ၢ်ပမၤတၢ် ကသ့မနုၤတမံၤလဲၣ်. ယွဂဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဒ်သိးတမံၤအံၤဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ပၢ်တမံၤလၢ ယွဂအုၣ်က့ၤ

ခိၣ်က့ၤပုၤကညီလၢ အလီၤကမၢ်ဒီးပူၤထီၣ်လီၤထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါ ဆာက့ၤလီၤတၢ်ယွဂအတၢ်အဲၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဒီးနကသ့ၣ်ညါ ဘၣ်နဲဒၣ်လၢ နတၢ်ဟ့ၣ်ဆာက့ၤတဖၣ်တထီၣ်ဘးဘၣ်ယွဂအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤနုၤ လၢအမ့ၢ်ဝဲ “တုၤအဟ့ၣ်လီၤကွံၣ်အဖိခွါအိၣ်ထဲတဂဃီ” န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.” R & H, May 15, 1901.

“တၢ်သ့ၣ်အုၣ်တဲာ်သးအုၣ်တဲာ်, သးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဂၤန့ၣ် မ့ၢ်သးလၢလီၤကဲဒီးယွဂလၢမူခိၣ်တဂလီၤ.” R & H, Oct. 17, 1882.

**(၃)
ဘဉ်မနုၤအပိယွၤသူပုၤကညိၣ်ဒ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်လၢ
အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်**

ယွၤတဘဉ်သန့အသးလၢပုၤကညိၣ်ဒ်သိးဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ကဒိၣ်ထီၣ်
လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဘဉ်. ယွၤမ့ၢ်သးအိၣ်လၢကမၤလီၤ ကလူးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးဒီး
ကရၤလီၤယွၤကလုၢ်ကထိၤအဂီၢ်န့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘဉ်ဒီး ဒ်သိး
ယွၤအကလုၢ်သီၣ်ထီၣ်လၢကစၢ်စံၣ်န့ၣ်အိၣ်အသိး ယွၤထုထီၣ်အကလုၢ်သ့ဝဲ
စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ယွၤအသးအိၣ်ဒ်သိးပုၤကညိၣ်တဖၣ်အသးကအိၣ်
မၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါ ဒီးယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဆူအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဃုထာထီၣ်ပုၤကညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တူၢ်ဖျိၣ်တူၢ်ယၢ်သးလၢပုၤကကဘိၣ်ထီၣ်ညိထီၣ် ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်သးတမံၤလၢအမၤဂ့ၢ်တၢ်ဒီးကတုၤအိၣ်ဆူတၢ်လၢတၢ်ပျဲၤလီၤ.
မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘူးဒီးပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်တဂၤလီၤ. “ခရံၣ်ဒီးတၢ်နး
တၢ်ဖျိၣ်ဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပန့ၢ်ဘဉ်သါတၢ်မူဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ဟၤလီၤ. ခရံၣ်ပၢ်တ့ၢ်
ကွံၣ်လီၤအမုၢ်လၢထးဒီးဟဲလီၤတူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လီၤ.” ပမ့ၢ်ဒုးလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်
ကစၢ်အတၢ်ကူၣ်ပၢ်လၢအတုၤလီၤပၢ်လီၤတၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဒ်သိးဒီးပုၤကထံၣ်န့ၢ်ဘဉ်
ယွၤအတၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးပကဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါသပုၤကတၢ်လီၤ.
တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢပုၤကညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤပုၤကညိၣ်ကဒဲကဒဲလီၤ. ပုၤကညိၣ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဘဉ်
အကဒဲကဒဲဘဉ်ဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆိၣ်အာလီၤ. R & H, Dec. 7, 1886.

တၢ်ဃုမၤန့ၢ်တၢ်အဘျူးဒၣ်ထဲလၢအဂီၢ်

ပမ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်ထဲတၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤဒၣ်သးဒီးဃုန့ၢ်ဒၣ်ထဲ စ့ကန့ၢ်အဘျူး
အဂီၢ်န့ၣ် ပတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်ကအါထီၣ်ဒၣ်ရုၣ်ရုၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးန့ၣ်ဒုးကဲထီၣ်

တၢ်သံလၢနီၢ်သးအဂီၢ်ဒီးသုးကွံၣ်ယွၤအတၢ်အဲၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပုၤလီၤ.
န့ၣ်ဒီးနစုသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဆိကမိၣ်မၤဒၣ်တၢ်ထဲကျိၣ်စ့ဒီးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
နကသးပုၤနီၣ်ယွၤအတၢ်ဃုတမံၤလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤလီၤ.

ယွၤမ့ၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ပုၤလၢပတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်သတးဒီး
တကြားလၢပသုကမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘဉ်တဖၣ်, တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ
ပဒီးန့ၢ်ဘဉ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်ဘဉ်. ယွၤလၢအဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ပုၤတဂၤ
မ့ၢ်အဒိၣ်န့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဝဲပုၤက့ၤပုၤလၢ
အပွၤကလံၤအပိၤဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပနီၢ်ခိၣ်နီၢ်ကစၢ်ပတဟဘဉ်ဘဉ်. မ့ၢ်လၢ
ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤ
တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကတၢ် လၢပရၢ်က့ၤအပွၤကလံၤတဘဉ်လၢဘဉ်တမံၤလီၤ.
မ့ၢ်ပသးလၢ အစံးဘျူးက့ၤတၢ်သ့န့ၣ် ဟးဂုၢ်ဟးဂီၢ်န့ၣ်ပုၤလဲၣ်ခါ. တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤ
ပသးဒၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဃုန့ၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်လၢလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်မဲၣ်ဆုးလၢ
ထူၣ်စုညါအဂီၢ်ထံးလီၤ. ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ပုၤဒီး တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လၢအကတၢ်
ကတၢ်တအိၣ်ဘဉ်ခိၣ်ဖျိၣ်လၢခရံၣ်ဒီးသံအသးအပိၤလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒ်သိးဒီး
တၢ်မၤကဝံၤ, ဒီးဒ်သိးဒီးသးသမူသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲက့ၤဆူယွၤအဂီၢ်ထံးအဂီၢ်
ယွၤလိၣ်ဘဉ်ပုၤလၢပကမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤလီၤ. မိပကဃုကညးသကိးယွၤလၢ
ပသးကအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖဲတၢ်လိၣ်ဘဉ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်အခါ, ဖဲပအိၣ်လၢ
တၢ်ကာၣ်တၢ်ကျူၤအခါ, ဖဲပတမၤတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်အခါ, သးလၢအဃု
မၤဘျူးက့ၤဒၣ်ပသးလၢပဂီၢ်ဒီး တၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်ပသးအဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ခရံၣ်မ့ၢ်မူခိၣ်အစီၤပၤ လၢအလၢပုၤဝဲဒီးတၢ်စိကမိၤပုၤတုၢ် စီၤပၤ
တဖၣ်အစီၤပၤတဂၤဘဉ်ယိးထီၣ်ထူၣ်စုညါ, ဘဉ်အီၤလီၤလၢအခၢ်, ဘဉ်ကာၢ်
ထီၣ်ခိၣ်သလုးတၢ်ဆူၣ်, ဒီးတူၢ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်လၢပဂီၢ်အခါ ပဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ပကအိၣ်
ကစုဒုဒီးဃုမၤလၢကဝီၤလီၤက့ၤဒၣ်ထဲ ပသးဒၣ်ပဝဲခါ. မ့ၢ်ပကသးပုၤနီၣ်
သးသမူသ့ၣ်တဖၣ် လၢခရံၣ်ပုၤက့ၤအီၤလၢ တၢ်ဒီးသံအသးဒီးအသ့ၣ်
ဘဉ်ယွၤလီၤအသးန့ၣ်ခါ. တကြားဒ်န့ၣ်အသိးလုၤတက့ၤဘဉ်. ဖဲပအိၣ်ဒီး

တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအခါ မံပကမၤသကိးတၢ်တက့ၢ်. ဒ်သိးဒီးပကဒီးန့ၢ်ကျိၣ်စ့ဒီး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအဂီၢ် မံပကပာ်လီၤဆိတၢ်ဆာကတီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဒီးကျိၣ်စ့လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. R & H, Oct. 17, 1882.

ဒုၣ်ဒါအိၣ်လၢပသးပုၤဒီးတၢ်ဒုးအဆုၣ်ကတၢၢ်

တၢ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘဉ်တမံၤလၢလၢပတၢ်အိၣ်မူအံၤ အိၣ်ဒုၣ်ဒီး အပတီၢ် ပတၢ်လီၤ. တၢ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒီး တၢ်လၢယုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ် တၢ်ပာ် ပနီၣ်အိၣ်တအိၣ်ဘဉ်, တသ့ဘဉ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတလၢကွၢ်အခါဒီးပုၤကညိ အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအဃိန့ၣ်လီၤ. တုၤလၢမုၢ်န့ၢ်အကတၢၢ်န့ၣ် ပုၤကိးဂးဒဲးကဘဉ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်က့ၤအိၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤဒုၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်အသိးလီၤ. ပုၤလၢ အစံးလီၤက့ၤအသးဒုၣ်ဝဲ ယမ့ၢ်ပုၤဂ့ၤပုၤဝါလီၤတဖၣ် ကအိၣ်က့ၤဝဲကစ့ဒ်ဖဲန့ၣ် တကီၢ်ခါလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ကထံၣ်ဘဉ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်လၢယုၤဟ့ၣ်လီၤတဖၣ် မ့ၢ်ယုၤအတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးယုၤ, တၢ်ခဲလၢာ်လၢအမ့ၢ်ယုၤအတၢ်လီၤ. ပုၤကညိကွၢ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်လၢယုၤဟ့ၣ်လီၤတ့ၢ်ဝဲအဂ့ၢ်ကတၢၢ်န့ၣ် တအိၣ် နီၣ်တဂၤဘဉ်.

ဒုၣ်ဒါလၢပကဘဉ်ပျံၤဘဉ်အလီၢ်အဂ့ၢ်အဂၤတအိၣ်နီၣ်တပူၤဘဉ်. တၢ်အဆုၣ်ကတၢၢ်လၢပကဘဉ်ဒုးဆာက့ၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သးတအိၣ်ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤ မၤစၢၤတၢ်လီၤ. လၢပသးဒုၣ်ပဝဲအပူၤလီၤ. ပပၤလီၤက့ၤပသးမ့ၢ်န့ၣ်ဒီး ယုၤကဆိၣ်ဂ့ၤပုၤအါန့ၢ်အန့ၢ်တက့ၢ် ဒ်သိးလၢတၢ်န့ၣ်ယုၤ, ဒီးတၢ်အဲၣ်ယုၤအပူၤ ပကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ. မံပကဒုးဆာက့ၤပသးဒုၣ်ပဝဲလၢ တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အပူၤတက့ၢ်. မုၢ်န့ၢ်ခံကတၢၢ်လၢကပဲတုၤအိၣ်ပုၤန့ၣ် မ့ၢ်မုၢ်န့ၢ် ခဲအံၤလီၤ. မ့ၢ်ဆာကတီၢ်ခဲအံၤလီၤ. “ဃုဆိယုၤအဘီအမုၢ်ဒီးအတၢ်တီတၢ်လီၤ အကျဲတက့ၢ်.” ပာ်နသးကဖၤလၢ, မုၢ်ကီၤလီၢ်ကမၤန့ၢ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤ, အထူ,

ဒီးဆဲလူၤတဖၣ်လၢနတၢ်သးလီၤသးကွံအဃိန့ၣ်လီၤ. ကဆုၢ်န့ၢ်ဆူတၢ်ပးဂီၤ အပူၤလီၤ. R & H, March 5, 1908.

တၢ်သးဘဉ်အာအက္ခိၤ

ယုၤမၤကွၢ်ပုၤလၢပတၢ်အိၣ်မူအကတီၢ်အံၤ ဒ်သိးကကြားဒီး ခဲကိာ် တဃာ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်တကြားလၢပသးပုၤနီၣ်အိၣ်ဘဉ်. တၢ်ဃုမၤဘျူး လီၤက့ၤသး, မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢပတၢ်အိၣ်မူအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်သးဘဉ်အာအက္ခိၤ, တကြားဒီးမူခိၣ်အဘီအမုၢ်ဘဉ်. ပလဲၤန့ၣ်တသ့ဘဉ်. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ယုၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်အိၣ်အါမံၤ ဒ်သိးပကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤက့ၤပုၤအဂၤန့ၣ်, မ့ၢ်ပကြားဒီးမူခိၣ်ဘီမုၢ်ခါ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တကြားဘဉ်ခါန့ၣ်မၤကွၢ်ပုၤလီၤ. R & H, May 16, 1893.

ယုၤန့ၢ်ပုၤဒီးဟ့ၣ်လီၤဆိၣ်ဂ့ၤပုၤလီၤ

တၢ်လၢအိၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်အါမုၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်စုၤမုၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်ယုၤဟ့ၣ်လီၤပုၤလီၤ. တကြားလၢပသးပုၤနီၣ်ဘဉ်. တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်သ့ တၢ်ဘဉ်, တၢ်ဆာတၢ်ကတီၢ်, တၢ်လၢာ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, ကျိၣ်စ့သ့ၣ်တဖၣ် ကဘဉ်တၢ်သမံသမိးအိၣ်လၢ ယုၤအမဲၣ်ညါလီၤ. တၢ်မၤတမံၤအံၤ ဘဉ်ဃးပုၤတဂၤဘဉ်တဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပကလီၤကံၤခရံၣ်အဂီၢ် ပကဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်, လၢတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီးကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. ယုၤန့ၢ်ပုၤ, ဟ့ၣ်လီၤဆိၣ်ဂ့ၤမၤစၢၤပုၤလီၤ. ပုၤကညိအါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ် သးပုၤနီၣ်မၤဂ့ၤတၢ်, ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢအဃုက့ၤထဲကပာ်ဖိၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ. လူၤဘဉ် အသးပာ်ထီၣ်ထီၣ်အသးလၢအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အဃိ မၤလၢာ်ဘျုးလၢာ်စ့ၤ တၢ်လၢအတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဒုၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ကန့ၢ်ဘဉ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢဘဉ်ဆဉ်အတၢ်အိၣ်မူလၢ

နီၣ်သးအပတီၢ်တခီဖှိၣ်ယၢ်မး, တကျၢတၢ်မး, အတီၤဖုၣ်မး, ထံၣ်ဘဉ်တၢ်လၢ
နီၣ်သးတခီတသ့ဘဉ်. အမဲၣ်ချံၣ်ပၢ်သံးမး, အိၣ်ဘဉ်ဆုၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ပမ့ၢ်သူက့ၤအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ညါလိာ်
သကိးသးအဘျူးကဒဲဒဲ, တၢ်အဲၣ်ပုၤအဲၣ်ဝဲၣ်, တၢ်အဲၣ်လိာ်ကွံၤလိာ်သး
မ့ၢ်အိၣ်ဒီးပကအိၣ်ကိးဆိးကျၢလၢ ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ခရံၣ်ကစၢ်အပူၤလီၤ.
ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤခရံၣ် ဒ်ကတူၢ်တၢ်သံလၢပဂီၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဘီၣ်ဘီၣ်ဒီး
ကလိာ်ကလၢစ့ၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်တၢ်လုၢ်ပုၤအိၣ်လၢပဂီၢ်ထီၣ်က့ၤတဘဉ်တသ့
တမံၤလီၤ. တုၤပုၤတဂၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ်ခရံၣ်ကစၢ်တဂၤအံၤလံန့ၣ် ကဘဉ်
ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤတၢ်ဘျူးတၢ်ဖှိၣ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲလီၤ. ကဘဉ်နဲၣ်ဖျါ
ထီၣ်ဝဲကျၢကျၢကျးကျးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အမူဒါအိၣ်လၢ ကဒုးကဝီၤထီၣ်တၢ်လၢ
ပုၤအိၣ်ဘဉ်လၢတၢ်ခဲးကျါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. R & H, May 16, 1882.

စိၣ်မုၢ်စိၣ်ဝဲၤယုၣ်ဂ္ၤခရံၣ်အသကဲၣ်ပဝး

မံၣ်ပကပလီၢ်ပသးပသ့ တမ့ၢ်ပုၤလၢအဲၣ်လီၤက့ၤသးဒၣ်ဝဲတဂ့ၤ.
ပကအိၣ်ဒီးခရံၣ်အသကဲၣ်ပဝးလၢအမ့ၢ်ဝဲသးကညီၤတၢ်သ့, မၤဘျူးတၢ်,
အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်ပုၤအဲၣ်ဝဲၣ်အသးတက့ၢ်. ယွၤတအဲၣ်လၢ ပုၤကညီၤကအိၣ်ဒီး
တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး, တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအပူၤဘဉ်.

ဒ်သိးယုၣ်ဂ္ၤအိၣ်ဒီးတၢ်သးကညီၤတၢ်အဲၣ်ပုၤကအသိး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
စ့ၢ်ကိး ပဘဉ်တၢ်ကိးပုၤလၢ ပကအဲၣ်ပုၤက ဒ်ပအဲၣ်လီၤပသးဒၣ်ပဝဲလီၤ.
ဒ်သိးပကနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤဘျူးပုၤကအဂီၢ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကစၢ် ဘဉ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ, တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤဒိၣ်ကလဲာ်
လီၤ. ဖဲပဘဉ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်မၤနးမၤဖှိၣ်အဆၢကတီၢ်အခါ ခရံၣ်စ့ၢ်ကိး
အသးဘဉ်နးဘဉ်ဖှိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်လၢအပူၤက့ၤပုၤလၢ အသ့ၣ်ဒၣ်ဝဲအဃိ
ပကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ် အဲၣ်ပုၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယုၣ်ဂ္ၤစံးဘဉ်ပုၤ “ယဟ့ၣ်လီၤသုလၢ

တၢ်မၤလိာ်အသိလီၤ. ဒ်သိးယအဲၣ်ဘဉ်သုအသိး သုဝဲသ့ၣ်အံၤအဲၣ်လိာ်သုသး
တက့ၢ်. ဒ်သိးသုကအဲၣ်လိာ်သုသးသကိးသကိးယဟ့ၣ်လီၤသုလၢတၢ်မၤလိာ်
အအံၤလီၤ. R & H, Sept. 13, 1906.

တၢ်လီၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ကတၢ်, တၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်

ယွၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဘဉ်တုဲခဲလၢာ်အသးသမူ, အတၢ်ကဝီၤ, တၢ်မုၢ်တၢ်လၢ
အဒိၣ်ထံးလီၤ. ဒ်မုၢ်အတၢ်ကဝီၤဟဲလီၤဘဉ်တၢ်ခဲလၢာ်အသိး ယွၤအဘျူး
အဖှိၣ်န့ၣ် လီၤဘဉ်လၢအစုအတၢ်ဘဉ်တုဲခဲလၢာ်အလီၤလီၤ. ယွၤဒုးကူထီၣ်
သိးထီၣ်ပုၤကညီၤတဖၣ် သးလၢအဂ့ၤအဝါခီဖျါလၢအတၢ်အဲၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်
အဃိလီၤ. တၢ်ဆိၣ်ဂုၤဆိၣ်ဝါတမံၤအံၤ ပကဘဉ်ရၤလီၤက့ၤအိၣ်ဆူပဒီပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်
တဖၣ်အအိၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်လၢပဂီၢ်, မ့ၢ်တၢ်မုၢ်
တၢ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်တမံၤလၢပဂီၢ်လီၤ. ပုၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအသးဘူး
အသးအဘူးကတၢ်ဆူယွၤအအိၣ်ဒီး ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်အဲၣ်အတၢ်မၤသပုၤပုၤ
လီၤ. “မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.” ပုၤတဖၣ်လၢအညီၤကွံၣ်
မၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအအဲၣ်လီၤက့ၤအသး,
ကွၢ်တမိာ်ပုၤဘဉ်လီၤတူၢ်လီၤကံၢ်လၢအအိၣ်ဝးတရံးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
ပုၤအပံာ်ကနံးတဖၣ်န့ၣ် ပာ်ဖှိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဖှိၣ်
ဝဲဆူအဟူးန့ၣ်လီၤ. R & H, Dec. 6, 1887.

(၄)
**တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သဘံၣ်ဘုၣ်လၢ
ခရံၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်အဘၢၣ်စၢၤ**

ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢၣ်အကလုာ်ကလုာ်အံၤ မ့ၢ်ယွၤအဟံၣ်ဒုၣ်တဖျၢၣ်ဃီ
လီၤ. ဒုၣ်ဖိထၢဖိတဖုဃီလၢယွၤအဟံၣ်ဖိဃီဖိအပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဂၤဒီးတဂၤ
ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်ကဲလိာ်သး, ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤ
မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤ. လၢကဘီၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်အဂီၢ် တဘၣ်
မၤဆါလိာ်အသးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်တခါ ကျဲးစးဆွဲၣ်န့ၣ်တၢ်တမံၤလၢ
ကအိၣ်ထီၣ်လၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အသးကံၢ်ပူၤ မ့ၢ်သးလၢအအဲၣ်လီၤက့ၤ
အသးလီၤ. ပုၤကညီပျဲမုၢ်ကီၤလံာ်ကပာဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အဃီ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ
ကဲထီၣ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်, တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ်ပုၤကတုာ်လီၤ. ပုၤကညီ
တဂၤဒီးတဂၤဘၣ်အုၣ်လိာ်အသးလီၤ.

တၢ်ကွၢ်လီၤက့ၤဒၣ်သး, ဃုမၤန့ၢ်အဘျူးအဖိၣ်ဒၣ်အတၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ် ဒုးလီၤ
မၢ်ကွံာ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၤလၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်သတးဒီး မ့ၢ်မဆါ
တနံၤအံၤ တၢ်သးတီၤဒီးကစၢ်ယွၤ, တၢ်ယူးယီၣ်ပာ်ကဲယွၤစ့ၤလီၤစ့ၤလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
ထံကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒုၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်, ပုၤကညီတဂၤဘၣ်တဂၤစုာ်စုာ်ပာ်ဒိၣ်
ပာ်ထီၣ်အသးဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဒီးဒိၣ်စိလၢပုၤဂၤအဖိခိၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်လီၤက့ၤ
အသးဒၣ်ဝဲ ယၤယမ့ၢ်ပုၤတဂၤလီၤ. ဒီးဟးထီၣ်ကွံာ်လၢပုၤဂၤအအိၣ်,
ဃုာ်ဒီးပာ်တုာ်ကွံာ်ယွၤလီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢပုၤဂၤအဂၤဘၣ်မုာ်ဘၣ်ခုၣ်န့ၣ်
မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤအဃီလီၤ.

တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးဒၣ်ဝဲန့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖး
လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤ, ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ပာ်ကဲဖိသးလၢပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအသးပူၤ
လၢသးတမံၤလၢအဃုထံၣ်က့ၤဒၣ်ထဲကဒီးန့ၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ် မၤဟးဂီၤကွံာ်
တၢ်အိၣ်မူလၢအလီၤကံၢ်ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်မူလီၤ. တၢ်တီတၢ်လီၤတအိၣ်ဒီးအီၤ

လၢဘၣ်. “သုဝဲသ့ၣ်အံၤ မ်သုကလၢပုၤဒ်သုပာ်အိၣ်လၢမူခိၣ်လၢဝဲပုၤဝဲ
အသိးန့ၣ်တက့ၢ်.” မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်စံးတုာ်ဝဲလီၤ. တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤပသးန့ၣ်
တမ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢယွၤဘၣ်အသးဘၣ်.

ခရံၣ်ကစၢ်ဟဲလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢကပာ်ဖျါထီၣ်ယွၤအတၢ်အဲၣ်အဂ့ၢ်
န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပိာ်ခရံၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ကျဲးစးမၤထွဲတၢ်ဒ်ခရံၣ်
မၤလိာ်တုာ်တၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မ်ပကဟ့ၣ်သဆၣ်လိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤ,
မၤစၢၤလိာ်သး, ဟ့ၣ်ကံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သး တဂၤဒီးတဂၤစုာ်စုာ်တက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်
မၤစၢၤလီၤပုၤအဂၤဒုးကဲ တၢ်သူၣ်ခုးသးခု, သူၣ်ဖုံသးညီသပုၤကတၢ်လီၤ.
ပုၤတဂၤလၢအဲၣ်ယွၤဒီးအဲၣ်ပုၤလၢအဃုန့ၣ် တထီဒါအတၢ်သးအိၣ်မၤတၢ်ဘၣ်.
မ့ၢ်တအဲၣ်လီၤက့ၤဒၣ်ထဲအသးဘၣ်န့ၣ် တၢ်သူၣ်ဖုံသးညီ, သူၣ်ခုးသးခုကအါန့ၢ်ဒီး
အလီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပာ်ဒိၣ်ယွၤဒီးညီကွံာ်အတၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးအဃီ ယွၤ
အတၢ်အဲၣ်အိၣ်ဝဲဒီးအီၤ, အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် စီဝဲဆုံဝဲဒီးလုာ်ပုၤဒိၣ်ဝဲလီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိး
ကကဲထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. R & H, June 25, 1908.

တၢ်ဒုးဆၢက့ၤလၢတၢ်တဃုတဖိး

တၢ်ကွၢ်မဲာ်ပုၤတဂၤအဲၣ်လီၤဒၣ်သးန့ၣ် မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သူၣ်လီၤသးကွံာ်
အဂံၢ်အဘါဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ. သးလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဘၣ်ဃး
တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံာ်အံၤအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် ဟူးကဒ်
ဝးကဒါမးလီၤ. တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးဃုကျဲထဲအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကမၤစၢၤပုၤလၢ
တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံာ်န့ၣ် မ့ၢ်ကီမးလၢအဂီၢ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်လီၤသးကဲကံၢ်ဘါအဒိၣ်
ကတၢ်တၢ်မၤစၢၤပုၤဂၤန့ၣ် ကဲတၢ်ကံၢ်ဆိးဘါစၢ်ကတၢ်လၢပုၤဂၤညီအသးပူၤ
ညီန့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်တၢ်အာန့ၣ် ဖျါဒ်မၤန့ၢ်တၢ်အသိးလီၤ. တၢ်အဲၣ်ပုၤဂၤဒီး
တၢ်သးအိၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤကဲထီၣ်ကံၢ်ဘါအဆိးကတၢ်တမံၤလၢပတၢ်အိၣ်မူ
အပူၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်လီၤ. အဃီပကံၢ်ပဘါတဖၣ်, ဒ်တၢ်လဲၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤ
ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ပံးဃာ်ဟးဃာ်အီၤကီမးလီၤ.

ဖဲပတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် ပတၢ်ဆိကမိၣ်မၤပုၤအခါ ပမၤ, ဖဲပသးတအိၣ် မၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ် ပတမၤလၢဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်လၢလီၤပျံၤလီၤသးအးဒိၣ်မးလီၤ.

ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂဲၤဂၤထီၣ်ပသး, အိၣ်ဒီးတၢ်သးကညီၤတၢ်န့ၣ် ပကမၤ အီၤတထံၣ်ဃီဒီးကဲဘျးလၢပုၤအါဂၤအဂီၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး ကဲတၢ်ကလီ ကလီလီၤ. ခရံၣ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ကွၢ်လိခရံၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအနီၣ်ခိဒီး အသးသမူလၢပဂီၢ်, အိၣ်မူဒ်အဝဲန့ၣ်ပုၤကျဲအသိးလီၤ. R & H, Dec. 7, 1886.

ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သိၣ်လိအဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ

ခရံၣ်အတၢ်သိ, ဟ့ၣ်လီၤအသးမ့ၢ်တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢပဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤဆူၣ်တမံၤဆူ ပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တဘျီဘျီ လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီၤကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ် ကျဲအိၣ်ဝဲ ထဲတဘီလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး ဖဲသးသမူအတၢ်လဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူ မ့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အသဟီၣ်အဆူၣ်ကတၢ်အဒိ အတဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢလံာ်လၢအပၢ်ဆၢတၢ်ဘၣ်တူၢ်တၢ်ဒ်သိးအီၤန့ၣ် ခရံၣ် အၢၣ်လီၤပံၣ်ဝဲလၢကဟ့ၣ်ဝဲတၢ်မူအထူအယိၣ်အခိၣ်သလုးလီၤ. လၢခရံၣ်ကစၢ် အဝဲဘၣ်ထံၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်အဃိ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပကဲထီၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီး အီၤန့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်လၢအဝဲကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲအသိးစ့ၢ်လီၤ. တုၤပကူသိးထီၣ်ခရံၣ်အတၢ်ဖီၣ်တၢ်ယၢ်အကူအသိးန့ၣ် ပကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူ အထူအယိၣ်လၢခဲကိၣ်တဃၢ်အတၢ်လၢတၢ်ပုၤလီၤ. “တၢ်လၢကပီၤလီၤလး ကအိၣ်ဝဲလၢပဂီၢ်လီၤ.” R & H, Sept. 28, 1911.

တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးအဘျးအလဲအတၢ်သၣ်

ပုၤတဖၣ်လၢအအဲၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤသ့ၣ်လီၤသးကွံၣ်တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ် တဖၣ်န့ၣ် မူခိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါကကွဲးနီၣ်ဃၢ်အဝဲသ့ၣ်အမံၤလၢ ပုၤဘါ တၢ်ဂီၤတၢ်ဖီၣ်တဖၣ်အမံၤအကျါလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဘျီတၢ်,

ပုၤဆိၣ်တၢ်ထုတၢ်, ပုၤဂုၢ်ဆူၣ်ဂုၢ်ပျီၤတၢ်တဖၣ်ဒီး ပုၤတဖၣ်န့ၣ်တန့ၢ်သါဘၣ် ယွၤအဘီအမုၢ်ဘၣ်. ပုၤအာပုၤသီပံၣ်ထီၣ်ထီၣ်အသးလၢအတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်, ပတြၢၤပုၤသးကွံၣ်စုၤလီၤ. ဒီးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယွၤအသးဘၣ်အာအီၤလီၤ. တၢ်အဲၣ်ကျိၣ်အဲၣ်စ့, တၢ်သးလီၤသးကွံၣ်, ထီၣ်ဒါလိၣ်သးဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်သးအိၣ် ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်လီၤသးအတၢ်သးဖျါဝဲလၢ တၢ်တပံၣ်ကဲမူဒါဘၣ်. တၢ်လၢအဒိန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလၢယွၤအအိၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး မ့ၢ်လၢတသူက့ၤဝဲလၢ ယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်အဃိဘၣ်လီၤ. R & H, Dec. 1, 1896.

တၢ်လၢမၤဟးဂီၤတၢ်ယူးယိၣ်ပံၣ်ကဲယွၤ

ခရံၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ဒိဂုၤတဲာ်ဘၣ်အဂုၤကတၢ်လၢပဂီၢ်လီၤ. အဝဲဟ့ၣ်လီၤ အသးသမူလၢပဂီၢ်, ဃုကညးပုၤစ့ၢ်ကီးဒ်သိးပကဟ့ၣ်လီၤပသးသမူလၢပုၤက အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မဲပကနီၤဟးထီၣ်ကွံၣ်သးအအာလၢ အအိၣ်လၢပသးကံၢ်ပုၤလၢ အမ့ၢ်တၢ်အဲၣ်လီၤသးတမံၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်အဲၣ် လီၤသးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢမုၢ်ကီၤလံာ်သ့ၣ်လီၤခူသ့ၣ်တၢ်လၢပသးကံၢ်ပုၤလီၤ. တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤပသးန့ၣ် ကဲထီၣ်သးအတၢ်သံလၢတၢ်ယူးယိၣ်ပံၣ်ကဲယွၤ န့ၣ်လီၤ. ပကဒီးန့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်လဲလၢတၢ်အဲၣ်ယွၤဒီး တၢ်အဲၣ်ပုၤလၢပဃၢၤန့ၣ် လီၤ. ပုၤလၢအအဲၣ်လီၤဒၣ်အသးန့ၣ် ခရံၣ်တပျဲအလဲၤန့ၣ်ဆူမူခိၣ်ဘီမုၢ်အပဲတြီ အပူၤဘၣ်. တၢ်အဲၣ်လီၤသးမ့ၢ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဖီၣ်လၢပုၤကညီၤဘါအီၤတမံၤစ့ၢ်ကီး လီၤ. R & H, July 11, 1899.

**(၅)
တၢ်မၤဘျးတၢ်ဖဲခရံၣ်အိၣ်ဆိးဝဲအလီၤ**

ဖဲယွၤအတၢ်အိၣ်အိၣ်လၢပသးပူၤအခါ တၢ်လီၤလးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကအိၣ်ဒီးပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကမၤအသးဒ်ထံမူအကျိၣ်ဟဲယွၤလီၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤလၢတသးကညီၤဘၣ်ပုၤဘၣ်နးဘၣ်ဖျိၣ်ဒီးကွၢ်တမိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤနးဘၣ်ယွၤအပုၤစုၤဆၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအဲၣ်လီၤဒၣ်သးဒီးယုထဲတၢ်န့ၣ်ဘျးလၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလီၤသးသးမူအကျိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လီၤ.

ပုၤမ့ၢ်တအံၤထွဲကွၢ်ထွဲ, မ့ၢ်တကန့ၣ်ဘၣ်ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤကံၤပုၤလၢတပၢ်ကဲဘၣ်ခရံၣ်အတၢ်တူၢ်သံအသးအဝုၢ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအတအိၣ်တၢ်မူအကိၣ်, တအိၣ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်အထံမူအထံဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဃုထီဝဲအထံအနိတအိၣ်လၢဘၣ်, လီၤကံၤသ့ၣ်အဃုတထံလီၤ. လၢနီၢ်သးတခီလီၤကံၤဒီးပုၤကညီၤဒိၣ်ဃံဖိတဂၤ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်သ့ၣ်ထဲလၢ အကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ. “ပုၤကညီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးအဖုံတၢ်အသိး ကကူးက့ၤဘၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ.”

ပုၤခရံၣ်ဖိအသကဲၣ်ပဝးကဘၣ်အိၣ်ဖျါဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. သကဲၣ်ပဝးကအိၣ်ဖျါလၢ ကျဲလၢအကထိသ့န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ခရံၣ်အိၣ်လၢပသးပူၤပကလီၤကံၤဒ်ထံမူကျိၣ်လၢတလီၤသးဘၣ်နီတဘျီန့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 15, 1895.

ဖဲပပျဲခရံၣ်ဟဘၣ်ပသးအခါ

ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢပုၤကညီၤတဖၣ်အစုပူၤလီၤ. တၢ်ကဘၣ်သ့အိၣ်လၢယွၤအဘိမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပကဘၣ်

မၤလၢကပီၤခရံၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤ, တမ့ၢ်လၢပကဘၣ်မၤလၢကပီၤလီၤက့ၤပသးဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်အိၣ်ဒီးပုၤအဃိ ပကဘၣ်အဲၣ်ဒီးလၢပုၤကကမၤလၢကပီၤပုၤစုၤဘၣ်.

ဖဲပသ့စီကွၢ်တၢ်ဒဲးဘးလၢအအိၣ်ဒီးပုၤဝံၤ ပကဘၣ်ပၢ်ခရံၣ်လၢပသးပူၤလီၤ. တၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် ပဘၣ်ပၢ်ကွံၣ်အိၤ, ဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ခရံၣ်အသကဲၣ်ပဝးလၢပတၢ်အိၣ်မူလီၤ. လၢနီၢ်သးအဂီၢ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤလၢစီဝဲဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လီၤသးဒီး တၢ်သးထီၣ်ထီၣ်န့ၣ် ကလီၤမုၢ်ကွံၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ. ကဲထီၣ်ပုၤအသီတဂၤလၢခရံၣ်အပူၤဝံၤ ကအိၣ်ဝဲလၢတၢ်တီၢ်လီၤတၢ်စီတၢ်ဆဲးန့ၣ်လီၤ. R & H, Sept. 11, 1900.

တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်သးလီၤသးကွၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤသ့ၣ်အဲၣ်လီၤသး

ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂီၢ်ဒီးပုၤတဂၤလၢလၢမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသးလၢအမၤစီဆဲးအသးနီၢ်ခိမ့ၢ်ဂ့ၤ နီၢ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်အဝဲကဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဆူယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. အဝဲကကဲထီၣ်ခၢၣ်စးတဂၤလၢပုၤဃုက့ၤသးသမူလၢအလီၤမၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအသးသမူအတၢ်လဲၤခိဖျိသကဲၣ်ပဝးအဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ် ကမၤန့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်, တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးအကျိၣ်အကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့အစုသ့ၣ်တဖၣ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်အဃိ စုကိးဘၣ်ကကဲထီၣ်တၢ်ပနီၣ်လိၣ်မဲၣ်ဖျါလၢပုၤအါဂၤအမဲၣ်သ့ၣ်ပူၤလီၤ. R & H, Sept. 19, 1893.

ဟုန်တော်ဒီးတော်သုန်အိန်သးအိန်သုန်ယုံသးညီ

ခရိုင်ဖိတဂလအညီနုဟုန်တော်လတော်သုန်အိန်သးအိန်နု အသး
ကအိန်ဟုန်မၤစၢတော်ဒ်ယံဒ်အိထိုင်ဒ်ယံဒ်အိထိုင်လီၤ. ပှၤအသးလီၤကံဒီး
ခရိုင်ကဒီးနုဘုန်တော်သုန်ယုံသးညီ, တော်သုန်သးခလၢအဝဲသုန်ဟဲက့ၤစိန်က့ၤ
အတော်မၤဘုန်မၤတီၢ်တဖၣ်ဆူ ယွၤအတော်ပာ်ဖိုင်အဒါးလီၤ. ခရိုင်အတော်အဲၣ်
ထိုင်ဟူးထိုင်ဂဲထိုင်ပသး, ဒီးသးသမူလၢခရိုင်ပှၤက့ၤလၢအသွံၣ်တဖၣ်ကအိန်ဒီး
တော်သုန်ညါဆၢက့ၤယွၤအကျိုးဒီးဟံးထိုင်ဖိုင်ထိုင်ယွၤအတော်ဖံးတော်မၤလီၤ. R &
H, May 16, 1893.

-o-

နီၤဖး (၂)

တော်ဟုန်လီၤမၤစၢလွၤအတော်ဖံးတော်မၤ

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ

၇. မၤကၢ်မၤကျၢၤယွၤအတၢ်မၤ ----- ၃၀

၈. သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်အလၢအပျဲၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ် ----- ၄၀

၉. ဟ့ၣ်လီၤသးအကလုာ် ----- ၄၅

၁၀. တၢ်ကိးလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢအါထီၣ်အဂီၢ် ----- ၅၁

၁၁. ဆါလီၤဟံၣ်ဃီဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ----- ၅၉

(၇)

မၤကၢ်မၤကျၢၤယွၤအတၢ်မၤ

ပသးသမူလၢပန့ၢ်ဘၣ်အီၤအခွဲးအယၢ်အနံၤအသီအံၤ လဲၤပူၤကွံာ်အသးချုမးလီၤ. ကစၢ်ယွၤအမုၢ်နံၤကတုၤအိၣ်ဃီပုၤလီၤ. မံပကဒုးဆၢထၢၣ်ပုၤလၢအမံသပုၤဘၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. မံပကဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤလၢတၢ်မုၢ်ဘၣ်အသးလၢတၢ်ဒဲးဘးယိာ်အပူၤတဖၣ်တက့ၢ်.

ဆၢကတီၢ်အခါခဲအံၤ မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပကဘၣ်ပာ်ကဲတၢ်ကွဲးအသးဒုးဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤတဖၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤမၤလိာ်ပုၤတၢ်မၤလိာ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဆၢထၢၣ်လၢနီၣ်တယၢ်ဘၣ်အဒီးဇံးမၤန့ၤအုလးအသ့ၣ်တဘျီအမဲာ်ညါတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢသန့ၤအသးဒီးယွၤလီၤ. ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢကတုၤတၢ်လၢ ယွၤပကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤဟံၣ်စၢၤပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်မၤလိာ်တ့ၢ်အပျီၢ်အဘီၣ်တဖၣ် ဒ်သိးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤကလၢထီၣ်ပျဲၤထီၣ်အဂီၢ်, ပကဘၣ်သူတၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤဟံၣ်ပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ယွၤကိးဃီပုၤလၢ အကျိၣ်အိၣ်စုအိၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤဃုာ်တၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပမူဒါအိၣ်ဒဲတၢ်တဂၤစုာ်စုာ် ဒ်သိးပကမၤသကိးတၢ်လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကျၢၤဖျိၣ်ထီၣ်နီၢ်သးဒီးနီၢ်ခိတမံဃီအပူၤ ကျဲးစးမၤသကိးတၢ်သပျီၢ်ပုၤအဂီၢ်လီၤ.

မူခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အံၤ တၢ်လီၢ်လၢပကပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ အိၣ်ဝဲထဲခံတီၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢယွၤအဒးပာ်ဖျိၣ်တၢ်အလီၢ်ဘၣ်ဒီး, ကမ့ၢ်ဒဲလၢမုၢ်ကီၤလံာ်အဒးပာ်ဖျိၣ်တၢ်အလီၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢာ်လၢာ်ဆုဆုမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်လၢယွၤအတၢ်မၤအပူၤသတးဒီး မ့ၢ်ဒဲအိၣ်လၢမုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်လီတၢ်ဝုၤတကပၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤမုၢ်လၢာ်ဝဲလၢပကမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤဒီးဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးပကသူအီၤလၢအဘီအမုၢ်အဂီၢ်

ပိုင်ပိုင်လီလီ. တံရံတံကျတမံဘတ်တမံ ကလဲကလဲအသးလအဂ္ဂါအဝီ ခဲလင်လီလီ. ကျကအိးဟိထီတံအါဘိ လယွအတော်မလအဂ္ဂါ ဒီးယွအတော် သးခုကစီတံကလဲသကုလလဟီတံခိတံယံတံလံလီလီ. ဒီးခရံတံစုကီး ဟဲကု ကတုယံတံတံမးလံလီလီ.

တံတူခိတံဆါသးအဆာကတီလယွအဘိအမုအဂ္ဂါ ကအိတံထီတံဝဲ သပုကတံပနံလတမုတံဆာကတီအဂ္ဂါဘတ် မုဆာကတီအခါအံလီလီ. ဒီပုဝဲမုခွါသုဒ်ဒါ...သုကအိဒီး တံကီလသးဒီးပံဖိတံယံတံလါ သုဟံပုအလီနံ တံလါသုသးလီပံလါဟံပုတဖ်ထုထီကွံအီလါ အဆိအချတက့. မလင်သုစုသုကျိလါတံကယါကယံသုဟံအပိး အလီတဂု. ယဗုကညးဘတ်သုသပုပုလီလီ. သုကျိသုစုသုတဖ်လါ အအိဒီးသုနံ မုယွအတော်, မုတနံယွကသံကွံသုလါ သုတံသုတံစွ အဂ္ဂါ မုလါအဝဲဟုတံလီပံသုအဃိနံလီလီ. တဘတ်ပုကလွါနံသုဖိ သုလံသုတဖ်တံလါယွအစုတဂု. တဘတ်လုထွသုဖိသုလံအသး အတံသးလီသးကွံတဂု. တံလါအဝဲသုဆိမိတံဝဲလါအပာဘတ်ဝဲတဖ်နံ မုဒ်ယွအတော်ခဲလင်လီလီ. တံအိဒီးပုခဲလင် မုယွအတော်အဃိ ဒီးပဂုပုနံအီတသုဘတ်.

ကျိစုမုတံတမံလါပလိတံဘတ်အီလီလီ. တဘတ်ဟုတံလီစုဆု ပုလါအတဖ်တယံဘတ်တဂု. ပုတနီနီလိတံဘတ်ဟုစုခိဖးလီလီ. ဘတ်ဆုပုလါအလိတံဘတ်နီကီတံနံ မုပုလါသုဝဲလီဒါတဖ်လီလီ. နကစံးနဲယကဒုအိပုဖိဖိယံဖိခဲလင်နံတသုဘတ်. ဘတ်ဆုကွံလိ ခရံအတံမလဒီး ပံဖိတံတက့. နကဒုအိဘတ်ပုလါ အလီဒါတဂု တံအိလီ. “ထာဖိကွံတံလါအဘျဲအစဲတဖ်နံတက့. ဒုးလီပြီ လါပြါကလီအီတဂု.” တံကတီတဖ်မုဟဲထီတံလါပကစံးခရံအထးခိ ဖဲဒုးအိပုကီမုတဖ်လါအသုဝဲလံသးစုတဖ်ဝဲနံတဘျီဃိနံလီလီ.

နစုမုညီလါနကသုကစွဲတံစုနံ ပံကတံကွံနတံလုတံလံလါ အအာတဖ် ဒ်နံအသးခဲကနံအံတက့. နမုတမဒ်နံဘတ်နံ နကကဲထီ

ပုဖိတံသံယံဂီလါနတံအိမုအပုလီလီ. တံကီလသုကီလသးလါ အအိ ပုပုဂျါဂျါ, တံမလကလုအိကစုအဒါအတံမုတံလါအဂ္ဂါဒ်နံဒီး တံဟုတံလုဒ်ပုဒ်ဆု နဖိမုဖိခွါသုတဖ်လီလီ.

ပမုပုတမုလါဟီတံခိလီလီ. မဲပသုတထီဒါယွအတော်ဘတ်အသးတဂု. တံလါယွတအဲပမလအီဘတ်သုတဖ် ပကဘတ်ဟးဆဲးအီလီလီ. ပတဘတ် လုပိထွပတံသးလီသးကွံ အခဲဘတ်. မဲပကပံဖိထီပတံနံလါ တံကီပသးအဂ္ဂါနံတက့. မဲပကဒုးကဲထီပတံအိဖိဖိသုတဖ်လါ ပုပုဂျါဂျါတက့. လါတံသုအိသးအိမဲပကမလကပီထီတံခဲ ဒီးလဲတံလါတံကပီအပုတက့.

မလင်တံလါနကတုထီတံခိဒ်ကျါသွါတဂု, လဲပံဖိနစုလါ တံပံဖိအစုတးတဂု. ခရံဒီးသံအသးလါပဂီလံ. ပမုစီဒီးကါကွံဒီး တံလါခရံပုကုပသးသမုသုတဖ်ဒီး ပကျိပစုတဖ် မုအသယံ ကဃာဝဲဖဲလဲတံကပလဲ. R & H, Dec. 24, 1903.

မုတံအခဲးအယံတမံဒီးမုဒါတခါ

တံဖဲးတံမလါအရဒ်ကတံတမံ မုဝဲဒ်မုဒါလါ ပကဘတ် စံတံတဲလီတံမုတံတီလါဟီတံခိတဖ်အံအလီလီလီ. တံကိးသကြီ ထီတံမုတံတီမုပမုဒါဒီး ပကဘတ်ဟုပလီပုဟီတံခိဖိတဖ်လီလီ. မုလါတံအပုကလဲကထီအဃိ ပတဘတ်ပံဖိဖိဃးတံဆါတံပုအတံပိး တံလီတဂု. တဘတ်မလုတံပနံးတံကယုဒီးပုတစုကုနကု ကုတံတဖ်တဂု. မလင်တံဆါတံပုဒီးပုတနံဘတ်ယွသုတဖ်နံတဂု. နမု မလင်တံဒီးပုတစုကုနကုဘတ်တံတဂုနံ တမုတံမလါ အဘတ်ဘတ်. မုဒါလါအအိဒီးအီတဖ်ကလဲကဒ်ကဒါလီလီ.

ယုဂုးခရံစံးဝဲ “သုမုဟီတံခိအတံကပီလီလီ.” လုပိကျဲလါ ယွသိတံလီ, ယွကုပံ, ဒီးပမုကနံဘတ်အီနံ မုတံလါအသးအသု

အိန်ဝဲတမံန့န့လီၤ. တၢ်ဒုးန့ၢ်ပၢ်ပုၤဝဲအတၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်အခွဲးအယၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤလးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. မူဒါတမံအံၤ မ့ၢ်မးဃာလၢပဂီၢ် လၢပကလူၤမၤပိၣ်ထွဲအီၤလီၤ. ယွၤမ့ၢ်လၢပကဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်လၢ ပသ့ၣ်ညါလၢယွၤဟ့ၣ်ပၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤဂၤ တၢ်ကစီၢ်အံၤ ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢပကမၤဃုာ်တၢ်ဒီးအီၤလီၤ. R & H, July 28, 1904.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၢ် အတၢ်မၤဆူထံဂ့ၢ်ဂၤ

ပကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါယွၤအပုၤကလုာ်တဖၣ်လၢ တၢ်သးခုကစီၢ် အတၢ်မၤန့ၣ် လိာ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤသကိးလီၤ. မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢအလိာ်ဘၣ်လၢယွၤအဘီအမ့ၢ်အဂီၢ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖုံ သးညီအိၣ်လၢအပူၤ, ပုၤဝဲၢ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်စၢၤဃာ်ယံးကျၢၤဒိၣ်ထီၣ်ကျၢၤထီၣ် ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဟံၣ်ခူၣ်ဃီခူၣ်အပူၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်အဘါကဒိၣ်ထီၣ် ဒီးဆူၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟဲစိာ်က့ၤဆဲးဆဲးပူၤတုၤဆူယွၤအတၢ်လုာ်ဟံၣ်မ့ၢ်ဒီးသိးတၢ်အိၣ် ကအိၣ်လၢယွၤအဟံၣ်ဖဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ, ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လံာ်လဲၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးထူကလုာ်ယွၤကထါအတၢ်ကွဲးဘၣ်တၢ်ရၤလီၤ အီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ညါ ဘၣ်ဆၣ်ကြၢးလၢတၢ်သးခုကစီၢ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် အလီၢ်အကျဲအိၣ်ဒၣ်လၢတၢ်လီၢ်ကိးပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်လၢ အိၣ်ဝဲဒီးသးသမူတဂၤ ကဘၣ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်လၢအဘၣ်ဃးသးသမူအထူ အယိာ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤကိးဃီပုၤဒ်သိးပကမၤတၢ်လၢတၢ်လီၢ်အါပူၤလီၤ. ကူးဘုၤအလီၢ်အိၣ်ဝဲအါဘၣ်ဆၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိအိၣ်စ့ၢ်ဂၤလီၤ. ခဲအံၤ “မၤကွဲးဒနံ” အတၢ်ကိးဃီပုၤအိၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၢ်အါမးလံလီၤ.

ယွၤအတၢ်မၤအိၣ်ပတုၢ်ဝဲတသ့နီတဘျီဘၣ်

တၢ်တီတၢ်လီၤမ့ၢ်အိၣ်လၢမ့ၢ်နံၤခဲကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ပကဘၣ်စိာ် တၢ်ကစီၢ်ဆူထံကိးကိးဘၣ်ပုၤကလုာ်ကိးကလုာ်အအိၣ်စ့ၢ်လီၤ. ပုၤလၢ အမူဂုၤအသံဂုၤ ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢတယံာ်လၢဘၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ်မူတုၢ်ဝဲဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤလီၤ. ယွၤကစံၣ်ညီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်မၤလိာ်, ဒီးဒ်တၢ်မၤလိာ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အဃိဒီးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အီၤလၢခါအခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်တီတၢ်လီၤန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ပၢ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်မဲာ်ထံကလၢ အသိးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ. ဒ်သိးယွၤအတၢ်မၤကဝဲၤကွၢ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ကျိာ်စ့တဖၣ်လိာ်ဝဲလီၤ. ကျိာ်, စ့ဒီးတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ဃံးစ့ၢ်ဝဲန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါ လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ကီၢ်ခဲဝဲ အဆၢကတီၢ်ပသ့ၣ်ညါ, ပနၢ်ပၢ်ပဝဲ ကိးဂၤဘၣ်ဆၣ် ပကဘၣ်ရၤလီၤယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ. တီၢ်စ့လၢအလိာ် ဘၣ်လၢယွၤအတၢ်တီတၢ်လီၤအဂီၢ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ပၢ်ဖျိၣ်အီၤလၢယွၤအဟံၣ် စ့ၢ်ကိးလီၤ.

မ့ၢ်ပကဘၣ်ပၢ်ကွၢ်ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤစၢၤ

ပတၢ်ကစီၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ညါအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤကညီတဖၣ်တမၤသကိးတၢ်ဘၣ်. အိၣ်ဒၣ်အတၢ် ဒ်တၢ်တဘၣ်ဃူးဘၣ်ဃးအီၤအသိးလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤ မၤတၢ်တပံာ်တဝဲတစဲး တမ့ၢ်စ့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်စ့ၢ် တုၤဒၣ်လဲာ်တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကဘၣ်ပၢ်ကွၢ်အိၣ်ပၢ်ကတုၢ်တၢ်သးခုကစီၢ်ဆူထံဂ့ၢ်ဂၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကဘၣ်မဲာ်ဆူးလၢ ပကမၤထီၣ်လၢအကလီၢ်အကကွၢ်အဃိစၢၤ. မ့ၢ်ပကဘၣ်မၤယံာ်မၤနီၢ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အမ့ၢ်နံၤခဲကတၢ်အဆၢကတီၢ် ဖိအံၤန့ၣ်စၢၤ. တမ့ၢ်ဒ်န့ၣ်လုၤတက့ၢ်ဘၣ်. ပသးန့ၣ် ကဘၣ်ကဲၤထီၣ်ဒ်မ့ၢ်အူအိၣ် တၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပညီကွၢ် ပတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်

တကဲဘဉ်. ပညိကွံခရံတကဲစွာကီးဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်တံခွဲတံယာ်လာ အအိးထီဉ်အသးလာပမဲဉ်ညါသ့ဉ်တဖဉ် ပမ့တမာဘဉ်အီ မ့ပညိကွံလံ ပတံတံတံနာ်, မ့ပညိကွံခရံစွာကီးလံလီ.

မ့လာစုတအိဉ်လာဘဉ်အဃိ ပတဘဉ်ဆိကတီကွံ ယွအတံဖံး တံမာဘဉ်. ပကဘဉ်ပာ်ဖိဉ်အိထီဉ်ကျိဉ်စုတဖဉ်လာ ယွအတံမအကီလီ. ဒီပုာ်ဝဲမုဉ်ခွါခဲလာ်သ့ဉ်ဧ, ယဃုကညးသုလာ ကစာ်ယွအမံသပုာ်ပုာ်လီ. ဂဲအာထာဉ်, ပာ်ထီဉ်, မံခုလာတဂု, တံစုလီခိဉ်ခိဉ်လာအိဉ်ဒီးသုတဖဉ် သုဘုဂုလီအီလာ ဟီဉ်ခိဉ်လာ်အပူဘဉ်မနုလဲဉ်. သုသုဉ်ထီဉ်ဟံဉ်တဖျာဉ်ဝံ တဖျာဉ်, သုပူဟီဉ်ခိဉ်တလီဝံတလီဘဉ်မနုလဲဉ်. “က့ဆါလီကွံ တံလာအအိဉ်ဒီးနုနုတက့” ဟ့ဉ်လီမာဘုဉ်တံတက့. ယွဟ့ဉ် လီနုတံကလုာ်လံ. ပုလာအခိးယွအတံမလီတဖဉ် ဆါတံပူတံတနု ဘဉ်အဆာကတီအံ ကတုာ်ဃီဝဲလီ. မံဒ်နုသတးဒီး လဲထီဉ် ထုးက့တံစုလီခိဉ်ခိဉ်လာနုလီဘျာဉ်အံတဖဉ်နုတက့. ယွမ့ဟ့ဉ်နုတံခွဲတံယာ်လာနုကပာ်ဘဉ်တံဒီး မံနုကအိဉ်ဒီးတံသုဉ်တီ သးတီယွနုတက့. ထုးထီဉ်က့တံလာနုပာ်သုသုအီသ့ဉ်တဖဉ်, ဟ့ဉ်လီဆုပုသ့ဉ်ညါမာသုတံလာယွအကီတဖဉ်အစုပူနုတက့. ဒီးဖဲခရံဟဲက့လီအဆာကတီနု သုကနုက့သုတံဖံးတံမာဃုဒီး အဘျးအဖိဉ်အါနုလီ.

လာတံကတီအကတံအံဟ့ဉ်လီမာစာ်တံလာ တံသုဉ်ဖဲသးညိတက့

မုနုခဲကတံဘျးထီဉ်အဆာကတီဖဲလာ ယွအတံမတချးဝံဒီးဘဉ်, ပုကညိသ့ဉ်တဖဉ်ကသုဉ်သးသုသုဖဲသးညိ လာအဲသ့ဉ်ဟ့ဉ်လီမာစာ်ဘဉ် တံအဃိလီ. အဲသ့ဉ်ထံဉ်ဝဲလာ တံမာစာ်သးသမူလာအလီမာသ့ဉ်တဖဉ်

အကီနု မ့တံခွဲတံယာ်လာအရုဒိဉ်ဖဲယွအမုနုဖးဒိဉ်အဆာကတီနုလီ. ကဟ့ဉ်လီမာစာ်တံသးခကစီဉ်ညိညိ, ဒီးအဲသ့ဉ်တံအိဉ်ဒီးအီတဖဉ်လီ.

ခရံအတံအဲဉ်မ့ကဲထီဉ်လာပုအသးပူသတး ပကထံဉ်ဘဉ်လာ အဲသ့ဉ်ဟ့ဉ်လီမာစာ်တံလာတံသးခကစီဉ်အကီနုလီ. ပုသ့ဉ်တဖဉ် မ့သ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်လာတံသးခကစီဉ်အံကဝံဝဲလီနု ကဟ့ဉ်လီမာစာ် တံအိဉ်ဖိဉ်ဒ်လာတံမာဖိတဖဉ်အစီ ပုဟ့ဉ်လီမာစာ်တံအသိးနုလီ. တလီကီက့တံနီတမံလာဘဉ်. ဒ်သိးပုဟီဉ်ခိဉ်ဖဲသ့ဉ်တဖဉ် ကျးစား ပာ်ဖိဉ်ကျိဉ်စုအသိး အဲသ့ဉ်နုသက့လာယွအတံမအကီနု ကကျးစား ဟ့ဉ်လီတံသပုာ်ပုာ်နုလီ. ကဘဉ်မာသကီးတံဒီးပုကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု ပုသ့ဉ်ညါနုဟံတံလီ. ကဘဉ်နုဉ်ဖျါထီဉ်အသကဲးပဝံလာ တံအိဉ်တီ အဲဉ်စုတအိဉ်ဘဉ်, တံအဲဉ်လီသးတအိဉ်ဘဉ်လီ. တဘဉ်ဟံဉ်သုသုအီဘဉ်. မ့မ့တခိကဘဉ်ဟဲစိဉ်က့ဆုယွအအိဉ်တခိလီ.

ပုတနီနုသုအကျိဉ်စုသ့ဉ်တဖဉ်လာအတံဖံးတံမာကဒိဉ်ထီဉ် လဲထီဉ်အကီ ကကဲဒိဉ်ကဲပုာ်အကီဘဉ်ဆဉ် ပုသ့ဉ်တဖဉ်နု ဖိဉ်လီ ယာ်လီဝဲလီ. မ့အကဲထီဉ်အသးဒ်လဲဉ်. ခရံတူာ်တံဖိဉ်လာနုဂီ ဒီးနုနုဘဉ်တံထုးတံတီထုးထုးတံတီအိဉ်လာမုခိဉ်လံလီ. တံထုး တံတီလာမုခိဉ်နု လီမာ်ဟးဂီဝဲတသ့ဘဉ်. နုပာ်ဖိဉ်တံထုးတံတီ လာမုခိဉ်နု နုနုဘဉ်နုဒ်ဒ်း နုပာ်နုစုလာ စုအတားလာဟီဉ်ခိဉ်, တံသုဉ်ဟံဉ်သုဉ်ဃီ, တံပူဟီဉ်ခိဉ်ကပံဒ်ဒ်နုလီ. တံဟံဉ်ဖိဉ်လာမုခိဉ်နု ကျဉ်တသ့, အုဉ်တသ့ဘဉ်. တံဟ့ဉ်တံဘျဉ်ဘဉ်ဖျါဟ့ဉ်နုတသ့ဘဉ်. မ့ဉ်အုအိဉ်တသ့ဘဉ်.

တံဒ်ကနုပုအုဉ်က့ဒ်ခိဉ်က့တံကစာ်တဂါအကလုာ်နု နုဉ်ဖျါထီဉ်သကဲးပဝံအဂုလီ. ဖျါလီဆီနုပထးခိဉ်အတံကတီ တဖဉ်တက့လီ. ပုစုာ်တံနုတံတဂါနုဉ်ဖျါဝဲအတံစုာ်တံနု တံခိဖျါလာအတံဖံးတံမာလီ. ဒီးအဲကထံဉ်ဘဉ်တံတီတံလီ

အစိကမိန့လီ. တိတိတိလိတမံလါ အရဒိနကတိအံန့ ပုမု
န့န့အိသပုတိဒိပုလါအနတိန့ ကညိကွံလိက့အသးလါ
အအဲပိဟိခိနိတအိလါဘန့လီ. အခိတလိကသးဟ့ပုအဲကျိ
အဲခိစ့သ့တဖန့လီ. “Historical Sketches of the Foreign Mission
of the Seventh-day Adventist.” pp. 291-293.

-o-

(ဂ)

သ့ခိသးအိအလါအပဲလါတိအိဖိအဂီ

ပုစုက့န့က့တိကိးဂါ အသးကဘန့အိအဲတိအိဖိ
အလါအပဲန့လီ. လါအသးပုတိလါကဘန့ပဲအဆိကတိန့
မုတိအိဖိအတိလဲထီလဲထီဆုညါလီ. ကဘန့အဲတိအိဖိ
အါန့အဲလိက့အသးဒဲဝဲလီ. လါတိဆဲးသးဒိးတိအိဖိ
တိဖဲးတိမအဂီ, အသးမုတိအိဘန့ဝဲန့ တကြါးလါအိလါ
တိအိဖိအပုဘန့. မုတိအိလါတိအိဖိအပုန့ ဂုဒိဒဲတိလီ.
ယွဟ့ပုကညိကိးဂါဒဲးတိဂိတိဘါတိသ့တိဘန့တဖန့ လါကမ
တိလါယွအဂီလီ. ဘန့ဆဲပုကညိအါတက့သုကလိကျိစ့သ့တဖန့
လါအဝဲသ့အတိမုတိလါအဂီလီ. လူဃုအိတိအိလုကိလုကပဲ,
ဘန့ဆဲမုမုကဘန့ဟ့လိမံစါတိအိဖိန့ မုမးတိဝဲဃးဒိလါ
အဝဲသ့အဂီလီ. မုန့ဘန့ကျိစ့ထဲလဲဘန့ဆဲ တုတိအိဖိ
အတိလိဘန့အိထီန့ တအဲဒိးဟ့လိမံစါတိဘန့. ဟးကွိတရဲ
ပုဂါပဲခဲယိလါပုဂါအလါလီ. ပုတဂါမုအဲမယွအတိနီနီန့
ဖဲတိလိဘန့တမံမံအိထီဝဲန့ ကဟ့လိဝဲလါတိသ့အိသးအိန့
လီ. အစုတဃါလါတိဟ့မယွအတိဘန့. 4T 18.

ပုလါသ့မုသးမုလါတိတိတိလိလုဒိပုဒိအပုတဂါ
လါလါန့ ကကျဲးစးဒုးကပိထီတိတိတိလိအတိကပိလါတိလီ
ကိးပုလီ. ကလိကံပုစိနီတယိလါအသးတိတဂါ တမလီဖု
အမုဒါနီတစုဘန့လီ. တပဲကမအခိနီတဘျိဘန့. ဖဲတိကိးထီအိ
လါကဘန့မံစါယွအတိဖဲးတိမတဘျိလါလါ အဝဲသ့ကဘးလီ
အထာဒိး ကဟ့လိတိလါတိအိဖိအတိဖဲးတိမအဂီလီ.
တနီနီအတိသးအိပျဲတလါကွံဒဲလဲမုဒါလါအလါဘန့အိဒိး

ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အါန့ၢ်အမူဒါအိန်န့ၣ်လီၤ. မၤအသးဒ်သိးပျံၤတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်ကလဲၤကပၢ်ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကပၢ်ဖျိန်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိန် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤအိန်ဝဲ တနီၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် စ့ၤကိၣ်ဖိဆံးဆံးဖိအိန်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်ပုၤပၢ်ဖျိန်တၢ်လၢဟီၣ်ခိန် တကပၤလီၤ. တၢ်လၢအိန်ဒီးအိၤသ့ၣ်တဖၣ် သူက့ၤဝဲဒၣ်ထဲလၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်တခါ ကဘၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲအစုဃာအစုဖျိန်ကနီၤဒိန်မးလီၤ. ဟ့ၣ်ဝဲထဲတစဲးဖိ, အာၣ်လီၤ အိၤလီၤအသးလၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤယွၤဝဲဒီး အသးဆိတလဲပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤ အသးသးတၢ်ဆၢတၢ်ကတီၢ် ဒ်သိးတဟ့ၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်တဘျီဘျီ တဟ့ၣ်ဝဲလုၤတက့ၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤန့ၣ်က့ၤ ဟ့ၣ်က့ၤဝဲ ထဲအစုၤကတၢ်လီၤ. ပၢ်အသးတၢ်ဟ့ၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤယွၤန့ၣ် ကဟါမူၤ ဟါမၢ်ကလီၤန့ၣ်လီၤ. ပတၢ်အိန်ဖျိန်တဖၣ်ပံးစ့ၤလၢကျိၣ်စ့မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤတဖုလၢ ပကတီၤအိၤအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပၢ်အသးလၢတၢ်အိန်ဖျိန်ဒိန်ထီၣ်ဂ့ၤ တဒိန်ထီၣ်ဂ့ၤ တဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒ်သိးပုၤဟီၣ်ခိန်ဖိတဖၣ် ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကပီၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်စုကဝဲတဖၣ်လီၤ. 4T 477, 478.

တၢ်အာၣ်လီၤအိၤလီၤဖဲတၢ်ဘျုးထံအခါ

ပုၤလၢအရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်သးဒီးတၢ်အိန်ဖျိန်တဖၣ်န့ၣ် အသးကဘၣ် အိန်လၢတၢ်အိန်ဖျိန်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်သးအိန်တမံၤအံၤ ကဘၣ်အိန်လၢ တၢ်ခဲလၢၣ်အဖီခိန်လီၤ. အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိန်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးယွၤအတၢ်မၤထီၣ်တဘိယုၤဃီလီၤ. လၢတၢ်အုၣ်က့ၤ ခိန်က့ၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ခိၣ်ဂ့ၤနီၢ်သးဂ့ၤ ကဘၣ်ဟူးဂဲၤဝဲဒၣ်လၢ အတၢ်အိန်မူသကဲၣ်ပဝးဒီးယွၤအတၢ်မၤလိၣ်တမံၤဃီလီၤ. တုၤမ့ၢ်ပထီၣ် သကြီၤကွၢ်ဒီးလုၢ်လၢအတၢ်ဒုၣ်တၢ်ထုတဖၣ်ဒီး ကဘၣ်ဖျါဂ့ၤဒိန်န့ၢ်လုၢ်လၢ

သကဲၣ်ပဝးလၢပုၤအအံၤတဃာ်အတၢ်သကဲၣ်ပဝးန့ၣ်လီၤ. သးသမူလၢ အတူၢ်လိၣ်ခရံၣ်အတၢ်မၤန့ၣ် အတၢ်အိန်မူအဂီၢ်အဘိကဘၣ်ဒိန်ဝဲနီၢ်ကီၢ်လီၤ. အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, ကစၢ်ခရံၣ်မုၢ်လိၣ်ဝဲလၢပုၤကိးဂၤကမၤလၢမၤပုၤ အမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဒီးတၢ်အံၤမံၤကကဲ တၢ်အကါဒိန်လၢပုၤပိၢ်ခရံၣ်အခံတဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤလၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤပၢ်ပုၤတၢ်တဖၣ် တၢ်မၤဒိန်ထီၣ် လဲၣ်ထီၣ်ယွၤအဘိအမုၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သးတီၤယွၤလီၤ. မုၢ်ကီၤလိၣ်ကျဲးစးသပုၤပုၤဒ်သိးပုၤကညီတဖၣ် သုအတန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူ အထူအယိၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်, တၢ်ဃုကညးအကလုၢ် ကသီၣ်တုၤဆူအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိန်လီၤ. ခဲကန့ၣ်အံၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိအိန်စ့ၤဂၤ လီၤ. ကြးလၢပုၤအကထိကန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လီၤ. 5T 460-462.

တၢ်မၤလၢအိန်ဒီးပုၤ

ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤဟီၣ်ခိန်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤ မူဒါတမံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိန်မးလီၤ. ပမ့ၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်အလုၢ်အပွၤ အိန်ဒိန်ဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်, မံၤပကန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တီၤလီၤန့ၣ်တက့ၢ်. တုၤပမ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဆါခိန်ဆါသးအဃိ ဒီးကျဲးမ့ၢ်အိန်ထီၣ်လၢပကဘၣ် ဟ့ၣ်လီၤပသးသမူဒၣ်လဲၣ် ပကဘၣ်တူၢ်သံပသးတခါလီၤ. လၢတၢ်ဆၢ ကတီၢ်ဖျိန်ကိၣ်အပူၤ ပကဘၣ်မၤတၢ်ဒိန်ဒိန်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပကန့ၢ်ပၢ်တၢ်မၤလၢပမၤအိၤအဂီၢ်ဒီး ပကဘၣ်အိန်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်သးတီၤလၢ ပတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိန်လီၤ. ဝံၤဒီးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်အခိန် သလုးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပမၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိန်သးအိန်အဃိ ပကကူထီၣ် သိးထီၣ်ဘၣ်ခရံၣ်အတၢ်တီၤလီၤအဆူဝါန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဖိကိးဂၤအမူဒါ မ့ၢ်ဝဲယိးထီၣ်ထူၣ်စုညါလၢဘၣ်အာဝဲဒီးခရံၣ်အသ့ၣ်ဒီး ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် ကဒါမုၢ်ကီၤလိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးပကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအံၤကသုအင်္ဂါန့ၣ် ပကဘၣ်အိန်ဒီး တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိန်မူဒီကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤ သးဒီးတၢ်ယံးထူၣ်စုညါန့ၣ် ကလဲၤဒၣ်သဃဲၤသဃဲၤလီၤ. ခရံၣ်စံးဝဲ “ပုၤတဂၤလၢ်လၢ်အိန်ဒီးပိၣ်ယခံန့ၣ် ကဘၣ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤအသးဒီး ယံးထီၣ်ထူၣ်စုညါလီၤ.” ပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် အမူဒါအိန်လၢ ကဘၣ်မၤတၢ်သပုၤပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤမ့ၢ်မ့ၢ်လၢ တၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိၣ်အင်္ဂါန့ၣ် တတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အိန်ကသု ကစီဒါ. R & H, Jan. 31, 1907.

အိန်ဒီးတၢ်ဃုကညးန့ၣ်တဂ့ၤ

မိပသုတအိန်ဒီးတၢ်ဃုကညးပုၤလၢတၢ်မၤစၢၤအင်္ဂါတဂ့ၤ. တၢ်လၢ ပဆိကမိၣ်အီၤလၢကဲထီၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ် ဟံးထီၣ်မၤအီၤသတူၢ်ကလၢဒီး မၤဝံၤက့ၤအီၤတက့ၢ်. မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အီၤတက့ၢ်. ဆိကမိၣ်လီၤက့ၤနသး ယွၤဟ့ၣ်လီၤဆိၣ်ဂ့ၤဒီးကျိၣ်စုတဖၣ် ဒ်သိးဒီး, ကမၤဝံၤက့ၤအတၢ်မၤလီၤ. မိပုၤကိးဂၤပၢ်အသးဒ်န့ၣ်အသိးတက့ၢ်.

မိပကတီၢ်ဒီးယွၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤခဲလၢ်လၢ ပဒီးန့ၣ်အီၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤလီၤ. ယွၤကိးဃီၤပုၤလၢပကဘၣ်မၤသကိး တၢ်ဒီးအီၤဒီးဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢကျဲအါမံၤလီၤ. မ့ၢ်ပတစံးဆၢက့ၤယွၤလၢ, “ပကမၤလီၤ” န့ၣ်ပအိန်ကသုဒါ. မ့ၢ်ပကစံးဆၢက့ၤယွၤလၢပ “မၤတၢ် ဒီးယွၤတကဲဘၣ်,” ဒီးတၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပၢ်ပုၤတၢ်လၢလဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပကဘျၢလီၤအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢ်ဒါ.

ပကမၤချးခံနီၤသးပသးအဆၢကတီၢ်တအိန်လၢဘၣ်. ယွၤဃုန့ၣ် လၢနကမၤစၢၤအတၢ်မၤအင်္ဂါလီၤ. ဒ်သ့မ့ၢ်ယွၤအပုၤပၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်အသိး ယကစံးဘၣ်သ့ဒ်အံၤလီၤ. သူဘၣ်ယွၤအစုလၢ အဟ့ၣ်လီၤသ့န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်တမံၤလဲၣ်န့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်.

နကဘၣ်တၢ်လုပစီလၢနကျိၣ်နစုဒ်သိးနကပူၤပၢ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အံၤလီၤ. နတံၤသကိးတဖၣ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်ဒ်သိးနကကဲဒိၣ်ထီၣ်အင်္ဂါ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢနကဘၣ်မၤအီၤ အိန်ဂ့ၤန့ၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အအိန်ဒီးတမ့ၢ်ဘၣ်ဒါ. ခရံၣ်ပွၤက့ၤန့ၣ်လဲၣ် လၢအသ့ၣ်စီဆုံလဲၣ်လီၤဘၣ်. ယွၤဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢနကသုအီၤလၢအဘီအမ့ၢ် အင်္ဂါလဲၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒါ. ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် သူအီၤလၢ တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်အင်္ဂါ လၢပုၤဆူးပုၤဆါတဖၣ်ကကူၤစါယၣ်ဘျါအသး, သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိကွံၣ်တဖၣ်လၢပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်ကမၤလိတၢ်အင်္ဂါ န့ၣ်တက့ၢ်.

ယွၤသးကျဲၤပၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ် အင်္ဂါလၢအခိၣ်ထံးလံၤလံၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပၢ်အပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ကျိၣ်စု သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးဖဲအဝဲလိၣ်ဘၣ်ဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ကဃုက့ၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိး အပုၤဂီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်က့ၤအီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုလီၤ. ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢ ယွၤဟ့ၣ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဟဲက့ၤဝဲဆူတၢ်ပၢ်ဖိုင်အလီၢ်ဒီးယွၤအတၢ်ဖံး တၢ်မၤန့ၣ် ကဝံၤက့ၤဝဲချ့ချ့မးလီၤ. ခရံၣ်အတၢ်ဟဲစ့ၢ်ကိးကသုးဘူးဃီၤအသး ချ့ချ့န့ၣ်လီၤ. R & H, July 14, 1904.

(၉)
ဟ့ၣ်လီၤသးအကလုာ်

“တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး” တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် ကွၢ်ယိၤတမံၤလၢနဂီၢ်လီၤခါ. ခရံၣ်မ့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်ဒီး “ယမ့ၢ်ခရံၣ်အတၢ်လၢာ်လၢာ်ဆုဆုလီၤ. လၢယသးသမူအဂီၢ် ကစၢ်ခရံၣ် ပွၤက့ၤယၤလၢအသးသမူလံၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးယကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤယၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. တၢ်လၢတကြၢးယသ့အိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိး, တသ့ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ယွၤစၢ မၤစၢဘၣ်ယၤတက့ၢ်. သးကွံၣ်တၢ်သးထီၣ်ထီလၢ ယပူၤ မိၣ်ကျိၣ်စုသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယကသ့ဒၣ်ထဲလၢယွၤအမံၤအဂီၢ် ဒီးယွၤ အလၢကပီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

မိဖဲပကမၤတၢ်တမံၤလၢာ်လၢာ်န့ၣ် တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ် ကဒ်သိးဒီး တၢ်လၢအဖီလၢာ်အံၤတက့ၢ်. ကျဲတဘီအံၤ မ့ၢ်ကျဲလၢအလီၤပလိာ်သးဒီး ယွၤအကျဲခါ. မ့ၢ်ဘၣ်ယွၤအသးကစီဒီခါ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ယကစၢ်လၢ အအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤယၤတဂၤအတၢ်ဘၣ်အသးခါ. ယကစၢ်ဒီးသံတ့ၢ် အသးလၢယဂီၢ်လံၤလီၤ. ယဟ့ၣ်ဆၢက့ၤကစၢ်လၢ မနုၤတမံၤကသ့လဲၣ်. တၢ်လၢယစံးသ့တမံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲယကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆုယွၤအအိၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်အုၣ်တဲာ်သးအုၣ်တဲာ်အပူၤလီၤ. ယွၤအမံၤမ့ၢ်တဘၣ်တၢ်ကွဲး အိၤလၢနမဲာ်တူၢ်ခိၣ်ဘၣ်ဒီး ကွဲးလီၤအိၤခဲအံၤတက့ၢ်. အဒိပညီပာ်ယွၤအတၢ် တိာ်ပာ်ခဲလၢာ် လၢနတၢ်ဆိကမိၣ်အပူၤထီၣ်တက့ၢ်. နန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်တကပၤတသ့ဘၣ်. မ့ၢ်တခီယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢ အလီၤလး ဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲခရံၣ်ပကစၢ်သးဘိလီၤ. အဖီခွါအိၣ်ဝဲထဲတဂၤဃီလီၤ.

ယွၤပာ်ထီၣ်အစုစီဆုၣ်လၢတၢ်ဆိဆဲၣ်ပူၤတပူၤ, တၢ်မၤဘျၢၣ်တဖၣ် အလီၤလီၤ. ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲဒီးစံးဝဲဒၣ် “တၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ယတၢ်ခဲလၢာ်လီၤ. ယကဟ့ၣ်လီၤသ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢသ့ကပၤကွၢ်ထွဲယတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါ

တဖၣ်လီၤ. မိၣ်သ့ကသ့ဘၣ်လၢသ့ဂီၢ်ဒၣ်သ့ဝဲတနီၤဒီး တနီၤလၢယဘီယမ့ၢ် အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တုၤနကူးက့ၤနတၢ်သ့တၢ်သ့န့ၣ် ပာ်ဖျိၣ်အိၤတုၤလၢ တၢ်ပာ်ဖျိၣ် အလီၢ်ဝံၤဒီး မ့ၢ်နဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်ဆိဆဲၣ်ပူၤတပူၤကစီဒီခါ. မ့ၢ်နဟ့ၣ် ဆၢက့ၤယွၤလၢနတၢ်မၤဘျၢၣ်မၤတီၢ် ဒ်သိးဒီးယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ် လၢထီၣ်တဘျီဘျီလံၤခါ. နအံၤထွဲကွၢ်ထွဲမုၢ်ကမဲ, ဖိၣ်ဃဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်လံၤခါ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤယွၤအတၢ်လၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤဒီးတကြၢးလၢ ပသးပုၤနီၣ်အိၤဘၣ်.

ပုၤဘၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢနဃၢၤအိၣ်ဝဲဝဲတရံးနုၤလီၤ. ပုၤလၢတၢ်ကူ တၢ်သိးတလၢတပုၤဘၣ်, ပုၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် မ့ၢ်အအိၣ်လၢ သ့ကျိၣ်တဂၤဂၤခါ. အါန့ၢ်အန့ၢ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်ကံၤသးလီၤအိၣ်သကိးသ့ခါ. ပုၤမုၢ်ကမဲပုၤလၢဟဲဃုတၢ်မၤစၢလၢအဖီမုၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဒီးတၢ်မၤလိအဂီၢ်မ့ၢ်အိၣ်တနီၤခါ. သ့မၤစၢက့ၤအဝဲသ့ၣ် လၢကျဲတမံၤမံၤစ့ၢ်ခါ. သ့ကျဲးစးမၤစၢပုၤဖိၣ်ဃဲဖိတဖၣ်ကစီဒီခါ. မိၢ်ဟံၣ် ဖဲဖုသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယိာ်တၢ်လၢဖိလံၤအဂီၢ် ဒ်သိးအဖီအလံၤတဖၣ်အနီၢ်သး တလီၤမၢ်ကွံၣ်အဂီၢ် ဒီးမ့ၢ်ဟဲဆုနအိၣ် ဃုတၢ်မၤစၢလၢနုၤအခါ မ့ၢ်နကညိကွံၣ် အဝဲသ့ၣ်ခါ. နမ့ၢ်မၤဘၣ်အိၤဒ်န့ၣ်ဒီး နတၢ်အိၣ်မူဆုညါယွၤကပာ် တၢ်သးကညိလၢနဂီၢ်ခါ. မ့တမ့ၢ်တၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်လၢနဂီၢ်တခီခါ. ဒ်နမၤ ဘၣ်ပုၤလၢနဃၢၤအသိး တၢ်ကမၤနုၤဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ. ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ် နမ့ၢ်မၤကဒိၣ်ကဒါအိၤဒီး ယွၤကပာ်ကတၢ်ကွံၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအဟ့ၣ်လီၤနုၤ တဖၣ်လီၤ.

ယွၤဟ့ၣ်နုၤဒီးလူလီၤကံၤလီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါထီၣ်ဘိလီၤ. ယွၤမ့ၢ် ဒုးကဲနုၤပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤလၢကဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်ဆု ပုၤအဂၤအအိၣ်ဒီး တၢ်မၤလၢအလီၤဘၣ်နုၤန့ၣ် နကဘၣ်မၤအိၤလီၤ. မူဒါလၢအလီၤဘၣ်နုၤန့ၣ် နကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်လီၤ. ပာ်ဖျါထီၣ်ယွၤ

အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢအဘၣ်န့ၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. ယွၤမၤဃုာ်တၢ်ဒီးပုၤကညီလီၤ. ဒီးတၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤထီၣ်ဘိလီၤ. မိၣ်န့ၣ်အသိးလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသးသမူတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် မိၣ်ပကမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤတက့ၢ်. လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤဂ့ၤ ထံဂ့ၤကီၢ်ဂ့ၤ ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကျိၣ်စ့လၢကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤဒၣ်တၢ်တဖၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယွၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ကွံာ်အီၤတဖၣ်တဖၣ်စ့ၢ်လီၤ. R & H, Dec. 23, 1890.

လၢတၢ်ဃုာ်တၢ်ဖိးအဂီၢ်ဖိးဆၢက့ၤ နဲၣ်ခဲၣ်ခရံၣ်အတၢ်ဃုာ်န့ၣ်တက့ၢ်

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးသးလၢအမၤစၢၤလိာ်သးဘၣ်ဒီး လဲၤထီၣ်တုၤဆူယွၤအတၢ်တိာ်ပာ်အတီၤအတၢ်တုၤတသ့လုၤတက့ၢ်. သးလၢအမၤတၢ်သးခုကစီၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး တၢ်လၢခရံၣ်ဃုာ်တၢ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဃုာ်တၢ်ဖိးတမံၤအိၣ်ဝဲ တသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ် ဒ်သိးကမၤယွၤအတၢ်မၤဒီး မ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်ထဲတၢ်ကတိၤတၢ်လၢအထးခိၣ်, မ့ၢ်တမၤဃုာ်တၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် တၢ်မၤဝဲၤဝဲကသ့လၢကျဲမန့ၣ်တဘိလဲၣ်. ဝဲတသ့ဘၣ်.

ယွၤကိးဃီၤပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပကမၤလၢနီၢ်ခိၣ်အဂံၢ်အဘိသပုၤပုၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သးလၢအဆိတလဲဃုာ်နီၢ်ခိၣ်အသကံာ်ပဝးန့ၣ် ကဘၣ်ဟဲလၢညါလီၤ. ဝဲလၢခံတပတီၢ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဃုာ်ထံၣ်က့ၤသးသမူအကျဲလီၤ. R & H, Sept. 10, 1903.

သးကွံာ်ဒီးနီၣ်ဟးထီၣ်တၢ်ခဲၣ်လီၤက့ၤသး

ယွၤကဟ့ၣ်ကယာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢတၢ်သးကညီလီၤ. ယွၤလူလီၤတၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အလိၤဒီး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ

ဆိၣ်ဝါတဖၣ်အိၣ်ပုၤဝဲလၢတၢ်ပာ်ဖိၣ်အဒါးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်သးပုၤနီၣ်ဖိးဘျးက့ၤယွၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၤသးအုးဒိၣ်မးတမံၤလီၤ.

တၢ်လီၢ်အိၣ်ဝဲတနီၤလၢအဃုထီၣ်ဃာ်ထီၣ်, လီၤဖျုးဃံၤလၢ အဖီၣ်အယာ်ကိးပသုထီၣ်ယွၤအမံၤအိၣ်ဝဲလီၤ. “ပုၤမၤစၢၤပုၤတအိၣ်နီၣ်တဂၤလၢဘၣ်ခါ.” ပုၤကညီတဖၣ်တသးကညီဘၣ်ပုၤဖီၣ်ပုၤယာ်ဘၣ်, ကွၢ်တမိာ်တၢ်အဃိမုၢ်ကီၤလံာ်ဒုၣ်ဒွဲၣ်ယွၤအမံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်. ဒ်သိးပုၤကထံၣ်ကမၢ်ယွၤအဂီၢ်န့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်ဖိးဒုၣ်ဒွဲၣ်ယွၤလၢ ယွၤဒုးအိၣ်နးအိၣ်ဖိၣ်ပုၤကညီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤလၢ ပုၤဟံၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်သက့ မ့ၢ်လၢတမၤဝဲဂ့ၤဂ့ၤအဃိ ယွၤဘၣ်တၢ်ဒုၣ်ဒွဲၣ်လီၤ. ယွၤအပုၤဟံၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်အမူဒါအိၣ်လၢ ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤပုၤလၢ ဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်သက့ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တကန့ၣ်ဝဲ, ကွၢ်တမိာ်ဝဲအဃိ ယွၤဘၣ်တၢ်ကတိၤအာကတိၤသီလီၤ.

မိၣ်ပုၤသ့တမၤကလီာ်ကလံာ်မူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤတဖၣ်တဂ့ၤ. နကျိၣ်နစ့မ့ၢ်အိၣ်စ့ၤလၢနကမၤတၢ်ကွၢ်တၢ်ကၤအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါလၢနကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢနတၢ်မၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်နကဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢနစ့အတၢ်ဖိးတၢ်မၤလီၤ. နမ့ၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ဒီးနတၢ်ဖိးတၢ်မၤမ့ၢ်ဆဲးစ့ၤန့ၣ်သက့ နကထံၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤလးလၢယွၤဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ဒ်သိးနတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကအါထီၣ်ကီၢ်ထီၣ်လီၤ. တၢ်လဲၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်ပာ်န့ၣ်န့ၣ်နမ့ၢ်သ့အီၤလၢတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ဒီးနကမၤန့ၣ်ဘၣ်က့ၤအဘျးခဲစးန့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤမုၢ်လၢတၢ်လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤအဘျးအဖီၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်တူၢ်လၢာ်ခိၣ်လၢာ်တ့ၢ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ယွၤတူၢ်လိာ်ပုၤကညီတဂၤလၢလၢ ဒ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးအီၤအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်ယွၤမုၢ်လၢလၢအဝဲသ့ၣ်ကကျဲးစးဝဲဒၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤဃုာ်က့ၤန့ၣ်လၢနကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအီၤတၢ်ဆဲးဆဲးပူတပုၤဒီးတၢ်မၤဘျးတဖၣ်လီၤ. နဘၣ်တၢ်ကိးန့ၣ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ကျဲးစားမနမူဒါလၢအလီၤဘၣ်နၢလၢနတၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤတက့ၢ်. ခရံၣ်ကစၢ်အိၣ်ဘူးနၢ, မၤစၢၤနၢ, ကူၣ်တၢ်လၢနကီၢ်, ဆိၣ်ထွဲဘၣ်နၢန့ၣ် သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အီၤဒီး ကျဲးစားကွၢ်ထွဲမၤစၢၤပၤသ့ၣ်ပၤတက့ၢ်. နကလၢပုၤဝဲဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤခဲလၢာ်လၢနကီၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါကလူၤပိာ်ထွဲဘၣ်နၢတစၢ်နသးလီၤ. မ့ၢ်လၢနမၤတၢ်လၢနတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအယီၤ, နတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်, တၢ်စံးဘျူးစံးဖိၣ်, တၢ်ညီကွံာ်လီၤက့ၤသးန့ၣ် ကဲတၢ်မၤနၢတစၢ်ယီၤလီၤ. လၢနသးပူၤန့ၣ်ပာ်ဃးခရံၣ်ဖိအတၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤထီၣ်တီၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်အိၣ်ဘူးသးဘူးနသးဒီးကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ် သပုၢ်တၢ်န့ၣ် နကဟ့ၣ်လီၤနသးလၢ ပုၤလၢအလီၤမၤသ့ၣ်တဖၣ်အသးသမူအကီၢ်လီၤ.

ဒိၣ်ထီၣ်လၢနီၢ်သး, ဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်

ဒီပုၢ်ဝဲၣ်မုၢ်ဒီးခွါခဲလၢာ်သ့ၣ်ဧၤ ယဃုကညးသုလၢကစၢ်ယွၤအမံၤစီဆုံလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤအကီၢ်အယီၤမံၤပကဃုသကိးတၢ်ဆူယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤအတၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်အ့ၣ်တဲာ်သးအ့ၣ်တဲာ်ဘၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်အာလၢပကီၢ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢနီၢ်သးတစီန့ၣ် စၢဘူးလိာ်သးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလီၤ. ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဝံၤထဲဒၣ်လၢတၢ်မိၣ်န့ၣ်အိၣ်သးပကစၢ်အတၢ်သးကညီၤအဘျူးလီၤ. သုတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကတုၤဃီဆူမုၢ်ခိၣ်အပဲတြီၤဃၢပာ်စၢၤတချူးလၢသုလဲၤတုၤဃီဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နအဲၣ်ဒီးပာ်နတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢတၢ်လီၢ်အကြားအဘၣ်ဒီးဘံၣ်ဘံၣ်ဘာဘၢဧၤ. ဟ့ၣ်လီၤဆူစုလၢအဘၣ်တၢ်ပျၢၤဖျိအီၤလၢ ထူၣ်စုညါအလီၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်ပာ်ဒၣ်နဲလၢနစုပူၤန့ၣ် ကကဲတၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤလီၤမ့ၢ်လီၤမၤလၢနၢလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤဆူနကစၢ်အအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအီၤလၢယွၤအဘီအမုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်တၢ်စဲပနီၣ်ဃာ်အီၤလၢတၢ်ပနီၣ်လၢ

ပုၤကညီထူးသံကွံာ်တသ့နီၣ်တဂၤဘၣ်လီၤ. တၢ်လၢနမၤန့ၢ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်အဘၣ်နသးကစီဒီဧၤ. နထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်အကီၢ်ကစီဒီဧၤ. မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ကီၢ်ထီၣ်လၢနကီၢ်ဧၤ. “တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးနၢ, တၢ်သ့ၣ်ဆိတဖၣ်ဟဲစိာ်က့ၤဆူ ယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. လုာ်ထီၣ်ယွၤလၢတၢ်အအိၣ်ဒီးနၢတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤနတၢ်သ့တၢ်သ့ၣ်ဒီးစပံးသ့ၣ်အလီၢ်ကအါထီၣ်ကီၢ်ထီၣ်လီၤ. ကပုၤဝဲဒီးစပံးထံအသီစ့ၢ်ကိးလီၤ.”

ယွၤကမၤပုၤက့ၤနစုအတၢ်မၤလီၤ

ပုၤကညီမ့ၢ်မၤတၢ်မၤလၢမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤ လၢယွၤအစပံးတၢ်သ့ၣ်လီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးတအိၣ်ဃုထီဘၣ်ဘၣ်. ပုၤဃာ်ဃၢၤကကိးအီၤလၢခရံၣ်အပျၢ်အဘီၣ်အဘျၢ်တသ့စ့ၢ်ဘၣ်. ကသံၣ်ကသီအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒုးအိးဟီထီၣ်ကျဲလၢယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤကန့ၢ်အကီၢ်လီၤ. ကလူးသၢဂၤတဂၤအတၢ်ကစီၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤလၢတၢ်လီၢ်ကိးပူၤလီၤ. မံၤနကအိၣ်ဒီး တၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးလၢနတၢ်သ့ၣ်စ့န့ၣ်တက့ၢ်. အိၣ်ဒီးတၢ်သးထီၣ်ထီတဂ့ၤ. တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနၢလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤ ဟ့ၣ်လီၤဆူယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. ကျဲးစားသပုၢ်ကတၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤ တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးနၢတက့ၢ်. နမ့ၢ်ရူလိာ်နသးဒီးခရံၣ်သပုၢ်ကတၢ်န့ၣ် နတၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ယံာ်ထီၣ်ကအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤကမၤပုၤနစုဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးနကထူးန့ၢ်ဘၣ်က့ၤသးသမူတဖၣ်ဆူတၢ်တီၤလီၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. ယွၤကဟ့ၣ်အါထီၣ်နၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤ, နကမၤစၢၤဘၣ်ပုၤအဂၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. R & H, Dec. 10, 1901.

(၁၀)
တၢ်ကိးလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢအါထီၣ်အဂီၢ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်လၢတလူၤပိၣ်ထွဲ ဘၣ်ယွၤ အတၢ်မၤလိာ်အဃိ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အီၤလီၤ. ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်ဒီးတၢ်ဒူ တၢ်ဃိၤအတၢ်ပနီၣ်လၢအမဲာ်တူၣ်ခိၣ်ဂ့ၤ, လၢအစုဂ့ၤကဘၣ်အိၣ်ယွၤအတၢ် သးဒိၣ်ထီၣ်အလီၤခီၤလီၤ. ပုၤလၢအမၤကမၣ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်ယွၤအမ့ၢ် အိၣ်ဘျးအနံၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အာသတးဒီး, လၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပကဘၣ်ကျဲးစးလၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါ, ပကဘၣ်ပာ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသးအသဟီၣ်, တၢ်သးအိၣ်ကၢ်ကၢ်ကျၢၤကျၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အဂၤတအိၣ်နီတမံၤလၢ ပကဘၣ်ပာ်မဲာ်ကံာ်, ပာ်ကတြၢၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်. သးလၢအဃုဘျးလီၤက့ၤဝဲ အသးတဖၣ်စ့ၢ်ကိး တကြၢးအိၣ်လၢပပူၤနီတမံၤဘၣ်. ဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံ ဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်မုာ်တၢ်လၢစ့ၢ်ကိးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်ကလီၤကလီၤလီၤန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါပဝဲဒိၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလၢပကမၤလၢာ်တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢတၢ်န့ၣ်တဖၣ်အဃိလဲၣ်. မ့ၢ်ပတၢ်သးစၢၤဆၢသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးယံၤလိာ်ပုၤ ဒီးခရံၣ်ခါ. ပကမၤတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါန့ၣ် မ့ၢ်ကီတလၢလၢပဂီၢ်ခါ. မ့ၢ်မၤဘၣ်ဒိပနီၣ်သးအကျဲခါ. မ့ၢ်လၢပတူၢ်တပုၤလၢဘၣ်အဃိ ပဃာ် တရံးက့ၤပသးဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒိသိးပုၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်တချီဃာ်တရံး အသးအသိးန့ၣ်ခါ. ကျိာ်စ့သ့ၣ်တဖၣ် ပသူအီၤထဲလၢပဂီၢ် ဒီးပတၢ်သးလီၤ သးကွံတဖၣ်အဂီၢ်အဃိ သးသမူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်သံတ့ၢ်ဝဲဖဲတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီး ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အဂ့ၢ်ဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကထူးတၢ်ဆၢ ကတီၢ်ယံာ်ဆံးအါလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

ပုၤကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်န့ၣ်လၢအမူဝဲလီၤ. တၢ်န့ၣ်ပာ်ဃုာ်တၢ်အဲၣ် မၤတၢ်န့ၣ် ကိးက့ၤသးသမူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဆူတၢ်တီၢ်လီၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါဒိၣ်တၢ်တက့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မုာ်တၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ကတဲာ်

ကတီၢ်အသးလၢကမၤတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်လၢခရံၣ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်တီၢ်လီၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်တခီအသးတအိၣ်ဘၣ်.

ပာ်ဖျိၣ်နတၢ်ထူးတၢ်တီၢ်လၢမူခိၣ်အတၢ်ပာ်ဖျိၣ်ဒးခဲအံၤတက့ၢ်

ပကဘၣ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤအဆၢကတီၢ် ဘၣ်လံ. မံယွၤကမၤစၢၤနၤဒိသိးဒီး နကပာ်ဖျိၣ်ဘၣ်နတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ မူခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တမ့ၢ်ပဟ့ၣ်လီၤပတြီာ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်. မံပကဟ့ၣ်လီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်သ့ၣ်စီသးဆ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤပာ်ပုၤတၢ်ဒီး မ့ၢ်ပဟ့ၣ်ဆၢက့ၤကစၢ်အတၢ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ယွၤနကစၢ်လၢနသးဒီးဖျၢၣ်ညါ နမ့ၢ်အဲၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢနဃၢၤန့ၣ် နသးကအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖံး တၢ်မၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယန့ၣ်သပုၤကတၢ်ဒိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသးသမူအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ.

မံနကမ့ၢ်ပုၤလၢမၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ် လၢအတူၢ်သံအသးလၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒိသိးနမၤလၢ မၤကဝီၤခရံၣ်အသိးသတးဒီး ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤက့ၤန့ၣ်လီၤ. သးမ့ၢ်စီဆ့ၣ်လၢ အထီၣ်ဂဲၤထီၣ်တၢ်ဒီးကွဲးယွၤကလုာ်ကထါအသိးန့ၣ် ကထီၣ်ဂဲၤထီၣ်နသးဒီး နကမ့ၢ်ပုၤလၢအဲၣ်ယွၤအကလုာ်ကထါန့ၣ်လီၤ. မံယွၤကအိးထီၣ်နမဲာ် ဒိသိး နကထံၣ်ဘၣ်သးသမူအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲတက့ၢ်. တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ တပာ်ကဲအီၤ မ့ၢ်လၢပုၤကညီတဖၣ်တညီကွံာ်လီၤက့ၤဘၣ်အသးဒီးတၢ်တူၢ်ဆါ ခိၣ်ဆါသးတအိၣ်ဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 8, 1889.

တၢ်စုၤလၢခဲတချီဘၣ်တၢ်သးယံၤထီၣ်ခါ

ယွၤဒုးကဝီၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢအဝဲအကဟုကညီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ သးစီဆ့ၣ်ဟဲလီၤအဃိ ဒီးပဒုးကဝီၤထီၣ်တၢ်လၢပုၤဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခဲးကျိ တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤပကစၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်

ဟ့ၣ်လီၤပသးလၢခရံၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤသတးဒီး ယွၤကလူလီၤကံလီၤ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအမ့ၢ်ဝဲသးစီဆုံအသဟီၣ်တၢ်စူၤကဒီးလၢခံတဝီလၢအကတၢ် တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် သးစီဆုံန့ၣ် တမ့ၢ်ကလီၤဘၣ်လၢပုၤဂီၢ်မုၢ် ကိၢ်ပအလီၤတဘျီဃီဘၣ်. တမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒီကရၢညါအလီၤဘၣ်. ယွၤလူလီၤသးမ့ၢ်စီဆုံအသဟီၣ်လၢပုၤလၢအအဲၣ်လီၤက့ၤဒၣ်အသးပုၤလၢ ဃုန့ၢ်ဒၣ်အဘျူးလၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲအလီၤတသ့ဘၣ်. စီၤကယံၣ်စံးဆၢယွၤ “ယတမ့ၢ်ပုၤလၢအကွၢ်ဃုၣ်တၢ်လၢယဒီပုၢ်ဝဲတဂၤဘၣ်” အသိးသးအအာ မ့ၢ်အိၣ်လၢပုၤန့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤသးစီဆုံအစိကမီၤတသ့ဘၣ်. R & H, July 21, 1896.

မၤစ့ၢ်လီၤဟီၣ်ခိၣ်တၢ်သးလိသးကွဲ

ယဒီပုၢ်ဝဲမုၢ်ဒီးခွါခဲလၢာ်သ့ဧၤ, ယစံးကတိၤတၢ်ဒီးသုလၢ တၢ်ကတိၤအံၤ ဒီးလၢယသ့ၣ်သးလီၤ. တၢ်သးကွဲလၢဟီၣ်ခိၣ်တကပၤအံၤ မံပကမၤစ့ၢ်လီၤ အီၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်. မံပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပတၢ်အိၣ်မူ မ့ၢ်ပုၤဝဲခရံၣ်အခံသတးဒီး မၤကတၢ်ကွံၣ်တၢ်သးကွဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤကံဒီး ခရံၣ်အသးတအိၣ်ဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်လၢအသိးတက့ၢ်. တၢ်လၢ ယွၤဃုန့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပာ်ဒိၣ်ပာ်ကဲအီၤအဒိၣ်ကတၢ်တက့ၢ်. ယုၣ်ရှုးစံးဝဲ “ပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်အမိၢ်အပၢ်အဒီပုၢ်ဝဲန့ၣ်ဒံး အဲၣ်ဘၣ်ယၤဒီးပုၤတဂၤန့ၣ် တကြားဒီးယၤဘၣ်.” ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူလၢ သိၣ်လိဒုးန့ၣ်ပုၤ တၢ်မၤလိအဂ့ၤကတၢ်လၢပဂီၢ်လီၤ. ခရံၣ်မ့ၢ်တၢ်အဒီလၢပဂီၢ် ဒ်သိး ပကတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသးဒ်သိးပုၤအဂၤကဂ့ၤထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤဒ်သိးပကအိၣ်ဒီးသးလၢအညိကွံၣ်လီၤက့ၤတၢ်အဲၣ် လီၤသးန့ၣ်လီၤ.

ယွၤအပုၤကလုာ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤတၢ်သပုၢ်ပုၢ်လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါလၢ အဝဲသ့ၣ်အဖိအလံၤအဂီၢ် ဒ်သိးကကိးက့ၤအဖိအလံၤ ဆူယွၤအအိၣ်လီၤ.

ဖဲပမၤတၢ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်အခါ သးလၢအတပာ်လုၤပာ်ကဲတၢ်, သးလၢအအဲၣ်လီၤက့ၤဒၣ်သးန့ၣ် တဘၣ်အိၣ်လၢပပူၤနီၣ်တစဲးဘၣ်. တၢ်လူၤဘၣ် ပသးဒၣ်ပဝဲ, တၢ်ဆိကမိၣ်ဖုံသလိးဖိဘၣ်ဃးသးမုၢ်စီဆုံအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ လီၤကံဒီးပဟ့ၣ်လီၤတၢ်စိတၢ်ကမီၤဆူပဒုၣ်ပဒါမုၢ်ကီၤလံၢ် အစုပူၤလီၤ. ခရံၣ်ကွၢ်ထွဲဃုၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်တီၤလီၤ. မ့ၢ်အထံၣ်ဝဲလၢ အဖိမုၢ်ဖိခွါပုၤဂၤအနီၢ်သးလဲၤကမူၤကမ့ၢ်အိၣ်အသးန့ၣ်လဲၣ်.

ယွၤအဲၣ်တၢ်သးအုၣ်တဲာ်ဒ်သိးပကဟ့ၣ်လီၤအးလီၤပသးလီၤ. ပုၤကိးဂၤ မ့ၢ်တီၤဒီးအတၢ်အာၢ်လီၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒီးဘျုးထံအခါ အုၣ်ခိၣ်လီၤဝဲအသိးန့ၣ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် တမ့ၢ်ကဟးကုၢ်ဟးကီၤဝဲဘၣ်. ပုၤတဂၤလၢတသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်ဒီးဘၣ်သံကွံာ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်မူဒါအိၣ်လၢမတၤတဂၤ အလီၤလဲၣ်. ခရံၣ်ဘၣ်လုၢ်ထီၣ်အနီၢ်ခိၣ်လၢပဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်လုၢ်လၢအလၢဝဲပုၤဝဲ တမံၤလီၤ. ကစၢ်အသးအိၣ်ထဲလဲၣ်လၢကအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤန့ၣ်ဖျါဝဲန့ၣ်လီၤ. ပကစၢ်ကျဲးစးသပုၢ်ကတၢ်လၢကတဲာ်ကတီၤအပျီၢ်အဘီၣ်တဖၣ် ကမၤ တၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပမၤတၢ်စ့ၢ်မးလီၤ. ပမၤတၢ်ဒီးအိၣ်ကလီ, တၢ်ခဲခါအဘၢၣ်စၢၤတၢ်အိၣ်ကလီအဆၢကတီၢ် အါဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပတမၤတၢ်မၤလၢယွၤမၤပုၤဘၣ်အဃိ ကဲတၢ်တံာ်တံာ် လၢယွၤအဘီအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်လဲၢ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တုၤပထံၣ်တၢ်မၤအသးန့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် ပကြားပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်လၢပတပာ်လုၤပာ်ကဲမူဒါလၢယွၤဟ့ၣ်ပုၤ အဃိလီၤ. R & H, Dec. 30, 1902.

သးလၢအတုၢ်ခါခိၣ်ခါသး

ခရံၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲအတၢ်ကုၢ်တၢ်ပာ်န့ၣ် လံာ်မး, ယိာ်မး, ထီမးပထီၣ်အီၤဒွေးအီၤတသ့ဘၣ်. ခရံၣ်တအိၣ်ခိးတၢ်လၢမူခိၣ်အလီၢ်ပစိာ် ဒီးဆုၤလီၤအကလူးတဖၣ် ဒ်သိးကဟဲအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤကညီန့ၣ်ဘၣ်.

အဝဲဟဲလီၤဝဲထဲတဂၤ ဒီးတူၢ်တၢ်တၢ်မဲၣ်ဆုးထဲတဂၤနီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကဲထီၣ်ပုၤပတီၣ်မုၢ် ဒီးဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ကိးတၢ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယိးထီၣ်ပတီၣ်ဒီးဘးတဖၣ်ဒီးဘၣ်ဝဲထီၣ်ဃုာ်ပတီၣ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တဖၣ်စ့ၢ်လီၤ. ဖဲအဝဲထံၣ်ဘၣ်ပုၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကစၢ်ထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ညိကွၢ်ခရံၣ်ဖိအမံၤအသၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကိးလီၤအသးလၢခရံၣ်ဖိန့ၣ်သက့ မ့ၢ်ပုၤကူပုၤကၤလၢ အလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကဲၣ်ဆိး, မ့ၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ဒိၣ်ကျိၤသ့ၣ်, သးစၢၤဆၢလၢတၢ်အိၣ်လုၢ်ကိအိၣ်လုၢ်ကပာ်န့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ်ထဲခရံၣ်ဖိအမံၤလီၤ. အနီၣ်အသးတအိၣ်ဘၣ်. ဒ်သိးနကကဲခရံၣ်ဖိတၢ်နီၤန့ၣ် နကဘၣ်လီၤကဲခရံၣ်လီၤ.

အဃိပုၤတၢ်မၤဖိစံးကတီၢ်တၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဒိမးလီၤ. ပုၤကိးဂၤ ဃုတၢ်လၢအဂီၢ်လံ. တၢ်ဘၣ်ဃးခရံၣ်န့ၣ် တဃုထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်. ပုၤခရံၣ်ဖိအိၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်တမၤလီၤပလိာ်ဘၣ်အသးဒီးခရံၣ်ဖိအမံၤဘၣ်. မၤအသးဒ်ပုၤတနၢ်ဟူဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲတဖၣ်အသိး ဒီးတၢ်မူအထူအယိာ်အခိၣ်သလုးအဂီၢ်တပာ်ကဲဝဲနီၣ်တစဲးဘၣ်. ဃုကျဲထဲလၢအမံၤကဟူသ့ၣ်ဖျါလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအဂီၢ်, တၢ်သးလီၤသးကွံ, တၢ်ကယၢၤကယဲၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. မၤမုၢ်မၤပၤလီၤက့ၤအသး, လူပိာ်ထွဲပုၤအအံၤတဃာ်အကျဲလီၤ. မၤတဲာ်ကွံၣ်ယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်မၤစၢၤယွၤအဘီအမုၢ်ကလိာ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်အံၤန့ၣ် မၤအသးဒ်တၢ်ဂီၢ်အကတီၢ်ကလံၤအခုၣ်တဖၣ် မၤတံာ်တံာ်တၢ်ကဟဲစူၤလီၤအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်. တၢ်မၤအသးကဲထီၣ်ဒ်အံၤ မ့ၢ်လၢပုၤကိးလီၤက့ၤအသးလၢ ယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်တဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒါလၢယွၤဟ့ၣ်အီၤလၢကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤကျိာ်စ့တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်သ့ဝဲထဲလၢအတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်အဃိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤလီၤပံာ်တၢ်ကပီၤ လၢပုၤအကကွၢ်တဖၣ်အကကွၢ်ကထံၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ, ဒီးမၤစ့ၤလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂံၢ်အဘါလီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤသံလီၤက့ၤ

အဖိအလံၤတဖၣ်လီၤ. ခရံၣ်တူၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ထဲထဲန့ၣ်ညါလံဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်ဘၣ်. ဘၣ်မနုၤအဃိလၢကဘၣ်ဃုန့ၣ်ဝဲထဲအတၢ်မုၢ်တၢ်လၢန့ၣ်လဲၣ်. တၢ်လၢအဂ့ၤန့ၣ် ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်ညိကွၢ်လီၤက့ၤသးတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ပုၤလၢမၤသကိးတၢ်ဒီးပိာ်ပခံတဖၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်နီၢ်ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ်န့ၣ် တၢ်အဲၣ်တမံၤအံၤ ကကဲထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဃိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ယွၤအဘီအမုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ခိ, အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကဟ့ၣ်လီၤဝဲဆူယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီး ကပျဲပုၤသ့ၣ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်ခရံၣ်မုၢ်လံာ်ဝဲလၢ အပျဲၢ်အဘီတဖၣ် ကမၤတၢ်လီၤ. တၢ်အဂၤခရံၣ်တမုၢ်လံာ်ဝဲနီၣ်တမံၤဘၣ်. ပုၤလၢစံးဝဲတၢ်ညိကွၢ်လီၤက့ၤသးလၢကဟဲက့ၤတုၤဆူယွၤအအိၣ် မ့ၢ်တၢ်ကိးနးမးလီၤန့ၣ် ကအိၣ်ဝဲတဂၤကဒဲးခါ. ပကဘၣ်မၤတၢ်တဂၤတၢ်တဂၤစုၣ်စုၣ်လီၤ. လၢတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တီတၢ်လီၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး ခရံၣ်အတၢ်ဟဲခံစုတစုအဂ့ၢ်န့ၣ် နကျိာ်စ့တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အဒးလီၤ. ပကဘၣ်ဆုၢ်ပုၤမၤယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူတၢ်လီၢ်ကိးပူၤလီၤ.

သးလၢအအိၣ်အဲၣ်ခရံၣ်န့ၣ် တၢ်ကတီၢ်လၢအထးခိၣ်ဂ့ၤ, တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢအနီၢ်ခိၣ်ဂ့ၤ ကအိၣ်ဖျါဝဲလီၤ. ခရံၣ်အဘီအမုၢ်န့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လၢအရူခဲလၢာ်တဖၣ်အကျါ အရူဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်လီၤအသးဆူယွၤအသးအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဲၣ်ဒီးမၤဃုာ်တၢ်သပုၤဒီးခရံၣ်တဖၣ်, ဒ်ခရံၣ်ကွံၣ်တ့ၢ်အလီၢ်ပစိာ်လၢမူခိၣ်ထးအသိး, အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးကညိကွံၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢဒီးကအဲၣ်ဃုက့ၤသးသမူတဖၣ်ဒ်ခရံၣ်ဃုဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လၢပဂီၢ်လံ. မ့ၢ်လၢခရံၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အဃိ ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. R & H, Oct. 13, 1896.

တၢ်ကိးဘၣ်ဟံၣ်ခူၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသး

ပုၤလၢအသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်တဖၣ် ယွၤကိးဃီၤအီၤလၢ ကမၤသကိး တၢ်သပုၤပုၤလီၤ. ဆူပုၤအိၣ်လၢနီၢ်သးအတၢ်ခံးကျါ, ဆူပုၤထူးပုၤတီၢ်လၢ အိၣ်ဒီးလီၢ်လၢတဖၣ်အအိၣ်, ဒီးဆူပုၤကိးဂၤဒဲးအအိၣ်, လၢတၢ်ရူၤတံၢ်ရူၤသကိး အဂီၢ်န့ၣ် ခရံၣ်ကိးဃီၤခရံၣ်ဖိဟံၣ်ဖိဃီၤတဖၣ်လီၤ. ပကတူၢ်လိာ်တၢ်ကိးပုၤ တမံၤအံၤ တၢ်လၢအလိၣ်ဒီးပုၤ မ့ၢ်တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသးလီၤ.

ဖဲပုၤတနီၤနီၤတၢ်ကိးတၢ်ခဲဘၣ်အီၤလၢ အကဘၣ်ညိကွံာ်လီၤအသး အဆၢကတီၢ်န့ၣ် သးသမူတဖၣ်ဘၣ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဒီး ဘၣ်သံကွံာ်ဝဲဖဲလၢ တချးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်တဖၣ်သးခုကစီၣ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤအါဒၣ်တက့ၢ် ဃုန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်, ဃုန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကူၣ်သ့, လၢကဆါတၢ်ပွၤတၢ်, ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့ဒီးလဲၤဆူအံၤဆူန့ၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢသးသမူအဂီၢ်တခီ, ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကဝီၤန့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အသးအိၣ်လၢကလဲၤအိၣ်မၤတၢ်လၢ တၢ်လီၢ်အဂၤကစီၣ်ဒါ.

တၢ်ကိးဒ်သိးလၢမၤကွဲးဒနံၣ်အတၢ်ကိးပုၤအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ် အါမးလီၤ. “ဟဲမၤစၢၤဘၣ်ပုၤ” “ဟဲမၤစၢၤဘၣ်ပုၤ” တၢ်ကိးပသုထီၣ် ပန့ၢ်ဟူဘၣ်အီၤတအိၣ်ကတၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. မ့ၢ်လၢမနုၤအဃိ ပတစံးဆၢ ဘၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်. ကြးပဟံးန့ၢ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်လၢပကစၢ်ခရံၣ်အအိၣ် ဒ်အဝဲဟ့ၣ်လီၤအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ဒီးတူၢ်သံအသးအသိးလီၤ. ပုၤအကထိကလးတဖၣ် ကြးအိၣ်ဝဲဒီးခရံၣ်အသးလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိ ပတဟ့ၣ်လီၤပသးလၢပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်တဖၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါ ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်. ဘၣ်မနုၤပမၤယံာ်မၤနီၣ်ပသးန့ၣ်လဲၣ်. ပုၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ် အဒိၣ်ကတၢ် (ခရံၣ်) တဂၤဟဲတ့ၢ်ဝဲလံဆူဟီၣ်ခိၣ်အံၤလံလီၤ. အဝဲနဲၣ်လိ တ့ၢ်ပုၤ တၢ်လၢပကဘၣ်မၤအီၤသ့ၣ်တဖၣ်လံ. ပုၤတဂၤလၢ ကမၤတၢ်လၢခရံၣ် အဂီၢ်, အုၣ်အသးလၢတၢ်တီၢ်တဖၣ်လီၤန့ၣ် ပုၤမၤတံာ်တၢ်အီၤတသ့နီၣ်တဂၤဘၣ်.

အါန့ၢ်အန့ၢ်ပုၤအစုအိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်အမူဒါအိၣ်ဝဲခံးစး လၢကမၤ တၢ်လၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်ပာ်စုသ့ၣ်တဖၣ်လၢအစုပုၤ လၢအဝဲသ့ၣ် ကဟံးန့ၢ်မူဒါလၢယွၤအတၢ်မၤကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. သးသမူဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်စၢၤဃာ်အီၤတပူၤဃီလၢထူသ့ၣ်အပျံၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးဘၣ်တၢ်ဘျးစဲဘျးအီၤတပူၤဃီဒီးယွၤအလီၢ်ပစီၢ်လီၤ. အဃိပုၤကညီ သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤတၢ်အဆူၣ်ကတၢ်ဒ်ဂံၢ်ဘါအိၣ်ဒီးအီၤလီၤ. မ်ပကလဲၤ သက့ၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်, ရုၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူထံဂုၢ်ကီၢ်ဂၤ, ဒုးသ့ၣ်ညါ ခရံၣ်ဆူ ပုၤတခီဘီမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါတက့ၢ်.

ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢကျိၣ်စ့ ဒ်သိးကကဲတၢ်ဘျးလၢ ပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီဒုးကဲကျိၣ်စ့သ့ၣ်တဖၣ်လၢကလုပစီ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၤတဖၣ် မ့ၢ်ကဲတၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢ နသးသမူအဂီၢ်ဒါ. တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ပာ်န့ၤတဖၣ် ဒ်သိးနကမၤတၢ်ဖံး တၢ်ပနံးကၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်မၤတံာ်တၢ်န့ၤဒ်သိးလၢနမၤယွၤအတၢ်မၤတကဲ ဘၣ်ဒါ. ယွၤပာ်န့ၤလၢပုၤပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်အတီအလီၤတဂၤလီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးန့ၤ မ့ၢ်ဂုၤ တၢ်လီၢ်တၢ်လၢမ့ၢ်ဂုၤ ဒုးထီၣ်ထီၣ်နသးဒီး, မ့ၢ်နဆိကမိၣ်ဆံးယွၤ အတၢ်မၤဒါ. ဒီးနတမၤလၢဘၣ်ယွၤအတၢ်မၤလၢဘၣ်ဒါ. ယွၤမၤန့ၤလၢ နကပၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢဆိၣ်ဂုၤန့ၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢမူခိၣ်အဘီအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးဒ်လၢနဟံၣ်ပုၤဒီး တမၤတၢ်လၢမူခိၣ်ဘီမ့ၢ်အဂီၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒါ.

နဂ့ၢ်လိာ်တၢ်လၢနတၢ်မၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်. တၢ်မၤအိၣ်ဝဲဒၣ် အါမးလီၤ. မ့ၢ်နအိၣ်မုၢ်အိၣ်ခူၣ်ဒ်လၢနဟံၣ်အပူၤလီၤဒါ. ဒ်သိးနကမၤ ပုၤဖျဲးပုၤလီၤတံာ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟးဂီၤအပူၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်နတစံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤတၢ် ဘၣ်ဒါ. တကြးလၢနသ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဒီး တၢ်အိၣ်ဒီးန့ၤတဖၣ်, ဒ်သိးပုၤအဂၤ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်ဘၣ်ဒါ. R & H, July 21, 1896.

**(၁၁)
ဆါလီဟံဉ်ဃီဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်**

တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီး, နဟံဉ်တဖၣ် နမ့ၢ်ဆါလီဟံဉ်အိၣ်ဒီး ပံာ်ဖျိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤဘျုးတၢ်န့ၣ် ယွၤစံးဝဲအဂ့ၤ ကတၢ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တဖၣ် နကဒီးန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မံသးမံတၢ်သ့ၣ်သးခုဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျိၣ်အိၣ်ထီၣ်ပျီၣ်ပျီၣ်ဆူ ယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အဒါပူၤလီၤ. ပုၤအဂၤစ့ၢ်ကိး ကကွၢ်ဒိန့ၣ်ဒီး ကအိၣ်ဒီး တၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးလၢ အတၢ်သ့ၣ်တၢ်စ့ၢ်အကျိၣ်အစုတဖၣ်ဒီး ဟဲက့ၤစိာ် က့ၤဝဲဆူယွၤအဟံဉ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဖျါန့ၣ်တၢ်ဒိဂ့ၤတဲာ်ဘၣ် ဒ်သိးအံၤအဃိ သးသမူအါအါကလဲာ်ဟဲက့ၤဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. ဆီတလဲက့ၤအသးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ယွၤအဘီအမုၢ်န့ၣ် လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူညါ ဒီးပနဲၣ်ဆာက့ၤ ယွၤအတၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်လၢအဘၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ဖျါစ့ၢ်ကိးတၢ်လၢ ယွၤအပုၤဟံဉ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးအကလုာ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပတဲဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးအဘီ အမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤလၢအသ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤ, သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢတၢ်မူအထူ အယိာ်တဖၣ်အသးကဆူထီၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤကျိၣ်စုတဖၣ်လၢယွၤ အတၢ်မၤအဂီၢ်လၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးလီၤ. ကလီၤကံဒီးပုၤမုၢ်ကမဲတဂၤလၢ အဟ့ၣ်မၤဘျုးလီၤတီၢ်ဖိခဲဘျုးဒီး ကစၢ်ခရံာ်စံးပတြၢၤအိၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒ်န့ၣ်တဖၣ်အသးကအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒီးတဟံးတၢ်လၢအဂီၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်တနီၤအိၣ်ဒီးဟံဉ်, အိၣ်ဒီးစံာ်ပူၤပျီၣ်ပုၤလၢလၢလီၢ်လီၤလီၤ. လၢတၢ်သးအိၣ်ယွၤအတၢ်မၤတဒိပံာ်ကိးမးလီၤ. အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, တန့ၣ်ယွၤ အကလုာ်ကထါဘၣ်. တန့ၣ်ယွၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်. လၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ကစၢ်ခရံာ်စံးဘၣ်ပုၤထူးတီၢ်ဖိတဂၤ “ဆါလီဟံဉ်န့ၣ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဟ့ၣ်နီၤလီၤ ပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိ, ဒီးပိာ်ယခံ” န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ခိၣ်ခိၣ်မဲတဂၤအတၢ်တဂၤစုာ်စုာ်

ပုၤအိၣ်တနီၤ ကွဲးလံာ်ဆူယအိၣ်ဒီးဃုတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဖျိၣ်ယာ်ဘၣ်ဆၣ် ကဆါလီဟံဉ်အဟံဉ်လၢအအိၣ်ဝဲ, ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤ ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ကကြားၤဒါ, မ့တမ့ၢ်ကဂုၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် ကွဲးသံကွၢ် တၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢန့ၣ်ဟူဘၣ်ဝဲတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်ဒီး အသး ဘၣ်ဒိအသးအိၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်အဂီၢ်လီၤ. ဆူပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် ယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်သုဒ်သိးအံၤလီၤ. တဘၣ်ဆါလီ ဟံဉ်သ့ၣ်ဟံဉ်ဖိတဖၣ်ဒီးတဂ့ၤ. တမ့ၢ်သုမူဒါဒီးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လဲၤဆူယွၤအအိၣ်, ဃုဘါထုကဖၣ်ယွၤတက့ၢ်. ယွၤကဟ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်တၢ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢသုကမၤယွၤအတၢ်လီၤ. 5T 711, 734.

တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢကဘၣ်အါထီၣ်န့ၣ်မၤစ့ၢ်လီၤတက့ၢ်

ဆာကတီၢ်ဘၣ်လံလၢပဒိပုၤဝဲတဖၣ်ကမၤစ့ၢ်လီၤအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဘၣ်လံလီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်သုးဃီပသးဆူ ကီၢ်မုာ်ဃံလၢလၢထးလီၤ. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်မူခိၣ်အဘီမုာ်လီၤ. ပတမ့ၢ်ပုၤလၢ ကအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်. အဃိ လၢတၢ်ခဲလၢာ်အပူၤ မဲပကအိၣ်ဒီး တၢ်သးပဒုာ်ကိးဂၤတက့ၢ်. တၢ်ဆါ ကတီၢ်ကဟဲတုၤအိၣ်ဝဲဖဲပဆါလီပတၢ်ဖိတၢ်လံတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢအပူၤ အကလံၤတန့ၢ်ဘၣ် ကတုၤဃီဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤလၢတဒီးတၢ်ဒုတၢ်ဃီအတၢ် ပနီၣ်န့ၣ် တဘၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပူၤတၢ်ဘၣ်အကတီၢ်ဟဲတုၤဃီလံကယီကယီလံ. 5T 152.

အိၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်သုသးလၢတၢ်ကိတၢ်ခဲအဆာကတီၢ်အဂီၢ်

ဖဲတၢ်မၤနးမၤဖျိၣ်အဆာကတီၢ်န့ၣ် ဟံဉ်ဒီးစံာ်ဧါပုၤဧါတဖၣ် ကဲတၢ်ကလီလၢပုၤစီဆုံတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ် ဃုာ်ပူၤဖျိးအသးသမူလၢ ပုၤဂီၢ်မုာ်လၢအသ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးတဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ.

ဆာကတီၢ်ဖဲတံးမးနးမးဖျိၣ်အကတီၢ် မ့ၢ်ဟဲတုၤပကဆါလီၤပတံးလၢ အအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်တချးလၢၤဘၣ်. အဃိဒီး တချးလၢတံးမးနးမးဃာ် တချးတုၤဒဲးဘၣ်အကတီၢ်န့ၣ် တံးလၢအကကဲတံးတံးတံးတံးကျိၣ်လၢ ပုၤစီဆံၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်မးတံးကွဲၣ်ဝဲဒၣ်ချ့ချ့လီၤ. ဒီးကဘၣ်မး တံးအာၣ်လီၤအီၤလီၤချ့ချ့ဒီးယုၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပာ်ထီၣ်အတံးစုလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဆူယုၤအတံးလုၢ်လီၢ် ဒီးဃုကညးဘၣ်ယုၤန့ၣ် ယုၤကသိၣ်လိ အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘၣ်ဆါလီၤအတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အဆာကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ် လီၤ. ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ကွဲၣ်ဆာၣ်မဲၣ်တံးကီၢ်တံးခဲလၢတံးမးနးမးဖျိၣ်အဆာ ကတီၢ်အခါန့ၣ် တံးတံးတံးတံးကျိၣ်တအိၣ်လၢနီၤတမံၤလၢဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်ဘၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တပျဲအတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, မ့ၢ်တသံကွဲၣ်တံးလၢ ယုၤအအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ယုၤတဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အမူဒါအတံးဖဲတံးမးဘၣ်. ဒီးအတံးဖဲတံးလံၤတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကပာ်ဖျိၣ်ဝဲဒၣ်ဂုၤဂုၤ, ဒီးဖဲတံးကီၢ်တံးခဲဟဲတုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အကတီၢ်န့ၣ် အတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကကဲထီၣ်ဒဲးကစၢ်ကလိဖးထီလၢအမဲၣ်ညါ တံးနိးတံးဘျးဒီးကလီၤပျီဆူ အဝဲသ့ၣ်အလီၤ ဒီးကမးသဘံးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဒီးဆါလီၤန့ၣ်သက့ ဆါလီၤတသ့လၢဘၣ်. ပုၤတနီၤနီၤကကအုကစွါဝဲဒၣ် မ့ၢ်လၢပတဟ့ၣ်လီၤ မးစၢၤဘၣ်ယုၤအတံးဖဲတံးမးအဃိ ယုၤအတံးဖဲတံးမးအဂီၢ်တအိၣ် အဘါတအိၣ်ဘၣ်, တံးလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စာတုၤဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်အါဂၤသ့ၣ်ဝံၤ သးစုၤယုၤအကလုၢ်ကထါလီၤ. မ့ၢ်လၢပတကျဲးစးဟ့ၣ်လီၤမးဘျဲၣ် တံးလၢယုၤအတံးမးအဂီၢ်ဘၣ်အဃိလီၤ. ခဲအံၤပတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကဲတံးကလီၤကလီၤလံၤလီၤ. ပမ့ၢ်ဆါလီၤတုၤဘၣ်ပတံးလၢညါန့ၣ် ပကပာ်ဖျိၣ် ပတံးထူးတံးတံးလၢမူခိၣ်ယုၤအတံးပာ်ဖျိၣ်အဒးလံၤန့ၣ်လီၤ.

ယထံၣ်ဘၣ်တဘျီ ပုၤတဂၤတုၤဆါအသးဒီးဟ့ၣ်လီၤမးစၢၤတံးဘၣ်ဆၣ် တံးဆိၣ်ဂုၤတလူၤပိၣ်အခံဘၣ်, အတံးဖဲတံးလံၤ ဟါမုၢ်ဟါမံၤလီၤပြီလီၤပြီ

ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ယထံၣ်လၢယုၤတအဲၣ်ဒီးအဖိအလံၤတဖၣ် ကဆါကွဲၣ်အတံး ခဲလၢာ်တဘျီဃီဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ဃုထံၣ်မးလိအသးဒီးယုၤကစံးဘၣ်အီၤလၢ ကဘၣ်ဆါလီၤအတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီး ခရံၣ်အတံးဟဲခံဘျီတဘျီအဂီၢ်န့ၣ် ပုၤတနီၤအသးအိၣ်ထီၣ်လၢ ကဆါလီၤကွဲၣ်တံးလၢအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒီးမးစၢၤယုၤအတံးဖဲတံးမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤလိၣ်ဝဲလၢကပာ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဒဲးသိး တံးဂုၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တမံၤမံၤန့ၣ် ကသူဘၣ်ဝဲလၢ ယုၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. E.W 56, 57.

ပျဲၤတအိၣ်လၢတံးကစၢၤဃာ်ပုၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်

ယုၤအတံးဖဲတံးမးန့ၣ် ကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ယုၤအပုၤဂီၢ်မုၢ် မ့ၢ်ဒိကန့ၣ်ယုၤအကလုၢ်န့ၣ် လၢမုၢ်နံၤခဲကတၢ် မ့ၢ်အူမ့ၢ်အိၣ်တံးဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်အတံးစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ မ့ၢ်အူကအိၣ်အီၤအဂီၢ်တအိၣ်တုၤဘၣ်. ဘၣ်မနုၤဃီလဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အတံးထူးတံးတံးန့ၣ် တအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်. မ့ၢ်တခီ တံးပာ်အီၤလံၤလၢပအူးအိၣ်တသ့ဃီၤအိၣ်တသ့အလီၢ်လၢ မူခိၣ်လံၤလီၤ. ပျဲၤလၢကစၢၤဃာ်အဝဲသ့ၣ်အသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် တအိၣ်နီၤတဘိလၢဘၣ်. 1T 197.

နိဂမ္မိ (၃)

ယွဂအစုပတ်ကီလီဆီ, တ်ဆံဆဲဉ်ပူတပူ

ယွဂအစုပတ်ကီလီဆီ, တ်ဆံဆဲဉ်ပူတပူ

- ၁၂. ယွဂမကွတ်ပတ်သုဉ်တီသးတီ ----- ၆၅
- ၁၃. အိဉ်သုဉ်ထီဉ်အသးလာတတ်သကဲဉ်ပဝး ----- ၇၁
- ၁၄. တ်ဆီကမိဉ်အဃံလလယိယိဖိ ----- ၇၆
- ၁၅. သမံသမိးကွတ်တံသးတီအဂုအကျါ ----- ၈၀
- ၁၆. တ်ဆာကတီလီလာအဘဉ်, တ်ရဲဉ်လီလကျါလီလာအဂု ----- ၈၃
- ၁၇. ဝံမလကံအတတ်ကစီဉ် ----- ၈၆
- ၁၈. မကွတ်ယွဂတကွတ် ----- ၉၄
- ၁၉. တ်ဘဉ်သုယွဂအစုလီဆီလာတတ်မလီဆီအဂီ ----- ၉၇
- ၂၀. သးလာအသုဉ်ညါဒဉ်တတ်တမံအတတ်တူဉ်လိဉ် ----- ၁၀၀
- ၂၁. တ်ဆံဆဲဉ်ပူတပူနုဉ်ဘဉ်တတ်သုအိဉ်ဒဲလဲဉ် ----- ၁၀၇
- ၂၂. တ်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုလာပုကွတ်တတ်အိဉ်ဖိဉ်
ဒီးပုမယွဂအတတ်မတဖဉ်အဂီ ----- ၁၁၁

**(၁၂)
ယွၤမၤကွၢ်ပတၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၢ်**

“မၤလၢကတီၤယွၤဒီးန့ၣ်တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဂီၢ်ထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တုၤန့ၣ်တၢ်ပတၢ်ဖျိၣ်ဒီးန့ၣ်ပံးအတၢ်သ့ၣ်လီၤတဖၣ် ကပွဲၤလုၢ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.” ယွၤမ့ၢ်ပုၤလၢအလုၤလီၤကံလီၤန့ၣ်ပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါလီၤ. ဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲခဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးအဝဲဒၣ်အတၢ်လီၤ. ပကတၢ်ဆိၣ်မိၣ်ဆိၣ်တၢ်လၢ ယွၤမ့ၢ်ပုၤအဆိကတၢ်တမံၤလီၤ. ပုၤတဂၤလၢ အမၤလၢကတီၤဆၢက့ၤယွၤအတၢ်ဃုန့ၣ်ယွၤကမၤလၢကတီၤအိၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါအါလီၤ.

ပထံၣ်ဘၣ်ဖဲအံၤယွၤဒီးပုၤကညီအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ယွၤပတၢ်လီၤပမိၣ်ဒိၣ်ပာ်ဒိၣ်လၢသဝီဒုၤဒုၣ်အပူၤလီၤ. ယွၤကတၢ်ကတီၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ခဲလၢခဲဆုလၢကကဲဘျူးကဲဖျိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒီးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးဝဲလၢတၢ်န့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ခဲလၢစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဖဲတၢ်သ့ၣ်လီၤအပူၤ သ့ၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ပံးတၢ်လၢတဖၣ် ဒီးအသ့ၣ်အသ့ၣ်အဝဲဒၣ်အဘဲတဖၣ် ယွၤကတၢ်ကတီၤန့ၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကီးမံၤဒဲးလီၤ. ဘၣ်ဆဲးလၢတၢ်န့ၣ်အကျါပတၢ်လီၤဆိၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်ဝဲတမံၤလီၤ. နီၢ်အိၣ်အုၤဒီးစီၤအဒၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢအိၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ခဲလၢလၢသဝီဒုၤဒုၣ်အပူၤလီၤ. “ဘၣ်ဆဲးသ့ၣ်အိၣ်ဝဲတထံးလၢအသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အာန့ၣ် သ့မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်အသ့ၣ်ဒီးသ့ကသံလီၤ” ယွၤစံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်, တၢ်သးတီၢ်ဒီးယွၤမ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

မံၤဒဲးန့ၣ်သတးဒီး ယွၤဆုၤလီၤခရံၣ်ဆုၤဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မ့ၢ်အဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးယွၤလီၤ. ဒ်သိးယွၤကတၢ်တၢ်တပူၤဃီဒီးခရံၣ်အဂီၢ် အဝဲဟ့ၣ်လီၤဝဲအဖိၣ်ခွါထဲအိၣ်တဂၤဃီလီၤ. တၢ်လုၢ်ဒိၣ်

ပုၤဒိၣ်လၢဟဲထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အပူၤ, တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်, ထု, စုဒီး တၢ်မျါပလဲသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပုၤလီၤ. ဟံၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲဆုၤပုၤကညီအစုပူၤလီၤ. ယွၤမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်န့ၣ် အဝဲအဲၣ်ဒီးဒုးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ခဲလၢန့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်အဝဲအတၢ်န့ၣ်အဃိလီၤ. တမ့ၢ်ထဲတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢသုမၤန့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်ဧါဘၣ်. “မ့မ့ၢ်တခီသုကဘၣ်ဟဲက့ၤစိၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤတပူၤတဖၣ်ခဲလၢဆုၤယတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အလီၤလီၤ.” ယွၤကတၢ်ကတီၤတၢ်တမံၤအံၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ကစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအကတၢ်ကတီၤတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်သိးအံၤတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပကစၢ်ခရံၣ်လၢ အဒီးသံအသးဒီး ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အသးလၢပဂီၢ်တဂၤလီၤ. ဒ်သိးကဒုးထီထီၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အလီၤဘၣ်ဆုၤတၢ်ဒဲးဘးအပူၤတဖၣ်အပတီၢ်န့ၣ် ခရံၣ်ပာ်တၢ်ကွၢ်မုၢ်ခိၣ်ဘီမုၢ်, မုၢ်ခိၣ်ကလူးအသးခိၣ်ကျၢ်အလီၢ်အလၢန့ၣ်လီၤ. ဟံးန့ၢ်ပုၤကညီအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးကးဘာဃာ်အလီၢ်အလၢန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဒီးတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ် ဒ်သိးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ကတီၤအဂီၢ်ဒီးပကစၢ်န့ၣ် ဘၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လီၤ. ခရံၣ်သိၣ်လိသီလိဒီးမၤလိာ်တၢ်ပုၤလၢပကဘၣ်မၤစၢ်ပုၤလၢအစိၣ်ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. R & H, Feb. 4, 1902.

ယွၤပတၢ်လီၤဆိၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်

ဒ်သိးယွၤမၤလိာ်လီၤဆိၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤတပူၤအဂ့ၢ်အသိးန့ၣ် မၤလိာ်စ့ၢ်ကီးဝဲမ့ၢ်အိၣ်ဘျံးအနံၤအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. “မ့မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်တနံၤန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤန့ၣ်ကစၢ်အမ့ၢ်အိၣ်ဘျံးအနံၤတနံၤလီၤ.” လၢန့ၣ်သီအကျါ ပုၤကညီကပာ်က့ၤဝဲလၢမ့ၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်န့ၣ် အိၣ်ဘျံးအနံၤလီၤန့ၣ် တသ့လ့ၤတက့ၤဘၣ်. ပုၤကညီကဆိကမိၣ်ဝဲလၢအမၤပာ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆဲးယွၤပတၢ်လီၤတၢ်အိၣ်ထံးန့ၣ် ကျၢဝဲ

ဒိၣ်မးလီၤ. ပှၤကညီအမိၢ်လုၢ်ပာ်လၢ်တဖၣ် မၤကဒဲကဒါယွၤအတၢ်တီၣ်တၢ်လီၤ အကလုၢ်ကထါတန့ၣ်ဘၣ်လုၤတက့ၤဘၣ်. ယွၤပာ်စီဆုံမုၢ်နွံန့ၣ်တနံၤလီၤ. တၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ် ပာ်စီဆုံမုၢ်နွံန့ၣ်တနံၤဒီး ပာ်လီၤဆီဝဲလၢ တၢ်ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်အကတီၢ်အဂီၢ်ဒီး စီဆုံဝဲတုၤလၢ ခုခါခဲအံၤအဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒိၣ်တၢ်န့ၣ်အသိး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢပဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခဲလၢာ်အတၢ်ဆိၣ်ပူတပူန့ၣ် ပကဘၣ်ပာ်စီဆုံ လၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆုံ အသိတကတြုၢ်အပူၤ ယွၤတဟ့ၣ်က့ၤတၢ်မၤလိာ်အသိလၢ ပှၤကညီကဘၣ်ခိးက့ၤမုၢ်အိၣ်ဘျးနံၤလၢ နံၤအဂၤတနံၤဘၣ်. တၢ်ဆိၣ်ပူတပူန့ၣ်က့ တမ့ၢ်တၢ်မၤလိာ်အသိစ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်ခံမံၤလၢာ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လုၤတုၤလုၤတီၤလၢနီၣ်သးတကပၤအဂီၢ်လီၤ. ပှၤတကလုၢ် မ့ၢ်စံးဝဲလၢ ပဘၣ်ဃးဒီးခရံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဆၢတၢ်ကတီၢ်ဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ်သးဒီး ဖဲယွၤစံးဝဲ “တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ယတၢ်လီၤ” ဒီးဃုက့ၤဝဲဒၣ်အခါ အဝဲသ့ၣ်တဟ့ၣ်ဆၢက့ၤဝဲ မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ် ကသ့ၣ်. R & H, May 16, 1882.

တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီးစုလၢအဟဲန့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်ပူတပူ

ဒိၣ်သိးစီၤအတြၢဟ့ၣ်အသိး အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤဝဲ တၢ်စုလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီး စုလၢအဟဲန့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်ပူတပူတီၢ်တီ လီၤလီၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆိၣ်ပူတပူတီၢ်တီလီၤလီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးယွၤလီၤ. မ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်အဂုၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ပှၤကဘၣ်ဟဲစိာ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ပူတပူ ဒီးတၢ်မၤဘျုးဆူယွၤအအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ခု သးခု ဒီးလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်မၤအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီးပကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤ. ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ အလီၤပျံၤဒိၣ်မးဒီးလီၤဘၣ်ယိာ်ဒိၣ်မးတမံၤန့ၣ်လီၤ. MS 159, 1899.

ကိးဆၢဒီးကိးကတီၢ်ခဲးအဂီၢ်

(အဲၣ်ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်စီၤအတြၢဟ့ၣ်ဒီး စီၤယၤကိာ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ပူ တပူလီၤ.) တချုးဒီးဘၣ်လၢ ပှၤယူဒၤအကလုၢ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ် ဖဲဖုလၢ ပျၢပျၢတဖၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ပာ်တၢ်ဆိၣ်ပူတပူလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတုၤမ့ၢ်အိၣ်စရုလး အကလုၢ်ကဲထီၣ်ယွၤအပှၤပၤဆီတကလုၢ်ဒီးယွၤမၤလိာ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤ အဝဲသ့ၣ်ဃးဃးတဲာ်တဲာ်လီၤ. ဘုဇီၤဟုဇီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်မ့ၢ် တၢ်ဘိလၢအဟဲထီၣ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ် ဆိၣ်ပူတပူန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ် လီၤ. ကဘၣ်ပာ်စီဆုံ အိၣ်လၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤလိာ်အံၤ တမ့ၢ်လၢ တၢ်ကမၤပးဂီၤကွံာ်ခရံၣ်အတၢ်ဒီးသံ အသးအတၢ်တိာ်ပာ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဖဲယွၤအပှၤကလုၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲ အဆၢကတီၢ်ကိးဆၢကိးကတီၢ် မူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤဒီး မၤသကိးယွၤအတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခဲလၢာ်လၢပမၤန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢယွၤလီၤ. ဒီးဆိၣ်ပူတပူန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ယွၤပာ်ဃးလၢကမၤတၢ်လၢ အဘိအမုၢ် အဂီၢ်ဒီးပှၤကညီအိၣ်လၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘိအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ပူန့ၣ် စီဆုံ ဒိၣ်မးလီၤ. ယွၤတတူၢ်လိာ်တၢ်ဆိၣ်ပူလၢအစ့ၤန့ၣ်ဒီးဆိၣ်ပူတပူဘၣ်. ကဘၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ဆိၣ်ပူတပူန့ၣ်လီၤ. ယွၤတအဲၣ်တၢ်တပာ်ကဲမူဒါတဖၣ်ဒီး တၢ်သးဆၢ သးကတီၢ်တဖၣ်ဘၣ်. ပှၤမ့ၢ်န့ၣ်ယွၤဒီးဟဲက့ၤစိာ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ပူတပူဆူ ယွၤအဟံၣ်တီတီလီၤလီၤန့ၣ် ယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိာ်အဒးကပဲၤလုာ်ကွံာ်မးဝဲလီၤ. R & H, May 16, 1882.

တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါပးဒိၣ်အကျဲ

တၢ်ဆိၣ်ပူအတၢ်သိၣ်လိသီလိန့ၣ် ကံၢ်ကျၢဝဲဒၣ်ဒိၣ်သိးဒၣ် ယွၤပာ်လီၤ တၢ်မၤလိာ်အထံၣ်တဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ပူတပူ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢပှၤယူဒၤဖိဒီတကလုၢ်ညါအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး ယွၤတပာ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်ဒ်န့ၣ်အသိး

ပုၤကညီတဖၣ် လၢဆၢကတီၢ်ခွၢ်ခါအံၤ မ့ၢ်မၤပိၣ်ထွဲဝဲန့ၣ် ကကဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါ ဒိၣ်ဒိၣ်တမံၤလီၤ. ပပၢ်ကစၢ်လၢအအိၣ်ဝဲလၢမူခိၣ်တဂၤ တမ့ၢ်မၤကဲဒိၣ်ထီၣ် အသးလၢအဃုက့ၤတၢ်မၤဘျုးတၢ်မၤတီၢ်အဃိဘၣ်. မ့ၢ်တခါ မ့ၢ်ဝဲလၢပုၤကညီ တဖၣ်ကဘီၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်ဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါန့ၣ်လီၤ. ယွၤ သ့ၣ်ညါဒၣ်လၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် လိၣ်ဘၣ်ဒီးကြးအိၣ်ဒီးသးလၢ အမၤဂ့ၤတၢ် န့ၣ်လီၤ. 3T 404, 405.

ခွဲပူန့ၣ်လုၢ်ပုၤဒိၣ်ခါန့ၢ်ဆံပူလီၤ

ပုၤတခါတီၢ်ဖိတဖၣ် သးကညီဘၣ်အိၣ်စရုလးအကစၢ်လၢ ဘၣ်ပၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူဒီး တၢ်မၤဘျုးတၢ်မၤတီၢ်အဃိဘၣ်ဃးဃးဃးဃးဒီး တၢ်လုၢ်တၢ်ပၢ်လၢကိးန့ၢ်ဒဲးအတၢ်မၤဘျုးတၢ်မၤတီၢ်အဃိလီၤ. ယွၤလၢအသ့တၢ်လၢကိ ကွၢ်တၢ်ဖျါတဂၤသ့ၣ်ညါဆိပၢ်စၢၤတၢ်အဂ့ၤလၢအဖိအလံၤအဂီၢ်သတးဒီး သိၣ်လိသးကျဲတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ခွဲပူန့ၣ် လုၢ်ပုၤဒိၣ် ခါန့ၢ်ဆံပူဒၣ်လဲၣ်လီၤ. 3T 546.

တၢ်ဆိတလဲအိၣ်ပျါထီၣ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤဖဲပုၤယုဒၤဖိအဆၢကတီၢ်

တၢ်လၢပမၤန့ၢ်အိၣ်ခဲလၢန့ၣ် ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆိက့ၤတၢ်ဘၣ်ဃး ယွၤအဆိလၢညါလီၤ. ယွၤထုထီၣ်အကလုၢ်လၢပုၤယုဒၤဖိတဖၣ်အဂီၢ် လၢကဘၣ်ဟဲက့ၤစိၣ်က့ၤအတၢ်သ့ၣ်ဆိတဖၣ်, သိဖိလၢအအါထီၣ်, ဂီၤဖဲဖိလၢအအါထီၣ်, တၢ်သ့တၢ်သ့ၣ်လၢအန့ၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ စံၣ်ပူၤပျါပူၤ, စပံးမုၢ်တၢ်သ့ၣ်အါထီၣ်တဖၣ်လီၤ. ကဘၣ်ဆိတလဲက့ၤဝဲဒီးစ့ပုၤသိးသိးဒီး တၢ်ဘၣ်ဃးယွၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤတၢ်ဆိတလဲဟဲအိၣ်ထီၣ်အသးလီၤ. ပုၤကညီ တဖၣ်ပၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးယွၤန့ၣ် လၢခံကတၢ်လီၤ. ဒ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢ ပုၤယုဒၤဖိအစၢ်အသိး ခဲအံၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ခါန့ၢ်ဒီးခွၢ်ခါလၢပုၤက အဘျီတဆံန့ၣ်လီၤ.

ခရံၣ်မၤလီၤအပျါအဘီၣ်တဖၣ်လၢ ကဘၣ်လဲၤသက့ၤဟီၣ်ခိၣ် ဒီတဖျါညါလီၤ. ကဘၣ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တုၤအဝးဟီၣ်ခိၣ်တဝီညါလီၤ. တၢ်ကလုၢ်လၢအလီၤဘၣ်ပုၤအံၤ တမ့ၢ်တၢ်ကလီၣ်ကလၢတမံၤဘၣ်. ပုၤလၢအန့ၢ်ခရံၣ်တဖၣ်အမူဒါအိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်မၤတၢ်သပျါပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူလၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်အိၣ်တ့ၢ်ဝဲလၢ အနံၣ် အကထိကထိတ့ၢ်လံ ဒီးခွၢ်ခါခဲအံၤလိၣ်ဘၣ်နးဒီးလၢပကဘၣ်မၤယွၤအတၢ်ဖဲး တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤယုဒၤဖိတဖၣ်တဲၤလီၤကျဲလီၤတ့ၢ်တၢ်မၤဘျုးတၢ်မၤတီၢ် လၢပုၤထူးပုၤတီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအတီၢ်ဒီးအတီၢ်, ပုၤဖျါဖိယၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်လၢအတီၢ်ဒီးအတီၢ်အသိး, ခဲအံၤမုၢ်န့ၢ်ခံကတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ်ခဲစးလၢပကြးဟ့ၣ်လီၤမၤဘျုးတၢ်မၤတီၢ်လီၤ. 4T 474.

**(၁၃)
အိပ်သူထိန်အသးလာတၢ်သကဲၣ်ပဝး**

တချူးဒံးလာစီၤမိၤရွှေအစီၤဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူ အထူသန့အိၣ်ပၢ်စၢၤလံန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ် ဟ့ၣ်မၤဘျုးက့ၤယွၤလံ တချူးဒံးဘၣ်လာတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဆူ စီၤမိၤရွှေ ဒုးအိၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဆူလီၢ်ခံစးထီၣ်လာစီၤအၤဒၣ် အစီၤလံန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် အဲၣ်ဒံးဒုးန့ၣ်ဖျါတၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ်က့ၤ ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢ အဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟဲစိၣ်အတၢ်လုၢ် တဖၣ် အတၢ်မၤဘျုးဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. တုၤလီၤဆူစီၤအၤတြၢ်ဟ့ၣ်အစီၤ ဒၣ်လဲၣ် တၢ်လုၢ်တၢ်ပၢ်တၢ်မၤဘျုးဒိးဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူဆူပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ် မၤလကံစတဲၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤယိၤဘးလုၢ်မၤပိၣ်ထွဲတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်ဒိးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူအတၢ်မၤလိၣ် အကျဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. စီၤယၢၤကိၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲဖးဒိၣ် ဖဲဘ့ၤသလၢ, ဟံၣ်တအိၣ် ဃီတအိၣ်, ကျိၣ်စ့တအိၣ်လၢဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲမံသခၢၣ်လီၤ လၢကိၣ်လိၣ်အခါ ပၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဒိးယွၤ, “ကစၢ်နၢ ယကဟ့ၣ်ဆၢ က့ၤနၢလာတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူ ဒ်နဆိၣ်ဂ့ၤယၢၤအသိးန့ၣ်လီၤ.” ကစၢ်ယွၤ တမၤဆူၣ်ပုၤကညီလၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်မၤဘျုးဒိးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်စီ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဟဲထီၣ်လာအဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ် ကံၢ်သးလဲအပူလီၤ. ယွၤတပၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ်လၢတအိၣ်ဒိး တၢ်သးအ့ၣ်တဲၣ်ဘၣ်ဆူအတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အဒါပူဘၣ်. 3T 393.

စီၤပိလုးတုၢ်လိၣ်တၢ်အိၣ်ဒိးကရၢ်အဂ့ၢ်အကျါ

ဆူပုၤကရံၣ်သူးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် စီၤပိလုးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးကဟ့ၣ်မၤစၢၤယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ဒိးပုၤလၢ

စူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤခရံၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်လုၢ်ပိၣ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဃး ပုၤတၢ်မၤဖိအဂ့ၢ်, ကွဲးဘိးဘၣ် သ့ၣ်ညါတၢ်စံးဝဲ “အဘူးအလဲတအိၣ်ဘၣ်ဒိး, မ့ၢ်မတၢ်လဲၤဒုးသုး တၢ်တဘျီတၢ်တဂၤလဲၣ်. မ့ၢ်မတၢ်သ့ၣ်စဝဲးအလီၢ်, ဒိးတအိၣ်ဘၣ်အသၣ်တဂၤ လဲၣ်. မ့ၢ်မတၢ်ကွၢ်သိတဖုဒိး, တအိၣ်ဘၣ်တဖုန့ၣ် အန့ၢ်ထံဘၣ်တဂၤလဲၣ်. မ့ၢ်ယစံးတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဒ်ပုၤကညီအသိး, မ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီစံးစ့ၢ်ကိး တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, တၢ်ကွဲးအသးလာစီၤမိၤရွှေအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူ, ဂီၤဖဲးလၢအယီၢ်ဘုန့ၣ်, သုတပသံးဃာ်အထးခိၣ်တဂ့ၤ. (၅မိၤ ၂၅း၄). မ့ၢ်ယွၤအံးက့ၤကွၢ်က့ၤဂီၤဖဲးခါ. မ့ၢ်အစံးတၢ်န့ၣ်ခဲလၢာ်လၢပဂီၢ်လဲၣ်. မ့ၢ်မး တၢ်ကွဲးအသးလၢပဂီၢ်, ဒ်သိးပုၤလၢအထဲၣ်တၢ် ကထဲၣ်တၢ်အိၣ်ဒိးတၢ်မုၢ်လၢ, ဒိးပုၤလၢအယီၢ်ဘုအိၣ်ဒိးတၢ်မုၢ်လၢန့ၣ်, ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအမုၢ်လၢဝဲလီၤ.

ပဝဲဒၣ်အံၤ, ပမ့ၢ်ဖျိတၢ်ဘၣ်ဃးဒိးသးလၢသုဂီၢ်ဒိး, သုတၢ်ဘၣ်ဃးဒိး တၢ်ညၣ်ပမ့ၢ်ကူးဒိး, မ့ၢ်တၢ်အဒိၣ်အမုၢ်ခါ. ပုၤကမ့ၢ်အိၣ်ဒိးတၢ်စိတၢ်ကမီၤအံၤ လၢသုဖိခိၣ်ဒိး, ပဝဲဒၣ်အံၤအါန့ၢ်အန့ၢ်တက့ၢ်, တမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. ဘၣ်ဆၣ်ဒိး ပတမၤဘၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤအံၤဘၣ်. မ့ၢ်ပဒိးတၢ်ခဲလၢာ်, ဒ်သိးပသုတကြီ တၢ်သးခုကစီၣ်တဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်သုတသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢပုၤလၢအမၤတၢ်စီဆူ အတၢ်မၤတဖၣ်, အိၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒိးတၢ်လုၢ်အဟံၣ်, ဒိးပုၤလၢအမၤတၢ်လုၢ်လီၢ် အတၢ်မၤန့ၣ်, န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒိးတၢ်လုၢ်လီၢ်, တမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. ဒ်န့ၣ်အသိးစ့ၢ်ကိး, ကစၢ်စံၣ်ညီၣ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအစံးတဲၣ်တဲလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကမူဝဲလၢ တၢ်ဘၣ်ဃးဒိးတၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ.” (၁ကရံၣ်သူး ၉း၇-၁၄).

ပုၤတၢ်မၤဖိတဂၤအံၤ အဲၣ်ဒံးစံးဝဲဒၣ်ပကဘၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤလုၢ်တၢ် အဒိၣ်တဖၣ်လၢအမၤတၢ်လၢတၢ်လုၢ်ဟံၣ်အပူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ ဘၣ်တၢ်ကိးအိၣ်ဒ်သိးကမၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤ လၢအစီဆူဒိးဘၣ်ဃးဒိးနီၢ်သးအဂ့ၢ်အကျါအယီၢ် ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအီၤဒိး ပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လီၤ. “ဒိးစီၤလုၢ်အဖိခွါလၢ

အန့ပုလုတံအဒိနံအလီ၊ အိနိဒီးတံမလိဝ်၊ ဒ်တံသိပံတံသီအသိး၊ ဒ်သိးအကဟံးန့ပုလုတံမုာ်အတံဆဲပူတပူ၊ ဒ်ပစံးတံအသိး၊ အဒိပုာ်ဝဲါ လာအဟဲနဲသက့ လာစီအကြာဟဲအယီဒဲန့လီ။ (ဇုတြိ ၇း၅)။

ယွဟဲပုလုဝဲါဖိတဖု မူဒါလာကကွဲထွဲတံလုာ်ဟံဒီး ပုလုတံ အဒိနံအလီ မုာ်တံမလိဝ်ဆဲပံဒဲဒ်မးလီ။ ဘဲပစံးဒီး ပုလုတံအဒိနံ အလီန့ယွစံးဝဲ၊ “အဂုဒ်အံ ယွနကစာ်ဃုထာလံအီလာန့ဒဲခဲလံာ် အကျါ၊ ဒ်သိးအကဆာထာ်မတံလာယွအမံ၊ အဝဲဒဲဒီးအဖိခွါကိးမုာ်နံ မုာ်နဲဒဲးလီ။” (၅မိၤ ၁၈း၅)။ တံလာအဟဲအီထီပံကိထီပံဆဲပူတပူန့ မုာ်ယွအတံဒီးယွဃုက့ဝဲန့လီ။ စီပီလူးသိပံလိသီလိတံအံ မုာ်လာ ပုကမာစာသကိးပုလာအစိာ်တံသးခုကစိာ်တဖု ဒီးပုလာအစိာ်တဲါတဲါ တံတဖုကအိာ်တံအီတံအဂီန့လီ။ မုာ်စုာ်ကိးယွအတံမလိဝ်န့လီ။ ဖဲစီပီလူးကွဲးတံဆူစီတံမသးအအိာ်န့ အဝဲစံးဝဲ၊ “အဂုဒ်အံ တံကွဲးအသးစံးဝဲဒဲ ဂီဖဲးလာအယီဘုန့ သုတပသးဃာ်အထးခိာ်တဂု၊ ဒီးပုမာတံဖိန့၊ ဂုန့ဘဲအဘူးအလဲလီ။ (၁တံမသး ၅း၁၈) AA 335, 336.

ယွအတံဃုလာမုဒါအိာ်ဒီးပုတဖု

တံလာအိာ်ဒီးပုခဲလံာ်န့ ယွဃုဝဲါပလီ။ ယွအတံဃုန့ မုာ်တံဃုလာအပတီထီကတံတမံလီ။ ကစာ်အဲဒီးဝဲပဟဲန့ဆာက့ တံလာအတီဒီးဘဲဘဲပုါပုါန့လီ။ တံလာအဟဲလီပုတဖုန့ ပကဘဲဟဲန့ဆာက့ဒ်အပူအပူအသိးဒဲဝဲလီ။ တံဆဲဆဲပူတပူန့ ဘဲတံပာ်လီဆီအီလီ။ ဒ်ယွမလိဝ်ပာ်ပုအသိး တံဆဲဆဲပူတပူ လာပုလံလံတုအံဆူညါ ကိးဆာကိးကတီဒဲးပကဘဲဟဲက့ယွလီ။ မုာ်တံတမံလာ အဘဲပစံးယွလီ။

ယွထူးထီပံက့ပုအံစရုလးဖိလာကီအဲကူပတူး ဒ်သိးကပာ် လီဆီဝဲဒ်ပုကလုာ်လီဆီတကလုာ်လီ။ ဝဲါဒီးသိပံလိမယုဝဲလာ ကဟဲ တံဆဲဆဲပူဒ်သိးတံအိာ်ကအိာ်လာအဒဲစီဆဲ အပူလီ။ တံဆဲဆဲပူ မုာ်စုာ်လီဆီဒီးတံကဘဲသုအီလီဆီလာ တံမလိဝ်ဆီအဂီစုာ်လီ။ ကျိာ်စုလာအအိာ်တံတဖုစုာ်ကိး မုာ်ယွအတံအယီ တံကဘဲသုအီလာ တံမလိဝ်ကပီယွအဂီလီ။ ဘဲဆဲဆဲပူမုာ်တံဆဲဆဲပူတပူန့ မုာ်ထဲ တံကဘဲဟဲမာစာပုလာ အမာတံလာတံလီစီဆဲ တဖုအဂီလီ။ မုာ်တံသးဆဲအတံမာဘုာ်၊ ဒီးတံမာဘုာ်မာတီအဂုအဂုန့ ကလဲဒဲဒ် အတံလာယွအတံဖဲးတံမာအဂီန့လီ။

ယွတဃုစုာ်လီတံဆဲဆဲပူ၊ တံမာဘုာ်ဘဲ။ ဃုက့ဝဲ ပုါသိးသိးဒဲ ဒ်လာပုလာဃုဝဲအသိးလီ။ ကစာ်ယွဟဲလီပုတံဆိာ်ဂုဆိာ်ဝါအါဝဲ ကီဝဲမးလီ။ တမုာ်တံဆဲးတံစုာ်ဘဲ။ အါန့ဒဲးဟဲပုအံစရုလးဖိသ့ တဖုလာပုလာန့လီ။ ကျိာ်စုတဖုလိာ်ဝဲထီဘိ ဒ်သိးပကမာယွ အတံမလီ။ တံသးခုကစိာ်အတံမာအံ မုာ်တံမာဖးဒိာ်တမံလာအမုာ် တံအုာ်က့ ခိာ်က့သးသမူအတံမာလီ။ ကဘဲလဲသဖိထီဒဲဆူညါဆူညါ လီ။ ယွကတဲါကတီပာ်တံဆဲဆဲပူတဖု၊ တံမာဘုာ်မာတီတဖု လာလာလီလီလာအဘိမုာ်အတံသးခုကစိာ်အဂီလီ။ ကစာ်ယွ အဲဒီးလာပကဟဲမာစာလီက့တံသးခုကစိာ်အတံမာအဂီလာ လီလီလီ။ ယွစံးဝဲတံဆဲဆဲပူတပူန့ မုာ်အတံဒီးပာ်စီဆဲဝဲဒ်သိးဒီး အတံမာကလဲဆူညါတုအကလဲသက့ဟီာ်ခိာ်ဒိတဖုညါလီ။ ကဘဲမုာ်ဒဲထဲပုလာအလဲဟးဝဲါစိာ်ယွအတံသးခုကစိာ်တဖု အဂီလီ။

ယွပာ်ထီပံအစုလာ တံခဲလံာ်တဖုအလီလီ။ ပာ်ဃုာ်ပုကညီဒီး တံစုာ်ခိာ်ခိာ်ခဲလံာ်လီ။ မုာ်ယွအတံခဲလံာ်ခဲဆုလီ။ မူခိာ်ဒီးဟီာ်ခိာ်၊ ပီာ်လဲဒဲဒီးထဲထီပံပာ်တဖု မုာ်ယတံလီ။ ယွစံးဝဲဒဲ “သုကဘဲ

ဟ့ၣ်ဆာက့ၤယၤလာတၢ်သၣ်ဆိလီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်သုန့ၢ်ဘၣ်အီၤလာ ယတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤသုအဃိလီၤ.” ပၣ်နူသ့ၣ်ပၣ်ဘၣ်ပၣ်ဘာတၢ်သၣ်ဆိဒီးစပံးထံ အသီလာသုဂီၢ်ဒၣ်သုဝဲတဂ့ၤ. ဟဲစိၣ်က့ၤဆူယအိၣ်တက့ၢ်. “လုၢ်ထီၣ်ယွၤ နကစၢ်လာနတၢ်သၣ်ဆိ, တၢ်လာအအိၣ်ဒီးန့ၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်” ယွၤပၣ် တၢ်ပနီၣ်အံၤ မ့ၢ်လာပကအိၣ်ဒီးတၢ်သးတီၤဒီးအီၤလီၤ.

ပမ့ၢ်ပုၤလာအဘၣ်ဃးယွၤလီၤ. ပမ့ၢ်ယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်လီၤ. လာအတုၤလီၤပုၤအဃိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လာအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤအဃိမ့ၢ်ဂ့ၤ ဟ့ၣ်လီၤပုၤ အဖိခွါအိၣ်ထဲတဂ့ၤ, ပုၤက့ၤပုၤအဃိ ပမ့ၢ်အဝဲအတၢ်န့ၣ်လီၤ. “သုဘၣ် တၢ်ပုၤက့ၤသုလာအပုၤကလံၤအဃိ သုမ့ၢ်ယွၤအတၢ်တမံၤဃီၤသုနီၣ်ခိ နီၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လာနီၣ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် မၤလၢကပီၤက့ၤယွၤတက့ၢ်.” လာသးဒီးလာတၢ်သ့ၣ်ညါ, တၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤတၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးယွၤလီၤ. ကျိၣ်စုၤလာအိၣ်လာပစုၤပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤ. တၢ်အဂ့ၤအဘၣ်, အဂ့ၤအဝါကိးမံၤလာပန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လာယွၤအတၢ် သးအိၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ပုၤအဃိလီၤ, တၢ်ကိးမံၤန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်အဃိ တၢ်လာပန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ် မံၤပကဘၣ်စံးဘျးဆာက့ၤယွၤတက့ၢ်. ယွၤဃုက့ၤဝဲထဲ တၢ်ဘၣ်ဃးအီၤလီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်မ့ၢ်ဝဲယွၤန့ၢ်ပုၤဒီးပၣ်ပုၤဒ်ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲအတၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လာယွၤဟ့ၣ်ပၣ်ပုၤပကဘၣ်သုအီၤထဲလာ ယွၤအတၢ်မၤ အဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်လာအတဃုထံၣ်ဒီးတမၤဘျးလီၤက့ၤထဲအသးဒၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ် ကထံၣ်န့ၢ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ, အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်, အတၢ်တီ တၢ်လီၤတထံၣ်ဃီန့ၣ်လီၤ. R & H, Dec. 8, 1896.

(၁၄)
တၢ်ဆိကမိၣ်အဃိလာလာယိယိဖိ

ယွၤကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဆိဆဲၣ်ပူၤအဂ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ယိယိဖိတမံၤ, မ့ၢ်တၢ်လီၤ ပလိၣ်လိၣ်သးတဘိယုၢ်ဃီအဃိ, မ့ၢ်တၢ်လာအဃိလာမးတမံၤလီၤ. အခိၣ်ထံးဃံးဝဲဒီး မ့ၢ်တၢ်သညးသပုၤတမံၤအဃိ ပုၤကိးဂၤန့ၢ်ဘၣ်ဒီး ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်လုၢ်မၤပိၣ်ထွဲလီၤ. မ့ၢ်တၢ်တမံၤလာ ဖျါယိယိဖိ, ကဲဘျး ကဲဖျိၣ်အဃိ တလိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လာ ပုၤကလူၤပိၣ်မၤထွဲ အခံဘၣ်. ပုၤကိးဂၤဒဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လာကမၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်က့ၤသးပုၤဂ့ၤ, သ့ၣ်ဘိၣ် သးစၢ်ဂ့ၤ ကဲပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်လာယွၤအဂီၢ်သုလီၤ. ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ကအိၣ်လာ ယွၤအဟံၣ်အဂီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကကဲထီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလာယွၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

မ့ၢ်လာတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲဒ်သိးအံၤအဃိ ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤမ့ၢ်တူၢ်လိၣ်ဝဲလာ ကမၤ ယွၤအတၢ်သပုၤပုၤန့ၣ် ကကဲထီၣ်ဝဲယွၤအပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်လာ အအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤကိးဂၤလီၤ. တမ့ၢ်ကျိၣ်စုၤကလိၣ်အါအါကလဲၣ်စ့ၢ်ကိး လာတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါညါဘၣ်. ပုၤခဲလၢ် မ့ၢ်မၤဃုၣ်ပိၣ်ထွဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတမံၤအံၤန့ၣ် ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ် ကပုၤလုၢ်ဝဲဒီးကျိၣ်စုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤလာမၤဘူၣ်ပၣ်ဃုၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် ကပုၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ယၢ်လာတၢ်မၤအိၣ်မၤအိၣ်တကပၤစ့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကအိၣ်စာဘူးအသးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤ, ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်သတးဒီး အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်န့ၣ် ကပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲဆူမူခိၣ်လာခဲကိၣ်တဃာ်အဂီၢ်လီၤ. 3T 388, 389.

ပုၤထူးပုၤတီၤဒီးပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်

လံာ်စီဆုံပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤအိၣ်ဝဲအတၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ် တနီၤအါဒီးတနီၤစ့ၤလီၤ. တၢ်ကဲအသးဒ်အံၤ မ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒွဲးထီၣ်ဝဲ အကျိၣ်အစ့အဟဲ န့ၣ်တဒ်သိးသိးလိာ်အသးအဃိဘၣ်လီၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိ ဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤဝဲဘၣ်ဆၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါလိာ်အသးဒီး အတၢ်လၢန့ၣ်လီၤ. ယွၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတဘၣ်ဃးအအါအစ့ဘၣ်. မ့ၢ်တခါအတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သး, သးလၢအစံးဘျုးက့ၤယွၤဒီးတၢ်အဲၣ်ယွၤတခါ မ့ၢ်အရ့ဒိၣ်နီၢ်မးလီၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိတကတဘၣ်သးဆံးလၢအဟ့ၣ်တၢ်စ့ၤအဃိဘၣ်. တဘၣ်ဆီမိၣ်ဝဲလၢယွၤတပာ်ကဲအတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်. မိကဟ့ၣ်ဒ်ဝဲ ဒ်အတၢ်လၢန့ၣ် အိၣ်ဝဲအသိးတက့ၢ်. မိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါတၢ်နီၢ် လၢအမ့ၢ်ယွၤအဖိမုၢ် ဖိခွါဒီးယွၤတူၢ်လိာ်ဘၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပုၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အါအါလၢယွၤအအိၣ်တကန့ၣ် မိအသုတဆီကမိၣ်ဝဲလၢ ဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤတၢ်အါတဂ့ၤ. မိအသုတဆီမိၣ်ဝဲလၢ အမူဒါဒိၣ်န့းမးတဂ့ၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအဲၣ်ယွၤတၢ်နီၢ်တကန့ၣ် တဆီကမိၣ်ဝဲလၢအမူဒါဒိၣ်ဘၣ်. ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်အတၢ်သးလိသးကွံအါဒီးတဟ့ၣ်က့ၤယွၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢလၢယွၤအပူၤန့ၣ် ဖဲမုၢ်ကီၤလံာ်လ့ပစီအီၤ အခါ ကစံးဆၢက့ၤဝဲ “မ့ၢ်ပုၤကညီကဘၣ်ဟ့ၣ်ယွၤအတၢ်ဧါ” န့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်မၤန့ၢ်မူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်ဆၣ် အသးသမူမ့ၢ်လီၤမၤကွံဝဲန့ၣ် မ့ၢ်အဘျုးကအိၣ်လၢအဂီၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ်. တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ် မ့ၢ်ပဆီ တလဲအီၤလၢတၢ်မနုၤတမံၤကဲလဲၣ်. R & H, May 16, 1893.

ဘၣ်တၢ်စာဃာ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဒိၣ်အမ့ၢ်တမံၤလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ တဖၣ်ဆူတၢ်မူအထူအယိာ်အကျဲန့ၣ် ပသးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးယွၤအကလုာ်ကထါ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤသတးဒီး ပကမၤတၢ်လၢ မ့ၢ်ဒါလၢအလီၤဘၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ပကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတၢ်အိၣ်ဖိကိးကဲဒဲး ကညီကွံတၢ်သ့ၣ်လၢာ်ဂီၤစ့, ဒီးကစၢကျၢထီၣ်အသးဒီး ယွၤလၢအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအိၣ်မၤအိၣ်ကီၢ်ခဲဝဲလၢ သုဟံၣ်ပူၤန့ၣ် မိအသုတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဂ့ၤ. R & H, Jan. 17, 1907.

ဒီပုၢ်ဝဲၣ်သ့ၣ်ဒၢ ယဃုကညးသု “သုမူဒါအိၣ်ဝဲလၢသုကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤအဃိ ဟ့ၣ်က့ၤတီၤတီၤလီၤလီၤတက့ၢ်. ပာ်စရိပတီၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ဒီးသုကစၢလၢအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသုတကန့ၣ်တက့ၢ်. ကစၢန့ၣ် ထံၣ်တၢ်ဖျိ ကွၢ်တၢ်ဖျါခဲလၢာ်လီၤ. သုလီၤအီၤတန့ၢ်ဘၣ်. သမံသမိးလီၤက့ၤသုသးဂ့ၤဂ့ၤ တက့ၢ်. ယုထံၣ်, သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်စရိစဖိတဖၣ်လၢယွၤဒီးသုဘၣ်စၢထီၣ်ဘိန့ၣ် တက့ၢ်.

ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဖိခွါအိၣ်ထဲတကလၢသုဂီၢ် ဒီးပာ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ, ဆိၣ်ဂ့ၤသုလီၤ. ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအီၤလၢသုတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ, သုတၢ်မၤဘျုးတဖၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အအံၤမတၢ်တကကစံးဝဲလၢ ပန့ၢ်ပာ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်. ဝံမၤလကံတဲဖျါဝဲဖျါဖျါ ဖဲလံာ်မၤလကံ (၃) အပူၤန့ၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ယွၤကိးဃီၤ ပုၤကညီတဖၣ် ဒ်သိးကမၤသကိးတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးအီၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ အတၢ်စာဃာ်ဒီးအီၤလီၤ. “ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ကအိၣ်လၢယဟံၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဟဲစိာ်က့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ, တၢ်မၤဘျုးတဖၣ်ဆူယတၢ်ပာ်ဖိၣ်အဒါးတက့ၢ်. ယွၤစံးဝဲဒ်. R & H, Dec. 5, 1901.

တမ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိလၢအဃာဘၣ်

ပုၤတနီၤနီၤအဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိတမံၤအံၤ အိၣ်စာဃာ်, ကဲတၢ်ဃာတၢ်စုၣ်မးလၢပုၤဒုၤတြီၤဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်အဲၣ်ယွၤ အဃိန့ၣ်ဒီး တမ့ၢ်တၢ်ဝဲတၢ်ယိးတမံၤဘၣ်. ပုၤကညီတုၤအဃုထံၣ်န့ၢ်မၤဘျုး လီၤက့ၤထဲအသးန့ၣ် တအဲၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢဘၣ်. တၢ်လၢကဘၣ် ကွၢ်စိဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ် တကွၢ်စိက့ၤဝဲဘၣ်. အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်သးလိသးကွံ အါန့ၢ်သးသမူအထူအယိာ်အကျဲန့ၣ်လီၤ.

မုတမ့ၢ်ပုၤလၢတကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဝံတၢ်ယိးဘၣ်

လံာ်စီဆုံသိၣ်လိပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်မၤဂ့ၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အသးသမူထီၣ်ဘိလီၤ. အန့ၢ်မးဒီး အဝဲသ့ၣ်အသးကအိၣ်မၤစၢၤ လိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲအဂီၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ် တၢ်သီဘၣ်ဃးသကံာ်ပဝးအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤအကလုာ်လၢပကဘၣ် ပာ်စီဆုံမုၢ်အိၣ်ဘုးအနံၤလီၤ. တမ့ၢ်တၢ်ဝံတၢ်ယိးအဃာဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤမ့ၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်အိၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢလဲၤတၢ်ဒ်ယွၤအတၢ်ကူၣ်ပာ်တဖၣ်, တဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးဒီးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူ ဘၣ်. တကဲတၢ်ဝံဃာလၢအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်. စးထီၣ်လၢတၢ်ပာ်လီၤတဲာ်တ့ၢ် တၢ်ဘျာတုၤဃီလၢခဲကန့ၣ်အံၤတၢ်တထုးကွံာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်, တၢ်တဃ့စ့ၤလီၤ အိၣ်စ့ၢ်ဘၣ်အဃိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢယွၤပာ်လီၤဝဲလၢ ပုၤဇုၤတြီၤဖိတဖၣ်အဂီၢ် အိၣ်ကၢ်ကျဲၤဝဲတုၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ. တကတၢ်ကွံာ်ဒီးဘၣ်. အခိၣ် တလိာ်ပကဘၣ်လုၤပိာ်ထွဲအိၣ်ဒ်ဒိၣ်လဲၣ်လဲၣ်တခီလီၤ. တၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤတမံလၢအဟဲလီၤလၢခရံၣ်အအိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ကပိၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲ ဖဲခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ. 3T 391, 392.

တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢအစ့ၤ

ပကတီၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပထံၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢပသးပူၤစ့ၤမးစ့ၤလီၤ. လၢတၢ်တယာ် အပူၤဆံးစ့ၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ယွၤအတၢ်အဲၣ်ပုၤန့ၣ် ပထံၣ်သတြီၤအိၣ်ဒီး တၢ်ဂံၢ်ထီၣ်ဒွးထီၣ်လၢတၢ်အဆၢကတီၢ်, ဒီးကျိၣ်စ့ၤန့ၣ်တသ့ဘၣ်. အဘျး တအိၣ်ဝဲဘၣ်. တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဆံးတၢ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢ ပကဘၣ် ထီၣ်သတြီၤအိၣ်ဒီးခရံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ခရံၣ်အတၢ်သံအလုာ်အပူၤ ပမ့ၢ် ထီၣ်သတြီၤအိၣ်ဒီးပတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူန့ၣ် လီၤမဲာ်ဆုးဒိၣ်မးလီၤ. 4T 119.

**(၁၅)
သမံသမိးကွၢ်တၢ်သးတီအဂ့ၢ်အကျိၤ**

သးတမံလၢအဃုန့ၢ်ဘျးလီၤက့ၤဒၣ်အသးန့ၣ် မၤတံာ်တၢ်ပုၤကညီ ဒ်သိးတဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ယွၤပာ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ လီၤဆီ တမံဒီးပုၤကညီလီၤ. လၢခရံၣ်အဘိမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်ဆူညါအဂီၢ် ပုၤကညီ တဖၣ်မ့ၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤလုၤလီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ တဖၣ်တုၤပာ်က့ၤဝဲအလီၢ်တတြီၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤ ဘၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အာအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်ပလီၢ်ပာ်ဂ့ၤလုၤလီၤ.

ပုၤလၢသန့ၤအသးဒီးယွၤတဖၣ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးဝဲလၢကဘၣ်အိၣ်တီ အိၣ်လိၤဒီးပုၤကညီစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်ကဘၣ်အိၣ်တီဒီးယွၤဂ့ၤလုၤလီၤ. ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ကဘၣ် ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူ, တၢ်မၤဘျဲးမၤတီၢ်တဖၣ်အဃိ ပုၤတဂၤဂၤ မ့ၢ်ဃာ်ပူၤဖျဲးဘၣ်အသးန့ၣ် မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဆူၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ်လံ. ကဘၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဃးအိၣ်လၢမူခိၣ်အလံာ်ကဘျးပၤအလီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအကလုာ်တတီၢ်ဒီးယွၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးပုၤကညီမ့ၢ်ဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ် အတၢ်ဖံး တၢ်မၤကဲထီၣ်ကဲထီထီၣ်ဝဲတသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်. မူခိၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်, ပီၣ်လဲၣ်, ထံထီၣ်ပၤအကစၢ်စံးဝဲဒၣ် “ဒုးအိၣ်ထီၣ်စီၤပီၢ်စီၤယွဲၤအသ့ၣ်လီၤဆီလၢ နထာ်အပူၤတဂ့ၤ, စီၤပီၢ်စီၤယွဲၤအသယာ်အဖုံဒီးအဃာအသုတအိၣ်လၢနအိၣ် တဂ့ၤ. ပာ်ဃာ်တၢ်စီၤတၢ်ပီၢ်အပိးအလီၤလီၤဆီလၢနဟံၣ်အပူၤတဂ့ၤ. ဒ်သိးနမ့ၢ်နံၤကထီထီၣ်လၢကီၢ်ပူၤ လၢယွၤနကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤနအဂီၢ်န့ၣ် စီၤတၢ်ပီၢ်တၢ်ဒီးစီၤပီၢ်စီၤယွဲၤအတီတလီၤတက့ၢ်. ပုၤလၢမၤကဘျးကဘျဲး တၢ်ဒီးစီၤပီၢ်စီၤယွဲၤတဖၣ်န့ၣ် ယွၤအသးဘၣ်အာအိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ခီဖျိလၢဝံမံကၤ ဒီးယွၤဟ့ၣ်ပလီၢ်ကဒီးဝဲလၢအသးဘၣ်အာပုၤလၢ မၤတၢ်တတီၢ်တလီၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤအဝဲသ့ၣ်ဃုန့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကဘျးကဘျဲး, ပာ်စီၤပီၢ်စီၤယွဲၤ

အကဘျးကဘျုးလၢအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ပူၤအဃိလီၤ. မ့ၢ်ယပာ်ဝုၢ်တဖျၢၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးစီၤပီၤစီၤယွဲၤအဘျုးတဖျၢၣ်န့ၣ် လၢဝုၢ်စီၤဆ့ၣ်တဖျၢၣ်ကသ့ၤ. မံၣ်န့ၣ်ဒီး ယကစံၣ်ညီၣ်သုၤဆါဆါလၢသုတၢ်ဒဲးဒဲးဒုၣ်သုၣ်အဃိလီၤ. R & H, Dec. 17, 1889.

ပျဲကွၢ်စီၤဂ့ၢ်အတၢ်သးဘၣ်မုၢ်ဘၣ်လၢ

ပမ့ၢ်မၤတၢ်တဘျုးတပျီၤဘၣ်ဒီးပုၤကညီၣ်ကဒဲးဒဲးဒီး မၤကမၣ်ဘၣ် ယွၤန့ၣ် မ့ၢ်ပထီၣ်ဒါယွဲၤအကလုာ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပတပာ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ယွဲၤအဖိခွါ ကစၢ်ခရံၣ်အသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖျၢၣ်ဂုၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယွဲၤအတၢ်လံၤ. ယွဲၤအတၢ်ဆိၣ်ဂုၤလၢအလီၤဘၣ်အီၤတဖျၢၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအကစၢ်ဒုၣ်ဝဲ အတၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၣ်လံၤ. သူဝဲဒဲးအဝဲသ့ၣ်အသးအိၣ်သူဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဂၤမ့ၢ်ကိးလီၤအသးလၢခရံၣ်ဖိန့ၣ် မ့ၢ်ကလူၤပိာ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအခံၤ. မ့ၢ်လၢပလီၤတူၢ်လီၤကံၤလၢ ပတဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်လၢ ယွဲၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်အဃိ ပသးအခီၣ်လၢအဘၣ်မုၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဟးဂုၢ် ဟးဂီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဒီးယွဲၤ ဘၣ်လီၤပတီၢ်ဝဲလီၤ. တၢ်အိၣ်သကိးဒီး ပုၤကညီၣ်ကဒဲးဘၣ်လီၤမုၢ်လီၤဖးဝဲလီၤ. ပုၤကညီၣ်လၢအစံးလီၤအသးလၢ ခရံၣ်ဖိတဖျၢၣ် မၤတၢ်ဆါတၢ်ပွၤဒီးယွဲၤအစုလံၤ. မံၣ်ပကအိၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်တီ ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. ပသးမ့ၢ်တီၤဒီးပကစၢ်န့ၣ် ပတမၤနးမူၣ်နးစီၤတၢ်လၢ အဘၣ်ဃး ယွဲၤဘၣ်. ယွဲၤအစုန့ၣ် ပတသူအီၤစ့ၢ်ကိးလၢတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအဂီၢ်စ့ၢ်ဘၣ်.

ဒိပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်ဧၤ ယွဲၤဆိၣ်ဂုၤသုလၢကျိၣ်စုတဖျၢၣ်လီၤ. မံၣ်ပုၤသုတပာ်ဖိၣ်ဒီး သူဘၣ်အီၤဒဲးအတၢ်ဒုၣ်ဝဲအသိးနီၣ်တဂၤတဂ့ၤ. သ့ၣ်ညါဒိၣ်ယွဲၤန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်, မၤနၤလၢနကပၤကွၢ်ထွဲအီၤအဂီၢ်တက့ၢ်. အိၣ်သ့ဝဲဒီးတၢ်ကလုာ်တီၤလၢ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ, တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်အပူၤတက့ၢ်. ယွဲၤအဲၣ်ဒီးလၢသုကမၤတၢ် ဒိသုတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအိၣ်တ့ၢ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. သုအာၣ်လီၤလၢသုကဟ့ၣ်က့ၤ ယွဲၤအတၢ်န့ၣ် ဟ့ၣ်က့ၤအီၤတက့ၢ်. သူဘၣ်အီၤလၢသုကီၢ်ဒုၣ်သုဝဲတဂ့ၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဒီး

သုတၢ်ထုကဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ကကဲထီၣ်တၢ်သးဘၣ်အာလၢယွဲၤအအိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒါ တဖျၢၣ်မ့ၢ်လၢတတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဘၣ်အဃိ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ် ဘၣ်လီၤကဒုဝဲလီၤ. ကပီၤထီၣ်တသ့ဘၣ်. R & H, Dec. 17, 1889.

အာနးန့ၢ်ဒဲးတၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီၤဆူၣ်မၤဟးဂီၤယွဲၤအတၢ်တက့ၢ်လီၤ

လံာ်စီၤဆ့ၣ်ပာ်ဖျါဝဲတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်, တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ မ့ၢ်ယွဲၤအတၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်သူအီၤထဲဒုၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တဘၣ်ဃးဒီးပုၤဘၣ်. ပုၤတဂၤမ့ၢ်ထူးထီၣ်စုလၢယွဲၤအတၢ်ပာ်ဖိၣ်အဒးပူၤ ဒီးသူဘၣ်ယွဲၤအစုလၢ ပုၤကညီၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂုၤ လၢဆါတၢ်ပွၤတၢ်ဂုၤန့ၣ် မ့ၢ်အဂုၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယွဲၤအတၢ်လီၤ.

တၢ်မၤဘျုးတဖျၢၣ်ဘၣ်တၢ်လုာ်ထီၣ်ပာ်ဃးအီၤအဃိ စီဆ့ၣ်ဝဲဒုၣ်မးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်သူဘၣ်အီၤလၢကျဲကမၢ်န့ၣ် ကဲတၢ်ဒဲးဘးဖးဒိၣ်လီၤ. တၢ်တမံၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ထံၣ်အီၤဖျါဖျါဘျုးဘျုး, တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်ဘၣ်တၢ်လုာ်ထီၣ်အီၤလၢ သူၣ်ဂုၤသးကျိၤအဂ့ၢ်သတးဒီး တဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢနကသူဘၣ်လၢတၢ်ကီ တၢ်ခဲဘၣ်နၤအခါ ဒီးနကဟ့ၣ်က့ၤဖဲအဆၢကတီၢ်တုၤက့ၤအခါတဂ့ၤ. မံၣ်နစု အဟဲန့ၣ်ဒီးအဟးထီၣ်န့ၣ် ကလီၤပလိၣ်ဖိးလိာ်သးတက့ၢ်. တၢ်ကီၤသးဂုၤန့ၣ် တၢ်သူတၢ်စုစုလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံၤတက့ၢ်လီၤ. မံၣ်ပကအိၣ် ဒီးတၢ်ကီၤသးလၢပစုအဟဲန့ၣ်ဒီးအဟးထီၣ်တက့ၢ်. 9T 246, 247.

**(၁၆)
တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဘၣ်, တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလၢအဂ့ၤ**

ဘၣ်ဃးဒီးသးအတၢ်သ့ၣ်အဂ့ၢ်, သးစီဆုံအစိကမိၤအဂ့ၢ်န့ၣ် စီၤပီလူး ကတီၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. “ဒီးတုၤယဟဲဒီးဒ်သိး တၢ်ထၢဖျိၣ်အလီၢ်သ့တအိၣ်တဂ့ၤန့ၣ် လၢနွံန့ၣ်အကျါ မ့ၢ်ခိၣ်ထံးအနံၤ, မံပုၤပၣ်ဖျိၣ်တၢ်, လၢတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အလီၢ်, ဖဲအဒီးန့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်အသိး, ကိးဂးဒဲးတက့ၢ်” (၁ကရံၣ်သူး ၁၆:၂). တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးမိၢ်ပၢ်ဒီး, ဖိတဖၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. တမ့ၢ်ထဲပုၤထူးပုၤတီၤအဂီၢ် ဘၣ်ပၣ်ဃုၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ.

“ဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အ့ၣ်တဲာ်, သးအ့ၣ်တဲာ်အပူၤတက့ၢ်. ဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်ဒီးသးလၢအလီၢ်ကိၤက့ၤတၢ်န့ၣ်တဂ့ၤ. ဆိကမိၣ်လၢနသးပူၤ လၢမ့ၢ်တမၤဘျုးဘၣ်န့ၣ် အိၣ်တသ့ဘၣ်အဃိတဂ့ၤ. ယွၤဘၣ်အသးဒၣ်ထဲပုၤလၢ အမၤဘျုးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.” ပကဘၣ်ကြၢးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် ယွၤအဘျူးလၢ အလီၤဘၣ်ပုၤဒီးဟ့ၣ်က့ၤအတၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဃုထၢတၢ်ဆၢကတီၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢနကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤနတၢ်ဆံဆဲၣ် ပူတပူဒီးတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်လၢမ့ၢ်အိၣ်ဘျး အနံၤပဆိကမိၣ်ယွၤအဂ့ၢ်အါလီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲ ခိဖျိအစုတၢ်ဘၣ်တ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျူးစံးဖျိၣ်အီၤလၢ အတၢ်အဲၣ်ပုၤဒိၣ်ဝဲ အါဝဲအဃိန့ၣ်လီၤ. တချူးလၢပစးထီၣ်က့ၤတၢ်မၤလၢနွံ အသီတနွံ အဂီၢ် ပဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤတၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးယွၤလီၤ. ဃုၣ်ဒီးတၢ်မၤဘျုးဒီးတၢ်စံးဘျူး စံးဖျိၣ်ယွၤလီၤ. တၢ်သကဲာ်ပဝးဒ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်စံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤတယုၢ်လၢကိးနွံဒဲး အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးပုၤခဲလၢာ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ယွၤပၣ်လီၤပုၤလၢပုၤဟၤ ကွၢ်ထွဲတၢ်ဒ်သိးဒီးပကသ့က့ၤဘၣ်လၢ တၢ်မၤလၢကတီၤယွၤလီၤ. ပမ့ၢ်စံးလၢ ပမ့ၢ်ဒါအိၣ်လၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်, မ့ၢ်ပၣ်ကံာ်ပၣ်ကျၢပမ့ၢ်ဒါဒီးယွၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ခုသးခု ဒီးတၢ်သ့ၣ်မံသးမံလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢပပူၤ မ့ၢ်လၢပဟ့ၣ်မၤစၢၤ ဘၣ်ယွၤအတၢ်မၤအဃိန့ၣ် ကဲထီၣ်ဝဲနီၢ်ခိၣ်အဂံၢ်အဘါဒီးနီၢ်သးအဂံၢ်အဘါ စ့ၢ်ကိးလီၤ. R & H, Feb. 4, 1902.

တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူလၢညါ - ဝံၤဒီးတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တဖၣ်

ဖဲပစံးကတီၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ် ပစံးလၢ ခိဖျိဒၣ်ထဲ ပတၢ်သးအိၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ် ယွၤသိၣ်လိ သီလိပုၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ. မူဒါလၢပဂီၢ်လၢ ပကဘၣ်ဟ့ၣ်အါအစုၤ ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ် အိၣ်ပၣ်ဒၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. ယွၤအဲၣ်ဒီးဝဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်လၢ ပကဘၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ် ပကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအီၤဘၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤလီၤ. မံပုၤကိးဂးဒဲး ကပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢ အစုလၢအဟဲန့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ ဆိၣ်ဝါ ဟဲဝဲလၢယွၤအအိၣ်အဃိလီၤ. ပၣ်လီၤဆီတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူလၢ ယွၤအဂီၢ်တက့ၢ်. သု, သုတသ့ဘၣ်အီၤလၢတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဂၤအဂီၢ်တဂ့ၤ. မံသုကသ့အီၤထဲဒၣ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပၣ်လီၤဆီတၢ်ဆံဆဲၣ် ပူတပူဝံၤဒီးကတဲာ်ကတီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ် ဒ်သုဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ အသိးစ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. R & H, May 9, 1893.

မၤဆိတၢ်လၢယွၤဃုန့ၣ်တဖၣ်

ယွၤတစံးဝဲထဲအဝဲဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူန့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ယွၤသိၣ်လိပၣ်တၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ. “ဟဲစိာ်က့ၤဒီးလုၢ်ထီၣ်ယွၤလၢ နတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီးနတၢ်သ့ၣ်ဆိတဖၣ်ဆူယွၤအအိၣ်တက့ၢ်.” ပဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဝံၤ, စုလၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်ပသ့အီၤ ဖဲဒၣ်ပသးတသ့ဒဲးဘၣ်. ယွၤတမၤလိာ်ပုၤလၢပကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဒၣ်ထဲ တၢ်အဘျုးအစဲၣ်ဘၣ်. ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဆိတၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢ. R & H, Feb. 4, 1902.

ပတဘဉ်ဟ့ဉ်ယွၤတော်အဘျဉ်အစဲဉ်လောအအိဉ်တုာ်လောပစုပူၤ ဖဲပပူၤ တော်လောပသးလီအီၤတဖဉ်ခဲလောဝံအလီၤခံန့ဉ်ဘဉ်. ပကဘဉ်ပာ်လီၤဆီ အီၤလောယွၤအဂီၢ် ဖဲလောပတချုးသူဘဉ်ဒံးဘဉ်တော်နီတမံၤဒံးဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤအါဒံးအါဂၤသူတော်ဖျူတော်မလောဂီၤတော်လောအတော်မုဉ်တော်လောဒဉ်ဝဲဝံမးဒီး အဘျဉ်အစဲဉ်န့ဉ် ပာ်တုာ်ဝဲလောယွၤအဂီၢ်လီၤ. အဃိတော်ခွဲးတော်ယာ်မုဉ်အိဉ်ထီဉ်လော ယွၤအတော်မလောန့ဉ်က့ဘဉ်အိဉ်ခိးလီၤ. R & H, May 16, 1882.

-o-

**(၁၇)
ဝံမလကံအတော်ကစီဉ်**

မလကံ ဂုး၈ သိဉ်လီပုၤယွၤအတော်ဟ့ဉ်ပလီၢ်ဒီးအတော်အာဉ် လီၤအီၤလီၤဖျါဖျါတဲာ်တဲာ်လီၤ. “ပုၤကညီကဟ့ဉ်ယွၤအတော်စ့ၢ်ကီးၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒီးသုဟ့ဉ်လံယတော်လံ. ဒီးသုစံး, ပဟ့ဉ်နတော်လောမနုၤလဲဉ်. လောတော်ဆံဆဲဉ်ပူတပူ, ဒီးလောတော်မလောတဖဉ်လီၤ. သုဘဉ်တော်ဆိဉ်အာသု သပုာ်တော်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒံးအံၤသုဝဲဒဉ်, ပုၤတကလုာ်ခဲလောအံၤ သုဟ့ဉ်လံ ယတော်လံလီၤ.”

ကစီအိဉ်လောမူခိဉ်ဟ့ဉ်လီၤတော်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဆူပုၤကညီဒီး ပျဲပုၤကညီ မလကံအီၤလီၤ. “ဟဲစိာ်တော်ဆံဆဲဉ်ပူတပူခဲလောဆူ တော်ပာ်ဖိဉ်အဟံဉ်ပူ, ဒံးသီးတော်အိဉ်ကအိဉ်လောဟံဉ်ပူတက့ၢ်. ယကအိးထီဉ်မူခိဉ်အတော်ထုဉ်ဖိ, ဒီးလူလီၤန့ဉ်သုတော်ဆိဉ်ဂုၤ တုၤအလီၢ်တတြီာ်ဘဉ်, ယတအိးထီဉ်ဘဉ်လဲဉ်န့ဉ် မလကံယလော တော်တမံၤန့ဉ်တက့ၢ်, တော်သုးမုဉ်ဂီၢ်မုဉ်အယွၤစံးဝဲဒဉ်.”

တော်ကစီဉ်အံၤ အတော်တိာ်လောအခိဉ်ထံးတုၤလီၤဟံးလော ခဲအံၤတဆံး လီၤစုၤလီၤနီတစဲးဒံးဘဉ်. ဒံးယွၤအတော်ဘျုးတော်ဖိဉ်အိဉ်ဒံးဒဉ်သီကဘဲအသီးန့ဉ် တော်ကစီဉ်အံၤအိဉ်ဒဉ်သီသီဖိအဖာမုဉ်လီၤ. တော်ကစီဉ်လောအဟဲခိဖျိဝံတဖဉ်အံၤ ဒီးတော်လောပကဘဉ်မလအီၤတဖဉ် တမ့ၢ်တော်ကီတော်ခဲလောအဒိဉ်အကီလောပကီဘဉ်. ယွၤတပျဲပကဟးလောတော်ခံးကျါဒီးလဲၤသဒဉ်ပုၤဘဉ်. ပုၤလောအဲဉ်ဒီးအိဉ်တီ အိဉ်လီၤလောယွၤအပူၤအဂီၢ်တဖဉ်, ယွၤဒုးန့ဉ်ဖျါထီဉ်လောတော်ကွဲးအသးဒံးသီးဒီး ပုၤကီးဂးဒံးကနီၤဟံးအီၤဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. တော်လောပဒီးန့ဉ်ဘဉ်ခဲလော ဆံပူတပူန့ဉ် မုဉ်ယွၤအတော်လီၤ. ဘဉ်ဃးဒီးယွၤလီၤ. မုဉ်လောယွၤပာ်လီၤဆီ အီၤအဃိ တော်ကဘဉ်ဟ့ဉ်က့ၤအီၤလီၤ. သုကဘဉ်ဟ့ဉ်ဆိတော်ဆံဆဲဉ်ပူတပူ လောညါဝံမးဒီး တော်လောယဟ့ဉ်လီၤဒီးဆိဉ်ဂုၤသုတဖဉ်န့ဉ် သုကဘဉ်သူအီၤလီၤ. သုဟဲက့ၤလံဆူယအိဉ်ဃုာ်ဒီးတော်ဟ့ဉ်ဒီးတော်မလကံမတီၢ်လံ.

ယွဉ်ယုကွေတံဆံဆဲဉ်ပူတပူလတက်ကပတ်ဖိုဉ်ဘဉ်အီၤဆူ တံပတ်ဖိုဉ် အဒးလီၤ. မံပကဟ့ဉ်ကွေသကိးတီတီလီၤလီၤ, လာတံသ့ဉ်ဘျာသးဘျာ, ဒီးတံသးအ့ဉ်တဲာ်န့ဉ်တက့ၢ်. တမ့ၢ်ထဲတံဆံဆဲဉ်ပူတပူဇီၤဘဉ်ယွဉ်ယုဃုဃုဉ် စ့ၢ်ကိးဝဲတံဟ့ဉ်ဒီးတံမးဘျာဉ်မးတီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ယွဉ်တမ့ၢ်ဆူဉ်တံဆံဆဲဉ်ပူဒီး တံမးဘျာဉ်မးတီၢ်လၢပုၤအအိဉ်နီၤတဂၤဘဉ်. ဘဉ်ဆဲဉ်ပကဘဉ်သ့ဉ်ညါ ပစုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ် ဒီးကျိဉ်စုလၢအအိဉ်ဒီးပုၤတဖဉ်အံၤ မ့ၢ်ယွဉ်အတံလီၤ. ပုၤကညီ တဖဉ်အတံအာဉ်လီၤတတီၤဒီးယွဉ်ဘဉ်. ပုၤဟးကွေထွဲတံတဖဉ် အသး မ့ၢ်တတီၤဒီးအဝဲသ့ဉ်အတံအမးလီၤန့ဉ် တံဆိဉ်ဂ့ၤကဟဲလီၤဆူညါလၢ အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်အကီၢ်မ့ၢ်အိဉ်ဝဲကသ့ဒီးခါ.

ကစၢ်ယွဉ်ဟ့ဉ်လီၤတံခွဲးတံယံာ်တံဖံးတံမးဆူပုၤကညီကိးဂးဒဲး စုဉ်စုဉ်ဂမံၤဂမ့ၢ်လီၤ. ယွဉ်အတံခွဲးတံပုၤတဖဉ် ကဘဉ်မးသကိးတံဒီးယွဉ် လီၤ. ယွဉ်မ့ၢ်ပျဲအဝဲသ့ဉ်ကမုထာကျဲ ဖဲအဝဲသ့ဉ်အသးန့ဉ် ပုၤကညီတဖဉ် ကညီကွဲးယွဉ်ဒီးတမးယွဉ်အတံလၢဘဉ်လီၤ. ကမးတံဆိဉ်ပုၤဒီးယွဉ် အစုလီၤ. တံကိးသးဒီး တူၢ်ဆါသးတဖဉ်တအိဉ်လၢဘဉ်အခိဉ်တလိဉ် ကသးပုၤနီဉ်ဟ့ဉ်ဆာကွေယွဉ်အတံန့ဉ်လီၤ. ပုၤဒဲးသိးအံၤတဖဉ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အကလုာ်တတီၤဘဉ်ဒီး မ့ၢ်ပုၤဟးကွေထွဲတံလၢအနီၤစိတဂၤလီၤ.

ပုၤတဂၤ မ့ၢ်သာပျာယွဉ်အပုၤဟးကွေထွဲတံနီဉ်နီဉ်သံးသံးတဂၤန့ဉ် ကကျဲးစးဝဲဒဉ်သပုၤသပုၤဒ်တံသ့တံဘဉ်အိဉ်ဒီးအီၤလီၤ. အဝဲကထံဉ်ဝဲလၢ အမဲသ့ဉ်အပူၤ တံအလိဉ်ကတံလၢဟီဉ်ခိဉ်ခိဉ် မ့ၢ်ယွဉ်အတံမးန့ဉ်လီၤ. ကပတ်အသးကဖၢလၢလၢ တံဟ့ဉ်လီၤမးစၢတံသးခုကစီဉ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤအကီၢ်လီၤ. တံန့ဉ်မ့ၢ်တံအဲဉ်တံတီတံလီၤ, ဒီးညိကွဲးတံသးလီ သးကွဲးလၢအတဘဉ်တပုၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. R & H, Supplement, Dec. 1, 1896.

တံညိကွဲးခုခု

ယနုၢ်ဟ့ဘဉ်သုစံးလၢသုကဘဉ်ဟ့ဉ်ဆာကွေတံဆံဆဲဉ်ပူန့ဉ် အလီၢ် တအိဉ်ဘဉ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲာ်သ့ဉ်ဒါ, မးဘဉ်အာတံလၢ ယွဉ်ပတ်စီဆဲးအီၤနီၤတစဲး

တဂ့ၤ. ဘဉ်ဃးဒီးတံဟ့ဉ်ဆာကွေတံဆံဆဲဉ်ပူန့ဉ် ယွဉ်စံးဝဲဒဉ် “ဟဲစိဉ် တံဆံဆဲဉ်ပူဒီးတံမးဘျာဉ်ဒ်သိးတံအိဉ်ကအိဉ်လၢ ယဟံဉ်ပူၤအကီၢ်န့ဉ်တက့ၢ်” လီၤ.

ယနုၢ်ဘဉ်တံကဝီၤလၢယွဉ်, ယွဉ်ဒုးနဲဉ်ယၤဖျါဖျါလၢ တံဂ့ၢ်ဘဉ်ဃး တံဆံဆဲဉ်ပူ ဒ်ယွဉ်ဒုးနဲဉ်ဝံမလကံန့ဉ်လီၤ. လၢတံန့ဉ်အဃိ မ့ၢ်မတၢတဂၤ စံးလၢယဟ့ဉ်တံဆံဆဲဉ်ပူတကဲဘဉ်သ့အိဉ်တဂၤလဲဉ်. ဒီပုၤဝဲာ်ဒါ နခိဉ် လီၤတလုဉ်ဆူကျဲအချာလံ. ဟဲကွေထီဉ်ဆူကျဲအလီၤအဘဉ်ချုချုတက့ၢ်.

တံဂ့ၢ်ဆူဉ်ယွဉ်

မ့ၢ်လၢနမံၤဘဉ်တံဆံးလီၤအီၤလၢတံအိဉ်ဖိုဉ်အတံကွဲးနီဉ်ကွဲးဃါ အပူၤအဃိ တဘဉ်ဆိကမိဉ်လၢနကဲခရံဉ်ဖိတဂၤလံတဂ့ၤ. နကဘဉ်ဟဲစိဉ် နတံမးဘျာဉ်မးတီၢ်ဆူတံလုာ်ထီဉ်အလီၢ်ဒဲးလီၤ. နကဘဉ်ကွေထီဉ်နသးဒီး ခရံဉ်လၢာ်သ့ဉ်လၢာ်သးဒီး နဲဉ်ဖျါထီဉ်တံမ့ၢ်တံတီအဂ့ၤကတံလီၤ. တံလၢ နကဘဉ်ဟ့ဉ်ကွေနဲ ယုအုဉ်ကွေခိဉ်ကွေတံကစၢ်န့ဉ် ပံာ်တံအီၤနီၤတမံၤတဂ့ၤ. တံအိဉ်ဒီးနးခဲလၢာ်န့ဉ် မ့ၢ်ယွဉ်အတံခဲလၢာ်လီၤ. သ့ဉ်ညါနဲလၢယွဉ်မ့ၢ်တဟ့ဉ် ဆိနးတံန့ဉ် နကဟ့ဉ်ဆာကွေအီၤတံတအိဉ်နီၤတမံၤဘဉ်.

သးတမံၤလၢအအိဉ်ဒဉ်ဒီးတံအဲဉ်လီၤသးမ့ၢ်ဟဲ နုၢ်လၢပပူၤန့ဉ် ပကသုယွဉ်အတံ, ယွဉ်အစုဒ်ပသးအိဉ်သုအီၤလီၤ. တံအံၤ မ့ၢ်တံသးကွဲး တမံၤဒီးတံဘါတံဂီၤတံဖိုဉ်တမံၤလီၤ. ယွဉ်ဟ့ဉ်လီၤပုၤကညီတဖဉ်အခွဲး အယံာ်လၢကအံၤဟးကွေထွဲတံဘဉ်ဆဲဉ် ဆိကမိဉ်ဝဲဒ်အတံစုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ် ဒဉ်ဝဲဒီး သူဝဲတံဘဉ်အသးလီၤ. တုၤအတံစုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်အါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်ဒီး ဆိကမိဉ်ဝဲလၢ ကကဲဘဉ်ပုၤလုာ်ဒိဉ်ပုၤဒိဉ်တဂၤလၢယွဉ်အမဲဉ်ညါလီၤ. တံဆိကမိဉ်ဒ်အံၤ မုဉ်ကီၤလံာ်အမၤအထု, ဒီးတံလုပစီလီၤ. တံကယၢ ကယဲအိဉ်ဖျါလၢခိန့ဉ် အဘျူးမနုၤအိဉ်လဲဉ်. တံကီၢ်ကံာ်ပတြၢလီၤကွေသးန့ဉ် မ့ၢ်တံသးဘဉ်အာလၢယွဉ်ဒီးပုၤကညီအမဲဉ်ညါလီၤ. တန့ၢ်ဘျူးတံနီၤတမံၤဘဉ်.

နမ့ၢ်မၤန့ၢ်မူခိဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ခဲလၢာ်ဘဉ်ဆဉ် နသးသမူမ့ၢ်လီၤမၤကွံာ်ဒီး အဘျူးကအိဉ်လၢနဂီၢ်မနုၤလဲဉ်. နသးသမူန့ၢ် နပွၤကွၤအိၤကသ့ဒ်လဲဉ်. ဟီဉ်ခိဉ်မ့ၢ်တၢ်တစၢ်တလီၢ်လီၤ. တၢ်မူလီၤထူလီၤယိာ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပျဲန့ၢ်ပကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဒဉ်ထဲလၢ ခရံာ်ကစၢ်အအိဉ်လီၤ. တၢ်တမံၤလၢခရံာ်ကဟ့ၢ်ပုၤအံၤ ပထိဉ်သတြီၤဒီး တၢ်အဂ့ၤဂၤတန့ၢ်ဘဉ်. တုၤမ့ၢ်နထံဉ်ယွၤဒီးနကဲထီဉ်ယွၤအပုၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ်အတီတဂၤန့ၢ် နမ့ၢ်ပုၤထူးထီၤကတၢ်တဂၤလံလီၤ. ယွၤကတဲာ်ကတီၤတၢ်လၢ ပုၤလၢအအဲဉ်အိၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်ပထံဉ်အိၤတသ့ဘဉ်, ပနၢ်ဟူတဖျိဘဉ်, ဒီးပဆိကမိဉ်အိၤလၢအဂ့ၢ်တန့ၢ်ဘဉ်.

သမံသမိးလီၤကွၤနသးမ့ၢ်နမၤတၢ်တမံၤမံၤလၢယွၤအဂီၢ် လၢတၢ်လၢအအိဉ်ဒီးနၤတမံၤမံၤလဲၤခါ. မ့ၢ်နတုၤဆူတၢ်လီၢ်လၢ အကြးတုၤဒီးမၤယွၤအတၢ်န့ၢ်လဲၤခါ. သုဘဉ်တၢ်ဆိဉ်ဃီသု, အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ပုၤကညီတဖၣ်ဟ့ၢ်န့ၢ်လဲၤယတၢ်လံ.

ပဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အဂ့ၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်စီဆုံလၢ ယွၤဒုးဟၤကွၢ်ထွဲ ပုၤတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကဃုထာတၢ်မူအကျဲခါ, မ့တမ့ၢ်တၢ်သံခါ. တၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘဉ်တဖၣ်န့ၢ် ဒုးကဲထီဉ်အိၤကလီကလီတဂ့ၤ. သုစံးလီၤကွၤသုသးလၢ သုမ့ၢ်ယွၤအဖိမုဉ်ဖိခွါသတးဒီးဟဲက့ၤစိာ်တၢ်ဆဲဆဲဉ်ပူတပူ ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိဉ်အလီၢ်တက့ၢ်. ဒ်ယွၤဆိဉ်ဂ့ၤတၢ်သုအသိး မံသုကဟဲက့ၤစိာ်တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်လၢတၢ်သ့အ့ၢ်တဲာ်သးအ့ၢ်တဲာ်အပူတက့ၢ်. ဒ်သိးဒီးနတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်ကအါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်အဂီၢ်န့ၢ်ယွၤဟ့ၢ်လီၤနၤတၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢ်လီၤ. ကျၢ်လၢအတီတဂၤန့ၢ် တပာ်ထီဉ်ထီအသးလၢအကစၢ်အဖိခိဉ်ဘဉ်. တၢ်စံးဘျူးဒီးတၢ်လၢကပီၤခဲလၢာ် ပာ်ထီဉ်ဝဲလၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ပာ်ကီၤစုမ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်န့ၢ် စုအအါထီဉ်တအိဉ်ဘဉ်. ယွၤဟ့ၢ်လီၤပုၤ စုအမိာ်ပုၤဒီး ဆိဉ်ဂ့ၤပုၤလၢပကန့ၢ်ဘဉ်အတၢ်အါထီဉ်လီၤ. တၢ်ပနံးတၢ်ကၤအအါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်န့ၢ် မ့ၢ်အဟဲလၢယွၤအအိဉ်ဒီးကြးပမၤလၢကပီၤဒဉ်ယွၤန့ၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအသ့ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီန့ၢ် ကဘဉ်ဒိကန့ၢ်ယွၤအတၢ်သိဉ်တၢ်သီလီၤ. ပမ့ၢ်ပုၤလၢအဆၢထာ်လၢတၢ်မူအထူအယိာ်အကျဲဖိခိဉ်လံ, မ့ၢ်ပဃာ်ကဒါကွၤပမဲာ်ဘဉ်ကသ့ခါ. ပမ့ၢ်စံးတီတီန့ၢ် ပုၤမုၢ်နံၤဖိတဖၣ်န့ၢ်အစုတရၢပိထဲန့ၢ်ညါဘဉ်. တၢ်ကီတမံၤလၢ အဝဲသ့ညါဝဲလၢအမူဒါအိဉ်ကဘဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီးခရံာ်န့ၢ်ဘဉ်. ယွၤအဲဉ်ဘဉ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိထဲလဲဉ်န့ၢ်အဝဲသ့ညါတဒုးအိဉ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ အတၢ်မၤအပူဘဉ်. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢယွၤဟ့ၢ်လီၤဘဉ်အိၤတဖၣ်တသ့ဝဲလၢယွၤအဂီၢ်ဘဉ်. တၢ်ဆါအါလၢအလီၤဘဉ်တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်တမံၤန့ၢ် မ့ၢ်ဝဲဒဉ်သးလၢအဲဉ်လီၤကွၤဒဉ်ထဲအသးတၢ်ဆါလီၤ. ပမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးဘျါကွၤလၢတၢ်ဆါ ဒ်သိးန့ၢ် ဒီးခရံာ်ကစၢ်ကမၤဘျါကွၤန့ၢ်ပုၤလီၤ. ကသံဉ်လၢကမၤဘျါတၢ်ဆါန့ၢ် ပထံဉ်န့ၢ်အိၤသ့ဖဲ ဝံယရၢယၤ ၅၈ အပူန့ၢ်လီၤ. R & H, Dec. 10, 1901.

တၢ်လၢအလီၤဘဉ်လၢပိာ်ပုၤ

တၢ်တပာ်လုာ်ပာ်ကဲတၢ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးယွၤတဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘီအိဉ်ကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဂုာ်ဆူဉ်ပျီဆူဉ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ဒုးကဲတၢ်ပာ်ကီၤပခိဉ်ဒီးလၢသးအတၢ်ဆိကမိဉ်ကမ့ၢ်တၢ်တဖၣ်လီၤ. ဒုးဃုထီကွံာ်နီၢ်သးအတၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢ်စုၢ်ကီးလီၤ. သးအတၢ်နၢ်ပၢ်တဟဲထီဉ်တၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်လၢဘဉ်. တၢ်အဲဉ်ယွၤလၢကဘဉ်ဟ့ၢ်လီၤသးဒီးဖျါတအိဉ်လၢဘဉ်. တၢ်အဲဉ်ပုၤလၢပဃာ်စုၢ်ကီး တအိဉ်လၢဘဉ်လီၤ.

လၢမုၢ်နံၤခံကတၢ်န့ၢ် ပုၤသ့ညါတဖၣ်ကသ့ညါဘဉ်လၢ မ့ၢ်လၢတၢ်အဲဉ်လီၤကွၤဒဉ်ထဲအသးတအိဉ်ဘဉ်, ဒီးတၢ်ဟ့ၢ်ဆၢကွၤယွၤအတၢ်ဆဲဆဲဉ်ပူဒီးတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တဖၣ် အဃီလၢမုၢ်နံၤခံကတၢ်န့ၢ် အဘျူးအိဉ်ဝဲထဲလဲဉ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤသ့ညါတဖၣ် ပာ်ဖျိဉ်လံအတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိဉ်လံန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအုဉ်တသ့ကျဲတသ့အလီၢ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤ

သူကလီစုဇါကျိဉ်ဇါလအဂီၢ် ဒီးလအဖိအလံၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘဉ်ယိာ်
ဝဲလၢယွၤကဟံးက့ၤတၢ်အိဉ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ကြားဆိကမိဉ်ဝဲဒဉ်
တၢ်တဟ့ၣ်ဆၢက့ၤဘဉ်တၢ်ဘဉ်ဃးယွၤအဘူးအလဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုး
ဖးဒိဉ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်လၢအကၢာ်တဂၤဇၢ မ့ၢ်လၢနတမၤအါထီဉ်ဘဉ်တၢ်အဃိ
တၢ်လၢနကဘဉ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ်လၢယွၤအဘိအမ့ၢ်အပူၤန့ၣ် လဲၤပူၤကွံာ်နၤလံၤ. R &
H, Jan. 22, 1895.

ပုၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးအဒိဉ်ကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အလီယွၤလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်
တၢ်ဒဲးဘးဒဲးသိးအံၤတမံၤအိဉ်ဒဉ်လၢတၢ်လီၤကိးပူၤဒဲးလီၤ. R & H, Oct. 13,
1896.

တၢ်ကိးဘဉ်ဘဉ်မၤနီၣ်မၤဃါအိၤ

တၢ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးယွၤဒီးနတဟ့ၣ်က့ၤဘဉ်နကအိဉ်ဒဲးန့ၣ်လီၤဇါ.
မ့ၢ်နကကြီစုလၢအဘဉ်ဃးယွၤ ဒဲးသိးတဟဲတုၤဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖိဉ်အလီၢ်
ဘဉ်ဇါ. နမ့ၢ်မၤဘဉ်ဒဲးန့ၣ်ဒီး မ့ၢ်နဟ့ၣ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ကဘဉ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ဃး
အိၤလၢ မူခိဉ်အလံာ်ပူၤလီၤ. R & H, Dec. 23, 1890.

ဘဉ်မနုၤအဃိပုၤတနီၤတဒီးန့ၢ်တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဘဉ်လဲဉ်

ဘဉ်မနုၤပုၤတနီၤနီၤတဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဘဉ်လဲဉ် ဒီပုၤဝါသ့ၣ်ဇၢ,
ဟဲက့ၤစိာ်က့ၤယွၤအတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤဒီး တၢ်စံးဘျူးစံးဖိဉ်တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်
တဖၣ်ချ့ချ့တက့ၢ်. ပုၤတဖၣ်လၢ အကီၤဃးတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤလၢအစုပူၤဒီး
တဟဲက့ၤစိာ်ဘဉ်ဆူယွၤအအိဉ်န့ၣ် တဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဘဉ်. ယွၤ
အိဉ်ခိးန့ၣ်ဒဲးသိးနကပုၤက့ၤနတၢ်အိဉ်မူလၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်တီ
တၢ်လီၤစိဆံၣ်လီၤဘဉ်လၢသးတဖၣ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ်ယွၤအဘူးအဖိဉ်အလီၤလီၤ.
တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤလၢပကဘဉ်ဟ့ၣ်အိၤအိဉ်ဝဲဘဉ်ဆဉ် ပဂုၣ်ပာ်ဃးဒီး ပမ့ၢ်
တဟ့ၣ်ဘဉ်ဒဲးဘဉ် မ်ပကဂံၢ်ထီဉ်ဒွဲးထီဉ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီး ဟဲက့ၤစိာ်က့ၤလၢလၢ

ပုၤပုၤဆူယွၤအအိဉ်တက့ၢ်. ဟဲက့ၤစိာ်နတၢ်မၤဘျုးဒီး မၤဃူမၤဖိးက့ၤနသးဒီး
နကစၢ်ယွၤတက့ၢ်. သန့ၤနသးဒီးယၤ, ဒီးရဲလိာ်နသးဒီးယၤတက့ၢ်. မ့ၢ်လၢ
နကရူဃုာ်ဒီးနကစၢ်အဃိ တၢ်လၢနဟံးဃာ်ဒီးသူကမၣ်တၢ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ်
ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤနသးဒီးအုဉ်ခိဉ်လီၤနတၢ်ကမၣ်တက့ၢ်. ဒီးယွၤကပျၢ်ကွံာ်
နတၢ်ကမၣ်တဖၣ်လီၤ. R & H, Dec. 10, 1901.

တၢ်ခဲးလီၤကဒုဘဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်

ပုၤအိဉ်ဝဲတနီၤလၢကဘဉ်သိဉ်က့ၤသီက့ၤပုၤဂၤ ဒဲးသိးကဘဉ်မၤတၢ်
လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါ ဖဲမူဒါအိဉ်ဒီးအိၤအသိးန့ၣ် သိဉ်လိမၤလိာ်ဝဲတထီဉ်ဘးဘဉ်.
ဒဲးသိးပုၤတသးဟ့ၣ်ဃုာ်အဂီၢ် စံဉ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်ဒီးသိဉ်က့ၤသီက့ၤဝဲ ဖဲအကြား
အကြားလဲၤသဃဲဒီးအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. စံးကတီၤဝဲဒဉ်ထဲပုၤတူၢ်လိာ်အိၤ
ကန့ၢ်အတီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီခဲလၢာ်န့ၣ် တစံးကတီၤဝဲဘဉ်. ပုၤကညီ
အသးအိဉ်စံဉ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်ဘဉ်ဆဉ် တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢာ်အိဉ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢ
သးအဂံၢ်အဘါတကပၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးလဲဉ်, တၢ်လၢယွၤဃုာ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
မ့ၢ်တဟ့ၣ်ဆၢက့ၤဝဲအဃိလီၤ. ယွၤအပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်ဆၢက့ၤ
ယွၤအတၢ်ဘဉ်. တၢ်လၢယွၤဃုာ်က့ၤအိၤဒဲးအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤဒီးတၢ်မၤဘျုး
မၤတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကဲဒိဉ်ဂ့ၤ, ပုၤဖိဉ်ဖိဂ့ၤ မ့ၢ်အဂုၣ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်န့ၣ်ယွၤ
အဃိ တၢ်ခဲးကဒုလီၤဘဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိဉ်ဖိဉ်သရဲၣ်တဖၣ်လၢ
အအိဉ်ကစုဒီး တတဲၤဖျါထီဉ်ဘဉ်ယွၤအတၢ်သိဉ်တၢ်သီဒူန့ၣ် မ့ၢ်သရဲၣ်
တဖၣ်လၢ အတမၤလၢပုၤအမူဒါအဃိ ကဘဉ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်အိၤတပူၤဃီဒီး
ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ဒဲးသိးသိးလီၤ. R & H, April 8, 1884.

တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတၢ်ဘဉ်ဃးတၢ်တဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဘဉ်

ယွၤသ့ၣ်ညါသးလၢအသးလီၤသးကွံာ်ဒီး တဟ့ၣ်က့ၤဘဉ်ယွၤအတၢ်
ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တဟ့ၣ်က့ၤဘဉ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤ မ့ၢ်လၢအဲဉ်လီၤဒဉ်အသးအဃိ

ဒီးယွေထံဉ်ပုၤတဂၤလာတဟဲက့ၤစိာ်တံမၤဘျဉ်, တံလုာ်ထီဉ်ဆူယွေ
အတံပာ်ဖျိာ်အလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဟံၣ်ပကစၢ်သ့ဉ်ညါထံဉ်ဖျါတံခဲလၢာ်
လီၤ. ပုၤလၢအပျံၤယွေဒီး ပာ်ဒိဉ်ပာ်ထီယွေန့ၣ် အမံၤဘဉ်တံကွဲးနီဉ်အီၤလၢ
လံာ်မူလၢထးလၢယွေအမဲာ်ညါလီၤ. ယွေဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီတံထူးတံတီၤ
ဒ်သီးကသုဝဲလၢသးသမူတဖၣ် ကဘဉ်တံအုဉ်က့ၤခိဉ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပုၤလၢအနီၤလီၤတံလၢအအိဉ်ဒီးအီၤဒီးသ့ဝဲလၢယွေအဘီအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်
အမံၤကဘဉ်တံကွဲးဃးအီၤလၢမူခိဉ်အလံာ်မူစရီၤပုၤလီၤ. R & H, May 16,
1893.

တံလီၤသးအုးပးဒိဉ်လၢပုၤပၤကွၢ်ထွဲတံအဘျဉ်အဂီၢ်

ယွေပာ်တံအာဉ်လီၤဒီး ပုၤလၢအနီၤလီၤသ့အစု ဒ်ကမၤလၢကပီၤ
ယွေအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်တဖၣ်အမံၤဘဉ်တံကွဲးလီၤအီၤလၢလံာ်မူ
စီဆုံအပူၤလံာ်လီၤ. ယွေအခုအပုၤသ့ဉ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒိကန့ၣ်ယွေအကလုာ်န့ၣ်
ယွေကမၤလၢမၤပုၤတံအာဉ်လီၤအီၤလီၤဒီးအီၤလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တံလၢ
ယွေပာ်ဖျါအီၤဖျါဖျါ ဒီးမၤလိာ်ပာ်တံတဖၣ်လၢကဘဉ်မၤဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တမၤဝဲ
သၢပုၤဘဉ်ဒီး ယွေကပျဲအဝဲသ့ဉ်မၤဖဲအသးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒ်သီးဖုံတံ
အသီးန့ၣ် ကဘဉ်ကူးက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တံလၢယွေပာ်လီၤဆီဃးတဖၣ်န့ၣ်
သုမ့ၢ်သ့ဘဉ် ဒ်သုဂီၢ်, သုမ့ၢ်မၤဖဲသုသးန့ၣ် သုကကဲပုၤပၤကွၢ်ထွဲတံလၢအတတီ
တလီၤတဂၤလီၤ. တမ့ၢ်ထဲကဘဉ်ကွၢ်ဆာဉ်မဲာ်ဒီးတံလီၤသးအုးထဲဒဉ်
တဟ့ၣ်က့ၤဘဉ်တံလၢကဘဉ်ဟ့ၣ်ဝဲဘဉ်. တံစုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢအအိဉ်ဒီး
အီၤတဖၣ် ကဟးဂုာ်ဟးဂီၤခဲလၢာ်လီၤ. R & H, Feb. 4, 1902.

**(၁၈)
မၤကွၢ်ယွေတက့ၢ်**

တံသုးမုၢ်ဂီၢ်မုၢ်အယွေစံးဝဲဒဉ် “ဟဲစိာ်တံဆံဆဲဉ်ပူတပူခဲလၢာ်ဆူ
တံပာ်ဖျိာ်အဟံဉ်ပုၤ, ဒ်သီးတံအိဉ်ကအိဉ်လၢယဟံဉ်ပုၤတက့ၢ်. ယကအိးထီဉ်
မူခိဉ်အတံထုဉ်ဖျါ, ဒီးလူလီၤန့ၣ်သုတံဆိဉ်ဂ့ၤတုၤအလီၤတတြီၢ်ဘဉ်,
ယကအိးထီဉ်ဘဉ်လဲဉ်န့ၣ် မၤကွၢ်ယွေတံတမံၤန့ၣ်တက့ၢ်.” ကြးလၢ
ပဟဲက့ၤစိာ်တံဆံဆဲဉ်ပူတပူ ဒ်ပဒိကန့ၣ်ယွေအကလုာ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤ
တဖၣ်လၢအသ့ဉ်ဝဲသးစ့ၤတံမူအထူအယိာ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲနံဉ်ကတၢ်
ဘူးထီဉ်ကပူကွၢ်ဒီးနံဉ်ထီဉ်သီအဆၢကတီၢ်ကတုၤဃီၤန့ၣ် တံဆံဆဲဉ်ပူဒီး
တံမၤဘျဉ်တဖၣ်ကဘဉ်တံပာ်ဖျိာ်အါထီဉ်အဂီၢ် ယွေဟ့ၣ်န့ၣ်တံခွဲးတံယာ်လၢ
နကမၤကွၢ်အီၤလီၤ.

ယွေကအိးထီဉ်မူခိဉ်အတံထုဉ်ဖျါဒီးကလူလီၤတံဆိဉ်ဂ့ၤအလၢာ်
အဆူလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ယွေစံးဝဲနကပာ်တံဆိဉ်ဂ့ၤအလီၤတတြီၢ်ဘဉ်လီၤ.
ယွေစံးပာ်ဝဲ “ဒီးယကသိဉ်ဃီဉ်တံမၤဟးဂီၤတံလၢသုဃီ, ဒီးတမၤဟးဂီၤ
ဘဉ်ဝဲလၢသုဟီဉ်ခိဉ်အတၢၤသ့ဘဉ်. ဒီးသုစပံးမုၢ်လၢစပံးအလီၢ်ပူၤန့ၣ်
အသ့ဉ်တလီၤဘီဘဉ်” တံသုးမုၢ်ဂီၢ်မုၢ်အယွေစံးဝဲဒဉ်န့ၣ်လီၤ. တံအံၤ
မ့ၢ်ယွေအတံအာဉ်လီၤကျၢၤကျၢၤဒီးတံဆိဉ်ဂ့ၤအကျဲလီၤ. မူဒါတမံၤလၢ
အလီၤဘဉ်ပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒဉ်ပကဘဉ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတံဆံဆဲဉ်ပူဒီး တံမၤဘျဉ်လၢ
တံသ့ဉ်အုဉ်တဲာ်သးအုဉ်တဲာ်လီၤ. ယွေစံးဝဲဒဉ်, “ဟဲက့ၤဆူယအိဉ်ဒီး
ယကဟဲက့ၤဆူသုအိဉ်လီၤ.”

ဒီပုၤဝါသ့ဉ်ဧၤ, မ့ၢ်သုကလူပိာ်ထွဲဒီးမၤဘဉ်တံသိဉ်တံသီတမံၤအံၤဧါ.
မ့ၢ်နကဟ့ၣ်တံလၢတံသ့ဉ်အိဉ်သးအိဉ်ဃုာ်ဒီးတံသ့ဉ်ခုသးခုဧါ. ထံကီၢ်
တံအိဉ်ဖျိာ်အဂၤဃုတံမၤစၢၤဆူ ကီၢ်အမဲရကလီၤ. မ့ၢ်သုကကွၢ်ကပာ်
တံဃုကညးသုစုာ်ဧါ. ယွေအတံဖဲးတံမၤလၢထံလီၢ်ဂီၢ်ပူၤလိာ်ဘဉ်

ကျိန်စုစုကီးလီ၊ ပသုဉ်ထီဉ်တုာ်အိဉ်ဖျိဉ်သုဉ်တဖဉ်လာတုာ်နာ်အဃိလံ၊ မုာ်ပကပာ်ဃုထီဉ်ဒီးဒုးလီၤညးကွဲာ်အီၤလီၤခါ၊ ကြားလာပဆိဉ်ကဖိထီဉ် အီၤလီၤဘဉ်၊ ယွဂမၤစၢအခွအပုသုဉ်တဖဉ်လာအဂုၤကတုာ်လီၤ။

တလိာ်လာပကျးစားအီၤတလာအခါးဘဉ်

ပမုာ်မတုာ်ဘဉ်ယွဂအသးန့ဉ် ယွဂအတုာ်သးကညီၤဒီး တုာ်ဘျးတုာ်ဖျိဉ်န့ဉ် ကလူပိာ်ပခံထီဉ်ဘိလီၤ။ နာ်လာယွဂမၤလၢမၤပုၤအတုာ်အာဉ်လီၤအီၤလီၤန့ဉ် တက့ၢ်၊ ဓံပကနာ်သကီးပဝဲယွဂအတုာ်ကတိၤကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်၊ ပုၤအဲဉ်ဒီး ကဲထီဉ်ပုၤတုာ်ဒိဉ်ကီၤဒိဉ်အိဉ်အါမးအဃိ အဝဲသုဉ်တဖဉ်ကျးစားဝဲတလာ အခါးလီၤ။ တုာ်လာကဘဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလာအတုာ်အိဉ်မူအဂီၢ်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ် တပာ်လုးပာ်ကဲဝဲလာဘဉ်။ တုာ်သကဲးပဝဲလာကဘဉ်ဟံးဃာ်ဝဲတဖဉ် ပာ်ကပာ်ကွဲာ်ဝဲလီၤ။ ဘဉ်ဆဉ်ကဲတုာ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤသ့ဝဲလီၤ။ တုာ်ကွဲာ်ပုၤလၢ မူခိဉ်ဘီမုာ်အကျဲတလိာ်ပကျးစားအီၤတလာအခါးဘဉ်။ မုာ်ဒဉ်ထဲပကနာ် ကစၢ်ယွဂအတုာ်စံးပာ်တုာ်အာဉ်လီၤတမံၤဇီၤလီၤ။ ထဲဒဉ်တုာ်စူာ်တုာ်နာ်ယိယိဖိဒီး ဟ့ဉ်က့ၤတုာ်လာအဘဉ်ဃးဒီးယၢတက့ၢ်။ R & H, Dec. 18, 1888.

ဘဉ်မနုၤအဃိလာပဘဉ်ဖျိဉ်ဘဉ်ယာ်လဲဉ်

ပုၤကီးလီၤအသးလာပုၤခရံဉ်ဖိတဖဉ် ပာ်ဖျိဉ်တုာ်လာအအဲဉ်ဝဲဒီး သးကွဲာ်န့ဉ်လီၤ။ မုာ်မုာ်လာယွဂအတုာ်မၤအဂီၢ်န့ဉ် တမၤစၢဝဲဒဉ်ဘဉ်။ မၤသး ဒ်န့ဉ်ဒီး တုာ်လာယွဂဟ့ဉ်လီၤပာ်အဝဲသုဉ်တဖဉ်န့ဉ် သုက့ၤဒဉ်ဝဲထဲအဂီၢ်ဒီး ဆိကမိဉ်ဝဲလာအတုာ်န့ဉ်လီၤ။ မုာ်တုာ်ဂုာ်န့ဉ်ပျီန့ဉ်ယွဂအတုာ်လီၤ။ ဆိကမိဉ်ဝဲလာ အတုာ်အါထီဉ်ဘဉ်ဆဉ် မုာ်အဟ့ဉ်ယွဂအတုာ်လီၤ။ နီၢ်နီၢ်ကီၢ်ကီၢ်တုာ်ဘျးလၢ အဝဲသုဉ်အဂီၢ် တအိဉ်ဘဉ်အခိဉ်တလိာ်ကဲထီဉ်တုာ်ဖျိဉ်တုာ်ယာ်၊ ဒီးတုာ်ဆိဉ်အာ တခီလီၤ။ ကးတံာ်ဃာ်တုာ်ဆိဉ်ဂုၤအပဲတြီအကျဲလီၤ။ မုာ်ဃုမၤဘျး လီၤက့ၤသးဒီးတံးသးလီၤသးကွဲာ်ဒိဉ်အဃိ ပုၤကညီတဖဉ်ဘဉ်လီၤဃံၤဝဲလီၤ။

ဒ်ယွဂမၤလိာ်ဒီးယွဂဃုဝဲအသး ပုၤကညီသုဉ်တဖဉ် မုာ်ဟ့ဉ်က့ၤတုာ်န့ဉ် ကထံဉ်ဘဉ်ဟီဉ်ခိဉ်အတုာ်အါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်ပုၤဝဲဒီး တုာ်သုတုာ်သုဉ်န့ဉ်လီၤ။ ကထံဉ်ဘဉ်ယွဂလူလီၤတုာ်ဆိဉ်ဂုၤဆိဉ်ဝါသပုာ်ကတုာ်န့ဉ်လီၤ။ အတုာ်ပာ်ဖျိဉ်န့ဉ် ကအါန့ဉ်ဒီးတုာ်လာအမုာ်လုာ်တုာ်ဝဲတဖဉ်လီၤ။ ဒီးယွဂဟ့ဉ်လီၤပုၤကညီ တဖဉ်တုာ်ဆိဉ်ဂုၤထူးထူးတီၤတီၤလာလၢပုၤပုၤန့ဉ်လီၤ။ ပမုာ်ဟ့ဉ်တုာ်အါဒီး ပကဒီးန့ဉ်ဘဉ်တုာ်အါလီၤ။ R & H, Dec. 8, 1896.

ယွဂအကလုာ်အိဉ်ဃုာ်ဒီးတုာ်အာဉ်လီၤအီၤလီၤတဖဉ်

မူဒါန့ဉ် မုာ်ဒဉ်မုဒါဒီး တုာ်မၤန့ဉ်ပကဘဉ်မၤအီၤဒ်မူဒါအိဉ်ဝဲအသးလီၤ။ ဘဉ်ဆဉ်ဒီးယွဂသးကညီပုၤ မုာ်လာပတထီဉ်ဘးဘဉ်အဃိ ဒီးခါလီၤဝဲ အကလုာ်ဘဉ်ဆဉ် ဟ့ဉ်ဃုာ်ပုၤဒီးတုာ်အာဉ်လီၤအီၤလီၤလီၤ။ ပျဲတုာ်လုပစီဟဲတုၤ အိဉ်ပုၤဘဉ်ဆဉ် တုာ်ဒိကန့ဉ်အဂီၢ် တုာ်ဆိဉ်ဂုၤဒိဉ်ဒိဉ်မုာ်မုာ်ဒုးပိာ်ထီဉ်ဝဲအခံ အလာအပုၤလီၤ။ ဟ့ဉ်ဆူဉ်ထီဉ်ပုၤ ဒ်သီးပကမၤဘျးတုာ်အဂီၢ်လီၤ။ ဒ်ပဟ့ဉ်ယွဂအသး ယွဂဟ့ဉ်က့ၤပုၤတုာ်ဆိဉ်ဂုၤလီၤ။ ပုၤလၢအဖုံတုာ်အါ ကဒီးန့ဉ်ဘဉ်တုာ်အါလီၤ။ ယွဂတဃာ်ကွဲာ်အမဲာ်ဒီးန့ၤဘဉ်။ ဖဲနမၤတုာ်ဂုၤဂုၤ၊ ဖဲနအိဉ်ဒီးတုာ်သုဉ်အိဉ်သးအိဉ်တုာ်အဲဉ်ဘဉ်ယွဂအတုာ်အိဉ်ဖျိဉ်န့ဉ် အတုာ် ဆိဉ်ဂုၤကလူပိာ်နခံတစီဒဉ်နသးလီၤ။

(၁၉)
တော်ဘုရားသုယွှင်အစုလီလီဆီလီတော်မလီလီဆီအင်္ဂါ

ဒ်ယွှင်ဟုတ်ပလီဝံမလကံအသိး ယွှင်ဒုးနံယတော်ဆံဆဲပူ အတော်ဘျာ ယုတ်ဒီးတော်အာဂ်လီအီလီန့ပ်လီ. တော်ဂု်အံ ယစံးဘုတ်တုတ်လံဖျါဖျါလါ “ဝု်စုးတနံ” အိတ်လါအီစတြုလယါတဘျီလံ. ဒီးဖဲယစာယဆုကအကိတ်စာ အဖာမုတ်တော်သံ ကွ်အိတ်ထီတ်ဝဲတထံဒီးယစံးဝဲ, “မးမးဒါ, ယပံန့ပ် ကြားဟုတ်တော်ဆံဆဲပူတပူဒါ. အခဲအံအတော်ဖဲတော်မတရဟးဂုတ်ဟးဂီ ဝိတ်မးလီ. စံးဝဲလါ ကဟုတ်ဆီအကမုတ်မုတ်ဝံမးဒီး ကဟုတ်ကွဲတော်ဆံဆဲပူ လီ.” ယစံးဆာကွဲအီ “ဒုဖဲလါပသးသမူကအိတ်မူဘုတ်အင်္ဂါကလံလါ ပသါထီတ်သါလီတဖုတ် မုတ်ဒုတ်ယွှင်ကတဲတ်ကတီတော်လါပဂီလီတဘုတ်. တော်ဆိတ်ဂုးသုတ်တဖုတ်န့ပ် နဲနဆိကမိတ်ဒ်လဲ. ယသံကွ်ကဒါကွဲအီလီ. ပဝဲသုတ်အံ မုတ်ပအဲဒ်ဒီးမလါထီတ်ပကမုတ်လါ ယွှင်အအိတ်ထီတ်လီဒါ. တော်လါပကဘုတ်ဟုတ်ကွဲယွှင် မုတ်ပပတ်အါထီတ်အီကွဲကွဲလီဒါ. တော်ဆံဆဲပူ တမံအံ မုတ်ထဲဒုတ်လါ ပကသုအီလါတော်သးခုကစီတ်အင်္ဂါ, မုတ်ထဲဒုတ်လါ ပုမတော်သးခုကစီတ်တဖုတ်အင်္ဂါလီ. ယွှင်တဟုတ်နုတ်တော်လါ တဘုတ်ဃးဒီးနု, တော်ဆံဆဲပူတပူတခါအံနီတဘျီဘုတ်. မုတ်နုတ်ဆူတ်ယွှင်အတော်ဒါ. တော်သံကွ်လါ နသံကွ်အံတဘျီ ဝံမလကံစံးဆာဝဲဒ်အံ “မုတ်ပုကညီကဘုတ်ဟုတ်န့ပ်ယွှင် အတော်ဒါ.” ဒီးသုကစံးဆာသုဝဲ ပလဲဂုတ်ဆူတ်န့ပ်ဘုတ်ဖဲလဲ. မုတ်သုပံမလသး လီ. တော်စံးဆာန့ပ် မုတ်ဝဲမုတ်သုဘုတ်ဆိတ်ဃီလါတော်ဆံဆဲပူဒီးတော်မလဘုတ် အဃီလီ. “အဂု်ဒ်အံ ပုကညီတဖုတ်ဟုတ်လံယတော်လံလီ.” တော်တမံအံ အိတ်ဖျါတုတ်ဝဲန့ပ်ညါလံ ဒီးမုတ်လါပကမုတ်အိတ်ဝဲအဃီ ပတဟုတ်တော်ဆံဆဲပူ တပူဘုတ်န့ပ် မုတ်ပအိတ်ကသုဒါ. မုတ်ယဟုတ်ကူတ်သုဒ်န့ပ်ကဘုတ်ဒါ. မုတ်ယကတဲလါ

ဟုတ်ဆီပုကညီသုကမုတ်လါညါ ဒီးပပ်ပပ်စာကလိတ်တော်လါသုကဘုတ်ဟုတ် ယွှင်တဖုတ်န့ပ် မုတ်ယစံးကဘုတ်ဒါ.

ပုမုတ်ဖးမလီယွှင်အကလုတ်ကထါဒီးအိးထီတ်အသးလါ ကတူတ်လိတ် နုတ်ပတ်တော်ကွဲးအသးတဖုတ်န့ပ် လုတ်ကွဲတစံးဘုတ်ဝဲလါ သါတထံတ်ဘုတ် တော်သံကွ်ဘုတ်ဃးတော်ဆံဆဲပူဘုတ်နီတဘျီဘုတ်လီ. တက်ခါယကဘုတ်ဟုတ် တော်ဆံဆဲပူအကျဲ ယတထံတ်ဒီးဘုတ် မုတ်စံးဝဲကဘုတ်ဒါ. မုတ်ပုကညီကဘုတ် ဂုတ်ဆူတ်န့ပ်ယွှင်ဒါ. ကကဲဘျူးကဲဖိတ်ဒိတ်ဒိတ်ကလဲန့ပ် စံးကတီဆီပပ်ဝဲ လီလါဘုတ်ဆဲတ် တော်ဘျူးတော်ဖိတ်လါကဒီးန့ပ်ဘုတ်ဝဲအင်္ဂါ ကျဲးစားဝဲတကဲဘုတ်. ပုကတီးဂဒဲးကဘုတ်ဟုတ်ကွဲယွှင်အတော်လါတော်သုတ်အိတ်သးအိတ်လီ. စုလါ တော်ပပ်လီဆီအီလါယွှင်အင်္ဂါန့ပ် ပုကတသုဘုတ်အီဘုတ်. သုအတကျိတ်ကျဲ ယွှင်အတော်ဒီးပုကညီအတော်တဂု. ပုကတဂုလါ အဟုတ်ကွဲတော်ဘုတ်ဃးဒီး ယွှင်န့ပ် ဒ်ယွှင်အတော်အာဂ်လီပပ်အိတ်ဝဲအသိး ကဒီးန့ပ်ဘုတ်တော်ဆိတ်ဂုးသုပု ကတော်န့ပ်လီ. Special Testimony to Battle Creek Church, pp. 9, 10 (August, 1896).

တော်ဂု်တမံလါတော်တဟုတ်ဘုတ်တော်ဘုတ်

ပုကနီနီစံးဝဲအဒုတ်အကမုတ်အါအဃီ တဟုတ်ကွဲဘုတ်ယွှင်အတော်ဒီး မလစာယွှင်အတော်မလတန့ပ်ဘုတ်လီ. အဝဲသုတ်တဖုတ် မုတ်သမံသမိးလီကွဲ အသးဒီး ကထံတ်ကွဲဘုတ်ဝဲလါအအဲတ်လီကွဲဒုတ်အသး ဒီးတအဲတ်ဒီးဟဲကွဲ စိတ်ကွဲဘုတ်ယွှင်အတော်ဆူယွှင်အအိတ်ခီလီ. ပုကနီနီဘုတ်လီဘျာဒုတ်ထဲလါ အဒုတ်အကမုတ်အပူထီတ်န့ပ်လီ. မုတ်လါတော်သးကွဲစုအိတ်ဒီးအဝဲသုတ် သတးဒီးယွှင်အစုအတော်ဆိတ်ဂုးအကျဲဟဲတုတ်အိတ်ဘျူးဒီးအဝဲသုတ်တသုဘုတ်. အဝဲသုတ်အဲတ်ဟီတ်ခိတ်အါန့ပ်အအဲတ်ယွှင်အကလုတ်ကထါလီ. တော်ကတဲတ် ကတီလါမူခိတ်ဘီမုတ်အင်္ဂါတခိတ်ဘုတ်. 1T 225.

မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ဘၣ်အယီၤတဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤဘၣ်

တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤန့ၣ် စီဆုံဝဲလီၤ. ယွၤပၢ်လိၤဆီၤအိၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးယွၤအပုၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်တၢ်ကအိၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ်ဟဲက့ၤ စိၣ်က့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤဆူၤယွၤအတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အလီၢ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢတသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ မ့ၢ်ယွၤပၢ်လိၤဆီဘၣ်အယီၤ ကဲထီၣ်ဂုၢ်ဆူၣ်ယွၤဒီးပၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်ယံၣ်တဟဲက့ၤစိၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤဘၣ်.

ပုၤတနီၤအသးတလီၤပလိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်သးကျဲၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤအယီၤဒီးတန့ၣ်ဘၣ်ပုၤကညီဘၣ်အယီၤ စံးဝဲ “ယဟ့ၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတကဲဘၣ်” လီၤ. မ့ၢ်နကဂုၢ်ဆူၣ်န့ၢ်ယွၤအစုၤလၢ နကွၢ်ပုၤဖိးတၢ်မၤတၢ်တလီၤဘၣ်န့ၣ်မဲၣ်အယီၤခါ. လဲၤဒီးတဲဘၣ်ပုၤလၢ အဘၣ်မူဘၣ်ဒါတၢ်လၢတဘၣ်နသးဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်နတၢ်ပၢ်နသးရဲၣ်ပျီၤတက့ၢ်. တဲအိၣ်တၢ်လၢကဘၣ်ဘျီဂုၤထီၣ်က့ၤအဂ့ၢ် တၢ်လၢတလီၤဘၣ်ဒီးနတၢ်ထံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်ဟးထီၣ်လၢယွၤအတၢ်မၤတဂ့ၤ. တဘၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢနမ့ၢ်ပုၤဘိးကဒါတၢ်တဂ့ၤ. 9T 249.

ပမူဒါအဆိကတၢ်လၢကဖၢ်ယွၤအဂီၢ်

ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤစံးဝဲလၢကဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဖိဆံးတဖၣ်လီၤ. ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲအဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်စံးဝဲလၢပဃုစုတဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢမူဒါအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢကဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဖိအလံၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်ဒ်သိးန့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မူဒါအဆိကတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤလီၤ. မ်ပသုတဂုၢ်န့ၢ်ယွၤအစုၤဒီးသူအိၣ်လၢပဂီၢ်တဂ့ၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပျဲနဖိနလံၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်မၤဘျီလၢနပၢ်ထီၣ်ပၢ်အိၣ်လၢ ယွၤအလီၢ်ပစိၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ. 1T 220.

(၂၀)

သးလၢအသ့ၣ်ညါခၢၣ်တၢ်တမံၤအတၢ်တုၢ်လိၣ်

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်သကိးလိၣ်သးလိၤဆီဒီးလၢ နီၢ်သးအဂီၢ်, တၢ်ယူးယီၣ်ပၢ်ကဲယွၤဒီးတၢ်အဲၣ်ပုၤအဲၣ်ဝဲၢ်အသးသ့ၣ်တဖၣ် ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂုၢ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတပူၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤအိၣ်ဝဲအါဂၤလၢအုၣ်ခိၣ်အသးလၢ တဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤအါန့ၣ်အါလါလံၤလီၤ. ယွၤတဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်ပုၤလၢ အဂုၢ်န့ၢ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါပဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလၢ ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိအတၢ်ကမၣ်အယီၤလီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်စရိပတီၣ်အပူၤ ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိအါဒဲအါဂၤအမံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအသးလီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးမ့ၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢယွၤအတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အလီၢ်န့ၣ်ကအိၣ်ဒဲးခါ.

ဖဲပစံးကတိၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်န့ၣ် ပုၤကညီတဖၣ်သ့ၣ်ညါက့ၤဝဲအမူဒါလၢကဘၣ်မၤဝဲဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲၢ်အိၣ်ဝဲတဂၤ တဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူၤ အိၣ်ယံၣ်ဝဲခံန့ၣ်လံၤလီၤ. ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအတၢ်မုၢ်လၢလီၤမၤ, ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတုၤဝီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးန့ၣ်အတၢ်မုၢ်လၢဟဲဖျါစိထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. သံကွၢ်ယၢ “မ့ၢ်ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်လီၤ.”

ယစံးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤနလံၤအုၣ်သးကဘျးဆူပုၤဟးစုတက့ၢ်. အာၣ်လီၤက့ၤနသးလၢ နကဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်တက့ၢ်. အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အဘၣ်လီၤ.

အဝဲဆိကမိၣ်ဝဲတၢ်လိၤဆီတမံၤဘၣ်ဆၣ် ဆုၣ်နီၤဒီးကွဲးလီၤဝဲလၢလံၣ်တၢ်အာၣ်လီၤကဘျးအလီၤလီၤ. “ယအာၣ်လီၤယသးသပုၤပုၤလၢယကဟ့ၣ်က့ၤတၢ်လၢယဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.” ဝဲဒီး ကွၢ်ထီၣ်ဝဲဖျါလၢ သံကွၢ်တၢ်လၢအမဲၣ်တၢ်ကွဲးဆူယွၤအအိၣ်ဒ်သိးအံၤ မ့ၢ်အဘၣ်အပုၤကစီဒါခါလီၤ. အိၣ်တစိၣ်ဖိဒီးလၢအထးခိၣ်စံးဝဲ “မ့ၢ်တၢ်အဘၣ်လီၤ. ယဒီးန့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ

ယွၤဟ့ၣ်လီၤယၤကိးနံၤဒဲးလီၤ. မူခိၣ်ကလူးတဖၣ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ယၤလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်ယၤ နီၢ်သးကိၣ်ဘါ, နီၢ်ခိၣ်ဘါဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤကိးမံၤဒဲးလီၤ. လၢတၢ်ဘျး တၢ်ဖျိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအယိ ယကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်မၤဘျး \$၅၇၁.၅၀ လီၤ. မ့ၢ်လၢအမၤလၢမၤပျဲၤအမူဒါအယိ သ့ၣ်ဖဲသးညီဝဲ, ဒီးလၢခံလၢစ့ၤနံၤစ့ၤသီအပူၤ ဟဲစိၣ်က့ၤအတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤယွၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အဒၢးပူၤလီၤ. လၢခရံၣ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်မၤဘျးလီၤဆီအဂီၢ် ဟ့ၣ်စ့ၤကိးဝဲ \$ ၁၂၅ န့ၣ်လီၤ.

ဒီပုၤဝဲၣ်အဂၤတဂၤအာၣ်လီၤဝဲလၢ ကဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် စ့ \$ ၁၀၀၀ ဒီးကွဲးလီၤဝဲလၢလံာ်အုၣ်အသးအလီၤလီၤ. အဂၤတဂၤ အာၣ်လီၤဝဲ \$ ၃၀၀ ဒီးကွဲးလီၤဝဲလၢလံာ်အုၣ်အသးအလီၤလီၤ. ပမုၢ်လၢကဟဲစိၣ်န့ၣ်ဝဲဖဲစ့ၤ နွံအတီၢ်ပူၤလီၤ. R & H, Feb. 19, 1889.

တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤလၢသ့ၣ်ပာ်ပာ်လၢသ့ၣ်ပူၤ န့ၣ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ

ပုၤအါဒၣ်တက့ၢ်ဒုးဟးဂီၤအတၢ်အာၣ်လီၤဒီးတၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်လီၤ. ကဘၣ်ဟဲစိၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤကိးနွံကိးနွံအလီၢ်န့ၣ် ပာ်ဖျိၣ်ပာ်ဝဲလၢအအိၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အအါထီၣ်လၢအစုပူၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤကိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤလၢအဟံၣ်ဖျိၣ်ပာ်ဝဲန့ၣ် ဟံးန့ၢ်သ့ၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ကျိၣ်စ့ တဖၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဒီး ကဘၣ်ဟဲက့ၤစိၣ်က့ၤဝဲဒၣ်ဆူယွၤအဟံၣ်န့ၣ် သမာဝဲဒၣ်လီၤ. R & H, Dec. 23, 1890.

ပုၤဖဲသလိးကဖိကယိၤတဖၣ်ကဘၣ်ဒိဒါတၢ်လၢ အလၢကပီၤအဂီၢ်

ပုၤဖဲသလိးကဖိကယိၤတဖၣ် မ့ၢ်လၢတဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤဒီး တၢ်မၤဘျးမၤတီၢ်ဘၣ်အယိ မ့ၢ်အလီၤကံၢ်ဒီးပုၤလၢအမၤတံာ်တံာ်တၢ်သးခု ကစိၣ်အကျဲဆူထံဂုၤကီၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကလုာ်တီၢ်ဒီးယွၤလၢအဟဲစိၣ်က့ၤတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤဆူ ယွၤအဟံၣ်ဒီး

မၤကပီၤထီၣ်အလၢကပီၤလီၤ. ဒီးကစၢ်ယွၤမၤယၤလၢ ယကဟ့ၣ်ပလီၢ် အဝဲသ့ၣ်လီၤ. MS 44, 1905.

ဟ့ၣ်တၢ်ဒီးလံာ်ကဘျးတၢ်အာၣ်လီၤ

ဖဲမုၢ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် (Friday) ဂီၤဒီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ယစံးကတီၤ တၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆဲးတၢ်လၢယကြားစံးကတီၤတဖၣ် ယတစံးဘၣ်ဒဲးဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဒဲးဝဲလီၤ. မ့ၢ်လၢကျိၣ်စ့တၢ်ဃံၤတၢ်စ့ၤ အိၣ်ဝဲအယိ ဒီးယတစံးကတီၤဘၣ် အပူၤကွံာ်အနံၣ်န့ၣ် တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤအဟဲန့ၣ်စ့ၤ, လီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ. အယိဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအံၤ ပကဘၣ်သမံသမိးက့ၤ အီၤဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအဟဲလၢတဲးစမ့နံၤယါစ့ၤတဂၤဟဲထံၣ်လိာ်အသးဒီးယၤ ဒီးစံးဝဲ, “ယဝဲၣ်မုၢ်ဒါ တနံၤအံၤန့ၣ်ကတီၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤအဂီၢ်န့ၣ် ထိးဘၣ်ယသးဒိၣ်မးလီၤ. နီၢ်နီၢ်ယတသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လၢ တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤအံၤအရွဲဒိၣ် ထဲန့ၣ်ညါဘၣ်. တဘျီညါအံၤ ယတဟံၣ်သ့ၣ်ပာ်သးယအိၣ်တသ့လၢမးလဲၣ်. ဒီးအာၣ်လီၤဝဲလၢ ကဂံၢ်ထီၣ်ဒွဲးထီၣ်က့ၤတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤတပူၤလၢတဟ့ၣ်ဘၣ် တ့ၢ်ဝဲလၢ အပူၤကွံာ်အနံၣ် ၂၀ လံာ်လံာ် ဒီးကကျဲးစးဟ့ၣ်က့ၤဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး တသ့ဖဲအသ့ချုချုလီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးလဲၣ်လၢမူခိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအပူၤ အဝဲတအဲၣ်ဒီးအမံၤအိၣ်ဖျိၣ်ဖျါလၢပုၤဂုၤဆူၣ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်တဂၤအယိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတအဲၣ်ဒီးတူၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃာ်ဘၣ်.

ပိာ်မုၢ်တဂၤအိၣ်လၢ “မဲလဘီ” ဟဲစိၣ်က့ၤတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤ တကယၤဃုဆဲး မ့ၢ်လၢတသ့ၣ်ညါဟ့ၣ်ဘၣ်တ့ၢ်ဝဲအယိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကပီၤဒီး ပုၤကမျာ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအသးဒီး အာၣ်လီၤဝဲလၢကဟဲစိၣ်က့ၤ ယွၤအတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤလီၤ. ယဟ့ၣ်ကူၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒဲးသိးဒီးကကွဲးတၢ်အာၣ်လီၤ အလံာ်ကဘျးလၢကဟ့ၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးပူၤတဘျီဃီဖဲအဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ၤလီၤ. ဒီးဟ့ၣ်လီၤ လံာ်ကဘျးန့ၣ်ဆူပုၤဟၤယွၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အဒၢးအစုပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖျးလီၤ

အခိဒီးဘင်ညှိဘင်သးစွာကီးလိင်၊ နံညါအဟဲ ယဆိကမိင်တံလိင်ဘင်လါ တံအိင်ဖိုင်အတံမအကိတံအိင်လါဘင်လိင်၊ ယနင်သပှာကတံလိင်၊ MS 4, 1893.

ဖဲဆိကမိင်ကွါလာတဟ့ဘင်တံဆဲခဲပူအပိ လိင်သံလိင်ဝါ

ပှာအိင်အါဂလိင်တူင်လိင်ကံလာတံဟ့ဘင်လိင်သးလာ ယွအဘိ အမုါအကိလိင်၊ အဝဲသ့မလင်အကျိင်အစုလာ ဟိင်ခိင်တံသးလိင်သးကွံ လိင်၊ ယွမကွါပှာကညိဟ့ဘင်လိင်တံဆိင်ဂုဒီး မှါအဝဲသ့ပံအသးလာ ယွအလိင်လဲခဲန့ ယွဒုးအိင်ဖျါထိင်လိင်၊ အဝဲသ့အကမါအါထိင် မှါလာယွအတံတဟ့ဘင်အပိ ဒ်ယံဒ်အါထိင်လိင်၊ ဒီးတုအဆိကမိင် ထိင်ကုန့ ပျဲတံဘုးတံလိင်သံလိင်ဝါဘင်အသးလိင်၊ ယတံသကီးသ့ခဲ မယံမနီညါသးတဂု၊ တံဆာကတံအိင်ဒီးလာသုကိ လာသုကမတီသး ဒီးယွဒီးလိင်၊ မချူတကွါ၊ Gen. Conf. Daily Bulletin, Feb. 28, 1893.

ကွါဆာခဲမဲဒီးနံအသိ

ဘင်သးဒီးတံပဟကွါထွဲတံန့ မှါနအိင်အပတီဖဲလဲခဲ၊ အပူကွံ အနံမှါနဂုင်ဆူဘင်ယွအတံဆဲခဲပူဒီးခါ၊ လာနဘုဖိပူဒီးနတံပံဖိုင် အဒားပူ နကွါကွါတံပှာဒီးယွအတံဆိင်ဂုမလိင်၊ ဒီးဆိကမိင်ကွါ တံဆိင်ဂုလာ ယွဟ့ဘင်လိင်န့ မှါနကြားဟ့ဘင်ဆာကုအိင်ခါ၊ တကြား လဲခဲန့တကွါ၊ နမုမှါသာပှာပှာဟ့ဘင်ယွအတံန့ ဟ့ဘင်ကုချူတကွါ၊ ကံထိင်ဒုးထိင်ကု ဆာကတီလာအပူကွံတဖင် ဒီးမလိမဟဘင်ကုအိင် တကွါ၊ ဒီးဃုကညးပှာလာအအုင်ကုခိင်ကုန့န့တကွါ၊ နံတချုး လာဒ်ဘင်တံတံယိးအဃာတဖင် မနုသတံအိင်ယိးအိင်ဆူညါတဂု၊ နကဟ့ဘင်ကုလာတံလာအဘင်သးဒီးယွကစီဒဘင်၊ R & H, Dec. 23, 1902.

ဟ့ဘင်ကုယွအတံပှာယံလိင်သးတကွါ

ဒ်သိဒီးယွအတံသိင်ဃီင်တလိင်ဘင်လာနလိင်အကိန့ ဟ့ဘင်ကု ယွအတံချူတကွါ၊ ပိယံလိင်ကုနသးတကွါ၊ ပံနုသ့တံတံလာ အဘင်သးဒီးယွန့နီတမံဂု၊ မဲနကသးကျဲဒင်ထဲကျိင်စုလာ အဘင်သး နဒီးရလိင်တံသးခကစီခဲဆူဟိင်ခိင်ဒီဖျါညါတကွါ၊ တုနုတစု ယွကဟ့ဘင်နကျိင်စုလာအလိင်ဘင်တဖင်လိင်၊ R & H, Jan. 20, 1885.

စီယကိင်အတံသးတီ

စီယကိင်ပံတံအာင်လိင်ဒီးယွ ဖဲအဝဲဒီးန့တံဆိင်ဂုအပစီထံ ဟဲလိလာယွအအိင်အခါလိ၊ ဆာကတီဖဲန့ လိင်ကံဒီး ပဆာကတီခါခါအံ တုမှါယွအကဟုကညိမှါတအိင်ဖျါထိင်ဘင်န့ ပှာကညိသ့တဖင် ဘင်တံလုပစီအိင်လိင်၊ ဘင်ဆင် စီယကိင်အကလုတီဒီးယွလိင်၊ တဃု ကျဲလာကမပူဖျဲအသးဒီးအတံအာင်လိင်ဒီးယွဘင်၊ တစံးဝဲလာတံလာ ယပံတံတံအာင်လိင်န့ မှါဒင်ယတံမဲမိင်ပျိင်သိဒီးယသးဟူးဝးကနီ အပိလိင်ဘင်၊

စီယကိင်အိင်လာထံ လိင်ကိယံတဘျူးနံဝံမးကုကုဝဲဆူ အထံအကိဘူဝဲဒင်လိင်၊ စီယကိင်ဟ့ဘင်ကုအကမါဆူ အကစါယွအအိင် လာကဘင်ဟ့ဘင်သ့တဖင်ခဲလာင်လိင်၊ စီယကိင်ကထိင်ပှာထူးတီဒီး တံဆိင်ဂုလာအဒီးန့ဘင်ဝဲတဖင်န့ ဟဲစိင်ကုဝဲဆူယွအအိင်န့ အါအါ ကိကိလိင်၊

ပှာကညိခဲအံတဖင်တမနုလာတံလာ စီယကိင်ဘင်ကွါဆာခဲမဲဒီး ဟဲကုခိဖျိဘင်တံတဖင်ဘင်၊ အဂုဒ်လဲခဲ တံဆိင်ဂုလာယွဟ့ဘင်လိင်အိင် တကုင်သ့န့ အဲဒီးပံဖိုင်ဝဲထဲလာအကိဒင်ဝဲလိင်၊ နီနီန့ ကဘင် ဟ့ဘင်ကုယွအတံဆိင်ဂုလာအဒီးန့ဝဲဒီးကဘင်နီဖးပဲဝဲလာ ယွအကိ လိင်၊ စီယကိင် ဟ့ဘင်ကုတံဆဲခဲပူတပူခဲလာင်ဆူယွအအိင်လိင်၊ ဖဲအဝဲ

အိန်ဘုန်လာပုတေခီဘီမုာ်ဖိအကျါ ဒီးသုဘုန်ဝဲတံဆံဆဲဉ်ပူတဖဉ်လာ ကဘုန်ဟ့ဉ်က့ယွၤန့ဉ် အဝဲဟ့ဉ်က့ယွၤဝဲခဲလၢာ်လီၤ. စုလၢအဟ့ဉ်က့ယွၤ အကမၢ်ဆူယွၤအအိန် တမ့ၢ်တံအစ့ၤဘုန်. ဘုန်ဆဲဉ်တကနိးကစုာ်လာ အတံဟ့ဉ်အဃိဘုန်. အဝဲပာ်လီၤအသးလာ တံလၢအာ်လီၤဝဲန့ဉ် ကမၤပုာ်ဝဲဒုဉ်လီၤ.

တံလၢပကဘုန်ဟ့ဉ်က့ယွၤန့ဉ် မ့ၢ်ပကဘုန်ဂံၢ်ဒွးအီၤလၢ တံလၢ ပဒီးန့ၢ်ဘုန်အဖိခိဉ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘုန်တံဆိဉ်ဂ့ၤဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်ဒီး ပကဘုန်ဟ့ဉ်က့ယွၤစ့ၢ်ကီးတံလုာ်ဒိဉ်ပုၤဒိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်လီၤ. ခရံာ်ဖိတက အစုမ့ၢ်အိန်ယံာ်ကလးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တကလီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ယွၤယုက့ၤအီၤတံန့ဉ် မ့ၢ်ယွၤ အကလုာ်လီၤဘုန်အီၤလီၤ. ကဘုန်ဟ့ဉ်ဝဲဒိတံဆံဆဲဉ်ပူအတံဘျါအိန်ဝဲလီၤ. ဒီးကဘုန်ဟ့ဉ်ဃုာ်ဝဲ တံစံးဘျးစံးဖိဉ်တံမၤဘျုးဒီးတံမၤဘျုးလၢအတံဒဲးဘး ဘုန်တံပုၤအီၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. 4T 466, 467.

တံလုာ်တံထုကဖဉ်, တကဲတံဆံဆဲဉ်ပူအလီၤဘုန်

တံဘါထုကဖဉ်အံၤ တမ့ၢ်တံမုာ်လၢကဆိတလဲယွၤအသးဘုန်. မ့မ့ၢ်တခီဒုးသုးဘျးထီဉ်ပုၤဒီးယွၤန့ဉ်လီၤ. တမ့ၢ်မူဒါတမံလၢကမၤဘုန်လိာ် ဘုန်စးက့ၤတံဘုန်. တံကျဲးစးထုကဖဉ် ကအိန်ဒုဉ်ဝဲထဲလဲဉ်ကအိန်, ယွၤတဒုးကဲက့ၤတံထုကဖဉ်လာ တံဆံဆဲဉ်ပူဘုန်. တံထုကဖဉ်တကဲ တံဟ့ဉ်ဆာက့ၤယွၤလၢ တံကဘုန်ဟ့ဉ်တံဆံဆဲဉ်ပူအလီၤဘုန်. MYP 248.

တရျးတံဆာကတီၢ်ဖဲၤခံဒဲးဘုန်

တံသးကညီၤအကတီၢ်ကပူကွံာ်လီၤ. နမ့ၢ်တမၤဘုန်လိာ်ဘုန်စးက့ၤ နတံအာ်လီၤအီၤလီၤဒီးယွၤဘုန်န့ဉ် တံကွဲးနီဉ်ကွဲးဃါလၢမူခိဉ်ကအိန် တုာ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီၤ. တယံာ်တမိာ်ဘုန်နကဘုန်ကွံာ်ဆာဉ်မဲာ်က့ၤတံစံဉ်ညီဉ်လၢ ယွၤလီၤ. မ့ၢ်နကဘုန်ဟ့ဉ်က့ၤနကစၢ်တံအိန်ဒဲးတမံမံၤခါ. တံသံကွံာ်

ကအိန်ထီဉ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးမၤတံဒီးနကစၢ်တီတီလီၤလီၤန့ဉ် ယဃုကညး နၤခဲအံၤ ဒဲးသိးနကမၤဘုန်လိာ်ဘုန်စးက့ၤနတံအာ်လီၤအီၤလီၤဒီး နကစၢ်လၢ အဆိအချ့န့ဉ်လီၤ. ကျဲလၢနကဟ့ဉ်က့ၤအဂီၢ် မ့ၢ်တအိန်နီတဘိဘုန်ဒီး ဆိဉ်လီၤနသးလၢာ်လၢာ်ဆုဆုဒီးဃုကညးယွၤသပုၤပုၤလၢ ခရံာ်အမံၤ ဒဲးသိး ကပျဲကွံာ်နတံကမၢ်လၢအအိန်ဒီးနၤတဖဉ်တက့ၢ်. အိန်မူက့ၤ ဒဲးခရံာ်ဖိအတံနီၢ် တကတက့ၢ်. တံလၢအဘုန်ဃးယွၤ နတဟ့ဉ်က့ၤဘုန်န့ဉ် မံသုနတအိန်တဂ့ၤ. မံသုနတအိန်မဲာ်ကံာ်တဂ့ၤ. ပာ်ကိၤနကီာ်ဖဲနန့ဉ်ဟူဘုန်ဒဲးယွၤအကလုာ် ကသွံဒဲးလၢ အလၢပုာ်ဝဲဒီးတံသးကညီၤအခါန့ဉ်တဂ့ၤ. တရျးလၢစံးခံဒဲးဘုန်န့ဉ် မၤလီၤက့ၤနက့ၤတက့ၢ်. R & H, Supplement, Dec. 1, 1896.

(၂၁)
တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သုအိၤဒ်လဲၣ်

ဘၣ်ဃးတၢ်သုဘၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူအကျိၤအကွၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤသိၣ်လိ သီလိပာ်ဝဲမူၣ်မူၣ်နီၣ်နီၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ် စုတလၢတၢ်တလၢဘၣ်န့ၣ် တအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်. ဖဲပမၤတၢ်အခါ ဒ်သိးတကမူၤကမၣ်တလဲၤဝဲၤဝဲၤတၢ်န့ၣ် ယွၤစံးကတိၤသိၣ်လိပာ်ပုၤရဲၣ်ပျီၤပျီၤလီၤ. တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤန့ၣ် ယွၤမၤလိာ်ပာ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးပုၤတသုဘၣ်အိၤလၢတၢ်လီၤအဂၤဘၣ်.

မိပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ အသုတပာ်ဃးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူလၢအစုပူဒီး သုအိၤ နီတဂၤတဂၤ. တၢ်လိာ်ဘၣ်အရူဒိၣ်ဟဲၣ်တၢ်အိၣ်အသိလီၤ, မုတမ့ၢ်ပသုဒ်လၢ ယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ, မိတၢ်ကတိၤဒ်န့ၣ် အသုတဟဲၣ်တၢ်လၢ အထးခိၣ်တဂ့ၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ကဘၣ်ဒုးနဲၣ်သကဲာ်ပဝးအဂ့ၤဒီး ဒိဂ့ၤတၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူအသန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢ အဝဲမ့ၢ်သရၣ်အဃိ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူပၤဃာ်ပာ်ဝဲဒီးကျဲၤဘၣ်ပာ်ဝဲ ဖဲအဝဲအသးသ့ဘၣ်. တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူ တမ့ၢ်သရၣ်အတၢ်ဘၣ်. ဒီးသုဝဲဖဲဒ်အသးတသ့ဘၣ်. စုလၢဘၣ်တၢ်လုာ် ထီၣ်ပာ်အိၤလၢယွၤန့ၣ် ပုၤသုအိၤလၢတၢ်လီၤအဂၤဂ့ၢ်တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်လီၤ. အခွဲးတအိၣ်လၢသရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘၣ်သုဝဲဖဲအသးဘၣ်. ကျိၣ်စု တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်အိၤဆူတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အဒးဒီးပာ်စီပာ်ဆုံအိၤလီၤ.

ယွၤအပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ကဘၣ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီး ယွၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. လၢပုၤကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ် တၢ်သုဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ ခိၣ်ဖးလၢယွၤအတၢ်သ့ဒီး ဟ့ၣ်လီၤဘၣ်ဝဲအဃိ ကဲထီၣ်တၢ်သုကမၣ်ဘၣ် ယွၤအစုဒီး လဲၤဒုးကမၣ်ယွၤအတၢ်တိာ်ပာ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လဲၤကမၣ် အသးတသ့ဘၣ်. ပမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၤယွၤအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးတသ့ဘၣ်. တၢ်ဃုတၢ်အါန့ၢ်ယွၤအတၢ်တိာ်ပာ်ဒီး တၢ်မၤသုသးအါန့ၢ်ယွၤအတၢ်ထီၣ်ပာ်န့ၣ်

မ့ၢ်တၢ်လၢအတၢ်ကိာ်တသိၣ်တၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်လၢယွၤဒုးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤပာ် ဝဲဒ်န့ၣ် ပုၤကညီကဘၣ်လုၤပိာ်ထွဲအိၤလီၤ. ယွၤပာ်ဖျိထီၣ်အတၢ်ကူၣ်ပာ်ဒီး ပုၤလၢမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤန့ၣ် တကြားဃုအါထီၣ်ကျဲလၢဘၣ်. ကဘၣ်မၤလၢ မၤပုၤဒ်ယွၤအတၢ်ကူၣ်ပာ်န့ၣ်လီၤ.

ယွၤသိၣ်လိစီမိၤရွဲဒ်သိးကဆုာ်ပုၤအံၣ်စရူလးဖိလီၤ. “ဒီးနဘၣ်မၤလိာ် ပုၤအံၣ်စရူလးဖိ, လၢအကဟဲၣ်စိာ်ဆူန့ၣ်သ့ၣ်စၢယံးအသိစီ တၢ်အသးလၢ မ့ၢ်အူဒၢအဂီၢ်, ဒ်သိးမ့ၢ်အူဒၢကကဲၤထီၣ်တထံၣ်ဃီလီၤ (၂မိၤရွဲ ၂၇:၂၀). တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢ ယွၤအမဲာ်ညါ ဒ်သိးတအိၣ်ကတီၢ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤကဘၣ်ဟဲၣ်စိာ် သ့ၣ်စၢယံးအသိကိးဆၢကတီၢ်ဒီးလီၤ. ဒီးခဲကန့ၣ်အံၤ ယွၤအဟံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအလီၢ်သတးဒီးယွၤပၤဃးအိၤလီၤ. မိယွၤအပုၤဂီၢ်မ့ၢ် ကသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးအံၤကွၢ်ထွဲစၢယွၤအဟံၣ်န့ၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲယွၤအတၢ်လုာ်ဟံၣ်အပိးအလီလၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ၤတၢ်တဘၣ် သုအိၤလၢတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူအစုန့ၣ်ဘၣ်.

ယဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်ဖျါရဲၣ်ဒီးပျီၤဂ့ၤမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤယၤလၢ ယကဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဆံဆဲၣ်ပူအဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟးသုဂ့ၤသုဝီၤ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤပတီၢ်မ့ၢ်န့ၣ် တနီၤနီၤမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၤန့ၣ်သက့ ယွၤအတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူန့ၣ် တၢ်တဘၣ်သုအိၤလၢတၢ်မၤအဂၤဘၣ်. တၢ်သုဘၣ် အိၤလၢတၢ်မၤအဂၤန့ၣ် တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်. ပုၤလၢအသုဘၣ်ယွၤအတၢ် ဆံဆဲၣ်ပူလၢ ကျဲဒ်န့ၣ်တဂၤဂ့ၤ မ့ၢ်ပုၤလဲၤကမၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်တိာ်ပာ် အကျဲလီၤ. ယွၤကစံၣ်ညီၣ်တၢ်ဒ်န့ၣ်တဖၣ်ဃးမနုၤလီၤ.

မၤစၢၤလီၤယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဃာ်ဃာၤဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်သုတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတဂ့ၤ

ပုၤတနီၤနီၤကစံးဝဲတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူ ပသုအိၤလၢတၢ်မၤလိကွၢ်အဂီၢ်သုလီၤ. တနီၤကစံးစ့ၢ်ကိးဝဲ ပကြားမၤစၢၤပုၤဆါလံာ်လဲၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူဒီး

တၢ်အိၣ်ဒဲးတၢ်သူနီၣ်ပီၣ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးဘၣ်န့ၣ် ယွၤကစံၣ်ညီၣ်အိၤ တုၤဒဲးလဲၣ်တထီၣ်ဘၣ်မူခိၣ်ဘီမုၢ်လၢဘၣ်လီၤ. ယွၤတၢ်ဘးတၢ်ဆံဆဲးပူ တုၤန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်သူအိၤထဲဒဲးလၢ တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ် အဂီၢ်လီၤ. တဘၣ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးယွၤအတၢ်မၤလၢန့ၣ်သူဝုၤသူဝီၤ တၢ်ဆံဆဲးပူလၢ တၢ်မၤအဂၤအဂီၢ်တဂ့ၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤန့ၣ် တၢ်ကဘၣ် မၤအိၤ. တၢ်ကဘၣ်ပၢ်ဖိၣ်စ့လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဆံဆဲးပူ န့ၣ် တၢ်တဘၣ်သူဘၣ်အိၤလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤဂုၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. ယွၤတဆီတလဲ အသးဘၣ်. တၢ်ဆံဆဲးပူန့ၣ် မ့ၢ်ဒဲးထဲတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ် အဂီၢ်လီၤ. 9T 247-250.

ပၢ်ယုၢ်ဒီးသရၣ်မၤလိတၢ်ဘၣ်ပးလံာ်စီဆ့

ပလိၣ်ဘၣ်ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢပတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤန့ၣ်လီၤ. အပီ ပကဘၣ်မၤစၢၤလီၤက့ၤတဖၣ်လၢလၢလီၢ်လီၢ်လီၤ. သရၣ်လၢမၤလိ ယွၤအကလုာ်ကထိလၢက့ၤတဖၣ်, ဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤက့ၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် နီၢ်သး တၢ်အိၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဟ့ၣ်အိၤအဘူးအလဲလၢ တၢ်ဆံဆဲးပူဒီးမၤစၢၤ အဝဲသ့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ အိၣ်ပၢ်ဝဲလၢပျၢၤလံၤလံၤလံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ဟ့ၣ်ပလိၢ်က့ၤတလီၢ်လီၢ်တလီၢ်လီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. 6T 215.

တမ့ၢ်စ့ပၢ်ကိၤလၢပုၤဖျိၣ်ဖိအဂီၢ်ဘၣ်

တၢ်ဆံဆဲးပူဘၣ်တၢ်ပၢ်လီၤဆီအိၤလီၤ. တမ့ၢ်စ့လၢ ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိ အဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်စ့လၢပုၤစိာ်ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အပီ တဘၣ် ဒုးကမၣ်ကျဲလၢယွၤတၢ်ပၢ်ပၢ်တဘီန့ၣ်တဂ့ၤ. R & H, Supplement, Dec. 1, 1896.

တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အစုပၢ်ကိၤဘၣ်

တၢ်သူဘၣ်တၢ်ဆံဆဲးပူလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ၤအဂီၢ်န့ၣ် ယထံၣ်ဘၣ်လၢအကမၣ်လီၤ. ဖဲဘၣ်တၢ်သူအိၣ်ဒဲးန့ၣ်န့ၣ် ကဲတၢ်တမံၤလၢ အလဲၤကပၢ်ကွၢ်ကျဲအဘၣ်တဘီန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒဲးတၢ်ကိၤသးလၢ ပကပုၤတၢ်ကူတၢ်သီးအလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်, ဒီးတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢ ပလၢကပီၤ အဂီၢ်န့ၣ် အဂ့ၤဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. ပၢ်တုၢ်ကွၢ်တၢ်လုၤဘၣ်ပသး, တၢ်အဲၣ်လီၤ က့ၤသးတဖၣ်, တၢ်လၢတကဲဘျူးလၢပဂီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်မၤဒဲးန့ၣ်ဒီး နသးကကပီၤဒီး ကဆီထီၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပလိၢ်နသးနမ့ၢ်သူဘၣ် တၢ်ဆံဆဲးပူတုၤလၢတၢ်လီၢ်အဂၤ ဒဲးပစံးတၢ်အသိး တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်အဂ့ၤအဂၤ လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပုၤ ဒီးမ့ၢ်နဟ့ၣ်လဲယွၤအတၢ်လဲလီၤ. Special Testimony to Battle Creek Church, pp. 6, 7 (August, 1896).

**(၂၂)
တၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့လၢပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
ဒီးပုၤမၤယွၤအတၢ်မၤတပၣ်အဂီၢ်**

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ရၣ်အမူဒါမ့ၢ်မူဒါလၢအဒိၣ်တမံၤလီၤ. သရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အမူဒါတပုၤလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ်ဘၣ်. တနီၤနီၤအသးအိၣ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤလၢကဘၣ်မၤဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ် တကျဲးစးမၤဝဲဘၣ်. တၢ်သိၣ်လိၣ်ဒ်သိးပုၤကညီတဖၣ်ကဘၣ်သန့အသးဒီးယွၤအဂီၢ်န့ၣ် လိၣ်ဒ်ဒ်အိၣ်မးလီၤ. လီၤဆီဒ်တၢ်ပုၤကညီတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးတီၤယွၤခီဖျိၣ်ဖျိၣ်စိၣ်က့ၢ် တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူလီၤ. ပပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ရၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်ဒီး အသးကလီၤဘျီဝဲအသိး မ့ၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢယွၤအဟံၣ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲကစီဒါ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါဝဲလၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤ, ဒီးမ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိၣ်ဒ်ဒ်ယွၤအဟံၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကံၤလၢကျိၣ်စ့တကပၤလီၤ.

ယွၤအပုၤကွၢ်သိတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတီၤဒီးအမူဒါစ့ၣ်စ့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်မူဒါအံၤတမုၢ်မၤဘၣ်အိၣ်ဒီး ပျဲပုၤအဂၤမၤတၢ်လၢအလီၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအတီၤဒီးယွၤဘၣ်. ပုၤတဖၣ်လၢတဟ့ၣ်က့ၢ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အဟ့ၣ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ပျဲဖးလံာ်မၤလကံဆူအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. တၢ်သးမ့ၢ်ဂီၢ်မ့ၢ်အယွၤစံးဝဲဒ် ‘သ့ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အာသုသပုၤတၢ်လီၤ’ (မၤလကံ ၃:၉). ပုၤတဂၤလၢသိၣ်က့ၤသီက့ၤပုၤဂၤလၢ တၢ်ကလုာ်ကတိၤဂ့ၤ, လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဂ့ၤန့ၣ် ကဘၣ်ပလီၢ်အသး သုတဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်အာလၢပုၤဂၤအဂီၢ်တဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး အဝဲကကဲပုၤတဂၤလၢတပၣ်ကဲအမူဒါဘၣ်လီၤ. မံသရၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကသိၣ်က့ၤသီက့ၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူတီတီလီၤလီၤတက့ၢ်. 9T 250, 251.

တၢ်သိၣ်လိၣ်လၢပုၤကဲထီၣ်သိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတပၣ်အဂီၢ်

မ့ၢ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤတကဲထီၣ်ဘၣ်ညီညီအဃိ မံပုၤအသုတမၤတၢ်တဖၣ်တဝဲဒီးကွံာ်တ့ၢ်တၢ်တဂ့ၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်မံအသုတပၣ်အသးလၢပုၤဟဲလၢခံတဂၤကမၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤတၢ်န့ၣ်တဂ့ၤ. တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကပၣ်တၢ်ကမၣ်လၢ သရၣ်အိၣ်ထံးတဂၤ မ့ၢ်လၢတသိၣ်လိၣ်လိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အသးပူၤစ့ၢ်ကီး ကကဲထီၣ်တၢ်သးတမံဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤတသးအိၣ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူအဂ့ၢ်အကျိၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒါကဒါခိၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဒီးတကန့ၣ်က့ၤသ့ၣ်ဂ့ၤသးကျိၤအကျဲလၢဘၣ်. ပမ့ၢ်မၤလိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်ကီးစံးဝဲဒ်လၢ သရၣ်လၢအိၣ်ထံးတဖၣ်တမၤလိၣ်ပုၤဒ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤစိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်အဆိတဖၣ် မ့ၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်ပုၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိအသိတဖၣ်မူၣ်မူၣ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ် ပုၤဟဲန့ၣ်ဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒ်ထဲစ့ၤဂၤန့ၣ်က့ၤ ဒီးကကဲဘျူးကဲဖျိၣ်နးမးလီၤ. ပုၤဃုဂၤလၢအသးအိၣ်မၤတၢ်လၢာ်သးန့ၣ် အဘျူးအိၣ်အါန့ၢ်ဒ်ပုၤအဂၤဃုဆံလၢအအိၣ်စူၤလ့ၤဘျူးထီၣ်ဒ်လီၤ.

ယွၤလိၣ်ဘၣ်အါပုၤလၢအလီၤကံၤပုၤဃုဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကျဲးစးဒီးမၤယွၤအတၢ်မၤန့ၣ် မၤသရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်အမူဒါလီၤ. ကဘၣ်သိၣ်လိၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ် လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၢ်တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူလၢအဘၣ်ဃးယွၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သန့အသးလၢယွၤအဃိလီၤ. ကဘၣ်သိၣ်လိၣ်ပုၤအသိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူအဂ့ၢ်တံာ်တံာ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူန့ၣ် မ့ၢ်ဖျါမးဒီးပုၤကသမၤအိၣ်အလီၤတအိၣ်ဘၣ်. ပုၤလၢတသိၣ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအမူဒါတလၢတပုၤဘၣ်လီၤ.

တုၤပုၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိသ့ရၣ်တဂၤန့ၣ် အဝဲကဘၣ်ဝံစၢၤပုၤဂၤအတၢ်ဝံတၢ်ယိးလီၤ. ပုၤတဂၤလၢအဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤဒ်အသးန့ၣ်တပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဆိၣ်အာဘၣ်. ကဘၣ်သိၣ်လိၣ်ပုၤဂၤလၢ ကမၤစၢၤယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးကသးအိၣ်မၤယွၤအတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအစပံးတၢ်သ့ၣ်လီၢ်

အိပ်လောပကမတော်အင်္ဂါဒီး ပကဘဏ်မအိလီတံလီဆဲးလီ။ ပုလောကန့ဘဏ်တံမူအထူအယိန်န့ တမ့ထဲအဒိကန့ယွကလုကထါဘဏ်၊ မ့ပုလောအလူပိတ်ထွဲကျဲလီ။ ပကဘဏ်မစာဒုးန့ပဂံပုဂံလောယွအတော်မအဂုဒ်ပိတ်လီ။ ပုတဂလောအကူသိးထီဉ်ခရံအတော်သးကညီလံန့ တမ့ထဲကဟ့ဉ်လီမစာတော်ထဲစ့ဘဏ် မ့မ့တဒီ အနီခိစုဂံကီးကအိဉ်ကတံကတီအသးလောကဟ့ဉ်လီအသးလောယွအင်္ဂါလီ။ GW 369-371.

တော်အိပ်ဖွဲ့သရဉ်အမူဒါ

တော်အိပ်ဖွဲ့ကဘဏ်ဗုထာထီဉ်ခိဉ်န့လောအအိဉ်ယွပုယွတဖဉ်လီ။ ဒီးခိဉ်န့လောအပုယွတဖဉ် ကဘဏ်ဗုထာကျဲ ပုမတော်ဖိတဖဉ်လီ။ အဝဲသ့ဉ်အမူဒါလောအဒိဉ်ကတော် မ့ဝဲဒဉ်ကဘဏ်ထာဖွဲ့ဉ်တံဆဲးပူတပူလီ။ တော်အိပ်ဖွဲ့သရဉ်တဖဉ် မ့တပတ်ကဲတော်လောအဘဏ်ဗုထာပုထာတံဆဲးပူတပူန့ အပျိုဖိဘိဉ်ဖိတဖဉ်စုဂံကီး ကဆိကမိဉ်ဝဲလောတံဆဲးပူမ့တော်အရုတဒိဉ်ဘဏ်လီ။ ဒီးတော်အိပ်ဖွဲ့သရဉ် မ့တကွတ်ဗုထာကွတ်စုးတော်အိပ်ဖွဲ့ဖိတဖဉ် အနီသးအဂုဒ်ဘဏ်ဒီးတော်ဘဏ်ယိဉ်ဒိဉ်ဝဲဒဉ်လောအဝဲအင်္ဂါလီ။ တော်လောအကကထီဉ်တော်ဆိဉ်ဂုဒီးတော်ဆိဉ်အာလောအမ့ဝဲတံဆဲးပူအကျဲအံၤ အဝဲသ့ဉ်တပတ်ဒိဉ်ဝဲအါအါဘဏ်။ မ်ပုကဆိကတီကွတ်အတော်မအမူဒါဒီး ပုပုဂံန့လီမတော်ဖဲအဝဲသ့ဉ်အလီတကွတ်။

ယွအမူခိဉ်ကလူးတဖဉ်ကွတ်ဗုထာပုတော်အိပ်ဖွဲ့ဖိတဖဉ် မ့အတီဒီးယွအတော်ဗုထာကစီဒါလီ။ ယွစံးတုတ်တော်လော ဒ်သိးတော်အိဉ်ကအိဉ်လောယဟံဉ်အပူလီ။ ပုတဂမ့ဆိကမိဉ်ဝဲလော အသူဟဘဏ်ယွအတော်ဆဲးပူလောအအိဉ်လောယွအဟံဉ်လီန့ ကစာယွကထုးကွတ်အတော်ဆိဉ်ဂုဒလောအလီလီ။ ပုလောအဆိမိဉ် ယွအစုလောအစုဒဉ်ဝဲန့ ယွတဟ့ဉ်မစာအိလောဘဏ်။ R & H, Supplement, Dec. 1, 1896.

ပုမတော်ဖိတပဉ်လောတော်အိပ်ဖွဲ့အင်္ဂါအမူဒါ

တော်သိဉ်လိသီလိပုဂံကွတ်မအံၤ မ့အရုဒိဉ်ကတော်လော တော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်သးပုဒီး ပုမယွအတော်တဖဉ်အမူဒါလီ။ မ့ပုမယွသကီးတော်ဒီးယွအဗိတော်ဂုလောတော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်ပဉ်ပျိုအိဉ်ပျိုအံၤ ကဘဏ်သ့ဉ်ညါန့ပဂံဝဲလီတံလီဆဲးလီ။ ပုကွတ်တော်အိပ်ဖွဲ့ဉ် တော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်သရဉ်အနီကစာဒဉ်လဲဉ် ကဘဏ်လူမပိတ်ထွဲတော် ဒ်ယွအကလုကထါအိဉ်ဝဲအသိးလီတံလီဆဲးလီ။ ပုလောန့ဘဏ်တော်လီတော်လောတော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်အပူ တကြားအိဉ်ဖွဲ့သလီးဘဏ်။ ကဘဏ်ကွတ်ဗုထာကွတ်ပုတော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်ဖိတဖဉ် မ့တော်သးတီအိဉ်ခါ မ့တမ့ဒီးတအိဉ်ခါန့လီ။ တော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်သးပုဂံတဖဉ် ဒီးပုမယွအတော်တဖဉ်ကဘဏ်သိဉ်လိမယုတော်ကွဲးအသး အတော်မ့တော်တီတဖဉ်ဆူပုတော်အိပ်ဖွဲ့ဉ်ဖိတဖဉ် ဒ်သိးကအုဉ်အသးလော ကဟ့ဉ်တံဆဲးပူဒီးတော်မယုတော်တီတဖဉ်လီ။ အဝဲသ့ဉ်ကဘဏ်ဟ့ဉ်သဆဉ်ထီဉ်နီကတီတော်လီ။ R & H, Dec. 17, 1889.

တော်မလိပုဒ်သိးပကသးကညီပုဖွဲ့ဖိယဟံဖိ

ပုတုဂံလိဉ်ယွကလုကထါအါကတော် မ့ပုဖွဲ့ဉ်ပုယဟံလီ။ ဘဏ်ဆဉ်တော်ကပီလောဒီးန့ဘဏ်ဝဲန့ တကြားလောအဆိကမိဉ်ဆဲးဝဲနီတစဲးဘဏ်။ တကြားစံးဝဲလောတော်ဖွဲ့ဉ်တော်ယဟံအဗိ ဒီးမဝဲတထီဉ်ဘးဘဏ်ဘဏ်။ ဒ်သိးကပတ်ဖွဲ့ဉ်တော်ထူးတော်တီလောမူခိဉ်အင်္ဂါ အတော်ဖွဲ့ဉ်တော်ယဟံတကြားမတော်တော်အီဘဏ်။ တော်ဆိဉ်ဂုဒလော အအိဉ်ဒီးပုထူးပုတီတဖဉ်န့ အိဉ်စုဂံကီးဒီးပုဖွဲ့ဉ်ဖိယဟံဖိစုဂံလီ။ မ့အိဉ်ဒီးတော်သးတီဒီးတော်လောအအိဉ်ဒီးအီလောအစုဘဏ်ဆဉ်, အတော်ထူးတော်တီလောမူခိဉ်န့ ကအါထီဉ်ဂီထီဉ်ဝဲဒဉ်လီ။ လောယွအမဲဉ်ညါတော်လုဒိဉ်ပုဒိဉ်န့ တမ့တော်ဂံတော်ဒူးဘဏ်။ မ့ဒဉ်တော်သးအိဉ်အသဟံဉ်လီ။ GW 222.

နိဂမ္မိ (၄)

ပုဂံကီးဂမ္မိဒဲးအိန်ဒီးအတၢလၢန့ၣ်စုၣ်စုၣ်

ပုဂံကီးဂမ္မိဒဲးအိန်ဒီးအတၢလၢန့ၣ်စုၣ်စုၣ်

- ၂၃. တၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢပုဂံကီးထွဲတၢ်အဂီၢ် ----- ၁၁၇
- ၂၄. တၢလၢန့ၣ်လၢအိန်ဒီးပုဂံကီး ----- ၁၂၁
- ၂၅. ပုဂံကီးအိန်ဒီးထဲတၢလၢန့ၣ်တမံၤ ----- ၁၂၆
- ၂၆. တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ယွၤအတၢ်မၤဂုၤတဖၣ် ----- ၁၃၂
- ၂၇. တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ် ----- ၁၃၆

(၂၃)
တၢ်ဘျုးတဖၣ်လၢပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်အဂီၢ်

ဒ်သိးဒီးပတလဲၤသဒၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်မၤလိာ်တဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး သကဲးပဝၣ်အဂ့ၤဃုာ်ဒီးတၢ်ဘါထုကဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဂီၤ. တၢ်လၢပကဘၣ် ဟ့ၣ်ကွၢ်ယွၤမ့ၢ်အါဂ့ၤစ့ၤဂ့ၤ ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်ကွၢ်ဘၣ်ဒီး တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယွၤအသးဘၣ်. စ့ၤလၢပကသုအီၤန့ၣ် ကြးပဆိကမိၣ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်လၢပကသုဒၣ် အီၤလၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. မ်ယကမၤစၢၤလီၤသကိးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသီ လၢတၢ်လီၤအသီတဖၣ် ကျိၣ်စ့မ့ၢ်စ့ၤမ့ၢ်အါဂ့ၤ မ်ပကဘၣ်ထီၣ်သကိးတက့ၢ်. တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသီအဂီၢ် စ့ၤလိာ်ဝဲအါအါ ကလဲာ်လီၤ. ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဘၣ်ဘၣ်ဒီး ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤပုၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် ပဆိကမိၣ်အီၤတသ့လၢဘၣ်.

ဒ်ပမ့ၢ်ပဝဲဒၣ် ယွၤအပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်အသိး ကျိၣ်စ့လၢအဘၣ်ဃး ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဟံၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်တီ ဒီးယွၤလၢတၢ်အဆံးမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢတၢ်အဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤအဖီခိၣ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးပကဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ ဒ်ယံာ်ဒ်အါထီၣ်လၢမုၢ်နံၤကိးနံၤဒဲးအပူၤ ပကဘၣ် ဃုကွၢ်နံၤဟံၤယွၤအဘျုးအဖျိၣ်လီၤဘၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါလီၤတံၢ်ယွၤ အဘျုးလီၤဘၣ်ပုၤလံန့ၣ် ကကဲထီၣ်ကျဲလၢအဂ့ၤလၢပကဘၣ်မၤတၢ်ဆူညါ အဂီၢ်လီၤ. တၢ်လၢယွၤမၤတၢ်အဒိၣ်အမုၢ်တဖၣ်လၢပဂီၢ်န့ၣ် ပကဘၣ်ပာ်ဖျါ အီၤလၢပုၤကညီဒီးမူခိၣ်ကလူးတဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ.

မ်ပကအိၣ်ဒီးတၢ်စံးထီၣ်ပတြၢယွၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါကွၢ်ယွၤအဘျုးဒိၣ်လၢ အလီၤဘၣ်ပုၤတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပာ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်သ့ဘၣ်အီၤဒၣ်ထဲလၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်လီၤန့ၣ် မ်ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲ ခဲလၢာ်သ့ၣ်ညါနံၤဟံၤအီၤတက့ၢ်. ယွၤမၤနီၣ်မၤဃါပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဖံး

တၢ်မၤခဲလၢာ်လီၤ. ဖဲတၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်မၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီး အကလုာ်တီတဖၣ်ကစံးဒၣ်ဝဲတၢ်လၢအိၣ်ဒီးယၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤယၤ လီၤ. တမ့ၢ်ယကစၢ်ဒၣ်ယဲယတၢ်ဘၣ်. ယမၤအါထီၣ်တၢ်လၢယွၤအစ့လီၤ. ယွၤမ့ၢ်တန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ယၤဒီး ယမၤတၢ်တသ့နီတမံဘၣ်. ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤ မ့ၢ်မၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ်ဒီး မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢမၤတၢ်တုၤ အကတၢ်လီၤ. တၢ်ပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်စ့ မ့ၢ်ယွၤကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဒီးအန့ၢ်အါထီၣ်မ့ၢ်အဝဲ အဘျုးအဖျိၣ်ဘၣ်ပုၤအဃိလီၤ. ကြးပစံးထီၣ်ပတြၢထီၣ်ဒၣ် ယွၤအတၢ် ဆိၣ်ဂ့ၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤအးလီၤပုၤစ့လၢ အကပာ်ဖျိၣ်ထီၣ် အသးဘၣ်ဒီး ပတၢ်စ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ကဆံးလီၤစ့ၤလီၤဒီးကလၢာ်ကွၢ် ဝဲဒၣ်လီၤ.

လၢတၢ်တဆိကမိၣ်အပူၤ ပကန့ၢ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်သးအိၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်လၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကစံးထီၣ်ဝဲ ကုၢ်လၢအကလုာ်တီတဂၤဇၢ, နဲဒၣ်အံၤ နမ့ၢ်ပုၤလၢအကလုာ်တီလၢတၢ်ဆံးတၢ်စ့ၤအဖီခိၣ်လီၤ. အအံၤလဲၤန့ၣ်ဆူ တၢ်မုာ်တၢ်လၢအလီၢ်ဒီး ဟဘၣ်တၢ်လၢအအါတဖၣ်တက့ၢ်. R & H, Sept. 12, 1899.

ယွၤမၤကွၢ်အပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ခဲလဲာ်

ပုၤကညီတဖၣ်မ့ၢ်အသးအိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံထဲထဲလဲာ်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံ န့ၣ် အိၣ်ဒၣ်ထဲလၢ ကသ့ၣ်ဟံၣ်ဃီ, ကပ္ပာ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်လီၤ. လၢကဘၣ်မၤစၢၤလီၤ ပုၤကညီကဒဲကဒဲအဂီၢ် အသးတအိၣ်ဝဲဘၣ်. တကန့ၢ်တၢ်အုၣ်ကွၢ်ခိၣ်ကွၢ်အကျဲစ့ၢ်ဘၣ်. သးပုၤနီၣ် တၢ်လၢယွၤဃုအီၤတဖၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်စ့လီၢ်ခိၣ်ခိၣ် တဖၣ် ထူးဃးဝဲန့ၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. ယွၤကခါလီၤဒၣ်ဝဲအကလုာ်ထဲလဲာ်ထဲလဲာ်, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢပုၤကညီအဂီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲာ်ထဲလဲာ်န့ၣ်သက့ အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢစ့သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပာ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အသးလီၤ.

တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်, တဲထီၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ယွၤဟ့ၣ် လီၤအီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သးပုၤနီၣ်ကွၢ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ. နီၣ်နီၣ်တခါ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ယွၤသးကညီၤဒီးဟ့ၣ်လီၤအီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါတဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးအတၢ် ဆိကမိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်တမ့ၢ်ပနံးတၢ်ကၤတၢ်ထဲလၢ စ့ၤလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤဘၣ်. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤ စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပနံးတၢ်ကၤတၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မူအထူအယိာ်အဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢာ်လၢ အဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ် သူက့ၤဝဲဂ့ၤဂ့ၤခါ, မ့တမ့ၢ်သူဝဲလၢ တဘၣ်ကျဲကဘၣ်ကပိၤ အပူၤခါန့ၣ်လီၤ. R & H, Feb. 14, 1888.

တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်အံၤ ယွၤအပုၤကလုာ်ခဲလၢာ် ကဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်မၤသပုၤကတၢ်လီၤ. သးလၢအအိၣ်မၤဂ့ၤတၢ်, ကအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ ပုၤလီၤမၢ်လၢတၢ်ဒီးဘးခံးယိာ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၤစ့ၤလီၤအဝဲသ့ၣ် အသးလၢအအဲၣ်လီၤဒၣ်အသး, တၢ်အဲၣ်ကျိၣ်အဲၣ်စ့တဖၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒိၣ်န့ၣ်အန့ၢ်တၢ်ကမၤအါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးလၢ အသးစၢ်ဆၢဒီးယွၤအတၢ်ဖံး တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. 3T 387.

ယွၤအလီၢ်အလၢ

ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤကပၢ်အသးလၢအလီၤကံးဒီး အကစၢ်လၢအဘိဝဲ တဂၤလီၤ. ကဒုးန့ၣ်ဖျါဝဲလီၤ. အဝဲကတူၢ်လိာ်ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤအမူဒါလၢ အလီၤဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်အကစၢ်မၤတ့ၢ်ဝဲအသိးကမၤဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအကစၢ်အသးအိၣ်မၤဝဲတဖၣ် အဝဲအသးတအိၣ်မၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပုၤဟံၤ ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအသူးအသ့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ အကစၢ်န့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်အီၤ

လီၤ. အဃိဒီးအဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤဒၣ်အသး, အဲၣ်စ့အဲၣ်ကျိၣ်ဒီး တပၢ်ကဲအတၢ်မၤအမူဒါဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ပုၤလၢအဘိးကဒါအမူဒါတဂၤလီၤ. 9T 246.

တၢ်သူတၢ်စွဲလၢအကလီၤဒီးယွၤအတၢ်တိာ်ပၢ်ဒီး သူကလွၤတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢအသးတတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟံၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဒီးန့ၣ်တဖၣ် တကြးလၢပကဟ့ၣ်မူဒါလၢအထီၣ်ထီၣ် ဒ်ကကဲထီၣ်ယွၤအပုၤဟံၤတၢ်ဘၣ်. 6T 391.

(၂၄)
တၢ်လၢပၤအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်

ပမ့ၢ်န့ၣ်ပၤတၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢပၤ အအိၣ်ဒီးပုၤ အဂ့ၢ်န့ၣ် ပကန့ၢ်ပၤတၢ်သးလီၤသးကွံၤလၢအတဘၣ်တဖၣ်တဖၣ်, မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဖီၣ်န့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဂၤမံၤဂၤမ့ၢ်လီၤ. အဆိကတၢ်ဟဲထီၣ်လၢတၢ်သ့ညါန့ၣ်လီၤ. ပသးမ့ၢ်ယွၤပကစၢ်အလီၤပစိၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤကဘၣ်ယွၤလီၤဝဲဆူပုၤအဂၤအအိၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤကဘၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်တမံၤလၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်ဂၤမံၤဂၤမ့ၢ်အပီၤပကဘၣ်သ့က့ၤအီၤလၢယွၤအဘီၤအမ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်လၢပၤလၢပမၤန့ၢ်အီၤန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤဒီး မံၤပုၤကိးဂၤလၢအမၤယွၤအတၢ်န့ၣ်သ့ၣ်နီၣ်ဒီး ကျဲထီၣ်အမဲၣ်ဆူယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. အါန့ၢ်အန့ၢ်တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ပၢ်ဒီးတၢ်လၢယွၤတဟ့ၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် ပကဘၣ်ပၢ်ဒိၣ်ပၢ်ကဲအီၤဒ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လၢအလီၤဆီလၢပကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤဘျါက့ၤတၢ်ဆါတဂၤထီၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအစုဒီး ထူၣ်ပျါသ့ၣ်တဖၣ်အလီၤန့ၣ် အဝဲအစိကမိၤအိၣ်ဝဲလီၤ. နီၢ်ခိၣ်နီၢ်ခိၣ်လၢ အကပုၢ်လုးဖိတဖၣ် အဝဲသ့ၣ်ညါဝဲဒီး ထံၣ်စိကွံၤဖျါဝဲခဲလၢလီၤ. ပုၤစုသ့ၣ်ဘၣ်လၢအပီၤပီၤပီၤကွါတဂၤအဂီၢ်အဘါဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် လၢယွၤအအိၣ်လီၤ. ယွၤန့ၢ်ပုၤဒီးဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်လၢပၤဂၤမံၤဂၤမ့ၢ်လီၤ. ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢပကစုတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအဝဲအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ယွၤအကျိၣ်အစုလၢအဟ့ၣ်လီၤပၢ်ပုၤတဖၣ်ဒ်သိးဒီးပကသ့အီၤတကမ့ၢ်ကမၢ်အဂီၢ်ဒီး ပကကဲထီၣ်ယွၤအပုၤမၤသကိးတၢ်လီၤ.

တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၣ်တမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယွၤမၤလိာ်အပုၤကီၢ်မုၢ် “ဆါလီၤသ့တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီး ဟ့ၣ်လီၤပုၤဖျါဖိယာ်ဖိတက့ၢ်.” တၢ်လၢအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် မ့ၢ်ဒ်ကစၢ်အတၢ်ခဲလၢလီၤ. ပသမၤအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.

ဒ်သိးယွၤအတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်လဲၢ်ထီၣ်ဒီး ကဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပကဘၣ်ကျဲးစးမၤသကိးလီၤ. ယွၤကိးဃီၤပုၤကိးဂၤဒဲးလီၤ. ခရံၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟံၤကွံၤထွဲယွၤအတၢ်လၢအကလုာ်တီၢ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ မ့ၢ်တီၢ်ဝဲလီၤဝဲဂုၤဝဲဘၣ်ဝဲအပီၤ ပကဘၣ်ကျဲးစးမၤတၢ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤသကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပုၤပကဘၣ်ဃုက့ၤသးသမူတဖၣ်လၢ အလီၤမၢ်ဒီးဟဲက့ၤစိာ်ဆူယွၤအဂီၢ်ထံးလီၤ. အါဂုၤစ့ၢ်ဂုၤ ပကဘၣ်ဟဲစိာ်က့ၤတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်ဆူယွၤအဟံၣ်လီၤ. တၢ်စံးကတိၤတၢ်သ့မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢပၤယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤလီၤ. ပုၤလၢဒီးန့ၢ်တၢ်လၢပၤလၢစံးကတိၤတၢ်သ့တဖၣ် ပကွံၢ်အီၤလီၤအဲၣ်လီၤကွံၤဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိး ကဘၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ယွၤအလၢကပီၤလၢ အတၢ်ကတိၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကဘၣ်ဆဲးဃီၤတၢ်ဘျးတၢ်ဖျါဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစီၣ်တဂၤ ခိဖျါလၢတၢ်ကလုာ်ကတိၤသ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တဘၣ်ယွၤအသးဒီး တၢ်ကတိၤဒုးဂဲၤထီၣ်ပုၤအသးဆူတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျါသ့စ့ၢ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဆါပုၤဂၤန့ၣ် သးမ့ၢ်စီဆုတအိၣ်ဒီးအီၤဘၣ်. ဒုးမၤသးဆါသးမ့ၢ်စီဆုတခိၣ်လီၤ. လၢကဘၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဂုၤတၢ်ဝါအလီၢ်ကဲထီၣ်က့ၤဝဲလၢမုၢ်ကီၤလံၢ်အတၢ်မၤလီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ်အထးခိၣ်ကဘၣ်ကပုၢ်ဒီးအသးကဘၣ်ကဆီလီၤ. နမ့ၢ်သးထီၣ်န့ၣ်သက့ပၢ်ဖျါနတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျါတဂုၤ. ဒုးန့ၣ်ပုၤဂၤလၢ ခရံၣ်ဒုးန့ၣ်တ့ၢ်သ့အဒိအတဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်လၢပၤတမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. မံၤပကပၢ်ဖျါထီၣ်ယွၤအကဟုကညီၣ်တက့ၢ်. ပနီၢ်ခိၣ်နီၢ်ခိၣ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးယွၤလီၤ. ယွၤပုၤက့ၤပနီၢ်ခိၣ်ဒီးပနီၢ်သးစ့ၢ်လီၤ. ဖဲပလၢပုၤဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၣ်အခါ ကြးပမၤယွၤအတၢ်လၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးလီၤ. ပကဘၣ်ဒုးစဲဘူးလိာ်ပတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. ဒ်သိးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်မူအသၢအဂီၢ် ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်ယွၤလီၤ. ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ယွၤလီၤ. ဒ်သိးပကလၢပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ် ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်, တၢ်မုၢ်လၢ, တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဘၣ်တၢ်ပၢ်ကဲပုၤန့ၣ် မ့ၢ်တလလ်တမံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အူစီဆုံလၢ ယွၤဒုးကပီၤထီၣ်အိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤလၢပကမၤတၢ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူလၢအလီၤပၢ်ကဲဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်သညးသပုၢ်တဖၣ်အံၤ လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤဂ့ၤ လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကပီၤလၢပုၤကညီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအသကဲၣ်ပဝး အိၣ်ဖျါဝဲလၢအသးမၤဂ့ၤတၢ်, တၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤဒၣ်သး, တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသးအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ပၢ်ကဲအိၣ်တမံၤလၢအသးသမူအပူၤလီၤ.

ဒ်သိးအဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတလလ်အသိး

ယွၤအတၢ်ကူၣ်ပၢ်လၢအဟ့ၣ်ပုၤကညီတလလ်န့ၣ် တလီၤပလိၣ်ဘၣ်. တဂၤဟ့ၣ်လီၤဝဲတလလ်တမံၤ, အဂၤတဂၤဟ့ၣ်လီၤဝဲတလလ်ယဲၣ်မံၤလီၤ. ဒီးအဂၤတဂၤဟ့ၣ်လီၤဝဲတလလ်အမံၤတဆံၤလီၤ. တၢ်လၢအဟ့ၣ်လီၤဝဲတဖၣ် တမ့ၢ်လၢယွၤအသးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဘၣ်. မ့ၢ်တခါ ဒ်ပုၤကညီတူၢ်လိၣ်အိၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ယွၤဟ့ၣ်ပုၤတလလ်အသိးန့ၣ် ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအိၣ်လီၤ. ပုၤလၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တလလ်အဒိၣ်အဂ့ၤကတၢ်တဂၤန့ၣ် မူဒါအိၣ်ဝဲအဃၢ ကတၢ်လၢအဝဲဒၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တဆံၤဘးတလလ်ဒီး အမူဒါအိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်မၤတၢ်လၢ အလၢလီၢ်တဆံၤဘးအပူၤလီၤ. ပုၤတဂၤလၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တဆံၤဘ့ၣ်တဂၤ အမူဒါမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ထဲတဆံၤဘ့ၣ်ဧါလီၤ.

မ့ၢ်လၢအဝဲကွၢ်ထွဲပၤဃာ်တလလ်လၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်အဃီ ယွၤစံးပတြၢအိၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးကဲကုၢ်လၢအကလုၢ်တီတဂၤဒီး မံပကမၤသကိးယွၤ အတၢ်လၢအလၢပုၤဒီးတၢ်သူးတၢ်သ့ၣ်တက့ၢ်. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကျဲးစးတၢ်တီ

တၢ်လီၤဒီး ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤပုၤလီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ယွၤ, နၢ်ပၢ်ခီဖျါယွၤ အတၢ်သးကညီအတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါအကျဲးသၢပုၤဒီး ပကသုးဃီပသးဆူ ယွၤအဂီၢ်ထံးလၢ တၢ်ဆိၣ်လီၤသးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤလီၤ. ဒီးယွၤကဒုးအါထီၣ်အတလလ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤ.

“မၤပနံးတၢ်ကၢတၢ်တုၤယဟဲက့ၤတက့ၢ်.”

ဖဲပကစၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပုၤအဆၢကတီၢ် အဝဲပၢ်လီၤပုၤ ဒ်ပုၤဟၤကွၢ်ထွဲ တၢ်အသိးဒီး ဒုးပဒုးပြးပုၤလီၤ. ပုၤဟၤကွၢ်ထွဲယွၤအတၢ်ကိးဂၤဒဲးကဘၣ် မၤတၢ်မၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးအိၣ်စုၣ်စုၣ်လီၤ. ယွၤတပျဲပုၤအိၣ်ကလီၤနီတဂၤဘၣ်. “မၤပနံးတၢ်ကၢတၢ်တုၤယဟဲက့ၤန့ၣ်တက့ၢ်.” တၢ်အံၤမ့ၢ်ပကစၢ်အလုၢ်လီၤ ဘၣ်ပုၤလီၤ. လၢတၢ်သန့ၤပသးဒီးပကစၢ်တလလ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် ပကဘၣ်မၤအိၣ်အဂ့ၤကတၢ်လီၤ. လၢတၢ်ကလုၢ်ကတီၢ်ဂ့ၤ, တၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၤ, တၢ်ဒိၣ်စိဘၣ်ပုၤဂ့ၤ, တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဂ့ၤ မ့ၢ်ဒၣ်လၢယွၤအလၢကပီၤ ကအိၣ်ဖျါထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိးယွၤအဘီအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢလၢအသုဘၣ်တလလ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤဒီး ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအါထီၣ်အိၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပကိးလီၤပသးလၢခရံၣ်ဖိ ကရၢလၢအကွၢ်လၢ ခရံၣ်ပၢ်က့ၤခံၣ်ဘျီတဘျီလီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤ, တၢ်သ့ၣ်ညါ နၢ်ပၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ဃးပုၤ, တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပကမၤအိၣ်ဒဲးလဲၣ်. ပၢ်က့ၤစိၣ်သကိးဆူ ယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. မံပကသု သကိးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်လၢ ယွၤအဘီအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ် အဂီၢ်တက့ၢ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃီ ယွၤမၤလိၣ်ပုၤ “ပၢ်သုတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဖဲဃီၣ်အိၣ်သံးအိၣ်သုအလီၢ်တဂ့ၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျီၣ်ဂုၢ်န့ၢ်ပျီန့ၢ်အိၣ်သု အလီၢ်တဂ့ၤ. ပၢ်တၢ်လၢမူခိၣ်ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျီၣ်ဘၢ်ဖျါဟံးန့ၢ်တဘၣ်ဘၣ် အလီၢ်တက့ၢ်. ဖဲသုတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ် သုသးသမူကအိၣ် စ့ၢ်ကိးဖဲန့ၣ်လီၤ. R & H, April 9, 1901.

တၢ်မၤလၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်

ပနၢ်ဟံၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီတၢ်လၢၤအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်
တသးအိၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် တဟ့ၣ်လီၤဝဲဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကတိၤဒိအပူၤ
ခရံၣ်တပၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်. ဟံၣ်ကစၢ်ကိးဃီၤအပုၤမၤတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးဒီး
ဟ့ၣ်လီၤဝဲအတၢ်မၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်စုၣ်စုၣ်လီၤ. ယွၤအဟံၣ်ဖိဃီဖိကိးဂၤဒဲး
အခွဲးအယၢ်အိၣ်လၢကသ့ဘၣ်ယွၤအတၢ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ.

ယွၤပျဲအဝဲသ့ၣ်ကိးဂၤဒဲးလၢ ကဟၤကွၢ်ထွဲအတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ.
သးသမူလၢခရံၣ်ပွၤက့ၤဘၣ်အိၣ်လၢအသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကန့ၣ်က့ၤတၢ်မူ
အထူအယိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်လၢၤအအိၣ်ဒီးပုၤ, သးစိဆၣ်အသဟံၣ်, ပနီၣ်ခိၣ်ဘၣ်,
တၢ်လၢၤအအိၣ်ဒီးပုၤ, ပတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံ, သးလၢအဆိကမိၣ်တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်
တဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်သ့အိၣ်လီၤ. R & H, Oct. 26, 1911.

ဘၣ်မၤန့ၣ်အပိယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်လၢၤတဖၣ်လဲၣ်

ယွၤတဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်လၢၤပကကဲဒိၣ်ကဲပုၤထူးထီၣ်တီၤထီၣ်လၢ
ဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤဘၣ်. ပကဘၣ်သိၣ်က့ၤသိက့ၤပဖိပလံၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကအိၣ်ကံၢ်
ဆိးကျၢလၢယွၤအပူၤလီၤ. ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူလီၤထူလီၤယိၣ်
န့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 8, 1895.

-၀-

(၂၅)

ပုၤလၢအိၣ်ဒဲးထဲတၢ်လၢၤတမံၤဇီၤ

ပုၤတနီၤနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်လၢၤစ့ၤန့ၣ်ဒီးပုၤအဂၤ, အတၢ်လၢၤအိၣ်ဒဲးထဲ
တမံၤဇီၤလီၤ. အယိၣ်အဝဲစံးဝဲလၢ အတၢ်လၢၤစ့ၤအယိၣ် ဒီးပဒုၣ်ပူၤအသးလၢ
ယွၤအတၢ်မၤအပူၤတသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အါစုအါဘျီ အိၣ်ဒီးပဒုၣ်ပူၤအသးလီၤ.
အိၣ်ဒီးဘျၢလီၤအတၢ်လၢၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်အပူၤလီၤ. တအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဆၢက့ၤ
ယွၤအတၢ်ဘၣ်. ပျဲတၢ်လီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ် ကျဲးစးဝဲ
သပုၤပုၤန့ၣ်သက့ မ့မၢ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တဟ့ၣ်လီၤအသး
နီတစံးဘၣ်လီၤ. ပၢ်ထီၣ်တၢ်ဝဲတၢ်ယိးထဲလၢပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်လၢၤအါ
တဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဝဲ တဟံးလၢမူဒါနီတမံၤလၢဘၣ်.
လၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် တမၤတၢ်နီတမံၤလၢဘၣ်.
ပုၤတဖၣ်လၢအစံးလီၤအသးအဲၣ်ဘၣ်ယွၤကလုၢ်ကထါအါဒဲးတၢ်တက့ၢ်
မၤညီန့ၣ်အသးဒ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ အလီက့ၤလီၤအသးလီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးလဲၣ်
မုၢ်ကီၤလံၢ်မၤခံးအမဲၣ်လံၤလီၤ. ဂုၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ်န့ၣ်ကလဲၣ်လီၤ.
မ့ၢ်လၢအတၢ်သးလီၤသးကွံအါတလၢအခးအယိၣ်ဒီးဘၣ်ပျဲပူၤမူခိၣ်အတၢ်ထူး
တၢ်တီၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအတၢ်လၢၤဖိအိၣ်ဒဲးထဲတခါဇီၤအယိၣ်ဒီး မဲၣ်ဆုးလၢကမၤတၢ်
လၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. အယိၣ်ဘျၢလီၤဝဲဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢန့ၣ်လီၤ. ဆိမိၣ်ဝဲလၢမူဒါ
တအိၣ်လၢဘၣ်အယိၣ် အသးဘၣ်မုၢ်ဝဲတကီၢ်ခါလီၤ. အသးအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်
တၢ်သးခုကစီၣ်ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဆိမိၣ်ဝဲဒဲးလၢ
တၢ်တကိးအိၣ်ဒဲးသိးကမၤသကိးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ
အကျိၣ်အစ့ဘၣ်. မ့ၢ်လၢအကျိၣ်အစ့ဆဲးစ့ၤအယိၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတလဲတမံၤကိးဂၢၤဒဲး

ပုၤအိတ်ဘၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖျါ, ဖျါဂုၤ, ကျိၣ်စ့အိတ်ဂုၤ, ဖျိၣ်ယၢ်ဂုၤ, ယွၤဟ့ၣ်လီၤတလဲတမံၤကိးဂၢၤဒဲးလီၤ. ခီၣ်ဖျါအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်အဘါဒီးယွၤဟ့ၣ်လီၤတနီၤအါတနီၤစ့ၤလီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိတ်သးအိတ်န့ၣ် ယွၤကဒုးအါထီၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဒဲးယံၣ်ဒဲးအါထီၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဆူညါဒီး သးသမူလၢအလီၤမၤတဖၣ်ကထုးက့ၤဝဲဆူ ယွၤအအိတ်ဒီးအနီၣ်ကစၢ်အသးသမူစ့ၢ်ကိး ကပူၤဖျဲးဒီးလရၣ်မ့ၣ်အူလီၤ. ပုၤကညီအိတ်ဒီး အသူးအသ့ၣ်ကိးဂၢၤဒဲးအဃိ ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါမၤယွၤအတၢ်မၤလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤဝဲတလဲတမံၤလီၤ.

ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတလဲတမံၤ ဒီးမုၢ်လၢဝဲလၢပကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအီၤ ဒ်တလဲတမံၤအိတ်ဒီးပုၤအသိးလီၤ. ဒ်အဝဲဟ့ၣ်လီၤပုၤအဲၣ်ဒီးဝဲလၢ ပဟဲက့ၤစိၣ်က့ၤဆူ အအိတ်ပွဲၤသိးဒီးအဟ့ၣ်လီၤပုၤလီၤ. ယွၤတမုၢ်လၢလၢပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိ ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျီၣ်မၤတီၢ်ထဲသိးဒီးပုၤထူးပုၤတီၢ်ဘၣ်. ပုၤတဆူၣ်တချ့တဂၤအတၢ်မၤဒီးပုၤလၢအလၢပုၤဒီး တၢ်အိတ်ဆူၣ်အိတ်ချ့ပုၤပုၤဂျါဂျါတဂၤအတၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤန့ၣ်တဒ်သိးသိးဘၣ်. ယွၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤဒ်တလဲတမံၤအိတ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢအမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်အဖီခိၣ်လီၤ. တၢ်လၢပမၤအီၤတသ့တလၢပုၤဘၣ်န့ၣ် ယွၤထံၣ်ဒီးတၢ်လၢပမၤအီၤသ့န့ၣ် ယွၤသ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ်လီၤ.

ယွၤကိးပုၤလၢကုၢ်လီၤ. အခီပညီမုၢ်ပကဘၣ်မၤယွၤအတၢ်အိတ်ဝဲဃၢမနၢမးလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤပုၤကျိၣ်စ့လၢပကမၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တမုၢ်ပကစၢ်ပတၢ်ဒၣ်ပဝဲဘၣ်. ပမုၢ်ပဝဲလီၤကတြုၢ်ယွၤအတၢ်မုၢ်ဂုၤ, ပမုၢ်သ့ကျိၣ်စ့တဖၣ်ဖဲပသးဒၣ်ပဝဲဂုၤတဘၣ်ယွၤအသးဘၣ်. ကျိၣ်စ့လၢယွၤဒုးလိာ်ပာ်ပုၤတဖၣ်အံၤ, ပမုၢ်သ့ဘၣ်အီၤလၢပဂီၢ်ဒၣ်ပဝဲမုၢ်ဂုၤ, သူကလီၤအီၤမုၢ်ဂုၤန့ၣ်မုၢ်ဒၣ်ပမူဒါလီၤ. စ့လၢယွၤဒုးလိာ်ပာ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်တအါထီၣ် မ့တမုၢ်

ပမုၢ်ဘျုးလီၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်လၢန့ၣ် ယွၤကစံၣ်ညီၣ်ပုၤလီၤ. ယွၤသးလီၤက့ၤကျိၣ်စ့လၢ အဟ့ၣ်လီၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဟဲက့ၤဃုာ်ဒီးတၢ်အါထီၣ်လီၤ.

တလဲတမံၤတဖၣ်လၢအဟဲက့ၤဆူယွၤအအိတ်န့ၣ် ယွၤကသမံၤသမိးအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ပတဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢတၢ်ဖုံဖုံညီၣ်ဖိဘၣ်. ယွၤကစံၣ်ညီၣ်ပုၤတဂၤလၢအဟ့ၣ်လီၤပဝဲတလဲတမံၤမုၢ်အမၤအါထီၣ်ဝဲဒါ မ့တမုၢ် မုၢ်အမၤလီၤဘျုးဝဲဒါန့ၣ်လီၤ. မုၢ်တမၤအါထီၣ်ဝဲဒီးမၤလီၤစ့ၤဝဲန့ၣ် ကကဲတၢ်သ့ၣ်အုးသးအုးဖးဒိၣ်လၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. R & H, Feb. 23, 1886.

တလဲတမံၤလၢယွၤဟ့ၣ်ပုၤန့ၣ်ပကဘၣ်သ့အီၤလီၤ

ပုၤလၢကစံးဝဲတလဲတမံၤအိတ်ဒီးယၤဘၣ်န့ၣ် မံၤအသ့တအိတ်နီၣ်တဂၤတဂ့ၤ. တုၤပသ့က့ၤတလဲတမံၤလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ် ပတလဲတမံၤသ့ၣ်တဖၣ်ကကပြုၢ်ကပြီၤထီၣ်ကွၤကွၤလီၤ. ဆၢကတီၢ်အံၤ တမုၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပကဘၣ်ကအုကစွါလၢ ပတလဲတမံၤစ့ၤအဃိဘၣ်. မုၢ်နကစံးနဲလၢ ပမုၢ်ကဲဒိၣ်ဒ်သိးဒီးပုၤအဂၤ ဒီးပကမၤတၢ်လၢပကစၢ်အဂီၢ်လုၤတုၢ်လုၤတီၤလီၤခါ. နစံးနဲအလီၢ်တအိတ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်မုၢ်အိတ်ဒီးတလဲတမံၤထဲတမံၤခါဘၣ်ဆၣ် နမုၢ်မၤဘၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိတ်သးအိတ်အပူၤန့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂုၤန့ၣ်သပုၤကတၢ်လီၤ.

မံၤပုၤကသဆၣ်ထီၣ်သကိးပုၤဂၤလၢအတမၤတၢ်နီၣ်တမံၤ လၢတၢ်အိတ်ဖျိၣ်အဂီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ယမုၢ်လၢလၢပုၤကမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်အိတ်ဖျိၣ်အဂီၢ်ကိးဂၢၤဒဲးလီၤ. ယွၤမုၢ်လၢတၢ်လၢပုၤကိးဂၤကသ့အတလဲတမံၤ ဒ်သိးဒီးကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လီၤ. တလဲတမံၤလၢအအိတ်ဒီးအီၤတဖၣ် မုၢ်တအါထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ကလီၤမၤကွံၣ်ဝဲဒီး သးသမူလၢအဂီၢ်ဒၣ်လဲၣ် ကလီၤမၤကွံၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒီးထံၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢတၢ်အိတ်ဖျိၣ်အပူၤလီၤ. ဟံၣ်ကစၢ်ကဟဲက့ၤဒီးကသမံၤသမိးအကုၢ်အပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢဟ့ၣ်လီၤပဝဲတလဲတမံၤတဖၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်မုၢ်ယွၤကသးကညီၣ်ပုၤလၢအကၢၣ်အကျူတမၤတၢ်နီၣ်တမံၤတဖၣ်ခါ. မုၢ်ကပတြုၢ်ကုၢ်လၢအကလုာ်တီတဂၤခါ. မုၢ်လၢကုၢ်အကလုာ်တီ

တဂမတတ်သပုဂ်ပုလဲအကစာအလကပီအဂီအယိ ကျိတ်စုတဖုတ်လဲ
အဟဃာဝဲတဖုတ် သူဝဲဘုတ်ဘုတ်ပုဂ်ပုလဲ. R & H, March 14, 1878.

တလုတ်လဲအိတ်ဘုတ်တဖုတ်

ပုတနီဆိကမိတ်ဝဲလဲအဟုတ်လီယုတတ်လဲအိတ်ဒ်ဒီးအိတ်
တဖုတ်လဲအယိ ယုတယုတတ်နီတမံလဲအဝဲသုတ်တဖုတ် အိတ်လဲအဘုတ်လီ.
မုဂ်လဲအဝဲသုတ်အကျိတ်အစုတအိတ်အိတ်ဘုတ်အယိနုတ်လီ. တတ်လိတ်ဘုတ်
အိတ်ဝဲလဲအဟုတ်ဒုတ်အဂီနုတ် သူဘုတ်ဝဲဒီး စုလဲအကဟဲနုတ်လီတအိတ်လဲ
ဘုတ်လီ. ပုကညီအိတ်ဝဲဒုတ်ဒ်သိးအဲအါမးလီ. ဘုတ်ဆုတ်ဆိကမိတ်
ကွတ်တတ်သံကွတ်အံတကွတ်. “မုဂ်ယဟုတ်ကုယုတတ်လဲအဟုတ်ဟုတ်ခဲလဲ
ကစီဒီဇီ.” မုဂ်ယုကတတ်ကတီစုဂ်ကီးပနီဒီဒီးနီသးအတတ်သုတ်ညါလဲ
ပကမဲအတတ်စုဂ်ကီးလီ. ပုတနီနီတမဲတတ်သပုဂ်ကတတ်, လဲယု
ဟုတ်လီပတ်အိတ်အတလုတ်တဖုတ်ဘုတ်. ယုနီလီတတ်ဂံတတ်ဘါလဲ ပုကညီ
တဖုတ်ကမဲတတ်အဂီလီ. တတ်ဂံတတ်ဘါတလုတ်တဖုတ် လဲယုဟုတ်လီပုနုတ်
ယုပတ်ယုတ်တပုဃီဒီး တတ်ဆိတ်အစုဂ်ကီးလီ. မုဂ်လဲအတတ်ဒဲးဘးအယိလီ.
ပုတဂဲအနီဒီနီကစာ, တတ်ဆိကမိတ်သကဲပဝး, တတ်အိတ်ဆုတ်အိတ်နုတ်
မုဂ်တတ်အရဲဒ်ဝဲဒုတ်လီ. စီပီလူးစံးဝဲဒုတ်တတ်ကျဲးစားနုတ်အိတ်ဒီးတတ်ကတ်
တတ်ကျူတသုဘုတ်.

ပုထူးပုတီဂု, ပုဖျိတ်ဖိဂု မုဂ်အိတ်ဒီးတတ်ကတ်တတ်ကျူဒီး မဲလဲကပီ
ယုတသုဘုတ်. ပုဖျိတ်ဖိအိတ်ဒ်တတ်ကတ်အတတ်ဟုတ်နုတ် မုဂ်ဝဲဒုတ်တတ်ဆာ
ကတီဒီးအဂီအဘါလီ. မုဂ်ပတ်ကဖိအဂီအဘါဒီး မုဂ်ကတ်သံဝဲခဲနုတ်
အဝဲဒုတ်အတလုတ်လီမဲကွတ်ဝဲဒုတ်လီ. မုဂ်ဒ်နုတ်သတးဒီး ဟဲကုစိတ်ကု
တတ်ဆဲဆဲပုဒီးတတ်မဲဘုတ်ဆုကစာအိတ်တသုလဲဘုတ်. ပုခရံဖိတဖုတ်
မုဂ်တလဲတပုဒီးတတ်ကုတ်သုကုတ်ဘုတ်, ဒီးမုဂ်အတတ်ဂံတတ်ဘါစာနုတ် ကဘုတ်
ဆိတ်လီအသးဒီး ဃုတတ်မဲစာလဲအဒီပုဂ်ဝဲလဲအယုတဖုတ်အိတ်လီ.

အဒီပုဂ်ဝဲတဖုတ်အတတ်ဟုတ်ကုတ်ဒီးအတတ်မဲစာတဖုတ်ကကဲတတ်ဆိတ်ထွဲလဲ
အဝဲအဂီလီ. ဆဲကတီဒီးအဲအဲ ခရံဖိကဒဲကဒဲတဖုတ်တမဲစာ
လိတ်အသးယတ်ဒီယတ်ဒီဘုတ်. မုဂ်မဲသကီးတတ်သပုဂ်ပုလဲအမုဒါဒ်ဝဲ
တဂဲတဂဲနုတ် တတ်ကကဲထိတ်ကဲထိတ်သပုဂ်ကတတ်လီ. ပုထူးပုတီဂု,
ပုဖျိတ်ဖိယတ်ဖိဂု ကဘုတ်ကွတ်ဆာတ်မဲတတ်စံညီညါ ယုအလီပစိတ်
အမဲညါလီ. 3T 400.

တတ်ဖဲးဆာကုဘုတ်ယးဒီးနီဒီအတတ်ဂံတတ်ဘါအဂီ

ပုတဂဲအတတ်စုလီဒ်ခိတ်ခိတ်မုဂ်တအိတ်ဘုတ်ဆုတ်သနုတ်ကု ဒီးမုဂ်အိတ်ဒီး
အနီဒီအဂီအဘါလဲအလဲပုဝဲဒီးတတ်အိတ်ဆုတ်အိတ်နုတ် အမုဒါအိတ်ဝဲလဲ
ကဘုတ်မဲတတ်လဲယုအဘီအမုဂ်အဂီလီ. ဖဲအဝဲသုတ်မဲတတ်အခါနုတ်
ကဘုတ်အိတ်ဝဲဒီးတတ်သးစာဆဲဒီး အတတ်ဖဲးတတ်မဲအမုဒါနုတ်လီ.
မဲပသုတပတ်ပသးလဲအမုဒါနုတ် အိတ်ဒ်ထဲပုထူးပုတီပုကျိတ်အိတ်စုအိတ်
တဖုတ်အဂီလီတဂု. အဝဲသုတ်စုဂ်ကီးအိတ်ဒီးတတ်ကျဲးစားစုဂ်ကီးလီ. ပုလဲ
အစုတအိတ်ဘုတ်ဆုတ် မုဂ်လဲပုဒီးတတ်အိတ်ဆုတ်အိတ်နုတ် မဲတတ်သုစုဂ်ကီး
ဒ်သိးဒီးပုစုအိတ်တတ်အိတ်တဖုတ်လီ. ဘုတ်ဆုတ်ပထံဘုတ်ပုတနီနီ ကတီ
မဲကဲတတ်ခိဖျိကျိတ်စုတအိတ်ဘုတ်အဂီဒီး ပဲခိတ်ပဲခိတ်လဲ အမုအဒါအလီလီ.
အနီကီကီအဝဲသုတ်မုဂ်ကတီအသးလဲ အတတ်ကုတတ်သိးဒီး မုဂ်ကတီအသး
လဲအတတ်အိတ်တတ်အိတ်နုတ် မဲသကီးယုအတတ်ဖဲးတတ်မဲသု ဒ်သိးပုကျိတ်အိတ်
စုအိတ်တဖုတ်လီ. 1T 115.

ပုလဲအလဲပုဝဲဒီးအဂီအဘါတဖုတ်လဲအနီဒီအဂီအဘါပုဝဲအယိ
မဲကသုဒ်ဝဲလဲယုအဂီတကွတ်. ဖဲအဝဲသုတ်မဲနုတ်ဘုတ်အတတ်မဲအဘူးအလဲဒီး
မုဂ်လဲအနီဒီအဂီအဘါအိတ်အယိ တတ်ဘူးတတ်လဲတဖုတ်နုတ် သုဒ်ဝဲသုလဲ
ယုအဂီ ယုအတတ်ဖဲးတတ်မဲအဂီစုဂ်ကီးလီ. ဖဲအဒီးနုတ်ဘုတ်တတ်မဲတမံမဲနုတ်

ကဘန်မာဝဲလၢတၢ်သုန်အိတ်သးအိတ်လီၤ. ကဘန်မၤစၢၤစ့ၢ်ကိးပုလဲအတၢ်ဖံး တၢ်မၤတအိတ်ဘုန်သုန်တဖၣ်လီၤ. R & H, Aug. 21, 1894.

ပတဘန်ဟုန်သဆန်ပုၤအိတ်ကမိကယုၤတဖၣ်ဘန်

လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ ပထံၣ်ဘန်ပဝဲလၢယုၤအကလုာ်အိတ်ဖျါဝဲ “ပုလဲတမၤတၢ်တဂၤန့ၣ် မံအသုတအိတ်တၢ်တဂၤလီၤ. ယုၤတအဲၣ်ဒီးလၢ ပုၤအခုအဲၣ်ဖံးအဲၣ်မၤတၢ်တဂၤ ကမၤဒုးအိတ်ပုၤကၢၣ်သံကျူသံလၢအဆုန်နီၤအိတ်တၢ်တဂၤဘန်. ပုၤမၤလၢာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး မ့ၢ်လၢအတၢ်ကျဲးစးစ့ၢ်ဝဲအဃိဘန်ဖျါဘန်ယၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထံၣ်ပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်ဒီး မ့ၢ်တအိတ်ဒီးတၢ်ဘျီကုၤသးဘန်န့ၣ် လီၤကံၢ်ဒီးပုၤဟန့ၣ်ထံဆူ (နံၣ်)ဟိမံာ်တဖျါအပူၤလီၤ. ဘန်ဆန်တၢ်ဖျါတၢ်ယၢ်အိတ်တနီၤလၢပုၤကဘန်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဃၢမနုၤတဖၣ်အိတ်ဝဲစ့ၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဘန်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဖျါတၢ်ယၢ်သပုၤကတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဒုပကဘန်သးကညီၤအီၤလီၤ. R & H, Jan. 3, 1899.

-o-

**(၂၆)
တၢ်ဂုၢ်ဆုန်ယုၤအတၢ်မၤဂုၤတဖၣ်**

ပုၤတနီၤနီၤသ့ၣ်ညါဘန်မုၢ်အိတ်ဘုးအနံၤအတီအလီၤ ဘန်ဆန်အသးစၢ်ဆၢအါလၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ကဲထီၣ်အကစၢ်လီၤ. ကျိာ်စ့, စံၣ်လီၢ်စံၣ်ပဲၤ, ကျိာ်ပနၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်န့ၣ်အဲၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်န့ၣ်ဒီးအကစၢ်လၢ အအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအီၤတဂၤန့ၣ်တက့ၢ်လီၤ. ခရံာ်တူၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢခရံာ်တူၢ်ဖျါအသးအဃိအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘန်တၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. ဘန်ဆန်အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲလၢအတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်န့ၣ်ဒီးအသးသမူဒၣ်လဲာ်လီၤ. မ့ၢ်ပကစံးအီၤတက့ၢ်သ့ၣ်လၢအဂ့ၢ်ခါ. လုတက့ၤ ပစံးကတီၤတသ့ဘန်. အဝဲသ့ၣ်ကနီၤဟူဘန်ဝဲဒၣ်တၢ်ကလုာ်လၢ အမ့ၢ်ဝဲဟးထီၣ်လၢယအိတ်ခဲအံၤတက့ၢ်လီၤ. ဒီးကကမၤမာကမၢ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. လၢခရံာ်အဂီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တကီၢ်တသီၣ်တၢ်နီၤတမံၤလၢဘန်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤအကၢၣ်ဒီး ခူၣ်လီၤပာ်ခူၣ်သ့ၣ်အတၢ်လုၢ်လၢယုၤဟုၣ်အီၤအဃိလီၤ. တထံၣ်ဃီအပုၤကလုာ်တဖၣ်ဘန်အိတ်လၢတၢ်ခံးယိာ်အပူၤဒီး ဘန်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤလီၤ. ပနီၢ်သးန့ၣ် ဘန်ဒိဘန်ထံးလၢတၢ်တမံၤအံၤအဃိ ဒိၣ်နးမးလီၤ. ပုၤကျိာ်အိတ်စ့အိတ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢအမၤချးခံနီၤသးအသးဒီး မံသပုၤဘန်အဃိ, ယုၤကထူးကွံာ်အဝဲသ့ၣ်အထူအစ့ဒီးတၢ်ကစံးအီၤ “ပုၤထူးပုၤတီၤသ့ၣ်ခါ ဟဲဒီးဟီၣ်တၢ်ယၢၤတၢ်လၢသုတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အုၣ်သံကျိာ်သံလၢာ်အဃိတက့ၢ်. တၢ်တြၢပအူးတဖၣ် အိတ်ကွံာ်သုတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ်လံ. ဃီၣ်အိတ်ကွံာ်သုထူသုစုလံ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဲတၢ်ပနီၣ်လၢသုဂီၢ်ဒီးကအိတ်ကွံာ်သုညာ်လီၤ.” ယုၤစံးဝဲဒၣ်, ဖဲမုၢ်နံၤကတၢ်န့ၣ် သုကနီၤဟူဘန်တၢ်စံးတၢ်ကတီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢသုပာ်ခူၣ်သ့ၣ်အီၤတဖၣ်, တၢ်လၢသုလီၤန့ၣ်

ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကကိးသၤတြီထီၣ်လၢအကစၢ်တဖၣ် အမဲၣ်ညါလီၤ. ပုၤကညီ ကစံးလီၤက့ၤအသးလၢအတၢ်န့ၣ်ယွၤအတၢ်မၤလိာ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢအအဲၣ် တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်အဃိ ဒီးကွံာ်ကပာ်ကွံာ်သးသမူတဖၣ်လၢယွၤပုၤက့ၤလၢ အသ့ၣ်စီဆ့ၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အသးန့ၣ် စၢဘူးဃးဒၣ်ဒီးတၢ်စုၤလီၤ ခိၣ်ခိၣ်လၢအအံၤတဃာ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်အခဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပုၤကဘၣ်မၤတၢ်ကိးဂးဒဲး အဆၢကတီၢ်လီၤ. ခရံၣ်ပာ်တၢ်ကွံာ်အလီၢ်ပစိာ်, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, တၢ်လီၢ် တၢ်လၢဒီး ဟဲလီၤတူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်လီၤ. ဒီးခရံၣ်မ့ၢ်သံကွံာ်ပုၤလၢ မ့ၢ်သုမၤ တၢ်တၢ်လၢယဂီၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ် ပကစံးဆၢက့ၤအိၤဒဲးလဲၣ်. တုၤမုၢ်နံၤကတၢ် ယွၤအတၢ်သံကွံာ် မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးပကစံးဆၢက့ၤဘၣ်ဒဲးလဲၣ်. ဖဲမုၢ်တနံၤန့ၣ် ပုၤတဂၤလၢ တမၤဘၣ်တၢ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သံကွံာ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး ကအုးအးကတၢ်ပျၢၤဝဲဒၣ်လီၤ. ကထံၣ်လီၤက့ၤအတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ် တဖၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးလဲၣ်အဝဲသ့ၣ်ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဆိၣ်အာအဃိန့ၣ်လီၤ. တမၤ ဂ့ၢ်တၢ်နီၤတမံၤ, တဃုထံၣ်န့ၣ်သးသမူနီၤတဖျၢၣ် ဒ်သိးကဟဲက့ၤဆူယွၤ အဂီၢ်ထံးဘၣ်, သးမံတၢ်ဝဲလၢ အတမၤတၢ်နီၤတမံၤလၢအကစၢ်အဂီၢ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်ဖးဘၣ်, ဒီးကဘၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤထူလီၤယိာ်လီၤ. မ့ၢ်စံးလီၤအသးလၢအပိာ်ခရံၣ်အခံဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်ဟးဂီၤဃုာ်ဒီး ပုၤအာ ပုၤသီတဖၣ်လီၤ. R & H, March 14, 1878.

ပုၤလၢအအိၣ်ဖုံ သလိးဖိတဖၣ်အတၢ်ဒဲးဘး

တၢ်လၢပုၤကသုအိၤဒီးထီၣ်အ့ၣ်ထီၣ်ဃးတဖၣ်န့ၣ် တုၤမုၢ် ပုၤကွဲးသးမုၢ်စီဆ့ၣ်ဒီးမၤတၢ်လၢယွၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်ကဲထီကအိၣ်ဝဲဒၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. တၢ်ဃုတၢ်မၤစၢၤသပုၤပုၤန့ၣ် ဒုးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ပုၤကညီ တဖၣ်အသးလီၤ. တၢ်စံးဆၢလၢ အဟဲက့ၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ဒဲးအံၤလီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပမ့ၢ်န့ၣ်သက့ ပုၤဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ပမ့ၢ်ကျၢထီၣ်ပမဲာ်ဆူခရံၣ်အအိၣ်ဒီး

ဃုတၢ်မၤစၢၤလၢကဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးပမၤတၢ်သ့ဖဲတၢ်မၤလၢ အလီၤဘၣ်ပုၤလီၤ. ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်ဒဲးဝဲအခါ, ဖဲပနုၢ်ဟူဘၣ်ဒဲးတၢ်ကိး ပသူထီၣ်လၢအလီၤသးကညီအခါ, မ့ၢ်ပကသဝံပစုဒီး ဆ့ၣ်နီၤအိၣ်ဒၣ်တၢ်, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ပကမၤအါထီၣ်ဒၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအအံၤတဃာ်အံၤ အဂီၢ်အံၤလီၤခါ.

သုမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကပီၤလီၤ. ယုၣ်ရှူးစံးဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤအိၣ်ဒၣ်ထဲ စ့ၤဂၤလၢအသ့ၣ်ညါဝဲအိၣ်ဒီးအဂံၢ်အဘါအိၣ်ဒီးအသူးအသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ အမၤစၢၤပုၤဂၤသ့ဒီး ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လၢ ပုၤဂၤ အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤပာ်ခူသ့ၣ်အတၢ်လၢပာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အပူၤဒီး ပာ်မၤ အသးဒ်သိးအတၢ်လၢပာ်တအိၣ်နီၤတမံၤဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပတြၢၤလီၤ အသးလၢ အဆိၣ်လီၤအသးတခီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မဲပုၤကသ့ၣ်ညါကိးဂးဒဲး လၢမူခိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအိၣ်ဝဲဒၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပုၤတဂၤမ့ၢ်ကၢာ်ခါ, ပုၤတဂၤ မ့ၢ်တမၤတၢ်ခါန့ၣ်လီၤ. ကုၢ်လၢအကၢာ်သံတဂၤစၢ နဘျၢလီၤနတၢ်လၢပာ်ဒီး နအိၣ်ကၢာ်အိၣ်ကျူအဃိ နဆိမိၣ်နကပူၤဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ခါ. မူခိၣ် အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါကအိးထီၣ်အသးဒီး အတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤဖျါထီၣ်အိၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဃုကညးဝဲတသ့လၢ ဘၣ်. တၢ်လၢပုၤယွၤဒုးဟၢကွၢ်ထွဲပာ်ပုၤန့ၣ် ပကဘၣ်သုအိၤဒဲးထဲလၢ ယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. ပတဘၣ်သုတၢ်လၢပာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢပကျိာ်ပစု ကအါထီၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.

ပုၤလၢအဘျၢလီၤအတၢ်လၢပာ်တဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢန့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မူအခိၣ်သလုးလၢ ဘၣ်တၢ်ကယၢကယဲအိၤလၢတၢ်မုၢ် ပလဲန့ၣ် ကပူၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. တုၤလၢမုၢ်နံၤခဲကတၢ်တစု ပုၤလၢ အိၣ်ကစုဒီးဘျၢလီၤအတၢ်လၢပာ် မ့ၢ်အိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်န့ၣ် ပကံၢ်ပဒုးအိၤတဘၣ်ဘၣ်. ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပာ်တၢ်လၢပာ်တဖၣ်တၢ်တသုအိၤလၢယွၤအဂီၢ် ဘၣ်, မ့ၢ်တခီတၢ်ဘၣ်သုအိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အအံၤတဃာ်အဂီၢ်ဒီး သးသမူ

ဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤဘၣ်လီၤမၤကွံာ်လၢတၢ်ခံးယိာ်ပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဆံးအါဆံးအါလဲၣ်န့ၣ် ပၤဂံၢ်ပဒုးအီၤတဘၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်.

ပုၤကညီတဖၣ်အသးစဲဘူးဒီးစ့အပူၤ, ထူအပူၤလၢ ကကဲဒိၣ်ကဲပုၤအဂီၢ် လီၤ. ကျဲးစးဝဲတက့ၢ်သ့ၣ်လၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဘါလၢ သးသမူဒီစီၤဒီး ဖဲအသံန့ၣ် ပာ်တ့ၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. စိာ်ဃုာ်ဝဲဒီးတၢ်သံတပူၤဃီတၢ်တန့ၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. တဘး တဘ့ၣ်ဖိမးတန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် မ့ၢ်ပကစံးလၢပုၤက့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ၣ်. ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်တ့ၢ်ဒံးအီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤလၢကလီဝဲအဃိ လီၤကံးဒီးပုၤအပူၤလီၤတမ့ၢ်ခါ. မ့ၢ်ပုၤက့ၢ်သ့တဖၣ် ကပာ်ဖိၣ်အတၢ်လုၢ်ဒိၣ် ပူၤဒိၣ်လၢမူခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကကျဲးစးဂံၢ်လီၤအသးလၢ တၢ်မူအထူအယိာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ကံးဆိးကျၢၤလီၤထူလီၤယိာ်န့ၣ် ပာ်ဖိၣ်က့ၤဆူ မူခိၣ်တက့ၢ်. ဖဲပတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲအလီၤန့ၣ် ပသးသမူ ကအိၣ်ဖဲန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. R & H, Oct. 7, 1884.

-o-

(၂၇)
တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်

ယွၤတမၤဆူၣ်ပုၤကညီလၢကအဲၣ်ကစၢ်ယွၤဒီး ကအိၣ်လုၢ်ပိာ်ထွဲ တၢ်မၤလိာ်အကျဲဘၣ်. ယွၤဒုးနဲၣ်ဝဲအတၢ်အဲၣ်လီၤလးလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါ န့ၣ်ပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဒိၣ်ကတၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤအတၢ်လုၢ်ဒိၣ် ပူၤဒိၣ်ကတၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးအီၤ ဒ်အမ့ၢ်ဝဲအဖိခွါထဲအိၣ်ဝဲတဂၤဃီန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တပျဲယွၤပုၤဘၣ်ဒီးမုၢ်တနံၤပကတုၤဆူတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၢ်လီၤ.

ယွၤမုၢ်လၢအဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကမၤအတၢ်မၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် အပူၤလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဂံၢ်ဘါတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးပကမၤဖျါထီၣ်အဝဲပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢပုၤကညီတဖၣ်အလီၤလီၤ. တၢ်အိၣ်ဝဲတရံးလၢပကပၤတဖၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးဖဲယွၤလိာ်ဘၣ်ပုၤအခါ ပကသုအီၤလၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်တဘၣ်ပကအိၣ်သပုၤသ့ၣ်သပုၤသးဒီး ပမ့ၢ်တသ့ဘၣ်အီၤလၢ ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ် ယွၤဒီးတၢ်လံာ်တၢ်လီၤန့ၣ်ယွၤအတၢ်လီၤ. မၤဖုၣ်လီၤပတၢ်အိၣ်မူအတီၤလီၤ. တၢ်လၢပပာ်အီၤဖုံသလီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မုၢ်တနံၤပကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် အီၤလၢယွၤအလီၤပစိာ်အမဲာ်ညါလီၤ. ခါဆူညါပတၢ်မုၢ်လၢအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ခုခါခဲအံၤပတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ် မၤအါထီၣ်တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတဖၣ်လီၤ.

ပလီၤပလၢအိၣ်ဒၣ်ဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်, တုၤမ့ၢ်ပမၤကလီၤယွၤအတၢ် တမံၤမံၤန့ၣ် ပဃုၢ်ပူၤဖျဲးပသးတသ့စ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢပဒီးန့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ ဒိၣ်ဒိၣ်လၢယွၤအအိၣ်အဃိ ဒီးပကဘၣ်မၤယွၤအတၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါလီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ပုၤတဖၣ်လၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါ

အါအါလာယွၤအအိၣ်န့ၣ် အါစုအါဘျီသးပုၤနီၣ်ယွၤအဘျူးဒီး တသ့ၣ်ညါ တၢ်မဲၣ်ဆှံးဘၣ်မၤကလီၤအသးန့ၣ်လီၤ. ကတိၤအာယွၤလၢပုၤကညီၣ် အမဲၣ်ညါဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်အာလၢအဒိပုၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တဃု မၤစၢၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဘၣ်. ယွၤအတၢ်မၤန့ၣ်ကတမၤဝဲစ့ၢ်ဘၣ်. ပုၤတဂၤလၢ အတၢ်ကမၣ်တအိၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တူၢ်တၢ်ဘၣ်ဆၢ တသးကညီၣ်မၤလီၤက့ၤဝဲအကျဲ ဘၣ်. တၢ်မၤစၢၤပုၤမ့ၢ်ကမဲၣ်ဖိဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဘၣ်. တပၢ်ဖျါထီၣ် အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွၢ်လၢ ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်သကဲးပတၢ်အဂ့ၤစ့ၢ်ဘၣ်. မၤန့ၢ်မၤဃာ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအိၤတဖၣ် လီၤ. ဟ့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိအဘူးအလဲကဘျးကဘျၢ်လီၤ. လီၤန့ၢ်ဝုၤန့ၢ်ပုၤလၢ အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့စ့ၤတဖၣ်လီၤ. ဂုၢ်ဆူၣ်ဂုၢ်ပျီန့ၣ် ပုၤမ့ၢ်ကမဲၣ်အတၢ်လီၤ. ပၢ်ဖျိၣ်တၢ်စု လီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအဘၣ်အာဒီးသးသမူတဖၣ်အသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢန့ၣ်မဲၣ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်အလီၢ်ပစိၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢတမၤဘၣ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဟီထီၣ်ကွံၣ်အိၤ “ပုၤဂုၢ်ဆူၣ်ဂုၢ်ပျီတၢ်ဖိတဖၣ် ဟးထီၣ်လၢယမဲၣ်ညါခဲအံၤတက့ၢ်” န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်လီၤပျၢ်လီၤပုၤ

ဖဲတၢ်စံၣ်ညီၣ်အမုၢ်န့ၣ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၣ်ကအိၣ်ဖျါထီၣ်လဲၣ်. ပုၤလၢ အစံးလီၤအသးလၢ ယမ့ၢ်ခရံၣ်ဖိတဖၣ်တမၤတၢ်လၢယွၤအဂီၢ်ဘၣ်. မၤတၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တိၢ်ပၢ်အမီထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤဒၣ်သးမ့ၢ်အတၢ်မၤ အဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. ဃုတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟၢထဲဒၣ်ကကဲဘျူးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်လၢလဲၣ်လၢ ယွၤဒုးပၤကွၢ်ထွဲအိၤသ့ၣ်တဖၣ်မၤလီၤစၢ်မၤကလီၤဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် လၢပုၤဒီးတၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်လီၤ. တဆဲးကျိၤဒီး ယွၤတီတီလီၤလီၤဘၣ်. အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် စံးကတိၤအာယွၤဒီး စံးကတိၤအာ ပုၤကညီၣ်ကဒဲကဒဲလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်လၢဒီး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်အဃိလီၤ. ဘၣ်ဆၢဒီး ယွၤကသမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပျီၣ် ခဲလၢဒီး တၢ်အိၣ်အသးတဖၣ် ကဖျါထီၣ်လီၤ. ဖဲခရံၣ်ဟဲက့ၤလီၤန့ၣ် ပုၤတီပုၤလီၤ, ပုၤတတီတလီၤ, ပုၤမၤယွၤအတၢ်, ပုၤတမၤယွၤအတၢ် ကအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

ယွၤတတူၢ်လိာ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်သးအ့ၣ်တဲာ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ဖံး တၢ်မၤလၢတၢ်သးစၢ်ဆၢတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တနံၤဒဲနမၤတၢ်အသိး ယွၤကစံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်လၢအလီၢ်အလၢ, ပုၤတအိၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်လၢ, ပုၤထူးတီၤ, ပုၤဖျိၣ်ဖိမ့ၢ်မတၢ်တဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးသးလၢ အအိၣ်ဒီးဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ယွၤတကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါနီတမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၢဖဲအအိၣ်မူဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မ့ၢ်မၤဘၣ်ဃးအသးဒီးယွၤအပုၤဟံၣ်ဖိ, မ့ၢ်ပၢ်ဒိၣ်ယွၤအမံၤသတး ဒီးယွၤ ကတူၢ်လိာ်အိၤဒဲအခုအပုၤအသိးလီၤ. ယွၤကစံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ် ကုၢ်လၢ အကလုာ်တီတဂၤဧာ လဲၤဒီးန့ၣ်လီၤဆူနကစၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟၢအလီၢ်ဒီး အိၣ်ဒီး အိၤလီၤန့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 5, 1891.

တမ့ၢ်ထဲးစိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤလီၤ

တၢ်သမံသမိးလၢယွၤအမဲၣ်ညါခဲလၢဒ်အံၤ တၢ်သံကွၢ်ကဟဲထီၣ်လၢ မ့ၢ်သုန့ၣ်မနုၤလဲၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်သုမၤတ့ၢ်မနုၤလဲၣ်တခီလီၤ. ပုၤအဝဲသ့ၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအတီၢ်န့ၣ်တၢ်မၤလိာ်ဧါ, မ့ၢ်တမ့ၢ်ပုၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအဃု မၤဘျူးက့ၤလီၤဒၣ်အသးလီၤဧါ. မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤတၢ်ဂ့ၤခီဖျိ, မၤတၢ်လၢ တၢ်သးကညီၣ်, လၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံ, အဲၣ်ပုၤဂၤအါန့ၢ်အိၣ်လီၤက့ၤအသးဧါ. မ့ၢ်ညီကွံၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢပုၤဂၤကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဧါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအပူၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူ မ့ၢ်လီၤပလိာ် အသးဒီးသကဲာ်ပဝးအဂ့ၤအဝါ, သ့ၣ်ကပုၤသးကပုၤ, ညီကွံၣ်လီၤက့ၤ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး, မၤဂ့ၤတၢ်ဒီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အဂ့ၤကတၢ်လၢ

ခရံၣ်ကစၢ်အအိၣ်ဒီးကအိၣ်န့ၣ်လီၤဘၣ်ဆူ ကီၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤ ပၣ်အီၤလၢထံးလၢသီလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢပအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤကွၢ်ပသးတခီတၢ်ဒီး ပသးကီၤလၢ ဖဲပထံၣ် ဘၣ်ပုၤဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဘၣ်ဆၣ် ပဃၢ်ကဒါပသးအဃိ ခရံၣ်ကစၢ်အသးဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးဒိၣ်မးလီၤ. R & H, July 13, 1886.

တၢ်စံးပၣ်လၢပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်အကလုၢ်တီၢ်အဂီၢ်

“သ့ၣ်လၢအသ့ၣ်လီၤအသးလၢထံးန့ၣ်” မ့ၢ်တၢ်ကတီၤတထံးလၢ အခီပညီအိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. အခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘူၣ်မၤတီၢ်ဒီး စုဟ့ၣ်ခိၣ်ဖးတဘီယူၤဃီလီၤ. ယွၤပၣ်ဃၢ်စုလၢအပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်အစုပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သီးဒီးကျိၣ်စုလၢအလိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကမၤန့ၢ်အီၤညီညီအဂီၢ်လီၤ. ဒ်သီးဒီးကမၤဘျးမၤဖျိၣ်တၢ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒ်သီးတၢ်တမံၤလၢလၢလၢ တၢ်ခဲလၢအပူၤ လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တထံၣ်ဃီဒီးသုကအါထီၣ်လၢ တၢ်မၤဂ့ၤ ကီးမံၤဒဲးလီၤ. ဒ်တၢ်ကွဲးအသးအသိး ဖုံလံတၢ်လံ ဟ့ၣ်လံတၢ်လၢပုၤဖျိၣ်ဖိ ယၢ်ဖိလံ. အတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤကအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလီၤထူလီၤယိၣ်လီၤ. ဒီးပုၤလၢ အဟ့ၣ်လီၤတၢ်ချံလၢပုၤဖျိၣ်တၢ်အဂီၢ်, ဒီးကိၣ်လၢပုၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်, ကမၤ ပုၤထီၣ်သုတၢ်ချံဒီးမၤအါထီၣ်သုတၢ်တီၢ်လီၤအတၢ်သၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. (၂ကရံၣ်သူး ၉၃-၁၀) စုလၢအဟ့ၣ်တၢ်ချံလၢ ကဖုံတၢ်န့ၣ် ယွၤကဒုးဆူၣ်ထီၣ် အဂီၢ်အဘါဒီးပုၤကမၤသကိးတၢ်ဒီး ယွၤပကစၢ်လီၤ. 9T 132.

နီၤဖး (၅)

ပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်

ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းတော်စုလီလီခိန်ခိန်တဖန်

၂၈. တော်စုလီလီခိန်ခိန်ဘန်တော်ဟုန်လီလီမုာ်လောတော်နန်နာ်
တလလန်ကစာ်အဃိ ----- ၁၄၂

၂၉. တော်ဃုနုာ်တော်စုလီလီခိန်ခိန် ----- ၁၅၁

၃၀. တော်ဘန်ယိာ်လောတော်စုလီလီခိန်ခိန်အါထီဉ်ကီထီဉ် ----- ၁၅၈

၃၁. မုာ်ကီလံာ်အပျံသကွီ ----- ၁၆၇

၃၂. တော်သူကမန်တော်စုလီလီခိန်ခိန် ----- ၁၇၀

၃၃. တော်သးကညီပုဂံပေးကွပ်ကမ်း ----- ၁၇၃

(၂၈)
**တော်စုလီလီခိန်ခိန်ဘန်တော်ဟုန်လီလီမုာ်လော
တော်နန်နုာ်တလလန်ကစာ်အဃိ**

ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းခရံခရံအခံတဖန် တဘန်မကလီတော်စုလီလီခိန်ခိန်တဖန်ဘန်.
တော်စုလီလီခိန်ခိန်နုာ် ယွဟုန်လီလီ မုာ်လောနုာ်ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းအတလလန်အဃိလီလီ.
ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းနုာ်ဘန်တော်ဆိဉ်ဂုဂံတဖန်ဒီး မုာ်သူဝဲလောတော်ကွပ်ကမ်းဘန်နုာ်
ကဒီးနုာ်ဘန်ဝဲ တော်ဆိဉ်ဂုဂံလီလီထူလီလီယိာ်လီလီ. တော်လောပဒီးနုာ်ဘန်အီတဖန်
ပသူအီဖဲပသးတသ့ဘန်. မုာ်လောပဒီးနုာ်ဘန်တော်ခွဲးတော်ယာ်လော ပကပေး
ကွပ်ကမ်းတော်စုလီလီခိန်ခိန်ပမအီဖဲပသးတသ့ဘန်. ပဃုအါထီဉ်အတော်စုလီလီခိန်ခိန်
ဒဉ်ပဝဲတပာဘန်. ပမုာ်သူဘန်ပကီနုာ် မုာ်တော်မကမန်ယွ, ဒီးတော်မကမန်
ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းစုာ်ကီးလီလီ. လောခံကွာ်ဒီးကကဲထီဉ်တော်သဘိဉ်ဘုဉ်ဆးဃာ်ဖဲဒိဉ်ဒီး
ကဘန်ကီဘန်ခဲကွာ်ပုဂံပေးကွပ်ကမ်း.

ဟီဉ်ခိန်ဖိတဖန်ပာ်ဒိဉ်ပာ်ထီပုဂံပေးကွပ်ကမ်းဒိဉ်ကီဒိဉ်ဒီး မုာ်ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းဖိယာ်ဖိနုာ်
ဆိကမိဉ်ဆဲးဝဲဒဉ်လီလီ. ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းပုဂံပေးကွပ်ကမ်းအိဉ်မကတော်လောယွအကီတဖန်
အိဉ်ဒီးမဝဲဒီးယွဆိဉ်ဂုဂံအါထီဉ်အဝဲသ့ဉ်လီလီ. အဝဲသ့ဉ်အသကဲာ်ပဝဲဒီးအိဉ်
ဖျါထီဉ်မုာ်ယွကွာ်ဟုန်လီလီတော်မုာ်အထူအယိာ်အခိဉ်သလးကွာ်ဒါတကွာ်ဒါ
နုာ်လီလီ. ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းပုဂံပေးကွပ်ကမ်းပုဂံပေးကွပ်ကမ်းတော်မကမန်အီလော မုာ်ကွာ်နုာ်ဘန်
တော်မုာ်အခိဉ်သလးဒါ တကွာ်နုာ်ဘန်ဒါနုာ် ဒီဖျါလောအဝဲသ့ဉ်အတော်အိဉ်မု
အတော်ကပီလီလီ. ပုဂံပေးကွပ်ကမ်းဒီးနုာ်ဒဉ်ထဲတော်ထူးတော်တီလောဟီဉ်ခိန်ခိန်လီလီ.
ဘန်ဆဉ်အဝဲသ့ဉ်မုာ်သ့ဉ်ညါဝဲလော မုာ်ခိဉ်အတော်မုာ်အထူအယိာ်အထူးအတီ
အဂုာ်နုာ် မုာ်အသးကအိဉ်မသးဒဲလဲဉ်. အဝဲသ့ဉ်အသကဲာ်ပဝဲဒီးကအိဉ်ဖျါထီဉ်ဝဲ
ဖဲနုာ်လီလီ. သးလောအဃုမကျူးလီလီကွာ်ဒဉ်ထဲအသးလောဟီဉ်ခိဉ်အံးနုာ်
လဲးနုာ်ဆူမုာ်ခိဉ်ဘီမုာ်တသ့လောတဂုဘန်. လောမုာ်ခိဉ်ဘီမုာ်နုာ် ပုဂံပေးကွပ်ကမ်း

သိးသိးခဲလၢလီၤ. တဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီၣ်ဘၣ်. ပုၤကဲဒိၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိတၢ်ကပၣ်လီၤဆီအိၣ်ဘၣ်.

ဘၣ်မနုၤအဃိ ပုၤကိးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢ ယွၤအဘျၢၣ်လဲၣ်. အဂ့ၢ်ဒိၣ်အံၤမုၢ်ကီၤလံၢ်ဃုလုပစီပုၤကညီတဖုၣ်လၢတၢ်သးကွံစ့, ဒီးလၢခံန့ၣ်ကဲတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဘၣ်နးဘၣ်ဖျိၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်သူၣ်ထီၣ်ယွၤအဘီအမုၢ်, ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤစိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်ဆူထံဂုၤကီၢ်ဂၤ, ဒီးတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤခရံၣ်အဂ့ၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖုၣ်ဒ်လဲၣ်. ယွၤမၤလိာ်တ့ၢ်န့ၣ်လၢ နကဘၣ်သူအိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်လံၤလီၤ. ယွၤန့ၣ်န့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကပၤကွၢ်ထွဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. နမ့ၢ်တမၤအတၢ်မၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီး အဝဲကစံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအကိးလီၤအသးလၢခရံၣ်ဖိတဖုၣ် ကဘၣ်သူစ့, လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤ စ့လၢအအိၣ်ဒီး အိၣ်တဖုၣ်သူဝဲထဲလၢအသးအတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ် ဒီးသးသမူသ့ၣ်တဖုၣ် ဘၣ်ဟးဂီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဃိလီၤ. ဘၣ်လီၤတၢ်ဆူတၢ်ဒဲးဘးယိာ်အပူၤလီၤ.

မ့ၢ်ပုၤမၤလၢကလီၤကျိၣ်စ့တဖုၣ်ဒ်လဲၣ်

ယွၤန့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ပုၤကညီဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢကျိၣ်စ့တဖုၣ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ် ပုၤကသံၣ်ညါသူး, သံးဧါကံးဧါလီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖုၣ် မ့ၢ်အမၤဟးဂီၤပုၤကညီအဃိ ယွၤတြီၤသုပုၤတသူတဂ့ၤလီၤ. ပုၤလၢအသူဒီးအိၣ်ဝဲတဖုၣ်မ့ၢ်အဟ့ၣ်လီၤအသးသမူဆူ မုၢ်ကီၤလံၢ်အစုပူၤလီၤ. တၢ်လူၤဘၣ်ထးခိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်မၤဟးဂီၤပုၤကညီအခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်တဘၣ်တပုၤလၢအဃိ မ့ၢ်သးအိၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဒၣ်ထဲဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. လၢနီၤသးတခီဒု အဂံၢ်အဘါယံၣ်လီၤစ့ၤလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. နီၤဖးပဲာ်ဖးတၢ်လီၤထူလီၤယိာ်ဒီးတၢ်တကီၢ်ခါအဆာတဘၣ်လၢဘၣ်.

မုၢ်ကီၤလံၢ်မၤထီၣ်ကျဲ ဒ်သိးပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ်ကမၤလၢကလီၤယွၤအစ့လၢအဟ့ၣ်လီၤပၢ်ပုၤကညီတဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တၢ်န့ၢ်စ့, တၢ်ဒိဖဲ, တၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်ပြာကသ့ၣ်ဃ့ၣ်, တၢ်ဂဲၤကလံၣ်သ့ၣ်တဖုၣ် မုၢ်ကီၤလံၢ်ကူၢ်ထီၣ်ဝဲဒီးဒ်သိးကမၤဟးဂီၤပုၤကညီလီၤ. မၤတၢ်သူၣ်ဖုံသးညီန့ၣ် ဆိမိၣ်ဝဲလၢ ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်ဒီး ကျဲးစးမၤဝဲသပုၤတၢ်လီၤ. အကတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖုၣ်မၤဟးဂီၤဂံၢ်ဘါလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအဖိအလံၤတဖုၣ်လီၤ. နီၢ်ခိၣ်လၢခရံၣ်ဟဘၣ်, နီၢ်သးလၢခရံၣ်ဟဘၣ်ဒီးတၢ်တဖုၣ်အံၤလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ပုၤကညီဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကသူအိၣ်လၢမုၢ်ကီၤလံၢ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်တီတၢ်လီၤတဖုၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တဖုၣ်ဆိတလဲဝဲအသးဆူတၢ်ဟးဂီၤလီၤ.

ပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ်မၤဟးဂီၤတၢ်တီတၢ်လီၤသးလၢအစီအဆူ ဒီးဒုးကဲထီၣ်က့ၤသးလၢအလီၤကံးဒီးသးလၢစီၤနီၤအၤအမုၢ်န့ၣ်အသိးလီၤ. တၢ်အကတၢ်ကဘၣ်လီၤ.

ဒ်သိးစီၤနီၤအၤအမုၢ်န့ၣ်

ဖဲလၢထံတချုးလုၢ်ဘၢဒီးဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အခါ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ်အသကဲာ်ပဝးဒီးခုခါဆာကတီၢ်ခဲအံၤလီၤကံးလံၤလီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်ပဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤဒီးတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မုၢ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ် မၤဘၣ်အာဟီၣ်ခိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဒဲးဘးလီၤ. မုၢ်ကီၤလံၢ်ကျဲးစးမၤကီၤမၤခဲပုၤကညီအတၢ်အိၣ်မူ ဒ်သိးဒီး သးသမူသ့ၣ်တဖုၣ်ကဟးဂီၤလီၤ. အဃိပုၤလၢအဲၣ်ခရံၣ်ဒီးအိၣ်မူ ဒ်ခရံၣ်အတၢ်မၤလိာ်တဖုၣ်ကဘၣ်ပၢ်အသးကဖၤလၢ ဒ်သိးတလီၤဘၣ်ဆူတၢ်လုပစီအပူၤဘၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ထုကဖုၣ်ထီၣ်ဘိလီၤ. တၢ်မၤမုၢ်မၤခုၣ်သးအဂီၢ်စ့လၢအလၢကတဖုၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ယွၤအစ့လီၤန့ၣ် ကြးသ့ၣ်ညါဝဲကိးဂၤဒဲးလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သူဘၣ်စ့လၢ တၢ်မၤမုၢ်အသးအဃိ ကဲတၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ခရံၣ်အဒုၣ်အဒါမုၢ်ကီၤလံၢ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖုၣ် မ့ၢ်တရံးဒီးဃာ်က့ၤအသးဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ် စ့သ့ၣ်တဖုၣ်လၢကသူဝဲန့ၣ် ကမ့ၢ်ဒၣ်ထဲ

အမၤစၢၤပုၤဂၤဒီးအံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အံၤအိၣ်ပုၤဝဲဒီးတၢ်သးဝံၤလီၤဒီး, တၢ်ကူတအိၣ်ကၢတအိၣ်, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ, တၢ်သံတၢ်ပုၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အိၣ်ဝဲပုၤဂၤလဲၣ်. မ့ၢ်ကီၤလံာ်တုၤထီတၢ်တမံၤဝံၤတမံၤ ဒ်သိးပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကအါအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်မးဒ်န့ၣ်ဒီး ကထံၣ်ဘၣ်ပုၤကညီအနီၣ်သးအပတီၣ်လီၤ.

ခရံၣ်အသးအိၣ်ပုၤကညီအဟံၣ်ခူၣ်လီၤခူၣ်ခိၣ်မး

ကစၢ်တဂၤလၢအပၢဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်အံၤ ဟဲလီၤဒီးဟံးန့ၢ်ပုၤကညီအက့ၢ်အဂီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. တၢ်ကလုာ်န့ၣ် ဟံးန့ၢ်ပုၤကညီအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးအိၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤကညီလီၤ. ပကစၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အသးအိၣ်ပုၤကညီဟံၣ်ခူၣ်ဃီခူၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ် ပနၢ်ပၢ်အီၤတသ့ဘၣ်. ကစၢ်သ့ၣ်ညါသးသမူအလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. ဖဲခရံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ပုၤကညီလၢ အပုၤက့ၤဝဲလၢအသ့ၣ်တဖၣ် လူၤပိာ်ထွဲမ့ၢ်ကီၤလံာ်အကျဲန့ၣ် အသးဘၣ်ဒိၣ်ခိၣ်မးလီၤ.

ခရံၣ်ဒီးမ့ၢ်ကီၤလံာ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်လိာ်သးလၢ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အသးသမူအထူအယိာ်အဂီၢ်န့ၣ် တုၤမ့ၢ်ခရံၣ်အသးဘၣ်ဒိၣ်လၢ ပုၤကညီအဃိဒီးမ့ၢ်ကီၤလံာ်အသးမုၢ်ဘၣ်အီၤဒိၣ်မးလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်လၢပုၤတုၤဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤဘၣ်ဆၣ်လၢပဂီၢ်အဃိ ဟဲလီၤတူၢ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်တၢ်နးအဃိ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခူၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီတဖၣ် သးပုၤနီၣ်တၢ်အဒိၣ်အမုၢ်တခါအံၤအဂီၢ်ဒီး လူၤဖဲအသးမၤဖဲအသးဒီးဃုတၢ်ထူးတၢ်တီၤထဲကမၤန့ၢ်အိၣ်ကဲလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. မၤလီၤပံာ်မူခိၣ်အတၢ်ကပီၤန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ဃာ်ဒိၣ်ချၢအသးဒီးယွၤလူၤပိာ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးကွံတဖၣ်အကျဲလီၤ. ပုၤကညီန့ၣ် အသးသဒ့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဒီး ညိကွံာ်ဝဲယွၤအတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံာ်လီၤ. မ့ၢ်မးမၤတၢ်ဒဲးဘးအဒိၣ်အမုၢ်ကတၢ်လီၤ. တုၤအပျဲဟးထီၣ်ယွၤအတၢ်အဲၣ်

အသးလၢအပုၤဒီး ဃုာ်သဖိဃီၤချ့သဒဲးဆူတၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ပုၤလၢအသ့ၣ်စီကွံာ် ပနီၣ်သးတၢ်လုာ်ဟံၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲထဲပကစၢ်ယွၤတဂၤနီၤလီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်တၢ်သံအသးလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ခရံၣ်ပာ်ပုၤကညီလၢတၢ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢပနီၤဖးဝဲဒဲးဖး အပူၤတသ့ဘၣ်လီၤ. ခရံၣ်အဲၣ်ဒီးလၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ကအံၤထွဲကွၢ်ထွဲလီၤက့ၤအတၢ်အိၣ်မူဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢခဲကိာ်တဃာ်အဂ့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်မ့ၢ်ကွၢ်စိဒၣ်တၢ်ဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ် အတၢ်အိၣ်မူကကပီၤထီၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ဒီးနီၣ်သးအတၢ်ထံၣ်ဒီး သ့ၣ်ညါလၢမူခိၣ်အသီဟီၣ်ခိၣ်အသီအဂ့ၢ်, မ့ၢ်တၢ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်န့ၣ်, ဖဲအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ကပုၤဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်သးမံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

ခရံၣ်ဖိတဂၤလၢအကဲဘၣ်ယွၤအပုၤပၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်န့ၣ် ကပုၤဝဲဒီးတၢ်သ့ၣ်မံသးမံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်အသးအိၣ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤစီၤအၤဒၣ်နီၣ်အံၣ်အုၣ်အဖိခွါဒီးဖိမုၢ်တဖၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ကိးသတြီထီၣ်လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤကညီတဖၣ်လၢကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးအတၢ်စာဃာ်လီၤ. ဃုကညးပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢကကွံာ်တုၤကွံာ်တၢ်အတၢ်သီတဖၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဟဲစိာ်န့ၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒီးစံးဝဲ “ပာ်သုတၢ်ထူးတၢ်တီၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤတဂ့ၤလီၤ.

တၢ်လုပစီအတၢ်ကုၢ်သ့ကုၢ်ဘၣ်

ခရံၣ်ထံၣ်တၢ်ဘၣ်ယိာ်တၢ်ဘၣ်ဘီအိၣ်လၢပမဲာ်ညါလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါဝဲပဒုၣ်ပဒါမုၢ်ကီၤလံာ်န့ၣ် လၢပုၤဝဲဒီးတၢ်ကုၢ်တၢ်ကျူလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလၢအဝဲသ့ၣ်ညါဝဲလဲၣ်န့ၣ်. အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်လဲာ် ဘၣ်တူၢ်တၢ်လုပစီအဃိန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးစီၤအၤဒၣ်အဖိအလံၤတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သးကညီန့ၣ် ခရံၣ်တူၢ်တၢ်သံလီၤ. စီၤအၤဒၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်ကန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအကဟုကညီၣ်လီၤမာ်ဝဲလီၤ. ဒီးခရံၣ်ဟဲလီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိၣ်ကန့ၣ်အဃိ အတၢ်ကဟုကညီၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်က့ၤဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးက့ၤအီၤဆူခရံၣ်အအိၣ်

ဒ်သိးဒီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢကပီၤလီၤ. တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအိၣ်ဖျါ ဒိၣ်မးလၢ ပုၤတဖၣ်လၢ ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကပီၤဝံၤမၤဒီး ဃာ်ကဒါက့ၤအသးဆူ တၢ်ခံးကျါလီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ကအိၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လီၤ. တၢ်လၢခရံၣ်စံးကတီၤပာ်တ့ၢ်တဖၣ်အံၤ အရူဒိၣ်ဝဲဒၣ်နးမးလီၤ. ပုၤတပာ်ကဲ ဘၣ်အိၣ်သ့တအိၣ်တဂ့ၤ.

ပုၤကညီၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးဃုန့ၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤဒီး ဃာ်ကဒါ အသးဆူတၢ်အာအပူၤ ဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးအိၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲအသိးလီၤ. မ့ၢ်ဒၣ် တၢ်ထူးတၢ်တီၤကန့ၢ်အကျဲးန့ၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဃုကျဲးလၢတတီၤတလီၤအါဘိလီၤ. တၢ်ဃုဆိယွၤအဘိအမုၢ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢအအိၣ်ဂၢၢ်ကျါလၢပုၤကညီ အဂီၢ်လီၤ. ဒီးပုၤကညီတဖၣ်ကျဲးစးမၤစ့ၢ်ကိးဝဲလီၤ.

ယွၤန့ၢ်ပုၤကညီဒီးဟ့ၣ်လီၤအးလီၤဝဲတၢ်သ့တၢ်စ့, တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီတဖၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီး သုကမၣ်ယွၤအစုအကျိၣ် တဖၣ် လၢကျဲးအကမၣ်လီၤ. ဃုမၤပနံးတၢ်ကဒီးယွၤအတီၢ်အစ့ဝံၤဖဲတၢ်လိာ် ဘၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢကဘၣ် မၤစၢၤက့ၤပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအခါ အစုအတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တအိၣ်လၢဘၣ်. လၢတၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ် ကျိၣ်စု သ့ၣ်တဖၣ်တလၢလၢဘၣ်. ပာ်ဖျိၣ်နတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢပအူးတအ့ၣ်, ဃီၤတအ့ၣ် အလီၢ်န့ၢ်တက့ၢ်. ပာ်ဖျိၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ်ဂုၢ်န့ၢ်ပျီၤန့ၢ်အိၣ်တသ့ဘၣ် အလီၢ်န့ၢ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ဖဲသ့တၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အလီၢ်န့ၢ် သုသးသမူကအိၣ်ဝဲဖဲန့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ကတီၤတထံၣ်အံၤ မ့ၢ်ခရံၣ်ကစၢ် အတၢ်ကတီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်လီၤတူၢ်လီၤကံၢ်မးလၢ ကဘၣ် ဒိကန့ၢ်ခရံၣ်အကလုာ်န့ၢ်လီၤ.

ယွၤကမၤဆူပုၤကညီတဖၣ်လၢ ကဘၣ်မၤတၢ်ဘျၢၣ်ဘျၢၣ်တီတီ, အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်သးကညီၣ်, ဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤသးဘၣ်. ယွၤတမၤဆူဘၣ်. မ့ၢ်တခီ ယွၤဒုးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အာအကျဲးလၢ ကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အဘျုးအိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီးလဲၣ်. မ့ၢ်တမ့ၢ်အဘျုးတအိၣ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၢ် ယွၤဒုးသ့ၣ်ညါပုၤကညီလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲဒၣ် “ပိာ်ယခံတက့ၢ်” ဘၣ်ဆၣ်

တမၤဆူပုၤဒ်သိးဒီးပကလူၤပိာ်ဒီးယီၢ်အခိၣ်လီၤန့ၢ်ဘၣ်. တမၤဆူဝဲဘၣ်. ပမ့ၢ်လူၤပိာ်ဒီးယီၢ်လီၤခရံၣ်အခိၣ်လီၤန့ၢ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပတၢ်ဃုထၢလၢအဘၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ပထံၣ်ဒီးန့ၢ်ပာ်ခရံၣ်အတၢ်သကဲာ်ပဝးသပုၤကတၢ်န့ၢ် ပကအဲၣ်ဒီး လီၤကံၢ်ဒီးခရံၣ်န့ၢ်မးလၢပသးပူၤလီၤ. ဒီးကလူၤပိာ်ထွဲအဝဲအကျဲး ဒ်သိး ပကသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်အိၣ်လီၤ. ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤကလီၤကံၢ်ဒီး မ့ၢ်ဆူအတၢ်ကပီၤလီၤ. ဒီးပကထံၣ်သ့ၣ်ညါပဝဲဒၣ်လၢပုၤတီၤပုၤလီၤအကျဲးန့ၢ် ကပီၤဒီး မၤအသးဒ်မ့ၢ်ဆူထီၣ်အတၢ်ကပီၤန့ၢ်လီၤ. R & H, March 31, 1896.

တၢ်ပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတမ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးဘၣ်

ပုၤထူးပုၤတီၤမ့ၢ်လၢအကဲပုၤကျိၣ်အိၣ်စုအိၣ်အဃိ လံာ်စီဆုံတပာ်ဖျါအါ အဝဲသ့ၣ်နီတမံၤဘၣ်. တၢ်ပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၢ် လံာ်စီဆုံတပာ်ဖျါလၢ တၢ်ဒဲးဘးစ့ၢ်ဘၣ်. ကျိၣ်စုသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး လံာ်စီဆုံတပာ်ဖျါလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘး အခိၣ်ထံးစ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီးကျိၣ်စုသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ လံာ်စီဆုံတပာ်ဖျါဝဲဒၣ်လီၤ.

ပုၤမ့ၢ်သ့ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢယွၤအဘိအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ် မ့ၢ်စုဒုၣ်စုတီၤအဆူဒီးလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်မးလီၤ.

လံာ်စီဆုံတပာ်တၢ်ကမၣ်လၢ ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့သ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်ဘၣ်. တၢ်ကူၣ်သ့မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်မၤပသးလၢ ပဆိၣ်လီၤပသး, အိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒုၣ်တၢ်ဘျၢၣ်လၢအဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်ပာ်မၤသးလၢ တၢ်ကီၤသးတဖၣ်တဒုးကဲထီၣ်တၢ်တီၤတၢ်လီၤလၢပဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်ထူးတၢ်တီၤဂ့ၢ် ကျိၣ်စုဂ့ၢ် တုၤမ့ၢ်ပဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီလၢကစုၤလီၤဒီးပဝဲဘးအိၣ်န့ၢ် ကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. လံာ်စီဆုံစံးဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်လၢယွၤဃုပုၤတဖၣ်, တၢ်ကူၣ်တၢ်ပာ်, တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံ, တၢ်အဲၣ်ထူအဲၣ်ယွၤတဖၣ် မ့ၢ်ကျိၣ်ဘၢ အသးဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံန့ၢ် ကဲထီၣ် “ဘၢ” လၢကဖီၣ်ပုၤအဂီၢ်လံ လီၤ. လၢကပီၤလၢအလၢပုၤဝဲဒီးအကဟုကညီၣ်န့ၢ် ပုၤမ့ၢ်ကျိၣ်ဘၢအိၣ်လၢ

တၢ်မုၢ်တၢ်လၢတကီၢ်ခါဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤတမံၤလၢ သးအသ့ၣ်ညါ တၢ်တအိၣ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဃုထာလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ဘၣ်လီၤ. စီၤန့ၣ်ရီၤ ဆါလီၤကွံၣ်ဖိဝဲၣ်ကိၢ်အလီၢ်လၢတဘျဲကသူတလီၤခိၣ် မ့ၢ်လၢထံၣ်ဒၣ်တၢ်ထဲ အမံၢ်ဆူၣ်ကတၢ်ဖိအဃိန့ၣ်လီၤ. ဝံဘၢလးသးကွံၣ်ပုၤမံးဒယၣ်ဖိအခိၣ်ဖး တၢ်ဟ့ၣ်ဒီး ပျဲပူၤကွံၣ်ယွၤအတၢ်သးအိၣ်လၢအလီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤယုဒၢအိၣ်စကၤ ရံၤအိၣ်ဆါလီၤကွံၣ်အကစၢ်ခရံၣ်လၢစုသၢဆံလီၤ.

တၢ်သးကွံၣ်စုမ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးအခိၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်လံၣ်စီဆုံ ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီလၢ ကျိၣ်စုတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢပုၤကညီတဖၣ်ကသူဝဲလၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်ဒီး ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကလုၢ်တီၤဒီး ယွၤလီၤ.

ယွၤဆိၣ်ဂ့ၤစီၤအကြၢဟ့ၣ်ဒီးအတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲ လီၤ. ထူၤနီၤစုနီၤတဖၣ် အါထီၣ်ဝဲလီၤ. လံၣ်စီဆုံပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤလၢ အဘၣ် ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်အဂ့ၢ်. စီၤဒၢဝံး, စီၤရၤလီၤမိၤ, စီၤယဟီၤရၤဖးဒီးဃံးစကံယၤတဖၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်လၢလီၤ.

တုၤမ့ၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤပၢ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၣ် နမူဒါ အိၣ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်လုပစီအိၣ်ဘူးဒီးန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲအါဂၤ ဖဲဘၣ်တၢ်ကိ တၢ်ခဲဒီးထံၣ်ဘၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤအကျဲသတးဒီး လူၤပိၣ်ဝဲအကျဲအဃိ ပုၤအါဒံ အါဂၤလီၤဘၣ်လၢတၢ်လုပစီအပူၤလံလီၤ. ဖဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီး တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ် အသးအိၣ်ဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤအသးလီၤ. မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ပုၤဝဲဒီး ပုၤအဲၣ်လီၤဒၣ်သး ပုၤသးကွံၣ်စု, ပုၤလၢအသးစၢ်ဆၢဒီးတၢ်ထူး တၢ်တီၤတဖၣ်လီၤ. R & H, May 16, 1882.

ပလိၣ်ဘၣ်ပုၤလၢသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်ပၤကွၢ်ထဲစု

ပကဘၣ်အဲၣ်ပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးပဒီပုၤဒိဝဲနီၣ်နီၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးကျိၣ်စုတဖၣ် ပတမၤဘူးအိၣ်ဘၣ်. ယွၤဒုးဟ့ၣ်ပၢ်ပုၤထူး

ပုၤတီၤသ့ၣ်တဖၣ်ကျိၣ်စုဒီးပုၤတဖၣ်န့ၣ် ဒ်သိးကနၢ်ဟူဘၣ်ယွၤကလုၢ်ကထါ အဂီၢ် ယွၤအသးအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဆါတၢ်ပူၤ, ပုၤလီၢ်အိၣ်လၢအိၣ်လၢပနၢ်ဘၣ်အိၣ်သ့, ပုၤလၢ ဘီၣ်တၢ်တုတၢ်သ့တဖၣ်, ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢတဖၣ်, ပုၤလၢ အသးကဲၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကိးအိၣ်လၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤအဖိအလံၤလၢ အမၤတၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ.

ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢယွၤဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ, ဒီးတၢ်လၢတဖၣ် မ့ၢ်လၢမ့ၢ်တနံၤယွၤကသူအိၣ်လၢအဘီအမ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးမၤတၢ်တမံၤဃီ တသ့ဘၣ်. ပုၤကိးဂၤစံးတဲၣ်တဲၣ်လီၤတၢ်တသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤလိၣ်ဘၣ် ပုၤစုသ့ခိၣ်ဘၣ်လၢ ကပၤဘၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတနီၤလီၤလၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အပူၤအံၤ ပလိၣ်ဘၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ပုၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်လီၤ. ယွၤလိၣ်ဘၣ်ပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်စီဆူညါတဖၣ်လီၤ. ယွၤလိၣ်ဘၣ်ပုၤလၢကပၤဆုတၢ်လၢ ကျိၣ်စုဒီးဖဲတၢ်ကိးတၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်အခါ ဂဲၤဆၢထၢၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤလၢ သကဲးပတ်အဂ့ၤလီၤ. R & H, May 8, 1900.

(၂၉) တၢ်ယုန့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်

ပုၤမၢ်န့ၢ်န့ၢ်ဖိတနီၤနီၤအတၢ်အိၣ်မူန့ၢ် လီၤပလိၣ်ဒီးယုၤအတၢ်မၤလိၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်န့ၢ် ဃုမၤန့ၢ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢကျဲအတီ အဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တနီၤနီၤန့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ယုန့ၢ်ကျိၣ်စ့အဂ့ၢ်န့ၢ် တမၤ လၢကပီၤယုၤဘၣ်, တဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢယုၤအအိၣ်ဘၣ်, ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်အိၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးဂ့ၢ်အဃိဒီး မၤန့ၢ်ဝဲလီၤ. မၤသးဒ်ပုၤဖာဃာ်ဂ့ၢ်ဘၣ်အလၢအဟုးန့ၢ်လီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်ကတိၤဖျါထီၣ်ပုၤကညီတဖၣ်အဂ့ၢ်, ဒီးစံးဝဲဒၣ် “အဝဲသ့ၣ် ပနံးတၢ်ကၤတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စီဆုံလၢယုၤအဂီၢ်လီၤ. တဘၣ် ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤ ပုၤလၢအစံးဝဲ အဲၣ်ဘၣ်ယုၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤန့ၢ် အသးတအိၣ်ဒ်န့ၢ်ဘၣ်. မၤအသး လီၤကံဒ်ပုၤကညီတဖၣ်လၢ အအိၣ်မူဖဲစီၤနီၤအအစီၤ လၢထံတချးလုာ်ဘၢ ဒံးဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ. မၤအသးလီၤကံပုၤကညီစ့ဒိၣ်, ဂမိရုဖိ တဖၣ်လီၤ. အာဝဲသီဝဲဒိၣ်မးလီၤ. သးမုၢ်စီဆုံကထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးဒီး ယုၤကမၤဟးဂီၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကူၣ်တၢ်ပၣ်လီၤ. ထီဘိမုၢ်ပုၤလၢ အကွၢ်ဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤအသးတဖၣ်လီၤ. အတၢ်အိၣ်မူအစးဒီးအခိၣ်ထံး တုၤလၢအကတၢ်န့ၢ် မ့ၢ်ဒၣ်အဲၣ်လီၤက့ၤအသးလီၤ. ကဒီးန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်အဲၣ် လီၤသးလီၤ.

ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်န့ၢ် အတၢ်အိၣ်မူကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဒ်ယုၤမၤလိၣ်အိၣ်ဒီး ယုၤဆိၣ်ဂ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အသးလီၤ. တဘၣ်အိၣ်လၢယုၤအတၢ်မၤလိၣ်အချၢဘၣ်. တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်န့ၢ် ကဘၣ်မၤလၢကပီၤယုၤဒီး သူဘၣ်အီၤလၢယုၤအဂီၢ်လီၤ. မ်အကကဲတၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒီးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. ပုၤကညီလၢအလူၤမၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အထူသန့

တဖၣ်န့ၢ် လူၤယုၤအကျဲတသ့ဘၣ်. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢတူၣ်လိာ်ဝဲတသ့ဘၣ်အဃိ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အဖီၣ်လီၤ. ဘၣ်ထံၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်သပုၤကတၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယုၤအတၢ် သးဒိၣ်ထီၣ်လီၤဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၤအဃိလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဃုထာအကျဲ ဒၣ်ဝဲဒီးလၢယုၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢယုၤအတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဝါအကျဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဒီးအတၢ်သးကညီၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ယုၤအသကဲာ်ပဝးဒီး အကဟုကညီၣ်အဂီၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲလီၤ.

ကစၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သးကညီၤအကတီၢ်ဒ်သိးမၤကွၢ်ပုၤအသိးလီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ် ဟ့ၣ်လီၤစုခိၣ်ဖးကဘျူးကဘျုးဒီးလံာ်န့ၢ်လီၤန့ၢ်တၢ်လီၤ. လၢမုၢ်ကီၤလံာ်ဒုးန့ၢ် အတၢ်စီတၢ်ကမီၤဒီး ပုၤတနီၤဆိမိၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၤလးဒိၣ်မးလံာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးကွၢ်ကွၢ်ပာ်, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအထီၣ်ဘးဆူမူခိၣ်အဖၢမုၢ်န့ၢ် ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲအတၢ်လီၤပြီၤလီၤပြီၤဒီး ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ အဖၢမုၢ်ဒီးအတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ကဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤဝဲလီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံာ်ထီၣ်တၢ်လၢအကျဲကမ့ၢ်ဝဲဒၣ် လီၤ. TM 335, 336.

မၤတၢ်ဆါတၢ်ပုၤလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်သးတၢ်

ပတၢ်ရူတံၤရူသကိးတဘျီဘျီကဲတၢ်လံာ်တၢ်လီၤဒီး တၢ်လၢတလီၤကျဲ တဖၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိးစ့ၢ်ကိး မ့ၢ်ပလီၤယုၤအတၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူလၢ အတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတီၢ်ဘၣ်န့ၢ် မ့ၢ်မးတၢ်တတီၤလၢအတၢ်အိၣ်မူအဃိဒီး တၢ်မူအထူအယိာ်တၢ်လဲၤဆူ မူခိၣ်အကျဲန့ၢ်က့ ကလီၤမၢ်ကွံာ်န့ၢ်အီၤလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆီတလဲ ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢတစီာ်တလီၣ်ဒီးဆူးကွံာ် အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဒီးအသူးအသ့ၣ်လီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢပကျါလီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၢ်တဖၣ်ကြားသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်အသီအဂ့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤန့ၢ်ဆူယုၤအဘီအမုၢ်အပူၤတသ့ဘၣ်. ပတၢ်အိၣ်မူ ဘၣ်တၢ်မၤဖျိၣ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်မူလၢအဘၣ်အပုၤကျဲလီၤ. မူခိၣ်ကလူးတဖၣ်

မၤနီၣ်မၤဃါတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢပမၤအိၤတဖၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်မၤတၢ်ဂ့ၤလၢကလီၤပလိၣ်လီၤဒီးယွၤအတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ် မူခိၣ်ကလူးမၤနီၣ်မၤဃါစ့ၢ်ကိးဝဲ “တလၢပုၤဒံးဘၣ်” န့ၣ်လီၤ. “ပၢ်ဖီၣ်သုတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤတဂ့ၤ, သံးအိၣ်ဃီၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘျၢၣ်ဘျၢၣ်ဖျိဟံးဆူၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ထူးန့ၢ်ပုၤကညီအသးဒီးပုၤညီကွံၣ်ယွၤဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဲၣ်စ့ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ပုၤကညီအသးလၢ ကဃုအါထီၣ်တၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖဲပုၤယူဒၤတဖၣ်ဒိၣ်စိအဆၢကတီၢ်တၢ်မၤလိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲဒံးသိးဒီး ပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဟဲလၢထးန့ၣ် ပကဘၣ်ဃုန့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်အိၤကဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. တၢ်မၤန့ၢ်အိၤကဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်မၤဒီးတၢ်အိၣ်လၢထးန့ၣ် ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၤလီၤ. အဃိဒီးနီၣ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပျီၣ်ဒီးသ့ၣ်ဂ့ၤ သးကျိၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အလီၢ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မူးတၢ်ရၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲဒီး မၤခိၣ်ချၢက့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအဃိ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်ဘၣ်ဟးဂုၣ်ဟးဂီၤလီၤ. လၢခံက့ၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤဘျၢဝဲဒၣ်လၢလၢဆုဆုခဲလၢလီၤ. ပပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်တဂၤမၤလိၣ်ပုၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒံးသိးပကသ့ၣ်ညါတၢ်သးစၢဘူးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူး တၢ်တီၤဆုပုၤဆုတၢ်ဟးဂုၣ်ဟးဂီၤလီၤ.

တၢ်ဆါတၢ်ပွၤခဲလၢလၢ, တၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢလၢ ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢယွၤအတၢ်ပာတၢ်ပြးအဖီလၢလီၤ. ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤခရံၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒံးသိး ဒီးကမၤတၢ်တမံၤမံၤလၢအဘိအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပွၤဂ့ၤ, တၢ်မၤလၢတၢ်ပာတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအလီၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆါတၢ်ပွၤလၢ အန့ၣ်လီၤအဟးထီၣ်ဂ့ၤ, ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢပမၤအိၤတီၤတီၤလီၤလီၤလီၤ. ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢပကဟံးန့ၢ်ပမူဒါတီၤတီၤလီၤလီၤလီၤ. ပုၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တဂၤအမူဒါအိၣ်လၢ ကစံးဆၢက့ၤယွၤအတၢ်သံကွံၣ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤလီၤအသိး ပုၤမၤတၢ်ဆါတၢ်ပွၤတဂၤစ့ၢ်ကိး အမူဒါအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

ပုၤမ့ၢ်ကျဲးစးမၤန့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤ လၢကျဲးတတီၤတလီၤဘၣ်ဒီးမ့ၢ်အကိးလီၤက့ၤအသးလၢခရံၣ်ဖိ ကသ့လၢကျဲးမတၢ်တဘိလဲၣ်. ပုၤမၤကဘျဲးကဘျဲးတၢ်လၢတၢ်ဆါတၢ်ပွၤ, မၤဖီၣ်မၤန့ၢ်မုၢ်ကမဲဖီၣ်ဃဲ, နဲၣ်ကမၤန့ၢ်ပုၤတမံၤအကျဲးတဖၣ် အတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးကျိၤအကျဲးလီၤမၤဝဲဒၣ်လီၤ. R & H, Sept. 18, 1888.

သ့ၣ်ညါနဲတၢ်မူးတၢ်ရၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်တီၤတၢ်လီၤ

မိယွၤကစၢ်ကလၢပုၤဝဲဒီးတၢ်စီဆုံထီၣ်ဘိတက့ၢ်. တၢ်ကတီၤတဖျၢၣ်အံၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤလၢခရံၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် ဖဲခရံၣ်ဖိတၢ်မၤတၢ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ခရံၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲလၢ ပုၤပိာ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်အသကဲၣ်ပဝးအိၣ်ဘၣ်အသးဒိးန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်အပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်တီၤ, တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး, ကဲဘျူးကဲဖီၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢလၢ, တၢ်ဆါတၢ်ပွၤခဲလၢလၢန့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဒီးတၢ်တီၤတၢ်လီၤလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကဝီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ခံးအဂီၢ်လီၤ. တၢ်တတီၤတလီၤအိၣ်လၢပသိးပကျိၤ, လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤန့ၣ် တကြးလၢတၢ်ခံးဘၣ်ကဒု (တၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤ) လီၤနီၣ်တစဲးဘၣ်. တၢ်မၤကမၤ မၤဆါပုၤအဂၤန့ၣ်ယွၤအသးဘၣ်အာဒိၣ်မးလီၤ. R & H, June 24, 1902.

တၢ်တြီဆၢတၢ်လုပစိ

ယွၤန့ၣ်လီၤတံၢ်ဝဲလၢအပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သကဲၣ်ပဝးအဂ့ၤလီၤ. တၢ်ထုကဖၣ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢခရံၣ်ဖိ အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အပူၤဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပွၤန့ၢ်သက့ မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ ခရံၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.

မုၢ်ကီၤလံၢ်အာၣ်လီၤဝဲလၢပုၤတဂၤမ့ၢ်မၤဘၣ်တၢ် ဒ်အဝဲတၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. ဖဲကစၢ်ခရံၣ်

ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်လၢပုၤမုၢ်ကနၢၤဒီး ဒီးတၢ်လုပစီအခါန့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်စံးလုပစီအီၤလၢ တၢ်သးလီၤသးကွၢ်အဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မၤကဒီး တဘျီစံးဘၣ်ခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ် သုမ့ၢ်ဒီးကဲသုသးလၢယပျီၣ်ဒီး ယကဟ့ၣ်သုလၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. ခရံၣ်ဖိတဖၣ်တဘျီဘျီကဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်လုပစီဒ်သိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အလီၢ်န့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်ကလုပစီန့ၣ်အီၤလီၤ. မ့ၢ်တြီဆၢတၢ်လုပစီန့ၣ်သတးဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ကကဲခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်ခါ, မ့တမ့ၢ် ကလူၤပိာ်ထွဲမုၢ်ကီၤလံာ်အခံၤခါ, ကဘၣ်ဃုထာဝဲဒၣ်လီၤ. Sign, Feb. 24, 1909.

ကျိၣ်စုအစရီပတီၣ်လၢအဘၣ်ဃးမုၢ်ခိၣ်

ဟီၣ်ခိၣ်အထူသနူအံၤ တမ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်လၢခရံၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ခရံၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကဝဲဘၣ်ဆၣ်မၤန့ၢ်တၢ်လီၤ. ခရံၣ်ဖိ တဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒၣ်ဝဲတၢ်ကဝဲ, တၢ်မၤဆူၣ်မၤဆူၣ်ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ် လူၤပိာ်ဝဲဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်မၤနးလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤန့ၣ် မ့ၢ်အမၤကမ့ၢ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီလၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤလီၤ. ပမ့ၢ်မၤကမ့ၢ်ဘၣ်ယွၤအဖိအလံာ်တဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ပမၤကမ့ၢ်ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်လီၤ. ပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်, ပုၤဂံၢ်စၢ်ဘၣ်စၢ်, ပုၤလၢသန့ၤအသးအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဂၤဂၤ ပုၤမ့ၢ်မၤနးဘၣ်အီၤန့ၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢမူခိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်အလံာ်ပူၤလီၤ. ပုၤလၢ အပျီၣ်ယွၤတဂၤလၢကဟံးန့ၢ်တၢ်လၢမုၢ်ကမဲ, ဖိၣ်ဃဲဖိတဖၣ်အတၢ်အလီၢ်န့ၣ် ကြားမၤတၢ်လၢာ်နံၤလၢာ်နၢၤဒီး အိၣ်မူလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအဂီၢ်လီၤ.

ပုၤကညီမ့ၢ်လဲၤကပၤဘၣ်ထဲတစဲးဖိလၢအတၢ်ဆိကမိၣ်အပူၤဒီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ် ကလီၤဘၣ်ဆူတၢ်မၤဆူၣ်ပုၤဂၤအကျဲလီၤ. မ့ၢ်လၢ ပုၤအဂၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးအဝဲကဘၣ်ဘီၣ်ဘၣ်ညီထီၣ်လီၤ. ယွၤအသး မ့ၢ်အိၣ်လၢပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်အလီၤဘၣ်ကသ့ခါ. တၢ်ဆိၣ်ဂုၤလၢ ပကဒီးန့ၢ်

ဘၣ်အီၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်အာလၢပဂီၢ်လီၤ. PK 651, 652.

ပၢ်ပၢ်ကွၢ်သကဲၣ်ပဝးအဂ့ၢ်

ပထံၣ်ဘၣ်ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်လၢ ဒ်သိးဒီးခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲအါမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤလီၤမၢ်, မၤဟးဂီၤအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်စ့ၢ်ကိး လီၤ. ဖဲတၢ်သးလီၤသးကွၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢအသးပူၤန့ၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ပၢ်တ့ၢ်ကွၢ် အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်တဖၣ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၣ် ပၢ်ပၢ်ကွၢ်သကဲၣ်ပဝးအဂ့ၢ်အဝါတဖၣ်လီၤ. တူၢ်လိာ်မုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်လုပစီ အတၢ်ကွဲးလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လံ. ပုၤကညီမ့ၢ်တြီဆၢတၢ် ဒ်ခရံၣ်န့ၣ် ကမၤန့ၢ်တၢ်ညီကဒၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီတဖၣ် လူၤပိာ်ဟီၣ်ခိၣ်အကစၢ် အကျဲဒီးအတၢ်ဘၣ်အသးလီၤ. ဟးထီၣ်လၢ ခရံၣ်အတၢ်မၤန့ၢ်အနီၣ်တယာ် အဖီလၢဒီး လဲၤန့ၣ်လီၤဆူဒုၣ်ဒါအပူၤလီၤ. အဂံၢ်အဘါတဖၣ်သုဝဲဒၣ်ထဲ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢဒီးပၢ်တ့ၢ်ကွၢ်ကစၢ်ယွၤလူၤမၤတၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်လီၤ.

ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် ဖဲအအိၣ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်လၢအခါ, ဖဲအအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီ, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအခါ အသးမံဝဲဒၣ်တသ့နီတဘျီဘၣ်. အဲၣ်ဒီး ဃုအါထီၣ်တၢ်ဆူညါဆူညါလီၤ. အဃိသတးဒီး ဂံၢ်ဘါလၢအအိၣ်ဒီးအီၤ, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်န့ၣ် သူဝဲဒၣ်အါအါကလဲၣ်လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ထူးတၢ်တီၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. R & H, March 1, 1887.

တၢ်ထံၣ်လၢအအံၣ်ဒီးတၢ်ဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤထဲသး

ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်ပုၤန့ၢ်တၢ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. မံသုကအိၣ်ဒီးသးလၢ အသးကညီတၢ်သ့တက့ၢ်. တၢ်လီၢ်တၢ်လၢမ့ၢ်အိၣ်ဒီးန့ၢ်, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် နမ့ၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်ထဲန့ၣ်, နမ့ၢ်ဃုမၤဘျူးက့ၤလီၤဒၣ် နသးန့ၣ် ယွၤအသးကီၤထီၣ်လၢနလီၤလီၤ. တဘၣ်စံးလၢနပနံးတၢ်ကၤတၢ်လၢ

ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်နီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်. ဘၣ်တဘၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤန့ၣ်ကဘၣ်ဃးလိာ်သးဒီး ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. နကဟဲစိာ်ကျိာ်စုလၢနမၤန့ၢ်အီၤလၢတၢ်သးကံ့စုတလၢအခါအဆါအိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤတတူၢ်လိာ်နတၢ်ဟဲစိာ်န့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ဖံးတၢ်မၤတမံၤလၢလၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤကိးမံၤဒဲးကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးယွၤအတၢ်ပနီၣ်လီၤ. တၢ်ပွၤတၢ်ဆါတၢ်ကဘျဲးကဘျဲးဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဂၤအအိၣ်, ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအစံၣ်လီၢ်စံၣ်ပုၤ, ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢအပွၤစ့ၤကိာ်ဖိ, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ယွၤတဝံသးစ့ၤဘၣ်ဘၣ်. ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စုလၢတၢ်ဆါ တၢ်ပွၤဒ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီး မ့ၢ်ဟဲစိာ်ဝဲဒၣ်ဆူယွၤအအိၣ်ဒၣ်လဲာ် ယွၤတတူၢ်လိာ်ဘၣ်. လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် ခရံၣ်ကစၢ်အသ့ၣ်ဘၣ်ယွၤလီၤအသးလီၤ. ခရံၣ်ပွၤက့ၤပုၤလၢ အသ့ၣ်စီဆုံလီၤ. ပကဘၣ်ရူပုၤကိးဂၤ ဒ်သိးသိးတဘၣ်ဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီဘၣ်, ကဘၣ်လဲၤတၢ်ဒီး ယွၤအတၢ်မၤလိာ်လီၤ.

ပုၤတဂၤမ့ၢ်မၤယွၤအတၢ်လၢတၢ်ကာၣ်တၢ်ကျူဒီးဖဲအဝဲ အဂံၢ်အဘါစၢ်အခါ မၤတၢ်တကဲနီၣ်တမံၤလၢဘၣ်. မ့ၢ်လၢဂံၢ်ဘါတအိၣ်ဘၣ်အဃိ ကစံးဝဲဖဲယအိၣ်ဒီးလဲၤ ယလဲၤသ့လီၤ. တၢ်ကတိၤ ဒ်န့ၣ်တဖၣ်တဘၣ်ဘၣ်. ပျဲအလဲၤနီၣ်တပူၤတဂ့ၤ, ဟ့ၣ်အီၤတၢ်မၤစၢၤအလၢအလီၢ်ဒီးကွၢ်ထွဲအီၤတက့ၢ်. သုမ့ၢ်ဒီးပုၤတၢ်လၢ ယွၤအဖိမုၣ်ဖိခွါကိးဂၤဒဲးလီၤ. R & H, Dec. 18, 1894.

(၃၀)
တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်

ထီၣ်တၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးသကဲာ်ပဝး နီၣ်သးနီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါထီၣ်ဝဲအဃိ သကဲာ်ပဝးဟးဂီၤဝဲအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတဂၤတုၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါထီၣ်ဝဲဒီး ပုၤစံးပတြၢအီၤအဃိ တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤကညီတဂၤလီၤ. မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိလီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်သန့ၤအသးလၢယွၤထီၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးသကဲာ်ပဝးအဂ့ၤဒီး နီၣ်သးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ် အဝဲကကဲဒိၣ်ထီၣ်ဆူညါလီၤ. ပုၤလၢအသန့ၤအသးဒီးယွၤတဂၤလၢလၢန့ၣ် အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်စ့ၤဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ပုၤတသန့ၤသးလၢအီၤအဂီၢ်အလီၢ်တအိၣ်နးမးဘၣ်.

ပုၤကညီအတၢ်စံးပတြၢ

တုၤပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဆူပုၤကညီတဖၣ်လၢခိၣ်ဖးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ဒီး တၢ်စံးပတြၢနီၣ်ဖးန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲနးမးလီၤ. ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢယွၤတဖၣ်ကဘၣ်ပလီၢ်အသးဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်သးထီၣ်ထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲသ့လီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးပျဲဒီးဘီၣ်တုၤပုၤတနီၤနီၤစံးပတြၢဒီးတၢ်ပာ်ဒိၣ်ပာ်ကဲအီၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်န့ၣ် ကဲတၢ်လီၤပျဲလီၤဖးဖးဒိၣ်လီၤ. တုၤပုၤစံးပတြၢပုၤလီၤဆီဒၣ်တၢ် ယွၤအပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ထုကဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်မးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်လီၤက့ၤသးတၢ်ပာ်ထီၣ်ထီၣ်သးတဖၣ်ကအိၣ်ယံၤဒီးအီၤလီၤ.

ပုၤဒီးန့ၣ်တကလုာ်အံၤ အတၢ်ပာ်ထီၣ်ထီၣ်သးတအိၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. တပၢတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်တၢ်ဘၣ်. အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သးလၢ တၢ်ထုကဖၣ်ထီၣ်ဒီးသန့ၤအသးဒီးယွၤအကဟုကညီၣ်ထီၣ်တဘျီယုာ်ဃိလီၤ. အတၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဘးဆူထးဒီး ဃုထံၣ်ကွၢ်ဒၣ်ထဲ မူခိၣ်အကျဲအဃိ အတၢ်ပာ်

ထီၣ်ထီၣ်သးတအိၣ်လောဘၣ်. ဘၣ်တဘျီဘျီအဒုၣ်အဒါကဆိၣ်သဆၣ်ထီၣ်အီၤဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်အီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်လီၤတၢ်လၢ ဒီးအဝဲအဒီပုၣ်ဝဲၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၤအီၤလီၤ. ပုၤမ့ၢ်ပၢ်အီၤထဲတဂၤလၢကပၢ်ဆၢတၢ်လုပစီၤဒီးဒ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိး ကလီၤဃံၤဘၣ်လၢ တၢ်လုပစီၤလီၤ.

တၢ်ဆိၣ်လီၤသးလၢတၢ်လီၤဆၢၣ်အလီၤ

ပတၢ်အိၣ်မူအလီၤခိၣ်အံၤ ပုၤဝဲဒီးတၢ်ကိၣ်တၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဖိၣ်ဃၢ်အီၤဒ်သိးဒီးတလီၤမုၢ်လီၤဂၢ်ဘၣ်လီၤ. သးတၢ်ဘၣ်ယိတ်ဘၣ်ဘျီဒီးတၢ်ကိၣ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ် ဟးဂုၢ်သးဟးဂီၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်သ့လီၤ. တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ကိၣ်ထီၣ်ဒုးကဲထီၣ်နီၣ်သးတၢ်ဘၣ်ယိတ်အကျဲလီၤ. ပုၤကညီတအၢၣ်လီၤအသးလၢယွၤအမဲၣ်ညါညီညီဘၣ်. တအိၣ်ဒီးတၢ်စီတၢ်ဆုံလၢ ယွၤအကလုၣ်ကထါစ့ၢ်ဘၣ်. ကဘျီထီၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်မူလၢ တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲဒီးတၢ်စုတၢ်န့ၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခီ မၤအါထီၣ်ဝဲအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီး အတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်ကမၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအသးကံၢ်ပူၤလီၤ.

ပကဘၣ်ဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢ ပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်လီၤတၢ်လၢအဃိ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပုၤကညီမ့ၢ်ဆိၣ်လီၤအသးဒီးသန့ၤအသးဒီးယွၤဒီးပျဲယွၤဆုၤအကျဲန့ၣ်, ကအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်ကဒု အလီၤလီၤ. ပုၤအိၣ်ဘူးအသးဒီးယွၤတဖၣ်ကဘၣ်ဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢ ပုၤအိၣ်ဒီးအလီၤအလၢတဖၣ်, အိၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်လၢဒီး တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဃုဒ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တသန့ၤအသးဒီးယွၤ မ့ၢ်တသးဘူးအသးဒီးတၢ်သးမုၢ်ဂီၤမုၢ်အကစၢ်န့ၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ကဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲလီၤ. R & H, Dec. 14, 1905.

တၢ်လၢတဖၣ်လီၤကမူၤကမၢ်

တၢ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢယွၤဒုးသ့ၣ်ညါပုၤတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါတမံၤလီၤ. ပုၤလၢကျဲးစားဃုန့ၢ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်လၢၣ်သ့ၣ်လၢၣ်သးလၢၣ်ဂံၢ်လၢၣ်ဘါတဖၣ် ယွၤမ့ၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်ကမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်တဲဆၢက့ၤဝဲတသ့ဘၣ်. တၢ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကူၣ်တၢ်ပၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်လၢကဒီးန့ၢ်ဝဲအဘျူးမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ် တဲဝဲလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဘၣ်ဘၣ်. အဂံၢ်အဘါဒီးအတၢ်လၢန့ၣ် မ့ၢ်ပၢ်ဝဲလၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤအဂီၢ်သတးဒီး ကျဲးစားမၤဝဲဆူညါလီၤ.

ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိမ့ၢ်လၢတၢ်လၢတအိၣ်ဒံးဘၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်လၢမၤညီန့ၢ်ဝဲတဖၣ် ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အသးဒီးအတၢ်ကူၣ်တဖၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢဒ်တၢ်ထဲခါဆူညါအဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ် အသးပုၤထီၣ်န့ၣ်သက့အတၢ်သးကွံစ့အသဟီၣ်တလီၤစၢ်ဘၣ်. ဘူးထီၣ်လၢတၢ်သံတုၤဘူးအီၤဒ်လဲၣ်အတၢ်သးကွံစ့န့ၣ် တလီၤစ့ၢ်ဘၣ်.

ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးအတၢ်သးစၢ်ဆၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤအံၤ မ့ၢ်အမၤလီၤကမၢ်ဘၣ်အဝဲအတၢ်အိၣ်မူအကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢခဲလၢၣ်တၢ်မ့ၢ်မၤန့ၣ်အီၤအလုၢ်အလၢဒီးကဲထီၣ်ကဲထီၣ်ဒီး တုၤဃီၤလၢအဂ့ၤကတၢ်လီၤ. ကဲထီၣ်တၢ်အပတီၢ်အထီကတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မူအထူအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးန့ၢ်ဃုၣ်တၢ်လၢတၢ်ကပီၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကျဲးစားမၤအါထီၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကျဲးစားဒီးအလုၢ်အလၢတဖၣ် လၢခံက့ၤကဲထီၣ်တၢ်လၢကပီၤဒီးအသူးအသ့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိတမံၤလၢ ယွၤအဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ကူၣ်တၢ်သ့န့ၢ်ဒံးယွၤအဖိအလံၤလၢအိၣ်လၢတၢ်ကပီၤအပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မ့ၢ်လၢမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢလီၤ. အဃိကျဲးစားဝဲဒၣ်သပုၤပုၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မ့ၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ. မ်ပုၤလၢအမ့ၢ်လၢတၢ်လၢမူခိၣ်တဖၣ်အသးကအိၣ်ဒံးန့ၣ်တက့ၢ်. R & H, March 1, 1887.

တၢ်ထူးတၢ်တီၤအတၢ်ကီၤတၢ်ခဲအတၢ်တၢ်တၢ်ဘၣ်ဘၣ်

တချုးလၢတၢ်လုပစီၤတၢ်အိၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ပုၤကညီတဖၣ် အသးဟူးဂဲၤဝဲဒီးတၢ်မၤန့ၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. ပုၤလၢစံးလီၤအသးလၢ ခရံၣ်အဖိဒၣ်လဲၣ် အိၣ်သးပုၤနီၣ်ကတၢ်ကတီၤအသးလၢ မူခိၣ်ဘီမုၢ်အကီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပၣ်ဒိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၣ်ဒီး ယွၤဒီးပုၤကညီတၢ်သကိးတဖၣ်လီၤ. လီၤကံးဒီးပုၤသးစၢ်ကဲဒိၣ်လၢ ကစၢ်ခရံၣ်အစီၤအံၤ တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် အါန့ၣ်ဒီးယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သးသမူအကျဲလၢပဆၢမုၢ်လၢအီၤ တမံၤန့ၣ် ပတယၢ်တမၢ်အလုၢ်အပွၤတဘၣ်ဘၣ်. ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ် အိၣ်ထီၣ်လၢ ပကဘၣ်ပၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပသးဘၣ်ဒိၣ်ဒီး ပသ့ၣ်ညါလၢမူခိၣ်အလုၢ်အပွၤအံၤဒိၣ်ဝဲနီၣ်မးလီၤ. တၢ်ဃုမၤန့ၣ်တၢ်ထူး တၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢပကမၤန့ၣ်အီၤလီၤစီၤဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်ထဲပကသ့ဘၣ်အီၤလၢယွၤအလၢကပီၤကဖျါထီၣ်ဝဲအကီၤလီၤ. တဘျီဘျီ တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢယွၤဟ့ၣ်ပုၤန့ၣ် ပကဘၣ်စံးလၢ ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပၣ်ပုၤန့ၣ် ကီၤဝဲလီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်မၤလိအပျီၢ်အဘီၣ်တဖၣ်လၢ ကဟံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အဂ့ၤလၢအဟဲတၢ်အိၣ်အီၤလီၤ. ဒီးယုၣ်ရှုးစံးဝဲဒၣ် “ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်သုတီတီ ပုၤထူးပုၤတီၤလဲၤန့ၣ်ဆူမူခိၣ်ဘီမုၢ် ကီၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ယကစံးကဒီးတဘျီ ကီၤလၢအူးလဲၤန့ၣ်ဖျိထးမဲၢ်ခဲညီဝဲလီၤ. မ့မ့ၢ်ပုၤထူးပုၤတီၤလဲၤန့ၣ်ဆူမူခိၣ် ဘီမုၢ်အပူၤ ကီၤနးန့ၣ်ဒီးအန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတုၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်လၢအဖိၣ်ဒီးပုၤဖိၣ်ဖိလၢအကဲဒိၣ်

ဖဲအံၤပထံၣ်ဘၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အစိကမီၤလီၤ. ပုၤကညီအသး ဘၣ်တၢ်စာဃးအီၤဒီး တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လီၤ. တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အံၤ မၤဆူၣ်ထီၣ် မၤကီၤထီၣ်ပုၤကညီအသးလီၤ. ဒုးကဲထီၣ်တၢ်သးလီၤသးကွံးဒီးမၤသပုၤ ပုၤအသးလီၤ. တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ဂီၤထီၣ်ကွၤကွၤ ဒုးဘၣ်ယိၣ်

ဘၣ်ဘီပုၤကညီအသးကွၤကွၤလီၤ. ပုၤကညီကျဲးစားပံၤဖိၣ်တၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်လၢ ခါဆူညါအကီၤလီၤ. အသးလီၤပံၤလီၤကီၤဒီးဃုမၤဘျူးလီၤကွၤဒၣ်ထဲအသးလီၤ. ဘၣ်ယိၣ်ဝဲတကူၣ်သ့ၣ်လၢယွၤတမၤစၢၤဘၣ်အီၤလီၤ. ပုၤဒ်အံၤတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အဖိၣ်အယၢ်ဒိၣ်မးလၢယွၤအပူၤလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပၣ်ဂံၢ်ပၣ်ဘါလၢအတၢ်ထူး တၢ်တီၤအဃိ တန့ၣ်ယွၤအတၢ်စံးပၣ်လၢဘၣ်.

လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤတခီ မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် ပုၤဖိၣ်ဖိလၢ အကလုၢ်တီၤန့ၣ်, ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤ. အတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်သက့ ထဲတစဲးဖိဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢအဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဂၤအဃိ ပုၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအထူးအတီၤလၢ ကစၢ်ယွၤအမဲၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဃၢၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် တမၤစၢၤဝဲဘၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲတကဲဘၣ်. အိၣ်ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်ယွၤအကလုၢ်လီၤ. အဲၣ်ပုၤလၢအဃၢၤ ဒ်အဝဲအဲၣ်လီၤကွၤအသးအသိးလီၤ. ထူဒီးစုတဖၣ်ခဲလၢၣ် လၢအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ တလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ထဲသိးပုၤကညီအသးသမူဘၣ်. တၢ်အုၣ်ကွၤခိၣ်ကွၤလၢပုၤကညီအကီၤအံၤ မ့ၢ်အရူဒိၣ်ကတၢ်လီၤ.

တၢ်လၢခရံၣ်ဒုးန့ၣ်ဝဲ မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးခရံၣ်အသးဘၣ်. ကွၤကွၤဒီးဆါလီၤကွံၣ် နတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤပုၤဖိၣ်ဖိယၢ်ဖိတက့ၢ်. ဃုအါထီၣ် နတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်ဘီမုၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ခရံၣ်ကစၢ်အတၢ်မၤလီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲဒ်သိးဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးဃၢန့ၣ် ကဆိတလဲက့ၤဝဲဆူ မူခိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဖံၤသးညီအကီၤလီၤ. မူခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်န့ၣ်သါလီၤထူ လီၤယိၣ်လီၤ. ဒ်သိးဒီး ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်စုလီၤ ခိၣ်ခိၣ်လၢအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်, မ်ကဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ်အဟ့ၣ်လီၤပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ် ပုၤဖိၣ်ဖိယၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးပံၤဖိၣ်ဝဲလၢမူခိၣ်အတၢ်ပံၤဖိၣ်အလီၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဒ်သိးကန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မူအထူအယိၣ်အဂီၢ် မ်အဃုဆိယွၤအဘီအမုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤတမံၤလၢပသ့န့ၣ်ဘၣ်အီၤလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်တနၢ်ဘၣ်ယွၤအဘီအမုၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂ့ၢ်ဘၣ်. စ့ကျိၣ်လၢကဘၣ်ဆၣ်ပၢ်ဆိဝဲဆူ မူခိၣ်အလီၢ်န့ၣ် ဃုထာဝဲလၢကပၢ်ဒၣ်ဝဲ ဖဲဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤပဲၤဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံၤဒီး ပုၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤန့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်မုၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်ဒ်မးလီၤ. မုၢ်အိၣ်န့ၣ်သက့ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤဘၣ်ဆၣ် သးလၢအစဲဘူးဒီးယွၤအတၢ်မၤမုၢ်ကနိးကစုၣ်မးအဃိ, စံးလီၤက့ၤအသးလၢအမၤယွၤအတၢ်ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်အလီၢ်တၢ်လီၤ. လီၤသးကညီဒ်ဒ်မးလီၤ. မုၢ်စံးဒၣ်ဝဲလၢအသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ယွၤဘၣ်ဆၣ် မုၢ်အလီၢ်တၢ်လီၤ. နဲၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ပၢ်သးလၢ အတၢ်မၤလံတမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. ညိကွံၣ်လံယွၤလံလီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခံးသူန့ၣ်ယိၣ်ဝဲဒ်ဒ်မးလီၤ.

မုၢ်စံးလီၤဒၣ်အသးလၢ နၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်တီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်မၤတပိၣ်ထီၣ်အခံးဒီးအတၢ်ကတီၤဘၣ်. ပုၤအဲၣ်ကျိၣ်အဲၣ်စ့ မုၢ်ပုၤလၢအဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤအသးလီၤ. မၤနးမၤဖျိၣ်ပုၤဂၤဒီး မၤကဲကုၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 15, 1880.

ပုၤပိၣ်ခရံၣ်အခံးအတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ

ခရံၣ်ကွဲပုၤထူးပုၤတီၤဖိတဂၤ ဒ်သိးကပိၣ်အခံးလီၤ. အကျဲလၢကဘၣ်ဟးဝဲန့ၣ် ပုၤဒီးတၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲဘၣ်ဆၣ် မုၢ်ယိၣ်လီၤဝဲ ဖဲခရံၣ်ယိၣ်လီၤဝဲအလီၢ်န့ၣ်အတၢ်လဲၤန့ၣ်ကလဲၤသးဘျူဘျူဆီၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကိးပုၤမၤညၣ်ဖိလၢအဖျိၣ်အယၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကပိၣ်ထီၣ်အခံးလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပုၤကညီမုၢ်ပိၣ်ထီၣ်ခရံၣ်အခံးဒ်ခရံၣ်ပၢ်တၢ်ဘျူအသိးဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤကညီဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤထူးပုၤတီၤဖိတဂၤဘၣ်မနုၤလၢပိၣ်ခရံၣ်အခံးတကဲလဲၣ်. ကျဲလၢ အကတူၢ်လိာ်ခရံၣ်အတၢ်ကိးမုၢ်မနုၤအိၣ်ဝဲသ့လဲၣ်.

ပုၤထူးပုၤတီၤဖိတဂၤအံၤ အသးမုၢ်အိၣ်အဲၣ်ပုၤလၢအဃုၤ ဒီးမုၢ်တမၤနးမၤဖျိၣ်ဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိန့ၣ် တၢ်ကမၣ်လၢအလီၤတအိၣ်ဝဲနီၣ်တမံၤဘၣ်.

မုၢ်တခီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤန့ၣ် ကကဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတမံၤလၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်တခီလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်ကတူၢ်လိာ်အီၤလီၤ. အဝဲကဲထီၣ်ပုၤလုၢ်ဒ်ဒ်ပုၤဒ်ဒ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်သ့ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသမၤကွံၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဃုဒ်ဒ်ချၢအသးလၢယွၤအတၢ်စံးပၢ်ဘၣ်ဃး မူခိၣ်ဘီမုၢ်ဒီးဂုၤက့ၤအခံးဆူဟီၣ်ခိၣ်တၢ်တစီၤတလီၢ်အတၢ်သးကွံၤလီၤ.

ပုၤသးစၢ်လၢအလီၢ်အလၢအိၣ်တဂၤအံၤ ပၢ်ဖျါထီၣ်အသကဲၣ်ပဝးလၢတၢ်ယိးထီၣ်ထူၣ်စ့ညါအဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲအဲၣ်ဒီးစံးဝဲတၢ်မၤယွၤအတၢ်န့ၣ်တလိၣ်လၢပတူၢ်ဖျိၣ်တူၢ်ယၢ်ပသးဘၣ်, တလိၣ်လၢပပၢ်တၢ်ကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဘၣ်, တလိၣ်လၢ ပကွံၣ်တၢ်ကွံၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးပုၤဘၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တၢ်လဲၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ် ဒ်သိးဒီးပကမၤယွၤအတၢ်လီၤ. ခရံၣ်စ့ၢ်ကိး မုၢ်လိာ်ဝဲလၢပကမၤတၢ်လၢတၢ်သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. တၢ်လၢအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်ပတၢ်ဒၣ်ပဝဲဘၣ်. တၢ်တဖၣ်အံၤ မုၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤဒီးပကဘၣ်သူက့ၤအီၤလၢယွၤအတၢ်မၤအပူၤလီၤ. R & H, March 21, 1878.

ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်အတၢ်စုၢ်တၢ်နၢ်တၢ်န့ၣ်စ့ၤဝဲလီၤ

ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်အတၢ်စုၢ်တၢ်နၢ်တၢ်န့ၣ်တဂၢ်တကျၢၤဘၣ်. တၢ်မၤတၢ်ဒီးတၢ်စုၢ်တၢ်နၢ်န့ၣ် အိၣ်စ့ၤဝဲနးမးလီၤ. ပုၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် ယွၤတလိာ်ဘၣ်အီၤလၢအတၢ်မၤအပူၤဘၣ်. ယွၤလိၣ်ဘၣ်ပုၤလၢ အသးအိၣ်ဃုထံၣ်က့ၤသးသမူလၢအလီၤမၤတဖၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ပၢ်လုၢ်ဒ်ဒ်ပုၤဒ်ဒ်သးသမူတဖၣ်အဃိ ပုၤကညီတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကဘၣ်ပၢ်လုၢ်ဒ်ဒ်ပုၤဒ်ဒ်သးသမူတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤအကျဲအဂီၢ်န့ၣ် ပုၤကညီတဖၣ်ကဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ဖဲအထံၣ်ဘၣ်ပုၤတဂၤလိာ်လိာ်န့ၣ် ကဘၣ်ထူးက့ၤဝဲဆူခရံၣ်အအိၣ် မုၢ်လၢခရံၣ်ပုၤက့ၤအီၤလၢအသ့ၣ်အဃိလီၤ. ပမုၢ်

တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်ကိၤထီၣ်

၁၆၅

ထီၣ်ကွၢ်သးသမူဒီး ကျိၣ်စု, ဟံၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ် ပှၤဒိၣ်ဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ်. R & H, Feb. 23, 1886.

တၢ်ထူးတၢ်တီၤကျိၣ်စု န့ၣ် တမ့ၢ်လၢပှၤမၤအၢတၢ်တဖၣ် အဂီၢ်ဘၣ်

ကျိၣ်စုကအိၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ အကလီၢ်တဖၣ်အကလီၢ်, အကကွဲၢ်တဖၣ် အကကွဲၢ်, ပှၤတကမ့ၢ်မၤတၢ်ဒဲးဘးဖိထဲဆံးဆံးဖိတခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ် ယွၤတဟ့ၣ် အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်. ယွၤတတူၢ်လီၤကျိၣ်စုတဖၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ အတၢ်ဒဲးဘးကပျၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်ပီၤယၢ်လီၤသး, တၢ်ဆိၣ်လီၤသး, တၢ်သ့ၣ်ကၢ် သးလီၤမ့ၢ်အိၣ်မးဒီး ယွၤကတူၢ်လီၤဝဲလီၤ.

လၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ ပှၤလၢအကြၢးဟဲစိၣ်တၢ်မၤဘျဲၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. မံပှၤသ့တသးမံထဲတၢ်မၤဘျဲၣ်စုၤဖိတဂ့ၤ. ခရံၣ်မၤတ့ၢ် တၢ်လၢပဂီၢ်အါအါကလဲၣ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ အလီၤဘၣ်ပှၤန့ၣ် ပဂံၢ်ထီၣ် ခွဲးထီၣ်အီၤလၢာ်တသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပှၤဟ့ၣ်က့ၤဒၣ်ယွၤထဲတၢ်ဆံးတၢ်စုၤကိၢ် န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ပဝဲဒၣ် ပှၤတမ့ၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. တချူးလၢပလဲၤန့ၣ်ဘၣ်ဆူ ကစၢ်အဘီအမုၢ်အပူၤ မံပကဟ့ၣ်သကိးဆိယွၤအတၢ်မၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤအဂီၢ် ဒီးပၢ်ဖျိၣ်တၢ်လၢမူခိၣ်ခိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. R & H, Dec. 18, 1888.

တၢ်လီၤပျံၤအိၣ်ကတၢ်

ပှၤမုၢ်နွံန့ၣ်ဖိလၢအအိၣ်ခိးမုၢ်အိၣ်ဘျဲးန့ၣ်တဖၣ် တမ့ၢ်ပှၤလၢ အကျိၣ်အစု တအိၣ်ဘၣ်. ခဲအံၤတၢ်လီၤပျံၤအိၣ်ကတၢ်လီၤဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. တနီၤနီၤအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီလၢတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိအဂီၢ်လီၤ. ကျဲးစား မၤတၢ်သပှၢ်ပှၢ်လီၤ. လီၤဘျဲးလီၤတီၤလီၤ. အတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပှဲၤဝဲမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သးပှၤနီၣ်မၤဘျဲၣ်လီၤယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ.

၁၆၆

ယွၤအပှၤဟၢကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်သံလံလၢနီၢ်သးတကပၤလီၤ. ပှၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ ယွၤလၢတၢ်မၤဘျဲၣ်မၤတီၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်သိဖိတဒုဘၣ်တၢ်ဆူးထီၣ် အီၤဝံၤလံ တၢ်လုၢ်သိဖိလၢခံတဒုတအိၣ်ဒဲးဘၣ်. တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးပှၤတဖၣ် ပမ့ၢ်ဟၢသၢ်အီၤန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ် ကတၢ်လီၤ. 1T 492.

**(၃၁)
မုန်ကီလံင်အပျံသကွီ**

မုန်ကီလံင်တံင်ပိတ်တံင်ပိတ်တံင်ဒီးအပျံအဘိဉ်တဖန်လီၤ. မုန်လၢကမၤခိၣ်ချာယွၤအပျံဂီၢ်မုၢ်တဖန်အတၢ်စုၢ်တၢ်န့ၢ်လီၤ. မုန်လၢမုန်ကီလံင်အတၢ်လီၤအပိၣ် ဒီးပုၤကညီလၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တဖန် မံသပုၤဘၣ်အသးလီၤ. အတၢ်လီၤတၢ်ဝုၤမၤလီၤကမၤကမၤမုၢ်မး ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအသးဒီးအတၢ်ကဘျးကဘျးန့ၣ် ဟန့ၢ်ဘၣ်ယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖန်ဒၣ်လဲၣ်လီၤ. မုန်ကီလံင်ကျဲၤလီၤအပုၤတဖန်လၢ ကမၤတံင်တံင်မၤတရီၤတပါခရံၣ်ဖိတဖန်လၢ အကွၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်ဟံခံဘျီတဘျီအကျဲလီၤ. ဒီးဃာ်တၢ်ပူၤလၢပုၤခရံၣ်ဖိတဖန်ကလီၤတံင်အဂီၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအကိးထီၣ်တၢ်လၢပုၤကအိၣ်ခိးယဟိဝဲကစၢ်အမုၢ်အိၣ်ဘျးအနံၤန့ၣ် မုန်ကီလံင်ဒုးအိၤသပုၢ်ပုၢ်လီၤ. မုန်ကီလံင်စံးဘၣ်အခုအပုၤ “ကွၢ်ဃုာ်ပုၤလၢအဒုးန့ၣ်တၢ်တဖန်ဘၣ်ဃး ယွၤအကျဲတီကျဲလီၤ, ဒီးယွၤအတၢ်ကပီၤတဖန်တက့ၢ်. အိၣ်ဘျးန့ၣ်အဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ခရံၣ်မၤတၢ်လၢမူခိၣ်အတၢ်လုၢ်ဟံၣ်အပူၤလီၤ. မုၢ်နံၤခံကတၢ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖန်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဆၢကတီၢ်ဘျးထီၣ်န့ၣ်မးလံအပိၣ်, ထုးဃာ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖန် အသးဃံးဃံးတက့ၢ်. ပကဘၣ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်ဆူအကလူးတဖန်အအိၣ်လီၤ.

“လဲၤဒီးမၤဒုးကဲထီၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖန်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အပုၤထူးပုၤတီၤတဖန်တက့ၢ်. လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ် မၤပုၤအဝဲသ့ၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီတက့ၢ်. မၤဒဲးသိးအဝဲသ့ၣ်ကသးကွံဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်သးလီၤတမံၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖန်မုၢ်ထံၣ်ဝဲဒံးန့ၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖန်ကဟံဖျိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖန် ဒုးဟ့ၣ်အိၤလၢစုကျိၣ်အါအါ ဒဲးသိးဒီးမၤက့ၤယွၤ

အတၢ်မၤတချးတဒးအဂီၢ်တက့ၢ်. ဩဆာယွၤအတၢ်မၤလၢကျိၣ်စုတက့ၢ်. မံအဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ် ကပုၤဒီးတၢ်အဲၣ်စုအဲၣ်ကျိၣ်အါန့ၢ်အအဲၣ်မၤယွၤအတၢ်မၤတက့ၢ်. ဒုးကဲထီၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖန်လၢ ပုၤအဲၣ်လီၤဒဲးသး, ပုၤဃုမၤဘျးလီၤဒဲးသးတက့ၢ်. ပုၤသ့ၣ်တဖန်မုၢ်ကဲထီၣ်ပုၤအဲၣ်စုန့ၣ် ကကဲထီၣ်ဝဲပပျံဖိဘီၣ်ဖိလီၤ. လၢခံန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖန်ကဟးယံၤ ထီၣ်ဒီးယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖန်လီၤ. TM 472-474.

တၢ်ဟးဂီၤလၢအခိၣ်န့ၢ်ဒံးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်လီၤပျီၤ

မုန်ကီလံင်ကဘျးကဘျးဒိၣ်န့ၣ်မးလီၤ. ပမုၢ်တူၢ်လိာ်အဝဲအတၢ်လုပစီန့ၣ် တၢ်ဟးဂီၤလၢပဂီၢ်အံၤ ဒိၣ်န့ၢ်ဒံးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်လီၤပျီၤလီၤ. အာနးန့ၢ်ဒံးတၢ်သံတုၤအိၣ်ပုၤလီၤ. ပုၤတဂၤလၢ အန့ၢ်လီၤဘၣ်ဆူမုန်ကီလံင်အတၢ်ကဝဲၤန့ၣ် တၢ်အပူၤန့ၣ် မုၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢပတဲက့ၤလၢအဂ့ၢ်တဘၣ်တသ့လၢလီၤ. တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးမုန်ကီလံင်အံၤ မုၢ်တၢ်လၢအပူၤအကလံၤဒိၣ်ကတၢ် လၢပကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤအီၤလီၤ. တၢ်လၢမုန်ကီလံင်ဟ့ၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်တလီၤကျဲလီၤကပူၤလီၤ. တၢ်လၢမုန်ကီလံင်ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်မုၢ်လၢတဖန်န့ၣ် ထီၣ်ဒါလိာ်သးဒီး, တၢ်စီတၢ်ဆ့, တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ, တၢ်တီတၢ်လီၤလီၤ. ပမုၢ်တူၢ်လိာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖန်န့ၣ် ပကဘၣ်ဒုးပူၤကွံၣ်အီၤခဲလၢာ်လီၤ. အပိၣ်ဒီး မံပကစံးဆၢက့ၤမုန်ကီလံင်လၢ “တၢ်ကွဲးအသး” ဒီးဒုးဟးကွံၣ်မုန်ကီလံင်တက့ၢ်. “ပုၤလၢအပျံယွၤဒီးပိာ်အကျဲတဖန်န့ၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤ. နမုၢ်ပျံယွၤဒီး ပိာ်အကျဲန့ၣ် နကအိၣ်ဘၣ်နစုအတၢ်မၤအတၢ်သ့ၣ်လီၤ.”

ကျဲလၢယွၤကတၢ်ကတီၤန့ၢ်ပုၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒီးအတၢ်စံးပာ်တီတီဒီး တုၤလီၤတီၤလီၤလီၤ. ပုၤတဖန်လၢအဟးဝဲလၢယွၤအကျဲတီကျဲလီၤတဖန်န့ၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သကံာ်ပဝးအဂ့ၤအဝါလီၤ. ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်စီတၢ်ဆ့လီၤ. Sign, Feb. 24, 1909.

သုန်ဂုဏ်သးကျိလလအဆဲးအစု

ပုထူးပုတီးတဖန်လူဘဉ်အသးလတ်အိတ်အိတ်၊ တံကူတံက၊ တံအိတ်တံဆိးဟံဉ်ဃီအဂီလီ။ သုန်ဂုထီဉ်အဟံဉ်အဃီမးဃံမးလဝဲဒီး ကဲတံလုပစီလအဂီဒိဉ်မးလီ။ ပုကီးလီကုသးလဝဲခရံဉ်ဖိ မုဉ်မဆါတနံအံ ကဘဉ်သုစွဲတံဒိနုနု အစုတဃာဘဉ်။ သုအကျိတ်အစုတဖန်ချုချုအါအါလီ။ ဘဉ်ဆဉ်မုဉ်လယုအတံဖဲတံမးအဂီတခီ အစုဘဒိဉ်မးလီ။ တံသးခု ကစီဉ်အဂီ ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီမးစာတံနု အသုဉ်ဃာအသးဃာဒိဉ်မးလီ။ ပုမုဉ်စံးအီဟဲစိတ်တံဆုယုအတံပဉ်ဖိဉ်အလီနု ခီးဂုကုအခံလီ။ ဖဲအိတ်ဝဲဒီးဟီဉ်ခိဉ်အတံသးလီသးကွံဒီး နံကမ္ပဲဝဲအခါ မုဉ်နုဟုဘဉ် တံဃုလယုအတံမးအဂီနု အမဲဉ်သုဉ်လီသပုဉ်တံကလံလီ။

ဖဲတသုတဘဉ်လၢဘဉ်မးဒီး ဟ့ဉ်လီဝဲတဘံးတဘးလီ။ တအဲဉ် ခရံဉ်လၢအသးဒီးဖျာဉ်ဘဉ်။ ကဘဉ်ဃုကုသးသမူလၢ အလုဒိဉ်ပုဒိဉ်တဖန်နု အသးတအိတ်ဘဉ်။ ခရံဉ်ဖိဒိဉ်သိးအံတဖန် မုဉ်မးတံတမုဉ်တနီဉ်လၢသးလီ။ ပုတဖန်အံမုဉ်တလဲလိတ်အကျဲဒီး တံကဝီလၢအအိတ်ဒီးအဝဲသုဉ်တဖန်နု ကလီပံဉ်ဝဲဒဉ်လီ။ R & H, May 16, 1882.

-o-

**(၃၂)
တံသုကမဉ်တံစုလီခိဉ်ခိဉ်**

ပုမုဉ်ပဉ်ဖိဉ်တံစုလီခိဉ်ခိဉ်တလၢအစးနု ကဲထီဉ်တံဆိဉ်အါလီ။ ဒုးကဲထီဉ်တံလုပစီပုလၢဟီဉ်ခိဉ်ဒီး ထုးယံထီဉ်ပုဒီးမုဉ်ခိဉ်အကျဲလီ။ တၢလဉ်လၢယုဟ့ဉ်လီပုတဖန်ဒီး တံခွဲးတံယံလၢပမးနုအီဘဉ်ဆဉ် ပတသုကုအီလၢယုအဘီအမုဉ်အဂီနု မုဉ်တနံကအိတ်ဖျါထီဉ်ဝဲဒီး အဘူးအလဲခဲလၢလီ။

မုဉ်လၢယုဃုကုအဝဲသုဉ်အဂီအဘီဒီးအတံစုလီခိဉ်ခိဉ်တဖန်အဃီ ပဉ်တံကမဉ်လၢယုအလီ ဒ်ယုမုဉ်အပံဉ်အကီလီ။ ပဟဲကုစိတ်တံ တနုနီတမံလၢအတဘဉ်ဃးဒီးယုဘဉ်။ တံခဲလၢနု မုဉ်ယုအတံလီ။ ယုတုလီတံခဲလၢဒီး ပုကုဝဲလၢအသ့ဉ်ခဲလၢလီ။ ပသးသမူအံ တဃာဒီးခဲကိတ်တဃာအဂီခဲလၢ ယုမးနီဉ်မးဃါပဉ်လၢသုဉ်ဖျာဉ် ထုဉ်စုညါအလီလဲလီ။ R & H, Dec. 23, 1902.

ဘဉ်တံဆိတလဲကွံလၢတံအဲဉ်တံကွံ

ယုအသးမုဉ်အိတ်လၢပုဒီး တံမုဉ်တံတီဟဲနုအဃီ တံထူး တံတီလၢဟီဉ်ခိဉ်အံ ပတသးလီအီလၢဘဉ်။ တံအဲဉ်ခရံဉ်ဒီး တံအဲဉ်ကျိတ် အဲဉ်စုခံမံအံအိတ်တပုဃီတသုဘဉ်။ တံအဲဉ်ယုအသး မုဉ်အိတ်အါဒီး ပုတဂလၢအတံစုလီခိဉ်ခိဉ်အိတ်ဝဲနု ကမးတံကွံဟီဉ်ခိဉ်အတံသးလီ သးကွံဒီးကအိတ်စဲဘူးအသးဒီးယုလီ။

လၢတံအဲဉ်တံကွံပုဖျိဉ်ဖိယံဒီး ကဟ့ဉ်လီမးစာဝဲဝဲ ကမး သကီးတံလၢယုအဘီအမုဉ်အဂီလီ။ တံသုးတံကျဲယုအတံဆိဉ်ဂု တဖန်လၢအဘဉ်အီနု ကမုဉ်အတံတံပဉ်အထီကတံလၢအဝဲအဂီလီ။

တော်လာအအိၣ်ဒီးအဝဲခဲလၢာ်တဖၣ် တပၣ်ဝဲလၢအဝဲအတၢ်ဒၣ်ဝဲဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခီအဝဲပၣ်လီၤက့ၤအသးလၢယွၤအပုၤဟၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဒီး ကအံၤထွဲ ကွၢ်ထွဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအလီၤဘၣ်အိၣ်တဖၣ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ဒီးအဝဲဒၣ် ကတီၢ်န့ၣ်ဝဲတၢ်မၤလိာ်အဒိၣ်ကတၢ်ခံထံးန့ၣ်လီၤ. (၁) အဲၣ်ယွၤနကစၢ်လၢ နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ခဲလၢာ်, နတၢ်သ့ၣ်ညါခဲလၢာ်ဒီးလၢတၢ်လၢာ်ကံၢ်လၢာ်ဘါတက့ၢ်, (၂) အဲၣ်ပုၤလၢနယၢၤဒ်နအဲၣ်လီၤနသးဒၣ်နဲတက့ၢ်.

ဒီးလၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပုၤထူးပုၤတီၤသ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤန့ၣ်လီၤဘၣ်ဆူ မ့ၣ်ခိၣ်အဘီအမုၢ်အပူၤလီၤ. “ပုၤတကၤမ့ၢ်ပၣ်တၢ်ကွၢ် ဟံၣ်, စံၣ်ပျီ, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်, မိၢ်ပၢ်, ဖိမၤလၢယဃိသတးဒီး ကန့ၣ်ဘျူးန့ၣ်ဖျိၣ်က့ၤဝဲအဘျီတကယၤ အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ. R & H, Sept. 16, 1884.

ယွၤအပုၤဟၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတကမ့ၢ်မၤလၢပုၤအမူဒါဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်တအိၣ်လၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါထီၣ်ကီၢ်ထီၣ်အဃိ ကလီၤဘၣ်ဆူ မ့ၣ်ကီၤလိာ်အတၢ်လုပစီအပူၤဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအကဲထီၣ် တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢအဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢအတၢ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဒ်ခရံၣ်အသး အဃိန့ၣ်လီၤ. R & H, May 16, 1882.

တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလုၢ်အပူၤအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်ပၣ်ဖျိၣ်အီၤဘၣ်

ဒ်သိးဒီးပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ပုၤအထူအယိာ်န့ၣ် ပသးကဘၣ် အိၣ်စဲဘူးဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဃုဝဲ ကဘၣ်အိၣ်ဃုာ်ဒီး အတၢ်သးစၢၤဆၢန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်ကနိခံၣ်ခူၣ်ဒၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအကနိခံၣ်ခူၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအဃိ မၤကမၣ် ဘၣ်တၢ်လၢခရံၣ်တြီအီၤတဖၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

ခရံၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သူၣ်ဘျုးသးဘျုးန့ၣ် အဲၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤအီၤလီၤ. အဲၣ်ဒီးလူၤပိာ်ထွဲယွၤအကလုၢ်ဒီးမၤဝဲဒၣ်ဒ်သိးဒီး ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ် တကၤအတၢ်စံးတၢ်ကတီၤလီၤ. ဒီးပၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်လီၤ. တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သူၣ်မံသးမံလၢအဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ကမၤကလီၤအတၢ်ကျဲးစးအကျဲးန့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်အကွၢ်စိဃီခရံၣ်ကစၢ်လၢ အဆ့ၣ်နီၤလၢယွၤအလီၤပစီအစုထွဲဒီးအတၢ်အဲၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢခရံၣ်အအိၣ်လီၤ. ဆီတလဲလိာ်အသးလၢတၢ်သးကညီၤအပူၤဒီး အတၢ်အိၣ်မူဒီးအသးသမူန့ၣ် ပၣ်လီၤဃုာ်ဝဲဒီးခရံၣ်လၢယွၤအစုပူၤလီၤ.

အတၢ်ဃုာ်န့ၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤအကျဲးတဟးဂီၤဒံးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ် အိၣ်တ့ၢ်ထဲဒၣ်နီၢ်သးဒီးသ့ၣ်ဂ့ၤသးကျိၤအမူးအရၢ်လီၤ. ဒီးတၢ်လၢအဒီးန့ၢ်ဝဲတဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဟ့ၣ်လီၤက့ၤဝဲဒၣ်ထဲလၢ ယွၤအလၢကပီၤ ကအိၣ်ဖျါထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပၣ်ကဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအလီၤဘၣ်အိၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် တပၣ်ဖျိၣ်ဃာ်ဝဲဘၣ်. မၤဝဲဒ်သိးကစၢ်ခရံၣ်မၤတ့ၢ်ဝဲအသိး ဒီးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် လၢအန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤက့ၤဝဲဆူယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ဒီးမၤကပီၤထီၣ်ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်အကျဲးအဂ့ၤကတၢ်လီၤ. တအိၣ်ဒီး တၢ်ပၣ်ထီၣ်ထီအသးဘၣ်. တၢ်လၢလၢအဒီးန့ၢ်ဝဲလၢ ယွၤအအိၣ်ကီးမံကီးမိၣ်န့ၣ် သူက့ၤဝဲလၢတၢ်မၤလၢယွၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးအီၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကျဲးစးလၢတဃါဃုာ်ဘၣ်အသးဒီးတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျူၤဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် မၤတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးလီၤ.

တၢ်သူတၢ်စွဲလိာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤတထံၣ်လၢ တၢ်ဒဲးဘးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သူၣ်ကီၢ်သးဂီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွဲန့ၣ် တဘၣ်ယွၤအသးဘၣ်. R & H, March 1, 1887.

**(၃၃)
တၢ်သးကညီၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိ**

မူခိၣ်ဘီၣ်မုၢ်အတၢ်တိၣ်ပၢ်အကျဲၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢကဃုက့ၤပုၤလၢ အလီၤမၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်အဘျူးမ့ၢ်အိၣ်လၢပလီၤဒီး မ့ၢ်ပထူးထီၣ်ကွံာ်သးလၢအသးကညီၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်ကသ့ဒ်လဲၣ်. မ့ၢ်လၢပတၢ်လီၢ်တၢ်လၢဒီးပဘူးပတၢ်အိၣ်အါအဃိ တကြားပမၤန့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဘၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ပုၤဒီးတၢ်မၤန့ၢ်မၤဃာ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလီၤ. အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်လီၢ်ထီၣ်ထီၣ်အဃိ ဆိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဘၢပုၤလၢ အပတီၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပိၣ်ခရံၣ်အခံတနီၤနီၤဒၣ်လဲၣ် အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးအိၣ်ဝဲဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကဘၣ်မၤစၢၤပုၤအဂၤလီၢ်တၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် မၤဝဲဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်လၢ ကမၤသးဖျိၣ်ပုၤအဂၤန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်မၤမုၢ်မၤလၢလီၤက့ၤဒၣ်ဝဲအသးလီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးကျိၣ်စုတဖၣ်မၤနးမၤဖျိၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလီၤ. မ့ၢ်လၢအိၣ်တၢ်တလၢလၢပုၤဖျိၣ်ဖိတဖၣ်အလီၤဒီး ကဲဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ်ပၢ်ထီၣ်ထီၣ်အသးဒီးထီၣ်ကဖိအသးလၢယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်အပူၤလီၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲတၢ်ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤလၢ တၢ်လုၢ်ဟံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အပူၤအကလံၤဒိၣ်နးမးလီၤ. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအလီၢ်န့ၣ် ကြားဒၣ်ဒီးပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်ဒီး တကြားဒီးပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဘၣ်, ဆိကမိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်တဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သးကညီၤလၢ ပုၤဘၣ်တၢ်ဆိၣ်တံၢ်ယီၢ်ဘၢအီၤတဖၣ်ဒီး ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဘၣ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်လီၤသးအုးအလီၢ်ဖးဒိၣ်လၢပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်ယုၣ်ရှူးခရံၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢ ဟဲဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်အဟံၣ်ခုၣ်အထၢအကျါလီၤ. ဖဲခရံၣ်ကဲဒီးဖိသ့ၣ်ဆဲးအခါအမိၢ်ဟဲလုၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးအီၤဆူတၢ်လုၢ်ဟံၣ်န့ၣ် ဟဲစိၣ်တၢ်န့ၢ်ဒၣ်ထဲပုၤဖျိၣ်ဖိအတၢ်လုၢ်ထီၣ်လီၤ. ထီၣ်လွံၢ်ဖိခံဘၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးကးက့ၣ်ဖိခံဘၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မ့ၢ်မးအလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကတၢ်ကစၢ်ယုၣ်ရှူးခရံၣ်လီၤ. လုၢ်ပုၤဒိၣ်န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အဂၤခဲလၢာ်လီၤ. မ့ၢ်အလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်နးကတၢ်ဘၣ်ဆၣ် ပဟ့ၣ်ဆၢက့ၤအီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အဆဲးကတၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပပုၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်န့ၣ် ဟးဝုၤဝီၤလဲၤတရံးလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီးဆိၣ်ဂ့ၤမၤစၢၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဒီးပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဘၢသးတဖၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်အမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါလၢညိကွံာ်လီၤက့ၤအသးဒီးတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးလီၤ.

တၢ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အပၢ်လၢယွၤအအိၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အဘျူးအဃိ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢ ခဲအံၤတဃာ်ဒီးဃုာ်ဒီးခဲကိၣ်တဃာ်အဂီၢ်စ့ၢ်လီၤ. တၢ်အဆဲးကတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဒီးလၢတၢ်ဆိၣ်လီၤပသးအပူၤပဟ့ၣ်ဆၢက့ၤခရံၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကဆိၣ်ဂ့ၤပတၢ်ဟ့ၣ်ဒီးကဆၢန့ၣ်ပုၤဆူပၢ်ကစၢ်အအိၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်ဆဲးစ့ၤဘၣ်ဆၣ် ပသးမ့ၢ်အိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. ယွၤတူၢ်လိာ်ဝဲလီၤ. မ့ၢ်ပပၢ်ဖျိၣ်ပတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးမၤဂ့ၤပုၤဂၤ, အိၣ်ဒီးသကဲာ်ပဝးအဂ့ၤ, အဲၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤ, ရူလိာ်သးကဒဲကဒဲ, လၢတၢ်မူအထူအယိာ်အဂီၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢမူခိၣ်ဘီၣ်မုၢ်အဂီၢ်လီၤ.

စၢၤဃာ်အသးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်

ပုၤထူးပုၤတီၤဒီးပုၤဖျိၣ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်သကိးလိာ်သးကဒဲဒဲအဂီၢ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်အိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤလိာ်သးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယွၤအသးလီၤ. ယွၤအတၢ်တိၣ်ပၢ်အိၣ်လၢပဂီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤစုာ်စုာ်လီၤ. ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ် ပမ့ၢ်ထံၣ်မူဒါလၢ

အလီၤဘၣ်ပုၤတပူၤလၢ်လၢ်ဒီးပကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဒီးမၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၤ ဘၣ်ခဲလီၤဒိလီၤယွၤတဖၣ်လီၤ.

ပကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအထူးအတီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခရံၣ်ဘၣ်ဖျိၣ်လၢ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဃိလီၤ. ကစၢ်ဒီးတၢ်ဖျိၣ်ဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုၢ် တၢ်လၢလီၤ. ကစၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်လၢ ပုၤတဖၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ထူး တၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်ဒီးသုထီၣ်လီၤ. မၤဘျူးဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ကိးဆၢကတီၢ်ဒဲးတက့ၢ်.

လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ပုၤလၢအသ့ၣ်ကၢ်သးလီၤ, ဒီးဘၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ် မ့ၢ်လၢ်တၢ်လၢပကမၤစၢၤအီၤထီၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကဆိကမိၣ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. လဲၤဒီးမၤစၢၤပုၤတဖၣ်လၢအဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ လဲၤတုၤဆူအဟံၣ်ဒီးမၤစၢၤအီၤ, မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ယွၤအသးတမံၤလီၤ. ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤဘၣ်အိၣ်ဝံၤအိၣ်စ့ၤ, ကိးအိၣ်ပုၤတဖၣ်လၢအိၣ်ဘၣ်တၢ်အလီၢ် တအိၣ်တဖၣ်, ကိးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဆူပဟံၣ်ပဃီဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဆူ ပုၤကူသိးတၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်. မ့ၢ်ကဘၣ်ဆါပညာ်ပဖံးဒၣ်လဲၣ် ပကပျံၤပူၤပနီၢ်ခိၣ်ဘၣ်. အံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤဆူးပုၤဆါဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤလီၤဒိ လီၤယွၤတဖၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဆူပုၤဘၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆုတဖၣ် တက့ၢ်. သိၣ်လိမၤယုၤက့ၤပုၤလၢ တသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲအဃိ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် ပာ်တၢ်ကမၢ်လၢယွၤအလီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအသးအိၣ်မၤစၢၤဂုၤပုၤကညီ ထီၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤဟံးအတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ဆူပုၤဟၢကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤ အစုပူၤဒီး တၢ်လီၢ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ကကွၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဝဲလီၤ. ယွၤကတဲာ်ကတီၢ်ပာ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢလၢလီၢ်လီၢ်လၢ ပုၤကညီတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ. မ်ပုၤသုတသ့ဘၣ်ယွၤအတၢ်လၢကျဲကမူၤကမၢ်အပူၤတဂုၤ. ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤသကိးပသးတဂၤဒီးတဂၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တက့ၢ်. R & H, June 20, 1893.

လၢယွၤအမဲာ်ညါတၢ်မၢ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်

လီၤဆီဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ဖဲပရူလိာ်ဒီးပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိအခါ ပတဘၣ်ပာ်ဖျိၣ် ထံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်. တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သး, သးကညီတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ပာ်ဖျိၣ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအမဲာ်ညါလီၤ. တၢ်ပာ်ဒိၣ်တခီတၢၤသးဆူ ပုၤကျိၣ်အိၣ်စ့အိၣ်န့ၢ် တဘၣ်ယွၤအသးဘၣ်. ပုၤတဂၤလၢဆိကမိၣ်ဆဲးယွၤ အဖိအလံၤတဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤကမၢ်ယွၤလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်ပုၤ တဖၣ်လၢ အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအဲၣ်ဘၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်မးန့ၢ်လီၤ. လၢယွၤအမဲာ်ညါန့ၢ် ပုၤကညီအဖျိၣ်အထီၣ်တအိၣ်ဘၣ်, ဂုၤမ့ၢ်ဂုၤ, အာမ့ၢ်ဂုၤ ပုၤကညီန့ၢ် မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤကညီလီၤ. လၢမ့ၢ်နံၤခံကတၢ်န့ၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်တအိၣ်အသးဒီးတၢ်ကွၢ်မဲာ်တၢ်လီၢ်တၢ်လၢဘၣ်. တၢ်စံၣ်ညီၣ် တဘၣ်ဃးဒီးကျိၣ်အိၣ်စ့အိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢပုၤတၢ်အိၣ်တၢ်ယၢၤအဃိ ယွၤတကွၢ်မဲာ်အီၤနီၤတစဲးဘၣ်. ယွၤလၢအထံၣ်တၢ်လၢကွၢ်တၢ်ဖျိၣ်တဂၤ ကစံၣ်ညီၣ်အဝဲသ့ၣ်ခီဖျိၣ်လၢ အတၢ်စီတၢ်ဆ့, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တီတၢ်လီၤ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂုၤတၢ်ဝါ, ဒီးအတၢ်အဲၣ်ခရံၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤကဘၣ်စံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤတၢ်ဆူ ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ယွၤအကလုာ်ကထါမ့ၢ်တုၤဃီဆူ ပုၤလၢ အလီၤတူၢ်လီၤကၢ်, ပုၤလၢတၢ်သန့ၤအသးအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး ကကဲ တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလၢပုၤတဖၣ်န့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တုၤန့ၤတစုတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအတၢ်ကပီၤန့ၢ် ကဖျိၣ်ဆ့ထီၣ်ဝဲဆူ ဒဲးကြီၤကြၢၤဖိ လၢပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲ, တၢ်လီၢ်လၢအပုၤဒီး တၢ်လီၤပျီၣ်လီၤဃိ န့ၢ်လီၤ. ယွၤအမူၤခိၣ်ကလူးတဖၣ်ကအိၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤဖျိၣ်ပုၤယၢ်ဖိတဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်, ထဲကိၣ်တလိၣ်ဒီး ထံတခွဲးကဲတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလၢ မူးပွဲးဒိၣ်လီၤ. ပုၤဘၣ်ဆူးကွံာ်ဆူးပျုၤ, ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ညီကွံာ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ထီကတၢ်ပာ်ကစၢ်ယွၤတဂၤအဖိမုၢ်ဖိခွါလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဘၣ်ဒီး ယွၤလၢ တၢ်လီၢ်ထီၣ်ထီၣ်ကတၢ်လီၤ. တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီး

ဟီၣ်ခိၣ်ဒုတအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ထံၣ်န့ၣ် တၢ်မျၢၢ်ပလဲလ့ၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လံၤလီၤ. R & H, July 21, 1910.

ပုၤမုၢ်ကမဲၣ်ဒီးဖိၣ်ဃဲတဖၣ်အတၢ်ဃု

ပုၤတဂၤကမ့ၢ်ဃုတၢ်မၤစၢၤလၢပုၤဒီးပဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤအီၤ အဂ့ၤကတၢ်လီၤန့ၣ် တမ့ၢ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပုၤဒီးဘၣ်. အဂ့ၢ်အိၣ်လၢ ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢလၢလီၤလီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တကၢၣ်သံကျူၤသံလၢၣ်လီၤ. ပုၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤသးဘၣ်တဖၣ်, တမ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ကသူၤကလံၤတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤတဂၤကမ့ၢ်ဟဲဆူၣ်ပဲတြီၤဒီး အသူၣ်ဝံၤသးစ့ၤမ့ၢ်စံးဝဲလၢအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤတဂၤန့ၣ် ဒုးက့ၤအီၤဒီးအစုၤခီၤတဂ့ၤ. ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အီၤတၢ်အိၣ်တမံၤမံၤလၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်တဘၣ်နတသ့ၣ်ညါဘၣ်အဝဲအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်. အတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ် ကမ့ၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤအဃိဒီးဘၣ်တၢ်ကီၤတံၢ်ခဲလီၤ.

ပကဘၣ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤမုၢ်ကမဲၣ်ဒီးဖိၣ်ဃဲတဖၣ်ဒီး တၢ်သးကညီၤ, ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်လီၤ. တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအဖျါဂ့ၤလၢဟံၣ်ကစၢ်အမဲၣ်ညါန့ၣ် ဖဲထံၣ်ဘၣ်မုၢ်ကမဲၣ်ဖိၣ်ဃဲတဖၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပအံၤထွဲကွၢ်ထွဲဒီးပမၤပူၤဖျဲးပသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အဃိအဃုးန့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်တဂၤလၢအသံတ့ၢ်လၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ယွၤန့ၣ် ယွၤကအံၤထွဲကွၢ်ထွဲက့ၤအဖိမုၢ်ဖိခွါဖိတဖၣ်လၢ အဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်ဖိၣ်ဃဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်န့ၣ်လၢလၢပုၤဒီးယွၤ ဒီးအဝဲဘၣ်ပာ်တ့ၢ်ကွၢ်အဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်အဃိလီၤ. ဖိတဖၣ်လၢအဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်ဒီး တၢ်သူၣ်ကံၢ်သးလီၤတဖၣ်အဂီၢ် ယွၤကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဒဲလဲၣ်. ယွၤတဒုးဟဲစူၤလီၤကိၣ်မၤန့ၣ်လၢမူၤခိၣ်ဒီးဒုးန့ၣ်ဝဲတၢ်လီၤလးဘၣ်. ယွၤတမၤစိးဝဲဃးတဖၣ်ဟဲစိၣ်ကိၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်စ့ၢ်ဘၣ်. ယွၤကမၤတၢ်လီၤလးလၢပုၤကညီၤသ့ၣ်တဖၣ်အသးပူၤလီၤ. ယွၤကဘိးကဒါပုၤကညီၤတဖၣ်လၢအအဲၣ်လီၤဒၣ်ဝဲအသးတဖၣ်အသးဒီး အဝဲသ့ၣ်အသး

ကဆိတလဲအသးလီၤ. ကမၤစၢၤလီၤပုၤဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ယၢ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပိၣ်ယွၤအကျဲတဖၣ်အသးကကပုၢ်လီၤဒီး တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဖျိၣ်ပုၤယၢ်, မုၢ်ကမဲ, ဖိၣ်ဃဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အနီၢ်ကီၢ်ကီၢ်န့ၣ် ဖိသ့ၣ်ဖျိၣ်ယၢ်ဖိဒဲးအံၤတဖၣ် ပုၤမ့ၢ်တသးကညီၤဒီးတအံၤထွဲကွၢ်ထွဲဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤမၤကမ့ၢ်ခရံၣ်လီၤ. ပုၤလၢတကန့ၣ်ဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိ ဒဲးအံၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအတကန့ၣ်ဘၣ်ယွၤလီၤ.

လၢယုၣ်ရှူးအမံၤ ပုၤမ့ၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ဘၣ်ဖိသ့ၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤကဟ့ၣ်ကယၢ်ဘၣ်ယွၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲလဲၣ်ခရံၣ်ပာ်လီၤအသးလၢ သုမ့ၢ်မၤဘၣ်ပုၤအဆဲးတဂၤကလၢသုကျိဒီး မ့ၢ်သုမၤဘၣ်ယၢ်လီၤ. အခိၣ်တလိၣ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤမူၤဒါဆူၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ကမၤတၢ်မၤတခါအံၤလီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢတၢ်သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤကလီၤဘၣ်လၢအလီၤသပုၢ်ကတၢ်လီၤ. ဒဲးအံၤတၢ်မၤန့ၣ်တၢ်သံအသိးန့ၣ် ဖိၣ်ဃဲဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးပုၤထီၣ်ဘိလီၤ. တၢ်ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်သးကညီၤ မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်အီၤပုၤလၢ အတအိၣ်တအိၣ်ဘၣ်. တၢ်ကီးအိၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလၢအဟံၣ်အဃိ တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒိကန့ၣ်ကစၢ်အကလုၢ်လီၤ. ခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤစၢၤပုၤလၢအဟံၣ်အဃိတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢပုၤမုၢ်ကမဲၣ်ဖိၣ်ဃဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါယွၤလၢ ကဆိၣ်ဂ့ၤလီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအကျဲတဖၣ်လီၤ.

**တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤအံၤမ့ၢ်တၢ်ဒုးပျါထီၣ်
တၢ်သးကညီၤတၢ်လီၤ**

ယွၤဆိၣ်ဂ့ၤလီၤပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်လၢ ပကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ယွၤကအိးဟီၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ အကျဲထီၣ်ဘိလၢပဂီၢ်

ဒ်ပဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်အသိးလီၤ. ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤကလီၤဘၣ်ပုၤအိၣ်အိၣ်လီၤ. နယုယွၤလၢ တၢ်အိၣ်လၢကိၣ်လၢ တနံၤအဂီၢ်တနံၤအဂီၢ်လီၤ. ဒီးယွၤဟ့ၣ်လီၤနၤ, ယွၤကွၢ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဝဲ မ့ၢ်နဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆူ ပုၤလၢအဘၣ်ကိဘၣ်ခဲန့ၢ်ဒီးနကစီဒီခါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်နအဲၣ်လီၤဒၣ်ထဲနသးလီၤခါန့ၣ်လီၤ. “ကစၢ်ဧၤ ယမ့ၢ် ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအဃိ သးကညီဘၣ်ယၢ်တက့ၢ်.” နယုဘါထုကဖၣ်နဲဒၣ် ဒ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤကွၢ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်နသးကညီပုၤအိၣ်လၢနဃၢၤတဂၤက ကစီဒီခါလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢပဆဲးကျိးလိၣ်သးဒီးကစၢ်တမံၤလီၤ. မ့ၢ်ဝဲတၢ်ပနီၣ်တမံၤလီၤ. ဒ်ယွၤလၢပုၤဝဲဒီး တၢ်သးကညီအသိး ပဝဲသ့ၣ်အံၤ စ့ၢ်ကိးပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးကညီပုၤဂၤလီၤ. ပမ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဒီး တၢ်တမံၤလၢတလီၤပလိၣ်ဒီးပသးမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်သက့ ဖဲယွၤမၤပုၤန့ၣ် ပကဘၣ် မၤအိၣ်လီၤ. မၤအိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီလီၤ.

တၢ်မၤယွၤအတၢ်ဒ်ခရံၣ်မၤတၢ်ဝဲအသိး, တၢ်သးကညီပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဒီး ပုၤမုၢ်ကမဲဖိၣ်ဃဲတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ပတၢ်သကဲာ်ပဝး အဂ့ၤအဝါလီၤ. လၢခရံၣ်အလၢကဝါအဂီၢ်, ပညိကွံာ်လီၤပသး, ယိးထီၣ် ပထူၣ်စုညါဒၣ်ပဝဲ, ဃုထံၣ်က့ၤပုၤလၢ အလီၤမၢ်, တၢ်မၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလၢပတူၢ်ဆါခါခါပသးအဃိ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဂ့ၢ်ဒၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. ယွၤကတဲာ်ကတီၤသကဲာ်ပဝးဒ်သိးအံၤတဖၣ်ဒီး ဒုးလီၤကံာ်ဃုာ်ပုၤဒီးခရံၣ်လီၤ. ဒုးမၤကဆိၣ်ပုၤဒီးအကလုာ်ကထါဒီးပပူၤဖျဲးဝဲဒီးတၢ်ဒဲးဘးအဃိအဃုးန့ၣ်လီၤ.

ပကျဲးစးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်လၢ ပုၤကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ခရံၣ်အတၢ်သးကညီလီၤ. ဒီးတဘျီဃိပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လီၤ. ဃုာ်ဒီး ခါဆူညါတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်ပဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ကတီၤ လၢပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ်တဖၣ် ကနၢ်ဟူဘၣ်ဝဲန့ၣ် “ကုၢ်လၢအကလုာ်တီဧၤ, နဲဒၣ်အံၤ နကလုာ်တီလၢတၢ်အဆဲးအစ့ၤအဖိခိၣ်လီၤ. ယကဟ့ၣ်လီၤနၤ

မူဒါလၢနကဘၣ်ဟတၢ်အိၣ်ထီၣ်လီၤ. လဲၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဆူနကစၢ်အတၢ်အိၣ်မုၢ် ဆိးဟၢၤအလီၢ်တက့ၤ.” R & H, June 27, 1893.

ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤအကၢၣ်အခံတဂ့ၤ

ပုၤလၢအကၢၣ်ဒီးတအဲၣ်ဒီးမၤအိၣ်တၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်မၤစၢၤအိၣ်လၢနကျိၣ်နစ့ၣ်နဲတဂ့ၤ. ဟ့ၣ်မၤစၢၤအိၣ်လၢ နတံၤသကိးအစ့ၣ်ကိးတဂ့ၤ. ဃုတၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အစ့ဒီး မၤစၢၤ နီတစဲးတဂ့ၤ. သုမ့ၢ်မၤစၢၤပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်သုမၤကမၣ်တၢ်လီၤ. မိသုကဟးဆဲးတၢ်ဟ့ၣ်အကျဲ ဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ပုၤသးစၢ်လၢအသးထီၣ်ဘး ဒ်မၤတၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် သိၣ်လိအိၣ်ဒီးပျဲအမၤတၢ်မၤတက့ၢ်. ပုၤကိးဂၤဒဲးကဘၣ် မၤတၢ်မၤကိးဂၤဒဲးစ့ၣ်စ့ၣ်လၢအဘျးအဖျိၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်မၤလိဒီး မၤတၢ်မၤလီၤ. အဒိတၢ်ဆးတၢ်ကူတၢ်သိး မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်မၤတမံၤမံၤန့ၣ် ဘၣ်မၤဒီးသိၣ်လိအိၣ်လီၤ. ပုၤကညီကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်သုအဂီၢ်အဘါလၢ တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အဂီၢ်တမံၤတမ့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်ကျဲးစးမၤလိဒီး မၤအိၣ် မၤအိၣ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ် ကန့ၢ်ဘျး န့ၢ်ဖျိၣ်လီၤ. ပတၢ်ကျဲးစးအကျဲန့ၣ် မိအသုတအိၣ်ဒီးတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျူတဂ့ၤ. မိပကလူၤပိာ်ထွဲယွၤအကျဲဒီးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ ပုၤလၢအထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးကျဲးစးမၤထီၣ်ထီၣ်အသုးအသ့ၣ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်အဝဲသ့ၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. R & H, March 13, 1900.

တၢ်ခီတလဲစုလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အလီၢ်

အါစုအါဘျီတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ အိၣ်ဝဲအါမး ဒီးတၢ်ကဘၣ်သုစ့တဖၣ်လၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲအါမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်န့ၢ်ပုၤဟၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ခီတလဲတၢ်မၤဘျီအစ့ တဖၣ်ဒီးပျဲပုၤကမၤတၢ်လၢတၢ်ကူတၢ်ကၤ ဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်စ့လီၤ. အဝဲသ့ၣ်

အဲၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်ပမၤဂ့ၤတၢ်လီၤ. ပမၤအါထီၣ်စ့ပၢ်ကီၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢကကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဒုးလီၤဝဲဆူ ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အလီၤလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤပုၤကၢၣ်ပုၤကျူတဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတီၢ်ဒီး မၤဒဲးဘးပုၤဖျိၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ. ပုၤအကၢၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢပုၤတပၢ်လီၤဒိအိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကမၤစၢၤအိၣ် ထီၣ်ဘိလီၤအဃိ တမၤအိၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်. ပတဘၣ်ဟ့ၣ်ဆူထီၣ် ပုၤကၢၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အသးဘၣ်. အါန့ၢ်အလီၢ် မိပုၤသုတဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့ဆူ ပုၤတဖၣ်လၢအတပၢၤအသးဘၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလၢအကြား န့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် မိပုၤကမၤလိအိၣ်ဂ့ၤဒီးဒုးဆၢထၢၣ်အိၣ်လၢ အခိၣ်လီၤဒၣ်ဝဲတက့ၢ်.

တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသးသမူလၢအလီၤမၢ်တဖၣ် ဒ်သိးဒီး ကဒီးန့ၢ်က့ၤ တၢ်မူအကျဲန့ၣ် မူဒါအိၣ်ဒီးပုၤကိးဂၤဒဲးလီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ အဂ့ၢ်အံၤ ခရံၣ်ကစၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ် တူၢ်သံအသးလံလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ် ဃုပုၤလၢပသးကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤလီၤ. Historical Sketches of the Foreigns Missions of the Seventh-day Adventist, 293.

တၢ်ညိကွၢ်လီၤက့ၤပသး-တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသး

ယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်ခဲန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကိးထီၣ်ယွၤလီၤ. ဃုကညးယွၤလီၤ. တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူ အဂီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢတလၢတပုၤဘၣ်အဃိ ဘၣ်သံဝဲဒၣ်လီၤ. အတၢ်ကိးထီၣ် ယွၤန့ၣ် တုၤထီၣ်ဘးဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. တဘျီဃိယွၤကသံကွၢ်တၢ်ဆူ ပုၤလၢတမၤစၢၤဘၣ်အဖိအလံလၢ အကိးထီၣ်အိၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ဖဲယွၤသံကွၢ်တၢ်န့ၣ် ပုၤထူး ပုၤတီၤလၢ အဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤဒၣ်ထဲအသးတဖၣ် မ့ၢ်ကစံးဆၢက့ၤဝဲဒၣ်လဲၣ်.

“ယဟ့ၣ်လီၤပၢ်န့ၣ်ယစ့တဖၣ်လၢနကသုအိၣ်လၢယဂီၢ်န့ၣ် နမၤအိၣ်ဒဲလဲၣ်.” ပုၤထူးပုၤတီၤလၢတမၤစၢၤပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အိၣ်သပုၢ် ကတၢ်လီၤ. “ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အာသ့ၣ်တဖၣ်ဧၢ, လဲၤန့ၢ်လီၤဆူ ရၢ်မ့ၢ်အူ လၢတၢ်ကတဲၣ်ကတီၤပၢ်လၢ မ့ၢ်ကီၤလိၢ်ဒီးအကလူးတဖၣ်အဂီၢ်အပူၤ တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ဖဲယသ့ၣ်ဝံၤသးစ့ၤအခါ သုတဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ယၤဘၣ်. ဖဲတၢ်သူယသးထံအခါ သုတဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ယၤဘၣ်. ဖဲယအိၣ်လၢသုကျဲဒ်ပုၤတမ့ၢ် အခါ သုတတူၢ်လိၣ်ယၤဘၣ်. ဖဲယအိၣ်ဘ့ၣ်ဆူဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးတလၢ တလီၢ်ဘၣ်အခါ သုတမၤဘၢဘၣ်ယတၢ်မဲၣ်ဆူးဘၣ်. ဖဲယဘၣ်တူၢ်တၢ်ဆူး တၢ်ဆါအခါ ဒီးဖဲယအိၣ်လၢဃိၣ်ပူၤအခါဒၣ်လဲၣ် သုအံၤထွဲကွၢ်ထွဲယၤဘၣ် သုတသးကညီယၤဘၣ်.

ပနၢ်ဟူဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကအုကစွါအိၣ်ဝးတရံးပုၤလီၤ. ကိးပသူဃု တၢ်မၤစၢၤလၢပအိၣ်လီၤ. တၢ်ဒဲးဘးအကဒုလီၤဘၣ်လၢပလီၤလီၤ. မိပကကတဲၣ်ကတီၤ, ကယၢကယိပသး ဒ်သိးပကစၢၤဖျိၣ်ထီၣ်ပသးဒီး ယွၤတက့ၢ်. ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖၣ်ကလီၤမၢ်ကွၢ် ဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤက့ၤစိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤဆူမူခိၣ် တန့ၢ်နီၣ်တဂၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် သးသမူအတၢ်လဲၤလၢအလီၤပလိၣ်ဒီးယွၤ အတၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ် ကအိၣ်ဆိးဘၣ်ဝဲလီၤထူလီၤယိၣ်လီၤ. တၢ်မၤယွၤ အတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒီးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢအတၢ်သးခုကစီၣ် အဂီၢ်န့ၣ် အဘျူးအိၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဘိမုၢ်န့ၣ်လီၤ. R & H, Jan. 31, 1907.

နိဂမ္မံ (၆)

ပုဂံဖိုန်ဖိယန်ဖိတဖန်သးအိန်ဟုန်တန်အါလီ

ပုဂံဖိုန်ဖိယန်ဖိတဖန်သးအိန်ဟုန်တန်အါလီ

- ၃၄. စံးပတြာတန်သးအိန်ဟုန်တန်----- ၁၈၅
- ၃၅. မှ်လုန်ဒိန်ပုဂံဒိန်လာယွအမဲန်ညါလီ ----- ၁၉၃

(၃၄)
စံးပတြာၤတၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်

စီၤပီလူးဟ့ၣ်သဆၣ်စံးပတြာၤပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အသီတဖၣ်
ဒ်သိးအသးကအိၣ်မၤယွၤအတၢ်မၤဆူၣ်ဆူၣ်လီၤ. အဝဲဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ဝဲ
ပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အသီတဖၣ် ဒ်သိးဒီး ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
တဘျီဖဲအဝဲအိၣ်ဖဲဝဲဒုၣ်အုးဖူးစူးအခါ စံးကတိၤတၢ်တၢ်ဒ်အံၤလီၤ. “ဒ်န့ၣ်အသိး
ယဒုးန့ၣ်သုလၢ တၢ်ကိးမံၤဒဲးလၢသုဂ့ၤမၤတၢ်, ဒီးမၤစၢၤပုၤအဂံၢ်စၢ်အဘါစၢ်,
ဒီးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကစၢ်ယုၣ်ဂူးအကလုာ်ကထါ, လၢအကစၢ်ဒ်ဝဲစံးလၢ ဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်
ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤအါန့ၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်တၢ်တက့ၢ်လီၤ.” (မၤတၢ် ၂၀:၃၅).

စီၤပီလူးကွဲးန့ၣ်ပုၤကရံၣ်သူးတၢ်အိၣ်ဖီၣ်ဖိတဖၣ် “ယစံးတၢ်တဘီအံၤ,
ပုၤလၢအဖုံတၢ်စုၤန့ၣ် ကကူးစ့ၢ်ကိးတၢ်စုၤ ဒီးပုၤလၢအဖုံတၢ်အါန့ၣ် ကကူးစ့ၢ်ကိး
တၢ်အါလီၤ.” (ကတိၤ ၂၂:၉). ပုၤတဂၤဒီးတဂၤ, ဒ်အတၢ်တိၣ်အိၣ်ဝဲလၢ
အသးကံၢ်ပုၤအသိးန့ၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်သးအုးဒီးတၢ်မၤဆူၣ်ဘၣ်ဒီး,
မံၤအဟ့ၣ်တၢ်ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. (၂ကရံၣ်သူး ၉:၆,၇).

မၤကွဲးဒ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤဖီၣ်ဖိယၢ်ဖိလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်အသးပုၤတခီ ပုၤဝဲဒီးယွၤကလုာ်ကထါဒီးတၢ်အဲၣ်ယွၤလီၤ.
အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢ
တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကဲတၢ်ဒ်ဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်လၢ
ပုၤယုၤဒါဖိဒီးပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ. ပုၤတၢ်မၤဖိတဂၤအံၤ
ကွဲးန့ၣ်တၢ်ဆူ ပုၤကရံၣ်သူးဖိတၢ်စုၤက့ၤယွၤတဖၣ်အအိၣ်စံးဝဲ “ဒီပုၤဝဲာ်
သ့ၣ်ဧၤ, ပဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါသုလၢ ယွၤအဘျူးအဖီၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤလၢ
တၢ်အိၣ်ဖီၣ်ဖိတဖၣ်လၢ မၤကွဲးဒ်န့ၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အီၤ
ဖးဒိၣ်လၢတၢ်နးတၢ်ဖီၣ်အဖၢမုၢ်ဒီး, အတၢ်သးခုဒိၣ်ဝဲ, ဒီးဒ်အတၢ်ဖီၣ်
တၢ်န့ၣ်ဒိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်, မၤဘျီတၢ်လၢအအါထူးထူးတီၤတီၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ

ယအုၣ်ယသးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လၢအသးအိၣ်ပာ်မၤဝဲဖဲအသ့, အခိၣ်တလိာ်
အါန့ၣ်အသ့တၢ်တက့ၢ်လီၤ. ဒီးယုၤကညးပုၤအါအါကလဲာ်လၢ တၢ်ဘျူးဒီး
တၢ်မၤယုၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤစၢၤပုၤစီဆုံတမံၤအံၤလီၤ. ၂ကရံၣ်သူး ၈:၁-၄.

ပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢမၤကွဲးဒ်န့ၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသး
ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအယိန့ၣ်ဒီး ယွၤအသးစီဆုံမၤယုၣ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အယိ
ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျီတၢ်လီၤ. (၂ကရံၣ်သူး ၈:၅) ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤအစု
အကျိၣ်လၢအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. တလိာ်ဘၣ်လၢ
ပုၤကသဆၣ်ထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အခံဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အသးခုဒိၣ်မးလၢ
ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဘၣ်ပုၤလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲစီၤပီလူး
စံးအဝဲသ့ၣ်လၢတဘၣ်ဟ့ၣ်လၢဘၣ်ဒ်လဲာ် အဝဲသ့ၣ်ယုၤကညးတၢ် ဒ်သိး
တၢ်ကတူၢ်လိာ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤဘျီတဖၣ်လီၤ. အတၢ်သးတီ, အတၢ်
သးစၢၤဆၢ, တၢ်အဲၣ်ပုၤအဲၣ်ဝဲာ်, မ့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အပူၤသတးဒီး အိၣ်ဒီး
တၢ်ညိကွၢ်လီၤသးလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဖီၣ်ဖိယၢ်ဖိန့ၣ် ကဲဝဲအသးတကူၢ်
သ့ၣ်လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤတမံၤလီၤ.

စီၤပီလူးဆုၤလီၤစီၤတံတူးဆူကရံၣ်သူး ဒ်သိးဒီးကဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်
ပုၤတၢ်အိၣ်ဖီၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အခံလီၤ. ဒီးဒ်သိးကအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်
သးအိၣ်လၢအဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ်အဂီၢ်လီၤ. စီၤပီလူးကွဲးန့ၣ် ပုၤစုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤ
တၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးစံးဝဲ, “ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒ်သ့မၤအါအါလၢတၢ်ခဲလၢာ်အသိးန့ၣ်,
လၢတၢ်န့ၣ်, ဒီးလၢတၢ်ကတိၤ, ဒီးလၢတၢ်သ့ၣ်ညါ, ဒီးလၢတၢ်မၤသပုၤပုၤခဲလၢာ်,
ဒီးလၢသ့အဲၣ်ပုၤကွံပုၤအသိးန့ၣ်ဒီး မၤအါထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖီၣ်တမံၤအံၤ
စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး ခံကနံၣ်အံၤ, ဂုၤလၢသုမၤ တုၤကကဲထီၣ်လီၤ.
ဒ်သိးသုသးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသိးန့ၣ် ဖဲဒ်သ့တၢ်အိၣ်ဝဲဒီး သုကမၤတုၤ
အကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, သးမ့ၢ်အိၣ်ဒီး, တၢ်တူၢ်လိာ်ဝဲ
ဒ်ပုၤအတၢ်အိၣ်ဝဲအသိး, ဒ်အတၢ်တအိၣ်ဘၣ်အသိးတမ့ၢ်ဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ
ယွၤဘၣ်အသးလၢပုၤလၢအဟ့ၣ်ညိတၢ်လီၤ. ဒီးယွၤမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်
ကယဲာ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖီၣ်လၢသုပူၤသ့ ဒ်သိးသ့တၢ်တမံၤလၢလၢတၢ်ခဲလၢာ်

အပူၤ လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်တထံၣ်ဃီၤ ဒီးသုကအိၣ်လၢတၢ်မၤဂ့ၤကိးမံၤဒဲးလီၤ. ဒ်တၢ်ကွဲးအသးအသိး, ဖုံလံတၢ်လံ, ဟ့ၣ်လံတၢ်လၢပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိလံ. အတၢ်တီတၢ်လီၤကအိၣ်ဝဲလီၤထူလီၤယိၣ်လီၤ. (စံး ၁၁၂:၉). ဒီးပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤတၢ်ချံၤလၢ ပုၤဖုံတၢ်အဂီၢ်, ဒီးကိၣ်လၢပုၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်, ကမၤပွဲၤထီၣ်သုတၢ်ချံၤဒီးမၤအိၣ်သုတၢ်တီတၢ်လီၤအတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးသုဘၣ်တၢ်မၤထူးထီၣ်တီၤထီၣ်သုလၢတၢ်ခဲလၢာ်, လၢကယၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ညီန့ၣ်, မၤထီၣ်တၢ်စံးထီၣ်ပတြာယွၤလၢပဝဲဒၣ်အဃိလီၤ. (၂ကရံၣ်သူး ၈:၇-၁၁, ၉:၈-၁၁).

သးလၢအအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢလၢပုၤပုၤဒီးတၢ်အိၣ်လီၤက့ၤဒၣ်သးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်သးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသိလၢခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကျဲးစားဒုးကပီၤထီၣ်န့ၣ်ပုၤအိၣ်လၢတၢ်ခဲကျါတဖၣ် ဒ်သိးဒီး ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒ်န့ၣ်တဖၣ် ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးတူၢ်လိာ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတခီတၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်တခီဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤက့ၤတၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အနီၣ်သးအသဟီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အဃိလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤ ဟ့ၣ်လီၤမၤဘူၣ်တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. တၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်မၤဘူၣ်လီၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် ဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢအနီၣ်ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤယွၤဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤဘၣ်တၢ်လီၤ. AA 342-344.

တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးခိၣ်ပးလီၤ

“ဒီးယွၤအကလုာ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ် ဂဲၤဆၢထၢၣ်လဲၤဆူၣ်စၢၤရဖၤသးလၢအဘၣ်ဃးဒီးစံးဒိၣ်, ဒီးအိၣ်ဖဲန့ၣ်တက့ၢ်. ကွၢ်ကွၢ်ယမၤလိာ်ပုၤမုၢ်ကမဲတဂၤဖဲန့ၣ် ဒ်သိးကလုာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်, ဒီးလဲၤဝဲဆူၣ်စၢၤရဖၤသး, ဒီးလဲၤဆူၣ်ဝုၢ်အပဲတြီ, ဒီးကွၢ်ကွၢ်, ပုၤမုၢ်ကမဲတဂၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်ထၢထီၣ်

သ့ၣ်မုၢ်ဒုလီၤ. ဒီးကိးန့ၢ်ဝဲဒီးစံးဝဲဒၣ်, ဟဲစိာ်န့ၢ်လၢယၤလၢထံတစဲးလၢလီၤခီပူၤဒ်သိးယကအိၣ်တၢ်တက့ၢ်. ဒီးလဲၤဝဲဒ်သိးအကဟဲစိာ်ဒီးအဝဲဒၣ်ကိးဆူအအိၣ်ဟဲစိာ်န့ၢ်လၢယၤလၢကိၣ်တစဲးလၢနစူပူၤတက့ၢ်.” (၁စီၤပၤ ၁၇:၈,၉-၁၁).

တၢ်သးဝံၤလီၤဒိလီၤဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိအဟံၣ်ဒုၣ်တဖျါအံၤ နးနးကျဲးကျဲးလီၤ. အတၢ်အိၣ်ကလၢာ်ကွၢ်ခဲလၢာ်လီၤ. အတၢ်အိၣ်လၢခဲကတၢ်တဘျီအဂီၢ်အိၣ်တ့ၢ်ဒၣ်တစဲးဒီးကလၢာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်လၢခဲကတၢ်တဘျီ မ့ၢ်ဝံၤဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် တၢ်အိၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်. ဖဲတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီအဒိၣ်ကတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ အဖၤမုၢ်ဝံၤအလဲယၤဟဲတုၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤမုၢ်ကမဲအံၤဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢအတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢခဲကတၢ်တမီအံၤ ကဲတၢ်မၤကွၢ်လၢပုၤတမ့ၢ်တဂၤဃုအီၤ ဒ်သိးကဟ့ၣ်လီၤဒုးအိၣ်အီၤလီၤ. မ့ၢ်လၢဟ့ၣ်လီၤဝဲအဃိအတၢ်န့ၣ်န့ၣ် မၤလၢကပီၤက့ၤအီၤလီၤ. ဝံၤအလဲယၤဃုတၢ်အိၣ်ဒီးထံအဂီၢ်န့ၣ်ပုၤမုၢ်ကမဲတဂၤစံးဆၢတၢ်ဒီး “စံးဝဲဒၣ်ယွၤနကစၢ်မူဝဲန့ၣ်, ယကိၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်တအိၣ်ဘၣ်, အိၣ်ထဲကိၣ်အကမူၢ်တတၢ်ဒုၣ်လၢထံဒၢသ့ၣ်အပူၤ, ဒီးသိတစဲးလၢပလီပူၤ, ဒီးကွၢ်ကွၢ်ယထၢထီၣ်သ့ၣ်မုၢ်ဒုခံဘီ, ဒ်သိးယကလဲၤန့ၣ်, ဒီးကတဲာ်ကတီၤလၢယဂီၢ်, ဒီးလၢယဖိခွါအဂီၢ်, ဒ်သိးပကအိၣ်တၢ်, ဒီးသံလီၤ. တဘျီဃီဝံၤအလဲယၤစံးဘၣ်အီၤ, ဘၣ်ယိာ်တၢ်တဂ့ၤ, မၤဒ်နစံးတၢ်အသိးန့ၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမၤဆိကိၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အဖိတဘျီလၢအီၤလၢယဂီၢ်, ဒီးဟဲစိာ်ဆူအိၣ်ဝံၤဒီးမၤက့ၤလၢနဂီၢ် ဒီးလၢနဖိခွါအဂီၢ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤယွၤအံၤစရုလးအကစၢ်စံးဝဲဒၣ်ဒ်အံၤ, ထံဒၢသ့ၣ်အကိၣ်ကမူၢ်တလၢာ်, ဒီးပလီအသိတလီၤစ့ၢ်ဘၣ်တုၤယွၤကမၤတၢ်ဟဲစူၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချာ်လီၤ.” (၁စီၤပၤ ၁၇:၁၂-၁၆).

တၢ်မၤကွၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးတၢ်မၤကွၢ်အံၤအဂၤတအိၣ်လၢဘၣ်. ပုၤမုၢ်ကမဲအံၤဆၢကတီၢ်လၢညါစ့ၢ်ကိး အဲၣ်တၢ်, သးကညီတၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တမ့ၢ်တပျီတဖၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဝဲဒီးကဟ့ၣ်ကယာ်ဝဲလီၤ. ပုၤအံၤစရုလးဖိအကစၢ်ယွၤန့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤ

တၢ်လာအဝဲလိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤန့ၣ် နၢဝဲသပုၣ်ကတၢၢ်လီၤ. လၢတၢ်နၢဝဲ တၢ်သန့ၤအသးဒီးယွၤအပူၤ တဆိကမိၣ်တၢ်လာအဝဲအဂီၢ်ဒီးအဖိခွါအဂီၢ် လၢၤဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်တၢ်လာအအိၣ်တၢ်ဒီးအီၤတဖၣ်န့ၣ် မၤဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲဆူ စီၤအ့ၤလံၤယၤအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤ ဟ့ၣ်လီၤဒုးအိၣ်ဒုးအီၤယွၤအဝဲတဂၤ အဂ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤမၤမ့ၢ်မးလီၤ. အတၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢဝဲ မ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤမၤမ့ၢ်ဒီး ဒီးန့ၢ်က့ၤခိၣ်ဖးလီၤလီၤလီၤလးစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အယံၤဒီးဝဲအ့ၤလံၤယၤဒီးအဝဲသ့ၣ် အဒိဖိမိၣ်ခဲလၢၢ် ဖဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တလၢအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဘၣ် အိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် မူၢ်မူၢ်နီၢ်နီၢ်လီၤ. ဒ်ဝဲအ့ၤလံၤယၤစံးတ့ၢ်ဝဲအသိး “ထံဒၢသ့ၣ် အကိၣ်ကမူၢ်တလၢၢ်, ဒီးပလီၤအသိတလီၤစ့ၤဘၣ်တုၤယွၤကမၤတၢ်ဟဲစ့ၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤ.”

မ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤလၢ စၤရဖၤသးဟ့ၣ်လီၤအကိၣ်တမိ လၢဝဲအ့ၤလံၤယၤ လီၤ. တၢ်အံၤမၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢပုၤပုၤလၢအဝဲအဂီၢ်ဒီးအဖိခွါ အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအအံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဖဲတၢ်နး တၢ်ဖိၣ်အကတီၢ်ဒီး မၤစၢၤပုၤဖိၣ်ဖိယၢ်ဖိဖဲတၢ်ကိတၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤဆၢက့ၤအဝဲသ့ၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢအအိၣ်လၢ ဝဲအ့ၤလံၤယၤအစိၣ်အံၤ အိၣ်တုၤဒၣ်ခဲအံၤဒီးတဆံးလီၤစ့ၤလီၤဝဲနီၣ်တၢ်တၢ်. PK 125-132.

မ့ၢ်ကမဲအတီၢ်ဂီၤမဲၣ်ဖိခဲဘၣ်

ယုၣ်ဂ့ၢ်ခရံၣ်ဆ့ၣ်နီၤဒီးအိၣ်ဝဲလၢပုၤဟဲဟဲန့ၣ်တၢ်မၤဘျီအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးကွၢ်ဃုာ်ဝဲပုၤဟဲဟဲန့ၣ်တၢ်မၤဘျီတဖၣ်လီၤ. ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်ဟဲစိၣ် တၢ်မၤဘျီတဖၣ်ဒီး ပၤန့ၣ်ဝဲဒ်သိးဒီး ပုၤကထံၣ်ဖျါဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ယုၣ်ဂ့ၢ်ခရံၣ်တစံးကတီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ် အတၢ်မၤဘျီ နီၣ်တမံၤဘၣ်. တယံၤတမိၣ်ဘၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်ကမဲတဂၤလၢတၢ်သးဘူးဃီၤအသးဆူ တၢ်မၤဘျီအဒၢဒီးပၤန့ၣ်လီၤဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤ ဘၣ်ဆၣ်

တပၢ်ဖျါအတၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်. တုၤယုၣ်ဂ့ၢ်ထံၣ်မ့ၢ်ကမဲတဂၤန့ၣ်ဒီး အဝဲအမဲၣ် ဟဲကဝီၤထီၣ်ဝဲဒီးထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢမ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤ ဘၣ်ယိာ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကထံၣ်အီၤလီၤ. ပုၤထူးပုၤတီၤဒီး ပုၤဟဲထီၣ်ထီၣ်သးတဖၣ်လဲၤခိၣ်လၢ အဝဲအကပၤဒ်သိးဒီးကပၤန့ၣ်တၢ်မၤဘျီအခါ အဝဲသးဃီၤအသးသွဲးဆူလီၤခိၣ်ဒီး အိၣ်ဃိကလၢလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢအသးပူၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢအဲၣ်ဒီးမၤဃုာ်တၢ်ဒီးယွၤ အတၢ်မၤအယံၤ အဝဲကွၢ်လီၤက့ၤအတီၢ်ဖိလၢအအိၣ်လၢအစ့ၤညါသးအပူၤဒီး ဆိကမိၣ်တၢ်လာအသးပူၤလီၤ. ဖဲအထီၣ်သတြီၤတၢ်ဒီး တၢ်မၤဘျီလၢ ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်ထၢန့ၣ်ဝဲဒီးအတၢ်မၤဘျီအံၤ ဆံးဝဲစ့ၤဝဲနးမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လာအအိၣ်ဒီးအီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ခဲလၢလၢအအိၣ်ဒီးအီၤလီၤ. ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဂ့ၤဒီးအိၣ်ဝဲလၢအဂီၢ် ဟဲတုၤဃီၤဒီးတၢ်ဂီၤမဲၣ်ဖိခဲဘၣ်လၢ အစ့ၤပူၤန့ၣ် ပၤန့ၣ်ဝဲသွဲးဒီး ဟးထီၣ်ဝဲလၢအဆိအချ့လီၤ. မ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤ မၤတၢ်ဒ်သိးအံၤ ဆိကမိၣ်ဝဲလၢပုၤတထံၣ်ဘၣ်ဆၣ် ဖဲအတရံးလီၤအသးန့ၣ် ထံၣ်ဝဲလၢကစၢ်ခရံၣ်ကွၢ်စ့ၢ်အီၤအယံၤ သ့ၣ်ညါဝဲလၢယုၣ်ဂ့ၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလီၤ. ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်တဂၤကိးထီၣ်အပျီအဘိၣ်တဖၣ်ဒီး မၤပုၤကမၤနီၣ် မၤဃါမ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. ကစၢ်စံးပတြာမ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤ “ဒီးကိးန့ၢ်အပျီအဘိၣ်ဆူ အအိၣ်ဒီးစံးဘၣ်အီၤ, ယစံးဘၣ်သုတီတီ, လၢပုၤလၢအတုၤလီၤ တၢ်လာတၢ်ပၢ်ဖိၣ်အလီၢ်ပူၤန့ၣ် ပုၤမ့ၢ်ကမဲအဖိၣ် အယၢ်တဂၤအံၤ တုၤလီၤတၢ်အါန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢတက့ၢ်လီၤ. တုၤအန့ၢ်ဟူဘၣ် ယုၣ်ဂ့ၢ်ပတြာအီၤဒီး မ့ၢ်ကမဲတဂၤအံၤအသးပူၤ ပုၤဒီးမဲၣ်ထံသးခုဒီး သ့ၣ်ဖုံသးညီဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ၣ်ပလီၤဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤ ဒ်သိးအတီၢ်ဖိခဲကးန့ၣ် ကပၢ်ဃးဝဲလၢအဝဲအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဖိခဲကးအံၤ တမ့ၢ်ကဲတၢ်ဘျီ တၢ်ဖိၣ်သ့နီၣ်တမံၤလၢပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ကလီၤမၢ်ကွံာ်ဒၣ်လၢစ့ အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အကျါလီၤ. အယံၤတြားလၢ ကသ့ဝဲဒၣ်လၢအဝဲအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်လုၢ်ဟံၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤန့ၣ် မ့ၢ်ကမဲတဂၤ အံၤသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လီၤ. အယံၤဒီးအဝဲအဲၣ်ဒီးမၤစၢၤတၢ်ဖဲအဝဲမၤဝဲသ့န့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်မၤအံၤ ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဒိတၢ်တဲာ်တမံၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုလၢအဂီၢ်

(၃၅)
မုၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါလီၤ

ပုၤစံးလီၤသးလၢယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဂ့ၤ, ဒီးဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်ဘၣ်ထွဲဂ့ၤ, ပုၤဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ် အကဒုလီၤဘၣ်အဃိ တစီဆုံဝဲဘၣ်. ဘၣ်အာဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၤ တၢ်ဝါလီၤမၤကွံၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အသးပုၤလီၤ. သးအတီလီၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၤကွံၣ် ဒီးတၢ်တလီၤတဘၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ပုၤဝဲဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. လီၤဘၣ်ဆူဒုၣ်ဒါ အတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးအပူၤလီၤ. မၤဆူၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါမုၢ်ကီၤလံၢ်အဂံၢ်အဘါလီၤ.

ပုၤလၢတလီၤကံၤဒီးပုၤဂၤအိၣ်ဝဲတဖုလီၤ. အိၣ်ဒီးတၢ်သးတီ, တၢ်သ့ၣ်ဟူး သးဂဲၤ, တၢ်မၤစၢၤပုၤဂၤ, မုၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ် တလီၤကံၤဒီးပုၤထူးပုၤတီၤ တဖၣ်လၢအသံကွံၣ်သံဒီးတၢ်အါတလၢဘၣ်. တၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤ ဝဲလီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤပၢဒိၣ်တၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ဒီးထူၤနီၤစ့ၤတဖၣ်လီၤ. အိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤအသးထီၣ်တီၤ လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဖဲတၢ်လၢအဂ့ၤခဲလၢ် အဂီၢ်လီၤ. ဖဲပုၤကမၤဂ့ၤတၢ်တမံၤမံၤ မုၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဆာထၢၣ်လၢညါ လီၤ. ကျိၣ်စ့ဂ့ၤ, ဂံၢ်ဘါဂ့ၤ ကဟ့ၣ်လီၤဝဲဖဲအလိၣ်ဘၣ်လီၤ. မၤစၢၤဝဲတၢ်ခဲလၢ် ကိးဘျီဒဲးအါန့ၢ်ကြးမၤဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. မုၢ်အညိကွံၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တခီ ဒ်သိးဒီး ကမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဘၣ်တဘၣ်ကစံးကတီၤဒိၣ်လီၤအသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကဆိကမိၣ်လၢ အတၢ်နီၤဖးပံၤဖးအတၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်တအိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢပုၤဂၤ အဖိခိၣ်စ့ၢ်ကိး အစိကမိၤတအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါန့ၣ် ပုၤတဂၤန့ၣ် လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲဘၣ်တူၢ်တၢ်ဒုၣ်ဒဲၣ်လၢအတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်စ့ၤဘၣ်ဆၣ် အတီၤထီၣ်န့ၢ်ဒဲးပုၤပတီၢ်မုၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲပၢဖိၣ် အတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ် လၢတၢ်လီၤလၢဟီၤတအိၣ်ထးအ့ၣ်တထီၣ်အလီၢ်လံ,

ပၢ်ဖိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဆူမူခိၣ်လၢအလွဲၢ်ဒဲးကွံၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်လံၤန့ၣ်လီၤ. ဃုဆိ ယွၤအဘီအမုၢ်လံၤတမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. R & H, Dec. 19, 1899.

ဒ်တၢ်လုၢ်န့ၢ်မူအသိး

ပုၤထူးပုၤတီၤလၢအကျိၣ်စ့ပုၤဒီးလၢဝဲတဖၣ်န့ၣ် အတၢ်သးအိၣ်မၤတၢ် တအိၣ်ထဲပုၤအိၣ်ဘၣ်တနံၤဂီၢ်တနံၤဂီၢ်တဖၣ်ဘၣ်. ပုၤတဖၣ်လၢအမုၢ်လၢ တၢ်လၢ ကထူးထီၣ်တီၤထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဒဲၣ်လၢအတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ် အဃိလီၤ. ပုၤတဖၣ်မုၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢယွၤအစုတဖၣ်ကပၤ ဘၣ်ဝဲန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဃုမၤအါထီၣ်ဒဲၣ်တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ပၢ်ဖိၣ်ယွၤအစုတဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးသ့ကွံၣ်ယွၤအစုတဖၣ်လီၤ. တုၤတၢ်အကတၢ်ဒီးတၢ်ကစံးအီၤတကူၣ်သ့လၢ “ယဒုးကတၢ်န့ၢ်လၢပုၤဟၤ ကွံၣ်ထွဲတၢ်အလီၢ်လံ.” ပုၤတဖၣ်သ့ကလီပုၤဂၤအစု ဒ်အဝဲသ့ၣ်အစုဒဲၣ်ဝဲ အသိးလီၤ. ယွၤတဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤထူလီၤယိၣ်ဘၣ်.

ပုၤဖိၣ်ဖိယၢ်ဖိအတၢ်လုၢ်, ပုၤလၢအညိကွံၣ်အသးတဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်, တၢ်မၤကဝီၤယွၤအတၢ်တီၤတၢ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် မုၢ်မၤကံၤထီၣ်တၢ်လုၢ် န့ၢ်မူဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးလၢ ပုၤဂၤကဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ခုၣ်အဂီၢ် ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသး, ပုၤတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်သးဘူးအသးဒီးယွၤလီၤ. ယွၤန့ၣ်ထူးဝဲ တီၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တူၢ်တၢ်ဖိၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. လၢကစၢ်ဒီးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ယၢ် အဃိ ပဝဲသ့ၣ်ပဒီးန့ၢ်တၢ်အိၣ်ကူၤအိၣ်ပုၤလီၤ.

ပုၤလၢညိကွံၣ်လီၤအသးဒီး ဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်မုၢ်န့ၢ်ထဲစ့ၤဘးဘၣ်ဆၣ် ယွၤပၢ်အါန့ၢ်ဒဲးပုၤလၢအသးတအိၣ်ဒီးတၢ်ညိကွံၣ်လီၤသး အတၢ်ဟ့ၣ်စ့ဘးလၢ အကထီတဖၣ်ကထီလီၤ. မုၢ်ကမဲတဂၤလၢ အတုၢ်န့ၣ်စ့ခဲကးဆူတၢ်မၤဘူၣ် အဒၢပူၤအံၤ အသးပုၤဝဲဒီးတၢ်အဲၣ်, တၢ်န့ၣ်, ဒီးသးလၢအမၤဂ့ၤတၢ်လီၤ. တၢ်မၤဘူၣ်ဖိလၢအပုၤဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အံၤ ကဲထီၣ်မးတၢ်မၤဘူၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

မှိုကမဲအတိုခဲဘုခဲအံ ကဲထိုခဲထံကျိုဖိလှိုအယှိုလှိုလှိုစါကိး စါဒဲးလှို. ထံကျိုအကျိုယှိုလှိုလှိုဒဲးလှိုထိုခဲဒီး ဒဲးလှိုဒဲးလှိုထိုခဲလှို. မလှိုဒဲးကဲထိုခဲယှိုကလှိုကထါအကျိုဒီး ပှိုဖှိုခဲဖိယှိုဖိယှိုတဖှိုလှို ကျိုအါဘိလှို. တိုလှိုထိုခဲတိုမလှိုဖိအံ မလှိုထိုခဲဂဲထိုခဲပှိုကညါလှို အိဂ်ဘုလှိုထံကိးကိးဘုခဲဒဲးအသးလှို. တိုဂုတမဲလှိုပှိုအါဂါအဂိးန့ဂ် ဒဲးကဲထိုခဲတိုမလှိုထိုခဲဂဲထိုခဲလှိုပှိုဖိယှိုဖိတဖှိုအသးပှိုဒီးတိုဟ့ဂ်လှို ပဂံထိုခဲဒဲးထိုခဲတဘုဘုလှိုတဖှိုဟဲန့ဂ်ယှိုအတိုပဲထိုခဲအလှိုလှို. ပှိုအိဂ်လှိုအကထိကလးတဖှိုအဲခဲဒီးအိဂ်ဒဲးဘိဂ်ဘိဂ်ညါညါဘုဆဲ မှိုလှိုအထံခဲန့ဂ်ဟ့ဘုမှိုကမဲတဂါအံအတိုသ့ဂ်အိဂ်သးအိဂ်အဂုဒီး အဝဲသ့ဂ်အတိုဆိကမိဂ်ဆိတလဲက့အသးဒီး တိုန့ဂ်က့တိုမလှိုဘု မလှိုတဖှိုလှို. Signs, Nov. 15, 1910.

ပှိုမှိုမလှိုကလိတိုမလှိုဘုမလှိုတိုတဖှိုန့ဂ်သက့ တိုဆိဂ်ဂုအိဂ်လှိုပှိုဟ့ဘုတိုဖိတဖှို

ပှိုတဖှိုလှိုဟဲစိတိုမလှိုဘုဆဲယှိုအတိုလှိုဟံခဲန့ဂ် မှိုအထံခဲ ဘုယှိုအတိုသိဂ်လိသိလိအပိလှို. ပှိုဖှိုခဲဖိယှိုဖိယှိုအိဂ်ဒီး တိုစဲးဘျူးယှိုဒီးဟ့ဂ်လှိုအဲလှိုအတိုအိဂ်မူဒီး တိုဆါခိဂ်ဆါအသးလှို. ပှိုတနီနီလိဂ်ဘုသပှိုကတိုတိုကဲတိုကဲဘုဆဲ တပှိုလဲလှိုဘု. ပှိုအဂါတဂါန့ဂ်သက့ အဂါဖဲးမိဂ်ဖိအိဂ်ထဲတဒဲးဘုဆဲ ဆါလှိုကွဲဝဲဒီး ဟ့ဂ်လှိုမလှိုဘုယှိုအတိုသးခုကစိဂ်အတိုမလှို. ပှိုဝဲဒီးတိုသ့ဂ်ခုသးခု မှိုလှိုအဟ့ဂ်လှိုမလှိုဘုယှိုအတိုမလှိုအပိ တိုအမဲခဲထံလှိုဘုလှို ဒီးန့ဂ်ဘုအခဲးအယှိုအပိလှို. စဲးထိုခဲပတြါယှိုအဘျူးအဖှိုလှို. လဲန့ဂ်ယှိုအဂါထဲးယှိုဒီးတိုမလှိုဘုတဖှိုဒီးဆဲးလှို အခိဂ်ယှိုထုကဖှိုဝဲ မဲတိုမလှိုဘုအံကကဲထိုခဲတိုကပိဆဲ ပှိုလှိုအဘုအိဂ်လှို တိုခဲကျိုတဖှို ဒဲးသိးကဒီးန့ဂ်ဘုတိုကပိတက့ဂ်.

တိုမလှိုဘုတနီနီဘုတိုလှိုထိုခဲအိလှိုလှိုတိုဟ့ဂ်လှိုလှိုသ့ဂ် ဟ့ဂ်လှိုသးဘုဆဲ တိုတိုသ့အိန့ဂ် တနီနီတဘုကျိုဘု. တိုမလှိုဘု လှိုအဟဲန့ဂ်ဆဲတိုပဲထိုခဲအဒဲးပှိုတဘျိုဘျို ဘုတိုသ့အိလှိုလှိုသးလိ သးကွဲ, တိုယှိုမလှိုလှိုလှိုလှို, ဒီးမလှိုမဲဘုတိုအါအါလှိုသးတတိ တလိဘုအပှိုလှို. ပှိုသ့ဂ်တဖှိုအတိုဟဲတိုပြဲးတိုမလှိုဘုမှိုလှိုတဘု တပှိုအပိ အတိုယှိုဘါထုကဖှိုတအိဂ်စ့ဂ်ဘု. မှိုအမဲလှိုကလိ တိုမလှိုဘုန့ဂ်လှို.

တိုမလှိုမဲတိုသ့တိုစွဲတိုမလှိုဘုဒီးကဲတိုသးတံခဲတိုလှို ပှိုဟ့ဂ်မလှိုဘုတိုဖိတဖှိုအဂိ ဒီးယှိုအလှိုကပိတအိဂ်ဖျိုထိုခဲဘု. တိုတိုပဲထိုခဲတဖှိုတတိုပဲထိုခဲဒီးအုဂ်က့ခိဂ်က့သးသမူတဖှိုအတိုမလှို မှိုတဝဲတကဲဘုဆဲ ယှိုသ့ဂ်ညါဝဲဒီး ယှိုတဒဲးလှိုမဲခိဂ်ဖဲးလှိုပှိုဟ့ဂ် တိုဖိတဖှိုအဂိဘု. 2T 518, 519.

စါပိလှိုလှိုမူခိဂ်ဘိမှို

လှိုတိုအဲခဲခရံအပှို ပှိုဖှိုခဲဖိယှိုဖိယှိုဟ့ဂ်မလှိုဘုတိုတဖှို ဘုတိုစါအိလှိုလှို လှိုမူခိဂ်အတိုလှိုစိဆဲအလှိုလှို. ဘုဆဲမူခိဂ် အစါပိန့ဂ် တစါတိုလှိုတိုဂံတိုဒဲးအနီဂ်ဂံဘု. မှိုအထံခဲတယှိုတိုလှို သးအသဟီဂ်န့ဂ်လှို.

ပှိုဖှိုခဲဖိပှို ပှိုထူးပှိုတိုဂုအတိုဟ့ဂ်န့ဂ် ဘုတိုစံညါအိလှိုလှို ခရံအတိုစဲးပဲအဖိခိဂ်လှို. ပှိုဖှိုခဲဖိတဂါညါကွဲအတိုလိဂ်ဘုဒီးဟ့ဂ်လှို မလှိုပှိုအဂါလှို. ဘုဆဲပှိုထူးပှိုတိုတဂါဟ့ဂ်လှိုမလှိုဘုတိုန့ဂ် မှိုအဟ့ဂ်လှိုဒဲးတိုလှိုအအိဂ်ပဲလှို အဝဲအအိဂ်န့ဂ်လှို. အပိဒီး ပှိုထူး ပှိုတိုတဂါန့ဂ် အတိုလိဂ်ဘုတအိဂ်ဘု. မှိုခိဂ်န့ဂ်ဒီး တိုလှိုပတထံခဲ ဘုလှိုပှိုထူးတိုတဂါအတိုဟ့ဂ်အပှိုန့ဂ် ပထံခဲသ့လှိုပှိုဖိအတိုဟ့ဂ် အပှိုလှို. အဂုဒဲးလဲဂ်, ပှိုထူးတိုတဂါဟ့ဂ်လှိုတိုလှို အတိုအိဂ်တို

မှိုလှိုင်ဒိန်ပွားဒိန်လာယွှအမဲင်ညါလီ၊

၁၉၇

၁၉၈

အါအါကလဲင်အကျါလီ၊ ယွှကတဲင်ကတီကျဲလာကကဲဘျူးကဲဖိုင်လာ
ပွားကညီတဖန်အဂီလီ၊ ယွှအတင်အံထွဲကွဲထွဲပွားတလီဘုံးနီတခိုင်ဘန်၊
ယွှအပွားတင်မာဖိတဖန် မှိုအိုင်ဒီးတင်သူင်အိုင်သးအိုင်လာကမာယွှအတင်န့င်
အဝဲသ့င်ကအိုင်ဝဲဒီး တင်ဟူးတင်ဂဲထီဘိလီ၊ 3T 398.

-၀-

နီမး (၇)

ပွားတခီဘီမှိုဖိအတင်တူင်ဒိန်ကီဒိန်

(၃၆)

ဒ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအသိးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်

ပှၤတခိဘီမုၢ်ဖိအတၢ်တူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်

- ၃၆. ဒ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအသိးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ် ----- ၂၀၀
- ၃၇. ယွၤကတဲၣ်ကတီၤကျဲလၢပကီၢ် ----- ၂၀၄
- ၃၈. တၢ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်လၢအအိၣ်တၢ်တီၣ် ----- ၂၀၈

ဖဲပဘၣ်အိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အစီၤအံၤ ယွၤအသးမုၢ်ဖိဆံၣ်ဒုးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ပသးထီၣ်တီၤ. ဒ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအသိး ပကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဒီးနီၤလီၤဆူပှၤဂၤအအိၣ်လီၤ. ယွၤကလုၢ်ကထိၣ်ဖိဆံၣ်သိၣ်လိပှၤဒီးပကဘၣ်မၤကပီၤထီၣ်က့ၤဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးပှၤတဖၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကမၤအတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤအသးဟူးဂဲၤဒီးအိၣ်ဆိးဝဲလၢစီၤလိၣ်စီၤပတဖၣ်ဒီးပှၤပတၢ်ဆုၢ်တဖၣ်အသးပှၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤကညီတဖၣ်လၢအသးအိၣ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်သဘျုတဖၣ်စ့ၢ်ကီးမံၤအသုတသးပှၤနီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပှၤဂၤတဂ့ၤ. ဒီးမံၤအသုတဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢယွၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤဒ်သိးကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အကီၢ်တဂ့ၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤပထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိဂ့ၤတဲၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီၤဆံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပၤရၤအစီၤပၤစီၤကိၣ်ရၣ်ထုထီၣ်အကလုၢ်ဆူအထံၣ်ကီၢ်ဒိဘ့ၣ်အပူၤ မူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အကစၢ်တၢ်ထီၣ်ကတၢ်ယွၤလၢအမူဝဲလီၤထူလီၤယိာ်စံးဘၣ်ယၢ် ယဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်လၢထံၣ်ကီၢ်တဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်လံာ်လီၤ. အဃိဒီးယကဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ယွၤအဟံၣ်လၢဝ့ၢ်ယရူၤရလုၢ်ကီၢ်ယုဒၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢသုကျါအံၤ မ့ၢ်ယွၤအပှၤမတၤတဂၤလဲၣ်. မံၤယွၤအိၣ်ဒီးအိၣ်တက့ၢ်. မံၤအလဲၤဆူဝ့ၢ်ယရူၤရလုၢ်ဒီး သ့ၣ်ထီၣ်ယွၤအဟံၣ်တက့ၢ်. တၢ်ကလုၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်ဟံၣ်ခံၣ်ဘျီတဘျီန့ၣ် စီၤပၤဒၤရယါဝ့ၢ်ထုထီၣ်အကလုၢ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲလံာ်ခွဲၤအဆၢဒိၣ် (၆) အပူၤလီၤ.

ပှၤအံၣ်စရူလးဖိအကစၢ်ယွၤအံၤ ဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဆူပှၤလၢတန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်တဖၣ်အစုပူၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးပှၤကသ့အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢအလီၤဘၣ်ဆူ တၢ်ဒဲးဘးအပူၤအကီၢ်လီၤ.

ဘၣ်တဘၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ထူးတၢ်တီၤဆူပုၤတနၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အစုပူၤ အဃိ တၢ်သးခုကစီၣ်အကျဲကအိၣ်အိးဟီၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဆိၣ်ကမိၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်ကစုၤ, တၢ်န့ၣ်ခရံၣ်တအိၣ်ဘၣ်, ဒီးတသ့ၣ်ညါဘၣ်ခရံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီစ့ၢ်ဘၣ်. မ်ပုၤသ့ၣ်တၢ်ဃိၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်နီၣ်တဂၤတဂ့ၤ.

ပကဘၣ်သးဘူးဃီၤပသးဆူပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီး တဲာ်ပိာ်တဲာ်ပီတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂ့ၢ်လီၤ. ယွၤမၤဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ် ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အသးအိၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤ ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤ. မ်ပုၤကယျဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကန့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတက့ၢ်. ပမ့ၢ်မၤအီၤဒ်န့ၣ်အသိးဒီးတၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်ကန့ၢ်ဘၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ယွၤဒုးန့ၣ်ယၤကျဲဒ်န့ၣ်လီၤ. TM 202, 203.

စီၤန့ၣ်မယုၤအတၢ်ဒ်ဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်

စီၤန့ၣ်မယုၤတသန့ၤအသးလၢတၢ်လီၤတၢ်အဖီခိၣ်ဘၣ်. ကျိၣ်စ့လၢ အလိၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် ဃုဝဲဒၣ်ထဲလၢပုၤလၢအဟ့ၣ်အီၤန့ၢ်အအိၣ်လီၤ. ယွၤမၤဟူးဂဲၤထီၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ဒ်သိးဒီးကဟ့ၣ် လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယွၤသဆၣ် ထီၣ်ပာ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး မၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးပူၤလံလီၤ. အဃိဒီးမ်ပုၤမၤယွၤ အတၢ်မၤတဖၣ် သးဘူးအသးဒီးပုၤလၢအကျိၣ်အစုအိၣ်တဖၣ်ဒီးဟံးန့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတက့ၢ်. ဒ်ပုၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိ ဒီးတၢ်ကပီၤဆူ ထံကီၢ် ကိးဘ့ၣ်ကကပီၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်တနီၤနီၤတမ့ၢ်ကန့ၣ်ခရံၣ်ဘၣ်. တသ့ၣ်ညါခရံၣ်အတၢ်တီ တၢ်လီၤအကျဲစ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်သးခုကစီၣ်အဂ့ၢ် အဂီၢ်န့ၣ် မ်ပုၤသ့ၣ်တၢ်ဃိၣ်အိၣ်နီၣ်တဂၤတဂ့ၤ. PK 634.

ယွၤအတၢ်မၤကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢအဆိအချ့လီၤ. ပုၤမ့ၢ်တူၢ်လိာ်ယွၤအတၢ်ကိးန့ၣ် ယွၤကမၤဆူထီၣ်ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ် အသးဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်မၤဘူၣ်လီၤတၢ်လီၤ. တၢ်မၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ကဝံၤ ဝဲလၢကျဲဒ်သိးအံၤလီၤ. “ဒီးတၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်လၢန့ၣ် အတၢ်သန့ၤပသး, ဒီးတၢ်လၢပတထီၣ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါလီၤ.” (ဇုၤတြီၤ ၁၁း၁). တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအကလုာ် ထါလီၤ. ဒီးအဝဲဟ့ၣ်လီၤအဝဲအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒီး အတၢ်တိာ်ပာ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤကလဲၤဆူဝဲဒၣ်ကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး စံာ်တဲာ်တဲာ် လီၤတၢ်လီၤ. 9T 272, 273.

တၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤဘူၣ်လၢတၢ်ချာ

သုသံကွၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပုၤတဒီတီမ့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤဘူၣ်တၢ်လီၤ. တမ့ၢ် တၢ်သံကွၢ်လီၤဆီစ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်ကဒါက့ၤသုတၢ်သံကွၢ် ဒ်အံၤလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မ့ၢ်မတၤအတၢ်လဲၣ်. ပုၤလၢအဟတၢ်ဟံၣ်တဖၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်. တမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤလီၤဘၣ်. ဟီၣ်ခိၣ်အံၤမ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤပုၤကညီတဖၣ်ဒ်သိးဒီးကဟၢ ကွၢ်ထွဲတၢ်လီၤ. ပာ်လီၤဝဲလၢ ပုၤကညီအစုပူၤလီၤ. လၢတၢ်တဖၣ်အံၤဒီး မ်ပုၤဟ့ၣ် လီၤဒုးအိၣ်ပုၤသ့ၣ်ဝံၤသးစုၤလီၤဒိတဖၣ်တက့ၢ်. မ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဆူ ပုၤအကူအသိးတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်. မ်ပုၤကတဲာ်ကတီၤတၢ်အိၣ် တၢ်ဆိးအလီၢ်လၢပုၤကညီလၢအဟံၣ်အဃိတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ယွၤဒုးပျဲပုၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ယၢတဖၣ် လၢကမၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤ အဂီၢ်လီၤ. ပကဘၣ်သးဘူးပသးဆူပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်အအိၣ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့ဒီး ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ် တူၢ်လိာ်အီၤတက့ၢ်.

ပကဘၣ်မၤသ့ၣ်ညါပသးဒီး ပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ကူၣ်သ့ ဒ်ဂ့ၢ်အသိးဒီး ကဆီဒ်ထီၣ်လွံၢ်အသိးတက့ၢ်. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယွၤအသးကဟူးဂဲၤလၢပုၤသ့ၣ်

တဖၣ်အလိၤဒီး ပုၤကညီတဖၣ် ကမၤသကိးတၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဆၢပုၤလၢလိၤညါဒီးပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်ဒီး ဃုတၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်ကကတီၤတၢ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့ဒီး တၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်လၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ် ကဟ့ၣ်လီၤ မၤစၢၤဝဲလီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဒီး တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအအိၣ်ဒီး ပုၤတဖၣ် ပတၢ်သုအိၣ်ဒီးဘၣ်. ပအိၣ်ဒ်တၢ်ဆးကျးဒးလီၤ. ဒ်သိးယွၤအဘီ အမုၢ်ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် ပကြးဟံးန့ၢ်အိၣ်လီၤ. မ်ပုၤသုတဒုးဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးတၢ်သးခုကစီၣ်အကျဲနီ တၢ်တဂ့ၤ. TM 197, 198.

-၀-

**(၃၇)
ယွၤကတဲၣ်ကတီၤကျဲလၢပဂီၢ်**

ပုၤမ့ၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်စိ တၢ်ကမီၤတဖၣ်အမဲၣ်ညါန့ၣ် တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်အိၣ်ဒ်ဝဲန့ၢ်မးလီၤ. မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲလၢ ပုၤမၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ကမၤစၢၤတၢ်သးခုကစီၣ်အကျဲလီၤ. ယွၤအပုၤ တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တသ့ဘၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လဲၤပုၤကွံၣ်လီၤ.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ယွၤအတၢ်ဆၢတၢ်တွၤအပုၤ ပဘၣ်သဃီၣ်ဒီးပုၤလၢ တဆီတလဲဒ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ယွၤအစုထွဲမၤဟံပကျဲ ဒ်သိးဒီးပကမၤဝဲက့ၤ ကစၢ်အတၢ်မၤလီၤ. မ့ၢ်ပမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤအဃိ ပတၢ်မၤအံၤလီၤပၣ်ကဲလီၤ သညိးသပုၢ်မးလီၤ. ပကဘၣ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤတၢ်လၢပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အသးသမူအဂီၢ်လီၤ. ပကဘၣ်ကွဲးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆူတၢ်တုၤတၢ်ဖျိၣ်အမူးအပဲအပုၤ လီၤ. ခဲအံၤပုၤကညီတဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်အတၢ်သီအပုၤန့ၣ်သက့ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အဖီခိၣ်ခဲလၢာ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ခရံၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါအမူအဒါလၢ ကဘၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ယွၤအဘီအမုၢ်လီၤ. ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအအဲၣ်ယွၤ အတၢ်မၤလီၤ. Stewardship Series, No. 1, pp. 14, 15. (တၢ်ဘိးဘၣ် သ့ၣ်ညါတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်လၢထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်ဆူ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ဒီးသးထိးတဖၣ်အအိၣ်).

သးမုၢ်စီဆၣ်ဟ့ၣ်သဆၣ်တၢ်လၢပုၤကဟ့ၣ်တၢ်

ကသံၣ်သရၣ်ကွၢ်တၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤမ့ၢ်တၢ်မၤလၢအတုၤသိးဒီး သရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လီၤ. အမူအဒါတဖၣ်ထီတုၤသိးသိးလီၤ.

တၢ်ကျဲးစးမတၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ တကြးအိၣ်ဒၣ်ထဲလၢပုၤဖျိၣ်ဖိအကျါဘၣ်. ပာ်ပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်တဖၣ်လၢ ပုၤတမ့ၢ်တဂ့ၤ. ပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်လၢကတူၢ်လိာ် တၢ်သးခုကစီၣ်အိၣ်ဒဲဒၣ်အါမးလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒိၣ်မးအယီၤလီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ ပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်လီၤဆီလီၤ. ပုၤလၢအတူၢ်လိာ်တၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးအဂီၢ်အဘါတဖၣ်န့ၣ် ကကျဲးစးဒီး န့ၣ်လီၤမတၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ယွဂပုၤလၢအအိၣ်ဒီးအတီၤအတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကဟံၤကွၢ်ထွဲယွဂအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢကမတၢ်လီၤ. ယွဂကိးဃီၤပုၤထူး ပုၤတီၤ, ပုၤကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်လၢကမတၢ်လီၤ. ပဲပုၤတၢ်မာဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပကဘၣ်တဲာ်လီၤကျဲလီၤတၢ်ဖဲးတၢ်မလၢပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ. ပကဘၣ်တဲာ်ဖျါအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်လိာ်ဘၣ်ဘၣ်ဃးပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်အဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်မအံၤ မ့ၢ်မးပမအီၤလၢအဂ့ၢ်အဝီၤလီၤန့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. လၢအဝဲသ့ၣ်အကျါတနီၤနီၤ ယွဂအသးမ့ၢ်စီၣ်ဆုၢ်ကထိၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲထီၣ် အသးဒီး ကဟ့ၣ်လီၤမလၢဘၣ်တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်တဖၣ်လီၤ. ပကဘၣ်အိးထီၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲ ဒ်သိးပုၤကထံၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဒိၣ်ပတၢ်မတဖၣ်လီၤ. လီၤဆီဒဲဒၣ်တၢ် ပကဘၣ်အိးထီၣ်အိၣ်လၢဝုၢ်ပုၤပျီၤပုၤလီၤ. ဒီးဒဲခရံၣ်ကူၣ်ပာ်တၢ်အသိးကလဲၤ အသးလၢ တၢ်လၢထီၣ်ပဲထီၣ်လီၤ. 7T 112.

တၢ်ကွဲးဃုာ်ပုၤလၢအကျိာ်အစုအိၣ်တဖၣ်

မူဒါအိၣ်လၢပကဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၤတၢ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပဃာပစုၢ် ဒိၣ်မးလၢပကဃုတၢ်လၢပုၤကျိာ်အိၣ်စုအိၣ်တဖၣ် ကဟ့ၣ်လီၤမလၢပုၤလီၤ. ပအဲၣ်ဒီးလၢပုၤလၢအကိးလီၤအသးလၢ ခရံၣ်ဖိခဲလၢာ်ကဆၢထာ်သကိးဒီး ပုၤလီၤ. ဖဲပသ့ၣ်ထီၣ်ယွဂအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ပအဲၣ်ဒီးလၢ ပုၤကိးဂၤဒဲးကမလၢပုၤလီၤ. ပဃုကညးပုၤသ့ၣ်က့ၤသးပုၤလၢအိၣ်ဒီး

လီၤလၢတဖၣ် ကအိၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤလၢတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. မဲပုၤကမလၢပုၤကိးဂၤလၢ ပတၢ်ဃုက့ၤသးသမူလၢအလီၤမာ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. (The Original and Development of the Thanksgiving Plan, p. 5, Written, Feb. 28, 1900).

ယွဂကအိးထီၣ်ကျဲလီၤ

တၢ်ဆၢကတီၢ်တဂ့ၤစ့ၢ်ဘၣ်, ကျိာ်စုစ့ၢ်ကိးဃးထီၣ်စ့ၤထီၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဒီးယွဂကအိးထီၣ်န့ၣ်ပုၤကျဲလၢအဂၤလီၤ. လၢပပုၤကဒဲကဒဲအကျါ မ့ၢ်တမ့ၢ် သန့ၣ်က့, မ့ၢ်ပကမၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မလၢဘၣ်လၢ ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ် အအိၣ်ဒဲလဲၣ်. ဖဲပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အခါန့ၢ်က့ ပကဘၣ်သမဲသမိးတၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပကြးသူအီၤဒါတကြးသူလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အံၤမ့ၢ်ဒဲဒၣ်ယွဂအတၢ်လီၤ. ယွဂတၢ်ကတီၤတၢ်လၢပုၤကညီ သ့ၣ်တဖၣ် အသးကဆီတလဲအဂီၢ်, ဒီးတၢ်ရုၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူထံဂုၤကိာ်ဂၤစ့ၢ်ကိး, ဟီၣ်ခိၣ်တဖျါလၢ အဘၣ်အိၣ်လၢပဒုၣ်ပဒါမုၢ်ကီၤလိာ်အစုပုၤအံၤ ဒ်သိးကဟဲက့ၤတုၤဆူပစုပုၤ အဂီၢ် ပုၤမတၢ်သ့ဒဲထဲယွဂပကစၢ်လီၤ. ပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဒဲဒီး စ့ၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. မဲပုၤသုတကးတံာ်ယွဂအကျဲတဂ့ၤအယီၤဒီး ကျဲဒ်သိးအံၤ မ့ၢ်အဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. သးမုၢ်စီၣ်ဆုၢ်ပုၤလၢ ကျဲဒ်သိးအံၤတဖၣ် (တၢ်လၢအကးတံာ်ယွဂအကျဲတဖၣ်) တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်. TM 210.

တၢ်အိၣ်ဆီတလဲသးကျဲတဘီ

ဘၣ်မနုၤအယီၤလၢသုတဃုတၢ်မလၢပုၤတဒီဘီမုၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ် လဲၣ်. ပုၤအိၣ်ဝဲအါဂၤလၢအအိၣ်ဝဲဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်သးကညီလီၤ. ပမ့ၢ် တဲဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအဂ့ၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်သးကညီလီၤ. ယွဂသိၣ်လိတုၢ်ပုၤကျဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလိၤကိုအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ပုၤလၢအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤ မၤဘျီတၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်ယွဂအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤယၤလီၤ. ပတၢ်မၤအံၤ တမ့ၢ်တၢ်မၤလၢပကဘၣ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်. ကျိၣ်စ့သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ယွဂအတၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်သုးဘူးဃီၤပသးလၢကျဲကပူၤဘၣ်ဘၣ်ပိုၤပိုၤဆူ ပုၤကျိၣ်အိၣ်စ့အိၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ် ယွဂအိးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးဒီး ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢလၢပဲၤပဲၤလီၤ. ယွဂမၤအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်သပှၢ် ကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယွဂအစ့အိၣ်လၢပုၤအစုပူၤအဃိ ဖဲပဃုတၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်န့ၣ် ပုၤကဟ့ၣ်လီၤပုၤလီၤ. ပုၤအသးကအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လီၤ.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ်ပုၤကတဲၣ်ပိၣ်တဲၣ်ပီၤဒီးကျဲးစးမၤတသ့ ဖဲအသ့တက့ၢ်. ပတဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢတကြးပဃုတၢ်မၤဘျီဆူပုၤတခီၣ်မ့ၢ်ဖိ တဖၣ်အအိၣ်ဘၣ်. ပကဘၣ်မၤတၢ်မၤအံၤသပှၢ်ကတၢ်လီၤ. ယွဂဟ့ၣ်ကူၣ်ပာ် ဒ်သိးပကထံၣ်လိာ်သးဒီးပုၤတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. လၢပမၤတၢ်ဒ်န့ၣ်အဃိ ပုၤကညီအါအါဂီၢ်ဂီၢ်အမဲၣ်ကအိးထီၣ်အသးဒီး ကစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤယွဂအတၢ် သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. Stewardship, Series No. 1, pp. 15,16.

**(၃၈)
တၢ်ပာ်ဖျိၣ်တၢ်လၢအအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်**

တၢ်သးခုကစီၣ်လၢအလီၤပလိာ်သးဒီးခဲအံၤတဃာ်န့ၣ် ပကဘၣ်ရၤလီၤ အီၤဆူပုၤကိးဂၤဒဲးအအိၣ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတဖၣ်လၢလၢဂ့ၢ်, တၢ်ဒိၣ်ထီၣ် ထီၣ်ထီၣ်တမံၤလၢလၢဂ့ၢ်, တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလီၤ. အဆိကတၢ်ကစၢ်လၢပအဲၣ်ဒီးမၤလၢကပီၤအီၤန့ၣ် ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤပသးဆူအဝဲအစုပူၤလၢညါလီၤ. မ်ပကဟ့ၣ်လီၤသကိးပသး တက့ၢ်. မ်ပကဃုဘါထုကဖၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢ ပုၤလၢပကလဲၤဒီး ဟးအိၣ်သကိး အီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မ်ပကကိးက့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤစ့ၢ်ကိးတက့ၢ်.

ယွဂသ့ၣ်ညါပုၤကညီအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးဒီးပုၤကညီအသးလီၤ. ယွဂမၤ ကပုၣ်ပသးသ့လီၤ. သးမ့ၢ်စီဆုံမၤကဲၤထီၣ်ပသး ဒ်မ့ၢ်အူလၢသ့စ့ၢ်ကိးဝဲလီၤ. ဆီတလဲပတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ခဲလၢလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်တၢ်သ့ၣ် ကညီသးကညီတၢ်သ့စ့ၢ်လီၤ. ဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လၢပကဘၣ်မၤတၢ် ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်သးအတၢ်သ့ၣ်ညါသ့လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤ တၢ်လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ. ပမ့ၢ်တူၢ်လိာ်ခရံၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ပုၤဒီး ပကဒီးန့ၣ် တၢ်သးမံၤလၢပပိာ်ခရံၣ်အံၤအဃိန့ၣ်လီၤ. ဖဲပမၤလိမၤဒီးခရံၣ်အတၢ်မၤလိာ် ပုၤအခါ ပကထံၣ်ဘၣ်ယွဂအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲလၢလၢပဲၤပဲၤလီၤ.

တၢ်ပာ်ဖျိၣ်တၢ်လၢအအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ထၢဖျိၣ် တၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤလၢဟးဝုၤဝီၤဒီးစိာ်ထီၣ် လိာ်ကဘျဲးလၢတၢ်ထၢဖျိၣ်အဂီၢ်တဖၣ် မ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. မ်ကဒိကန့ၣ်သးစီဆုံအတၢ်သိၣ်လိသီလိတက့ၢ်. လ့ၣ်ကွၢ် ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤလၢအကြးဒီးတၢ်လီၤထီၣ်ထီၣ် ပာ်အီၤလၢတၢ်လီၤအထီၣ် ဒီးပုၤလၢအကြးဒီးတၢ်လီၤအဖုၣ် မ်ပုၤကပာ်အီၤ

လၢတၢ်လီၤအဖျၢၣ် ဒ်သိးယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်အကိၣ်တက့ၢ်. ကျဲးစး ဃုက့ၤသးသမူလၢအလီၤမၤတဖၣ်တက့ၢ်. သိလၢလဲၤကမၣ်ကျဲတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကိးက့ၤအီၤဆူသိကရၢပူၤတက့ၢ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ခရံၣ်အတၢ်သးအိၣ်သိလၢ အလီၤမၤအဂ့ၢ်တက့ၢ်. အိၣ်ခိးကွၢ်လၢသးသမူတဖၣ် ဒ်နကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၤ အသိးတက့ၢ်. ဖဲနမၤတၢ်လၢနတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဒီးအကပိၣ်ကပၤအခါ ပၢ်ဖျါထီၣ် နတၢ်ကပီၤဖျါဖျါတက့ၢ်. ဖဲမုၢ်စံၣ်ညီၣ်အမုၢ်နံၤန့ၣ် ပျဲပုၤဆၢထၢၣ်လၢ အတကပၤလၢနဂီၢ်ဒီးစံးန့ၤ မ့ၢ်လၢနတဟ့ၣ်ပလီၤယၤအဃိနီတဂၤတဂ့ၤ. ပျဲပုၤစံးန့ၣ်တၢ်ကမၣ်လၢနတအံၤထွဲကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အသးသမူဘၣ်အဃိတဂ့ၤ.

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး လံာ်လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ကတဲာ်ကတီၤအီၤလၢ ပုၤတခီၣ်ဘီမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကိၣ်န့ၣ် ကတဲာ်ကတီၤဘၣ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်. ဖဲပုၤရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢလံာ်လံာ်တဖၣ် မဲကမၤတၢ်လၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးတက့ၢ်. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပမၤန့ၢ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် တုၤပပၢ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်လၢပုၤတစ့ၢ် တၢ်န့ၣ်တၢ်တဖၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ် မဲပကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ကိးဂၤဒဲး တက့ၢ်. မဲပကဟ့ၣ်လီၤလံာ်လံာ်တဖၣ်ဆူပုၤလၢအတူၢ်လိာ်ပလံာ်တဖၣ်တက့ၢ်. “အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤဘၣ်ယွၤအကျဲတက့ၢ်. ဒုးမၤဘျုးယွၤအကျဲလၢ တၢ်ပၤလီၤ အလီၤအကျဲတက့ၢ်. ပုၤကညီၣ်ဒီးယွၤမုၢ်မၤဃုာ်တၢ်န့ၣ် တၢ်မၤအဒိၣ်အမုၢ် တဖၣ်ကကဲထီၣ်ကဲထီၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်အခဲအံၤ မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပကဘၣ် ဖံးတၢ်မၤတၢ်အကတီၢ်လီၤ. ဒီးသးန့ၣ်, ဒီးတလးမူးပိာ်မုၢ်စံးဝဲဒၣ်, ဟဲတက့ၢ် ဒီးပုၤလၢတၢ်သူအသးလၢထံန့ၣ်, မဲအဟဲတက့ၢ်, ဒီးဖဲဒၣ်ပုၤလၢအသးအိၣ် မဲအဟံးန့ၣ်ကလိထံမူန့ၣ်တက့ၢ် (လိာ်ဖျါ ၂၂:၁၇).” MS 2, 1914.

တၢ်ကျဲးစးခံးအဘျးအလဲ

ပုၤမၤယွၤအတၢ်မၤဒီးဘၣ်သးကျဲတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဖဲထံၣ်ဘၣ်ဝဲကျဲလၢ အဂ့ၤဒီးဃုထီၣ်ဝဲကျဲအသီလီၤ. ဒီးမၤကွၢ်ဝဲလၢကျဲအသီတဘိ ဒ်သိး ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ် အသးကအိၣ်ဒီးမၤတၢ်လၢတၢ်သူၣ်ခုသးခုအပူၤလီၤ.

ဒ်သိးတၢ်သးခုကစီၣ်ကတုၤဃီၤဆူ ပုၤတစ့ၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အအိၣ် တၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်မၤဘျုးအံၤ မ့ၢ်ကျဲလၢအလီၤတၢ်ကတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အကိၣ်လီၤ. တၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်မၤဘျုးအတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤတမံၤလၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီ ကဲထီၣ်ကဲထီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးပုၤလဲၤထၢဖျိၣ်တၢ်မၤဘျုးတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤ. ဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အတၢ်ပူၤစ့ၢ်ကိး စ့ဟဲန့ၣ် လီၤဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤတန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အသးတၢ်ဆိကမိၣ်လၢပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိ အကိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး ဟဲဆိတလဲထီၣ်အသးတဆိဘၣ်တဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢဖျိၣ် တၢ်မၤဘျုးလဲၤတုၤဆူ ပုၤဒိၣ်ဆံးပြီၤသ့ၣ်ခဲလၢာ်အအိၣ်ဒီး ကဲတၢ်လၢကပီၤလၢ ယွၤအမံၤအကိၣ်စ့ၢ်လီၤ.

ဒီးပအိၣ်ဒီးတၢ်ပတံထီၣ်က့ၤတၢ်မၤဘျုးအန့ၣ်လီၤဒီး တၢ်လၢာ်ဘျုး လၢာ်စ့ၤတဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးဘၣ်အသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်န့ၣ် စ့ၢ်ကိးလီၤ. စီၤန့ၣ်မယုၤအတၢ်ဒိဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အဃိ တၢ်ဘါထုကဖၣ်, တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်, ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂ့ၢ် ဒ်သိးကအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် မဲပဒီပုၢ်ဝဲကိးဂၤဒဲးကျဲးစးသကိးဘၣ်တက့ၢ်. စီၤန့ၣ်မယုၤအတၢ်သကိးစီၤပၤအံၤတၢ်ရၢဂ့ၤတၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ စီၤန့ၣ်မယုၤ အတၢ်လိာ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢကမၤယွၤအတၢ်မၤလီၤ. ဒီးစီၤန့ၣ်မယုၤ ဃုတၢ်လၢ စီၤပၤတဂၤကမၤစၢၤအီၤလီၤ. ဖဲပမၤယွၤအတၢ်န့ၣ် မဲပကလီၤကဲဒီး စီၤန့ၣ်မယုၤသးဘူးအသးဒီးယွၤဒီးလၢတၢ်န့ၣ်အပူၤ ဖံးတၢ်မၤတၢ်အဃိ ယွၤအလၢကပီၤဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အီၤလီၤ. သးသမူတဖၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ် ယွၤအကလုာ်ကထါဒီး အသးစံးဘူးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလီၤ. ပကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါ ယွၤအကလုာ်ကထါလၢ တၢ်သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. ဖဲပရူလိာ်ဘၣ်ပသးဒီး ပုၤတစ့ၢ်တန့ၣ်တၢ်တဖၣ်အခါ မဲပကအုၣ်ပသးလၢအဝဲသ့ၣ်အမဲာ်ညါ ဒ်ခရံၣ် မ့ၢ်ပုၤဒီးဖျါအသးတဂၤ, ပုၤဒီးသံအသးတဂၤ, ပုၤမၤန့ၢ်တၢ်သံတဂၤတက့ၢ်. ဒီးလၢကစၢ်ခရံၣ်အဃိ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပဘၣ်ပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဒဲးဘးအအာအသီ န့ၣ်လီၤ. MS 2, 1914.

နိဂမ္မံ (၈)

တၢ်ဟ့ၣ်လၢပတူၢ်လိာ်အိၤပၤဒီးသ့ဝဲတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်လၢပတူၢ်လိာ်အိၤပၤဒီးသ့ဝဲတဖၣ်

- ၃၉. တၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢာ်အမ့ၢ်အတီအဂ့ၢ် ----- ၂၁၃
- ၄၀. တၢ်ဟ့ၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် ---- ၂၁၇
- ၄၁. တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအမ့ၢ်ခ့ၢ်တၢ်ဘၣ်အသး ----- ၂၂၁

(၃၉)
တၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢာ်အမ့ၢ်အတီၢ်အဂ့ၢ်

ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ် တၢ်သကံၣ်ပဝးအဂ့ၢ်အဘူးအလဲတမံၤလီၤ. ပုၤဖၤရံၤရဲၤလၢ ခရံၣ်အစီၤတဖၣ် န့ၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤဂ့ၢ်န့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါလၢမူခိၣ်ထးအဃိ အဝဲသ့ၣ် ကျဲးစးမၤဂ့ၢ်တၢ်သပုၤပုၤလီၤ. ဒ်သိးပုၤမ့ၢ်ထံၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကျဲးစးဒီး အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်စိတၢ်ဆ့ၣ် အသိးန့ၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်ဒီးဒုးအိၣ်ဖျါ အတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်လၢကမုၢ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါလီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်သိၣ်လိသီလိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလၢကပီၤလီၤက့ၤအသးလၢ ပုၤဂၤအမဲၣ်ညါအဂ့ၢ်လီၤ. ယွၤတတူၢ်လိၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်န့ၣ်တကလုာ်ဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဒၣ်တၢ်ဖံးပတြၢၤလၢထးခိၣ်လၢ ပုၤလၢအလီၤကံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လီၤ. “မ့ၢ်န့ၣ်ဒဲၣ်အံၤ တုၤနဟ့ၣ် သးကညီၤတၢ်ဒီး တၢ်လၢနစုထွဲမၤန့ၣ်, ဒုးသ့ၣ်ညါနစုစ့ၣ်တဂ့ၤ. နပၢ်လၢ အအိၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢနၤလီၤ.”

ဖဲကစၢ်ခရံၣ်စံးကတီၤထီၣ်တၢ်ကတီၤအံၤ တမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ ပကဘၣ် မၤခူသ့ၣ်တၢ်ဖဲပသးကညီၤတၢ်ဘၣ်. ပုၤတၢ်မၤဖိ စီၤပီၤလူးစံးဝဲဒၣ်ဒီး ကွဲးဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ်ခရံၣ်ဖိလၢမၤကွဲးဒနံ တဖၣ် အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒိၣ်နီၣ်မးလီၤ. တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးလီၤ. စီၤပီၤလူးတပာ်ခူသ့ၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ် သးအိၣ်အဂ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်တခီပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အဟ့ၣ်ဆၢက့ၤခရံၣ် အဘျူးလၢ အဘၣ်အီၤအဂ့ၢ်တခီလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး စီၤပီၤလူးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤအဂၤ လၢသးမ့ၢ်စိဆ့ၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်အကျဲလီၤ. ကွဲးကဒီးလံာ်ဆူ ပုၤကရံၣ်သ့ၣ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်အအိၣ် “သုတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒုးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ပုၤအဂၤအသးလီၤ.”

ကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ စံးကတီၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဝဲဒီးအခီပညီၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤတမ့ၢ်ပမ့ၢ်လၢပုၤကစံးဘျူးပုၤဒီးပုၤကပာ်ကဲပုၤ

အဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်အဲၣ်ထူအဲၣ်ယွၤအသးန့ၣ် တမ့ၢ်ဒါခီလၢတၢ်ကပာ်ဖျါထီၣ် ပတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါဒီးကျဲးစးဒုးထံၣ်ပုၤဂၤလၢပတၢ်ကျဲးစးအဂ့ၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. ပုၤလၢအအဲၣ်တၢ်စံးပတြၢၤဒီးတၢ်ကတီၤဒိၣ်တဖၣ် တုၤမ့ၢ်အနၢ်ဟူဘၣ် တၢ်စံးဘျူးအတၢ်ကတီၤဒီး န့ၢ်ဘၣ်အနၢ်ဆၢဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ခရံၣ်ဖိလၢ အမံၤဒီးအဘျုးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤပိာ်ခရံၣ်အခီၣ်လီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် လၢအတၢ်မၤဖိခိၣ် တသးလီၤတၢ်လၢကပီၤဘၣ်. လၢအဝဲသ့ၣ်အသးပုၤ တၢ်လၢတၢ်ကပီၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ထဲအကစၢ်ခရံၣ်အဂီၢ်ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်လၢကပီၤဆူခရံၣ်အအိၣ်လီၤ. လၢယွၤအကဟ့ၣ်ကညီၣ်ကအိၣ်ဖျါအဂီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးန့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်လိၣ်တၢ်လၢတၢ်ကပီၤလၢပုၤကစံးပတြၢၤအီၤဘၣ်. မ့ၢ်ပုၤလၢ အဟ့ၣ်တၢ်လီၤ. တုၤခရံၣ်အသးအိၣ်လၢပုၤတဂၤအပူၤန့ၣ် အဝဲဒၣ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢၤယွၤ, တၢ်စံးဘျူးယွၤန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ထုကဖၣ်တဖၣ်, နမူဒါလၢ နဘၣ်မၤတၢ်တဖၣ်, တၢ်လၢနပာ်ကဲအီၤတဖၣ်, နသးလၢအညီၤကွံာ်လီၤ ဒၣ်သးတဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်နတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးဒၣ်နဲလၢဘၣ်. တမ့ၢ်နတၢ်ကလုာ် ကတီၤဒၣ်နဲလၢဘၣ်. ကမ့ၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤဒၣ်ထဲခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. နကစၢ် ဒၣ်နဲနကအိၣ်ကစုဒုဖိလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်လီၤအထီၣ်ကတၢ်လီၤ.

မိပကဟ့ၣ်လီၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တီသးတီအပူၤတက့ၢ်. မိပသု တပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါတၢ်ကျဲးစးလၢပုၤကညီၤအမဲၣ်ညါတဂ့ၤ. သးကညီၤ ပုၤလၢအဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်, ဒီးဒုးနဲၣ်နတၢ်အဲၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၤတက့ၢ်. တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ် မိအကမ့ၢ်ဒၣ်ယိယိဖိတက့ၢ်. တၢ်သ့ၣ်ကညီၤ သးကညီၤလၢပသးပူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢမူခိၣ်ဘီမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်လၢအတီၢ်အလီၤ, ဒီးသးလၢအအဲၣ်ထူအဲၣ်ယွၤတဖၣ် ယွၤပာ်ဒိၣ်အီၤ ဒ်ထူအဆ့ၣ်အသိးလီၤ. ယွၤပာ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးထူအဆ့ၣ်တက့ၢ်လီၤ. မိပသုတဆိကမိၣ် တၢ်လၢခိၣ်ဖးအဂ့ၢ်နီတမံၤတဂ့ၤ. မ့ၢ်တခီဃုမၤဘျူးဒၣ်ထဲပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်.

တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါသးလၢအဟ့ၣ်တၢ်အဂ့ၢ်

တၢ်မၤဘျုးတဖၣ်လၢတၢ်လုၢ်ထီၣ်ယွၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ပၤန့ၣ်အိၣ်ဆူ တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အဒၢးပူၤလီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ မူခိၣ်ကလူးတဖၣ် မၤနီၣ်မၤဃါဝဲဂ့ၢ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ကျိၣ်စ့လၢတၢ်ပၣ်အိၣ်လၢယွၤအဘီၣ်အမ့ၢ် အဂီၢ်ကိးဘျုးဒဲးန့ၣ် ကစၢ်ယွၤသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လီၤ. ယွၤသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိး တၢ်မၤဘျုးလၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အ့ၣ်တဲာ် သးအ့ၣ်တဲာ်ခါ, မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်သ့ၣ်တအိၣ်သးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ခါလီၤ. ယွၤမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်ဟ့ၣ်အတၢ်တိာ်ပၣ်အဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤလၢ အတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးဝံၤ, ဒီးသူအသးလၢယွၤအဘီၣ်အမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဟ့ၣ် ဆၢက့ၤတၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤပၣ်အိၣ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ် ကကဲဘျုးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. 2T 518, 519.

တၢ်တိာ်ပၣ်လၢအထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဒဲးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်

ဟီၣ်ခိၣ်အံၤဟးဂုၤဂးဂီၤဝဲဒီးပုၤကညီအသကဲာ်ပဝးသ့ၣ်တဖၣ် ခံးလီၤဝဲဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. အဃိဒီးတၢ်စ့သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဒိၣ် ပၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပကဘၣ်လီၤကံးဒီးပကစၢ်ခရံၣ်လၢအလၢပုၤဝဲဒီး တၢ်စိတၢ်ကမိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဟဲလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ဟံးတၢ်ဖျိၣ် တၢ်ယာ်အန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအသးစီဆုံထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ပုၤအသးလၢ ကမၤ သကိးတၢ်ဒီးခရံၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမ့ၢ်တမၤဘၣ်ဝဲန့ၣ်သးစီဆုံတအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်လၢဘၣ်. လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျုးလီၤတၢ်အပူၤ ပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ် စံးဝဲတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်ဒၣ်ထဲပသးကညီတၢ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဘၣ်. သးလၢ အဟ့ၣ်လီၤတၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဒဲးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ် စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးအံၤပုၤကညီအသးအိၣ်တၢ်န့ၣ် ပာ်ဃုာ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤဒဲးသးကမၤဘျုးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢ ယွၤအကဟ့ၣ်ညီၣ်အလၢကပီၤအဂီၢ်လီၤ. 3T 391.

တၢ်အဲၣ်မ့ၢ်ခါလၢအအိၣ်ဟူးအိၣ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ

တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မူဒါတခါလၢအအိၣ်ဟူးအိၣ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ် တၢ်ကွံၣ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ပၤတၢ်ပြးလၢမူခိၣ်ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးခရံၣ်ဖိ အသကဲာ်ပဝးအအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလီၤ. တၢ်အံၤမၤကံးမၤကျၢၤပုၤကညီန့ၣ်လီၤ. ဒဲးသိး ပုၤကညီတြီဆၢက့ၤတၢ်လုၢ်ပစိကန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်မ့ၢ်စုကဝဲာ်တမံၤလီၤ.

တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ် တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးကဲာ်လီၤ. တၢ်အ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်အလီၤလီၤ. တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသး မ့ၢ်တၢ်လၢယိာ်ဝဲဒီးလဲာ်ဝဲတမံၤလီၤ. ဒီးထီၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလီၤ. ပထီၣ်အိၣ်ဒူးအိၣ် တန့ၢ်ဘၣ်. ခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. အဃိဒီး ပုၤလၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ်လဲခရံၣ်န့ၣ် ကတူၢ်ဖိၣ်တူၢ်ယာ်အသးနီၣ်ကီၢ်လၢခရံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ခရံၣ်အလၢကပီၤဒီးအကဟ့ၣ်ညီၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အဖိခိၣ်လီၤ.

မ့ၢ်မ့ၢ်အဲၣ်ခရံၣ်သပုၤတၢ်ဒီး ပကအဲၣ်ဒီးလၢခရံၣ်မူလၢပဂီၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. ပကဟ့ၣ်တၢ်စံးဘျုးစံးဖျိၣ်လၢခရံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပကသ့ၣ်ဖုံသးညီၣ်လၢ ခရံၣ် အတၢ်မၤအပူၤလီၤ. ပကအဲၣ်ဒီးတူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်, လၢခရံၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပကသ့ၣ်ညါခရံၣ်မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤလၢအလီၤမၢ်တဖၣ်ထဲလဲာ်လီၤ. ဒဲးခရံၣ်အဲၣ်တ့ၢ်သးသမူတဖၣ်အသိး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးပသးကအိၣ်ဒဲးသိးဒီး ခရံၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါလီၤ. ပတၢ်ဆိကမိၣ်အပတီၢ် မ့ၢ်ဖျိၣ်န့ၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သးဒဲးသိးအံၤဒီး မ့ၢ်ပလီတၢ်လီၤ. တၢ်ဟံးဃာ်ခရံၣ်ဖိ အမံၤကဖိလီၤဖိန့ၣ် တမ့ၢ်အ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ပမ့တမ့ၢ် ခရံၣ် အပုၤလၢာ်လၢာ်ဆုဆုဒီးပတဘၣ်ဃးဒီးခရံၣ်ဘၣ်. ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤအးလီၤ ပသးလၢာ်လၢာ်ဆုဆုခရံၣ်အအိၣ်ဘၣ်ဒီး ပတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဆိ တလဲက့ၤအသးလီၤ. ပုၤလၢအအဲၣ်ဒီးဒူးသူအသးလၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒူလီၤ. ဒီးတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လၢအဟဲဘၣ်အိၣ်တဖၣ်တူၢ်ဆါဝဲကကဲ စ့ၢ်ကိးလီၤ. COL 49, 50.

(၄၀)
တၢ်ဟ့ၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢ
တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်

တၢ်မၤလၢပမၤအိၣ်ကိးမံၤဒဲး ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဟဲစိၣ်တၢ်မၤဘျးမၤတၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ဖှဲသးညီ, ဒီးလၢတၢ်စံးဘျးစံးဖှိၣ်ယွၤလီၤ. မ့ၢ်ပဟဲက့ၤစိၣ်က့ၤယွၤအတၢ်ဒၣ်ဝဲဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. ဒီးမံၤပစံးသကိးတၢ်အံၤ မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဒီးပဟ့ၣ်က့ၤယွၤလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤတၢ်လၢပဟ့ၣ်က့ၤယွၤအလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ကတၢၢ်, အဂ့ၤကတၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်စၢၤလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကတၢၢ်လီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ် ကဲတၢ်ဟ့ၣ်တမံၤလၢပဂီၢ်အသိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. ယွၤဆုၤလီၤခရံၣ်ကစၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီး မၤဘျးပုၤဒီးခရံၣ်ကစၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ်မၤက့ၤပုၤ ဒ်သိးပကမၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအမူးအရၢအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ခဲလၢခဲလၢန့ၣ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. မံၤပကအၢၣ်လီၤသကိးကိးဂဲဒဲးတက့ၢ်. MS 124, 1898.

ယွၤမၤလၢမၤကပီၤပုၤလၢ အဟ့ၣ်တၢ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံၤလီၤ. ပမၤတၢ်လၢယွၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဒိၣ်ကတၢၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤပသးဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ် ပကဟဲက့ၤစိၣ်က့ၤတၢ်မၤဘျးမၤတၢ်တဖၣ်ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖှိၣ်အလီၤလီၤ. ထူဒီးစုၤလၢ အအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢအအိၣ်ဒီးပုၤ, တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လၢပဟၤဘၣ်တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢပနီၢ်ခိၣ်ဒီးနီၢ်သးခဲလၢန့ၣ် ပကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤတ့ၢ်အသးသမူလၢ ပဂီၢ်လံတမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. DA 65.

တၢ်စံးဘျးစံးဖှိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၣ်တၢ်ကမၢ်အတၢ်မၤဘျး

ဟဲဆူယွၤအအိၣ်ယုၢ်ဒီးသးလၢအစံးဘျးက့ၤယွၤတက့ၢ်. ဆၢကတီၢ်လၢအပူၤကွံၣ်အဂီၢ်ဒီးဆၢကတီၢ်ခဲအံၤစ့ၢ်ကိး ယွၤအတၢ်သးကညီပုၤလုၢ်ကွံၣ်ဝဲလၢပဖီခိၣ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢပဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢယွၤအအိၣ်တဖၣ် မံၤပကပာ်ကဲအိၣ်တက့ၢ်. ဒီးဟဲက့ၤစိၣ်သကိးတၢ်စံးဘျးစံးဖှိၣ်အတၢ်မၤဘျး, တၢ်မၤဘျးလၢပသးအိၣ်ဟ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ပျံၣ်တၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်တၢ်မၤဘျးမၤတၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. မံၤပကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်သးအိၣ်ဒ်သိးန့ၣ်တက့ၢ်. R & H, Jan. 4, 1881.

တၢ်ဟ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ်
မ့ၢ်တၢ်မၤကလိၣ်ကလိၣ်ယွၤလီၤ

ယွၤပာ်ပုၤကညီလၢခၢၣ်စးဒ်သိးကဟ့ၣ်နီၤလီၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ဒ်သိးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဝဲ စ့ၢ်ကိးယွၤပျံၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤကညီတဖၣ်လုၢ်ပိၣ်ထွဲကျဲလၢ ကုၢ်လၢအကလုၢ်တတီၢ်ဘၣ်တဂၤအကျဲလီၤ. မ့ၢ်လၢပုၤကညီမၤတၢ်ဒ်သိးန့ၣ်အသိးဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤမူၤလီၤမၢ်ဝဲတထံၣ်ဃီစ့ၢ်လီၤ. ယွၤမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤကညီအန့ၣ်လၢအကထိကထိတဖၣ်လံလီၤ. ယွၤအသးမ့ၢ်အိၣ်လၢ ကတြုၣ်ကွံၣ်ပုၤအဲၣ်တီၢ်အဲၣ်စ့, ပုၤမၤဘျးလီၤက့ၤဒၣ်သးတဖၣ်န့ၣ် တြုၣ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်သ့လီၤ. ယွၤတလိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စုၤလၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်ဘၣ်. တတူၢ်လိၣ်ပုၤကညီအတၢ်သးတၢ်ကျဲၤစ့ၢ်ဘၣ်. ပမ့ၢ်တမၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်န့ၣ် ယွၤမၤဒၣ်အတၢ်မၤထဲတဂၤဇိၤသ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်မတၤတဂၤအသးကအိၣ်ဒီးကွၢ်တမိၣ်ယွၤမၤအတၢ်မၤဒၣ်ဝဲတဂၤလဲၣ်.

တၢ်ဟ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ် တကြးလၢယွၤအမဲၣ်ဘၣ်. အခိၣ်တလိၣ်ပုၤမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် ဂ့ၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်လီၤ. ပုၤမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤဘျးလၢတၢ်သ့ၣ်အုၣ်တဲၣ်သးအုၣ်တဲၣ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤကဲဒီး

ပုၤတပၣ်ကဲယွၤလီၤ. မံၤပုၤကသ့ၣ်ညါတၢ်ကိးဂးဒဲးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤမ့ၢ်အဟဲလီၤလၢ
ယွၤအအိၣ်ဒီးပုၤကိးဂးဒဲး ဘၣ်သန့ၤအသးဒီးယွၤလီၤ. ကစၢ်ယွၤထံၣ်စိကွၢ်ဖျါ
တၢ်လၢပကူၣ်ပဖးအိၣ်လၢဒဲးဒီး တၢ်လၢပဆိကမိၣ်ထီၣ်တဖၣ်လီၤ. R & H,
May 15, 1900.

**ယွၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးညါ
တၢ်သ့ၣ်ရသးရ**

“ပုၤလၢအဖုံတၢ်ချဲၣ်စ့ၤန့ၣ် ကကူးဘၣ်တၢ်စ့ၤလီၤ. ပုၤမ့ၢ်ဖုံတၢ်အါဒီး
ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မံၤပုၤကမၤဘျီတၢ်ဒၣ်လၢအသးဒၣ်ဝဲ
စ့ၣ်စ့ၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢသးလၢလီၤကိက့ၤတၢ်တဂ့ၤ. ဆိကမိၣ်လၢ
ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤဘၣ်ပအိၣ်တသ့ဘၣ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤယွၤတူၢ်လိာ်
တၢ်ဟ့ၣ်လၢအပုၤဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်လူၤပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ်လိအံၤဒီး
ပကပျဲယွၤသမံၤမိးတၢ်စ့ၤလိာ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
ပကသ့ၣ်ညါပဝဲလၢ ပဟ့ၣ်က့ၤယွၤတၢ် မ့ၢ်ဒၣ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပာ်ပုၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ
ဆိၣ်ဝါအဃိလီၤ.

ဒ်သိးဒီးပကလဲၤဆူကျဲၤဃၢၤ, ဆူကျဲၤဖိ, ဆူကျဲၤမုၢ်ဒီး ယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ
အတၢ်သးရကစီၣ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်စ့ၤကျိၣ်စ့တဖၣ်လီၤ.
မံၤပကမၤဝဲက့ၤယွၤအတၢ်မၤတက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤဘျီ
မၤတီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤလီၤ. ပုၤကိးဂးဒဲးလၢအနၣ်
ယွၤအကလုာ်ကထါန့ၣ် တၢ်ဆံဆဲၣ်ပူတပူ, တၢ်လုာ်တၢ်ပာ်တၢ်မၤဘျီဒီး
တၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်အဂၤတဖၣ်ကဟဲစိာ်ဝဲဆူယွၤအဟံၣ်လီၤ. ဒီးယွၤအဟံၣ်
ကပုၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လီၤ.

ပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးမၤယွၤအတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ် အတၢ်
သးလီၤကိအဂၤဒီးအသးလၢအကဒ်ကဒါတဖၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်. အဝဲကတူၢ်
လိာ်ယွၤအတၢ်ကိးအိၣ်လီၤ. ကျိၣ်စ့တဖၣ်လၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤပာ်ပုၤန့ၣ်

ယွၤမုၢ်လၢဝဲလၢ ပကဟ့ၣ်က့ၤအိၣ်လၢ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်
အဂီၢ်လီၤ. မံၤပုၤသုတဒုးလီၤမၤယွၤအစ့နီတဘျီတဂ့ၤ. မ့ၢ်တခီ တၢ်လၢလၢ
အလီၤဘၣ်ပုၤန့ၣ် ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤလၢတၢ်ကလုာ်တီအပူၤတက့ၢ်. ပုၤဟၢၤကွၢ်ထွဲ
တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်မၤမတၢ်တဂၤအတၢ်မၤလဲၣ်. မ့ၢ်ထာဖျိၣ်တၢ်မၤဘျီလၢ မတၢ်
အဂီၢ်လဲၣ်. တၢ်လၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ဘၣ်သန့ၤအသးလၢယွၤအအိၣ်
လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး ပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤခဲလၢာ်သ့ၣ်ဧာ
လၢပတၢ်ဖဲးတၢ်မၤပသကဲာ်ပဝဲအဃိ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မဲာ်ဆုးလၢမူခိၣ်ကလူး
တဖၣ်အဂီၢ်တဂ့ၤ. မံၤပုၤသုတဒုးမဲာ်ဆုးခရံၣ်ဒ်သိးကကိးပုၤလၢပုၤသ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်န့ၣ်
တဂ့ၤ.

ဒုးကဲထီၣ်နသးလၢပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တဂၤတဂ့ၤ.
မၤဃာမၤစုၣ်နသးလၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်တဂ့ၤ.
ဖဲပအိၣ်မူအဆၢကတီၢ်အံၤ မံၤပကမၤသကိးလၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါလၢ ကစၢ်အတၢ်မၤ
အဂီၢ်တက့ၢ်. မံၤပကဟ့ၣ်လီၤသကိးလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တက့ၢ်.
တၢ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ယွၤပုၤက့ၤပုၤလီၤ. ပုၤလၢ
အသ့ၣ်ညါခရံၣ်ပုၤက့ၤအိၣ်ဒီး ခရံၣ်အဘျးအဖျိၣ်အိၣ်ဝဲလၢအလီၤန့ၣ် ဘၣ်ဃး
ဒီးတၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ် တသံကွၢ်သံဒီးဝဲလၢဘၣ်. တၢ်ဟ့ၣ်ခဲလၢာ်ခဲလၢာ်
ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤဒီးခရံၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကလီၤလီၤ.
ထီၣ်သတြီၤအိၣ်တန့ၣ်ဘၣ်. ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဖိခွါထဲအိၣ်ဝဲတဂၤဃိလီၤ.
ဒီးညါကွံာ်အတၢ်လီၤမုၢ်လၢထးဒီးဒီးတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ်လီၤ.
ပုၤမ့ၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးတဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အအိၣ်ဝဲကသ့ဒ်လဲၣ်.
ကဃုထီၣ်ဝဲကျဲဒီးဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်လီၤ. R & H, July 14, 1896.

(၄၁)
တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအမ့ၢ်ခ့ၣ်တၢ်ဘၣ်အသး

ဆၢကတီၢ်ခ့ၣ်ခါခဲအံၤ ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဃုစု ခ်သိးဒီးတၢ်မၤဘျီၣ် ကအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ. မၤပွဲၤမၤလီၤ, တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီ, ဟါတၢ်အိၣ် တၢ်ထံၣ်လိာ်သကိး, တၢ်ဆါကိၣ်ဆါနီၣ်, တၢ်ဂဲၤကလံာ်အမူးသးဖုံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲၣ်သိးအံၤတဖၣ် မ့ၢ်ဒၣ်လၢပုၤသးကွံစ့တဖၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤ. ဃုစု ခ်သိးဒီး ကမၤန့ၢ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လၢကျဲၣ်အံၤလီၤ.

ကျဲၣ်သိးအံၤ မၤစၢၤဆၢပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်စ့ၢ်လီၤ. တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဖးခိၣ်ဖး, တၢ်ဆါတၢ်ပွၤတကီၢ်ခါ, တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွံတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပဃုစုညီဒီးသးစၢ်တဖၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲမ့ၢ်ကျဲၣ်လၢအဘၣ်လီၤ. နီၢ်နီၢ်လၢ ပုၤသးစၢ်တဂၤအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်လုပစီဒိၣ်နးမးလီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးအယာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မၤတၢ်ဒ်န့ၣ်အယိ ကဲထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကလဲၤဆူတၢ်တၢ်စ့အဒး, တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွံအပျီၣ်ပူၤလီၤ. ဒီးထံၣ်ဝဲပုၤတၢ်တဂၤ မ့ၢ်နၢၤဒီးဟၢထီၣ် ဖၢထီၣ်စ့အဘီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ဘၣ်ဝဲအါထီၣ်ဒီးအသးစၢၤဆၢအါထီၣ်လီၤ. ဘၣ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဘၢဒီးသ့ၣ်စ့ဘၣ်စ့လၢတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသး အပူၤတအဲၣ်ဝဲလၢဘၣ်. အဲၣ်ဒီးမၤန့ၢ်စ့ညီညီဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ထုးန့ၢ်အသးဒီး စးထီၣ်မၤဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်က့ မ့ၢ်အလူၤပိာ်ထွဲကျဲၣ်သိးအံၤအယိ ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်. တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ တၢ်လုပစီအဂီၢ်တအိၣ် ဘၣ်. ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢ မၤအါထီၣ်အကစၢ်အစ့ဒၣ်ဝဲသ့ၣ်လၢကျဲၣ်သိးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအကျိၣ်အစ့အိၣ်ပာ်တနီၤအခီ မ့ၢ်မၤတၢ်တၢ်စ့ဒီး အစ့န့ၣ် ကအါ ထီၣ်ဝဲလီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. လၢအတၢ်တၢ်စ့န့ၣ် နၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တနၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဆုၤအိၣ်ဆူတၢ်ဟးဂီၤအကျဲၣ်သ့ၣ်ပုၤကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ကမၣ် အိၣ်ကျဲၣ်အယိ အဝဲဘၣ်လဲၤလီၤဆူ တၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤအပူၤလီၤ.

တၢ်မၤဘျီၣ်လၢအတၢ်လီၤကျဲ

မ်ပကအိၣ်ယံၤယံၤဒီးတၢ်မၤပွဲၤမၤလီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤအံၤတက့ၢ်. မ့ၢ်အမၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ. ကျဲၣ်သိးအံၤလၢ ပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်အဂီၢ်ဂ့ၤ, သ့ၣ်က့သးပုၤအဂီၢ်ဂၤ မ့ၢ်အမၤဟးဂီၤသကဲာ်ပဝးအဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. စ့လၢ အဟဲန့ၢ်ဒီးပဒီးန့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ် ပကဘၣ်သ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပတဘၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကျဲၣ်လၢအတၢ်ဆိၣ်လၢစ့ကဟဲန့ၢ်လီၤ အဂီၢ်ဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢစ့ဒ်န့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်တကဆီၣ်ဘၣ်ဒီး ကဲတၢ်ဆိၣ်အာန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးသးအလုၢ်အပူၤလီၤ. ခ်သိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့အဂီၢ်တၢ်မၤပွဲၤမၤလီၤ, တၢ်ဂဲၤကလံာ်အမူး, တၢ်တၢ်စ့အမူးသးဖုံ, တၢ်ဆါတၢ်ပွၤတကီၢ်ခါအမူးဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပွၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ် ပုၤတနီၤနီၤ ဆိမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဃုစုလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်ကျဲၣ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လီၤ. ပမ့ၢ် မၤယါဃုာ်ပသးဒီး တၢ်ဃုစုအကျဲၣ်အံၤန့ၣ် ယွၤတဘၣ်အသးဘၣ်. မ်ပသ့တမၤဃုာ်နီတစဲးတဂ့ၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤဆိၣ်ဂ့ၤအဖိလၢကျိၣ်စ့တဖၣ်လီၤ. တကြားလၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ဃုစုလၢတၢ်သးကွံ ကလီပုၤဂၤအတၢ်ဘၣ်. တကြားမၤမ့ၢ်မၤဟၢအသးလၢတၢ်ဂဲၤကလံာ်အမူးတၢ်သးကကြာအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်လုပစီဒိၣ်ဒိၣ်တမံၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်အဲၣ်ခရံၣ်ဒီးဟ့ၣ်မၤဘျီၣ်တၢ်လၢ တၢ်သးအိၣ်န့ၣ် ယွၤတတူၢ်လိာ်ဝဲနတၢ်မၤဘျီၣ်ဘၣ်.

သကဲာ်ပဝးလၢအဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ

မ့ၢ်ကီၤလိာ်ကူသိးထီၣ်မူခိၣ်ကလူးအကူအကၢဒီး ဆၢထၢၣ်လၢပုၤသးစၢ် တဖၣ်ကလဲၤတၢ်ကျဲၣ်လီၤ. ဖူဘီဃးတၢ်ဒဲးဘးလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်တီတၢ်လီၤ အထူထံလီၤ. လၢပဆၢပကတီၢ်အံၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးလၢ အက့ၢ်အဂီၤကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်တၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါလၢသးစၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အခံဒီး မၤဟးဂီၤပုၤသးစၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါမ့ၢ်တအိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မၤပွဲၤမၤလီၤအပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ကိးဆိးကျၢဝဲဒီး ယုၣ်ရှူးန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်အခါခဲအံၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မၤတၢ်သ့ၣ်ဖျိၣ်သးညီအမူးအပွဲၤဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်ကြူၤကြူၤတၢ်ဂဲၤကလံာ်ခွၢ်ခွၢ်ခဲတဖၣ်အံၤ မၤဟးဂီၤပုၤသ့ၣ်စၢ် သးဘီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အသကဲာ်ပဝးဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် တထံၣ်ဘၣ်. တပျံၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီၣ်လၢကဟဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဒိၣ်သိးအံၤ မၤသံကွံာ်ပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်အနီၣ်သးဒိၣ်ဒိၣ် ကလဲာ်လီၤ. R & H, Nov. 21, 1878.

ဆိကမိၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်ခဲဒီးဟ့ၣ်တၢ်

မ့ၢ်ကီၤလံာ်တြီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးလုပစိဝဲလၢ တၢ်သ့ၣ်ဖျိၣ်သးညီအမူးအပွဲၤလၢ တကဆိဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်အသးဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဟံးဝဲလၢ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါလၢအပာ်မၤအသးအပူၤလီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိၣ်လဲၣ်ဒီး လၢတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါအမူးအပွဲၤအယိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒုၣ်ကမၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ် က့ၤန့ၣ်ဝဲအယိၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤအတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံာ် အဂီၢ်န့ၣ် တဟ့ၣ်က့ၤဝဲလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါဒီး တၢ်မ့ၢ် တၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤလၢလီၤအစ့ၤန့ၣ်လီၤ.

အဂီၢ်ဒိၣ်လဲၣ်န့ၣ် သးလၢအမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ် တအိၣ်ဘၣ်လၢအပူၤအယိၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤကညီကဘၣ်မၤလၢကပီၤယွၤလၢအတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢ အဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ် တအိၣ်စိအိၣ်ဆ့ၣ်အယိၣ် ဗုမၤညီစုၤလၢကမၤစၢၤယွၤအတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ. ကတဲာ်ကတီၢ်တၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါမူးပွဲၤတဖၣ်ဒီး ထၢဖျိၣ်စုၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ပျီၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အယိၣ်, နီၣ်ခိ, တၢ်သ့ၣ်ညါ, သကဲာ်ပဝး, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူၤလီၤမူၤကျဲ လီၤ. အတၢ်မူၤလီၤမူၤကျဲစ့ၢ်ကီးတဆံးဘၣ်. ဒီးတုၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်အမ့ၢ်န့ၣ်ဟဲတုၤဒီး တၢ်ကအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲခဲလၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတၢ်သးခုကစီၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤ. ပုၤပိာ်ခရံၣ်အခဲတဖၣ်အသးကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးအ့ၣ်တဲာ်, တၢ်ကဆိဒီး

ထီၣ်ထီၣ်တကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢအါစုၤအါဘျီ ပုၤကညီ သ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤဒီးမၤအါထီၣ်အစုၤဒၣ်လၢတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါ, ပွဲၤနီၤ လီၤနီၤအဂီၢ်လီၤ. လီၤသးအုးဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်စိတၢ်ဆ့ၣ်ဒီးတၢ်မူၤအထူၤအယိၣ် အကျဲတအိၣ်ကၢ်ကျဲၤလၢအသးပူၤဘၣ်. တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီလီၤတၢ်အသး တအိၣ်ဘၣ် မ့ၢ်တဆိ အသးစၢၤဒုၣ်ဒီးတၢ်သးကတၢၤလၢတၢ်ဂဲၤကလံာ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ပျီၣ်မၤပွဲၤမၤလီၤန့ၣ်လီၤ. လီၤသးအုးဒိၣ်မးလၢယွၤအဖိမ့ၢ်ဖိခွါတဖၣ် လဲၤကမၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်စုၤအမူးန့ၣ်စီၤမိၤရွၤတမၤတၢ်ဝဲဘၣ်

စီၤမိၤရွၤဖဲဆၢပုၤအံၣ်စရုလးဖိလၢပုၤမုၢ်ကနၢအပူၤ အဝဲဗုကျဲလၢ တၢ်မၤဘျီကနၢအဂီၢ်လီၤ. တဗုဆူၣ်ပုၤအံၣ်စရုလးဖိနီတဘျီဘၣ်. တကတဲာ် ကတီၢ်တၢ်အိၣ်ကုၤအိၣ်ပုၤအမူးနီတဘျီစ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်ဖျိၣ်သးညီအမူးတမၤဝဲ စ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ဂဲၤကလံာ်အမူးတမၤဝဲစ့ၢ်ဘၣ်. တက့ၤပုၤကဟဲဆူ တၢ်မၤပွဲ မၤလီၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒဲစိဆ့ၣ်လၢယွၤအဂီၢ်န့ၣ် တီၢ်လၢာ်ဘျီ လၢာ်စုၤအိၣ်ဝဲအယိၣ် တမၤထီၣ်ဝဲတၢ်တၢ်စုၤအမူး ဒိသိးဒီးစုပာ်ကီၤကအါထီၣ် စ့ၢ်ကီးဘၣ်. ယွၤထုထီၣ်အကလုာ်ခိဖျိစီၤမိၤရွၤဒီးမၤပုၤအံၣ်စရုလးဖိတဖၣ် ဟဲစိာ် တၢ်မၤဘျီလီၤ. ဒီးစီၤမိၤရွၤတူၢ်လိာ်တၢ်မၤဘျီတဖၣ် လၢပုၤအံၣ်စရုလးဖိ တဖၣ်ဟဲစိာ်ဝဲဒိအတၢ်သးအ့ၣ်တဲာ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤပိာ်ဖျိၣ် တၢ်သးအ့ၣ်တဲာ်တၢ်မၤဘျီတဖၣ်အါတလၢ ဒီးစီၤမိၤရွၤဘၣ်တြီၤပုၤဟ့ၣ်တၢ် တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကပာ်ကတီၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ ပုၤအံၣ်စရုလးဖိတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုသ့ၣ်မံသးမံအယိၣ် တၢ်လၢ အလိာ်လၢဒဲစိဆ့ၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် အါတလၢကွံာ်အခးလီၤ.

မ့ၢ်ကီၤလံာ်ဗုမၤန့ၣ်ပုၤပိာ်ခရံၣ်အခဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ပျီၣ်ဒီး ထးခိၣ်တၢ်လူၤဘၣ်သးအယိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံာ်ကူၤသိးထီၣ်တၢ်ဒိမူၤခိၣ်ကလူး ကပြဲၣ်ကပြီၤဒီးလီၤတၢ်လၢလံာ်စိဆ့ၣ် အဆၢတဖၣ် တဆၢဘၣ်တဆၢလီၤ.

လုပတီၢ်ပုၤကညီတဖၣ်ဒ်သိးကလူၤကျဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ဒီးတ့ၢ်မုၢ်ဝဲကျဲလၢ ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်မုၢ်လူၤပိၣ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်ဟံၤ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ပျံၣ်အတၢ်ကမၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤစံးလီၤသးလၢပုၤပိၣ်ခရံၣ်အခံတဖၣ်အသကဲၣ်ပဝး တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါစၢ်နးမးလီၤ. သ့ၣ်မံသးမံလၢမုၢ်ကီၤလံၢ်ဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကျဲဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခူသ့ၣ်ခိၣ်ဖးအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ. မုၢ်ကီၤလံၢ်မၤနၤတၢ်လၢကျဲဒ်သိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤခိၣ်ဖျိလၢကျဲဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ယွၤထံၣ်လၢအမဲၣ်ဒ်လဲၣ်. ခရံၣ်ကစၢ်တတူၢ်လိၣ်တၢ်မၤဘူၣ်ဒ်သိးန့ၣ်တကလုၣ်ဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်တမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယွၤတီတီလီၤလီၤဘၣ်. တအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်လၢသ့ၣ်လၢသးဘၣ်. အတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အကမၣ်လီၤ. ပုၤအါဒ်တၢ်တက့ၢ်မ့ၢ်လၢဃုတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဃိ တမ့ၢ်အဲၣ်ခရံၣ်လၢအသးပူၤဘၣ်. မ့ၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးအဲၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤတဖၣ်လီၤ. R & H, Oct. 13, 1874.

တၢ်မၤကမၣ်က့ၤတၢ်ဒဲးဘးလၢစီၤန့ၣ်ဒီးစီၤအဘံၤဟ့ၣ်မၤဝဲတဖၣ်

ပုၤကိးလီၤသးပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်တလူၤပိၣ်ထွဲခရံၣ်အကျဲဘၣ်. ဒ်ခရံၣ်ဃုထာတ့ၢ်ဝဲကျဲဒ်သိးကထာဖျိၣ်တၢ်မၤဘူၣ်မၤတီၢ်တဖၣ်တမၤဝဲဒ်ဘၣ်. ကျိၣ်စ့လၢအလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဃုဝဲကျဲဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်ဝဲလဲၣ်. ယွၤထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဃုထာထီၣ်ကျဲန့ၣ် မ့ၢ်အအာအသီလီၤ. လၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအလီၢ်န့ၣ် တၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်မၤဘူၣ်လီၤတၢ်န့ၣ် မၤလၢကလီဝဲလၢတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် တဟ့ၣ်လီၤစ့နီၣ်တဘျီလၢ

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ယွၤမၤပမၤအတၢ်သးခုကစီၣ်လၢပကဘၣ်ပံၤလီၤဆါတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအမူးဒီးမၤတၢ်သ့ၣ်ဖ့သးညီတၢ်ဂဲၤကလံၣ်အမူးဒါ ဆိကမိၣ်ကွၢ်ကွၢ်တက့ၢ်. တၢ်လၢယွၤတြီပံၤတဖၣ် မ့ၢ်ပကဘၣ်မၤဒီးဒုးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်န့ၣ်ဒါ. ဆိကမိၣ်ကွၢ်ကွၢ်တက့ၢ်. လိၣ်လၢပကဘၣ်သန့ၤပသးဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအမူးဒါ. လိၣ်လၢပကဘၣ်သန့ၤပသးဒီးတၢ်ဂဲၤကလံၣ်အမူးဒါ. သမံသမိးကွၢ်ကွၢ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒုးအိၣ်ယံၤပုၤဒီးယွၤလီၤတမ့ၢ်ဘၣ်ဒါ.

လၢပုၤတစူၢ်တန့ၢ်တၢ်တဂၤအဂီၢ် အတၢ်ဆိကမိၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဒ်လဲၣ်. ယွၤအကလုၢ်ကထါအစီအဆုံဘၣ်တၢ်ပံၤလီၤအီၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်လီၤလံၢ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤဒီးခရံၣ်ဖိတဖၣ်အမံၤဘၣ်တၢ်ဒုၣ်ဒွဲၣ်လံၢ်အီၤလံၢ်. တၢ်ထာဖျိၣ်လၢတလီၤဒီးလံၢ်စီဆုံ အတၢ်သိၣ်လိအကျဲအဃိ ဒီးသကဲၣ်ပဝးအဂ့ၢ်တဖၣ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲဒ်လီၤ. မၤဆူၣ်ထီၣ်သးလၢအဘိးကဒါကျဲတဖၣ် အဂံၢ်အဘါလီၤ. ကျဲဒ်န့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လူၤပိၣ်ထွဲမုၢ်ကီၤလံၢ်အကျဲလီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်မၤကဒါက့ၤစီၤန့ၣ်ဒီးစီၤအဘံၤဟ့ၣ်အတၢ်ကမၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ်လၢကဘၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်အူစီဆုံ အလီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်မ့ၢ်အူလၢအတစီတဆုံဘၣ်အဃိယွၤတတူၢ်လိၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. ယွၤတတူၢ်လိၣ်တၢ်မၤဘူၣ်ဒ်န့ၣ်တကလုၣ်ဘၣ်.

ပုၤမ့ၢ်ဟဲစိၣ်တၢ်မၤဘူၣ်ဆူယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်ဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ် ယွၤအသးဘၣ်အာဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤလၢတသ့ၣ်ညါထူသ့ၣ်ညါယွၤအတီအလီၤတဖၣ်မၤညီန့ၣ်အသကဲးပဝံၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ဒုးကဲထီၣ်တၢ်အတၢ်သီလၢပုၤကိးလီၤသးလၢခရံၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. လၢစီၤနီၣ်အၤအစီၤန့ၣ် ပုၤကညီတဖၣ်အသးပုၤဒီးတၢ်ခံးလီၤ. မုၢ်လၢဝဲလၢတၢ်အတၢ်သီအပူၤလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပခုပခါအံၤပုၤတနီၤအသးအိၣ်ဝဲဒ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပျံၣ်ယွၤတဖၣ် တၢ်မ့ၢ်တဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါဒီးခရံၣ်အတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်တတူၢ်လိၣ်ဝဲဘၣ်. အသးကဘၣ်အာဝဲလီၤ. R & H, Dec. 8, 1896.

တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢတလီၤတဖၣ်

ပုၤကျိၣ်အိၣ်စ့အိၣ်တနီၤနီၤ ကအဲၣ်ဒီးအသးကအိၣ်သရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ. ဒီးကကဟုကယၢ်ဝဲအဲၣ်ဝဲကွံၣ်စ့ၢ်လီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်န့ၣ်အသ့ၣ်ကမံအသးကမံဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးကစံးပတြၢၤပုၤကျိၣ်အိၣ်စ့အိၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤဘျုးမၤတီၢ်တၢ်စ့ၢ်လီၤ. သရၣ်ကကိးထီၣ်အမံၤလၢပုၤမဲၣ်ညါဒီးကပတြၢၤဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကျိၣ်စ့အိၣ်တဂၤတကြးဒီးတၢ်စံးပတြၢၤဒ်သိးန့ၣ်ဘၣ်.

အဝဲအသးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဟဲထီၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အပူၤလီၤ. တမ့ၢ်ဟဲထီၣ်လၢအသးပူၤဒီး အသကဲၣ်ပဝးဘၣ်. တမ့ၢ်အသးအိၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယွၤအဘီအမ့ၢ်စ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဒီးပုၤစံးပတြၢၤအီၤအဃိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်စံးပတြၢၤအဃိ အသးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်လီၤ. အတၢ်ဟ့ၣ်တအိၣ်ဒီးသးအဒိၣ်ဒိၣ်ယိၣ်ယိၣ်ဘၣ်. ဖဲန့ၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢအမၤဟူးဂဲၤထီၣ်အသးဒီး အဝဲဟူးဝးထီၣ်ဝဲဒီး ဟ့ၣ်တၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်နီၢ်နီၢ်ကီၢ်ကီၢ် အနီၣ်အသံးတအိၣ်ဝဲဘၣ်. မ့ၢ်လူၤဘၣ်အသးတကီၢ်ခါဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်လီၤ. အဝဲအစုထၢၣ်န့ၣ် ဖဲအသးဆူထီၣ်အခါ အိးထီၣ်ဝဲလီၤ. ဖဲအသးလီၤစၢ်ဒီးကးတံၣ်ဃၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တကြးလၢပမၤလၢကပီၤစံးပတြၢၤအီၤဘၣ်. ပမ့ၢ်စံးလီၤလီၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤအပံၣ်အကီၢ်တဂၤလီၤ.

ပုၤဒ်န့ၣ်တဂၤမ့ၢ်တဆီတလဲအသးန့ၣ်ဒီး အစုထၢၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လဲၣ် ကဘၣ်တၢ်ဒဲးဘးလီၤ. “ပုၤထူးပုၤတီၤသ့ၣ်ဧၤ, ဟဲကွၢ်တကွၢ်. တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လၢကဘၣ်သ့အံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၢၤ, ဒီးသ့တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ကအ့ၣ်သံကျၢ်သံဝဲလီၤ. ဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ်သံးအိၣ်ပအူးအိၣ်လၢလံလီၤ.”

ပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်ကဖုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢအတၢ်လီၤတၢ်ဝုၤအပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ပၣ်မၤသးတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲမုၢ်ကီၤလံၢ်အကျဲ

ဒ်သိးပုၤကစံးပတြၢၤအီၤလီၤ. ဒီးပုၤလၢအစံးထီၣ်ပတြၢၤပုၤဒ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အကွဲမုၢ်ကီၤလံၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤလီၤ. စံးပတြၢၤကတီၤဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤအံၤအသ့ၣ်အိၣ်အသးအိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်မး, တူၢ်ဆါအသးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. အနီၢ်ကီၢ်ကီၢ်န့ၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်တန့ၢ်ပၢ်ဝဲတၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသးအဂ့ၢ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတန့ၢ်ပၢ်ဝဲဘၣ်. 1T 475, 476.

-o-

နိဂမ္မံ (၉)

တၢ်ဃုန့ၢ်တၢ်စုလိၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်

တၢ်ဃုန့ၢ်တၢ်စုလိၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်

- ၄၂. တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်သးလီသးကွံအကီၢ် ----- ၂၃၁
- ၄၃. တၢ်ကျဲးစးကဲယွၤဒီးစုကစၢ်အပျဲၢ်အဘီၣ် ----- ၂၄၂
- ၄၄. သရၣ်အသ့အဘၣ်လၢအဘျူးအဖိၣ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ----- ၂၄၉

**(၄၂)
တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်သးလိသးကွံၣ်အဂီၢ်**

ပှၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အါမး, မ့ၢ်လၢအသးအိၣ်စၢၤဆၢဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလိသးကွံၣ်အယိၣ် အတၢ်မဲၣ်မုၢ်နါဆၢတအိၣ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ညိကွံၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်သးလိန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တကပၤဒီးအသးတၢ်ဆိတၢ်ဆိကမိၣ်ပွဲၤလုၢ်ကွံၣ်ဒီးကျိၣ်စ့, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤကျဲဟံၣ်ဃီတဖၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဘၣ်တ့ကစၢ်ဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်န့ၣ် တအိၣ်လၢဘၣ်လၢအသးပူၤလၢဘၣ်. ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တဖၣ် မၤခံးအဝဲသ့ၣ်အမဲၣ်လံ. ဒီးတၢ်မူအထူအယိၣ်အကျဲန့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲတကဲလၢဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်အဘါ, အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ကျဲးစးသုက့ၤဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလိသးကွံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤထီၣ်ဒါလိၣ်သးဒီး ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်မၤလိၣ်သပှၤကတၢ်လီၤ. ကစၢ်စံးပှၤဒ်အံၤ--- “ပၣ်ဖျိၣ်သ့တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖဲတၢ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ်ဒီး ထးအ့ၣ်အယိၣ်အိၣ်သ့အလီၤတဂ့ၤ.”

ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်သးပှၤနီၣ်ဒၣ်ဒီကစၢ်အကလုၢ်လၢအစံးဘၣ်အီၤလံလီၤ. “ပၣ်ဖျိၣ်သ့တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်ဖဲတၢ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ်, ထးအ့ၣ်, အယိၣ်တအိၣ်အီၤအလီၤတက့ၢ်.” အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လူၤမၤပိၣ်ထွဲကစၢ်အကလုၢ်အကျဲဒီးမ့ၢ်အမၤတၢ်ဂ့ၤလၢအဂီၢ်လံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အလီၤအကျဲဘၣ်ကတၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျုးဟဲဘူးတသ့ဝဲဘၣ်. ထးအ့ၣ်ဒီး အယိၣ်အံၤတသ့တန့ၢ်စ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤတဖၣ်န့ၣ် အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးအသးန့ၣ်စၢၤဆၢဒီးအတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်လီၤ.

ခရံၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်

ခရံၣ်ကစၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်လုပစီလၢပှၤမုၢ်ကနၢအပူၤလီၤ. တၢ်လၢခရံၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်အီၤန့ၣ် ပှၤကညိတဖၣ် မၤန့ၣ်ဖျိၣ်ဝဲသ့စ့ၢ်ကီးလီၤ. လၢတၢ်လုပစီအခါ ကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်ထဲတဂၤဒီး ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလိၣ်ကဘျဲးကဘျဲးနးမးတဂၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခရံၣ်မၤန့ၣ်တၢ်လုပစီလီၤ. တၢ်လုပစီလၢအကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲအဆိကတၢ်တမံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်လူၤဘၣ်ထးခိၣ်အသးလၢ တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလီၤ. ခံမံၤတမံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်ဒီး သၢမံၤတမံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤခရံၣ်အခွဲးအယၢ်လၢကဒီးန့ၢ်တၢ်လီၤတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်, တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်, ထံကီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်အံၤလီၤ. မ့ၢ်ကီၤလိၣ်ကတၢ်တီၤဟီၣ်ခိၣ်တၢ်သးလိသးကွံၣ်, တၢ်လီၤတၢ်လၢ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, တၢ်မုၢ်တၢ်လၢလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးလံၣ်န့ၢ်လီၤန့ၢ်ပှၤကညိတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလိၣ်စံးဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ် “နမ့ၢ်တီၤလီၤကဒွဲကျိၣ်ဒီး ဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်ယၢဒီး, ယကဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်လၢကယိၣ်တန့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်လီၤ.” မးသဲ ၄:၉. ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ခရံၣ်မၤန့ၣ်ဆိၣ်ကဒါကွံၣ်မုၢ်ကီၤလိၣ်လၢအကဘျဲးကဘျုးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကီၤလိၣ်တလုပစီပှၤကညိလၢ တၢ်လုပစီလၢအဒိၣ်န့ၢ်ဒီး ခရံၣ်ဘၣ်တၢ်လုပစီဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တဘျီလၢလၢ ဖဲမ့ၢ်ကီၤလိၣ်သးဘူးထီၣ်အသးဒီးပှၤကညိ ဒ်သိးကလုပစီတၢ်န့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျဲလၢကမၤန့ၣ်တၢ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ် “ယကဟ့ၣ်န့ၢ်လၢကျိၣ်စ့တဖၣ်အံၤခဲလၢာ်, တၢ်လီၤတၢ်လၢတဖၣ်အံၤခဲလၢာ်, ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်အံၤခဲလၢာ်, တၢ်စိတၢ်ကမီၤ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤခဲလၢာ်လီၤ. ထဲဒၣ်နကဘၣ်မၤတၢ်တမံၤဧီၤလီၤ. အတၢ်ဘျုးလၢပှၤကညိကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲန့ၣ် တဖျါရဲရဲ ဒ်သိးစံးကတီၤတၢ်ဒီးကစၢ်ခရံၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလီၤ. “နမ့ၢ်တီၤလီၤကဒွဲကျိၣ်လၢယခိၣ်ထံးဒီးဘါထီၣ်ယၢ” လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလိၣ်အဲၣ်ဒီးပှၤကညိသ့ၣ်တဖၣ်သကဲၣ်ပဝးအသူးအသ့ၣ်, တၢ်ဆိကမိၣ်ယွၤအတၢ်မၤလိၣ်အကျဲတဖၣ်လီၤ. တုၤပှၤကညိတဖၣ်လူၤမၤကျဲလၢအဝဲ

ကတဲာ်ကတီၤဝဲန့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်အသးမံဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ပှၤမ့ၢ်သးစၢၤဆၢဒီးဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢဒီးအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပှၤယုၤယီၣ်ပာ်ကဲလံ မုၢ်ကီၤလံာ်လံ န့ၣ်လီၤ. ပဲတြီအိးထီၣ်လၢအဝဲအဂီၢ်လံအဃိ, သးလၢအအိၣ်ဒီးအီၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဝံသးစူၤတၢ်တအိၣ်ဘၣ်, တၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်သး, တၢ်သးထီၣ်ထီ, တၢ်သးလီ သးကွံအါ, တအိၣ်ဒီးကလုာ်တီဘၣ်တဖၣ် ဟးထီၣ်န့ၣ်လီၤလၢပှၤကညီအသးပှၤ လီၤ. ပှၤတဂၤဂၤလၢအထံၣ်န့ၢ်ဒီး အသးစၢၤဆၢတၢ်အံၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တုၤဝဲဆူ တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤအကျဲလီၤ.

ခရံၣ်ဒုးနဲၣ်ပှၤတၢ်ဒိတၢ်တဲာ်လၢပမဲၣ်ညါလံလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်မၤနၢၤ မုၢ်ကီၤလံာ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးကစၢ်မၤနၢၤတၢ်အသိး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပမ့ၢ်ကွၢ်လိ ခရံၣ်ဒီးပကမၤနၢၤတၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ခရံၣ်တြီဆၢမုၢ်ကီၤလံာ်လၢ ယွၤအကလုာ် ကထါလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်သန့ၤအသးဒီး အတၢ်စိကမိၤဒီးတၢ်လၢအဲၣ်စံးကတီၤ ဝဲန့ၣ် ထုထီၣ်အကလုာ်သ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်လုပစီန့ၣ် အဝဲ တသူအတၢ်စိကမိၤနီတစံးဘၣ်. မ့ၢ်မ့ၢ်တခီကတီၤထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကွဲးအသး အပူၤလီၤ. “တၢ်ကွဲးအသးစံးဝဲဒၣ်ပှၤကညီန့ၣ် တမူထဲလၢကိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်မ့ၢ် တခီလၢယွၤအကလုာ်ကထါလီၤ.” ပမ့ၢ်လူၤမၤပိာ်ထွဲလံာ်စီဆ့ ယွၤအကလုာ် ကထါန့ၣ် ဒီးပကမၤနၢၤဆၢက့ၤမုၢ်ကီၤလံာ်လၢ ကဘျဲးကဘျဲးတဂၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပှၤမ့ၢ်တဃုထၢယွၤအကလုာ်ကထါန့ၣ် ကဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲဒၣ်လီၤ.

ပှၤထူးပှၤတီၤလၢအလီၢ်အလၢအိၣ်တဂၤ

ပှၤသးစၢ်န့ၣ်ဟဲဆူယုၣ်ရှူးအအိၣ်ဒီးစံး “သရၣ်လၢအဂ့ၤနၢၤ ဒ်သိး ယကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ် ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်လီၤ. ဒီးယုၣ်ရှူး မၤအီၤလၢကတီၢ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်မၤလိာ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲဒၣ် တၢ်မၤလိာ်တဖၣ် ယအိၣ်ခိးပာ်ဒီးတၢ်န့ၢ်အီၤလၢပဖိသၣ်လံာ်လံာ်လီၤ. ယကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤ တမံၤဒဲးလဲၣ်. ကစၢ်ယုၣ်ရှူးကွၢ်ဃီၤအီၤ လၢတၢ်သးကညီၤအပူၤဒီး ဒုးနဲၣ် ဝဲလၢတၢ်တီၢ်န့ၢ်တၢ်မၤလိာ်အဂ့ၢ်အကျဲလီၤ. ပှၤထူးပှၤတီၤဖိတဂၤအံၤ

တၢ်အဲၣ်ပှၤဂၤဒ်အအဲၣ်လီၤဒၣ်ဝဲအသးတအိၣ်ဘၣ်. ကွၢ်လီၤက့ၤဒၣ်ထဲ ကန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဒီး အဲၣ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢထီၣ်ဒါတၢ်မၤလိာ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. အဝဲမ့ၢ်တဘျီက့ၤအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် တုၤဘၣ်ဆူမူခိၣ်ဘီမုၢ်တသ့ဘၣ်. ဒီးယုၣ်ရှူး စံးဘၣ်အီၤ နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတုၤဆူတၢ်လၢတၢ်ပှၤဒီး က့ၤဒီးဆါလီၤကွၢ်တၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးန့ၤဒီး ဟ့ၣ်လီၤပှၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိတဖၣ် ဝံၤဒီးပိာ်ယခံတက့ၢ်. ဒီးနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်မူခိၣ်အဘီအမုၢ်လီၤ.” ယုၣ်ရှူးမ့ၢ်မူခိၣ်အစီၤပၤဒီး တၢ်မၤလိာ်လၢ အပာ်လီၤဝဲန့ၣ် အဲၣ်ဒီးဝဲလၢပှၤသးစၢ်တဂၤကလူၤပိာ်ထွဲဝဲလီၤ. ခရံၣ်အဲၣ်ဒီးလၢ ပှၤသးစၢ်တဂၤအံၤကန့ၢ်ပာ်အတၢ်ကတီၤလီၤ. ကစၢ်မ့ၢ်လၢအတူၢ်တၢ်နး တၢ်ဖျိၣ်ဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ပာ်အဃိ ပာ်တုၢ်ကွၢ် အလီၢ်မုၢ်လၢမူခိၣ်ဒီးဟဲလီၤတူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤ. ကစၢ် အဲၣ်ဒီးလၢပှၤကညီတဖၣ်ကစူးကွၢ်ညိကွၢ်တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်, တၢ်လီၢ် တၢ်လၢ, တၢ်မုၢ်တၢ်လၢတဖၣ်လီၤ. ပှၤကညီမ့ၢ်သးစၢၤဆၢဒီးဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် ယွၤ ကဟးယံၤဒီးအီၤလီၤ. ယွၤကထူးကွၢ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်လီၤ. စံးဝဲဒၣ် “နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပှၤဒီး က့ၤဆါလီၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးန့ၤ, ဟ့ၣ်လီၤပှၤဖျိၣ်ဖိ ယာ်ဖိတဖၣ် ဒီးမူခိၣ်ဘီမုၢ်န့ၣ် ကမ့ၢ်နတၢ်လီၤ. ဒီးပိာ်ယခံတက့ၢ်. ပှၤသးစၢ် တဂၤအံၤ မ့ၢ်တူၢ်လိာ်ကစၢ်ခရံၣ်အကလုာ်ဒ်လဲၣ်. သ့ၣ်ခုသးခုလၢအဒီးန့ၢ် ဘၣ်မူခိၣ်အဘီအမုၢ်မၤ. တၢ်သးခုတအိၣ်ဒီးအီၤဘၣ်. မ့ၢ်လၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤ အိၣ်ဝဲအါမးအဃိ လၢတၢ်သ့ၣ်လီၤဘျါသးလီၤဘျါအပူၤဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢယုၣ်ရှူး အအိၣ်လီၤ. လၢအဝဲအဂီၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်လၢအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ ကပီၤလၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်အဃိ ကဘၣ် ဆါလီၤဝဲမ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

ပှၤသးစၢ်တဂၤအံၤ အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဆၣ် သးလီၤန့ၣ်ဘၣ်ဆူမူခိၣ် ဘီမုၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဒီးပာ်ဖျိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒဲးလီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အဃိ တၢ်လီၢ်တၢ်လၢတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ကျိၣ်စုတဖၣ် ကဲထီၣ်တၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢအဂီၢ် ဒီးပျဲတၢ်မူအထူအဃိာ်လဲၤပူၤကွၢ်အီၤလီၤ.

မ့ၢ်တၢ်လီၤသးအုးဖးဒိၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. သုဝဲစ့ၢ်ကိး သုကစံးလၢသုတၢ်န့ၢ် တၢ်မၤလိာ်ခဲလၢဘၣ်ဆၣ် သုကမၤဘၣ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဖးလီၤ.

လၢပုၤသးကွံၤစုတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖးဖးဒိၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အါထီၣ်န့ၢ်သးလၢ အဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤဆံးလီၤ စ့ၤလီၤဝဲလီၤ. အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးအိၤန့ၢ် ပာ်ကဲဝဲဒိးသိးအသး သမူလီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤကအါထီၣ်အဂီၢ်အသးတတုၤဆူမူခိၣ် တၢ်မူအထူအယိၣ်အကျဲလၢဘၣ်. အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်န့ၢ်ယွၤအတၢ်မၤလိာ်န့ၢ် အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ထဲအံၤအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. တုၤကျဲးစးဃု တၢ်ထူးတၢ်တီၤထဲအံၤညါန့ၢ် မ့ၢ်အဲၣ်ယွၤလၢအသးဒီးဖျၢၣ်, နီၢ်ခိၣ်ဒီးတၢ်လၢ လၢအအိၣ်ဒီးအိၤခဲလၢကသ့ဒ်လဲၣ်. မ့ၢ်အဲၣ်ပုၤလၢအဃၢၤဒ်အအိၣ်လီၤက့ၤ အသးကသ့ဒ်လဲၣ်. အဝဲမ့ၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤပုၤဖျိၣ်ပုၤယာ်တဖၣ်ဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်သးခုန့ၢ်လီၤ. ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးမူခိၣ်ဘီမ့ၢ်ဒီး တၢ်သးဃၢၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အလီၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်.

ကဘၣ်စံးဆၢယွၤအတၢ်သံကွၢ်လီၤ

“ပုၤဟ့ၣ်လုၣ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤပုၤလၢကျိၣ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကူၣ်တၢ်သ့မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကူၣ်တၢ်တသ့ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ယကမၢ်အိၣ်လၢအလီၤလီၤ.” ရီမုၤ ဝးဝ၄. စီၤပီလူးကတီၤဖျါထီၣ်တၢ်ဒ်န့ၢ်လီၤ. ယွၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢ စီၤပီလူးလီၤ. မ့ၢ်လၢယွၤဒုးဖျါထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢအိၣ်အဃိ စီၤပီလူး အကမၢ်အိၣ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအလီၤလီၤ. ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကပီၤလၢ ပုၤတဖၣ်န့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အါဂၤလၢတသ့ညါဝဲဒၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤအကမၢ်ဆူ ယွၤအအိၣ်န့ၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်သုတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ အိၣ်ဒီးအိၤလၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၤတဖၣ်လီၤ. သးအသဟီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအိၤ တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်သုဘၣ်ဝဲလၢယွၤအဂီၢ်ဂ့ၤန့ၢ် ကမၤဘၣ်သကိးတၢ်ဒီး ခရံၣ် အကစၢ်ဒၣ်လဲၣ်ဒီး မူခိၣ်ကလူးတဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကျဲးစး

အဃိဒီး သးသမူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ကဟဲက့ၤဆူယွၤအခိၣ်ထံးလီၤ. သးသမူတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်တၢ်မူအခိၣ်သလးလီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အခိၣ်သလးအလီၤ ဆၣ်တဖၣ် ကကပီၤမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်တကန့ၢ်တၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ကီၤလံၢ်မၤလီၤ ကဒုအဝဲသ့ၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံၢ်ဃုကျဲးဒီး မၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ.

ခဲကိၢ်တဃာ်အဂီၢ်တၢ်ဒုခံဒုယီၣ်န့ၢ်ယွၤတဘၣ်အသးဘၣ်

တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ကတၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲခရံၣ်အတၢ်တူၢ်သံ သးအဂ့ၢ်န့ၢ် မ့ၢ်ပထီၣ်သတြီၤအိၤလၢစံာ်လီၢ်စံာ်ပဲၤ, ဟံၣ်ခိၣ်ဇီၤဇီၤကသ့ၤ. ဒီပုၤဝဲသ့ၣ်ဒၢ သးသမူသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်လၢသုတၢ်သးတၢ်ကျဲၤအဖီလၢလီၤ. သးသမူသ့ၣ် တဖၣ်ကြၢးလဲၤန့ၢ်လီၤဆူ ဝုၢ်ယရူၤရူၤလုၣ်စီဆုံအပူၤတပူၤဃီဒီးသုလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကိၢ်တဘၣ်အံၤ ပုၤလဲၤစိာ်န့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတန့ၢ်နီ တမံၤဘၣ်. တၢ်မုၢ်ပလဲလၢသုအဲၣ်အိၤန့ၢ် သုပာ်ဖျိၣ်အိၤသ့လီၤ. ပာ်အိၤဘၣ်ဘၣ် ဘၢဘၢသ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲယွၤထုထီၣ်အကလုၢ်န့ၢ် သုတၢ်မုၢ်ပလဲတဖၣ် မ့ၢ်အူကအိၣ်ကွံၣ်စီခဲလၢလီၤ. လၢတၢ်တဖျးမဲာ်, လီဝဲအဒဲးအကတီၢ်န့ၢ် ကဟးဂီၤဝဲလီၤ. နသးသမူမ့ၢ်လီၤမၢ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် ခရံၣ်မ့ၢ်ဟဲက့ၤလီၤန့ၢ် တၢ်အဘျူးလၢနဂီၢ်မနုၤကအိၣ်တမံၤမံၤလဲၣ်. မ့ၢ်လၢနတၢ်သးအိၣ်တအိၣ် မူခိၣ်ဘီမ့ၢ်ဒီး နဃုတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအဃိ လၢယွၤ အမဲာ်ညါန့ၢ် နတၢ်သကဲာ်ပဝးအပတီၢ်လီၤဖုၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤန့ၢ်မူခိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဆၣ် အသးသမူမ့ၢ်လီၤမၢ်ဝဲန့ၢ် တၢ်ဘျူးလၢအဂီၢ်မနုၤကအိၣ် တမံၤမံၤလဲၣ်.

ယွၤအတၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်ကလီၤဘၣ်လၢ ပုၤလၢတကွၢ်မဲာ်ယွၤဘၣ်အလီၤဒီး ပုၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်အလီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤလၢအိၣ်မူလၢ ယွၤအဂီၢ် ဒီးသိၣ်လိမၤယုၤပုၤအဂၤလၢကျဲးတီကျဲးလီၤ, မူခိၣ်ဘီမ့ၢ်ဒီးအကျဲးန့ၢ် ကမၤအသးဒ်မုၢ်ဆုၣ်အတၢ်ကပီၤအသိးလီၤ. အကျဲးန့ၢ်ကကပီၤဆုံဝဲ

ဒ်မုၢ်ထူၣ်အလွဲၤလီၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးတယံၣ်တမိၣ်ဘၣ်ဒီး ကနီၤဟူဘၣ်ဝဲ တၢ်ကလုာ်သီၣ် “ကုၢ်ဆံးလၢအကလုာ်တီတဂၤနၤ နဲဒၣ်အံၤနကလုာ်တီလၢ တၢ်ကိးမံၤဒဲးအပူၤလီၤ. လဲၤဒီးန့ၣ်လီၤဘၣ်ဆူနကစၢ်အတၢ်မုၢ်တၢ်ပၤ အလီၢ်တက့ၢ်. ခရံၣ်အဂီၢ်တၢ်သးခုန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲသးသမူတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤဆူကီၢ်လၢအလၢပုၤဝဲဒီးအကဟုကညီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ခု သးခုအဂီၢ်အံၤဒီး “အဝဲတဆိကမိၣ်လၢတၢ်မဲၣ်ဆုးအဂ့ၢ်ဘၣ် ယိးထီၣ် ထူၣ်စုညါဒီးဒီးတၢ်မဲၣ်ဆုးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တယံၣ်တမိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲ အတၢ်မဲၣ်ဆုးအဘူးအလဲဒီးအဂီၢ်အဘါကဆူၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်လၢပုၤသ့ၣ်ညါ ဘၣ်အကုၢ်လၢအတီတဂၤအဂ့ၢ်အဃိ ပုၤအါဂၤကန့ၢ်က့ၤတၢ်တီတၢ်လီၤအကျဲ လီၤ. ကမ့ၢ်တၢ်သးခုလၢပုၤတဖၣ်အံၤအဂီၢ်ဆံးဒိၣ်လဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကဃါဃုာ် ဘၣ်အသးဒီးယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်အခွဲးအယၢ်လၢကရူမုၢ်လိာ် ဃုာ်ဘၣ်အသးဒီး ကစၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. R & H, June 23, 1885.

မုၢ်ကီၤလံာ်အစိကမိၣ်လၢအဟီၣ်တၢ်ယိတ်

တၢ်သးလီၤသးကွံဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်မၤလီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီး အတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယိတ်အသဟီၣ်ဆူၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ကဝဲၤန့ၢ်ပုၤလၢ အလူၤပိာ်ခရံၣ် အခံသ့ၣ်တဖၣ်အသးလီၤ. ဒီးပုၤလၢအစံးလီၤအသးလၢ အပိာ်ခရံၣ်အခံ တဖၣ်န့ၣ် တပျံတၢ်နီတမံလၢဘၣ်လၢ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤ အဃိ တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးကဲခဲလၢလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ.

ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲအသိး ဖဲအတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် ဟဲအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲဒီးတကန့ၣ်က့ၤယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢဘၣ်. အတၢ် အဲၣ်ယုၤတအိၣ်လၢဘၣ်. အတၢ်အိၣ်မူကဲထီၣ်ဒ်ပုၤအပျုၢ်အသိးလီၤ. တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အါထီၣ်သတးဒီး အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယုၤ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤစုလီၤဒီးစုလီၤဝဲလီၤ.

ပုၤအဲၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် တုၤဒၣ်လဲၣ်အသးဘိးကဒါက့ၤ အသးဆူတၢ်အတၢ်သီန့ၣ် မၤကစၢ်ခံၣ်အတၢ်ကသ့ဝဲဒၣ်ဒ်လဲၣ်. တၢ်လၢ ကစၢ်ခံၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲယုၤဒီးစုန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢစုန့ၣ် မ့ၢ်အကစၢ်လီၤ. ယုၤယီၣ်ပၢ်ကဲစုလၢအနီၢ်ခိၣ်ခိၣ်နီၢ်သးလီၤ. ဒီးကဲအသးလၢ ကျိၣ်စုအကုၢ်လီၤ အတၢ်သးကွံစုကဲထီၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၣ်တမံၤဒီး လုၢ်သ့ၣ်ခါ ပတၢ်ယုၤအတၢ်မၤလိာ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အုၣ်အသးလၢန့ၣ်ခရံၣ်အတၢ်ဘျုး တၢ်ဘါအကျဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တပိာ်ထွဲဝဲအကျဲဘၣ်. တပၢ်ကဲခရံၣ်အတၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်. ကျဲးစၢးမၤဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်အဘါဒၣ်ဝဲလီၤ. ပၢ်ကျိၣ်စုလၢ တၢ်ခဲလၢတဖၣ်အဖီခိၣ်လီၤ.

ပုၤအိၣ်ဝဲအါမး, ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးမုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်လီၤတၢ်ပုၤလီၤ. လီၤပျံၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒၣ်ထဲကမၤ ကတြၢ်ကတြၢ်အသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ကယၢကယိန့ၣ်လီၤ. ဒီးအတၢ်မုၢ်လၢ အတၢ်ကွၢ်စိယီၤမၤလီၤပံာ်ကွံၣ် အတၢ်အိၣ်အကျဲဒီး အသးလီၤဘျါဝဲလီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ အသးတၢ်အိၣ်လၢအမဲၣ်ညါတဖၣ်န့ၣ် လၢပုၤဒီးမုၢ်လၢဝဲ ဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်လီၤတၢ်လၢတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ကဝီၤတဖၣ် ကဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဝဲလီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ်နဲၣ်အီၤကျဲဒ်န့ၣ်တဘိဒီး လီၤအိၣ်အီၤလီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ်စံးဘၣ်အီၤ “ယကဟ့ၣ်နၤလၢတၢ်တဖၣ်အံၤခဲလၢလီၤ” တၢ်ထူး တၢ်တီၤဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မၤစၢၤပုၤကညီၣ်ကဒဲကဒဲသ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတုၤမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ တၢ်စိတၢ်ကမိၣ်ဝဲလီၤခဲန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တဆဲးကျဲၤက့ၤအသးဒီး ကစၢ်ခရံၣ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အသး အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် အပတီၢ်ဖုၣ်လီၤဒီးဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဟံးဃာ်ဖိၣ်ဃုာ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤကျၢၤကျၢၤဒီး တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါ သးအဂ့ၢ်တဖၣ်, တၢ်လၢကဘၣ်တၢ်ဒုၣ်ဒွဲၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ် တတူၢ်ဝဲလၢဘၣ်. သးလၢအစၢဘူးဒီးဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် တပျဲဝဲလၢကအိၣ်ယံာ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ခိၣ်လဲက့ၤအကစၢ်လံ. တၢ်လၢကမၤဝဲလၢ ခရံၣ်

အဂီၢ်န့ၣ် မၤက့ၤဝဲလၢစ့အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်အိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤ သးကွံၤအဃိ အသးန့ၣ် မၤန့ၣ်အိၣ်လၢ ကဘၢထီၣ်က့ၤမ့ၣ်ကီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအလီၤကံၤဒီးယွၤအလီၤန့ၣ် ကဲက့ၤတၢ်လီၤကံၤဒီး အအံၤတဃာ် လံၤလီၤ. မ့ၢ်မ့ၣ်ကီၤလီၤလၢအကဘျးကဘျၣ်တဂၤ အတၢ်လံာ်တၢ်လီၤန့ၣ် ပုၤကညီၤလီၤ. သးတဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်အိၣ်လၢ အိၣ်ယံၤအသးဒီးခရံၣ် ဘၣ်ဆၣ် တသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအသးဘၣ်. အိၣ်က့ၤဒၣ်ထဲအမံၤလၢအမၤယွၤ အတၢ်လီၤ. R & H, Sept. 23, 1890.

လဲၤကမၣ်ကျဲလၢပုၤလၢသီတဖၣ်တုၤတုၢ်ဝဲ

လၢသီသီန့ၣ်ပုၤဒိကနၣ်လူၤပိာ်ထွဲယွၤအကလုာ်ကထိအကျဲစ့ၤ ဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲစ့ၤလၢတူၢ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ ဘၣ်ဆၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ပုၤယာ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဆါလီၤကွံၤအဟံၣ်အဃိဒီး အတၢ်လီၤ တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢကမၤယွၤအတၢ်လီၤ. ဒီးပုၤနံးစးကျိးလံာ်လဲၤတဖၣ်ဒီး ရုၤလီၤဝဲလီၤ. မၤစ့ၢ်ကီးတၢ်မၤအဂၤလၢယွၤအဘီအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤနီၢ်ကီၢ်အသးတဖၣ် ဘၣ်ကွံၤဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ် ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤတုၤလၢ တၢ်ကတၢ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအဝဲသ့ၣ်ဒီးအဘျးကဒိၣ်ဝဲနးမးလီၤ.

ယွၤထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ပုၤအသးလီၤ. ပုၤစ့ၤလၢတူၢ်ဆါအသးန့ၣ်သက့ ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲလံၤလီၤ. ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အိၣ်ဝဲ အါမးလံၤလီၤ. ယွၤအတၢ်သးလီၤတိာ်ပာ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤကကွဲပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်ဆူ ယွၤအတၢ်မၤအပူၤဒီး တၢ်လိာ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဒီးသူအသးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤတစံးလၢ အပုၤကလုာ်တဖၣ်ကဘၣ်ဆါကွံၤအဟံၣ်ဒီး မၤဘျၣ် လီၤလၢ ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဘၣ်. ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ်တနၢ်ဟူဘၣ်ယွၤအတၢ်ကိး ဒီးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအတၢ်ကိးန့ၣ် ကဒိကနၣ်ဝဲဒီး မၤထူၣ်ဖျိးအသးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤတသ့ဒီးဘၣ်အဃိ ယွၤကလဲၤကပာ်ကွံၤအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤလၢ

အသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တဖၣ်လၢ အဲၣ်ဒီးမၤယွၤအတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် တုၤဒၣ်လဲာ် စ့ၤကျိၣ်တအိၣ်န့ၣ်သက့ ဆါလီၤကွံၤအဟံၣ် ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ယွၤအတၢ် သးခုကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယွၤကကိးပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘျၣ်လၢအလၢပုၤဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်လၢတၢ်မၤဘျၣ်အံၤ မ့ၢ်အခွဲး အယာ်အိၣ်လၢပမၤဘျၣ်ဘၣ်တၢ်အဃိ ပကဘၣ်သးခုဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. R & H, Sept. 16, 1884.

ပုၤကညီၤတဖၣ်အံၤကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤလၢမူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် အမဲာ်ညါလီၤ. အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၤဝဲ, အတၢ် သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤလၢယွၤအတၢ်မၤမ့ၢ်ဆဲးဝဲ, ဒီးယွၤကပာ်အဝဲသ့ၣ်လၢပုၤလီၤတၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဆဲးမ့ၢ်စ့ၤဘၣ်ဆၣ်, အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤတၢ် အဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်, ကပူၤဖျိးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်လီၤ. အခိၣ်တလိာ်စ့ၤကျိၣ်ဖိလၢ အအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤယွၤအတၢ်ကလဲၤတုၤသက့တၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢညီၤကွံၤလီၤအသးဒီးယိးထီၣ်အထူၣ်စ့ၤညါအဃိ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်အံၤတက့ၢ် သ့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဃာ်ကဒါအသးခါ မ့ၢ်အမၤတၢ်ခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အကစၢ် သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးအကတၢ်န့ၣ် မူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ်သ့ၣ်ညါဝဲလီၤ. 6T 445, 446.

ပုၤကဘၣ်တၢ်သမံသမိးကိးဂၤဒဲးလီၤ

စီၤမးသဲမ့ၢ်ပုၤကျိၣ်အိၣ်စ့ၤအိၣ်ဒီးစီၤပုးတရူးဒီးအၣ်ဒရူး မ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိ လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သမံသမိးအိၣ်ဒီးသိးသိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးဂၤမံၤ ဂၤမံၤလီၤ. မၤန့ၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်အိၣ်, အစ့ၤပုၤဒီးညါအဆၢကတီၢ်အိၣ်, အတၢ်အိၣ်မူဖဲလၢပုၤဝဲဒီး တၢ်ဖိးတၢ်မၤအဆၢကတီၢ်အခါ ကစၢ်ခရံၣ်မၤ အပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ် ကွံၤတုၢ်ပာ်တုၢ်ကွံၤတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. ဒီးမၤအစိာ်ထီၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ မ့ၢ်နသးလီၤသးကွံၤ

ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်လၢကဲၣ်ဆိးခါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်န့ၣ်ဒီးမၤသကိး တၢ်ဒီးခရံၣ်ခါ. တၢ်မၤခံၣ်ခါအံၤ ပုၤကိးဂၤကဘၣ်ကွံၤဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျဲန့ၣ် ကံၢ်ဝဲကျၢၤဝဲထီၣ်တီၤလီၤ. ဖဲပမၤယွၤအတၢ်ဖိး တၢ်မၤန့ၣ် ပသးမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤအပူၤလၢၣ်လၢၣ်ဆ့ဆ့ဒီး တၢ်မၤန့ၣ် တအိၣ်ဒီးပုၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်ညါခရံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ် ကတၢ်လီၤ. အဃိပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ခရံၣ်န့ၣ် ပာ်တ့ၢ်ကွံၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ် ခဲလၢၣ်သ့ဝဲလီၤ. ပုၤတဂၤမ့ၢ်ပာ်တ့ၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲတမံၤမံၤဒီးန့ၣ် တမ့ၢ်ပုၤလၢ အကဲခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်အတံၢ်နီၣ်ဘၣ်. တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ် တမံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်အကီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်ပုၤမ့ၢ်ထံၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲဒီး အဲၣ်ခရံၣ်န့ၣ် အတၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးအံၤ တမ့ၢ်တၢ်နီၣ်တမံၤလၢၤဘၣ်. အတၢ်အိၣ်မူကပွဲၤဒီးခရံၣ်အသကဲၣ်ပဝးလီၤ. ခရံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ကဖျါလီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အပူၤလီၤ. ကသ့ၣ်ခုသးခုလၢ ခရံၣ်ဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အကျဲလီၤ. DA 273.

-၀-

(၄၃)
တၢ်ကျဲးစးကဲယွၤဒီးစုကစၢ်အပျီၣ်အဘီၣ်

ဖဲပဃုတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ် ပဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်ခဲလၢၣ် ကလီၤမၤန့ၣ်ပုၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ မ့ၢ်လၢပဃုမၤန့ၢ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူး တၢ်တီၤအဃိ ပသးပုၤနီၣ်ကွံၣ်မူခိၣ်ဘီမုၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်ဃုန့ၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ လၢပဲၤဝဲဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤလီၤ. မူခိၣ်အတၢ်မုၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ် ထဲလဲၣ် ပဆိကမိၣ်အီၤလၢအဂ့ၢ်တချူးဘၣ်. ပသးတအိၣ်စ့ၢ်ဘၣ်. “ဖဲသုတၢ်ထူး တၢ်တီၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ် သုသးသမူကအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. သုတၢ်ဆိကမိၣ် ဆိကမၢ်, သုတၢ်တိၣ်ပာ်တဖၣ်, တၢ်သးလီၤသးကွံၤတဖၣ်ကဘၣ်အာဆးဃာဒီး တၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်သးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤန့ၢ်မူခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢၣ်ဘၣ်ဆၢၣ် အသးသမူ မ့ၢ်လီၤမၤဝဲန့ၣ် တၢ်ဘျူးကအိၣ်လၢအဂီၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ်.

ပုၤကညီအသးန့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်သးမုၢ်စိဆ့အတၢ်အိၣ်န့ၣ်အလီၢ်အကျဲလီၤ. ခရံၣ်အတၢ်ဟူတၢ်ဖိးကအိၣ်လၢနပူၤဒီး ပုၤကဆိကမိၣ်အီၤလၢအဂ့ၢ်တသ့နီၣ်တဂၤ လၢၤဘၣ်. ဒီးယွၤကဆိတလဲကွံၣ်နတၢ်အိၣ်မူဒီး ကကဲထီၣ်တၢ်အသီခဲလၢၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ် နမ့ၢ်ကျဲးစးသုန့ၢ်ခိၣ်လၢတၢ်သးလီၤသးကွံၤဒီးထဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် နတဆိကမိၣ်က့ၤယွၤအဘီၣ်အမုၢ်လၢၤဘၣ်. ဒ်နသုန့ၢ်ခိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်အဃိ နတထံၣ်က့ၤကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သးကညီၤအဘျူးလၢၤဘၣ်. တၢ်ဘျီထီၣ် သကဲၣ်ပဝးအဂ့ၢ်တအိၣ်လၢနသးပူၤလၢၤဘၣ်. နကပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ် ဒ်သိးဒီးနလၢကပီၤကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်သ့ၣ်ညါနဲဒၣ် “ဖဲနတၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ် နသးသမူကအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. နကဆိကမိၣ်က့ၤလၢတၢ်မူအထူအယိၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်နီၣ်တမံၤလၢၤဘၣ်လီၤ. နတၢ်ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်ကအိၣ်ဒၣ်ကဖီလီၤဖီလီၤ. လၢယွၤအမဲၣ်ညါတၢ်ဘျီထီၣ် ဘါထီၣ်အံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်သးဘၣ်အာလီၤ. နမၤကစၢ်ခဲဂၤအတၢ်တသ့ဘၣ်.

နမ့မယွဒီးအတံဒီးမလီၤ. နမ့မစုအတံဒီးမလီၤ. နဟ့ၣ်လီၤနဂံၢ်
နဘါလယွဒီးအတံဒီးမလီၤ. မ့တမ့တံဂံၢ်တံဘါလအအိၣ်ဒီးနအံၤ နသုအံၤ
သုလဟီၣ်ခိၣ်အတံဒီးမလီၤအဂီၢ်သုလီၤ. ယွဒီးတသးလီၤတံမလီၤ
အတအိၣ်ဒီးတံသုအံၤတံသးအံၤတံန့ၣ်ဘၣ်. R & H, Sept. 1, 1910.

တံလအိၣ်တံဆိးကျာၤဒီးတံတမိၣ်တလီၤ

ကစာခရံၣ်ကိးဃီၤအပူၤကိၢ်မုၢ်တဖၣ်လကအိၣ်ဒီးတံသုအံၤသုအံၤ
ဒီးတံမုၢ်လံၤလအဘၣ်အပူၤလီၤ. ဒီးယုၣ်ရှုးကိးဃီၤဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ခရံၣ်ဒုးန့ၣ်
စိဃီၤတံလအအိၣ်ကိးဆိးကျာၤအိၣ်လအထးဒီး တအိၣ်လဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်အတံဒီးမလီၤမုၢ်ခိၣ်လီၤ. တမ့ၢ်လဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘၣ်. “ဃုဆိယွဒီး
အဘိအမုၢ်ဒီး အတံတံတံလီၤတက့ၢ်. ဒီးတံလအလိၣ်ဘၣ်ဒီးနသ့ၣ်တဖၣ်
ယွဒီးကဟ့ၣ်လီၤနလီၤ.”

ပုၤအိၣ်တံတက့ၢ် ကျာၢ်ဘာဃးယွဒီးအကဟ့ၣ်ကညီၣ်န့ၣ် လဟီၣ်ခိၣ်
အတံသးလီၤသးကွံလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, တံအဘၣ်, တံအတံနီၢ်, တံလ
အကမၣ်, တံတဖၣ် မုၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ် နီၤဖးဝဲတဘၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အတံထံၣ်န့ၣ်
အိၣ်သဒါအသးဒီးတံသးလီၤလဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. ခရံၣ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်
ဒ်သိးကသုးကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတံသးလီၤသးကွံန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ် တံလ
အဘၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလအကမၣ်, ဒီးတံလအကမၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလအဘၣ်,
တံကဒုန့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလအမိၢ်ပုၢ်, တံမိၢ်ပုၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလ တံကဒုလီၤ.
ခရံၣ်မာအပံၣ်ကွံၣ်တံလအတဘၣ်တဖၣ်ဃးဃးလီၤ. ဒ်ခရံၣ်မုၢ်လံၤဝဲအသိး
အဝဲသ့ၣ်ယွဒီးအံၤဒီးလအဝဲသ့ၣ်သုအံၤအနီၢ်ခိၣ်အဂံၢ်အဘါ, အနီၢ်သး
အဂံၢ်အဘါလံၤလံၤဆုဆုလအ ယွဒီးအဘိအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. ယွဒီးပံၣ်ပံၣ်
တံန့ၣ်သါလအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်အံၤ ထီၣ်သတြီၤဝဲဒီး အအံၤတဃာ်အတံမုၢ်
တံလတသ့ဘၣ်. ယွဒီးအံၤဒီးလအဝဲသ့ၣ်ကစံးကတီၤထီၣ်ဝဲလအထးခိၣ်
ဒ်ဝဲလီၤ. R & H, June 23, 1904.

တံသးခိၣ်လီၤတံလီၤဆဲးထဲၣ်တံယုတံထူးတံတံ

မုၢ်ကီၤလံၤအံၤ တချူးလထံလုၢ်ဘာဒ်းဘၣ်တံအကတီၢ်န့ၣ်
ကျွေးစားမလးဂီၤတံအသိး ခဲအံၤစ့ၢ်ကိးကျွေးစားဝဲသပုၢ်ပုၢ်လီၤ. မဝဲဒ်သိး
ပုၤကညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အသးကအိၣ်အံၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ဒ်သိးပုၤကညီၣ်တဖၣ်
ကမတံဒ်းဘးလံၤသ့ၣ်လံၤသးအဂီၢ် မုၢ်ကီၤလံၤလုပစိတံသပုၢ်ပုၢ်လီၤ.
ဘျူးလီၤအသးဆုတံဆိတံပူၤတံ, ပနံးတံကတံလီၤ. ဃုမလးဂီၤ
ပုၤကညီၣ်တဖၣ်အသးသမုလကျဲ ဒ်သိးအံၤလီၤ. ဃုကျဲလကမဒါ
ပုၤကညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အသးသမုလီၤ. ပုၤကညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး လူပိၣ်ထွဲ
မုၢ်ကီၤလံၤအတံန့ၣ်ကျဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤကညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သးကွံ တံလ
ဟီၣ်ခိၣ်တံစိတံကမိၢ်ဒီးဃုဒ်တံထူးတံတံလဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. “ယွဖံး
ဝဲဒ်” တံကတီၤတဖျာၣ်အံၤန့ၣ် တပံၣ်ကဲဝဲလအဘၣ်.

တံလအဘၣ်ဃးဒီးတံမုၢ်အထူအထီၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တံလအ ရုဒိၣ်လ
အဂီၢ်လအဘၣ်. ဖဲမုၢ်ကီၤလံၤထံၣ်ပုၤကညီၣ်တဖၣ်အသးအိၣ်ထီၣ်ဒ်ဒီးန့ၣ်အခါ
အသ့ၣ်ခသးခဒိၣ်မလီၤ. မုၢ်ကီၤလံၤထံၣ်တံဆိကမိၣ်လအ အဘၣ်ဃးဒီး
ယွဒီးအဂုၢ်လပုၤကညီၣ်အသးပူၤလီၤ. ဒါန့ၣ်က့ၤဝဲတံအံၤဟီၣ်ခိၣ်အသးဒီး
တံမလန့ၣ်အိၣ်ကဲလဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. အဲၣ်ဒီးပံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ဒ်တံလီၤလ
ထူတအိၣ်ယွဒီးတအိၣ်ဘၣ်တံလီၤလီၤ. ပုၤကညီၣ်ခဲလံၤ မုၢ်သးပုၤနီၣ်ယွဒီး
မုၢ်ခိၣ်အဂုၢ်, ဒီးသးသမုတဖၣ်ကလီၤဆုမုၢ်ကီၤလံၤအစုပူၤလီၤ. တံအံၤ
မုၢ်မုၢ်ကီၤလံၤအတံကူၣ်တံဖးလီၤ. ဒ်သိးအတံကူၣ်ကလထီၣ်ပုၤထီၣ်
အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး ဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီၣ်တဖၣ်တံကူၣ်တံဖးတဖၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်
ပုၤကညီၣ်ဟံးန့ၣ်အတံကူၣ်တံဖးဒီးတံဆိကမိၣ်မုၢ်ခိၣ်ဘိမုၢ်အဂုၢ်တအိၣ်
လအဘၣ်. ဆိကမိၣ်ထဲဟီၣ်ခိၣ်အဂုၢ်လီၤ.

ဆာကတီၢ်ခဲအံၤ မုၢ်ဆာကတီၢ်လအပုၤကညီၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဂဲၤထာၣ်
ဖုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အကတီၢ်လီၤ. ဒီးတံမလကွံၣ်တုၢ်ပံၣ်ဝဲတဖၣ် ကဘၣ်
ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. လအတံဖံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်တံမတမံၤအံၤ

ပကဘၣ်သူက့ၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢအအိၣ်ဒီးပုၤ, တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤလီၤ. တၢ်တီၢ်တၢ်လီၤလၢအအိၣ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ယုကျဲးတဖၣ်ဒီးပၢၢ်ဖျါထီၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါလီၤ. ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ကဘၣ်လဲၤသက့ၤဆူတၢ်လီၤအယံၤလီၤ. ဒီးပကဘၣ်သူတၢ်မၤဘျီၣ်မၤတီၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ကျဲးဘၣ်အလီၢ်လီၤ. R & H, Dec. 15, 1910.

ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤလီၤလၢစီၣ်ယုၤဒၤအံၣ်စကၤရံၤအိၣ်

စီၣ်ယုၤဒၤအိၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤနီၣ်က့ၤဒီး သကဲၣ်ပဝးအအာတဖၣ်န့ၣ် ကကွံၣ်တ့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစုလီၤ. တမ့ၢ်လၢတၢ်သကဲၣ်ပဝးတတီၢ်တလီၤဘၣ် တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတီၢ်အလီၤလီၤ. တၢ်တဂ့ၤလၢအအိၣ်ဒီးအီၤတမံၤ စးထီၣ်လၢအအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်သးကွံၣ်လီၤ. ကဘၣ်ကျဲးစးအိၣ်လီၤက့ၤဝဲ ဒ်သိးအတၢ်သးကွံၣ်န့ၣ်ကဟးမၤလီၤ. အဝဲအတၢ်ဟၤအသးန့ၣ် ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ပံၣ်တၢ်ကီၢ်တခီလီၤ. ဒီးတၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်က့ၤဒါခီ “ထု” တဖျၢၣ်လၢအဂီၢ်ဒီး “ဘၢ” တဖျၢၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤအံၤ ထီၣ်ဒွးန့ၢ်တၢ်ဘျီၣ်တၢ်ဘါဆူတၢ်မၤအိၣ်န့ၢ်တၢ်လီၤ. တၢ်တီၢ်တၢ်လီၤခဲလၢၢ်အခီၣ်ထံးခီၣ်ဘီအိၣ်ဒၣ်လၢအဖီလၢဒီး ထီထီၣ်တန့ၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. အတၢ်အိၣ်မူလၢအလီၤကဲဒီးခရံၣ်အသကဲၣ်ပဝး, တၢ်တီၢ်တၢ်လီၤတအိၣ်က့ၤနီၣ်တမံၤလၢဘၣ်.

လၢတၢ်သးကွံၣ်အပီၤ ကဲပုၤအာဖီတဂၤလီၤ. အပီၤခရံၣ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဒိကန့ၣ်တၢ်သိၣ်လိသီလိလၢ အလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လၢအဝဲအဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢအအိၣ်ဒီးလဲၤန့ၣ်ဆူခရံၣ်အဘီၣ်အမုၢ်အပူၤန့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးခရံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအတီၢ်အလီၤလီၤ. ကဘၣ်မၤလီၤသ့ၣ်ညါအသးလီၤ. ကဘၣ်တူၢ်လိၣ်ခရံၣ်ဒ်တၢ်အုၣ်က့ၤနီၣ်က့ၤကစၢ်တဂၤအသိးလီၤ. ကစၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အါမံၤအါမ့ၢ်ပုၤပုၤကတူၢ်လိၣ်အီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်စီၣ်ယုၤဒၤအံၣ်စကၤရံၤအိၣ်တတူၢ်လိၣ်ခရံၣ်ဘၣ်. ညီကွံၣ်ဝဲလီၤ.

တဟ့ၣ်လီၤအသးဆူကစၢ်အစုပူၤဘၣ်. တညီကွံၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်ဘၣ်. ကဲခရံၣ်အပျီၢ်အဘီၣ်လၢတၢ်ချာလီၤ. ဖဲအအိၣ်လၢခရံၣ်အမဲၣ်ညါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်သူတၢ်အိၣ်ဖျီၣ်အစုအကျိၣ်တဖၣ်လၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.

စီၣ်ယုၤဒၤအံၣ်စကၤရံၤအိၣ်အသးမ့ၢ်အိၣ်လၢကမၤတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤန့ၣ်, ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤလီၤလၢကစၢ်အအိၣ်လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သးကွံၣ်စုတမံၤအံၤ လုၢ်ဘၢကွံၣ်အဝဲအတၢ်ဆီကမိၣ်လီၤ. အသကဲၣ်ပဝးလၢတၢ်သးကွံၣ်စုတမံၤအံၤ ဒ်ယံၢ်ဒ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၤ. တုၤလၢထဲးထီၣ်ကွံၣ်တၢ်လၢဒီးန့ၢ်ပဝဲတဖၣ်လီၤ. တၢ်တီၢ်တၢ်လီၤဒီးတၢ်မူအထူအယိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးကွံၣ်အီၤလီၤ. R & H, Oct. 15, 1897.

ဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအီၤဒီးတၢ်အဲၣ်

ပတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးခဲလၢၢ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပၢၢ်ကဲယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်အဆီကတၢ်လီၤ. ဖဲယွၤအတၢ်မၤလီၤဘၣ်ကျိၣ်စုအခါ မံၤပုၤသုတလူၤဘၣ်အသးဒီး သူဘၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢအတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်ဒၣ်ဝဲတဂ့ၤ. ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဘၣ်တက့ၢ်. ပုၤတနီၤနီၤအတၢ်သကဲၣ်ပဝဲဟးဂီၤဒီး အသးစာဘူးဒၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. တၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အသးကဲဒ်တၢ်ဒုးလုးထီၣ်အီၤယၢ်ဖးဒိၣ်တဘျီလီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တဆီတလဲဘၣ်အကျဲန့ၣ် တသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ညီကွံၣ်လီၤသးလၢခရံၣ်အဂီၢ်အခီပညီဘၣ်. မ့ၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်. ပကဘၣ်ထဲးထီၣ်တၢ်သးကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အသးတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျီၣ်သရၣ်တဖၣ်ဒီးတံၤသကိးလၢ အသ့ၣ်ညါတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်လၢပုၤတၢ်အိၣ်ဖျီၣ်ဖိဒီး အတံၤသကိးတဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ကျဲလၢအကမၣ်န့ၣ် ကဘၣ်နဲၣ်လီၤက့ၤဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်က့ဘၣ်တၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ယၢ်ဒိချာဒီးညီကွံၣ်ဝဲလီၤ.

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢနီၢ်သးဒီး သးဘူးအသးဒီး ယွၤလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးကွံၣ်ဒီသဒါအမဲၣ်ဒ်သိးတထံၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအအိၣ်ဝဲလီၤထူလီၤယိၣ်ဒီး ဂုၤဝဲဝဲထီၣ်တဘီၣ်ယုၤတဖၣ် တမံၤန့ၣ် ထံၣ်ဘၣ်ဝဲတသ့လၢဘၣ်. ယွၤအကလုာ်ကထါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်န့ၣ် ကွၢ်ဝဲဒၣ်လၢမ့ၢ်အူဒါပံာ်လုပံာ်လုဖိအဃိ တထံၣ်တၢ်ဩတၢ်လၢဘၣ်. တၢ်လုာ် ဒိၣ်ပွၤဒိၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲလၢဘၣ်. တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်ဖိဘၣ်ဆၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၤဘီၣ်လီၤမုၢ်လီၤ. တၢ်အထူ အယိၣ်တခီလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လၢအဂီၢ် ခီလီၤ. R & H, Oct. 31, 1893.

တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်သးခိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲ

ပုၤကူၣ်မၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိ ယၢ်ဖိလီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်အဆံးအစ့ၤဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် အသးမံဝဲလီၤ. အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲထီၣ်တဘီၣ်အဃိ အသးလၢ အဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ် ဒ်ယံာ်ဒ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၤ. အတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးစ့လၢအဟဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤဆီဒိၣ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သးကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတအိၣ်လၢဘၣ်. လီၤစ့ၤဝဲလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤနီၤပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီး မ့ၢ်အတၢ်လိၣ် ဘၣ်ကပွဲၤအဆၢကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ် ဂံၢ်ထီၣ်ဒွဲးထီၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. အသးကီၢ်ဂီၤတၢ်လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အဃိ ဒီးတၢ်ပာ်ဖျိၣ်လၢ မူခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် သးပုၤနီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. သးလၢအအဲၣ်ဒီးမၤဂုၤတၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် လူၤပိာ်ထွဲအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်န့ၣ်အခံတချုးဘၣ်. မ့ၢ်လၢအဲၣ်ဒီးကဲဒိၣ်အဃိ အတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်န့ၣ် အါထီၣ်အါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢခံက့ၤတၢ်ဆံဆဲၣ် ပူၤတပူၤလၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ဃာတၢ်စုာ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ယွၤဃုတၢ်အါဒီးတဘၣ်တပျီၢ်ဘၣ်လီၤ. တုၤနတၢ်ထူးတၢ်တီၤ အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်န့ၣ်

မံနုၤသုတဆိကမိၣ်တၢ်ဒ်န့ၣ်တဂ့ၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲအါဂၤဆိကမိၣ်တၢ် “ယကျိၣ် ယစ့မ့ၢ်အါဒ်သိးပုၤတဖၣ်န့ၣ်ဒီး ယကဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ယကထၢန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ် အလီၢ်လီၤ.” ဘၣ်ဆၣ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်စုာ်လီၤခိၣ်ခိၣ်ဆူပုၤကညီအအိၣ်ဒီး မၤကွၢ်ဝဲလီၤ. ဖဲပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဲဒိၣ်ထီၣ်အခါန့ၣ် တၢ်လုပစီဘၣ်အဝဲသ့ၣ် အါထီၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အသးလၢအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်ဂုၤန့ၣ် စ့ၤလီၤန့ၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဖျိၣ်ယၢ်ဒီးအဆၢကတီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်သး မ့ၢ်လၢ ကကဲဒိၣ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်လုာ်ဘၣ်အီၤအဃိ ဘူၣ်ထီၣ် ဘါထီၣ်တၢ်လၢတဘၣ်တပျီၢ်တဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်လီၤ. 3T 403.

ပုၤတနီၤနီၤဖဲအဖျိၣ်အယၢ်အခါ အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤ မၤစၢၤယွၤအတၢ်မၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအတၢ်ဖိတၢ်လံၤအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် အသးန့ၣ်ပံာ်ကီထီၣ်ဝဲလီၤ. အတၢ်စုာ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ထဲတစဲးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ကဲထီၣ်ကဲထီၣ်အဃိဒီးတအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးလၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ် လၢဘၣ်. 4T 77.

**(၄၄)
သရုပ်အသုအဘဉ်လၢအဘျးအဖိုင်
တအိဉ်ဘဉ်တဖဉ်**

လံာ်စီဆုံပာ်ဖျါသရုပ်အသုအဘဉ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်သကဲာ်ပဝးအဂ့ၤ တဖဉ်အဂ့ၤလီၤ. သရုပ်အိဉ်ဝဲအါဂၤစံးဝဲလၢအန့ၢ်ယွၤ ဘဉ်ဆဉ်လၢ အတၢ်မၤတခီ မ့ၢ်ပုၤညိကွံာ်ယွၤလီၤ. ပုၤတဖဉ် မ့ၢ်ပုၤလၢအဘါဟံာ်, တၢ်လီၤ တၢ်ကျဲဒီးကျိဉ်စုတဖဉ်လီၤ. တမ့ၢ်ပုၤလၢ အဘျးအိဉ်ဘိထီဉ်ယွၤအတီအလီၤ ဘဉ်, မ့ၢ်ပုၤလၢဘိးကဒါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ. တၢ်ဃုမၤန့ၢ်ဘျးလီၤက့ၤသးန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ဘျးထီဉ်ဘိထီဉ်တၢ်တတီတလီၤဘဉ်န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်စံးဝဲလၢအန့ၢ်ယွၤဒီး ယွၤအကလုာ်ကထါဘဉ်ဆဉ် မ့ၢ်ပုၤလီတၢ်လီၤ. ဘဉ်မနုၤအဃိလဲာ်. တၢ်လၢ ကဘဉ်မၤဘျးလီၤဝဲဒဉ်န့ၢ် တဟ့ၢ်လီၤဝဲဘဉ်. အမံၤဘဉ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢ တၢ်အိဉ်ဖိုင်အလံာ်ကွဲးနီဉ်အပူၤဘဉ်ဆဉ် တဟ့ၢ်တၢ်လၢယွၤအဂီၢ်နီတဘျီဘဉ်. ယွၤအိဉ်ခိးကွၢ်လီၤလီၤ. ပုၤတဖဉ်မ့ၢ်ပုၤအဘါတၢ်စုလီၤခိဉ်ခိဉ်လီၤ. မ့တတီၤ လီၤလၢကျိဉ်စု တဖဉ်အမဲာ်ညါဘဉ်ဆဉ် ကျိဉ်စုတဖဉ်မ့ၢ်အကစၢ်လံာ်လီၤ. ကဘဉ်ပာ်ကဲတၢ်ဘဉ်တုကစၢ်န့ၢ်သက့ဒီး မ့ၢ်အပာ်ကဲဒဉ်ကျိဉ်ဒီးစုဒီးလီၤ. ယွၤလၢအထံဉ်တၢ်သ့ကွၢ်တၢ်ဖျါတဂၤမၤနီဉ်မၤဃါအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ်လီၤ.

ဒ်သိးတၢ်အါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်ကအိဉ်ထီဉ်လၢဟီဉ်ခိဉ်အံၤဒီး ပုၤတဂၤန့ၢ် ကနီဟးထီဉ်ယွၤလၢအတၢ်အိဉ်မူအပူၤလီၤ. အခီပညီ ကျိဉ်စုမ့ၢ်အကစၢ်ယွၤ လံာ်လီၤ. ကျိဉ်စုတဖဉ်အံၤ မ့ၢ်ယဟီၤဝဲကစၢ်အတၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ပုၤတဂၤလၢ ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကပၤကွၢ်ထွဲ ကျိဉ်စုတဖဉ်အံၤ သမာကွံာ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမၤဂ့ၤတၢ် ကဟ့ၢ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လီၤ. အဝဲကြးဟ့ၢ်နီၤ လီၤတၢ် ဒ်သိးကစၢ်ယွၤဟ့ၢ်တၢ်အဒိအတဲာ်လီၤ. မ့ၢ်မၤဝဲဒဉ်န့ၢ်ဒီး အတၢ်လုာ် န့ၢ်မူန့ၢ် ကထီဉ်ဘးဆူယွၤအအိဉ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်သးသမူလၢအဒိးန့ၢ်

တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဒီးဆီတလဲက့ၤအသးတဖဉ်ကစံးဘျးစံးဖိုင်အီၤဒိဉ်မးစ့ၢ်လီၤ. ကန့ၢ်ဟူဘဉ်တၢ်စံးဘျးစံးဖိုင်အတၢ်သးဝဲဒဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကဖီထီဉ်ယွၤအဘီအမုၢ်, ဒုးဖုးသ့ၢ်နီဉ်ထီဉ်ပုၤလၢအမံသပုၤ ဘဉ်လၢနီၢ်သးတကပၤ, ဒီးစံးတဲဖျါထီဉ်တၢ်အုဉ်က့ၤခိဉ်က့ၤကစၢ်လၢ အမၤဘျါက့ၤတၢ်ဒဲးဘးအတၢ်ဆါအပူၤလီၤအဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်မၤတဖဉ်အံၤ ပကဘဉ်သ့ကျိဉ်စုတဖဉ်လီၤ.

ကိးက့ၤသးသမူတဖဉ်ဒ်သိးကသ့ၢ်ညါက့ၤယွၤတက့ၢ်. ယွၤပကစၢ် ဟ့ၢ်လီၤပုၤတၢ်အဂ့ၤကိးမံၤဒဲးလီၤ. လၢပကစံးပတြၢၤ အီၤဒီးလၢပကစံးဘျး အီၤအလီၤန့ၢ် မ့ၢ်ဟီဉ်ခိဉ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖဉ်မၤတဒၢပမဲာ်ဒီးအီၤခါ. တၢ်သ့ဘဉ်စုလၢကျဲတလီၤအဃိ ဟီဉ်ခိဉ်ဘဉ်အိဉ်ခဲးဝဲဒိဉ်မးလီၤ. လၢပုၤဝဲဒီး တၢ်အာတၢ်သီဒိဉ်မးလီၤ. ကးတံာ်ဃာ်ပသးအတြၢၤဒ်သိးပုၤအုဉ်က့ၤခိဉ်က့ၤ တၢ်ကစၢ်ဟဲန့ၢ်ဝဲတသ့ဘဉ်လီၤ.

“ထူဒီးစုန့ၢ် မ့ၢ်ယတၢ်လီၤ” ယွၤစံးဝဲဒဉ်. ပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိသ့ၢ်တဖဉ် မ့ၢ်သ့ဘဉ်ကျိဉ်စုတဖဉ်ဒ်လဲာ်န့ၢ် စးထီဉ်လၢစီၤအၤဒဉ် တုၤလီၤလၢပစီၤခဲအံၤ ယွၤမၤနီဉ်မၤဃါဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဒိးန့ၢ်ဘဉ်မူခိဉ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ

“တၢ်လၢမုၢ်တနံၤန့ၢ် ပုၤကကွံာ်တုာ်ကွံာ်တၢ်ဂီၤစု, ဒီးတၢ်ဂီၤထူလၢ အတုဝဲလၢကဘါဝဲအဂီၢ်ဆူခီဃဖၢ်အအိဉ်ဒီးဘျါအအိဉ်, ဒ်သိးကလဲၤန့ၢ်လၢ လၢာ်သ့ၢ်ဖးအပူၤ, ဒီးလၢလၢာ်ခါလုၤခါအဖီခိဉ်, လၢယွၤမၤပျဲတၢ်အမဲာ်ညါ, ဒီးအဟုကညီဉ်အလၢအကပီၤ, ဖဲအဂဲၤဆာထၢာ်မၤဆဲးဆိုးဟီဉ်ခိဉ်အကတီၢ် န့ၢ်လီၤ. (ဝဲယဂျါယၤ ၂:၂၀,၂၁).

တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်လၢအအိဉ်ဒီးပုၤန့ၢ် ပကသ့အီၤသပုၤတၢ်လီၤ. ပကတဲတၢ် ဘဉ်ဃးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီးဃုထံဉ်န့ၢ်တၢ်ကူဉ်သ့ဒီး အိဉ်ကတဲာ်ကတီၤလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအကဟဲဝဲန့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၢ်တဖဉ် ကျဲးစးမၤကၢ်

မၤကျၢတၢ်လၢဟီဉ်ခိဉ်လၢအပၢဘဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်ပၢတၢ်ပြးဒီး လံာ်အုဉ်သးတဖဉ်မၤဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ဒ်သိးတၢ်ကမူၤကမဉ်တအိဉ် ဘဉ်လၢတၢ်သမံသမိး ဖဲအအိဉ်ထီဉ်ဝဲအခါလီၤ. မ့မ့ဒ်န့ဉ်ဒီး ဘဉ်မနုၤလၢ ပတမၤပာ်တၢ်စၢၤဃာ်လၢမူ ခိဉ်အတၢ်တီတၢ်လီၤအလီၤအဂီၢ်ဘဉ်လဲဉ်. ပုၤတၢ်မၤဖိစံးဝဲဒဉ်လၢပုၤပိာ်ခရံဉ်အခံတဖဉ် ဒ်သိးကအိဉ်ကၢ်ဆိးကျၢလၢ အတၢ်ကိးအိၤဒီးအတၢ်ဃုထၢအဂီၢ် မံအကျဲးစးသပုၤပုၤတက့ၢ်. နတၢ်ဃုထၢ အကျဲလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်မူအထူအယိာ်အကျဲန့ဉ် ကမဉ်ဝဲတသ့ဘဉ်. သုအတအိဉ် ဒီးမဲဉ်သူမဲဉ်ဂီၤတဂ့ၤ. “ပုၤလၢအဆူဉ်အကူအသိး ဒ်သိးကကြးဒီးသ့ဉ်တၢ်မူ ဒီးလၢန့ဉ်ဖျါလၢ တြီၤတဖဉ်ဆူဉ်အပူၤန့ဉ်, ဘဉ်ဆိဉ်ဂ့ၤဝဲလီၤ.” ပုၤအုဉ်က့ၤ ခိဉ်က့ၤ တၢ်ကစၢ်စံးဝဲဒဉ်. R & H, April 30, 1889.

တၢ်တပာ်ကဲတၢ်မူ အထူအယိာ်ဘဉ်

ကစၢ်ကွၢ်ဃီၤပုၤတဖဉ်လၢတချးတဒးဘဉ်ဂဲၤပျုာ်ဂဲၤဆုးဒီး တၢ်ဖိးတၢ်မၤ အါလၢဟံဉ်ဃီအဂီၢ်လီၤ. ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘျီတၢ်လၢ အတၢ်အိဉ်မူအဂီၢ်ဒီး သးပုၤနီဉ်ကွံာ်တၢ်လၢကဘဉ်မၤဝဲတမံၤန့ဉ်လီၤ. “သုဝဲသ့ဉ်အံၤ ဃုဆိယုၤ အဘီအမုၢ်ဒီးအတၢ်တီတၢ်လီၤတက့ၢ်. ပုၤအုဉ်က့ၤခိဉ်က့ၤတၢ်ကစၢ်စံးဝဲဒဉ် လီၤ.” ဒီးယကဟ့ဉ်သုလၢတၢ်အိဉ်လီၤတဲာ်တဖဉ်လီၤ. အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ ပာ်တုာ်ကွံာ်ဟီဉ်ခိဉ်တၢ်သးလီၤသးကွံာ်ဒီး ကွၢ်စိတၢ်ဆူမူခိဉ်ဘီမုၢ်တက့ၢ်လီၤ. ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးပံးန့ၢ်တၢ်လၢယုၤပာ်လုာ်ဒိဉ်ပုၤဒိဉ်အိၤန့ဉ်တက့ၢ်. ခရံဉ်တူၢ်သံတုာ်အသးလၢနကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူလီၤ. ခရံဉ်ကစၢ်တူၢ်တၢ်န့ဉ် မ့ၢ်ဒ်သိးမူခိဉ်အဘီအမုၢ်အပဲတြီၤကအိးထီဉ်အသးအဂီၢ်လီၤ. မံနကသုစုလၢ ကစၢ်ဟ့ဉ်လီၤဒုးပၤကွၢ်ထွဲန့ၢ်ဒီး ပုၤက့ၤသးသမူတဖဉ်န့ဉ်တက့ၢ်. မံနကပာ်လီၤ နတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်တဖဉ် ဖဲယုၤအလီၢ်ပစိာ်အမဲာ်ညါတက့ၢ်. မ့ၢ်လၢနမၤ ဒ်န့ဉ်အသိး ဒီးနကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ခိဉ်ဖးလၢအအိဉ်လီၤထူလီၤယိာ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၤဟ့ဉ်လီၤပုၤတၢ်ဟ့ဉ်လီၤလိဉ်လီၤလးတမံၤလၢ ပဂံၢ်ဒုးအိၤ အပူၤတဘဉ်ဘဉ် မ့ၢ်ယုဉ်ရှုးဒ်သိးကပူၤက့ၤ ပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိလၢတၢ်ခံးယိာ် အပူၤလီၤ. ဒီးပမ့ၢ်ဆိကမိဉ်က့ၤ တၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်လၢပဟ့ဉ်လီၤဒီး မ့ၢ်ဒဉ် တၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်ဖိလီၤဘဉ်ဒါ. ပထီဉ်သတြီၤက့ၤလၢခရံဉ်အသ့ဉ်အပူၤတသ့ လၢဘဉ်. ခရံဉ်အသးသမူန့ဉ် ပထီဉ်သတြီၤဒီးမူခိဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ခဲလၢာ် ဒဉ်လဲဉ်တန့ၢ်ဘဉ်. ခရံဉ်ကစၢ်အံၤအိဉ်တုၤသိးသိးဒီးပာ်ကစၢ်ယုၤလီၤ. လၢပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိတဖဉ် အသးကမူဝဲဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်အဂီၢ်န့ဉ် ဟ့ဉ်လီၤအသးသမူလီၤ. ပထီဉ်ပဒုးအိၤလၢအပူၤကလံၤကသ့ဒ်လဲဉ်. နဲဉ်ဖျါထီဉ် အတၢ်အဲဉ်ပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိလီၤ. ပုၤမ့ၢ်ဒီးခရံဉ်အမံၤတဂၤဒီး မ့ၢ်တထီဉ်ဘဉ် ပုၤအုဉ်က့ၤခိဉ်က့ၤတၢ်ကစၢ်တဂၤဘဉ်န့ဉ် အိဉ်ဝဲကသ့ဒ်လဲဉ်. မ့ၢ်ပကစုးကွံာ် မူခိဉ်အတၢ်န့ၢ်သိးဒီး ကျဲးစးဃုဟီဉ်ခိဉ်အတၢ်သးလီၤသးကွံာ်ဒါ.

“ဒီးတၢ်ဒဲးဘးအဘျးအလဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒဉ်တၢ်ကပီၤန့ဉ် ဟဲလီၤလၢဟီဉ်ခိဉ်ဒီး ပုၤကညီတဖဉ်မ့ၢ်လၢအအဲဉ်တၢ်ဒဲးဘးအဃီ ဒီးအဝဲသ့ဉ်အဲဉ်တၢ်ခံးဒိဉ်န့ၢ် တၢ်ကပီၤလီၤ. ပုၤအာပုၤသီတဖဉ် ထီဉ်ဘဉ်တၢ်ကပီၤတသ့ဘဉ်ဒီး ဒ်သိး အဝဲသ့ဉ်အတၢ်မၤအသိး တၢ်ဒဲးဘးပာ်ဃုာ်ဝဲအဃီ သးဟ့တၢ်ကပီၤလီၤ. တသးဘျးဒီးတၢ်ကပီၤဘဉ်. မ့မ့ၢ်ပုၤလၢအလဲတၢ်ဒီးတၢ်ကပီၤန့ဉ် အတၢ်မၤ လီၤပလိာ်သးဒီးယုၤတၢ်ဘဉ်အသးလီၤ. ဒီးသုးဘျးအသးဒီး တၢ်ကပီၤလီၤ.”

တၢ်သးခုကစီဉ်အံၤ မ့ၢ်အလုာ်ဒိဉ်ပုၤဒိဉ်ကတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤဂၤလၢ အတူၢ်လိာ်ဘဉ်တၢ်တဂၤဂၤန့ဉ် မ့ၢ်လၢအတူၢ်လိာ်ဘဉ်ဝဲအဃီ ခိဉ်ဖးလၢ ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲန့ဉ် လုာ်ဒိဉ်ပုၤဒိဉ်န့ၢ်ဒီး ထူစုတၢ်မျါပလဲတဖဉ်တက့ၢ်လီၤ. လၢဟီဉ်ခိဉ်အံၤ ကအိဉ်ဒီးတၢ်သ့ဉ်မံသးမံဒီး လၢမူခိဉ်စ့ၢ်ကိးကဒီးန့ၢ်ဝဲတၢ်မူ အထူအယိာ်လီၤ. လၢတၢ်န့ဉ်အဃီ ပဝဲတဖဉ်အံၤ မံပကအိဉ်ဃုန့ၢ်ပာ် တၢ်အဒိဉ်အယိာ်ဒီးဒုးကပီၤထီဉ်တၢ်သးကညီတၢ်ကပီၤကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. ကစၢ်စံးဝဲဒဉ် ယကဟ့ဉ်လီၤသုတၢ်လၢအဂ့ၤန့ၢ်ဒီးဟီဉ်ခိဉ် အတၢ်ထူးတၢ်တီၤ

တဖဉ်တက့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤကဟ့ၣ်သုလၢ တၢ်အိဉ်တုၤအိၤပုၤဒီးတၢ်ဆိဉ်ဂုၤဆိဉ်ဝါ ထီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. R & H, March 5, 1908.

မ့ၢ်တလီၤတဖဉ်မးထဲလဲဉ်. မ့ၢ်မးသုတသုထဲလဲဉ်. “တုၤန့ၣ်တစု ယုဉ်ရှုးစံးဘဉ်အပျီၢ်အဘီဉ်, ပုၤမ့ၢ်မိဉ်ပိဉ်အသးလၢ ယခံတဂၤဂၤန့ၣ်, မိၤအညိကွံာ်အသးဒဉ်ဝဲ, ဒီးဟံးန့ၣ်အထူဉ်စုညါ, ဒီးပိဉ်ယခံတက့ၢ်.” မးသဲ ၁၆:၂၄. ကစၢ်ခရံၣ်အသကဲာ်ပဝး မ့ၢ်တလးမုးအကူအသးလီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ပုၤလၢအကူသးထီဉ်ခရံၣ်အတလးမုးအကူအသးန့ၣ် ကြးယိးထီဉ်ထူဉ်စုညါဒီး ယိၣ်လီၤယုဉ်ရှုးအခိဉ်လီၤဒီး ပိဉ်ထီဉ်အဝဲအခံၤ. ကတူၢ်လိာ်ခရံၣ်ဒီးဒိကန့ၣ် ခရံၣ်အကလုာ်လၢတၢ်သ့ဉ်ဖုံ သးညိသ့ဉ်ခုသးခုန့ၣ်လီၤ. သးသမူတဖဉ် ဘဉ်ဟးဂီၤဝဲမ့ၢ်လၢတသ့ဉ်ညါဘဉ်ခရံၣ်အဖိလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဖိ ပုၤကညိ တဖဉ်ကျဲးစးဃုတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်လီၤတၢ်လၢအံၤ ကဲတၢ်တလီၤ တဖဉ်ဖးဒိဉ်ညါမးလီၤ. တုၤပထီဉ်သတြီၤက့ၢ်ခရံၣ်ဒီး အတၢ်သိဉ်တၢ်သီန့ၣ်ဒီး တၢ်လၢမ့ၢ်ကီၤလိာ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကဘျးကဘျဉ်တဖဉ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘဉ်ယိာ် ဒိဉ်မးလီၤ. ဟီဉ်ခိဉ်တၢ်လၢတၢ်ကပီၤတၢ်ထူးတၢ်တီၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ် ဒိဉ်မးလီၤ. ထဲဒဉ်တၢ်လၢယုၤဟ့ၣ်ပုၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လုာ်ဒိဉ်ပွၤဒိဉ်လီၤ. တၢ်အိဉ် လၢဟီဉ်ခိဉ်ခဲလၢာ် မ့ၢ်တၢ်ကလီကလီလီၤ. R & H, Sept. 19, 1899.

ယုၤကတဲာ်ကတီၤပာ်ဝဲလီၤ

တၢ်လၢယုၤဟ့ၣ်လီၤတဖဉ် မိၤပုၤကညိတဖဉ်သုတသုအိၤ လၢတၢ်ကလီ ကလီတဂ့ၤ, ဒီးသုတပံာ်သံကီသံတဂ့ၤ. တၢ်လၢမၤန့ၣ်ဝဲတဖဉ် ကဘဉ်ဒီးန့ၣ် ဝဲလၢတၢ်ဆိဉ်ဂုၤဆိဉ်ဝါအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဘဉ်ဒီး ယုၤကသးဘဉ်အာ အိၤဒိဉ်ဒိဉ်လီၤ. မိၤပုၤခရံၣ်ဖိတဖဉ်အသုတသ့ဉ်ကီၢ်သးဂီၤလၢ အတၢ်လိာ်ဘဉ် လၢဟီဉ်ခိဉ်အံၤအဂ့ၢ်တဂ့ၤ. မၤဖျိဉ်သုသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အဖိန့ၣ်တဂ့ၤ. မၤတၢ် ခဲလၢာ်လၢတၢ်အဲဉ်ယုၤအပူၤတက့ၢ်. ဒီးယုၤကဟ့ၣ်လီၤသုလၢတၢ်လၢ အလိဉ်ဒီးသုခဲလၢာ်လီၤ. နကဘဉ်မၤတၢ်တုၤဒဉ်လဲာ်နကပၤလၢ

နမဲာ်တူၢ်ခိဉ်လီၤဒီးနကအိဉ်ဘဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် သးဒုဒိလၢ နတၢ်စူၢ်တၢ်နဉ် အဂ့ၢ်တဂ့ၤ. ယုၤအတၢ်သးတၢ်ကျဲၤလၢနဂီၢ်ကလဲၤအသးလၢအဂ့ၢ်အဂီၢ် တဆိဘဉ်တဆိဂုၤဘဉ်ဘဉ်လီၤ. ခရံၣ်အတၢ်သိဉ်လိအံၤ သးလၢအအိဉ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤ, တၢ်သဘဉ်သဘဉ်, တၢ်သးဒုဒိဒီးတၢ်စူၢ်တၢ်နဉ်လၢကဒိကဒါ အဂီၢ်တအိဉ်ဘဉ်. ပုၤကညိမ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘျီထဲထဲလဲဉ်ဘဉ်ဆဉ်, မၤထီထီဉ်အက့ၢ်အဂီၢ်တန့ၣ်နီတစဲးဘဉ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဖိ မိၤပုၤသုတကီၢ်တၢ် ဂီၤတၢ်လၢခဲမ့ၢ်ဆုဉ်အဂီၢ်တဂ့ၤ. တၢ်မၤလၢအအိဉ်ဒီးနၤန့ၣ်ကျဲးစးမၤအိၤ ဒီးသန့ၣ်နသးဒီးယုၤတက့ၢ်. တၢ်လၢအလိဉ်ဒီးနၤယုၤသ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်လီၤ. R & H, Sept. 18, 1888.

-0-

နိဂမ္မိ (၁၀)

တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ပွၤကလံၤ

တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ပွၤကလံၤ

- ၄၅. တၢ်ဟံၣ်ဖျိာ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပီးအလီ ----- ၂၅၇
- ၄၆. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပီးအလီအပွၤကလံၤ ----- ၂၆၃
- ၄၇. တၢ်မၤလၢအတအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ ----- ၂၇၀

**(၄၅)
တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပိးအလီ**

ယွၤအပူၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကပီၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်လၢ ကစၢ်ကဟဲက့ၤလီၤလီၤ. အဃိဒီးတကြားလၢ သးပုၤနီၣ်ဝဲခရံၣ်အမဲၢ်ကအိၣ် ဖျါထီၣ်ဘၣ်. ကဘၣ်ခိးကွၢ်လၢဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဘၣ်လီၤကွံာ်တၢ်ခဲးကျါ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီး ကူထီၣ်သိးထီၣ်တၢ်ကပီၤအတၢ်စုကဝဲလီၤ. မံပုၤသု တကတဲာ်ကတီၤ ထူဂ့ၤ, စ့ဂ့ၤ, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဂ့ၤ လၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢ အဂီၢ်ဒၣ်ဝဲတဂ့ၤ. မံပုၤသုတမၤဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်အသးနီၣ်တဂၤတဂ့ၤ. မံပုၤသုတသးအိၣ်နီၣ်တဂၤတဂ့ၤ. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤအတၢ်ပိး တၢ်လီၤအံၤ သက့ၤလၢဝဲပူၤပျီၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢခိလၢဒုသဝီတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ. ကြားပုၤသးမံလီၤက့ၤသး ဖဲအတၢ်ကျဲးစးအိၣ်ဝဲဖဲအဘၣ်အဒးဒီးဒီးန့ၢ် တၢ်အါထီၣ်ဖဲအဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီခဲအံၤအတၢ်သးမံတလၢပုၤ နီၣ်တဘျီဘၣ်.

လၢတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပိးအလီဒီး လိာ်ကွဲတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤအဃိ ပုၤစ့အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲချ့ချ့လီၤ. အဃိတၢ်သးမံတအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ. ပုၤခိး တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်အပွၤကလံၤကထီၣ်တၢ်အပိးအလီအပွၤတဖၣ်, ဟံၣ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအပွၤတဖၣ်လၢကထီၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံာ် အသဟီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲအခါ အသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအပူၤလီၤ. ပပုၤသးစၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒၣ်လဲာ် ကျဲးစးဝဲဒ်သိး ကကဲထီၣ်ကဲထီၤလၢတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျါကိာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တတုၤဆူတၢ်ကဲဒိၣ်ကဲပုၢ်ဘၣ် မ့မ့ၢ်တဒီတုၤဆူတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤလီၤ. အဲၣ်ဒီး မၤန့ၢ်အါထီၣ်ထဲတၢ်ထူးတၢ်တီၤအဃိ မုၢ်ကီၤလိာ်အတၢ်လုပစီဟဲန့ၢ်လီၤဝဲလီၤ. တၢ်လုပစီလၢအဟဲဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် ထူးန့ၢ်အသးဒီးတြီဆၢက့ၤဝဲတန့ၢ် လၢဘၣ်လီၤ.

သးလၢအအိၣ်ထဲကဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်

သးလၢအအိၣ်ထဲကဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်န့ၢ် မ့ၢ်သးလၢ အလူၤပိာ်ကျဲအဖုၣ်, အဲၣ်ဒီးကဲဒိၣ်လၢအချ့အံၤ ထီၣ်ဒါလိာ်သးဒီး ပတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်, ပတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ. ယွၤမ့ၢ်မၤလီၤသးမုၢ်စီဆ့ၣ်ဟဲအိၣ်လၢပသိး ဒီးမၤသကိးတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤ အပူၤန့ၢ် မ့ၢ်ပုၤကအိၣ်ပုၤဂၤလၢအသးကမံဒီးကိၣ်လၢတနံၤအဂီၢ်တနံၤအဂီၢ် လဲာ်.

ပဒီပုၢ်ဝဲၢ်တနီၤနီၤကတီၤဖျါထီၣ်တၢ်လီၤကဲဒီးပုၤထူးပုၤတီၤတဂၤလီၤ. တၢ်ဘၣ်ယိာ်အိၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. စံးဝဲဒၣ် “ယသးဧၤ, တၢ်အိၣ် တၢ်အိတဖၣ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢ နဂီၢ်လၢအါနီၣ်အါလါအဂီၢ်လီၤ. အိၣ်မုၢ်အိၣ်ခုၣ်, အိၣ်တၢ်အိတၢ်, ဒီးသ့ၣ်ဖုံသးညီဒၣ်တၢ်ကွၢ်. ပုၤထူးပုၤတီၤ တဂၤအတၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဝဲဒ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤကညီမ့ၢ်ယွၤအပူၤမၤတၢ်လီၤန့ၢ် ပုၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်သးပုၤနီၣ်ဝဲလီၤ. “ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်မၤအသးလၢ မုၢ်တနံၤအံၤကဒ်သိးဒၣ်ခဲမုၢ်ဆ့ၣ်အနံၤလီၤ. ခဲမုၢ်ဆ့ၣ်န့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်ကလီၤ ဆီဘၣ်. မ့မ့ၢ်တဒီတၢ်ထူးတၢ်တီၤကအါထီၣ်ဝဲတခီလီၤ. ယွၤကွၢ်လီၤပုၤဆါ တၢ်ပွၤတၢ်ခဲလၢာ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. မံပကပာ်ပသးခုတလုၣ်တက့ၢ်. ပာ်ဖျိၣ် တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်တဖျါတဖၣ် ဂုၢ်န့ၢ်ဘျၢၣ်ဖိတသ့ဘၣ်န့ၢ် တက့ၢ်. မံပုၤကဆိကမိၣ်ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်. Special Testimonies, Series B, No. 17, pp. 4, 5 (“The Unwise Use of Money and The Spirit of Speculation”).

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအသိလၢတဘၣ်ကျဲဘၣ်

ဖဲတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပိးအလီအတၢ်ပနီၣ်အသိကဲထီၣ်ဝဲအသိအခါ ပုၤသးအိၣ်ဒီးဃုတီၢ်ဃုစ့ခီဖျါတၢ်ဆါတၢ်ပွၤလီၤ. ယွၤသ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်ပာ်စၢၤ တၢ်ဆါတၢ်ပွၤဒီးပုၤကညီအသးခဲလၢာ်လီၤ. တၢ်မၤဂဲၤပုၤအသးဒ်သိးကန့ၢ် ဘၣ်စ့န့ၢ် ယွၤသ့ၣ်ညါဝဲစ့ၢ်လီၤ. တၢ်လုပစီဟဲအိၣ်ထီၣ်လၢပုၤစူၢ်တၢ်န့ၢ်

တော်တဖန်အဂီလီ၊ တော်လီတနီနီ၊ ယွါပျဲတန်နးတော်ဖိုင်လီဘန်ပုါဆါ
တော်ပွါတော်တဖန်ဒီးလခံ အဝဲသ့ၣ်အတော်ဖံးတော်မဟးဂုၣ်ဟးဂါဝဲဒၣ်လီ၊
ဒ်သီးပုါကညီတဖန်အသးကဟးဂါလတော်ဆါတော်ပွါအဂီ ယွါအစုတြီဆါအီ
ဒီးအတော်ဖံးတော်မဟးဂုၣ်ဟးဂါခဲလော်လီ၊

ပုါမုါအဲၣ်ဒီးမယွါအတော်လတော်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တဖန်န့ၣ် ကဖံးတော်
မဟတော်လအဂံၢ်အဘါဒီးယွါကဆိၣ်ဂုါဆိၣ်ဝါအီလီ၊ မုါလမဟတော်လ
တော်တီတော်လီအယိ ဖဲအအိၣ်မူလဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ဒီးန့ၣ်ဘန်တော်ဆိၣ်ဂုါအစး
တကယဒီးတော်မူအထူအယိၣ်စ့ၣ်ကီးလခဲကိၣ်တဃာ်အဂီလီ၊ ဘန်ဆန်
ပုါကီးဂါဒဲးတမန့ၣ် ဘန်တော်ဘန်လဟီၣ်ခိၣ်အံၤဘန်၊ မုါလအဝဲသ့ၣ်
တူၢ်တော်လုပစိတနုါအယိလီ၊ ယွါမုါဟ့ၣ်လီတော်အါအါဂီဂီလါအီန့ၣ်
ကကဲထီၣ်ပုါပဟကွါထွဲတော်လအသးတတီဘန်တဂါအယိလီ၊ ယွါတဟ့ၣ်
အီန့ၣ် မုါလအဝဲသ့ၣ်ကဂုါအဂီလီ၊ ဘန်ဆန်တော်ထူးတော်တီလ
အိၣ်လါမူခိၣ်န့ၣ် လုါဒိၣ်ပုါဒိၣ်ဝဲနံၣ်မးလီ၊ ပမုါပန်ဖိုင်ပတော်ထူးတော်တီ
ဒ်န့ၣ်ဒီးကဂုါဆံးဒိၣ်လဲၣ်၊

ဆိကမိၣ်ကွါဖိယီတော်လကန့ၣ်ဘန်တော်အဂီ

ပဒီပုါဝဲၣ်တနီနီအဲၣ်ဒီးမန့ၣ်စုချုသဒဲးလီ၊ အယိအဝဲသ့ၣ်
တူၢ်လော်ဘုၣ်လော်စုါကျိၣ်စုါအါလါဆိကမိၣ်ကွါဖိယီတော်လ ကဒီးန့ၣ်
ဘန်ဝဲလီ၊ ဘန်ဆန်ထံၣ်ဘန်ဝဲအါစုါအါဘျီ ဒ်အတော်ဆိကမိၣ်အသီးတကဲထီၣ်
ဝဲဘန်၊ တော်လကဘန်မဟတော်လ ယွါအဘီအမုါအဂီ တကဲထီၣ်ကဲထီလါဘန်၊
စုါသ့ၣ်တဖန်လီမူလီမာ်ကွံၣ်လီ၊ တော်ဖံးတော်မဟဒ်သီးအံၤ တမုါအဘန်
ကျဲဘန်၊ ဘန်ဆန်တော်တကဲထီၣ်ဘန်အိၣ်ထီၣ်ဝဲတဘျီဝဲတဘျီန့ၣ်သက့
ပုါကညီတဖန်တညီန့ၣ်ဟံးတော်မလီဘန်၊ မလဲၣ်ခံအသးလါ ကန့ၣ်ဘန်
တော်မလီလီ၊ မုါကီလံၢ်န့ၣ် လီန့ၣ်ဘန်အဝဲသ့ၣ်တဆိဝဲတဆိလီ၊ ကွါဖိယီ

အတော်မုါလံၢ်ကျိၣ်စုါတဖန်ဒီးအသးစဲဘူးဒီး အတော်မုါလံၢ်န့ၣ်လီ၊ မုါလ
အတော်ကူၣ်တော်ပန်တဖန်တဘန်ကျဲအယိ အဝဲသ့ၣ်အတော်ဖံးတော်မဟးဂါဒီး
အသ့ၣ်ဘန်ဒီးသးဘန်ဒိၣ်မးလီ၊ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်စုါဘန်လီမူလီမာ်န့ၣ်
ဆိကမိၣ်ဝဲလါ အတော်ဘုၣ်တော်တီတဂုါအယိလီ၊ ဘန်ဆန်ကျိၣ်စုါလါမူ
လီမာ်တဖန် တမုါအကစာ်ဒဲးဝဲအစုါဘန်၊ မုါယွါအစုါလီ၊ မုါအဖိၣ်ဃးပုါအဂါ
တဂါအစုါလီ၊ အဝဲမုါဒဲးပုါပဟကွါထွဲတော်လီ၊ ကျိၣ်စုါတဖန်န့ၣ် မုါလ
ကသုဝဲလါယွါအဘီအမုါအဂီဘန်၊ မုါမုါတခီသုဝဲလါအတော်သးကွံစုါအယိ
တဘန်ဘန်ယွါအသးဘန်၊ လါမုါနံၣ်ခံကတော်န့ၣ် ပုါပဟကွါထွဲတော်လ
တအိၣ်ဒီး အကလုာ်တီတဂါဘန်တော်သံကွါအီလီ၊ 1T 225, 226.

တော်သးလီသးကွါလါအါန့ၣ်ခံးတော်ကျဲးစား

မုါကီလံၢ်ဘန်ယိဝဲလါယွါအတော်သးခုကစီၣ်အတော်မဟကဝဲဝဲလါ
ဆါကတီၢ်အခဲအံၤအယိ ကျဲးစားမဟတံၣ်တံၣ်ဒိၣ်မးလီ၊ ဒါန့ၣ်လီ
တော်ဆိကမိၣ်အကမူကမဃ်တရန့ၣ်လီ၊ မုါကီလံၢ်ကဟဲလုးထီၣ်တံၣ်သ့ၣ်အိၣ်
သးအိၣ်ဟ့ၣ်လီတော်အဆုလီ၊ ဖဲပုါလါအလုးထီၣ်ဆုဒ်အံၤတဖန် တံၣ်ထံၣ်
ဘန်လါအတော် အိၣ်မူအပတီၢ်ထီၣ်ထီဝဲဒၣ်လီ၊ ဘန်ဆန်မုါဒဲးတော်တစီတလီ
လီ၊ ပုါလါအထံၣ်ဘန်ပုါပဟကွါအိၣ်မူအပတီၢ်ထီၣ်ထီဒီးလုါမဟပိၣ်ဝဲပုါအခံ
န့ၣ်လီ၊ တော်ဆါကတီၢ်ခဲအံၤ မုါတော်သမံသမိးပုါလါ တော်မုါတော်တီအကတီၢ်အယိ
ပကဘန်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံးအီဂုါဂုါဘန်ဘန်လီ၊ ပမုါသ့ၣ်ညါနီၣ်ကီၢ်တော်န့ၣ်
ဒ်သီးပုါပဟကွါန့ၣ် ပတလုါမလသကီးဒီးပုါပဟဘန်၊ လခံအဝဲသ့ၣ်အသး
သဟီၣ်န့ၣ် ကလီၤစာ်ဝဲလီ၊

ပုါတနီနီဒ်သီးကမန့ၣ်ဘန်စုါန့ၣ် ကျဲးစားဃုကျဲအမံၤမံၤအဘိဘိလီ၊
ဒီးပုါအဂါစုါကီးတုါမုါထံၣ်တော်တဖန်ဒီးလုါမဒီးဝဲလီ၊ မုါလါခိးကွါလါ
တော်ဆါကတီၢ်လါကဒီးန့ၣ်ဘန်တော်ခွဲးတော်ယာ်လါစုါကဟဲန့ၣ်အယိ သးသမူ
အကျဲဘန်လီမာ်ဝဲဒၣ်လီ၊ သးပုါနီၣ်ကွံၣ်ယွါအတော်မလီၢ်ဒီးဃုထဲကျိၣ်စုါ

ကန့်အကိလီ. ပုသုတ်တဖန်ကဘဉ်ကွဲဆာ်မဲဒီးတော်လုပစီလာခံကတော် နှံလီ.

မုန်ကီလင်ကွဲဆာ်ဒီးဃုမဟးဂီအဝဲသုဉ်အသးသမူအဃိဒီး လီယျာဒိဉ်မးလီ. ပုကညီသုဉ်တဖန်ကျးစားမကွဲတော်မအိဉ်မအီလာ ကျဲအဘိဘိဒီး အဘျီအါအါလီ. မုန်အတော်ကုဉ်တော်ဖးကလာထီဉ်ပုထီဉ် အဆာကတီဖဲလဲဉ်နှံ မုန်လာဝဲလီ. ဘဉ်ဆဉ် ဖဲမုန်လာတော်အခါ အဝဲသုဉ် အတော်မုန်လာနှံ လီယျာဝဲခဲလာလီ. တော်ကဲထီဉ်ဒ်သိးအံ မသဘဉ်ဘုဉ် ပုတော်ဆိကမိဉ်လီ. ဖဲအဝဲသုဉ် ကဘဉ်ကျးစားမတော်လာဉ်ဂီလာဉ်ဘါ အခါနှံ အဝဲသုဉ်ပတ်ဖိုင်တော်ဆိတ်ပွားဒီးဂဲလိဉ်ကွဲတော်ပွားတော်ကလံလီ. ဒီးအတော်ဖဲတော်မသုဉ်တဖန်ဟးဂီဝဲလီ.

သးလာအလဲကပကွဲတော်တီတော်လီ

ပုကညီအသးမုန်လာတော်အပွားကထီဉ်ဒီးပတ်ဖိုင်တော်ဆိတ်ပွားအတော်ပီး တော်လီအံ ဒုးလဲကပအသးအတော်ဆိကမိဉ်ဒီး ယွအတော်မုန်တော်တီလီ. ဖဲတကီခါထီဉ်ဘဉ်စုဒီးသုဉ်ဟူးသးဂဲလီ. ဘဉ်ဆဉ်တုမုန်အကတော်နှံ ကဲတော်ဟးဂီလီ. တော်လိဉ်ကွဲဂဲတော်ပွားတော်ကလံဒ်သိးအံတဘဉ်ယွ အသးဘဉ်. ယွမုန်ဟ့ဉ်လီတော်ခွဲတော်ယာ်လာပုသုဉ်တဖန်နှံ ပုကီးဂဲဒီး ကသးအိဉ်မဒဉ်တော်လာဟီဉ်ခိဉ်ဒီးပုမယွအတော်တအိဉ်လာဘဉ်လီ. Special Testimonies, Series B, No. 11, pp. 15-19.

မုန်ကီလင်အပျာသကွဲ

ယွအိးထီဉ်ကျဲလာပဒီပုဝဲတဖန်အကီ ဒ်သိးဒီးကသူဘဉ်အစုအကျိဉ် တဖန်လီ. ဖဲနှံမုန်ကီလင်အပုတဖန်နှံလီဒီး လုပစီတော်လာပုကဒီးနှံ ဘဉ်စုအါအါဂီဂီလီ. တော်ကျးစားမုန်အိဉ်ဒီးနှံပျဲဝဲလာကမနှံဘဉ်စုခံစး သာစးလီ. အဃိဒီး အဝဲသုဉ်ပတ်ဖိုင်တော်လုပစီအကျဲဒီးဟ့ဉ်လီသူအကျိဉ်စု

တဖန်လီ. ဖဲနှံတော်ဘျးတော်ဖိုင်တဖျါက့ဝဲနီတမံလာဘဉ်. လာအဝဲအကီ ဒဉ်ဝဲဂု, လာယွအတော်မအကီမုန်ဂု စုအဟဲနှံက့တအိဉ်နီတဘဉ်လာဘဉ်.

လာတော်နှံအဃိ ပုသုဉ်ဝဲသုဉ်စာ သုဉ်နီဉ်ထီဉ်ယွအတော်ဖဲတော်မအဂု တကွဲ. ကျိဉ်စုမုန်အိဉ်ဒီးနှံနှံ နဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်တော်မူအထူအယိဉ်အကျဲသု လီ. တံလီကျဲလီတော်ထူးတော်တီ လာမုဉ်ဘိမုန်အကီတကွဲ. ခရံဉ်တူာ် တော်ဖိုင်လာနဂီ ဒ်သိးနကဒီးနှံတော်လာကပီအကီလီ. လာခရံဉ်အကီ မုန်ဟ့ဉ်ဆာက့တော်မနှုတမံလဲဉ်. 5T 154, 155.

**(၄၆)
တၢ်ဝဲၤလၢ်ကွဲၤတၢ်ဆါတၢ်ပှၤအပိးအလီၤအပှၤကလံၤ**

မ့ၢ်လၢပပျဲသးသမူတဖၣ်ဘၣ်တၢ်လုပစီအဃိ မ့ၢ်ကီၤလၢ်မၤဟးဂီၤ သးသမူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလၢ်ဒ်သိးဟဲဆူ ကစၢ်ခရံၣ်အအိၣ်အသိး ဟဲစ့ၢ်ကိးဆူပှၤကညီတဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ဒီးလုပစီဝဲလၢတၢ်သးလီၤသးကွဲၤ အဂ့ၢ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးပှၤကညီတဖၣ် ကအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အသး ဒ်သိးဒီးကကျဲးစးမၤကွၢ်တၢ်, မ့ၢ်မၤကွၢ်ဝဲန့ၣ်ဒီးကဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဝဲအဘျးအဖိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ကီၤလၢ်လီၤအိၣ်ဒ်ဒီး ပှၤကညီ တဖၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲမ့ၢ်ကီၤလၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လီၤ.

ပှၤကညီတဖၣ်အဲၣ်ဒီးပှၤတၢ်လၢတၢ်အပှၤဘၣ်ကတၢ်လၢအဂီၢ်ဒီး ဆါက့ၤတၢ်လၢအပှၤအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤအသးန့ၣ်လီၤဒ်န့ၣ်ဒီး အကျဲန့ၣ် လဲၤကမၣ်အသးလီၤ. ကျဲတဖၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်လူၤပိၣ်ဝဲန့ၣ် ဘၣ်တဘၣ်ကမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဟတၢ်ပြဲးအတၢ်ဘျုးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တလီၤဒီးယွၤအတၢ်သိၣ် တၢ်သီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အဒိပုၢ်ဝဲတရၢဒ်လဲၣ်တတူၢ်လိာ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂ့ၢ် ဘၣ်. ထံၣ်ဝဲလၢ ပှၤတဂၤအံၤမ့ၢ်ပှၤအဲၣ်လီၤဒ်အသးလီၤ. အဃိတၢ်စိ တၢ်ကမီၤလၢ ကဘၣ်သ့ဝဲလၢယွၤအဂီၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်လၢအတအိၣ်ဒီး အလၢကပီၤလီၤ. ဒ်သိးနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ဒီးန့ၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤပှၤလၢ အလီၤတၢ် ဝဲတၢ်လၢတၢ်ဆါတၢ်ပှၤတဂၤအစုပှၤဒီး ဘၣ်တဘၣ်နဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့အအ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်န့ၣ်မ့ၢ်ခရံၣ်ဖိတဂၤနတကြားမၤတၢ်ဒ်န့ၣ်နီတစဲးဘၣ်.

ပှၤမ့ၢ်လၢ်လၢတၢ်အပှၤကထီၣ်ဒီးအိၣ်ခိးတၢ်ပှၤတၢ်ကလံၤတဖၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အိၣ်ဒ်သိး ကတူၢ်ဆါတၢ်လုပစီကန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒ်သိးဒီး ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ခိးတၢ်ဆါကတီၢ်လၢ ကဆါတၢ်ပှၤတၢ်လီၤ. တၢ်ကမူၤ ကမၣ်အိၣ်လံတမံၤမံၤလဲၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်ဆၣ် တပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဘၣ်. တၢ်အံၤ

မ့ၢ်တၢ်တမံၤ လၢပှၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်အိၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒီး တၢ်မၤကွၢ်ပှၤကညီလၢကျဲလၢကပိာ်ဝဲဒ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်မၤကွၢ်အံၤအဃိ ပှၤကညီအသကဲာ်ပဝးဆီတလဲအသးလီၤ. ယွၤမ့ၢ်ပျဲပှၤလၢ အိၣ်ခိး တၢ်ဆါကတီၢ်ဒီး လိာ်ကွဲၤတၢ်ပှၤတၢ်ကလံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ပျဲပှၤကွဲၣ် တၢ်မူအထူအယိာ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. ယွၤအဲၣ်ဘၣ်အပှၤဂီၢ်မ့ၢ်လီၤ. ပှၤလၢ ဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယွၤအဲၣ်အိၣ်လီၤ. ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒိကန့ၣ် ယွၤအတၢ်မၤလိတဖၣ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်လၢတကဲထီၣ် ကဲထီၣ်ဘၣ်ကအိၣ်ဝဲဒ်တကီၢ်ခါ. ဘၣ်ဆၣ်လၢခံက့ၤန့ၣ်ယွၤကဟ့ၣ်က့ၤ အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် ကဟီထီၣ်ကွဲၣ် တၢ်အဲၣ်ခရံၣ်အသးလီၤ. မ့ၢ်ပှၤလၢအခွဲသိၣ်ခွဲပျီသးလၢ အဘၣ်အဘၣ်သီ တဖၣ်န့ၣ် ယွၤအသးစီဆံၣ်ကပာ်တၢ်လၢအပူၤလီၤ. 4T 616-618.

တၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စုခိၣ်ဖးတဖၣ်အဂ့ၢ်

ပတၢ်တၢ်သမံသမိးပှၤ ဖဲတၢ်သးကညီၤအဆါကတီၢ်အံၤလီၤ. မ့ၢ်ကီၤလၢ်တုထီၣ်ကျဲလၢ အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤဒီး တၢ်ဟ့ၣ်စုခိၣ်ဖး တဖၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤဆိကမိၣ်ဝဲလၢ အတၢ်ကူၣ်တၢ်ပာ်အတၢ်ကျဲးစးတဖၣ် ဂ့ၤဒီးလီၤကမၢကမၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်အသိး အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအါထီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်မံသးမံလၢ အတၢ်ဃုကွၢ်ဒီး ထံၣ်န့ၣ်တၢ်လၢ အတၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွဲၣ်ဒ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကြားသ့ၣ်ညါဝဲဒ်လၢ တၢ်လၢအပာ်ဖိၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် ယွၤမၤပြဲပြဲကွဲၣ်သ့ၣ်ညီကဒ်လီၤ. Special Testimonies, Series B, No. 17, p. 6.

တၢ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်ကဒံကဒါတဖၣ်

ပှၤအိၣ်ဝဲအါဂၤလၢဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ် ဒ်သိးတၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ကီၤလၢ်တဒီ ဟ့ၣ်ဒါန့ၣ်လီၤ

သးလၢတၢ်ဆါကမိၣ်ကမၣ်ကဒံကဒါလီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ်ဒၢန့ၣ်ကမၣ် တၢ်ဆါကမိၣ်လၢပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်အသးပူၤ ဒံသိးတၢ်တၢ်စ့အသိးလီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်ပုၤအိၣ်ဝဲခံၤလၢ ကဟ့ၣ်လီၤပာ်အစ့လၢအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အဂီၢ် ဒီးအဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် ကဒီးန့ၢ်က့ၤတၢ်အါန့ၢ်အလီၤလီၤ. အယံၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ထုးထီၣ်က့ၤအစ့လၢတၢ်မၤဘျုးအပူၤ ဒီးပွၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလီၤ. တၢ်အံၤတဖၣ်တၢ်ကဲထီၣ်ကဲထီၤလၢယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂီၢ်ဘၣ်.

ဘၣ်တဘၣ်ပုၤတဂၤအကျိၣ်အစ့မ့ၢ်လဲၤလၢအဂ့ၢ်အဝီၤဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ အါထီၣ်န့ၣ် ကမၤကဒီးဝဲဆူညါဆူညါလီၤ. ဒီးအဝဲကမၤကဒီးဝဲလၢ တၢ်စ့လီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ, စံာ်ဇိၤပဲၤဇိၤဒီးတၢ်ခူၣ်ထူ ခူၣ်စ့အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်ကူၣ်န့ၣ် လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်မးလီၤ. စ့လၢကဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူ ယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အဒၢးအပူၤန့ၣ် တဟဲန့ၣ်လၢဘၣ်. မ့ၢ်တခါ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ထုးထီၣ်က့ၤဝဲအဝဲသ့ၣ်အစ့ ဒီးဘျုးလီၤဝဲလၢ တၢ်ဆါတၢ်ပွၤဒံသိးကမၤန့ၢ်အါထီၣ်အါထီၣ်ဝဲလီၤ. မၤတၢ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤ အတၢ်ဆါတၢ်ပွၤလီၤ. ပုၤတဖၣ်လၢအသးကွံၤစ့ဒိၣ်ဒီးပံာ်သံ ကီၤသံ လၢ ယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ်စ့တဘး ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ် လီၤကီၤက့ၤဝဲဒၣ်မးလီၤ. Special Testimonies, Series B, No. 17, p. 8.

တၢ်လိာ်ကွဲၤတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤလၢသရၣ်ကွဲၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဖၣ်မၤအိၣ်

တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ လၢပဂီၢ်ကလၢာ်လီၤ. တၢ်စံာ်တဲၤတဲ လီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အစိၤကတၢ်အဂ့ၢ်အံၤ တကြးထဲပစံာ်တဲၤတဲလီၤ လၢစီၢ်နီၤခိၣ်လၢဘၣ်. ပကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ပတၢ်သကဲးပဝာ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. သမံသမိးကွၢ်က့ၤပတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်တိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. ဒံန့ၢ်န့ၣ်ဒၣ်ကလူးတဂၤလၢ တၢ်သးစ့ကစီၣ်ဒီးဝဲဖျိၣ်ပုၤကိးသကြီထီၣ်

တၢ်တဂၤအသိး သးအိၣ်ဒီးတၢ်ခူၣ်ထူခူၣ်စ့အပူၤအဂ့ၢ်တဂ့ၤ. မၤယါဃုာ်နသးဒီး တၢ်ပွၤတၢ်ဆါဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အဂ့ၢ်တဂ့ၤ. နမ့ၢ်မၤဒံန့ၣ်ဒီး တၢ်မၤလၢအစီဆုံ ကတၢ်လၢအိၣ်လၢနစ့ပူၤန့ၣ် တမ့ၢ်နမၤအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးကသ့လၢဘၣ်. ပုၤကညီအသးသမူသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်လၢတၢ်မူအပူၤလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်မူအထူ အယိာ်အဂ့ၢ်န့ၣ် နမၤယါဃုာ်အီၤတသ့ဘၣ်.

ဒီးခဲအံၤတၢ်လၢနမၤအီၤန့ၣ် မ့ၢ်အကဲဒံန့ၣ်လီၤ. နမၤတၢ်လၢ တၢ်သးစ့ ကစီၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် နတၢ်သးအိၣ်တတုၤလီၤတီၤလီၤလၢ ယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ အဂီၢ်ဒံးဘၣ်. နတၢ်သးလီၤသးကွံၤစ့အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒံးလီၤ. တၢ်ပွၤတၢ်ဆါဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤန့ၣ် နစံးလၢအဘျုးအဖျိၣ်ဒီးစ့ဟဲန့ၣ်ညီမးလီၤ. ဒီးနကီၢ်ကး ခဲအံၤခဲအံၤလၢတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒံန့ၢ်သရၣ်ပာ်စ့တဂၤ နမူဒါအိၣ်လၢနကဘၣ် ထုးက့ၤတၢ်က့ၤသးသမူတဖၣ်အလီၤ, နစံးကတီၤဒၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပွၤဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်အဂ့ၢ်တလီၤလီၤတလီၤလီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် နကစၢ်ဒီး နဟံာ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အိၣ်ယွၤအတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ကတီၤဒုးယံၤထီၣ်န့ၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးယွၤအတီၢ်အမုၢ်လီၤ. ဒီးနကစၢ်ဒၣ်နဲဖျါလၢ နယံၤဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

နတၢ်ကလုာ်ကတီၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်အခံ ဒံသိးကလီၤဆူရၣ်ပူၤလီၤ. နစံးနဲ, လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျိၣ်ကိာ်ဖိအပူၤ သုကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အါထီၣ်ခံစး, သုမ့ၢ်ပွၤဆါဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးနစံးဃုာ်နဲသုစ့မ့ၢ်အါထီၣ်ဒီး သုကမၤဘၣ်ယွၤအတၢ်အါန့ၢ်အံၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဒုးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ကမၣ်ကျဲလီၤ.

အိၣ်ယံၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးကွံၤသတံာ်သဘျုးတက့ၢ်

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ကဘၣ်အိၣ်ယံၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထုးဃာလီၤ. ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဆဲးကျိၤသးဒီးကစၢ်ယွၤလၢပုၤကမျၢၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ. ကဘၣ်ကဲဒံက့ၤတဲာ်ဘၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်အံၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဖၣ်

ကဘဉ်မၤတဲာ်ကွဲတၢ်လၢအဒုးယံၤအီၤဒီး ကစၢ်ယွၤခဲလၢာ်တဖဉ်လီၤ. ဒ်အမ့ၢ်ဝဲခရံာ်အပွၤမၤတၢ်တကၢအသိး, အသးကဘဉ်လီၤကံာ်ခရံာ်, ဒီးတၢ်ကလုာ် ကတိၤတဖဉ်, အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ် ကဘဉ်လီၤကံာ်ဝဲဒီးခရံာ်လီၤ. ခရံာ်အဲဒ်ဒီးလၢ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်သရဉ်တဖဉ် ကမၤလိပုၤဂၤလၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ ယွၤကလုာ်ကထါလၢတၢ်ကူဉ်သ့လီၤ. အတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတဖဉ်န့ၣ် ကဘဉ် အိဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ်အသ့တပာ်ထီဉ်တၢ်ဃာတၢ်စုဉ် နးနးကလဲာ်လၢပုၤဂၤအလီၤတဂ့ၤ. တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်သရဉ်အမူဒါ မ့ၢ်ကမၤတၢ်ဂ့ၤလၢ ပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. 5T 530, 531.

တၢ်လိာ်ကွဲတၢ်လိာ်အပွၤလၢအဘူးဒီးပတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်

ယဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်ကစီဉ်လၢယကဟ့ၣ်ပလီၤယဒီးပုၤဝဲတဖဉ်လီၤ.

တၢ်ကစီဉ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်လိာ်အိဉ်ဝဲလၢပတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အကိၢ်ကပၤတတီၤလီၤ. ဒီးဒီးပုၤဝဲအိဉ်ဝဲတနီၤအဲဒ်ဒီးဆါလီၤအီၤဒီး ဂဲလိာ်ကွဲအပွၤအကလံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပကဟ့ၣ်ပလီၤသ့မၤတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအခါန့ၣ် မၤအီၤလၢတၢ်သ့တီသးတီ တက့ၢ်. ဃုတၢ်န့ၣ်ဘျးလၢသ့ဂီၢ်ဒုဉ်သ့ဝဲတဂ့ၤ. တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျးလၢ ပကတဖဉ်ကဘဉ်လူၤပိာ်ထွဲမၤယုၤအီၤန့ၣ် ပကဘဉ်သိဉ်လိကိၢ်ဖိတဖဉ်စ့ၢ်ကိး လီၤ. ပုၤလၢအသးအိဉ်တၢ်သိဉ်လိမၤယုၤတဖဉ်န့ၣ် ကဘဉ်သ့ညါန့ၣ်ပာ် ဝဲဒုဉ်လီၤ. ကိၢ်ဖိတဖဉ်မၤသ့တကဲထီဉ်ပုၤလၢ ဃုမၤဘျးလီၤက့ၤဒုဉ်ဝဲအသးဒီး သးပုၤနီဉ်ခရံာ်ဖိအလုာ်အလၢတဂ့ၤ. သ့အတထီဒါပုၤခရံာ်ဖိအသကဲာ်ပဝး တဂ့ၤ.

ပဝဲသ့တဖဉ်အံၤ ကိးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်န့ၣ်ပကွဲးလီၤက့ၤပတၢ်စံာ်စီၤတဲာ်စီၤ ဒုဉ်ဝဲလီၤ. လၢတၢ်ဆါတၢ်ပွၤကိးမံၤဒဲးအပူၤ မ်ပကအိဉ်ဒီး တၢ်သ့တီသးဆုံ ကိးနီၢ်ဂၤဒဲးတက့ၢ်. သကဲာ်ပဝးလၢတစီတဆုံဘဉ်တဖဉ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီဉ်အီၤတဂ့ၤ. ကကဲထီဉ်တၢ်လီၤဃံၤလၢ ဒီပုၤဝဲသ့တဖဉ်အမဲာ်ညါဒီး အဝဲသ့အသး ကဟးဂီၤဝဲဘဉ်ဖုးလီၤ. ဒီးယွၤတအဲဒ်ဘဉ်ဝဲလၢသကဲာ်ပဝးဒ်န့ၣ်ဘဉ်.

ဒ်သိးပကသ့ညါထီဉ်ကိၢ်အံၤအဂီၢ် တၢ်လီၤတတီၤအံၤ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဘဉ်သိဉ်လၢာ်ဘျဉ် လၢာ်စ့နးမးလီၤ. ပုၤလၢတအဲဒ်ဒီးဃုတၢ်မၤန့ၣ်ဘျးလီၤက့ၤသးဒုဉ်ဝဲန့ၣ် ကအိဉ်ဒီးတၢ်သ့ညါဘျးသးဘျးလီၤ. ဒီးတဆါလီၤတၢ်လီၤလၢ အိဉ်ဘူးဒီး ကိၢ်တဖဉ်လၢအပွၤဒိဉ်အါတလၢအခါဘဉ်. ဘဉ်မၤန့ၣ်လဲာ်ပုၤတနီၤနီၤအဲဒ်ဒီး အိဉ်ဘူးဒီးကိၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢလၢလၢ အဲဒ်ဒီးအိဉ်ဘူးဒီးကိၢ်န့ၣ် မ်အသ့တလိာ်ကွဲတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤလၢ ဟီဉ်ခိဉ်အလီၤအဂ့ၢ်တဂ့ၤ. ပုၤလၢ လိာ်ကွဲတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤလၢ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲန့ၣ် အိဉ်ဘူးဒီးကိၢ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ လၢအဝဲသ့ညါအဃိ တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဆိဉ်ဝါတကဲထီဉ်ဘဉ်, ကဲထီဉ်ဝဲတၢ်ဆိဉ်အာခီ လီၤ.

သ့ညါနီဉ်ထီဉ်လၢပကဘဉ်ဆါထာ်လၢယွၤအတၢ်စံာ်ညါအမဲာ်ညါန့ၣ် တက့ၢ်. တၢ်လၢပမၤအီၤတမံၤလၢလၢ လၢကကဲဘျးဒုဉ်ထဲလၢပဂီၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤမၤနီဉ်မၤဃါဃာ်ခဲလၢာ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဒီးဒီးပုၤဝဲခဲလၢာ်သ့ညါဧာ မ်ပကပာ်ကွဲတၢ်မၤန့ၣ်စ့ အတၢ်ဆါတၢ်ပွၤလၢတဘဉ်ကျဲဘဉ်ကပူၤတဖဉ်တက့ၢ်. ပုၤတဂၤဂၤ မ့ၢ်သ့ညါဒုဉ်ထဲကမၤဘျးလီၤက့ၤအသးန့ၣ် ဒုးအိဉ်အီၤလၢ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ကရၢာ်ကပာ်, ကိၢ်ကပၤတဂ့ၤ. မ်ပကဆီတလဲသကိးပသးလၢ အအဲဒ်ဒီးဒိဉ်စီဒိဉ်ကမီၤလၢပုၤဂၤအဖီခိဉ်ဒီးအဲဒ်တလၢစ့တဖဉ်ဆူ နီၢ်သး အတၢ်သ့ညါအကျဲတက့ၢ်. မ်ကကကျဲးစးသကိးအဂ့ၤကတၢ်တက့ၢ်. ဒ်သိးပကဒီးန့ၣ်ယွၤအတၢ်ဘဉ်အသးအဂီၢ် ပကဘဉ်ဆီတလဲကွဲပတၢ်ဆိကမိဉ် လီၤ. Letter 72, 1909.

တၢ်လုပစီပုၤဘဉ်ဃးတၢ်တၢ်စု

တၢ်လုပစီဘဉ်ဃးတၢ်တၢ်ကျိဉ်တၢ်စုအိဉ်ဝဲတမံၤဒဲးလီၤ. ပုၤသးစၢ် တဂၤတၢ်န့ၣ်ရံာ်ထူတဖျါလီၤ. လၢခံကဲက့ၤဒဲးလဲဉ်. အန့ၣ်ရံာ်န့ၣ်မ့ၢ်ထူ အတီလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျိဉ်လၢအလီၤခဲန့ၣ် အိဉ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤလီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လုပစီအပျံၤသကိၢ်တမံၤလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ဘဉ်န့ၣ်ရံာ်ထူ

တဖျၢၣ်လံအဃိ အဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်ဝဲအသီတဘျီကဒီးလီၤ. ပုၤသးစၢ်အံၤ မ့ၢ်မ့ၢ်
ယဖိခွါအဃိ ယန့ၢ်လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်န့ၢ်ရံၣ်ထူအလီၤန့ၢ် မ့ၢ်သံကွံာ်ခီ
ကဂ့ၤဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်ပုၤသးစၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါဂၤဒီးလီၤ. ဖဲအဒုးနဲၣ်ဝဲ
အန့ၢ်ရံၣ်ထူလၢအတၢ်န့ၢ်ဝဲန့ၢ်ဒီး ပုၤသးစၢ်အဂၤတဖၣ်အဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်တဂၤဝံၤ
တဂၤ တဂၤဝံၤတဂၤလီၤ. အကတၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံာ်
သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ် မ့ၢ်ကဘၣ်လိာ်ကွဲၤတၢ်လုပစီဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. MS 1, 1890.

-o-

**(၄၇)
တၢ်မၤလၢအတအိၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ကုၣ်သ့**

ဖဲတၢ်လီၤပုၤကိးအီၤလၢ့ၣ်ကိး(စ)(San Jose) ယလဲၤထီၣ်သကိး
သ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်အတၢ်ထံၣ်လိာ်သးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ. ဒီးယဒီးန့ၢ်ဘၣ်
တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢယကစံးကတိၤတၢ်လီၤ. ဒီးယန့ၢ်ဟူဘၣ်စ့ၢ်ကိး
တၢ်ကစီၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ကစီၣ်လီၤဆီမ့ၢ်ဝဲဒၣ် ပုၤမ့ၢ်ဘျာ
လီၤစ့ၢ်လၢတၢ်ခူၣ်ထူခူၣ်စ့ၢ်အပူၤ ဒီးလၢလ့ၣ်မ့ၢ်အူသးသမူအစ့ၢ်ကီၤန့ၢ်
အဘျူးကအိၣ်ဝဲန့ၢ်န့ၢ်ကလဲာ်လီၤ. ဒီးဒီပုၤဝဲၣ်တဖၣ် န့ၢ်ဝဲသပုၤတၢ်လၢ
ကဒီးန့ၢ်ကျိၣ်စ့ၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢ မ့ၢ်လၢပဘျာလီၤစ့ၢ်အဃိ
စ့ၢ်လၢအအါထီၣ်မ့ၢ်ဟဲန့ၢ်လီၤန့ၢ် ပကမၤဘၣ်ယွၤအတၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အလီၤလီၤ.

ဖဲန့ၢ်ပုၤအဂၤအိၣ်ဝဲဒီး အိၣ်ခိးကွၢ်ယတၢ်စံးဆၢဒီး အိၣ်ခိးဒိကန့ၢ်ဝဲ
မ့ၢ်ယကစံးဆၢတၢ်ဒိလဲၣ်လီၤ. ဒီးယစံးဆၢအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤဒ်အံၤ
တဖၣ် ပတန့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်ကန့ၢ်အဘျူးစဲယဲၤတန့ၢ်လဲၣ်န့ၢ်
သ့စ့ၢ်ကိးသုတသ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ. ယစံးအဝဲသ့ၣ်, ဘၣ်ဆၣ်သ့မ့ၢ်ဟဲဖျိၣ်တၢ်လၢ
မူခိၣ်န့ၢ် တၢ်သ့ၣ်မံသးမံကအိၣ်ဝဲသပုၤတၢ်လီၤ. အဃိဒီးတၢ်မၤလၢတလီၤ
တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤ မံပုၤသုတမၤတဂ့ၤ, ဒီးပၢ်ကတၢ်သုတၢ်ဆိကမိၣ်ခဲအံၤ
တက့ၢ်လီၤ.

ဒီးလၢမုၢ်နၢယထံၣ်က့ၤယွၤဒုးထံၣ်ယၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤလီၤ.
မ့ၢ်လၢခရံၣ်ကဟဲက့ၤလီၤဘျူးထီၣ်လံအဃိ ကျိၣ်စ့ၢ်လၢအအိၣ်တဖၣ် တကြား
ပုၤဘျာလီၤလၢတၢ်ခူၣ်ထူခူၣ်စ့ၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်မၤဘၣ်ဒီးန့ၢ်ဒီး
လီၤကံလၢပုၤန့ၢ်လီၤယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ ဆိၣ်ဝါတၢ်လၢပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ်
န့ၢ်လီၤ. ယကဖးဒုးန့ၢ်ဟူ သုလၢယကွဲးန့ၢ်ဘၣ်ယဒီပုၤဝဲၣ်တဂၤအလံာ်လီၤ.

ဆၣ်ကိး(စ)(San Jose) ကၢ်လံာ်ဖိနံယါ
ယုၤလဲၤ ၂ သီ, ၁၉၀၅

ဒီပုၤဝဲဇာ,

နပၤဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဘျာၤလီၤစ့အဂ့ၢ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်တၢ်ဘျာၤလီၤစ့တၢ်ညှုၣ်ထူၣ်ညှုၣ်စ့အဂီၢ်လီၤ. ဒီးနနၢ်သပုၤကတၢ်လၢနကန့ၢ်ဘၣ်အဘျူးအဖျိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးနထံၣ်လၢနကမၤဘၣ်ယွၤအတၢ်အါန့ၢ်အလီၢ်လီၤ.

ယွၤဒုးန့ၢ်ယၤဒ်အံၤလီၤ. ပုၤဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒ်သိးကဘျာၤလီၤစ့တၢ်ညှုၣ်ထူၣ်ညှုၣ်စ့အမူးလီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်အတၢ်ကူၣ်ဒီးစ့လၢပကမၤယွၤအတၢ်ဖံး တၢ်မၤအဂီၢ်တဖၣ် ကဲထီၣ်ဝဲစ့အသံလီၤ. မ့ၢ်တၢ်မၤကလီၤယွၤအစ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးစံးယဲဒ်အံၤလီၤ. တၢ်အံၤလၢမုၢ်နံၤခံကတၢ်န့ၢ် မ့ၢ်မုၢ်ကီၤလံာ်အပျံၤသကွၢ်တဘိလီၤ. စ့လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤဒုးပၤကွၢ်ထွဲအီၤတဖၣ်န့ၢ် တသ့ဘၣ်ဝဲလၢသးသမူကန့ၢ်အကျဲဘၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤဆူၣ်ဂီၤပါဂီၤဝဲဒၣ်လီၤ. လၢတၢ်တလီၤတံာ်ဘၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်လၢပုၤဘျာၤလီၤကျိၣ်စ့တဖၣ်အဃိ ယွၤအတၢ်မၤဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးဝဲဒီၣ်နးမးလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိတၢ်ကဲအသးဒ်န့ၢ်လဲၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမံၤလီၤ.

ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံၤ လၢ ပုၤဂဲၤလိာ်ကွံၤတၢ်ပွၤတၢ်ကလံၤအဂ့ၢ်န့ၢ် ယဟ့ၣ်ပလီၢ်ဘၣ်သ့တဲာ်တဲာ်လီၤ. ယစံးတ့ၢ်သ့လၢသ့ကဘျာၤလီၤသ့စ့တဖၣ်လၢ တၢ်ညှုၣ်ထူၣ်ညှုၣ်စ့အဒိၣ်ကတၢ်တခါလီၤ.

အခိၣ်ပညီမ့ၢ်မူခိၣ်အဘိအမုၢ်န့ၢ် လီၤကံၤဒီးတၢ်မျၢ်ပလဲလၢ ဘၣ်တၢ်ပာ်ညှုၣ်ထူၣ်ထီၣ်အီၤလၢစံာ်ပျီပူၤလီၤ. ပုၤတဂၤလၢအထံၣ်န့ၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဂၤန့ၢ်ဘျာၤလီၤက့ၤဝဲဃဲဒီးက့ၤက့ၤဆူအဟံၣ်, တၢ်လၢအိၣ်ဒီးအီၤခဲလၢာ်ဆါလီၤကွံာ်ဝဲလီၤ. ဒီးပွၤက့ၤစံာ်လီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ယမ့ၢ်ဘျာၤလီၤယကျိၣ်ယစ့တဖၣ်လၢ ယွၤအထူအစ့အပူၤန့ၢ်ယကဒီးန့ၢ်က့ၤအဘျူးအဖျိၣ်သပုၤတၢ်လီၤ. ဒီကန့ၢ်ယကလုာ်ထံထံဆးဆးဒီးအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၢ်တက့ၢ်. မ်သုသးကပွဲၤဒီးတၢ်အိၣ်အဝံာ်အဆၢဒီးသ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်တက့ၢ်.

မၤကဒီးတစုမူခိၣ်ဘိမုၢ်န့ၢ် လီၤကံၤဒီးပုၤလၢအဟးဃုပုၤတၢ်မျၢ်ပလဲလီၤ. ဖဲအဝဲထံၣ်န့ၢ်တၢ်မျၢ်ပလဲလုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ဒီးဆါလီၤကွံာ်တၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးအီၤဒီးလဲၤပွၤတၢ်မျၢ်ပလဲတဖျၢၣ်လၢထံၣ်ပာ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.

ယဒီပုၤဝဲဒ်ဇာ, မ့ၢ်နကဘျာၤလီၤနစ့လၢ တၢ်မျၢ်ပလဲအလုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ကတၢ်တဖျၢၣ်အဂီၢ်ဇါ. တၢ်အံၤမ့ၢ်လီၤတံာ်လၢနဂီၢ်လီၤ. နကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ညှုၣ်ထူၣ်အုးသးအုးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယဒီပုၤဝဲဒ်လၢ ယအဲၣ်အီၤတဂၤဇာ, ယွၤအစ့လၢနကဘျာၤလီၤအီၤလၢတၢ်ညှုၣ်ထူၣ်ညှုၣ်စ့အဂီၢ် လၢနအိၣ်န့ၢ်တအိၣ်နီတဘၣ်ဘၣ်.

အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ အကျိၣ်အစ့တဖၣ်ကအါထီၣ်လီၤ. အဃိ စ့လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖၣ် အဲၣ်ဒီးဘျာၤလီၤဝဲဆူဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးလီၤသးကွံၤအပူၤလီၤ. ယသးဘၣ်ဒီဒိၣ်မးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တံၤသကိးဇာ, ဂ့ၤဘၣ်လၢပုၤကညီအမဲာ်တၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဆၣ် လၢခဲကဲတၢ်ညှုၣ်ဟးဂုၢ်သးဟးဂီၤလီၤ.

ယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တဘျီ ပုၤတဂၤအသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်မၤယွၤအတၢ်လီၤ. ဖဲအပူၤကွံာ်စ့ၢ်န့ၢ်န့ၢ် ယအိၣ်လၢ “အီၤစတြဲလယါ” ဒီးတံၤသကိးတဂၤကွဲးန့ၢ်ယလံာ်တဘျီလီၤ. လၢအလံာ်ပူၤန့ၢ် စံးဝဲယပွၤတၢ်ညှုၣ်ထူၣ်ညှုၣ်စ့အပူၤတပူၤလီၤ. ဒီးယကဒီးန့ၢ်ဘၣ်အဘျူးအါအါလီၤစံးဝဲဒၣ် ဒီးစ့လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၢ် ကနီၤလီၤမၤစၢၤယၤစ့ၢ်ကိးလီၤ, စံးဝဲလီၤ. ကွဲးအိၣ်သကိးယလံာ်ခဲအံၤခဲအံၤ ဒီးစံးဝဲတၢ်မုၢ်လၢဂ့ၤမးလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၢ်လီၤ. တယံာ်တမိာ်ဘၣ်န့ၢ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအဘျူးအဖျိၣ်လီၤ, စံးဘၣ်ယၤန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အဘျူးအဖျိၣ်တဒီးန့ၢ်ဝဲဘၣ်. ဘျာၤလီၤပာ်အစ့လၢအကလးတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တလၢထီၣ်ပွၤထီၣ်ဝဲဘၣ်.

တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါအကျါ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တခါလီၤ. ပုၤတနီၤနီၤစံးဘၣ်ယၤမ့ၢ်လၢပဟ့ၣ်သဆၣ်ဘၣ်ပုၤဂၤလၢကဘျာၤလီၤကျိၣ်စ့သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ညှုၣ်ထူၣ်လၢဂ့ၢ်လ့အဃိ ပသးဘၣ်ဒီဒိၣ်မးလီၤ. ခဲအံၤလၢပကျါ ပုၤလၢအတူၢ်လိာ်ဘၣ်စ့လၢပဒီပုၤဝဲဒ်ခွါတဂၤဂ့ၤ, ပဒီပုၤဝဲဒ်မုၢ်တဂၤဂ့ၤအအိၣ်, မ့ၢ်အိၣ်ဒီး

တၢ်မၤလၢအတအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့

၂၇၃

၂၇၄

ဟ့ၣ်ဘၣ်က့ၤအတၢ်လၢ သုတူၢ်လိာ်ဘၣ်လၢကဘျၢလီၤဝဲလၢတၢ်န့ၣ်လၢာ်
န့ၣ်လ့အကီၢ်တက့ၢ်. မူဒါအိၣ်လၢသုကဟ့ၣ်က့ၤအီၤလီၤ.

အဃိဒီးမ့ၢ်သုသုးကျဲၤယွၤအကျိၣ်အစ့ဒ်လဲၣ်. မၤအီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး
တက့ၢ်. ယဟ့ၣ်ပလီၢ်သုလီၤ. မ့ၢ်လၢပဒၢန့ၣ်တၢ်ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အလီၢ်
သတးဒီး အဘျးအဖျိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ် တလီၤသံးဝဲနီတဘျီလၢဘၣ်.

ယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ် သ့ၣ်မံသးမံဒၣ်တၢ်ကဖီကယုၤလီၤ. ပကဘၣ်
ဃုသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်တၢ်အဒိၣ်အယိာ်လၢတၢ်ကွဲးအသးအပူၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်
သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတုၤပထံၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဒီး မံပကဆါလီၤကွံာ်တၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးပုၤ
ဒီးပုၤန့ၢ်ယွၤအတၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်တက့ၢ်. Special Testimonies, Series B,
No. 17, pp. 8-13.

-o-

နီၤဖး (၁၁)

“ကမၢ်” အတၢ်မၤနးမၤဖျိၣ်

“ကမာ” အတိတ်မေးဖွဲ့

- ၄၈. သုကျေအိမ်မုဒ်နစုဟဲနင်လီအသိးတကွာ ----- ၂၇၆
- ၄၉. တိမ်မလီယွအတိတ်ဖိးတိမ်မအသူးအသွာ ----- ၂၈၀
- ၅၀. တိမ်ကွဲထုကဖာမုတမုဒ်ဘဒိးတိမ်ဆိတလဲတိမ်မ ----- ၂၈၃
- ၅၁. မလီကွဲတိမ်အိမ်ဖွဲ့အတိတ်သုာထီတဖာအဒွာကမာ ----- ၂၈၆
- ၅၂. ဟးဆဲးကရတဖာအဒွာကမာ ----- ၂၉၄
- ၅၃. တိမ်သးပုနီဂံထီဒွးထီတိမ်လင်ဘုာလင်စု ----- ၃၀၂
- ၅၄. ဃုာသဖိဆုညါဒိးတိမ်နာ ----- ၃၀၇
- ၅၅. တိမ်ကတိလပုကုာလိင်တိမ်အတိတ်အိမ် ----- ၃၁၁

**(၄၈)
သုကျေအိမ်မုဒ်နစုဟဲနင်လီအသိးတကွာ**

ပုအိမ်ဝဲအါဂလတပာသုာပာသးဒိးအတိတ်သုတိမ်စွဲဘဒိး တပလီ အသးဒိးစုလအဟဲနင်အဂွာဘဒိး. အတိတ်သုတိမ်စွဲတဖာ တသုနာပာဒိးကတိ အသးဘဒိး. လာတိမ်နာအယိ လိင်စုလိင်တိမ်ဒိးအကမာအါဝဲအါထီတိမ်, တုမးလ ကလုာဘကွဲအိမ်လီ. လီအုးလအကမာအပူဒိးဘဒိးနးဘဒိးဖွဲ့ဝဲ ဒိင်မးလီ.

ပုအါဂတသုာနီမယွအတိတ်ဘဒိး. သုာဖုံသးညိ, ပုကပုက, ဒိးသုတိမ်သုစုလအတိတ်သးကတိအဂီလီ. ဖဲတိမ်လိင်ဘဒိးအိမ်လအယွအတိတ်မ ဖဲထံလီကီပုဂု, လာထံဂုကီဂုကီအခါ ကဟုာလီမမတိမ်အစု တအိမ်တုာနီတဘဒိးဘဒိး. တုမုာကွဲလီစရိပတိမ်ဒိး အကမာထီတိမ်လဲနင်လီ. အါနုအနုအဝဲ သုာဂုာဆုာနုယွအတိတ်ဆဲဆဲပုဒဲလဲလီ. မုာလ တိမ်အဲလီသးအါအယိ အိးထီတိမ်အသးဒိးသိးတိမ်လုပစိကနင်လီအဂီလီ. ဒိးလဲနင်ဆုမုာကီလင်အပုံသကွီအပူလီ.

တိမ်လတလိင်သုဘဒိးတဖာနု တကြားပမလင်စုဘဒိး. တကြားလ ပလူပိင်ဟီဒိးအတိတ်သးကွဲအကျဘဒိး. တကြားလ ပဂုာဆုာယွအတိတ် ဆဲဆဲပုတပုဘဒိး. ပလီဘဒိးပသးတကွာ. R & H, Dec. 19, 1893.

ဟံင်ဂုာအတိတ်ကျးစားဒိးတိမ်ကီ သုာကီသး

ဒီပုာဝဲသုာဒါ, တိမ်လအသုကဘဒိးသုာညါအိမ်ဒိးဝဲအါမဲလီ. သုတကျးစားသုကျေအိမ်မုဒ်သုစုဟဲနင်အပတိမ်ဘဒိး. တိမ်ကီသုာကီသး တအိမ်ဝဲစုာဘဒိး. သုဒိးနုာဘဒိးလါလဲအါနင်သကွ သုအိမ်တလတလီဘဒိး. သုမာမုာမဟာသုသးလ တိမ်အိမ်တိမ်အိးဒိးတိမ်သးလီသးကွဲလီ. တဘျီတဒိင်

သုမလောာ်စုလၢ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအပွၤဒိၣ်အါတလၢအခါးတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်သုမလောာ်စုလီၤ. စုလၢအအိၣ်လၢသုထၢၣ်ပူၤန့ၣ် ဟးထီၣ်ဝဲညီညီလီၤ.

ပုၤတၢ်အိၣ်စုအိၣ်တဂၤပာ်အတၢ်အစုတံၣ်တံၣ်ဘၢဘၢန့ၣ် ဂ့ၤဘၣ်ဆၣ် တကြးဘၣ်. နဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်တသုဘၣ်နဂံၢ်နဘါလၢ ကျဲဘၣ်ကျဲလီၤန့ၣ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်အိၣ်လၢနဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကမၣ်အိၣ်လၢနဂီၢ်လီၤ. နတအိၣ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ထွဲနဟံၣ်ဒုၣ်ဃီဒုၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဘၣ်အတၢ်မးဒီးနဖဲးတၢ် မၤတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် နတကျဲးစးမၤနတၢ်မၤသုပုၤတၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ နတၢ် ဆၢကတၢ်ဒီး နဂံၢ်နဘါတဖၣ် နကဘၣ်သုအိၣ်လၢယွၤအဂီၢ်အဂ့ၤကတၢ်န့ၣ် နတဆိကမိၣ်အိၣ်လၢအဂ့ၢ်ဘၣ်.

တဘျီတခီၣ်လၢနတၢ်ဆါတၢ်ပွၤအပူၤ နဒီးန့ၣ်စုအါအါလီၤ. နဒီးန့ၣ်ဘၣ် စုဝံၤဒီးနတဆိကမိၣ်လၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်ကိၤသ့ၣ်ကိၤသး လၢနတၢ်သုတၢ်စွဲ အဂ့ၢ်ဘၣ်. စုလၢနမၤန့ၣ်အိၣ်န့ၣ် နပုၤသုကလိတၢ်ခဲလၢာ်လီၤ. သုမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ကိၤသ့ၣ်ကိၤသးဘၣ်ဒီး ကတဲာ်ကတိၤတၢ်လၢမူခိၣ်ဘီမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် သုကန့ၣ်ဘၣ်ဒုၣ်ထဲဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်နီၣ်ဒီ မိၣ်အမူဒါလီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးယွၤအတၢ်မၤလိာ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိာ်လၢ နဂီၢ်ဒီး မၤယံာ်မၤနီၣ်စဲၤခဲနသးတဂ့ၤ. မ့ၢ်နဟ့ၣ်တၢ်စုဒီးဟံးတၢ်အါအဂ့ၢ်လီၤ.

ပကစၢ်ယုၣ်ရှုးဒုးနဲတၢ်လီၤလးတမံၤလၢ နီၤလီၤဒုးအိၣ်ပုၤ (၅၀၀၀) လၢတၢ်အိၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးသိၣ်လိဝဲဒုၣ်တၢ်မၤလိာ်လၢပုၤကညီကအိၣ်ဝဲဒီးသးလီ တၢ်လီၤ. မၤအပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ် ထာဖျိၣ်က့ၤတၢ်အပျီၣ်အစဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. နအိၣ်ဒီးမူဒါတဖၣ်လၢနလီၤလီၤ. မိၣ်ပုၤသုကပာ်ထဲတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံတမံၤဇိၤလၢ သုတက့ၢ်. တၢ်အဂ့ၢ်အဂၤန့ၣ် မၤထီၣ်သုကမၢ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်နဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်ဇါ. မ့ၢ်နမၤအိၣ်တၢ်တကဲဘၣ်ဇါ. နမ့ၢ်ကဲဒ်န့ၣ်ဒီးနဒီပုၤဝဲတဖၣ်အမူဒါအိၣ်လၢ ကအံၤထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လဲၤအိၣ်တုၤလၢတၢ်လီၤအသီတပူၤပူၤန့ၣ် နဒီပုၤဝဲလၢအိၣ်လၢနယၢၤတဖၣ်ကဘၣ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နဒီးနမၤ မ့ၢ်ဆိကမိၣ် ထီၣ်တၢ်ဒီး အိၣ်လၢတၢ်ဟၢသ့ၣ်ဟၢသးလၢ တၢ်သုတၢ်စွဲအဂ့ၢ်န့ၣ် သုကပူၤဖျဲးဒီး

တၢ်သးဘၣ်ကိၤဘၣ်ခဲလီၤ. နကမၤတၢ်မၤလၢ လါလဲန့ၣ်ဝဲစုဒီးတၢ်မၤလၢ လါလဲန့ၣ်အါစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ကျဲးစးဒီးတၢ်ဟၢသ့ၣ်ဟၢသးမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် လၢတၢ်ဆၢကတၢ်ဖျိၣ်ကိာ်အပူၤ နကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်လီၤ. 2T 431-436.

မူဒါသကဲာ်ပဝးကဲတၢ်ကိၤသ့ၣ်ကိၤသး

ပုၤလၢတူၢ်လိာ်မၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤ ပုၤဖျိၣ်ဖိ တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤ. ဒီးပုၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်သးပဒုၣ်, ဒီးတၢ်ဃာတၢ်စ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်လီၤ. အတၢ်သုစုဒီးစုအဟဲန့ၣ်န့ၣ် မၤနီၣ်မၤဃါဝဲထီၣ်ဘီလီၤ. ဒ်သိးအမူဒါအိၣ်ဝဲအသိး ဟၢအသးလၢ တၢ်ကိးမံၤဒဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒ်သိးကဟ့ၣ်မၤစၢၤဘၣ်ပုၤဖျိၣ်ပုၤယာ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဟၢအသးလီၤ. လူၤပိာ်ထွဲမူဒါသကဲာ်ပဝးလီၤ. 4T 573.

တၢ်မၤလိာ်အဆိ - ညီကွံာ်လီၤနသးတက့ၢ်

ဟံၣ်ဒုၣ်လၢအဖျိၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဂဲၤပျီၣ်ဂဲၤဆုးဒီးအကမူၤကမၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် တသိၣ်သီအဖိအလံၤလၢတၢ်ဟၢသ့ၣ်ဟၢသးအဂ့ၢ် အါအါဘၣ်. ယလဲၤတုၤဆူဟံၣ်ဒုၣ်တဒုၣ်ဒီး ဖိမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် သးလိတနၢ်ယီၢ်ခိၣ် တဖျါလီၤ. မိၢ်ပာ်တဖၣ်လူၤဘၣ်အဖိမုၢ်သ့ၣ်အသးဒီးပုၤန့ၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်အသးပူၤ ပုၤဒီးတၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤလၢအကမၢ်အယီၤလီၤ. ဖိမုၢ်တရၢနာ်ကု သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟၢအသးန့ၣ် တထံၣ်ဘၣ် မိၢ်ပာ်သ့ၣ်တဖၣ်အသ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤဘၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တကတၢ်ဂဲၤဖဲန့ၣ်ဒီးဘၣ်. ဃုအါထီၣ်တၢ်လၢမိၢ်ပာ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် တၢ်လၢသးလီၤဝဲဒဲးလီၤ. ဒုးယိး အါထီၣ်မိၢ်ပာ်အတၢ်ဝဲတၢ်ယိးလီၤ.

ယလဲၤကဒီးဆူဟံၣ်ဒုၣ်အဂၤတဖျါဒီး ထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုတၢ်အူ အတၢ်သု တၢ်စွဲတဖၣ်ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. လၢတၢ်ဒုတၢ်အူတဖၣ်အံၤအယီၤ ကမၢ်ထီၣ်လၢ

အကလးတဖၣ်အကလးလီၤ. မ့ၢ်ပကဘၣ်ပၣ်တၢ်ကမၣ်လၢမတၢ်အလီၤလဲၣ်. မ့ၢ်လၢမိၢ်ပၢ်လၢအလူၤဘၣ်အဖိအသးဒါ. မ့တမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအတၢ်သးကွံ လူၤဘၣ်အသးအဖိခိၣ်ဒါ. ကိးဂၤဒဲးလၢယွၤအမဲၣ်န့ၣ် တၢ်ကမၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကဲတၢ်မၤလီၤလၢပုၤကိးဂၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်တဖၣ် ကိးလီၤက့ၤ အသးလၢခရံၣ်ဖိဘၣ်ဆၣ် တယိးခရံၣ်အထူၣ်စုညါဘၣ်. အဆိကတၢ် တၢ်လၢကဘၣ်သိၣ်လိဝဲလၢခရံၣ်အအိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤသး ဒၣ်ဝဲလီၤ. “တုၤန့ၤတစု ယုၣ်ရှုးစံးဘၣ်ဝဲပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်ဘူးဒီးယၢန့ၣ် ကဘၣ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤအသးဒီး ယိးထီၣ်ထူၣ်စုညါဒီးပိၣ်ထီၣ်ယခံလီၤ. ပမ့ၢ် တလူၤပိၣ်ထွဲခရံၣ်အတၢ်စံးကတိၤဒီးပတမ့ၢ်ခရံၣ်အပျဲၢ်အဘိၣ်ဘၣ်. Sign, March 31, 1887.

-o-

(၄၉)
တၢ်မၤလီၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသးအသ့ၣ်

ဒ်မ့ၢ်အိၣ်ဘူးအန့ၤ ယွၤပၣ်လီၤဒ်ပကအိၣ်ဘူးအီၤအဂီၢ်အသိး နံၤလၢ အအိၣ်တ့ၢ်ဃုန့ၤဃုသီန့ၣ် ပကဘၣ်မၤတၢ်လၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဘါလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်န့ၤ မူဒါလီၤ. နတအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢၤဆၢဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤဘၣ်. နမၤလၢဂံၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးနတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဝံၤနီတမံၤဘၣ်. နၣ်ရံၣ်နံၤသီဒီး နွံတဖၣ် လၢဂံၢ်ကလီဝဲလီၤ. တၢ်လၢနစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤအီၤအမုၢ်ဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ နဒုးန့ၣ်ထီၣ်သကဲးပဝံၣ်အဂ့ၤ ဒီးမၤစၢၤကဖိထီၣ်နဟံၣ်ဒုၣ်ဃီဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. “ပုၤလၢတအံၤထွဲကွံၣ်ထွဲလီၤသးဒီးတအံၤထွဲကွံၣ်ထွဲအဟံၣ်ဒုၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အညိကွံၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်ဒဲးဘးအါန့ၢ်ဒီးပုၤတန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိအတၢ်ကတိၤလီၤ.

ဖဲနတုၤလၢတၢ်လီၢ်တတီၤဒီး မ့ၢ်လၢနတမၤယွၤအတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် အဃိ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသးအသ့ၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲလီၤ. ဒီးနဟံၣ်ဒုၣ်စ့ၢ်ကိး အကမၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ကမၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ကမၢ်လၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ဆၣ် နတဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်. နလဲၤကဒီးဆူတၢ်လီၢ်အသီလီၤ. နတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်နလီၤပုၤလၢ အရူဒီးန့ၤ, ဒီးပုၤအိၣ်လၢနဃၢၤလီၤ. ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်မုၢ်လၢထီၣ်ဘၣ် ယွၤကလုာ်ကထါအမ့ၢ်အတီလၢ ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ် အသကဲၣ်ပဝးလီၤ. ပုၤတဂၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်အကမၢ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တဟ့ၣ်ဝဲဒီး ပဝဲခရံၣ်ဖိခဲလၢဂံၢ်ပုၤတန့ၣ်န့ၢ် ပုၤလၢဘၣ်.

“မၤပုၤဂၤဒ်နဆၢပုၤဂၤမၤန့ၤအသိးတက့ၢ်” တၢ်အံၤအဲၣ်ဒီးစံးတၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢနီၢ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးဂ့ၤပုၤဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်န့ၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နတသ့အီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဘၣ်. နတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢပုၤဒီးန့ၤ ဒ်သိးနကအံၤထွဲ ကွံၣ်ထွဲနဟံၣ်ဒုၣ်လီၤ. မ့ၢ်အလိၣ်လၢ နကဘၣ်ဂဲၤထၢၣ်ဆိဆိလၢ ဆၣ်ဖိ တဖၣ်ကပီၤဒဲးလၢမုၢ်ဂီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ဂဲၤဆၢထၢၣ်တက့ၢ်. မၤတၢ်မၤတက့ၢ်.

မၤဝံၤအိၣ်တၢ်က့ၢ်. မ့ၢ်လၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအယိ နဘၣ်အိၣ်လၢလိၤမံၣ်ခိၣ်အဆၢကတီၢ် တကတီၢ်အိၣ်လိၤ. အကတီၢ်အဂၤန့ၣ် မၤဝံၤက့ၤနတၢ်ဖံးတၢ်မၤချ့ချ့တက့ၢ်. နမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်တမံၣ်ဘၣ်န့ၣ်က့ၤ အိၣ်ဒၣ်ဝဲတၢ်လၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤနကမၢ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဒဲးဘးလၢနကိၢ်တဂ့ၤ. 5T 179, 180.

တၢ်မၤလိၤဃုထံးတထံးအတၢ်ဃု

တၢ်မၤလိၤဃုထံးတထံးတြီၢ်တၢ်ဂုၢ်န့ၢ်ကဲကုၢ်ပုၤကညီဒီး တၢ်ဒုးလၢ အမၤန့ၢ်မၤဃုပုၤဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အဂ့ၢ်လိၤ. တၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ် ဒီးတၢ်ဂုၢ်ဆူၣ် တၢ်စ့ၢ်ကိးတြီၢ်ဝဲလိၤ. မ့ၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်အဆံးကတၢ်လၢ ပတၢ်အိၣ်မူအပူၤတၢ်လၢ အတဂ့ၤန့ၣ် ဒ်သိးပကဟးဆူးအိၣ်အဂီၢ် ယွၤမၤလိၤပုၤဃံးဃံးလိၤ. တၢ်လီ တၢ်ဂ့ၤလၢတၢ်ဆါတၢ်ပူၤန့ၣ် မၤတဂ့ၤ. ဟ့ၣ်က့ၤနကမၢ်လၢအအိၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. ပုၤတၢ်မၤဖိ အဘူးအလဲန့ၣ် ဟ့ၣ်အိၣ်တီတီလိၤလိၤတက့ၢ်. မၤနးမၤဖိပုၤတသ့ လံာ်တဖၣ်တဂ့ၤ. မၤနးမၤဖိပုၤအဂံၢ်စၢ်အဘါစၢ်တဂ့ၤ. မၤန့ၢ်မၤဆါပုၤလၢ အတၢ်အိၣ်မူအပတီၢ်ဖုၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. ကစၢ်ယွၤမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ်လိၤ. PP 309.

မုၢ်ကီၤလံာ်ပၢ်လိၤစၢ်လၢသးသမု အကျဲ

ပုၤကိးဂၤဒဲးကဘၣ်ပၤအတၢ်သ့တၢ်စွဲလိၤ. မံၣ်ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖၣ် လၢအတၢ်သးလိၤသးကွံ အယိ သုအကမၢ်တထီၣ်တဂ့ၤ. ပုၤတဂၤဂၤလၢ အတၢ်သးကွံအယိ အကမၢ်မ့ၢ်ထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်ဘူးလၢမုၢ်ကီၤလံာ်အစၢ်လံ န့ၣ်လိၤ. CE 67.

သးလိၤဘျါလၢတၢ်န့ၢ်စ့ၤအယိ

ဒီပုၤဝဲလၢယအဲၣ်အိၣ်, ယန့ၢ်ဟူဘၣ်လၢနသးလိၤဘျါဒီးနဒ့ၣ်နကမၢ်တဖၣ်အယိ ယသး ဘၣ်ဒိမးလိၤ. ယသ့ၣ်ညါပုၤဒ်သိးန့ၢ်အိၣ်အါဂၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒီးကျိၣ်စ့န့ၣ်လိၤ.

“တၢ်သ့ၣ်ကံးသးလိၤလၢအလီၤဘၣ်န့ၢ်ခဲအံၤ ယွၤတအဲၣ်ဒီးဘၣ်. နမ့ၢ်ပုၤလၢအဒ့ၣ်ကမၢ်အိၣ်တဂၤလိၤ. ဒ်သိးယွၤအလၢကဝီၤဒီးအတၢ်အဲၣ် ကအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ် ဒီးတၢ်ကမၤမုၢ်ထီၣ်က့ၤနသးအဂီၢ် ယွၤကဆုၤလိၤန့ၢ်န့ၢ် သးမုၢ်စိဆ့ၣ်လိၤ. ယွၤအိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိၤလၢနကိၢ် ဒ်သိးဒီးနကမၤလိၤန့ၢ်ပၢ် နသးအဂီၢ်လိၤ. နတဘၣ်မၤကီၢ်မၤခဲနသးလၢ တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်စ့တဖၣ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်လၢနဒ့ၣ်ကမၢ်ထီၣ် ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ယွၤကဒံကဒါအယိ နသးဘၣ်ကိၢ် ဘၣ်ဂီၤဝဲလိၤ. ထဲဒၣ်နဆိကမိၣ်ထီၣ်ဒီး ကဲတၢ်သးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢနလိၤ. မၤစ့ၤလိၤနတၢ်သ့တၢ်စွဲတက့ၢ်. တၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤပုၤက့ၤလၢ နသကဲၣ်ပဝးတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်လၢနကသ့အိၣ်တဖၣ် မံၣ်သ့အတအါန့ၢ်ဒဲးစ့လၢ အဟဲန့ၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ. ကျဲးစးထီၣ်ဒီးတယၢ်နသးတက့ၢ်. Letter 48, 1888.

တၢ်ညီန့ၢ်မၤလၢအမၤပးဂီၤသကဲၣ်ပဝး

ဒ်သိးတၢ်ဃးတၢ်စ့ၤကဘီၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်အဂီၢ် ပုၤညီန့ၢ်လိၣ်အိၣ်တီၢ်စ့လိၤ. တၢ်တမံၣ်အံၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲခဲအံၤခဲအံၤလၢပကျါလိၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပမ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤ ပကမၢ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်သကဲၣ်ပဝးပးဂီၤဝဲလိၤ. ပုၤလၢအန့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တဖၣ် တၢ်လုၢ်တၢ်လၢလၢအလီၤလိၤက့ၤအသးတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဆိတလဲကွံၣ်ဝဲ ချ့ချ့လိၤ. မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်အကမၢ်န့ၣ် ကြားတူၢ်တၢ်ဖိတၢ်ယၢ်လိၤ. ပုၤလၢအပၤကွၢ်ထွဲယွၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်အခွဲးအယၢ်တအိၣ်လၢ ကမၤကလီယွၤအတၢ်န့ၣ်ဘၣ်. တၢ်န့ၣ်တၢ်ဒဲးဘးအိၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါလိၤ. စံးဝဲလၢအသိၣ်လိၤသီလိၤယွၤအတၢ်မၤလိၤလိၤ. ဘၣ်ဆၣ်ညီကွံၣ်ခရံၣ်လံ. တဟံးဃာ်ယွၤအတၢ်မၤလိၤဃံးဃံးဘၣ်. ပုၤလၢအထံၣ်န့ၢ်တၢ်တီၢ်တၢ်လိၤန့ၣ်, ဒ်အထံၣ်ဝဲအသိး ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိတလဲလၢမၤစိဆ့ၣ်ထီၣ်အသးလိၤ. မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးကဘၣ်ကွံၣ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်သံလိၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤကမၢ် တၢ်မၤလိၤဒီးခရံၣ်အသူးအသ့ၣ်ဘၣ်လိၤဝဲလိၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အတၢ်မၤလိၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ခရံၣ်စ့ၢ်ကိးလိၤ. MS 168, 1898.

(၅၀)
တၢ်ကွဲထုကဖဉ်မုတမ့ၢ်ဘဉ်ဒီးတၢ်ဆီတလဲတၢ်မၤ

ဒီပုၤဝၢ်မုၢ်ခွါလာတၢ်အဲၣ်အီၤသ့ၣ်ဧၤ၊

ယအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်စၢၤသ့ၣ်ဂီၢ်ဒီး ထုကဖဉ်လာသ့ၣ်ဂီၢ် ဒ်သိးဒီး သုကထံၣ်ဖျါဘဉ်တၢ်လၢမဲၣ်ထံကလၢအတၢ်ကပီၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်လီၤ.

ပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ မ့ၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်တမံၤလၢ်လၢ် မံအသုတဒုးထီၣ် အဒုၣ်ကမၢ်တဂ့ၤ.

ပုၤတဂၤအတၢ်မၤမ့ၢ်တကဲထီၣ်ဘဉ်န့ၣ်ဒုၣ်မနုၤအယီၤ တယုဘါထုကဖဉ် တၢ်ဘဉ်လဲၣ်. မုတမ့ၢ်ဒီးဘဉ်မနုၤအယီၤတဆီတလဲကွံၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသီ လဲၣ်. ကလံၤမုၢ်လီၤလၢပမဲၣ်ညါဒီး ပမ့ၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤန့ၣ် ကစၢ်ကတူၢ်လိာ် ပုၤလီၤ. ကျဲးစးမၤညါန့ၣ်သုသးလၢတၢ်ညါကွံၣ်လီၤသးဒီးတၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသး အဂ့ၢ်တက့ၢ်. နတၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢာ်န့ၣ် မံကအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ထုကဖဉ် ကိးဘျီဒဲးတက့ၢ်. ကတိၤထီၣ်တၢ်ကသ့ၣ်ဒ်ဖိဆူကစၢ်အအိၣ်တက့ၢ်. ယုးယီၣ် ပာ်ကဲယွၤလၢန့ၣ်ဒီဖျါသးဒီဖျါတက့ၢ်. ဒ်ပုၤခိၣ်စၢ်တဂၤအသိး တလီၤယံၤ ဘဉ်ဝဲလၢကျဲးစးမၤအဂီၢ် တ့ထီၣ်န့ၣ်ဘဉ်ယၤကျဲးစးမၤလၢသၢတဘိတက့ၢ်. Letter 63, 1897.

ဟ့ၣ်ကုၣ်ဘဉ်ပုၤဆါလံာ်တဂၤ

နကအုကစွါလၢနတၢ်ကွဲးအိၣ်သကိးယၤလၢနဒုၣ်ကမၢ်အယီၤလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီလၢနကမၢ်ကထီၣ်အဂီၢ်တအိၣ်လၢကျဲးစးမၤတဘိဘဉ်. နသ့ၣ်လၢ နဟ့ၣ်ကုၤန့ၣ်ကမၢ်တဖဉ်တန့ၢ်ဘဉ်ဆဉ် နလိာ်အိၣ်ခွဲးအိၣ်တၢ်ဆူညါ ဆူညါလီၤ. နဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ ပုၤဂၤအဂီၢ်ဒီးနဂ့ၢ်န့ၣ်ဆူၣ်ပုၤအတၢ်လီၤ. နမၤကဲထီၣ်တၢ်ဒုၣ်ဒုၣ်တၢ်မဲာ်ဆုးလၢ ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. နမ့ၢ် သ့ၣ်ညါလီၤက့ၤနသးဒီး နကဆိကတီၢ်တၢ်သကဲာ်ပဝးအအာအသီတဖဉ်လီၤ.

ပုၤစူၢ်တၢ်နာ်တၢ်ဂ့ၤ, တစူၢ်တၢ်နာ်တၢ်ဂ့ၤနဂ့ၢ်န့ၣ်ပျီန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးနမၤ ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးနတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးကဘိၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်လီၤ. တၢ်ကမၢ်အိၣ်လၢနလီၤလီၤ.

နတၢ်မၤအံၤ တမ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဆိးကိာ်ဖိဘဉ်. ပမ့ၢ်ကတိၤတၢ်လၢ နဂ့ၢ်ဒီးနအံၤ နမၤဟးဂီၤတၢ်ဆါလီၤလံာ်လဲၣ်တဖဉ်အထူသန့လီၤ. နမၤကီ မၤခဲဒီးမၤလိပုၤဆါလံာ်အဂၤတဖဉ်အသူးအသ့ၣ်လီၤ. နကးတံာ်ဃာ်ပဲတြီလၢ ပုၤလၢအဲၣ်ဒီးမၤယွၤအတၢ်မၤမုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်တီတီလီၤလီၤ. နမၤကဲထီၣ်တၢ် ဒ်သိးပုၤတနာ်ဘဉ်အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖဉ် မ့ၢ်ပုၤလၢပာ်ပာ်ဂံၢ်ပာ်ဘါ အီၤန့ၢ် နာ်သက့ မ့ၢ်လၢပုၤဆါလံာ်တနီၤအသကဲာ်ပဝးတဂ့ၤဘဉ်အယီၤ ပမၤဘူးအီၤတဘျီလၢဘဉ်. စုလၢအအိၣ်လၢတၢ်ပာ်ဖျီၣ်အဂီၢ်ဘဉ်ဆူ ဂီၤပါဂီၤလၢအကလီၢ်အကလးအယီၤ ပုၤဆါလံာ်ဒ်သိးန့ၣ်တဖဉ် မ့ၢ်ပုၤန့ၢ် အီၤကသ့ဒ်လဲၣ်. တၢ်လၢအလိာ်ဘဉ်လၢပုၤကမၤယွၤအတၢ်မၤဆါကတီၢ် ခဲအံၤအိၣ်ဘဉ်ဆဉ် ကျိာ်စုတဖဉ် နထူးထီၣ်ဒီး ဟံးန့ၢ်သုလၢနဂီၢ်ဒုၣ်နဲလံ. Letter 36, 1897.

တၢ်ညါကွံၣ်လီၤက့ၤဒုၣ်သးအတၢ်သဘျီ

ပာ်လီၤနသးလၢသုနကမၢ်တထီၣ်ဘဉ်နီတဘျီတက့ၢ်. လၢကမၢ် အထီၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ် ညါကွံၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွံလၢ အအိၣ်ဒီးနတဖဉ်တက့ၢ်. ကမၢ်ထီၣ်လၢနလီၤ မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်အာတမံၤလီၤ. ဟးဆုးအီၤဒ်သိးနပျီဘဉ် “အိၣ်ဘိၣ်လါ” တၢ်ဆါတက့ၢ်.

လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤဘဉ်န့ၣ်ဒီး ဒ်သိးနကမၢ်တထီၣ်ဘဉ် အဂီၢ်န့ၣ် စးထီၣ်လၢမုၢ်တနီၤအံၤအိၣ်နဲမ့ၤဒီး တၢ်ဒီးတၢ်လဲၣ်ယီၤဖိလၢ အပွၤကလံာ်ဘဉ်တဖဉ်တက့ၢ်. ဖဲနဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အခါ တၢ်လၢ ကမၤလၢာ်အါထီၣ်စုတသံးတဟၤဒုၣ်လဲာ်န့ၣ် ထူးထီၣ်ညီညီဒီးသ့အီၤလၢ နထာ်အပူၤတဂ့ၤ.

နမ့ၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢနစ့အဘၣ်ဖိအတၢ်သူတၢ်စွဲန့ၣ် နကပၢ်နသးစ့ၢ်ကိးလၢနတၢ်အဘးစ့ၢ်ကိးလီၤ. နသ့တၢ်ဆူအံၤဆူန့ၣ်လၢစ့အဘၣ်အဃါညီညီဒီးယံၣ်ထီၣ်နကသ့စ့ၢ်ကိးလၢစ့အဘးလီၤ. နဒ့ၣ်နကမၢ်မၤဒီးယၢ်နန့ၣ်မံၤနသ့တလူၤဘၣ်နသးလၢတၢ်သူစ့သူတၢ်တဂ့ၤ. သးဟးဂီၤတဂ့ၤ, မၤကမၢ်တၢ်တဂ့ၤ, အိၣ်လုၣ်ကိးအိၣ်လုၣ်ကိးတၢ်တဂ့ၤ. ပၢ်ဖိၣ်ထီၣ်နစ့အဘၣ်ဖိတဖဉ်ဒီးလီၤက့ၤနကမၢ်တက့ၢ်. နကမၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒီးဆးက့ၤဟ့ၣ်က့ၤချ့ချ့တက့ၢ်. ဖဲဆၢကတၢ်လၢနကမၢ်တဖဉ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤအိၣ်လၢာ်စီဝဲန့ၣ် နဒီးန့ၢ်တၢ်မၤနၢၤဖးဒိၣ်လံၤလီၤ. Letter 4, 1877.

**ကမၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးပုၤမံၤအသ့တကဲထီၣ်တၢ်တြီဆၢ
မၤတၢ်တၢ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တဂ့ၤ**

ပုၤတနီၤနီၤအသးတအိၣ်မၤသကိးတၢ်ဂ့ၤဘၣ်. တၢ်လၢတအဲၣ်ဒီးမၤဘၣ်ဝဲတမံၤန့ၣ် ပၢ်ပဲၣ်ဒိၣ်ဃံဝဲလၢ အကမူၤကမၢ်အိၣ်ဝဲအဃိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စံးဒီးဒုသ့ပတဒုးထီၣ်ပကမၢ်လၢ ပုၤဂၤအအိၣ်တဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်လၢအဖီၣ်ဃးဝဲကိၤကိၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ပဲၣ်ဒိၣ်ဃံတၢ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကမၢ်တပူၤဒီးအိၣ်ဘၣ်. တၢ်လၢအဘၣ်ဃး “ကဲစၤ” အစီၤပၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ “ကဲစၤ” ဒီးတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤလီၤ. “မံၤသ့တဒုးထီၣ်ပကမၢ်လၢပုၤအအိၣ်နီတဂၤတဂ့ၤ” တၢ်ကတိၤန့ၣ် နဝဲသပုၤတၢ်လၢအသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲလီၤ. ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲအကမၢ်လၢ ပုၤကညီအအိၣ်မ့ၢ်တဝံၤဒီးဘၣ်ဒီး ယွၤတလိာ်ဘၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤလီၤက့ၤအသးလီၤ. တၢ်လၢအဘၣ်ဃးယွၤဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဝဲန့ၣ် တမၤလၢပုၤဝဲဘၣ်. ကမၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်က့ၤဒီးတၢ်လၢအဘၣ်ဃးယွၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဝဲလီၤ. 1T 220.

**(၅၁)
မၤစီကွဲၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖဉ်
အဒ့ၣ်ကမၢ်**

ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကပူၤဖျဲးဒီးအဒ့ၣ်ကမၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ယသးမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤလီၤ. ပမ့ၢ်မၤတၢ်တမံၤအံၤလၢတၢ်သူၣ်အိၣ်သးအိၣ် မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဂီၢ်အဘျူးကအိၣ်ဝဲထဲလဲၣ်. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအလီၢ်အဂီၢ် ဒ့ၣ်ကမၢ်ကထီၣ်ဝဲအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. ကိးနံၤကိးနၤကပူၤဖျဲးဒီးအဒ့ၣ်ကမၢ်လီၤ. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖဉ် ဒ်အဝဲသ့ၣ်အမူၤဒါအိၣ်ဝဲအသိး ကကျဲးစးမၤဝဲဒ့ၣ်လီၤ. ကဟ့ၣ်လီၤအတၢ်အိၣ်မူၤလၢခရံၣ်အဘီအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. ကဘၣ်မၤညီန့ၣ်အသးလၢ တမၤဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. ကစၢ်ပုၤက့ၤပုၤအဃိ ပမ့ၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤ. မံၤပုၤကမၤလၢကပီၤယွၤ ဒ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကပူၤဒီးတၢ်ဒ့ၣ်ကမၢ်တက့ၢ်.

ကစၢ်အဘျုးဘျီၣ်ဖးဒိၣ်တဖဉ်ဒီး ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖဉ် ကဘၣ်အိၣ်ပူၤအသးဒီးအဒ့ၣ်ကမၢ်လီၤ. ဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤကျိၣ်စ့တဖဉ် အဒ့ၣ်ကိးနံၣ်ဒဲးလံၤလီၤ. ပုၤမ့ၢ်သ့ဘၣ်စ့လၢအလီၢ်အကျဲန့ၣ်ဒီး ဒ့ၣ်ကမၢ်တဖဉ်တမ့ၢ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲကသ့ဘၣ်. တၢ်ထီၣ်ဒ့ၣ်ထီၣ်ကမၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤသဘံးဒီးဒိၣ်မးလီၤ. လၢတၢ်သူၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤမ့ၢ်ကျဲးစးသပုၤပုၤဒီး သူထီၣ်ဒ့ၣ်လၢ အကစၢ်အစ့ဒ့ၣ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အဂ့ၤကတၢ်လီၤ. တၢ်မၤထီၣ်ဒ့ၣ်ထီၣ်ကမၢ်ထီၣ်တမ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဖဲသ့သ့ၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်န့ၣ် ကျဲးစးသပုၤပုၤဒ်သိးသ့ဒ့ၣ်သ့ကမၢ်တထီၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. ဒီးမံၤပကဟ့ၣ်လီၤအးလီၤမတၢ်မၤဘျုးလၢအပူၤဖျဲးဒီးဒ့ၣ်ကမၢ်တဖဉ်တက့ၢ်.

ပတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်တဖဉ်အဒ့ၣ်ကမၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ဝဲ အလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. ခဲအံၤတၢ်လီၢ်အိၣ်တနီၤနီၤလၢ ဒ့ၣ်ကမၢ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်လၢတပၢ်လုပံၤကဲတၢ်စီတၢ်ဆှံဒီးအိၣ်ထဲအဲၣ်လီၤဒ့ၣ်အသးအဃိလီၤ. တၢ်မၤလၢမၤကပီၤတၢ်အဒိၣ်အထီၣ်ကတၢ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒ့ၣ်ဝဲထဲလၢယွၤအဟံၣ်ပူၤလီၤ.

တၢ်အိၣ်လီၤတဲာ်တဖၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်က့ၤလၢခံတက့ၢ်. ပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ, တၢ်စီတၢ်ဆုံလီၤ. ပဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်, ဘူးတၢ်တဖၣ်ဒီး ပတံၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်ပဟ့ၣ်လီၤတၢ်အါမးလံလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးလီၤသးကွံၢ်အါတလၢအခါန့ၣ် ကဘၣ်ကွံၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်စ့ၤတဘၣ်ကျဲဒီးတၢ်မၤလၢ တမၤလၢကပီၤဘၣ်ယွၤလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤအဖိအလံၤ, အတံၤသကိးဒီး အဘူးအတၢ်န့ၣ်သက့ တၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်ယွၤန့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်အစုဃာဒီးလီၤကီၢ်ဝဲဒုးမးလီၤ.

တၢ်ညိကွံၢ်လီၤသးဒီးတၢ်ဆါလီၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအလီၢ်

ပုၤခရံၣ်ဖိကိးဂၤကဘၣ်သံကွံၢ်လီၤက့ၤအသး မ့ၢ်ယအဲၣ်ယုၣ်ရှုးကစီဒီဒါလီၤ. မ့ၢ်ယသးအိၣ်ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်ကစီဒီဒါ. ယတၢ်အဲၣ်လၢ အအိၣ်လၢယၤဒ်အမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဲၣ်ယွၤဒီး တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အသဟီၣ်ဆူၣ်ထဲလဲၣ်. ဖဲတၢ်လုပစီဘၣ်ယၤလၢ တၢ်မုၢ်တၢ်လၢဒီးတၢ်ကကဲဘျုးလၢယကီၢ်ဒၣ်ယဲအခါန့ၣ် မ့ၢ်ယညိကွံၢ်ကွံၢ်ယွၤဒါ. ဖဲယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးလဲအီၤလၢ ကျိၣ်စ့ဒီးဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်ဝဲအခါ, မ့ၢ်ယပာ်လီၤယသးလၢယတသ့စ့ၤလၢအအိၣ်ဒီးယၤန့ၣ်နီတဘျုးလၢဘၣ်ဒါ.

ကြာၤပဆိကမိၣ်တၢ်အထီကတၢ်ဒီး ပာ်ကစၢ်ခရံၣ်လၢ တၢ်အဆိကတၢ်လီၤ. ယွၤဃုပုၤလၢပကအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်ကဲ ဒီးတၢ်သ့ၣ်တီသးတီလီၤတမ့ၢ်ဘၣ်ဒါ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အရူဒိၣ်လၢ ပဟံၣ်ဖိဃီဖိအကီၢ်ဒီးပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကီၢ်လီၤ. ပသးတၢ်ဆိကမိၣ်, ဒီးတၢ်မူအကျဲ, ပဂံၢ်ပဘါ, ပတၢ်အိၣ်မူတဖၣ် မိပကဟ့ၣ်လီၤဆူ ယွၤအစုပူၤလၢာ်လၢာ်ဆူတက့ၢ်. တုၤန့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤနတၢ်အဲၣ်ဆူ နကစၢ်အအိၣ်န့ၣ် နတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ် နကပာ်အီၤလၢတၢ်လီၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်အထီကတၢ်လီၤ. နကထံၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်ဘျုးန့ၢ်ဖျိၣ် ဝီဖျိလၢနမၤသကိးတၢ်ဒီးခရံၣ်အဒိ, ဖဲနဆါဃုာ်တၢ်ပွၤဃုာ်တၢ်ဒီး မၤတၢ်ဆါတၢ်ပွၤဃုာ်ဒီးခရံၣ်န့ၣ် နဒီးန့ၢ်ဘၣ်

တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. သရိၣ်စိမိလၢတၢ်ပာ်စီဆုံအီၤလၢ တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအကီၢ်အံၤ တအိၣ်ဒီးအဒုၣ်အကမၢ်ဆူညါလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၢန့ၣ်ညိကွံၢ်တၢ်အိၣ်အသးလၢနတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီး အဒုၣ်ကမၢ်န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ညိကွံၢ်လဲနတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လဲလီၤ. Letter 52, 1897.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒီးအဒုၣ်ကမၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢကပီၤလၢယွၤအလီၢ်ဘၣ်

ပတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအဒုၣ်ကမၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလီၤယွၤအသးအသ့ၣ်လီၤ. တကြားကဲဒ်န့ၣ်နီတစဲးဘၣ်. တၢ်မ့ၢ်အိၣ်အသးဒ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်တၢ်သးတၢ်ကျဲကမၢ်အဃီန့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်မၤလီၤယွၤအလၢကပီၤအသးအသ့ၣ်လီၤ. အိးထီၣ်ဖးလံာ် ဝဲစကၤရယၤအဆၢဒိၣ် (၄) ဒီးထုကဖၣ်တၢ်ဒီးဖးဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. ဝံၤဒီးဖးကွံၢ်ကဒီး “ဃးကဲ” အဆၢဒိၣ် (၁) မ့ၢ်အတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်ဒါ တဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်ဒါ ဆိကမိၣ်ကွံၢ်တက့ၢ်. ဖဲနဆိကမိၣ်ဒၣ်တၢ်လၢနကီၢ်န့ၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ် နမူဒါတလၢတပဲၤဝဲဘၣ်. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အခါ န့ၣ်ထီၣ်လၢတၢ်လီၢ်တီၢ်လီၢ်စ့လီၤ. အခိၣ်တလီၣ်နတဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်သိးဒီးကပူၤဖျဲးဒီးအဒုၣ်ကမၢ်ဘၣ်. ဆိကမိၣ်တၢ်လၢနကဘၣ်မၤအီၤန့ၣ် မ့ၢ်မန့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်. အိၣ်တ့ၢ်ဝဲလံနံၣ်လၢ အါနံၣ်အါလါလံဘၣ်ဆၢ ဒုၣ်ကမၢ်တဖၣ်တစ့ၤလီၤဘၣ်. တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသးတအိၣ်နီတစဲးဘၣ်. စ့ၤလၢကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဝဲန့ၣ် အအ့ၣ်အါထီၣ်အါထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်က့ၤယံာ်ထီၣ်တညီန့ၣ်ထီၣ်လီၤ.

ဘၣ်မန့ၣ်အဃီလၢဒုၣ်ကမၢ်တဖၣ်အိၣ်တ့ၢ်ဝဲလဲၣ်

ပုၤအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပူၤတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအကၢၣ်အကျူတဖၣ်လီၤ. ယွၤစံးဝဲဒၣ်, အသးတအိၣ်တၢ်စီတၢ်ဆုံအဂ့ၢ်ဘၣ်အဃီ တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယွၤအသး

ဘၣ်. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကိးဖျိၣ်ဒဲးကဘၣ်အိၣ်ဒီး ပုၤလၢအညိကွံင်လီၤက့ၤအသး, ပုၤလၢအခိၣ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးတဖၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်အိၣ်အသးဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်အါမံၤကဆိတလဲအသးလီၤ. ယွၤစံးဝဲဒၣ် စ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ယတၢ်ဒီး ထူၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ယတၢ်လီၤ. အယိဒီးထူၣ်ဒီးစ့ၣ်တဖၣ် ပုၤမ့ၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဖဲပုၤအသးတဂၤန့ၣ် မ့ၢ်အဒုးလီၤကစၢ်ယွၤအသးအသ့ၣ်လီၤ. ပုၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးပၢ်ကဖိအသးလၢ ထူၣ်ဂုၤစ့ၣ်အယိ, ပုၤမ့ၢ်ပၢ်ထီၣ်ထီၣ်အသးလၢထူၣ်စ့ၣ်တဖၣ်အယိ မ့ၢ်တၢ်ဒုးလီၤ ဖျိၣ်ယွၤအလၢကပီၤလီၤ. မ့ၢ်လၢပုၤတကန့ၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်ယွၤတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အလီၢ်ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်ဒဲးအံၤအယိ ပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးအမူဒါတဖၣ် တပၢ် သ့ၣ်ညါအသးဒီးကအိၣ်ဝဲဒဲးန့ၣ်လီၤသ့ၣ်ခါ. ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဃုထာအီၤလၢ ယွၤတဖၣ်, သ့ၣ်အဟံၣ်သ့ၣ်အယိဂုၤတဘၣ်ဘၣ်ဒီး ကယၢကယိထီၣ်ဝဲအဟံၣ် ဂုၤနဲးဂုၤဒီးလီၤ. ဟံးန့ၢ်သ့ၣ်ယွၤအစ့ဒုဒုဒီး တၢ်လၢအသးလီၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲ ခဲလၢ်လီၤ. သ့ၣ်ညါဝဲကစီဒီးလၢကဘၣ်တ့ထီၣ်ယွၤအဟံၣ်ဃံဃံလၢလၢဒီး ပၢ်အီၤစီစီဆုံဆုံလီၤ. သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲလၢတဘၣ် ထုးထီၣ်သ့ၣ်တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အစ့လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပူၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်လၢတကြးမၤဝဲတဖၣ်န့ၣ် မၤဝဲဒၣ် လီၤ. အယိတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဆိၣ်ဝါတလူၤပိၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အခံလၢ်ဘၣ်.

ယအိၣ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤယၤတမံၤလီၤ. မ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဂဲၤထာၣ်လၢတၢ်မံသပုၤအပူၤ ဒီးဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတက့ၢ်. ယွၤစံးဝဲဒၣ် ထူၣ်ဒီးစ့ၣ်မ့ၢ်ယတၢ်လီၤ. မ့ၢ်ပနီၤလီၤယွၤအထူအစ့တဖၣ်ဒီး ပသ့ၣ်ထီၣ်ပဟံၣ် ပယိခါ. မ့ၢ်ပမၤစ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်အဒုၣ်ကမၢ်ကစီဒီးခါ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အဒုၣ်ကမၢ်ဃာဝဲဒိၣ်မးလီၤ. တမ့ၢ်လၢဒ်သိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒုၣ် ကမၢ်တအိၣ်အဂီၢ် ပမၤတသ့အယိတမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ် အတၢ်သးကွံၤဟီၣ်ခိၣ်အါဝဲအယိ ဒုၣ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အယိ ယွၤအလၢကပီၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒၣ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်ဟံးပၤဃာ်နကျိၣ် နစ့တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကကဲထီၣ်အသးဒ်လဲၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်ကွံၤကွံၤသၢၣ်, မ်နကပၢ်ယွၤလၢ တၢ်ခဲလၢ်အမဲၣ်ညါဒီး ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအဒုၣ်

ကမၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တကြးဘၣ်ဒီးနကမၤစီကွံၤတက့ၢ်. ယွၤကဆိၣ်ဂုၤန့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤ. MS 116, 1897.

လိာ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီးမၤသကိး

ဒီပုၤဝဲလၢယအဲၣ်ဧာ, နမ့ၢ်လူၤမၤပိၢ်ထွဲတၢ်ဒ်သိးသိးနဒီပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကရၢကရီထီၣ်ဒီး ဖံးတၢ်မၤတၢ်န့ၣ် နတစံးလၢယတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးလီၤလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် နတပၢ်ဖျိၣ်နသးဒီးပုၤအဂၤဘၣ် နမၤဒၣ်ဖဲနသးတဂၤလီၤ. နလိၣ်တီၢ်လီၢ်စ့ သ့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနၤတဖၣ် မ့ၢ်နတၢ်ပိၢ်တၢ်ပိၢ်တၢ်ဒီး နဒီပုၤဝဲၣ်တဖၣ်ကစီဒီးခါ. မ့ၢ်နမၤတၢ်စုတုၤသိးသိး သိးခိၣ်တုၤသိးန့ၣ်ခါ. ဖဲပသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်မၤန့ၣ် ပုၤထဲတဂၤအတၢ် ဆိကမိၣ်န့ၣ် တလၢတပုၤဘၣ်. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိလၢအမၤတၢ်သ့ဒီး ဟံးန့ၢ် မူဒါသ့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. တၢ်တဘၣ်ပျဲထဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ် တဂၤဧၤကမၤတၢ်ဖံးတၢ်ဘၣ်. ဒီးထဲသရၣ်တဂၤဧၤမၤဝဲယွၤအတၢ်မၤတန့ၢ် စ့ၢ်ကိးဘၣ်. တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်တူၢ်လိာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလိလၢနဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်, အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီးမၤသကိးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဝဲ နးမးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤဘၣ်န့ၣ် နတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ် မၤအီၤဆူညါလၢတဂ့ၢ်, ပၢ်ကတီၢ်အီၤတက့ၢ်. Letter 49, 1900.

တၢ်ကမၢ်လၢပပျါအီၤတသ့မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဖျိၣ်သလိးဖိ

အါဒၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဖျိၣ်သလိးဖိအယိ အဒုၣ်ကမၢ်သ့ၣ် တဖၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ယထံၣ်ဘၣ်အီၤကိးမုၢ်န့ၣ်ဒဲးလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ

အိၣ်ဝဲလၢယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤစ့လၢ အဒုၣ် အကမၢ်ထီၣ်တဖၣ်ကိးန့ၣ်ဒဲးလီၤ. တကြၢးကဲအသးဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ယွၤဟ့ၣ်လီၤ ပုၤတၢ်လၢန့ၣ်ဒီး ပမ့ၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်, လၢသ့ၣ်ဒုၣ်သးဒုၣ်, ဒီးလၢ တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဆီတလဲကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဒုၣ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကစီကွံၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢ ပအိၣ်ဒီး တၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤပသး, တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသးအဃိလီၤ. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ ကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်မၤတၢ်ကိးဂၤဒဲး ဒ်အမၤတၢ်သ့အသိးလီၤ. မဲပုၤကဟ့ၣ်သဆၣ် ထီၣ်လိာ်သးကိးဂၤဒဲး ဒ်သိးပုၤကဖဲးတၢ်မၤတၢ်ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်.

ဒီလုၣ်က့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်တဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အဒုၣ်အကမၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢပုၤဟ့ၣ်လီၤထွဲတၢ်တဖၣ်ကူၣ်တၢ်တသ့အဃိ တၢ်ဘၣ်ကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤ လီၤ. ယွၤကိးဃီပုၤကိးဂၤဒဲးပကလုာ်ထီၣ်ပသးလီၤ. ဒီးထာတၢ်မၤဘျုးလၢ ပုၤလၢအကျိၣ်စ့အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်စ့ကိးလီၤ. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိလၢအဖျိၣ် အယၢ်ဒၣ်လဲၣ် ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျုးတၢ်န့ၣ်စ့ကိးလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်အဂံၢ်အဘါဖိ အိၣ်ဝဲအသိး မၤသကိးဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ဖဲပသးအိၣ်မၤဆူၣ်တၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤအိးဟီထီၣ်န့ၣ်ပုၤကျဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤအိၣ်ဝဲတဖုလၢယွၤတဘၣ်ဘၣ် အသးအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်သ့က့ၤတဖုလီၤ. ယွၤတတိာ်ပာ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢကဘၣ်တၢ်စာဃာ်ဒီးအဒုၣ်ကမၢ်ဘၣ်.

လၢအပူၤကွံၣ်ဆၢကတီၢ် ပုၤလၢတဖဲးတမၤတ့ၢ်တၢ်နီၣ်တမံၤတဂၤ မ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ပီၤယၢ်လီၤက့ၤအသးဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ညိကွံၣ်လီၤသးဒၣ်ဝဲဒီး မၤက့ၤ တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် ယွၤတူၢ်လိာ်က့ၤအီၤလီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်အံၤ တူၢ်လိာ်ယွၤကလုာ်ကထါအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဒီး တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်လၢခုၤခဲအံၤ လၢအဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးကဘၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလီၤ. သ့ၣ်က့ၤသးပုၤ, မိာ်ဟံၤဒီးဖိလံၤတဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အဂ့ၢ်လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤ. အတၢ်စူၢ် တၢ်န့ၣ်န့ၣ် တဒုးန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢအထးခိၣ်ဘၣ် မ့ၢ်တခီလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤ. ပဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ပအိၣ်မူဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အစီၤကတၢ်အခုအခါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်

ပုၤဖးသ့ၣ်နီၣ်ဒီးဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်က့ၤအိၣ်ဝဲစ့ၤဂၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ဒီးသဒၢ အသးလၢယွၤဒီးပုၤကညီတဖၣ်အဘၣ်စၢၤလီၤ. တၢ်သးလီၤသးကွံၣ်အါအဃိ ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ခဲးလံ. Letter 81, 1891.

**တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးက့ၢ်ဖဲတၢ်လီၢ်
“အပိၢ်ဒု (Avondale)”**

တၢ်မၤသကိးတၢ်, တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲဒီးတၢ်ကျဲးစးလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သး ပဒုၣ်န့ၣ် မၤကဲထီၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒိပုၤဝဲလၢ အအိၣ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတဖၣ် အဲၣ်ဒီးသုးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီလီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲက့ၢ်ကအိးထီၣ်အနံၤယံာ်လံအဃိ အသးတစူၤလၢာ်ဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တခီအိၣ်ဒဲးအါမဲၤလၢတၢ်ကဘၣ်ဘျိထီၣ်အီၤဒဲးလီၤ. ကျိၣ်စ့ န့ၣ်သက့တအိၣ်လၢဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတိာ်ပာ် ပာ်ဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကဝဲအနံၤအသီန့ၣ် တကဲထီၣ်လၢဘၣ်. ပုၤသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဖိတဖၣ် ကအိၣ်ကအူးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပဟ့ၣ်ပလီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးဒီးကဂုၢ် ကျဲးစးဝဲဒၣ်လီၤ. က့ၢ်အံၤကဘၣ်တၢ်အိးထီၣ်အီၤဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ပတိာ်ပာ် အီၤအသိးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး ပဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးပကွဲပုၤလၢကဟ့ၣ်လီၤသးလၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤအဂၤ သာဆံအာ်လီၤအသးလၢ ကမၤစၢၤတၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဒ်သိးကမၤစၢၤတၢ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဂီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ကီၢ်ခဲဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပာ်လီၤအသးတုၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတစုအသကိးတဖုအံၤ ကမၤစၢၤ တၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကျဲးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်စုကဝဲတဖၣ် အဝဲသ့ၣ် သုးကျဲးဒီးမၤစၢၤတၢ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တုၤဃီၤလၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဘျိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤကွံၣ် တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တီသးတီဒီးယွၤအဆၢကတီၢ်လီၤ. တဲာ်ပိာ်တဲာ်ပိ တၢ်လၢမ့ၢ်ကမၤတၢ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကိးကပၤ ကိးကပၤဒဲးလီၤ. ပုၤတနီၤစံးဝဲဒၣ် ဘျိဆိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆဲးဆဲးဒဲးလီၤ. ဖဲကျိၣ်စ့

တဖဉ်အိဉ်ထီဉ်မး ဒီးသုဉ်လဲဉ်ထီဉ်အိဉ်သုဉ်လီဉ်. ခဲအံၤဒုဒ်တံသုဉ်ထီဉ်လၢ ပသးလီဉ်န့ဉ်အသိး ပမၤတန့ဉ်ဘဉ်. ပုၤအကၢစံးဘိဉ်ထီဉ်ဒီးတံတဂုၤ တီဉ်စ့မ့ဉ်လၢ အဆၢကတီဉ်မးဒီးသုဉ်ထီဉ်တဘျီဃီလီဉ်. အိဉ်ခိးတစီၤလီဉ်. ပဆိကမိဉ်လၢ ပကဘဉ်မၤလၢကျဲဒ်သိးန့ဉ်တဖဉ်လီဉ်. ဘဉ်ဆဉ် ယွၤအကလုာ်လီဉ်ဝဲလၢ မုာ်နုၤ လၢယလီဉ်စံးဝဲဒဉ် “ဂဲၤဆၢထၢဉ်ခိးတံဆၢကတီဉ်တဂုၤ သုဉ်ထီဉ်ခဲအံၤတက့ဉ်.”

လၢတံန့ဉ်အဃိ ပပာ်ကံပာ်ကျၢတံဖံးတံမၤလၢ ပကစးထီဉ်သုဉ်ထီဉ် ခဲအံၤလီဉ်. ပလူမၤပိာ်ထွဲကစၢ်အကလုာ်လၢ တံစုာ်တံန့ဉ်အပူၤလီဉ်. လၢခံတနုၤ ဒီးပုၤဝဲဒဉ်ပုၤအဖရံးကးဖိတဖဉ် ဆုၤလီဉ်တီဉ်အ “ပီဉ် ” (Pound) ခံကယၤလၢ တံသုဉ်ထီဉ်အဂီၢ်လီဉ်. လၢ “ယူနီယာ်” (Union) န့ဉ်က့ အ “ပီဉ်” (pound) ခံကယၤ ဒီးပုၤတံအိဉ်ဖိုင်ဖိတဖဉ် ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါပာ်ဖိုင်ထီဉ်အစုအဃိ တံမၤကဲထီဉ်ဝဲလီဉ်. ဒီးပုၤသုဉ်တံဖိတဖဉ်စ့ကီး မၤဘျုးလီဉ်အဂံၢ်အဘါ လၢတံသုဉ်ထီဉ်အဂီၢ် ကစၢ်ယွၤဆိဉ်ဂုၤပုၤဒီးဆုၤလီဉ်န့ဉ်ပုၤစုတဖဉ်လီဉ်.

လၢတံဟ့ဉ်သဆဉ်ထီဉ်ကိးကပၤဒဲးအပူၤ စးထီဉ်သုဉ်ထီဉ်တံသုဉ်ထီဉ် န့ဉ်လီဉ်. ကိုအပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖဉ် ဟ့ဉ်မၤဘျုးလီဉ် စုအ “ပီဉ်” တကယၤဒီး တံလီဉ်လၢပုၤကသုဉ်ထီဉ်ကိုအဂီၢ်လီဉ်.

ဒီးတံသုဉ်ထီဉ်န့ဉ် ဝဲဒဉ်လၢကျဲဒ်အံၤလီဉ်. ပဒီးန့ဉ်ဘဉ်တံဘါယွၤ သရိဉ်ဃံဃံလၢလၢဖိတဖျၢဉ်လီဉ်. ပုၤဘါတံတြီဉ်ဝဲလွံၢ်ကယၤဂၤလီဉ်. ပစံးဘျုးဘဉ်ယွၤလၢပဘျုးထီဉ်ဘါထီဉ်ဘဉ်အိဉ်လၢတံသုဉ်ထီဉ်အပူၤလၢ တံလီဉ်တံကျဲဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ်လီဉ်. ပတံဖံးတံမၤတဖဉ် ပဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ဒဉ် တံကီဉ်ခဲခဲန့ဉ် ကစၢ်သ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်လီဉ်. ပုၤလၢတီခိဉ်ရိာ်မဲတံသုဉ်ထီဉ်, သရဉ်ဒိဉ် “ဟဲစကံး” စ့ကီးသ့ဉ်ညါန့ဉ်ပာ်ဝဲဒဉ်တံကီဉ်ခဲဘဉ်ဆဉ် ကိးဖိုင် ပုၤမၤတံဖိခဲလၢဒီးဆိဉ်ဂုၤဆိဉ်ဝါဘါထုကဖဉ်တံလၢပုၤမၤတံဖိကိးဂၤဒဲး အဂီၢ်လီဉ်. ဃုဘါထုကဖဉ်တံဆိဉ်ဂုၤလၢတံသုဉ်ထီဉ်သးအိဉ်လီဉ်. ကစၢ်ယွၤ ဒိကန့ဉ်အတံထုကဖဉ်ဒီး လၢနွံနွံအတီဉ်ပူၤ ယွၤအဟံဉ်န့ဉ် ဝဲဒဉ်ဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ် လီဉ်. R & H, Nov. 1, 1898.

**(၅၂)
မးဆွဲးကရၢတဖဉ်အဒုဉ်ကမာ်**

ယွၤကဘဉ်အသးလၢအတံဖံးတံမၤကဝံာ်တရံးဆးဃၤအသးဒီးအဒုဉ် ကမာ်ဘဉ်. ပုၤမ့ဉ်အိဉ်ဒီးမၤလဲဉ်ထီဉ်တံသုဉ်ထီဉ်ဂုၤ, တံလီဉ်တံကျဲဂုၤ မဲပုၤသုတသုစုအါန့ဉ်စုလၢအလီဉ်န့ဉ်တဂုၤ. မဲပုၤကပာ်သုဉ်ပာ်သးဂုၤဂုၤတက့ဉ်. ကွၢ်တံဆၢကတီဉ်လၢအဘဉ် ဖဲအကြားမၤလဲဉ်ထီဉ်တံသုဉ်ထီဉ်ဒီးတံလီဉ် တံကျဲတဖဉ်တက့ဉ်. တံမ့ဉ်မၤအိဉ်ဒီးန့ဉ်ဒီး တံအိဉ်ဖိုင်အကမာ်တထီဉ်ဘဉ်ဒီးစု အအ့ဉ်တထီဉ်စ့ဘဉ်.

ပအိဉ်ဒီးပတားထုးထီဉ်လံာ်လဲဉ်တဖဉ်စ့ကီးလီဉ်. မ့ဉ်တံပာ်ဖိုင်စု အလီဉ်တခါစ့ကီးလီဉ်. ပတားထုးထီဉ်လံာ်လဲဉ်တဖဉ် မၤန့ဉ်စုဒီးဟ့ဉ်လီဉ်မၤစၢၤ တံဖံးတံမၤလၢတံသးခုကစီဉ်အဂီၢ်လီဉ်. ယွၤဟ့ဉ်ယၤတံကပီၤဒ်သိး ပတံအိဉ်ဖိုင်န့ဉ် ကဘဉ်ပုၤဖျဲးဒီးဒုဉ်ကမာ်လီဉ်.

တားထုးထီဉ်လံာ်လဲဉ်အဂုၢ်

တံထုးထီဉ်ရၤလီဉ်လံာ်လဲဉ်အတံမၤန့ဉ် ဘဉ်တံစးထီဉ်အိဉ်ဖိုင်ဖိုင် ယာ်ယာ်ကီဉ်ခဲခဲလီဉ်. မဲပုၤကမၤအိဉ်ဒီးတံဘျုးအိဉ်ဝဲအသိးတက့ဉ်. ကျိဉ်စု မ့ဉ်လီဉ်လၢတံကဘဉ်မၤစၢၤအိဉ်ဒီးဟ့ဉ်လီဉ်မၤစၢၤဘဉ်တက့ဉ်. ကဘဉ် တံသုးကျဲန့ဉ်အိဉ်လီဉ်. ပုၤမၤတံဖိတဖဉ် အသးအိဉ်လၢကဟံးန့ဉ်စုလၢလဲလီဉ်. လၢပကရၢကရီအပူၤ ယွၤဒုးနဲဉ်ယၤလၢပကဘဉ်မၤသကိးတံဒ်အံၤလီဉ်. တုၤမ့ဉ်ကျိဉ်စုတဖဉ်တလၢတလီဉ်ဘဉ်န့ဉ် ပကဘဉ်အိဉ်ဒီးတံဟၤသုဉ်ဟၤသး လီဉ်.

တံအပီးအလီလၢအဘဉ်တံသုအိဉ်လၢတံထုးထီဉ်ရၤလီဉ်လံာ်တား တဖဉ်န့ဉ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတံထီဉ်တံဒုးဂုၤဂုၤလၢ အတံသုတံစ့ဒီးအိဉ်ဒီး တံကီဉ်သုဉ်ကီဉ်သးလီဉ်. လၢတံကီဉ်သုဉ်ကီဉ်သးအပူၤ တံဂုၤတနီၤနီၤ

ကအိဉ်ထီဉ်ဝဲလီၤ. တၢ်လၢအဟးထီဉ်လၢအထိးနီဉ်ထိးနီၤတဖဉ် ကွၢ်ဃုာ် ကွၢ်စးဒီးပာ်သ့ဉ်ပာ်သးတက့ၢ်. ကးဘၢဃာ်စုဟးထီဉ်အပူၤခဲလၢာ်တက့ၢ်. တၢ်စိးနီဉ်စိးနီၤထိးနီဉ်ထိးနီၤကဲတၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်သ့ဝဲလီၤ. ထၢဖီဉ်က့ၤတၢ်ပိာ် တၢ်ဖျိးလၢ အလီၤဆူတဖဉ်တက့ၢ်. ဒုးလီၤမၤတၢ်နီတမံၤတဂ့ၤ. လၢတၢ်စံး ကတိၤလိာ်သးဒီးမၤလၢာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တဂ့ၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖိလၢ နတပာ် နသးဒီးလၢာ်ကွံာ်န့ဉ် ကဲထီဉ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အါအါလီၤ. မံးနံးဖိမ့ၢ်အါထီဉ် ကဲထီဉ်ဝဲန့ဉ်ရံဉ်လီၤ. ကျဲးစးလၢတၢ်တအိဉ်ဘျးအိဉ်သါ, အိဉ်ဒီးတၢ်သးစးဆၢ တၢ်မၤ, တၢ်မၤအိဉ်ဒီးတၢ်န့ဉ်န့ဉ် ဒုးကဲထီဉ်တၢ်ကဲထီဉ်ကဲထီလီၤ.

ပကတီၢ်အဆံးအစုၤဒုးဖုဉ်လီၤပသ့ဉ်ပသ့ဉ်လီၤ. ပုၤတနီၤအိဉ်ဒီးစံးဝဲဒဉ် ဒ်န့ဉ်အသိးလီၤ. ဆိကမိဉ်ဝဲလီၤကံးဒီးတၢ်ပိာ်တၢ်ကီၤ ဒီးတၢ်သးဆံးတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. သနာ်က့ဒီးဆိကမိဉ်ကွၢ်ကွၢ်တက့ၢ်. တၢ်ထုဉ်ဖျိအပူၤဆံးဆံးတဖဉ် မ့ၢ်အါဒီး မၤလီၤဘျုးကတီၢ်ဖးဒိဉ်ဒိတဘျုးညါလီၤ. မၤလၢာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဘျုး အဖီဉ်တအိဉ်ဘျးတဖဉ်တဂ့ၤ. တၢ်ကီၤသ့ဉ်ကီၤသးမ့ၢ်တအိဉ်ဘျးန့ဉ် ပတၢ် အိဉ်ဖီဉ်အဒုဉ်ကမာ်ကထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ. တီၢ်စုအန့ဉ်လီၤမ့ၢ်အိဉ်အါဘျုးဆဉ် တၢ်မ့ၢ်တပာ်သ့ဉ်ပာ်သး, ပလီၢ်သ့ဉ်ပလီၢ်သးလၢတၢ်အဆံးအစုၤအဆူအပါ ဘျုးန့ဉ် ကဲထီဉ်တၢ်ဆူတၢ်ပါလၢာ်သးလီၤ. တၢ်ကီၤသ့ဉ်ကီၤသးတမ့ၢ် တၢ်ပိာ်တၢ်ကီၤဘျုး.

ပုၤမၤလၢလံာ်စံးကျဲးစးတဖဉ်ကဘျုးကွၢ်ဃုာ်ကွၢ်စးတၢ်ဒီး ကျဲးစး ကဲထီဉ်ပုၤကလုာ်တီၤလၢတၢ်ဆံးတၢ်စုၤအဖီခိဉ်လီၤ. တၢ်လၢအထံဉ်ဝဲလၢ လိာ်ဘျုးလၢတၢ်သ့ဉ်မ့ၢ်အိဉ်န့ဉ် ကဘျုးပာ်ပၤဃာ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. အဒိ ပုၤတနီၤနီၤစုလၢအဟဲဒုးန့ဉ်မ့ၢ်စုၤန့ဉ်ဒီး ပုၤအဂၤတဂၤဘျုးဆဉ် မ့ၢ်လၢကတီၤ အသးသ့အဖီအိဉ်ဘျုးအိဉ်ဘျုးဝဲဂ့ၤန့ဉ်ဒီးပုၤလၢအစုၤန့ဉ်အါန့ဉ်အါတဖဉ်လီၤ. ပတၢ်အိဉ်ဖီဉ်ကရၢန့ဉ် မ့ၢ်တၢ်ဒ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအစုၤအိဉ်စုၤဘျုးဆဉ် ဖဲးအိဉ် မၤအိဉ်သ့ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ပုၤမၤယွၤအတၢ်ကိးဂၤဒဲးမံကအိဉ်ဒီး တၢ်ပၤသ့ဉ် ပၤသးလၢတၢ်သ့ဉ်စ့န့ဉ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဘျုးအသးလီၤ. လီၤဆီဒဉ် တၢ်ကဘျုးမ့ၢ်ပုၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ အဖီဉ်စရိစဖီန့ဉ်လီၤ. 7T 206, 207.

တၢ်ကတီၤတၢ်အိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ချ့အဖီ တၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စုၤစုၤဝဲလီၤ

ဖဲပမၤတၢ်လၢတၢ်အိဉ်ဖီဉ်ကရၢအပူၤအံၤ ပကဘျုးမၤလီၤန့ဉ်ပာ်တၢ် ဒ်သိးပတၢ်သ့ဉ်တၢ်စ့တၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စုၤစုၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ဉ်ဒီး ပကရၢကရီ အဒုဉ်ကမာ်ကပူၤဖျိးလီၤ. ပကဘျုးအိဉ်ဒီး တၢ်ကူဉ်သ့လၢပပူၤတၢ်လီၤ. ကီၤသ့ဉ်ကီၤသးလၢတၢ်သ့ဉ်တၢ်စုၤစုၤတက့ၢ်. မ့ၢ်လၢတၢ်ပာ်သ့ဉ်ပာ်သးဂ့ၤဝဲအဖီ ကျိဉ်စုတဖဉ် ကိညဉ်ဝဲလၢတၢ်မၤကလီၤအီၤလီၤ.

ကွၢ်လီၤစုလၢအအိဉ်လၢနစုပူၤဒီး ထီဉ်တယးသ့ဘျုးတၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စု တက့ၢ်. ပုၤတနီၤနီၤလၢပကျါ မ့ၢ်လၢတထီဉ်တယးအသးအဖီ အဒုဉ်ကမာ် ဘျုးထီဉ်ဝဲလီၤ. မၤဂ့ၤမၤဝါအတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်တလၢအခးဒီးစုသ့ဉ်တဖဉ် လၢာ်ဂီၤဝဲလီၤ. လၢတၢ်လူၤဘျုးထးခိဉ်ပျုၤတၢ်အိဉ်တၢ်အီၤအဖီ စုတဖဉ် လၢာ်အါန့ဉ်လၢအကြးလၢာ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

ပုၤမၤယွၤအတၢ်ကိးဂၤဒဲးကဘျုးမ့ၢ်ပုၤမၤကဲဘျုးတၢ်လီၤ

မံပကမ့ၢ်သကိးပုၤလၢအကီၤသ့ဉ်ကီၤသးလၢတၢ်သ့ဉ်စ့ တက့ၢ်. သ့ပတမ့ၢ်ပုၤလၢမၤလၢာ်ကလီၤတၢ်တဂ့ၤ. မံပကမၤလီၤပုၤဂၤလၢ ကအိဉ်ဒီး တၢ်ကီၤသ့ဉ်ကီၤသးအဂ့ၢ်တက့ၢ်. ပတဟ့ဉ်ကံးဟ့ဉ်ဘါပုၤဂၤ ဒ်သိးအစုကညီလၢ တၢ်သ့ဉ်ကျိဉ်သ့စုဘျုး. တၢ်လၢတလိာ်ဘျုးလၢပဂီၢ်န့ဉ် မံပသ့တမၤလၢာ်စုလၢ ပကပူၤအီၤတဂ့ၤ.

ပုၤအိဉ်လၢတၢ်လီၤအထီကတၢ်တုၤလီၤဆူပုၤအလီၤလၢ အဖုဉ်ကတၢ် တဖဉ်ကဘျုးမၤလီၤအသးလၢတၢ်ကီၤသ့ဉ်ကီၤသးအဂ့ၢ်လီၤ. မံပုၤကိးဂၤ ပာ်အသးခူတလ့ဉ်လၢယၤအံၤ တၢ်သ့ဉ်စ့လၢယၤကီၤ မ့ၢ်တလိာ်လၢယၤကီၤဘျုးဒီး ယတမၤလၢာ်စုနီတဘျုးဘျုးလီၤ. လၢတၢ်လူၤဘျုးသးအပူၤ ယတမၤလၢာ် ကလီၤစုဘျုး. ပဝဲသ့ဉ်တဖဉ် ပတဟ့ဉ်သဆဉ်ပုၤဂၤ ဒ်ကသ့ကလွၤစုဘျုး. တၢ်မ့ၢ်တလိာ်ဘျုးလၢပဂီၢ်နီၤကီၤန့ဉ် ပတဒုးဟးထီဉ်စုဘျုး. ပုၤမၤယွၤအတၢ်

ခဲလျာ်ကိးဂးဒဲး ကဘဉ်မုာ်ပုၤမၤကဲဘျူးတၢ်လီၤ. ဒီးကဘဉ်မုာ်စ့ၢ်ကိး မၤအိၣ် မၤအိၣ်တၢ်လီၤ.

ကွၢ်စိဃီၤတၢ်မၤလၢနကဘဉ်မၤအိၣ်အံၤ မုာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်လီၤ. မၤကတၢနသးလၢတလီၤပလိၣ်ဒီးခရံၣ်ဖိအသကဲၣ်ပဝးတဂ့ၤ. မၤလၢာ် ကလီၤစ့ၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုာ်တၢ်လၢအဃိတဂ့ၤ. ဂံၢ်အိၣ်ဒွဲးအိၣ်တၢ်ပွၤ တၢ်ကလံၤလၢနကပွၤအိၣ်ဂ့ၤတက့ၢ်.

ပုၤကိးဂးဒဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢာ် ဒ်သိးကအိၣ်ဂၢ်လၢ အတၢ်လီၤ တၢ်ကျဲဒၣ်ဝဲလီၤ. မ်ပကထုးထီၣ်တၢ်လၢကဲဘျူးလၢ ပုၤကညီအဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖၣ် ကဘဉ်လဲၤဆူ ပုၤလၢအလိၣ်ဘဉ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီး မၤစၢပုၤဘဉ်ဖျိၣ်ဘဉ်ယၢာ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးအတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တသ့ဖဲ အသ့န့ၣ် ကဘဉ်မၤစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤလၢယွၤအဘိအမုာ်ကလဲၤထီၣ် ဘဉ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ကအိၣ်ဝဲလၢကျိၣ်စ့တဖၣ်လိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်ကိးမၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် မ်ပုၤကကွၢ်ဃုာ်ကွၢ်စုးထံထံဆးဆး မုာ်ဝံၤမးဒီး ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်မၤတက့ၢ်. ပုၤသုးကျဲၤတၢ်မၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် မ်အလီၤတံၢ် လီၤဆဲးကဒုလီၤတၢ်တက့ၢ်. ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘဉ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. ပုၤမၤတၢ်ဖိမုာ်တအိၣ်တသ့မးဒီး ပၢ်လီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတက့ၢ်. မုာ်တလိၣ်ဘဉ်န့ၣ် မၤပုၤနီတဂၤတဂ့ၤ. တၢ်မၤအသးအံၤ ကမၣ်ခဲခဲအံၤလီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်မုာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဒုအတြၢ်လီၤ

ပုၤမၤတၢ်ဖိကိးဂးဒဲးလၢ ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤခဲလျာ် ကဘဉ်မုာ်ဒၣ် တၢ်တမံၤဃီလီၤ. ပတၢ်ထံၣ်တကြးအိၣ်လၢပကဘဉ်မၤတၢ်ကိးန့ၣ်ဒဲးဘဉ်. တၢ်မၤမုာ်ပၢ်ထီၣ်တကီၢ်ခါလၢ ပကဘဉ်မၤစၢတၢ်န့ၣ် ပကဘဉ်တူၢ်လိၣ်အိၣ်ဒီး မၤအိၣ်လီၤ. ပကဘဉ်တူၢ်လိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်သးခုအပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပၢ်အသးလၢ ကမၤတၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်သတးဒီး ကဘဉ်မၤတၢ်တုၤအထီၣ်ဘးန့ၣ်လီၤ. မုာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒုးန့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အဃိ ဒီးပုၤအဂၤထံၣ်ဘဉ်အိၣ်ဒီး

အသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢကမၤစၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. “ပၢ်ဖျိၣ်က့ၤတၢ်အဘျီၣ် အစဲၣ်ခဲလျာ်တက့ၢ်. ဒုးလီၤမၤတၢ်နီၤတမံၤတဂ့ၤ” ယုၣ်ရှုးစံးဝဲဒၣ်လီၤ. မ်ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤတက့ၢ်. ယွၤဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါတဖၣ် သ့အတလီၤမၤကွၢ်နီၤတမံၤတဂ့ၤ. ပုၤကူၣ် ဘဉ်ကူၣ်သ့တဖၣ် ကမၤလိက့ၤပုၤအဂၤဒ်သိးတၢ်လီၤမၤတအိၣ်ဘဉ်အဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သးလီၤအပူၤ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘဉ်သိၣ်လိၣ်သီလိၣ်အဖိအလံၤတဖၣ် ဒ်သိးတၢ်သ့တၢ်စ့ၤစ့ၤကသ့ဝဲအဂီၢ်လီၤ. စ့မုာ်အိၣ်န့ၣ်က့ၤ စ့ၤဘဉ်ဆၣ် ကသ့ဝဲလၢ ကျဲအဘဉ်ဒီးကကဲဘျူးကဲဖျိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢာ်ဖိတဖၣ် ဖျိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. မုာ်လၢအဝဲသ့ၣ်သ့စ့ၤတၢ်တသ့အဃိန့ၣ်ဒီး စ့ၤလၢအဟဲန့ၣ် လီၤန့ၣ် သ့ကွၢ်ဝဲခွၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအသးကျဲၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ကဘဉ် မၤလိအသးတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးလၢတၢ်သ့စ့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. မ်သ့အတမၤလၢာ် ကလီၤတၢ်အိၣ်နီတမံၤတဂ့ၤ.

“တၢ်ကျဲးစးန့ၣ် မ်အသ့တအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျူတဂ့ၤ.”

“လၢတၢ်ကျဲးစးအပူၤ မ်ပုၤသ့တအိၣ်ဒီးတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျူနီတဂၤတဂ့ၤ. မ့မုာ်တခီမ်ကကျဲးစးတၢ်လၢတၢ်ဘဉ်ယွၤအသးတက့ၢ်.” လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢပတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် မ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤတၢ်သးစူၤဒီး တၢ်ကျဲးစးလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအပူၤတက့ၢ်. ဒီးပုၤလၢအမၤစၢတၢ်တဖၣ် စ့ၢ်ကိး မုာ်တအိၣ်မၤတၢ်ပုၤဂျါဂျါဘဉ်န့ၣ် မ်အသိၣ်လိမၤတၢ်လၢအချူတက့ၢ်. ကိးမုာ်န့ၣ်မုာ်န့ၣ်ဒဲး ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်ဒီး ပုၤမၤစၢပုၤကွၢ် ပုၤဆါတဖၣ်, ကဘဉ်မၤအိၣ်ထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ် ဒီးဖဲတၢ်လိၣ်ဘဉ်အိၣ်ဝဲ အလီၤန့ၣ် ကဘဉ်လဲၤဒီးမၤစၢတၢ်လီၤ. ဒ်ယွၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤအသိး ကဘဉ် မုာ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသ့အဘဉ်လီၤ. ကဘဉ်ကျဲးစးမၤထီၣ်ထီၣ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတီၤလီၤ. ပုၤတဂၤလၢညီန့ၣ်မၤတၢ်ဃာန့ၣ် ကဘဉ်သိၣ်လိ မၤတၢ်ချူဘဉ်ဘဉ် ဒ်သိးတၢ်ဖံးတၢ်မၤကလဲၤချူလီၤ. တဘျီဃီကဘဉ်

မုာ်ဃုာ်ပုလုအမတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်မတၢ်န့ၣ် ဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဝဲအလဲအဃိ ကဘၣ်မဝဲတၢ်ဆာကတီၢ်အပျဲလီၤ. ကဘၣ်မုာ်စ့ၢ်ကီး ယွၤအပုၤမတၢ်လၢအတီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. မုာ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒ်အံၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ကမုာ်ပုလုအသ့ၣ်ညါမူဒါဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်မလီၤ. ကအိၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်အသးလၢ တၢ်မဖဲလီၤဘၣ်အိၣ်တပူၤလၢလၢလီၤ. Letter 87, 1901.

တၢ်ဟးသးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖဲတၢ်သးကျဲၤက့ၢ်

ဒ်သိးဒီးပတလီၤဘျုးလၢပဒုၣ်ကမာ်အပူၤတဂ့ၢ်ဒီး ဒ်သိးပကပူၤဖျဲးဒီး ပဒုၣ်ကမာ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဟးပသးလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်စ့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်က့ၢ်လဲပတဘၣ် မၤထီၣ်အိၣ်လီၤ. ဖဲယအိၣ်လၢကီၢ်ယုၤရပၤအခါ ယသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤ. လၢခံဒီးယဟ့ၣ်ပလီၢ်က့ၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အကီၢ်အခဲအိၣ်ထီၣ်ဒ်အံၤလီၤ. “ပတၢ်မလိက့ၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကပူၤဖျဲးဒီးအဒွန်ကမာ် မုာ်ပကဘၣ်မၤအိၣ်လဲၣ်.” တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢပုၤသးတၢ်ကျဲၤတၢ်လၢက့ၢ်တဖၣ် ကဘၣ် ပလီၢ်ပဒီအသးလၢ အတၢ်သ့ၣ်တၢ်စ့ၢ်အတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးလီၤ. တၢ်မုာ်တအိၣ်ဘၣ် အသးဒ်န့ၣ်ဒီး က့ၢ်တဖၣ်အဒွန်ကမာ်ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တပူၤဖျဲးဒီးအဒွန်ကမာ် ဘၣ်. ကဘၣ်ဃုၤအါထီၣ်က့ၢ်လဲလၢက့ၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်အိၣ် တၢ်အိၣ်တခါ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟးသ့ၣ်ဟးသးလၢတၢ်ဖိတၢ်တုၤလီၤ. ဃုၤန့ၣ်ပုလု အဖံးတၢ်မတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်တက့ၢ်. မုာ်ဘၣ်ဟ့ၣ်အါအလဲန့ၣ်က့ၢ်အတုၤတအိၣ်ဘၣ်. တၢ်လိာ်တမံၤမုာ်ဝဲဒၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးဒီးလဲၤတၢ်ဒ်တၢ်ဘျုး အသိးတက့ၢ်. သုမုာ်မၤဒ်အံၤဒီးသ့ၣ်က့ၢ်တဖၣ်အဒွန်ကမာ်ကပူၤဖျဲးဝဲဒၣ်လီၤ.

က့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤစၢၤတၢ်

“ပဘၣ်ယိာ်လၢက့ၢ်ဖိကစုၤလီၤလၢပက့ၢ်လီၤ.” ပုၤတနီၤနီၤကစံးဝဲဒၣ် လီၤ. မုာ်အဘၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုလုအအိၣ်တုၢ်ဒီးသ့ၣ်တဖၣ်အသး

ကဘၣ်မုာ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အလီၢ်အလၢလၢ အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ် မုာ်လၢကျဲၤစၢၤ တၢ်မၤအဃိဒီး တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤယွၤပာ်လီၤပုၤတဂၤလၢ အလီၢ်ကံးဒီးစီၤဒၤနံးယုၤလး လၢပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ်, ပုၤက့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့, တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤလီၤ. ပုၤခဲလၢာ်ကလဲဘၣ် တၢ်လၢတၢ်ကပီၤအပူၤလီၤ. ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်အမဲာ်ညါ တက့ၢ်. သံက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မုာ်အိၣ်တဂၤလၢအကဟ့ၣ်လီၤအသးဒီး အကမာ်လၢ အအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်က့ၤဝဲဒါ. ကတုၢ်ဆါအသးဒီးကမၤတၢ်ဒါ. တၢ်လိာ် ဘၣ်ကအိၣ်ဝဲဒၣ်ထဲက့ၢ်ဖိတနီၤနီၤအဂီၢ်လီၤ.

မ့တမုာ် မုာ်ကြၢးလၢနကဘၣ်ပာ်ကတီၢ်န့ၣ်အတၢ်မလိန့ၣ် ပာ်ကတီၢ် က့ၢ်တက့ၢ်. မံၤပုၤသ့တသ့ဘၣ်စ့ၢ်အါန့ၣ်စ့ၢ်လၢအပဲန့ၣ်လီၤတဂ့ၢ်. မံၤယွၤကဆိၣ်ဂ့ၢ် ဘၣ်ပက့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, လီၤဆီဒဲတၢ် ပုၤဟးစ့ (မၤန့ၣ်က့ၢ်)တဖၣ်တက့ၢ်. လၢပက့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပုၤလၢအသ့အဘၣ်လၢသးကျဲၤတီၢ်စ့တဖၣ် တအိၣ်ဒီး နီၤတဂၤဒံးဘၣ်. တၢ်လၢတလိာ်ဘၣ်, တၢ်လၢတကြၢးဘၣ်ဒီးက့ၢ်အတၢ်သး တၢ်ကျဲၤန့ၣ် ထုးထီၣ်က့ၢ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. တၢ်သးတၢ်ကျဲၤလၢပကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲ တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဃးလၢလံာ်စီဆုံအပူၤလၢလၢပုၤပုၤလီၤ. ပမုာ်လူၤပိာ်ထွဲ လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ် က့ၢ်အဒွန်ကမာ်တဖၣ် တထီၣ်ဝဲလၢဘၣ်. Letter 137, 1893.

တၢ်သးတၢ်ကျဲၤက့ၢ်တဖၣ်

က့ၢ်အပုၤဟးလီၢ်ဆုၣ်နီၤတဂၤန့ၣ် ကဘၣ်က့ၢ်ထွဲက့ၢ်အတီၢ်အစုၤလီၤတၢ် လီၤဆဲးလီၤ. ကဘၣ်န့ၣ်ဟံၤစရီၤဖိအတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွးစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ စ့ၢ်လၢအဝဲအစုၤပူၤ ဒ်သိးကမၤတၢ်လၢက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးသးအတီၢ် အလီၢ်လၢစုၤအဖီခိၣ်လီၤ. ကျိာ်စုၤလၢ အဘၣ်ဃးဒီးက့ၢ်တဖၣ်ထုးထီၣ်အါဝဲ အလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. ကဘၣ်ကျဲၤစးဝဲသပုၤပုၤလၢက့ၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်မူဒါလၢကဘၣ်က့ၢ်ထွဲက့ၢ်အကျိာ်စုၤန့ၣ် တဘၣ်

အိန်ဒီး တာ်သပုၤသျှင်သပုၤသးဘၣ်. စုလၢအဘၣ်ဃးဒီးကိုသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ် ကဘၣ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးဝဲဒၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်တံာ်အကျဲ မ့ၢ်တဒ်သိးပုၤကညီ အကျဲဘၣ်ဆၣ် ပုၤကညီကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲယွၤအကျဲလီၤ.

စုလၢအဟဲန့ၣ်အကိုအကိုန့ၣ် နမ့ၢ်သ့ဘၣ်ဖုးလၢတၢ်ဘျးတၢ်ဖိုၣ်တအိၣ် လၢကိုအကိုတမံၤမံၤန့ၣ် ပုၤအဂၤကဒုၣ်ဒွဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံထံတက့ၢ်. ဘၣ်တဘၣ်ပုၤကဒုၣ်ဒွဲၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်မ့ၢ်တုၤအိၣ်န့ၣ်သ့, တတုၤသ့စ့ၢ်ကိး လီၤ. ကွၢ်က့ၤနပုၤဟၤစ့ မ့ၢ်မတၤလဲၣ်. နပုၤသးကျဲတၢ်မ့ၢ်မတၤလဲၣ်. မ့ၢ်ပုၤလၢ လၢပုၤဒီး ကြးဝဲဒီးတၢ်မၤကစီဒီဒါ. ကွၢ်ကဒါလီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်အဟဲ ကဲထီၣ်ဒ်လဲၣ်လၢပုၤကညီအမဲာ်အမိၣ်ဒါ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး သူကမၣ်စ့ညီကဒုၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသ့စ့သ့တၢ်တသ့အမိၣ်ဒီး ကိုဒီတကိုညါ ဘၣ်ယိးထီၣ်အဒွန်ကမာ် ဃာယာလီၤ. ပုၤဟတၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဘၣ် တဒိကန့ၣ်တၢ်ဘၣ်. တဘျီထီၣ်က့ၤတၢ်ဘၣ်. ဘၣ်မန့ၤအမိၣ် ဘၣ်ဒုးထီၣ် အဒွန်ကမာ်လဲၣ်. ပုၤဟဆၢကိုတဂၤ ကဘၣ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါကျိၣ်စ့အစရီပတီၣ်ဒီး မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤ.

ဟးဆုံးဒုၣ်ကမာ်ဒ်တၢ်ဆါအာတက့ၢ်

ဘၣ်ဃးဒီးကိုအပိးအလီခဲလၢာ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးတက့ၢ်. ပုၤဟဲဆူကိုတဖၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် တမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီး တၢ်ကယၢကယိဘၣ်. တမ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအိၣ်မ့ၢ်ဒီးကသူအါမံၤအါမိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒၣ်ကသူထဲတမံၤ ဧါလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အအိၣ်တၢ်လၢမ့ၢ်ဃုၢ်လီၤအကတီၢ်ဒီးသ့ၣ်ဝံၤ သ့ၣ်စ့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အမိၣ် ပုၤကိးဂၤဒဲးကြးအိၣ်ဟါတၢ်အိၣ်ယိယိဖိလီၤ. တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤသးတက့ၢ်. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး ဒုၣ်ကမာ်တဖၣ် ကထီၣ်ဝဲလီၤ. ဒ်သိးသးဟးဆုံးတၢ်ဆါအာအသိး ဟးဆုံးသ့ကမာ်တက့ၢ်. Letter 60, 1896.

**(၅၃)
တာ်သးပုၤ နီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဒွဲးထီၣ်တၢ်လၢာ်ဘျဲလၢာ်စ့ၤ**

ပုၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့, တမၤတၢ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးဟံးမၤအသးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. တၢ်ဟံးမၤအသးလၢအဖံးခိၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢကမၤထီၣ်အသးအသ့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤ. တဆ့ၣ်နီၤဆိကမိၣ် တၢ်လၢညါဘၣ်. အတၢ်မၤန့ၣ် မ့ၢ်ကကဲထီၣ်ဒါ မ့ၢ်တကဲထီၣ်ဒါန့ၣ် ကြးဆိကမိၣ် ဆိဝဲလၢညါလီၤ. လၢတၢ်အံၤအမိၣ် အတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်လၢ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတမံၤမံၤဂ့ၢ် ပကဘၣ်ကွၢ်လီၤက့ၤမဲာ်ညါလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါဒၣ် တၢ်တက့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤအသးအမိၣ် တၢ်ကမူၣ်ကမၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. မၤသး ဒ်န့ၣ်ဒီး ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤတံာ်ထီၣ်အသးတန့ၢ်နီတစုလၢဘၣ်.

ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢပုၤဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်လံၤလီၤ. နန့ၢ်လီၤက့ၤအသးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. ဖဲအတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးဒုၣ်ကမာ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်အါထီၣ်ဝဲန့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤကဒီးမူဒါဆူပုၤဂၤအအိၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်လၢ အကမာ်ထီၣ်ဒီး မၤလၢာ်ကလီတၢ်တဖၣ် မၤကဲထီၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချုကရၢ လီၤ. ပုၤမၤတၢ်လၢ တၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်ဟးကမၣ်ကျဲလၢကျဲကမၣ်အလီၤန့ၣ် ပာ်သ့သးတက့ၢ်. ဆိကမိၣ်အီၤလၢအဂ့ၢ်တက့ၢ်. မိပုၤသ့တကွဲးလီၤလံာ်လၢ အလီၤ “ပတၢ်မၤတကဲထီၣ်ဘၣ်” နီတဂၤတဂ့ၤ. ပုၤမ့ၢ်ကွဲးလီၤတၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်တၢ်မၤဟးဂီၤပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အသးလီၤ.

ပုၤမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢာ်လၢာ်ဆုဆုလၢယွၤအဂီၢ်ဒီး မၤတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်လီၤသး, ဒီးမၤတၢ်ကယိကယိလီၤတၢ်လီၤဆဲး, တမၤထီၣ် အဒွန်ကမာ်ဘၣ်န့ၣ်, တကွၢ်ဆၢာ်မဲာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤဘၣ်. မ့ၢ်ဘၣ် ကွၢ်ဆၢာ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲဘၣ်ဆၣ် အတၢ်ဟတၢ်ပြးကလဲၤသးလၢ အဂ့ၢ်အဝီ လီၤ. မ့ၢ်ပုၤလၢ တလဲၤတၢ်ဒ်ယွၤအကျဲဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢာ်မဲာ်ဒီး

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလီၤ. ဒီးအတၢ်လီၤတၢ်လၢဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးအိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ ဆူပုၤဂၤအစုပုၤလီၤ. မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးပုၤဖျဲးဝဲဒီး အဒုၣ်ကမၢ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလီၤ ကဟဲလၢခံၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်က့ၤဝဲတသ့လၢဘၣ်.

ပုၤလၢအန့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ် တကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဘၣ်, ကဲထီၣ်လၢမၤဃာထီၣ်တၢ်ဃာတၢ်စုၣ်အါထီၣ်ဒီလီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအဃိ ကဲထီၣ်က့ၤဝဲလၢက့ၢ်တၢ်ပုၤန့ၣ်လၢစုၣ်လီၤ. အမံၤဟးဂီၤလၢပုၤသးတၢ်ကျဲၤတၢ်တသ့အဃိလီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပုၤလၢအဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်တဖၣ် ယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်အိၣ် ဒ်အံၤလီၤ. နမ့ၢ်လဲၤတၢ်လၢကျဲၤအဘၣ်န့ၣ် သးဟးဂီၤတဂ့ၤ, သးလီၤဘျီတဂ့ၤ, ကျဲးစးသပုၤကတၢ်လၢနကလဲၤဒီကံၤဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်တက့ၢ်. ခရံၣ်ဖိ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒ်အမူဒါအိၣ်ဝဲ အသိးလီၤ. ကရၢတဖုလၢအဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်န့ၣ် မိၣ်အသုတပာ်ထီၣ်အကမၢ်ဆူ ပုၤအဂၤအလီၤတဂ့ၤ.

ပုၤဟးဆုၤတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးစိဃီၤဆူ မဲၣ်ညါ လီၤခံအဂီၢ်လီၤ. ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ထဲတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်ဝဲတစဲးဖိလီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်သးတၢ်ကျဲၤလၢ အဘၣ်အပိုၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ဘျီထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤပိုၣ်လီၤဟိအကျဲကသ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်မၤလိာ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တိာ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မိၣ်ပုၤကိးဂၤသိၣ်လိန့ၢ်ပာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဆိကမိၣ်ပာ်တၢ်မၤ တမံၤမံၤလၢညါဂ့ၢ်ဒ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်က့ၤလၢခံလီၤ. ပုၤမ့ၢ်တထီၣ်တၢ်ဒွဲးတၢ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီး တဲာ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ် ကွဲးဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်လီၤမုၢ်လီၤပိုၣ်လီၤ. ပုၤသးကျဲၤကွဲးထဲတၢ် (မၤန့ၣ်က့ၢ်) လၢအတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးပဒုၣ်ဘၣ်တဖၣ် ပုၤကဘၣ်သးကွဲးအတၢ်လီၤတၢ်လၢ လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘၣ်ပာ်ကံၤပာ်ဘါလၢ ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီး လူၤပိာ်ထွဲတၢ်ဘျီအခံလီၤ. ပမ့ၢ်မၤဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်လီၤပိုၣ်လီၤဟိတဖၣ် ကပူၤဖျဲးဒီးပုၤလီၤ.

ပုၤလၢအမၤတၢ်ဒီးပုၤတဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤအံၤ မိၣ်အကအိၣ်ဒီး တၢ်ဆီၣ်လီၤသ့ၣ်ဆီၣ်လီၤသးတက့ၢ်. လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ ဒ်သိးဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်အဂီၢ် မိၣ်ကဃုတၢ်လၢ ယွၤအအိၣ်တက့ၢ်. မ့မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်မးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်ကစဲၤလီၤသးယိာ်ယိာ်ဒီး ယွၤအလၢကပီၤကအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လီၤ. သန့ၤန့ၤသးဒီးပုၤကညီတဂ့ၤ. ကွဲးစိဃီၤ ယုၣ်ရှူးတက့ၢ်. ထုကဖၣ်ထီၣ်ဘိဒီးစံးထီၣ်ပတြၢၤယွၤအဘျူးအဖျိၣ်တက့ၢ်. အိၣ်ဘူးန့ၤသးဒီးခရံၣ်ဒီးကျဲးစးအိၣ်ဘူးဒီးအိၣ်အဘူးကတၢ်တက့ၢ်. Letter 199, 1901.

ဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အါအဃိ

ဒီပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်ဒၤ, ပုၤလၢအကူၣ်သ့န့ၣ် ကပူၤဖျဲးဒီးအဒုၣ်ကမၢ်လီၤ. နမ့ၢ်နဲပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဂၤအဃိ တတြၢးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်န့ၤဘၣ်. ပဒုၣ်ကမၢ်မၢ်ဝဲဒၣ်နီၣ်ယိးဘိလီၤ. စာဃာ်ပုၤဒီး မၤဘၣ်ဒ်ဆါပုၤလီၤ. ပုၤဘၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢအဘူးဘူးတဂ့ၤ, ဘျီထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးပုၤဟးန့ၢ်တၢ်လၢ အလိာ်ဘၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်စွဲအဂီၢ်တက့ၢ်. ဘျီထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆံးဆံးလီၤ. ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ အဂၤတဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢတဂ့ၤ. လၢခံက့ၤတၢ်လိာ်ဘၣ် မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးကျိၣ်စုမ့ၢ်လၢလီၢ်ဝဲဒီးမၤလဲၢ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဆံးဒီးတၢ်စုကဝဲၤလၢတၢ်ကသုအိၣ်အဘျီအစ့ၤကလၢာ် ဒၣ်စ့ၤစ့ၤလီၤ. Letter 158, 1902.

မ့ၢ်လၢတၢ်ဒွဲးတၢ်လဲၤကမၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကီၢ်

ပမ့ၢ်လူၤပိာ်ယွၤအကျဲဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်လၢပလိာ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ် ပကဒီးန့ၢ် ဘၣ်လၢအပူၤကလံၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်လီၤလၢပသးလီၤန့ၣ် အိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သ့ၣ် ထီၣ်, ဃုာ်ဒီးသ့ၣ်မုၢ်ဝဲဘိလၢအလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးပကွဲးအိၣ် ဃံလၢလၢပမဲာ်ဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်လီၢ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ် ယွၤဒုးနဲၣ်တ့ၢ်ယၢအါမးလီၤ.

မ့ၢ်အပူၤဘၣ်ဝဲဒီး, ဒ်သိးပကဆိကမိၣ်အီၤလၢအဂ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ယွၤမၤလိတ့ၢ် ယၤလီၤ.

တဘျီဘျီကြးပယုထာတၢ်လီၤလၢပုၤပာ်ကလီၤအီၤတဖၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တအိၣ်ဘၣ်လီၤ. ဖဲပယုထာထီၣ်တၢ်လီၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ် ပကဘၣ်ပလီၤပသး သုပတၢ်ဘျီထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤအံၤ အပူၤအကလံၤသုအတဒိၣ်ဘၣ်တဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်လၢပတၢ်ထံၣ်မၤတအိၣ်တ့ၢ်, ဒီးတၢ်ဒွဲးတၢ်လဲးကမူၤကမၣ်အယိ ဒုၣ်ကမၢ် တဖၣ်ဝးတရံးပုၤလီၤ. မ့ၢ်လၢပဒွဲးတၢ်ဒီးပမၤက့ၤခီလၢာ်အါထီၣ် ခဲစးသစးအယိ န့ၣ်လီၤ. MS 114, 1902.

ဂံၢ်ထီၣ်ဒွဲးထီၣ်စုလၢအကဟဲန့ၣ်လီၤ

ပုၤဟၤလီၤဆ့ၣ်နီၤဒီးပုၤကွၢ်ဃုာ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤ(မၤန့ၣ်ကျၢ်) ခံၤက ကဘၣ် မၤသကိးတၢ်လီၤ. မၤန့ၣ်ကျၢ်တဂၤ ကဘၣ်ပာ်အမဲၣ်စဲၤကလၢာ်လၢ စ့အဟးထီၣ် သုတအါန့ၢ်ဘၣ် စုလၢအန့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ် (မၤန့ၣ်ကျၢ်)တဂၤ ကဘၣ်ပလီၤအသးဒ်သိးဒီး တၢ်တကဲထီၣ်သးလၢ “ဗဲတဲခြံး” တဂ့ၤလီၤ. “ဗဲတဲခြံး” အဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ပလီၤသးတအိၣ်ဘၣ်အယိလီၤ. တၢ်ကဲထီၣ် မ့ၢ်လၢပုၤတသန့ၤသးဒီးယွၤအယိလီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးမ့ၢ်သန့ၤအသး ဒီးယွၤန့ၣ် တၢ်ခဲလၢာ်ကလဲၤအသးဘျုးဘျုးဆီဆီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တုၤမ့ၢ်ပုၤတဒီး ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်, ပုၤပျဲပုၤအကီၢ်ဒိၣ်ကဲတၢ်ခိၣ်တၢ်န့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ စ့ကဟဲန့ၣ်, ကံၤထီၣ်ဒွဲးထီၣ်စုလၢအကဟဲန့ၣ်လီၤဒီးသုဆိပာ်စၢၤစ့န့ၣ်လီၤ. MS 106, 1899.

တၢ်မၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကျၢ်တအိၣ်ခဲးဘၣ်လၢလၢပုၤပုၤ

ဒ်သိးပုၤကစးထီၣ်မၤတၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤကသုအဂီၢ် ပုၤလိာ်ဘၣ် ပုၤသုပုၤဘၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤအံၤ ကမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤလီၤဆီဒီး တၢ်မၤအဂၤလီၤ. ပုၤတဂၤကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီး မၤဝဲသုစ့ၢ်လီၤ. တမံၤဂ့ၤတမ့ၢ်ဂ့ၤ

တချုးလၢပစးထီၣ်မၤတၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤန့ၣ် ပကြးအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျၢ်အလၢ အပုၤလီၤ. ပကဘၣ်ဃုာ်တၢ်ဟ့ၣ်ကျၢ်လၢပုၤဂၤအိၣ်လီၤ. ပကဘၣ်မၤတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပကဘၣ်မၤတၢ်လၢအဘၣ်ကျဲဘၣ်ကပူၤလီၤ. ဖဲပထံၣ်ဘၣ်တၢ်သး လီၤဘျီအခါ မ့ၢ်ပကျဲးစးမၤတၢ်ကစီဒီခါ. ပကျဲးစးမၤတၢ်ဘၣ်ဆၣ်တဘျီဘျီ ပဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲဒီးတၢ်သးလီၤဘျီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢပတဒိကန့ၣ် ယွၤအတၢ်ကွဲးအသးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအယိ ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလီၤန့ၣ် ပတအုၣ်ခိၣ်လီၤက့ၤနီၣ်တဘျီဘၣ်.

တုၤပုၤအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဃုာ် တၢ်ဟ့ၣ်ကျၢ်ဟ့ၣ်ဖးလၢတံၤသကိးအိၣ်လၢလီၤယံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ လီၤဘျုးမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤလၢတၢ်ခိၣ်ကျိၤသ့ၣ်အပူၤန့ၣ် ပုၤလၢဟၤပုၤဆုၤပုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ထဲ တဂၤလီၤ. မ့ၢ်ဒုၣ်ကမၢ်ယွၤလီၤ. ယွၤမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒီးပတၢ်အိၣ်သဒါအလီၤလီၤ.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပဘၣ်တၢ်သိၣ်လိပုၤန့ၣ်သက့ ဒီးလၢတၢ်လီၤကိးပုၤဒဲး ယအဲၣ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်ဒီပုၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးအံၤလီၤ. တၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါဂ့ၤ တခါဂ့ၤ လၢလီၤယံၤဂ့ၤလီၤဘျုးဂ့ၤ တချုးလၢပစးထီၣ်မၤအီၤန့ၣ် ဆိကမိၣ်ကွၢ် ဂ့ၤဂ့ၤဝဲမးဒီး မၤအီၤတက့ၢ်. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒုၣ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကထီၣ်ဝဲလၢ ပလီၤဒီး ကကဲထီၣ်နီၣ်ယိးဘိအဃာလၢပဂီၢ်လီၤ. Letter 5, 1905.

(၅၄) ယှဉ်သဖွယ် ဆူညံခြင်းတော်နှင့်

တော်မာလာပုဂံကမာအိအိန်ဘန်ဆန် မှာလာကျိန်စုတအိန် တဒ်းဘန်အဃိ တလိင်လာပမတော်ဒ်းဘန်. ပုဂံလာဆိကမိန်တော် ဒ်န့န့တဖန် မှာပုဂံလာ အတော်ထိန်တအိန်တဖန်လီ. ယွဂတပင်ဖျါထိန်တော်ကိးဘျီဒဲးဆူအပုဂံတော်မာဖိ သုန်တဖန်ကဘန်ဖဲးတော်မတော်အဂုဂံကိးဘျီဒဲးဘန်. တဘျီတခိန်အဝဲသုန် အတော်စုတော်နှင့် မကကကျာထိန်ဝဲလာ တော်မကွာအဃိလီ. ယွဂကိးဃီအပုဂံ ကိးမှန်ဆူတော်ကိတော်ခဲဒီး ဖဲအဝဲသုန်အခိန်ဘန်လာပိင်လဲဂံအထံဒီး လဲသဖဲဝဲ ဆူညါန့န့လီ. ဖဲတော်ကိတော်ခဲဘန်ပုဂံကိးမှန်အခါ အဝဲသုန်အတော်ဃုဘါထုကဖန် အသဟိန်ဆူထိန်ဝဲဒီးလဲထိန်ဆူယွဂအအိန်လီ. ဒီးယွဂအိးဟိထိန်ကျဲဒီး လဲဘန်တော်လာကျဲအလဲလီ.

လာအခိန်ထံးပုဂံအိန်စရုလးဖိတဖန် ဟးထိန်လာကိးအဲကူးပတူးဒီး လဲတော်ဆူကီကနုနုလီ. ဒ်သိးဆာကတီအခါဖဲန့န့ ယွဂမတော်တော်အသိး ဆာကတီခွခါခဲအံးစုဂံကိး ယွဂမတော်လီလးလီ. မ်ပုဂံကအိန်ဒီးတော်နှင့် ကိးဂါဒဲးတကွာ. ပကဘန်ဒုးနဲနဲပတော်စုတော်နှင့်အကဲအကျာဒီး ဖဲပဘန် ကွာဆာန်မဲဒ်ဒီး တော်ဃံးတော်စုတော်ကိတော်ခဲအခါ ကစာ်သိန်လိပုဂံဒ်သိးဒီး ပတဂု ကုဆူခံဘန်ဒီး လဲထိန်ဒုန်ဆူမဲဒ်ညါလီ. ကစာ်ယွဂဟုန်လီတော်ကလုဂံလာ ပကဘန်လဲထိန်ဆူညါလီ.

ဒ်သိးဒီးယွဂအတော်တိပ်ပင်ကလာထိန်ပုဂံထိန်အဂီဂံ ပဝဲသုန်ကိးဂါ ပကဘန်အိန်ဒီးတော်ဒ်ကနုန့ယွဂလာတော်သုန်အိန်သးအိန်လီ. ဖဲယွဂအစိ ကမိဒီးအကဟုကညိန်ကလာဘန်တော်လီတတီတီန့န့ ဒုးကဲထိန်ယွဂအတော် အိန်ဖျိန်တကွာ. အဝဲသုန်အတော်ကလုဂံကတီလာအဂုအဝါ, တော်ဆိန်လီသး, တော်ဘါထုကဖန်ဒီးတော်သုန်အိန်သးအိန်န့န့ အိန်ဒီးတော်ကျဲးစားသတးဒီး သးလာ

ယွဂဒုးအိန်ထိန်လာ အဝဲသုန်အပူတဖန် ကဲတော်လုဂံဒိန်ပုဂံဒိန်လီ. တော်ဆါဟံဂံလာ “လိန်မါလုဒါ” အံး ဒ်သိးကကဲထိန်ပတော်အိန်ဖျိန်အတော်ဆါဟံဂံန့န့ မှာယွဂ အတော်ကတဲဒ်ကတီလီ. ဖဲပထိန်ဘန်တော်ကိတော်ခဲန့န့ ယွဂဟုန်လီတော်ဆါဟံဂံ အံးဆူအတော်အိန်ဖျိန်အစုပူလီ.

ဒ်သိးပကမာန့ဘန်တော်လာပဂီဂံတော်ဖဲးတော်မာမှန်စုဂံကိး အကျိတကျိ လီ. ဘန်ဃးဒီးတော်မာန့အိကဲအဂုဂံပုဂံကညီသုန်တဖန် ဆိကမိန်တော်ဒီးမာဝဲ ဖဲအသးလီ. မှာမှန်ယွဂအတော်မာလာဟိန်ခိန်အံး မှာဝဲဒုန်တော်မာတမံဒဲဒ်တော်လီ. ဒ်သိးယွဂအတော်ဖဲးတော်မာကဒိန်ထိန်ထိထိန်ဆူညါန့န့ ယွဂကတဲဒ်ကတီဝဲဒုန် လီ. တော်လာကတဲဒ်ကတီဝဲန့န့ ကမှန်ဝဲတော်ဆါဟံဂံနီ, ကိုလာတော်မာလိ အဂီဂံနီ, မှတမှန်ဘန်ဒီး တော်မာလာအဂတမံဒဲဒီး ဂုလာပကသနုပသးဒီး ယွဂလီ. ပမှန်သနုပသးဒီးယွဂန့န့ တော်ဖဲးတော်မာခဲလာင်ကကဲထိန်ဝဲလီ. ပတသးလီဟံးကလီပုဂံအတော်နီတမုဘန်. ဘန်ဆန်မှန်ကဲဘျဲးကဲဖျိန်လာ ယွဂအတော်မာအဂီဂံန့န့ဒီး ပကဘန်မတော်လာင်သုန်လာင်သးလီ. တုတော်သုန် ထိန်အသးဝံဒီး လာတော်မာစာထွဲယွဂအတော်ဖဲးတော်မာအဂီဂံန့န့ ပကဘန်ဃု တော်မာဘုန်လာတော်ကျဲးစားလီ. 9T 271, 272.

တော်ဘန်ယိန်လာတော်တလာအခါအဂီဂံ

ဒ်သိးပသုန်ညါန့ဟံအသိး ပကဘန်မာဝံကုယွဂအတော်ဖဲးတော်မာလီ. ဒီးပကဘန်ဃုတီဃုစုစုဂံကိးလီ. မ်ပတသုကခိးတော်ခွဲးတော်ယာ်တုယွဂ အတော်မာဘန်ကိဘန်ခဲတဂု. အဂုဒ်လဲနဲ ပဝဲသုန်တဖန် ပကတအဲဒ်ဒီးဃုလိန် တီဂံလိန်စုဘန်. မှာလာပတအိန်ခိးတော်ဆာကတီအဃိဒီး ကဲတော်ကမူးကမန် သုဝဲစုဂံလီ. မှာကဲတော်တလာအခါစုဂံကိး ကဲတော်ဘန်ယိန်လီ. တော်လီလာ ကဘန်ဒ်ဘန်ထံးပတော်အိန်ဆူန့န့န့ တကြားလာပအိန်အီဘန်. ပကဘန် ဟးယံဒီးတော်လီဒ်န့န့တဖန်လီ. ပကဘန်ကွာဒီး မာတော်လာတော်ကုန်သုလီ.

ပလိၣ်န့ၣ်တၢ်ဒီးဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်န့ၣ်က့ၢ် တၢ်အခွဲးအယာ်မ့ၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်မၤတၢ်န့ၣ် မၤအိၣ်တက့ၢ်. Letter 111, 1903.

ခံၣ်ယၢ်ပၤ ဒ်သိးတၢ်ကမူးကမၢ်တအိၣ်ပလိၣ်သး

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢပဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်အိၣ် မ့ၢ်ဝဲမ့ၢ်ပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဖဲလဲၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကဘၣ်ဃုာ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအဂ့ၤဒါ. ဒီပုၤဝဲတဖၣ် ပာ်တၢ်ကမၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်ဝဲအယိၤလီၤ. မ့ၢ်လၢကမၢ်ထီၣ်အယိၤ ပုၤတဂၤအံၤကမၢ်, မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤတဂၤအံၤဘၣ်တခီ ယတအဲၣ်ဒီးစံးတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ယုၤတနဲၣ်ကျဲဒ်သိး ပကမၤတၢ်လၢ အဝဲကစံးဝဲ, ပုၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်, ပုၤတဂၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၢၣ်တၢ်ပုၤတၢ်လီၤ တၢ်ကျဲဒီးကျိၣ်စ့ မ့ၢ်အအိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ထီၣ်တယၢ်လီၤ. အယိၤဒီး မ့ၢ်လၢ ပခိးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်တကဲထီၣ်နီၣ်တမံၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် မ့ၢ်လၢပမၤတၢ်ဒီး ပဒုၣ်ကမၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်တလၢအခါအယိၤ ကဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဂီၢ်ဒါ. ခံၣ်ယၢ်ပၤ ဒ်သိးတၢ်ကမူးကမၢ်တအိၣ်အဂီၢ်ပလိၣ်သးတက့ၢ်. Letter 167, 1902.

တၢ်မၤတုၢ်ပတၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်

“ဒုၣ်ကမၢ်မ့ၢ်တပျီဘၣ်ဒီး သူထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဂ့ၤ” တၢ်ကတီၢ်တထံၣ် အံၤ မၤပတၢ်တြီတြၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘါအလီၢ် အခါ ပဘၣ်လိၣ်တၢ်လိၣ်စ့လီၤ. မ့ၢ်လၢပအဲၣ်ဒီးမၤဝဲတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တကီၢ်ခါ အယိၤလီၤ. ဒ်သိးယုၤအတၢ်နဲၣ်ပုၤကလၢပုၤဝဲအဂီၢ် ပကဘၣ်မၤတၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. လၢယုၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူညါအဂီၢ် ပုၤလၢအသ့ၣ်အိၣ် သးအိၣ်တဖၣ် မဲကလိၣ်န့ၢ်ပုၤစ့ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်, က့ၢ်သိၣ်လိတၢ်, တၢ်ဘူၣ် တၢ်ဘါအလီၢ်, ဒီးဟ့ၣ်က့ၤစ့လၢအအ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ကရၢလၢအမၤတၢ် လၢကျဲဒ်အံၤတဖၣ်, ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒ်သိးအံၤတဖၣ် ထုးန့ၢ်က့ၤသးသမူ

အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဆူယုၤအအိၣ်လီၤ. မၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဆံဆဲၣ်ပုၤ ဒီးမၤပုၤအါဂၤ န့ၣ်လီၤမၤတၢ်ဆူ ယုၤအတၢ်မၤအပုၤသ့ဝဲလီၤ. Letter 211, 1904.

ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲလၢတၢ်န့ၣ်စ့ၤအယိၤ

ယုၤမၤထီၣ်ထီၣ်တၢ်အပတီၢ်ဒ်ယံၣ်ဒ်ထီၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်မ့ၢ်တညိကွံၣ် အကစၢ်ဘၣ်န့ၣ် အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအိၣ်ကတီၢ်တန့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ညိကွံၣ်အကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ် အတၢ်မၤခဲလၢာ်ကအိၣ်ကတီၢ်ဝဲလီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဘျီ ထီၣ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အါအါလီၤ. ဒ်သိးဒီး ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်အဂီၢ် ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအလီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ကကြားဒါ. ဒ်သိးပကထံၣ်ဘၣ် ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်တဂၤအမဲၣ်အဂီၢ် ပမ့ၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အလီၢ်န့ၣ် ပစံးလၢအကမၢ်လီၤန့ၣ်ကသ့ဒါ.

တုၤမ့ၢ်ပကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လီၤန့ၣ် ပလိၣ်ဘၣ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပုၤ တၢ်ကူၣ်သ့လီၤ. တကြားပဒုၣ်ကမၢ်ထီၣ်လၢတၢ်သးတၢ်ကျဲးအဂီၢ်အကျိၣ်တအိၣ် အယိၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၢၣ်ဖဲပကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တခါလီၤန့ၣ် ပတလိၣ်ဘၣ်လၢ စ့ကအိၣ်ပာ်လၢပစုပုၤအလၢအပုၤဘၣ်. ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လၢပကလဲၤ သဖှိထီၣ်ဆူညါလီၤ. လၢပတၢ်လဲၤသဖှိထီၣ်ဆူညါန့ၣ် ကဘၣ်သ့ဝဲအချကတၢ် တသ့ဖဲအသ့လီၤ. တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ်ယုၤအတၢ်စံးပာ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်. ပတၢ်မၤပကဘၣ်မၤအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ထုကဖၣ်လီၤ. ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်သပှၢ်ပုၤ လီၤ. ဟးသဖှိထီၣ်ဒုၣ်ဆူညါ ဃုာ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ယုၤအိၣ်ဒီးတၢ်သးခူတလ့ၣ်တက့ၢ်. “ပတဟ့ၣ်လီၤသးဘၣ်, သးဟးဂီၤတဂ့ၤ.” မဲပုၤကထၢၣ်သးကီးဂၤဒဲးတက့ၢ်. R & H, Sept. 7, 1905.

(၅၅) တၢ်ကတိၤလၢပုၤက့ၢ်လိာ်တၢ်အတီၤအခိၣ်

လၢမုၢ်နၤယထံၣ်တၢ်လၢယုၤဒုးထံၣ်ယၤလီၤ. ယထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ကတိၤတဲာ်ပိာ်တဲာ်ပီတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒုၣ်ပုၤကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤ. ယုၤအတၢ်ထံၣ်ဒီး အတၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်တပာ်ဝဲဘၣ်. လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ပုၤကညီတဖၣ်ကတိၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်တဖၣ်လၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဆိတလဲသးန့ၣ် တၢ်လၢကကဲထီၣ်ကဲထီတဖၣ် အအိၣ်ထီၣ်တသ့ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဃုတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဆူတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်စ့ “ဒီလၢ” (၂၀၀၀၀) ခံကလးလီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးမၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ထီၣ်တၢ်ဝဲတၢ်ယိးဘၣ်ဃးဒီးကျိၣ်စ့ဆူ ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဒ်သိးအံၤန့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သမၤထီၣ်တနီၤတဘၣ်အသးဘၣ်. အဃိပုၤတနီၤနီၤဟံၣ်တၢ်ကမၣ်လၢသရၣ်တဖၣ်န့ၣ်အလီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ ဒ်သိးပုၤတပာ်ထီၣ်မူဒါဆူဝဲလီၤခိၣ်သးခိၣ်သ့ၣ်အဖိခိၣ်အဂီၢ် ယုၤဟ့ၣ်ဆူထီၣ်ဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါသရၣ်သမၤတနီၤလီၤ. အဃိအဝဲတြီတၢ်ဒုၣ်ဒုၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤယစံးပတြာၤဘၣ်သရၣ်သမၤလၢအတြီတၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.

မၤကဒီးတစုဟဲက့ၤန့ၣ်က့ၤဆူတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဲာ်ပိာ်တဲာ်ပီတၢ်အပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပအိၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤက့ၢ်လိာ်တၢ်လၢအဖံးတၢ်မၤတၢ်ဒီး ပုၤအါနံၣ်အါလါတဂၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. အဝဲဆၢထၢၣ်ဒီး ကတိၤတၢ်စံးဝဲ ဒီပုၤဝဲသ့ၣ်တၢ်လၢသုဆိကမိၣ်လၢသုကမၤထီၣ်သ့ၣ်ဒုၣ်ကမၤလၢ ဝဲလီၤခိၣ်သးခိၣ်သ့ၣ်အအိၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢသုမၤလၢကပီၤယုၤဘၣ်. ယုၤပာ်လီၤအပူၤကိၢ်မုၢ်တဖၣ်အနီၣ်ယိးဘိအဃာလၢအဝဲသ့ၣ်အဖံးထံးခိၣ်လံ. ဒုၣ်ကမၤသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သုအတက့ၤက့ၤဆူကျဲလီၤလံၤအကျဲတဂ့ၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ပုၤတတူၢ်လိာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်. စံးဝဲဒုၣ်ပုၤတဂၤကအသးမ့ၢ်အိၣ်လၢ ကသ့ၣ်ထီတၢ်တဖျၢၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တသ့ၣ်နီၢ်ဒီးဂံၢ်ကွၢ်ဒွးကွၢ်တၢ်လၢာ်တၢ်စ့ၤဘၣ်ခါ. ကမၤဝဲဒုၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်မ့ၢ်တကဲထီၣ်တုၤအဝဲဒီး ပုၤကသဲဝဲကွဲကလၢအဂ့ၢ် လၢပုၤတဂၤအံၤမၤတၢ်တဖျၢၣ်တဝဲဒ်လဲၣ်လီၤ. ခဲအံၤသုတဆိကမိၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

ပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးကရၢကရိထီၣ်တၢ်လၢအဆိအချးဒီး တၢ်ချးခံနီးသးန့ၣ်တမ့ၢ်အမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဘၣ်. မ့ၢ်အထီဒါယုၤအတၢ်ပာ်အသးဒီးမ့ၢ်အထီဒါစ့ၢ်ကီးအတၢ်က့ၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲကဘၣ်ပျဲယုၤဆူအီၤအလီၤန့ၣ် မ့ၢ်ကျဲးစးဒီး မၤချးခံနီးသးအသးန့ၣ် တမ့ၢ်မၤလၢကပီၤယုၤဘၣ်. ကဲထီၣ်တၢ်သဘၣ်ဘုၣ်, တၢ်သ့ၣ်အုန့ၣ်သးအုန့ၣ်, တၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤလၢအဂီၢ်လီၤ. လၢပူၤကွၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်အသးအိၣ်ဝဲဒ်သိးအံၤအဃိ ယုၤတအဲၣ်ဒီးလၢအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကမၤကမၣ်က့ၤအသီတဘျီဘၣ်. MS 144, 1902.

မၤကဒါက့ၤတၢ်ကမၣ်လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်တဂ့ၤ

ပုၤတနီၤနီၤအသးပူၤ ကဲဝဲကဲဝဲဒီးတၢ်မၤလၢအဘျးအဖျိၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢခံတသ့ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်မၤဝဲလီၤ. ကျိၣ်စ့လၢ အခိၣ်လၢာ်ဝဲတဖၣ် မ့ၢ်သ့ဝဲလၢယုၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်မၤကဝဲဝဲတချးလၢခရံၣ်ဟဲက့ၤလီၤဒဲးဘၣ်လီၤ. မ်ပုၤသုတစာဃာ် ယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢပုၤကညီအတၢ်က့ၢ်တၢ်ဖးနီတဂၤတဂ့ၤ. ယုၤဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်သ့ၣ်ကလီကလီစ့အဂ့ၢ်လီၤ. ဖဲပမၤတၢ်န့ၣ် မ်ပမၤဒ်သိးဒီးယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤကအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်က့ၢ်တၢ်ဆးဘၣ်ကမၣ်ဝဲအဃိ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဒုၣ်ကမၤထီၣ်ဝဲဒုၣ်လီၤ. မ်အသုတကဲထီၣ်တဘျီကဒီးတဂ့ၤ. ပုၤလၢအကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူၤတဖၣ် မ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်တက့ၢ်. ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်တၢ်ဒီး ပကဆိကမိၣ်လၢကကဲထီၣ်ဒုၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးတုၤပမၤန့ၣ် ကကမူၤ

ကကမၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အယိဒီးလိာ်လၢပကသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လီၤဆဲးတၢ်ဟတၢ်ပြဲး
လီၤ. နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါပာ်စၢန့ၣ်ဒီး မၤအိၣ်နီၣ်တစဲးတဂ့ၤ. 7T 283, 284.

ဟ့ၣ်က့ၤဒ့ၣ်ကမၢ်တက့ၢ်

ယွၤကတံာ်ကတိၤတၢ်မၤလိာ် ဒိသိးပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်လၢအပူၤကွံာ်
မၤအသးတဖၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဒီးအဒ့ၣ်ကမၢ်န့ၣ် ယွၤတဘၣ်
အသးဘၣ်. လၢပကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖးဒိၣ်, အပူၤကလံၤဒိၣ်အလီၢ်န့ၣ်
ပကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ပတၢ်သကဲးပတၢ်အဂ့ၢ်အဆၢကတီၢ်တုၤဃီၤလံလီၤ.

မၤကမၤက့ၤတၢ်လၢအကမၢ်တုၢ်လၢညါတဖၣ်အသီတဘျီတဂ့ၤ.
ဒ့ၣ်ကမၢ်လၢအအိၣ်လၢပကရၢကရိအပူၤတဖၣ်န့ၣ် မၤစီကွံာ်အိၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်ဃး
ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အသးမ့ၢ်အိၣ်မၤစၢဒီးဟ့ၣ်မၤစၢဘၣ်
တက့ၢ်. ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတနီၤနီၤ ယွၤဆိၣ်ဂ့ၤတုၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢတီၢ်စုအယိ လၢယွၤ
အတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ် မၤစၢဝဲသ့လီၤ. တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်တဖၣ်
ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢနကသ့က့ၤအိၣ်လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်လီၤ
ပာ်စၢဒီးသ့မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအအ့ၣ်န့ၣ်ဒီးဟံးအိၣ်ထဲစ့ၤတက့ၢ်. မ့ၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤ
အဂီၢ်လီၤ. သ့ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် သ့ကဲထီၣ်ယွၤအပူၤဟၢကွၢ်ထွဲတၢ်သ့လၢကျဲဒိအံၤ
လီၤ. R & H, Aug. 13, 1903.

ဖဲ နသးဆိတလဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်ကဟဲန့ၣ်ဝဲလီၤ

တုၤပယုယွၤဒီးပတံာ်လီၤကျဲလီၤက့ၤပတၢ်ကမၢ်န့ၣ် ပကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိ
တလဲပသးဒီးတၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤဘၣ်တုၢ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ပကဟ့ၣ်ဆၢက့ၤ
ယွၤလီၤ. ဒီးယွၤကဒုးန့ၣ်ပုၤလၢ အဝဲဒၣ်မ့ၢ်ဝဲယွၤလၢအပျီပုၤတၢ်ကမၢ်,
လၢပုၤဒီးတၢ်သးကညါ, တၢ်အိၣ်တၢ်ကွံာ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တစုကျိၣ်စု, တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ
တဖၣ် ကဟဲန့ၣ်လီၤဆူပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ပဟ့ၣ်က့ၤပဒ့ၣ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကစီဝဲ
ခဲလၢာ်လီၤ. 8T 89.

နီၤဖး (၁၂)

ပာ်ဖျိၣ်တၢ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်အဂီၢ်

ပတ်ဖိုင်တော်လှန်တော်အင်္ဂါ

- ၅၆. တော်ကတော်ကတော်လှန်တော်အင်္ဂါ ----- ၃၁၆
- ၅၇. တော်ကတော်လှန်တော်အင်္ဂါ ----- ၃၂၂
- ၅၈. တော်ဟုတ်ပတ်ဖိုင်တော်အင်္ဂါ ----- ၃၃၀

(၅၆)

တော်ကတော်ကတော်လှန်တော်အင်္ဂါ

ဒ်သီးယွအတော်ဖဲးတော်မကအိန်ကိကျအင်္ဂါ, တော်သးခုကစီန်အတော်ရဲန် တော်ကျအိန်ဝဲထဲတမံဇီလီ. မှာဝဲဒန်ပုကညီသွန်တဖန် ကဟုန်မကတော် နှန်လီ. ပုကညီကဘန်ထံန်ကယွအကဟုကညီဒီး တော်လှန်ယွအိ တဖန်နှန် ကဘန်ဟုန်ကဝဲဒန်လီ. ကျထီန်သကိးပမဲန်ဆူကရုနီဒီခိန် ထုန်စုညါအလီတကွာ. ပကစတော်တော်နးတော်ဖိုင်ဒီး ပဝဲဒန်တဖန် ပနုန်ဘန် တော်မုန်တော်လှန်အလီလီ. လှန်တော်အိန်ဒီးပဝဲသွန်တဖန်ပတော်ထူး တော်တော်လှန်ခိန်ဘန်, မ်ပကပတ်တော်ထူးတော်တော်လှန်ခိန် ဖဲဟးမူဟးမာ တသ့ဝဲအလီနှန်တကွာ. ယွဟုန်လီပုကရဲန်ကစီန်ဟီန်ခိန်အံလီ. မ်ပကသံကွာလီကပသး မှာပတော်လိန်ခရဲန်အတော်အဲန်ပုဒီး ပကဟုန် ဆာကွာအိဇါ. တော်မကတော်မတော်တဖန် မှာပဟုန်ကကကဲကစီဇါ. ပဒီးနုန်ဘန် လှန်ဟုန်လီပုထူးထူးတော်တော်အိန် မှာပကဟုန်ဆာကွာလှ တော်သွန်အိန် သးအိန်ဇါ. မ်ပကဟုန်ကဘန်တကွာ.

ပုဟးကွာထွဲတော်လှန်အကလုာ်တီတဂအံ ပုဟးကဟုန်ဘန်စုဝဲ အလီနှန် မ်အကဟုန်အိထီန်တော်ဒီးပတ်ဖိုင်တော်လှန် မူခိန်တကွာ. အဝဲမှာမတေ တဂအတော်လဲန်. မှာအကတော်ကတော်တော်မကတော်လှန်လှန်အင်္ဂါလဲန်, တော်စံးဆာ မှာဝဲဒန်တော်ဂုန်အိန်အသးခဲလှန် မှာယွဟုန်လီအိဇီး ကဘန်မကတော်ခဲလှန် လှန်အင်္ဂါလီ. ခရဲန်တမဲန်ဆူးလှန်ကိးပုလှန်ဒီပုဝဲဘန်. ဒ်နှန်အသီး မူခိန်ကလူးသွန်တဖန်စုာ်ကိး အဲန်ဒီးကိးပုလှန်ဒီပုဝဲလီ. အဂုန်ခဲလဲန် ခရဲန် ပုဟးပုလှန်အသွန်ဒီးအဘျူးအိန်ဝဲလှန်ပလီလဲ. ကစီန်ခရဲန်အတော်သးကညီ အိန်လှန်ပလီလဲ.

မှာပကဆိကမိန်လှန်ပဟုန်ဟုန်ကယွအတော်အိန် တော်စံးဘျူးစံးဖိုင် ယွအသးတဖန်ကစီန်လှန်လှန်ပုဇါ. မှာတော်ဘန်ဒီး မှာပကပတ်ဖိုင်တော်ပတ်

တၢ်ကီၤလၢယုၤအမဲၣ်ညါၤ၊ တၢ်မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်လုၤတက့ၤဘၣ်. မံၤပကဟ့ၣ်က့ၤတၢ်မၤဘျၣ်
မၤတီၢ်ဆူ ပကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤးခရံၣ်အအိၣ်တက့ၢ်. အဝဲဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်မူအထူ
အယိၣ်လံ. တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ် မံၤပကဟ့ၣ်အိၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. ကစၢ်
ပွၤက့ၤပုၤအယိၣ်ပမ့ၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢလၢအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်
ယုၤအဘျးအဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢ အသးစၢၤဆၢဒီးကရၢန့ၣ်
အထူၣ်စုၣ်ညါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယုၤတဖၣ် တသံကွၢ်သံဒီး
ဝဲလၢဘၣ်. တၢ်ဟ့ၣ်လၢအလုၢ်အပွၤဒိၣ်န့ၣ် ကဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်အဆံး
အစ့ၤကတၢ်ဒီးလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ယုၤအတၢ်ဟ့ၣ်တမံၤလၢ အကတၢ်ကတၢ်
တအိၣ်ဘၣ်တမံၤလီၤ. တၢ်လၢပကဟ့ၣ်က့ၤယုၤန့ၣ် ပထိၣ်သတြီၤဒီးခရံၣ်
ကသုလၢကျဲၣ်လဲၣ်. တၢ်ညီကွံၣ်လီၤသးမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် ကမ့ၢ်ဒ်ဝဲပုၤအဖိၣ်ကတၢ်
တဂၤဒ်လဲၣ် ကဃုဟ့ၣ်က့ၤယုၤလၢတၢ်အိၣ်ဒီးအိၣ်တမံၤမံၤလီၤ.

ပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်

တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒ်တီၢ်လီၤ. ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် မၤလၢာ်
တၢ်ဆၢကတီၢ်ကလိဒ်ဒ်မးလီၤ. တၢ်မၤဂ့ၤလၢမၤဝဲသ့လၢအစု, အိၣ်ဝဲဒ်အိၣ်မံၤ
လီၤ. ပုၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်ယုၤတကိးအိၣ်လၢ ကုၢ်လၢအကလုၢ်တီၢ်နီတဃာ်ဘၣ်.
ယုၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်လၢလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် အတၢ်
ဂုၢ်ကျဲးစးတအိၣ်ဘၣ်. ပုၤလၢတဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဘၣ်ဖိၣ်
ဘၣ်ယာ်န့ၣ် ယုၤတကိးအိၣ်လၢကုၢ်လၢအကလုၢ်တီၢ်နီတဃာ်ဘၣ်.

ပုၤထူးပုၤတီၤတဖၣ် မံၤအသုတသးမံၤဝဲလၢထဲအဟ့ၣ်လီၤ ဘၣ်တၢ်မၤဘျၣ်
တဂ့ၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤဒီးလီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤကဘၣ်
လုၢ်ထီၣ်အသးလၢယုၤအမဲၣ်ညါလၢ တၢ်ကျဲးစးလီၤ. ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ
သိၣ်ဖိသိၣ်လံလၢ ကလဲလၢကစၢ်ယုၤအကျဲတီၢ်ကျဲလီၤလီၤ. မံၤအဖိအလံၤ
သ့ၣ်တဖၣ် သုတဆိမိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တဂ့ၤ.
တၢ်စုလီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး သုတဆိကမိၣ်ဝဲလၢ

အတၢ်ဒ်ဝဲတဂ့ၤ. မၤဒ်ဖဲအသး, သူဒ်ဖဲအသးတသ့ဘၣ်. တပၤဘၣ်.
အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခဲလၢာ်ဃုာ်ဒီးအနီၢ်ခိနီၢ်သးန့ၣ် မ့ၢ်ယုၤအတၢ်လီၤ. တၢ်လၢ
အအိၣ်ဒီးအိၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟဲစိာ်က့ၤဝဲဆူယုၤအအိၣ်လီၤ.

တၢ်ညီကွံၣ်လီၤသးဒီးထူၣ်စုၣ်ညါ

ပံၤကတီၢ်သးလၢ အဃုမၤဘျးလီၤက့ၤဒ်သးတဖၣ်တက့ၢ်. ကျိာ်စုသ့ၣ်
တဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့အိၣ်လၢကျဲဘၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤဒီး တၢ်မၤဘျၣ်တဖၣ် ကဟဲန့ၣ်
လီၤဆူတၢ်ပံၤဖိၣ်အဒးအါအါကလဲၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢကဘၣ်ဟဲန့ၣ်ဆူ
ယုၤအတၢ်ပံၤဖိၣ်အဒးပုၤအလီၢ်န့ၣ် ပုၤကညီတဖၣ်ပုၤန့ၣ်တၢ်လၢ အသးလီဝဲ
လီၤ. တၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤသးမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး မတၤတဂၤမးဟ့ၣ်ထီၣ်
တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အကျဲဘၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤတသ့ဘၣ်. ပုၤတဂၤလၢအလုၢ်ပိာ်ထီၣ်
ခရံၣ်အကျဲန့ၣ် တၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤသးဒီးထူၣ်စုၣ်ညါန့ၣ် အိၣ်ပံၤလၢအမဲၣ်ညါလီၤ.
ယုၣ်ဂ္ၤးစံးဝဲ “ပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးပိာ်ယခံဒီး မံၤအယိးထီၣ်အထူၣ်စုၣ်ညါဒီး
ပိာ်ထီၣ်ယခံတက့ၢ်.” ပကဲထီၣ်ခရံၣ်အပျီၢ်အဘီၣ်လံလီၤန့ၣ် ပကဘၣ်ညီကွံၣ်
လီၤက့ၤအသး, တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသးလီၤ. မ့ၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူ
န့ၣ်ဒီး ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢပကဘၣ်ဆိကမိၣ်အိၣ်
လီၤဘၣ်ၤ.

ခရံၣ်လၢဒီးသံအသးလၢသ့ၣ်ဖျါထူၣ်စုၣ်ညါအလီၤ မ့ၢ်ဝဲဒ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢ
ပဂီၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လၢပဂံၢ်ပဒွးအိၣ်အပွၤအကလံၤတသ့ဘၣ်လီၤ. အယိဒီး
ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်စၢၤမးဒီးယုၤသၢပျါန့ၣ် ပတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအအိၣ်ဒီး
ပုၤအလုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ကမ့ၢ်ဒ်ဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ပတဟ့ၣ်က့ၤပအိၣ်ဘၣ်ကသ့ၤ.
အဝဲမ့ၢ်ယုၤအသိဖိလၢ အစိာ်ထီၣ်ကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဒဲးတူၢ်တၢ်ဒဲးဘးလီၤ. ထူးန့ၢ်
သးသမူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဆူအအိၣ်လံ. ပုၤထူးပုၤတီၤဂ့ၤ, ပုၤဖိၣ်ပုၤယာ်ဂ့ၤ,
တၢ်လီာ်ဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်ဒီးသ့အသးဒီး အဝဲသ့ၣ်ကြားဟ့ၣ်လီၤသး

လောင်လောင်ဆုဆုလီ၊ ယွေယွေပုကညီဒ်အပုမသကီးတော်လာ တော်အုန်ကု၊ နီဂ်ကုပုတော်ဒဲးဘးဖိလီ၊

ပုကညီကလုာ်ကိးကလုာ်ဒဲး၊ ပုအကျိန်အမိုမိုကိးကလုာ်ဒဲးကိးမိုဒဲး ဒ်သိးတော်သးခုကစီဂ်ကတုသကုအဂီနီနု ယွေအတော်လိာ်ဘဉ်အိန်လာပုလီ၊ ဒီးဟုဂ်လီပုတော်လာအအိန်ဒီးအိခဲလောင်လီ၊ ပုတဂုမုာ်စံးလီအသးလာ ဆီတလဲလံဘဉ်ဆဉ် မုာ်တဒုးကပီထီဂ်အတော်ကပီနု မုာ်ပုလာတပတ်လု၊ ပတ်ကဲခရံဂ်အတော်ကတီးဘဉ်လီ၊

တကြားလာပစံးပဝဲ “ယဟုဂ်တုာ်လံယွေအတော်အိန်ဖိုဂ်တော်သးခုကစီဂ် အဂီဆံးအံဆံးနု၊ အါဒဲးအါဂီလံဘဉ်၊ ဆီကမိဂ်လီကုတော်လာ ပမလောင်ဘုဂ်လောင်စုလာပတ်မုာ်တော်လာအဂီ ဒီးကျိန်စုတဖဉ်လာကဘဉ် နုာ်လီဆုယွေအတော်ပတ်ဖိုဂ်အလီနု ပသူကလီကွံာ်လာ ပတော်လူဘဉ် ပသးဆံးအါဆံးအါလဲဂ်နုတကုာ်၊ တလိာ်လာပဂံထီဂ်ဒွးထီဂ် မုာ်ပဆု၊ ပုမတော်သးခုကစီဂ်ဆံးအါဆံးအါပုဒဲးပုဂုလံဘဉ်၊ ပုတော်မာဖိတဖဉ် အတလုာ်အိန်သနုကု မုာ်လာတော်ဆီဂ်ထွဲအခံတအိန်ဘဉ်အယိ အတလုာ် တဖဉ်လီပံာ်ဝဲဒဉ်လီ၊ ကြားပဂံထီဂ်ကုမုာ်ပုမတော်တော်ယွေအပုမတော်ဖိ အကျဲလာကဘဉ်မတော်အိန်ပုဂုလဲဂ်လီ၊ တော်လာကဘဉ်ဟုဂ်လီမာစာ၊ တော်နုာ် တဟုဂ်ဘဉ်ဝဲအယိ ယွေအတော်မတော်တော်ဝဲဒိဂ်ဒိဂ်ကလဲာ်လီ၊

လာယွေအတော်ပတ်ဖိုဂ်အလီ၊ စုမုာ်အိန်ပတ်ဒီးတော်မလာ အလိာ်ဘဉ်အလီ အဂီ ပုမုာ်ဆုဘဉ်ပုမတော်ဖိသုဂ်တဖဉ်နုာ် တော်မကဝံထဲလဲဂ်လံလဲဂ်၊ ယွေကသုးကျဲဒဲးဒီးကျဲကအိးဟိထီဂ်ဝဲ၊ ဒီးတော်ဖဲးတော်မတဖဉ်ကဒိဂ်ထီဂ် ထီဒိဂ်ဒိဂ်မးလီ၊ တော်လီတော်ကျဲအိန်ဝဲအါတီ၊ ဒ်သိးပုကညီလာအကယတဖဉ် ကမဘဉ်တော် ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုဂ်တအိန်ဖဲတော်လီသုဂ်တဖဉ်နုာ်ဘဉ်၊ ဘဉ်မနု၊ အယိလဲဂ်၊ မုာ်လာတော်ကွာ်ယုမာဘျးလီကုသးအိန်ဝဲအယိ ပုအါဂုဘဉ်ဆုဂ်နီ အိန်ဒဉ်လာအဟံဂ်ပုစုာ်စုာ်လီ၊ အဝဲသုဂ်တဖဉ်အိန်တော်အိန်ဖုံသလီဖိဒီး အိန်ညီညီအိန်ညီညီလီ၊ လာတော်နုာ်အယိ ဘဉ်အိန်ယံဝဲဒီးယွေအစပံးတသဉ်

အလီလီ၊ ပုတနီနီ အဲဂ်ဒီးလဲဖဲးတော်မတော်လာတော်လီအယံလီ၊ ဘဉ်ဆဉ်ပုကဆုဆီဂ်ထွဲအခံစုတအိန်ဘဉ်၊ အတော်ဖဲးတော်မသုဂ်တဖဉ် တဝံတကဲဘဉ်ဒီး ပတ်တုာ်ကွံာ်ဝဲလီ၊ မုာ်ဒ်နုာ်အယိဒီး တော်မအသးဒ်သိး ပုတနီနီဘဉ်ယိးတော်ဝဲတော်ယိးယာဒိဂ်မးဒီးတနီနီဖုံသလီဖိလီ၊ R & H, July 14, 1896.

ကျိန်စုလာအုန်ကု၊ နီဂ်ကု၊ ဘဉ်သးသမု

ယွေကတော်ကတီးတော်သးခုကစီဂ်လာ ပုကနုာ်ဟုဘဉ်ကိးဂုဒဲးလီ၊ ဘဉ်ဆဉ်ယွေအပုဟကွာ်ထွဲတော်တဖဉ် တမတော်လာယွေအဂီဘဉ်၊ မုမုာ်တစီ ယွေဟုဂ်လီပတ်အဝဲသုဂ်စုတဖဉ်နုာ် မလာဝဲလာအတော်မုာ်တော်လာအဂီ ဒဉ်ဝဲလီ၊

ပုသူဂ်စာ်သးဘီဂ်တဖဉ်စုာ်ကီး တော်လာတလိာ်ဘဉ်တဖဉ်၊ တော်လူဘဉ် သးလာတော်မမုာ်မရုာ်အဝဲသုဂ်အသး၊ ဒီးလာတော်ပတ်မကဖိသးအဂီ သူဘဉ် ကျိန်စုတဖဉ်လီ၊ မလာစုတဖဉ်လီ၊ တော်ဆီကမိဂ်ဆီကမုာ်တအိန်ဘဉ်၊ တီဂ်စုလာအအိန်လာပစုပုခဲလောင် မုာ်ယွေအတော်လီ၊ လာပကမလာတော်လာ တလိာ်တလဲးလာပဂီအလီနုာ် ပကဘဉ်ဟုဂ်လီဒီးပတ်ယာ်လာတော်သးခုကစီဂ် အဂီလီ၊ ဒုးလိဂ်လီပတ်စုလာပုမတော်သးခုကစီဂ်အဂီတကုာ်၊

ဒ်တော်လီတော်ကျဲအိးထီဂ်အသးလာပုကမတော်သးခုကစီဂ်အဂီ အိန်ထီဂ်ဝဲအသိး ကျိန်စုတဖဉ်လိဂ်ဝဲဒဉ်လီ၊ တော်ကီသုဂ်ကီသးလာတီဂ်စု အဂီအံ၊ တမုာ်ဆာကတီဂ်အဂုဘဉ်၊ မုာ်ဆာကတီဂ်ခဲအံလီ၊ ပုမယွေ အတော်တဖဉ်ကဘဉ်ကွာ်လိခရံဂ်အတော်ကီသုဂ်ကီသးအဂုဒီး တော်ဟုဂ်လီသး အဒိအတော်လီ၊ အမူဒါအိန်ဝဲလာ ကဘဉ်ဟကွာ်ထွဲစုလာယွေဟုဂ်လီအဝဲသုဂ် တဖဉ်ဂုဂုဘဉ်ဘဉ်လီ၊ တော်နုာ်မုာ်ယွေအစုလီ၊ စုကီးဘုဂ်ဖိဒဉ်လဲာ်နုာ် ကဘဉ်ပတ်ကဲဝဲဂုဂုလီ၊ စုတဘုဂ်မုာ်တတုကီဂီတမံဘဉ်ဆဉ် စုအဘုဂ် တကယကဲထီဂ်စုတဘးလံလီ၊ အယိဒီးတော်ပတ်ကဲစုကီးဘုဂ်ဒဲး မုာ်တော်အုန်ကု၊

ခိၣ်က့ၤသးသမူအကျဲၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပလူၤဘၣ်ပသးဒီးတၢ်စ့သ့ၣ် တဖၣ်ပသူၣ်အီၤလီၤ. နီၣ်နီၣ်ပမ့ၢ်သူၣ်ဘၣ်အီၤလၢယွၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ပာ်ဖျိၣ်အဒးလၢ စ့တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တအိၣ်လၢဘၣ်. ဒီးပကသူၣ်ထီၣ်ဘၣ်သူၣ်ဂ့ၤသးကျိၤ အဝဲၤလီၤလၢ ပာ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်ကိးပူၤဒဲးသကုၤအသးလီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤအံၤ တဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သး ထီၣ်ထီၣ်ဘၣ်. မ်ပုၤကိးဂၤဒဲးကပာ်တၢ်ထၢဖျိၣ်အလီၢ်ဘူးဘူးတၢ်တံၢ်ဒီး ဖဲကျိၣ်စ့ တဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဝဲတဘျီလၢလံာ်န့ၣ် ပာ်န့ၣ်လီၤဆူတၢ်ထၢဖျိၣ်အလီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ဖံးတၢ်မၤကဖိလီၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် ပာ်ကွံၣ်ဒီးလဲၤကပၤကွံၣ်အီၤတက့ၢ်. မၤတ့ၢ် တၢ်မၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. မၤညီန့ၣ်သ့သးလၢတၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤ သးအဂ့ၢ်တက့ၢ်. ပကဘၣ်မၤသံကွံၣ်သးလၢအသးကွံၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ် ဘီၣ်ဘီၣ်ညီညီတဖၣ်လီၤ. မ်ပုၤစံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤတၢ်တဖၣ်ကတဲာ်ကတိၤအတၢ် စံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤဂ့ၤဂ့ၤဒဲးသိးကတုၤလီၤတီၤလီၤတက့ၢ်. တၢ်အဲၣ်ကူအဲၣ်ကဒီး သးလၢအလူၤဘၣ်သးဒဲးဝဲတဖၣ်န့ၣ် မၤတဲာ်ကွံၣ်အီၤဒီးပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်ခရံၣ် အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. လၢပသးပူၤ မ်ပကအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်, တၢ်သညျးသပုၤလၢကစၢ်ယွၤအပူၤ, ဒီးတၢ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢန့ၣ်တက့ၢ်. ပကဒီးန့ၣ် ဘၣ်တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်ဝဲဒိၣ်သပုၤလီၤ. Historical Sketches of the Foreign Missions of the Seventh-day Adventist, p. 293.

-o-

**(၅၇)
တၢ်ကတိၤဆုပုၤသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်တဖၣ်အဂီၢ်**

လၢပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ကတိၤဘၣ်ဃး တၢ်တူၢ်ဆါ ခိၣ်ဆါသး, တၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤသးအဂ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိအဝဲသ့ၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်အါဒဲးတၢ်တက့ၢ်လူၤတၢ်မုၢ်တၢ်လၢလီၤ. စ့လၢ အမၤန့ၢ်ဝဲတဖၣ် မၤလၢကွံၣ်ဝဲလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ဖျိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ယွၤအဲၣ်ဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤဘၣ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤ. ဖဲပတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ် လဲၤသးလၢအဂ့ၢ်အဝီအခါ ပမၤကမၢ်ဘၣ်တၢ်လီၤ. ယွၤပာ်န့ၣ်ပုၤတၢ်လၢအထီ န့ၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢပမဲာ်ညါလီၤ. ပသးကဘၣ်အိၣ်ပာ်ကွံၣ် တၢ်အဲၣ် လီၤက့ၤဒဲးသးတဖၣ်ဆူတၢ်ချၢဒီး ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤဆူယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် လီၤ. တုၤန့ၤတစုတၢ်စိတၢ်ကမီၤန့ၣ် ကလဲၤဃုာ်တၢ်ဒီးပုၤ ဒီးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအါအါကလဲာ်လီၤ.

ပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဂၤ ကမ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟၤအသးဃုာ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စၢ်ဆၢသးစၢ်ဆၢလၢယွၤအတၢ်မၤန့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤ မၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၢ်ဝဲဒဲးလီၤ. တုၤယသးပုၤထီၣ် ၁၂ နံၣ်ဒီး ယသ့ၣ်ညါလၢယကဘၣ်ဟၤယသးလၢ တၢ်သူတၢ်စွဲလီၤ. ယမၤလိသ့ယသးလၢ တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ဒီးယပုၤမုၢ်စ့ၢ်ကိးမၤလိအသးလီၤ. တနံၤဂီၢ်တနံၤဂီၢ် စ့န့ၢ်ဒဲးထဲ သာ “ဒီလၣ်” ဘၣ်ဆၣ် ပဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ် မၤန့ၢ်ဒဲးဝဲလီၤ. ပပာ်ဖျိၣ်တနံၤတစဲးတသီတစဲးလၢခံ ပစုပာ်ဖျိၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ်ဝဲလၢ တကယၤဃီးဆံလီၤ. ဒီးတၢ်ကစီၣ်လၢ အမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ခရံၣ်ကဟဲလီၤက့ၤလီၤ အဂ့ၢ်န့ၣ် ဟဲတုၤဃီၤဆူပအိၣ်လီၤ. ဒီးဖဲအဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်တဘျီဃီ, ပသ့ၣ်ညါလၢပုၤစိာ်တၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ် လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲလၢ တၢ်မၤဘျီမၤတီၢ်လီၤ. အဃိဒိသိးပုၤအိၣ်လၢတၢ်ခံးကျိၤတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်

တၢ်ကတိၤအတၢ်ကစီၣ်အဂီၢ် တၢ်ကထုးထီၣ်ရၤလီၤလံာ်လဲာ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးပထုးထီၣ်ပတီၢ်တကယၤဃိးဆံဝံၤ, ဟ့ၣ်လီၤဆူပုၤကရၤလီၤလံာ်လဲာ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပတူၢ်လိာ်လၢမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပဂီၢ်လီၤ.

ပုၤကိးဂၤဒဲးလၢအမၤယွၤအတၢ်န့ၣ် အမူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢတၢ်သ့တၢ်စွဲအပူၤလီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်တအိၣ်, ကၢၣ်သံကျူသံန့ၣ် ဒုးန့ၣ်ဝဲလၢပတၢ်ပာ်လုၤပာ်ကဲမူဒါလၢ ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤဒ်သိး ပကမၤအတၢ်မၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိအီၤလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စၢၤဆၢသးစၢၤဆၢဒီးတၢ်ကူၣ်သ့တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ယွၤအကဟ့ၣ်ကညီၣ်ကအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ.

ခိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဆါသးဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်

ပုၤလၢထီၣ်တယၢ်အသးတၢ်သ့တၢ်သ့စ့ဒီးတၢ်ဆၢတၢ်ကတီၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒီးတၢ်မၤလိလၢပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်အအိၣ်လီၤ. ပဒီပုၤဝါမုၢ်ခံၤပပာ်ဖီၣ်ထီၣ်တီၢ်လၢအအိၣ်ဒီး ပုၤဒီးပပုၤတၢ်ကူးတၢ်သိးတဖၣ်လီၤ. ဒီးစ့လၢအအိၣ်တၢ်တဖၣ် ပဟ့ၣ်လီၤဆူတၢ်သးစ့ကစီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒ်သိးပသးအိၣ်အသိး ပမိၢ်စ့ၢ်ကိးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပခံ ဒ်သိးပကမၤတၢ်သးစ့ကစီၣ်အတၢ်မၤလီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တမံၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးန့ၣ်ပတၢ်ညိကွံာ်လီၤက့ၤသးလီၤ. တၢ်ညိကွံာ်လီၤက့ၤသး မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်တမံၤလီၤ. တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်လၢ အမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ, သးလၢအပုၤဒီးသ့ၣ်အ့ၣ်တဲာ်သးအ့ၣ်တဲာ်, တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤဘၣ်ပုၤအိၣ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်မၤဒ်သိးတဖၣ်အံၤ မၤစၢၤပုၤဒ်သိးပကန့ၢ်ပာ်အါထီၣ်ယွၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်မူ တမ့ၢ်လၢကအိၣ်မူမၤမုၢ်မၤခုၣ်သ့ၣ်တံၤသးတံၤလီၤက့ၤအသးဘၣ်. လၢကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် ပတထံၣ်န့ၣ်တၢ်လၢအဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤသးဒ်ဝဲနီတစဲးဘၣ်. Y.I, Sept. 10, 1907.

သ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိတၢ်ညိကွံာ် လီၤက့ၤသးသ့ဝဲလီၤ

မိၢ်ပာ်တဖၣ် ဖဲတူၢ်ဖီၣ်တူၢ်ယာ်အသးလၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအခါကဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤအဖိအလံာ်တဖၣ်လၢ တၢ်သးစ့ကစီၣ်အတၢ်မၤလီၤ. မိၢ်ပာ်တဖၣ်ကဘၣ်တြီအဖိအလံာ်တဖၣ်, တၢ်လၢတလိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပွၤတဂ့ၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်အဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အဲၣ်ခရံၣ်အသးလီၤ. တၢ်အံၤကဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ခူၣ်ကိးခူၣ်ဒဲးအသးပူၤလီၤ. ဖဲပသိၣ်လိမၤယုၤပဖိပလံာ်အခါ ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့လီၤ. လၢတၢ်ကလုာ်ကတီၢ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤ ပကဘၣ်မၤတၢ်သ့သ့လီၤ. အန့ၣ်မးဒီးပဖိပလံာ်တဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ဖိမုၢ်ဖိဒီးဖိခွါဖိတဖၣ် ပာ်ဖီၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤဘျူန့ၣ်တစဲးယၤတစဲးဒီးအဂၤမ့ၢ်အါထီၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်မၤဘျူအါအါလီၤ. မၤအသးဒ်ထံကျိဖိတဖၣ်ယွၤလီၤဒီးတုၤထံကျိဖိအါထီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်ထံကျိမိၢ်ပုၤလီၤ. ဒ်သိးပကဟ့ၣ်ဘၣ်ကစၢ်တၢ်မၤဘျူမၤတီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်ညိကွံာ်လီၤက့ၤပသးလီၤ. ဖိဒ်ဖိသ့ၣ်လၢအတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါအသးဒီးဟ့ၣ်မၤဘျူလီၤတၢ်တဖၣ် ယွၤအသးဘၣ်မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. မုၢ်ကမဲတဂၤလၢအဟ့ၣ်လီၤစ့ကးခံကးတဂၤ ကစၢ်ခရံၣ်အသးဘၣ်မုၢ်လၢအဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်အဟ့ၣ်တၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အ့ၣ်တဲာ်သးအ့ၣ်တဲာ်အဃိလီၤ. မုၢ်ကမဲအံၤ ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်အိၣ်ဒီးအိၤခဲလၢာ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤထူးပုၤတီၢ်တဖၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်လၢအဟံၣ်အါမးဒဲးလီၤ. ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်ခရံၣ်တဂၤထံၣ်ဝဲလၢ မုၢ်ကမဲတဂၤအံၤ အတၢ်ဟ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အါကတၢ်လီၤ. အလုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်သ့ၣ်သးစ့ဃုာ်ဒီးဖိဒ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အစိာ်ထီၣ်ဝဲလၢအဟုးန့ၣ်ဒီး မုၢ်လၢဝဲလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤသကိးဘီမုၢ်အတၢ်မၤဒီးအီၤလီၤ. အဲၣ်ဒီးဝဲလၢဖိဒ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ညိကွံာ်လီၤက့ၤသးလီၤ. R & H, Dec. 25, 1900.

တၢ်ပၢ်စရိစဖိဘၣ်ဃးစုအန့ၣ်လီၤဟးထီၣ်

ဖဲပကွၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်နီၢ်ကီၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိသီလိပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်န့ၣ် တဘၣ်မ့ၢ်ထဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကီၤခဲတဖၣ်ဘၣ်. ကဘၣ်ပၢ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးစရိစဖိစုလၢ အန့ၣ်လီၤဒီးအဟးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤလိန့ၢ်ပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်လၢကဘၣ်သ့ၣ်တၢ်ဒိလဲၣ်, ဒီးလၢအလီၢ်အကျဲဒ်လဲၣ်တက့ၢ်. စုလၢဒီးန့ၢ်ဝဲလၢမိၢ်ပၢ်အိၣ်ဂ့ၢ်, စုလၢအဃုန့ၢ်ဝဲလၢအကဟၤကဝါဂ့ၢ်, ကဘၣ်သ့ၣ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် မၤလိအိၣ်တက့ၢ်. ပိာ်ခွါဖိဂ့ၢ်, ပိာ်မုာ်ဖိဂ့ၢ်တုၤမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စုဒီး တၢ်ကူတၢ်ကလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်, လံာ်လံာ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်, ဒီးတၢ်လၢအလိာ်ဘၣ်တဖၣ် မဲအကပူၤဒၣ်ဝဲတက့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်သ့ၣ်အကအိၣ်ဒီးစရိပတီၢ်ဒီး ကသ့ၣ်ညါဘၣ်စုအလုၢ်အပူၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤညီန့ၢ်တၢ်တမံၤအံၤ ဒ်သိးအတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသး ကဘၣ်ကပိာ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. သ့အတကဲထီၣ်တၢ်ပံာ်တၢ်ကီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တဂ့ၢ်. လၢအတခီကပၤခီ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါတၢ်လၢတၢ်ဟးသ့ၣ်ကလီၤဘၣ်စုအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသးကအိၣ်မၤတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်တဖၣ်အသးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်တဘျီဖဲအသးဆုာ်ထီၣ်အိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်မ့ၢ်မၤညီန့ၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်တၢ်ထီၣ်လီၤ. ကအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကဒုလီၤတၢ်လၢအတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးစ့ၢ်ကိးလီၤ. Ed. 238, 239.

တၢ်လုၤပိာ်ထွဲ “စၣ်တၣ်” အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်

“စၣ်တၣ်” ကျဲးစးနီၢ်ကီၢ်ဝဲလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် ကပၢ်ဒိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မုာ်န့ၢ်ဒိးမူခိၣ်အဘီအမုာ်လီၤ. ဟံၣ်ခူၣ်ဟံၣ်ထၢအိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးလၢမ့ၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲထဲအဘျီအစဲၣ်ဖိလီၤ. အသးအိၣ်ပူၤတၢ်အပိးအလီၤလၢကပူၤတၢ်အပူၤကလံၤဒိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်

ဟံၣ်ဒိၣ်ကျိၤသ့ၣ်, တၢ်သ့ၣ်တၢ်စွဲလၢအလုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤတဖၣ်လီၤ. မၤလၢာ်စုအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်လုၢ်ကိလုၢ်ကပၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လုၤဘၣ်သးလဲလဲလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဟ့ၣ်စုခိၣ်ဖးလၢ အဘျူးတအိၣ်လၢပုၤနီတဂၤအဂီၢ်လီၤ.

ပုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အါဂၤတူၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စုဒီးဒိတၢ်ဂီၤဒီး ဟးဟ့ၣ်ကလီပုၤဂၤလီၤ. တၢ်တူၢ်လၢာ်ခိၣ်လၢာ်စုလၢတၢ်ဒိတၢ်ဂီၤအံၤ မ့ၢ်လီၤဂၢ်ဒီးတၢ်ဘါထီၣ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဖိၣ်တမံၤလီၤ. စုလၢကလၢာ်ကလီလၢတၢ်ဒိတၢ်ဂီၤအလီၢ်န့ၣ် တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ဂ့ၢ်သးကျိၤအကျဲန့ၣ် သးသမူတဖၣ်ကတုၤက့ၤဆူသိကရၢၢ်အပူၤလီၤ. တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ရၤလီၤလံာ်လံာ်တဖၣ်အကျိၤန့ၣ်မ့ၢ်ယွၤကသးခုခိၣ်ဒိၣ်လဲၣ်. တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဘၣ်စုသ့ၣ်တဖၣ်လၢကလၢာ်ကလီအလီၢ်န့ၣ်, တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤလံာ်တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ဃးယွၤအဘီအမုာ်န့ၣ် မၤသးဒိတၢ်လုၢ်န့ၢ်ထီၣ်ဘးဆူမူခိၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီတဖၣ်လုၤပိာ်ထွဲ “စၣ်တၣ်” အတၢ် ဟ့ၣ်ကူၣ်အံၤလီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီးပတၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်ဆၢက့ၤအနံၤ, ခရံၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်အမူး, တၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ်အမူး, တၢ်တုၤတၢ်ဖျိအမူး, မူးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ပအဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျါတၢ်မၤဘျူးမၤဖျိၣ်ပုၤဂၤလီၤ. နီၢ်နီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒိန့ၣ်တဖၣ် ကြးပအိၣ်ဒၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤယွၤအတၢ်အဲၣ်ဒီး ဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤယွၤအတၢ်သးကညီလီၤ. နံၣ်လၢအဆၢက့ၤအလီၢ်, သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါလၢပလီၤ, အတၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤ, အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤလၢအတလီၤထုၣ်ဘၣ်နီတဘျီအဂ့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်တသ့ၣ်နီၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဒီးယွၤတဘၣ်အသးဘၣ်.

ကျိၣ်စုလၢတၢ်ဟးသ့ၣ်ကလီ, ပုၤကလီတၢ်တဖၣ်တၢ်မ့ၢ်ပၢ်န့ၢ်အိၣ်ဆူကစၢ်အတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အလီၢ်သၢပုၤန့ၣ် မ့ၢ်အဘျူးကအိၣ်ဝဲထဲလဲၣ်. သးသမူတဖၣ်ကထံၣ်ဘၣ်ခရံၣ်ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤမၤဘျီတၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးကစၢ်, ကမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးမူခိၣ်ကလူးသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

တော်ဆိပ်ဂုဏ်လော ယွဉ်ကဟ့ၣ်ပုၤအဒိၣ်ကတၢ် မ့ၢ်ဝဲပကိးက့ၤသးသမူတဖန် အါအါကိၣ်ကိၣ်ဆူယွၤအအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဆိတလဲက့ၤအသးလီၤ. R & H, Dec. 23, 1890.

တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဆၢက့ၤအနံၤဒီးနံၤလၢတၢ်မၤတအိၣ်တဖန်

မိၢ်ပၢ်တဖန်ကဘၣ်သိၣ်လိယုၤအဖိလၢတၢ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးအဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်ဟံၤသ့ၣ်ဟံၤသးအဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဒိကန့ၣ် ယွၤအကလုာ်ကထါဒီး ဒီးသူအသးလၢယွၤအကိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မူဒါလီၤ. လၢတၢ်အိၣ်မူ ကိးနံၤဒဲးအပူၤ ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤလၢအလဲၤတၢ်ယိယိဖိန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ် လူၤပိာ်ယွၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖန်သိၣ်လိအဖိမုၢ်ဖိခွါသ့ၣ်တဖန်ဂုၤဂုၤ တက့ၢ်. တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအပွၤဒိၣ်တလၢ, တၢ်အိၣ်လၢအပွၤဒိၣ်တလၢ, ဟံၣ်လၢ အပွၤဒိၣ်တဖန်, တၢ်သူတၢ်စွဲလၢအပွၤကလံၤဒိၣ်တဖန်န့ၣ် ဟးဆူးအီၤတက့ၢ်. တၢ်မူအထူအယိာ်လၢပမုၢ်လၢအီၤအကိၣ် ပပာ်တၢ်ဘျၢလၢပကိၣ် ဒ်အဖိလၢအံၤ အသိးလီၤ. “အဲၣ်ယွၤလၢန့ၣ်ဒီးဖျၢၣ်သးဒီးဖျၢၣ်ဒီး နနီၣ်ခိၣ်ကစၢ်ဒိကညါတက့ၢ်. အဲၣ်ပုၤလၢန့ၣ်ဒီး ဒ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်သးဒဲးနဲတက့ၢ်.

ဒ်ယွၤမၤလိာ်တ့ၢ်မိၢ်ပၢ်တဖန်အသိး အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သိၣ်လိက့ၤအဖိ အလံၤလၢယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မိၢ်ပၢ်တဖန် သိၣ်လိအဖိလၢ ကျဲအချၢ လၢအဖိအလံၤတဖန် ကဗုမၤဘျူးလီၤက့ၤသးအကျဲလီၤ. ဒ်ဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်ထူတၢ်သန့အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိး မၤန့ၢ်ဝဲအဖိအလံၤတဖန်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အမုၢ်နံၤ အမူး, ဒီးနံၤလီၤဆိတဖန်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်နီၣ်တခီ ကဘၣ်သိၣ်လိဝဲလၢကကံၢ်ထီၣ်ဒွးထီၣ်က့ၤယွၤအတၢ်သးကညီၤ, အဘျူးအဖိၣ်လၢ အလီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တခီလီၤ. ဒီတနံၣ်ညါယွၤအံၤထွဲကွၢ်ထွဲက့ၤအီၤဒီး အတၢ် သးကညီၤအဘျူးအဖိၣ်တဖန်အါဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် မိၢ်ပၢ်တဖန်ကသ့ၣ်ခုသးခု, ဒီးစံးဘျူးယွၤလၢ သ့ၣ်လၢသးလၢနီၣ်ခိၣ်တက့ၢ်. ဖိမုၢ်ဖိခွါတဖန်အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်

ကဘၣ်လဲၤတၢ်ဒီးယွၤအစိကမိၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မိၢ်ပၢ်တဖန် တသိၣ်လိမၤယုၤ အဖိလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကမံၤအံၤဘၣ်. တသ့ၣ်ညါစံးဘျူးက့ၤယွၤလၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်သ့ၣ်ကညီၤသးကညီၤစ့ၢ်ဘၣ်.

ဖိလံၤသ့ၣ်တဖန် မ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘၣ်ပုၤပုၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် အနိးဖံးတဖန် ကစံးထီၣ်ပတြၢယွၤလီၤ. ကစံးဘျူးစံးဖိၣ်ယွၤလီၤ. ဖိလံၤတဖန် ကဟဲစိာ်တၢ်လၢအအိၣ်လၢအစုပူၤတဖန်ဒီး ဒါန့ၣ်ဆူယွၤအတၢ်ပာ်ဖိၣ်အလီၤ လီၤ. ကဟ့ၣ်တၢ်စံးဘျူးစံးဖိၣ်ယွၤလီၤ. လၢကသးပုၤနီၣ်ယွၤအလီၤန့ၣ် ကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယွၤထီၣ်တလီၤ.

တမ့ၢ်ထဲလၢဖိလံၤတဖန်ကသ့ၣ်နီၣ်ယွၤအဘျူးအဖိၣ်လၢ အလီၤဘၣ် အီၤထဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဆၢက့ၤအနံၤဘၣ်, ထဲဒၣ်နံၤလီၤဆိတဖန်အဂီၢ်ဘၣ်. ခရံၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဒီးနံၣ်ထီၣ်သီတဖန်စ့ၢ်ကိးပကဘၣ် ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယွၤအဘျူးလၢ အလီၤဘၣ်ပုၤလီၤ. ဟံၣ်ဒုၣ်ကိးဒုၣ်ဒဲး ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ယွၤအဘျူးလီၤ. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဆၢကတီၢ်လၢ ပကအိၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပပုၤအုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤတၢ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢပုၤကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆူပုၤကညီၤကဒဲကဒဲ အလီၤန့ၣ်, မိၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤယွၤ, တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢယွၤ, တၢ်မၤလၢကပီၤ ယွၤဒီး ဟဲစိာ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျူၣ်မၤတီၢ်ဒီး ဘျူးလီၤသးဆူကစၢ်အပူၤတက့ၢ်. ပမ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ယွၤလၢကျဲဒ်အံၤဒီး တၢ်ကဘၣ်ယွၤအသးဆံးဒိၣ်လဲၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပဝဲသ့ၣ်တဖန် ပသးပုၤနီၣ်ယွၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်လဲၣ်.

ဖဲတၢ်မၤတအိၣ်ဘၣ်အနံၤန့ၣ် မိၢ်နကဒုးကဲထီၣ်နံၣ်သ့ၣ်ဖုံသးညီၤလၢ နဖိနလံၤတဖန်အဂီၢ်တက့ၢ်. မိၢ်နကဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိး နံၤသးဖုံလၢပုၤဖိၣ်ဖိယာ်ဖိ, ပုၤဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါတဖန်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. နံၤလၢနတၢ်မၤချူးအနံၤန့ၣ် သးပုၤနီၣ်ဟဲစိာ်တၢ်စံးဘျူးစံးဖိၣ်တၢ်မၤဘျူၣ်ဆူကစၢ်အအိၣ်တဂ့ၢ်. ဆၢကတီၢ် ခုခါအံၤ မိၢ်ပၢ်တဖန်ဒီးဖိလံၤတဖန် ဃုထၢဆၢကတီၢ်လၢအမၤလၢကံၢ်ကွံၣ် တ့ၢ်ဝဲတဖန်ဒီး မၤပုၤက့ၤအလီၤခဲအံၤတက့ၢ်. လူၤပိာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအကျဲအဂ့ၢ်, အိၣ်လီၤဆိဒီးပုၤပတီၢ်မုၢ်တဖန်တက့ၢ်.

ပဖိပလံၤ, ပဒီဘူးဒီတံၢ်တဖၣ် သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်လၢအဟ့ၣ်လိာ်သး တၢ်ဟ့ၣ်လၢအပွၤကလံၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. မံၤပကဆီတလဲတၢ်မၤညီန့ၣ် ဒ်သိးအံၤတဖၣ်တက့ၢ်. သိၣ်လိမၤယုၤနဖိနလံၤတဖၣ်လၢ ဘၣ်မနုၤအဃိ နဟ့ၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ်လၢအပွၤစၢၤလဲၣ်န့ၣ် ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. သိၣ်လိအီၤလၢ ဆၢကတီၢ်လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ် နပာ်ဒိၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဖံၣ် သးညီဒိၣ်န့ၣ်ဒီးယွၤအတၢ်သးကညီ, ဒီးယွၤအကဟုကညီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးစံးဘၣ်အီၤတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အကမၣ်လီၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်လူၤပိာ်ဟီၣ်ခိၣ်အထူသန့ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လၢတလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်တကဲဘျးလၢပဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လိာ်လၢပကမၤဒိၣ်ထီၣ် ယွၤအဘီအမုၢ်လီၤ.

ဒ်သိးလၢပုၤမၤကူးတဖၣ်ဟ့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အသိး, နဟ့ၣ်လီၤ ယွၤတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်သ့ဝဲလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လၢနဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ နဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ယွၤအဘျးအဖီၣ်လီၤ. ပျဲနဖိနလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကူၣ် တၢ်ဖးသုအတလဲၤဆူတၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်သးအကျဲတဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယွၤအဲၣ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲအဖိခွါအိၣ်ထဲတဂၤဇီၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ် လၢအလီၤဘီၣ်လီၤမုၢ်လီၤ. အဃိဖိလံၤတဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤက့ၤသးဆူကစၢ် အအိၣ်တက့ၢ်. R & H, Nov. 13, 1894.

(၅၈)
တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဟ့ၣ်သး

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဃိအလၢတဖၣ်, ပွၤတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ ဟံၣ်အဂီၢ်လၢ အပွၤကလံၤဒိၣ်, တၢ်ကူတၢ်ကလၢလၢအလီၤကံၢ်အအံၤတဃာ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကူတၢ်ကလၢလၢအဂ့ၤဒိၣ်အါတလၢန့ၣ် တကြားတဘၣ်ဘၣ်ဒီးပုၤဘၣ်. တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအပွၤကလံၤဒိၣ်တလၢအခါတကြားဒီးပုၤဘၣ်. မံၤပကဆီကမိၣ် တၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်ဃးခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်တက့ၢ်. ဆိကမိၣ်တၢ်လၢသးသမူ အဂီၢ်တက့ၢ်. မၤလၢာ်တီၢ်လၢတၢ်ဒိတၢ်ဂီၤဒီးဆုၤန့ၣ်တံၤသကိးအဂီၢ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ထဲတဘးဇီၤဒၣ်လဲၣ် ထၢဖီၣ်ပာ်ဖီၣ်ဃာ်တက့ၢ်. မံၤပကဘၣ် နဲၣ်ဖျါထီၣ်ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ်လၢ သးသမူလၢအလီၤမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါလီၤ ဒုးနဲၣ်ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်ကီၤလီၢ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လၢ နကမၤလၢာ်ဂီၤနစ့လၢ ကျဲအဘိဘိလီၤ. တၢ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ နမ့ၢ်မၤလၢာ်စ့ဒီးလၢနတၢ်သးလီၤအဃိ နမ့ၢ်ပုၤဘၣ်န့ၣ် စ့မ့ၢ်လၢာ်စ့ၤထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤယွၤအမံၤဘၣ်. ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်သပုၤကတၢ်ဒီး ပလီၢ်ပဒီပသးအိၣ်ဒီးတၢ်ညီကွံၣ်လီၤက့ၤ သးလၢ ပတၢ်သ့ၣ်စ့အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ပတူၢ်ဆါခိၣ်ဆါပသးလၢသးသမူလၢ အလီၤမၢ်တဖၣ် ဒ်သိးဒီးကထံၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအကျဲကစီဒီဧါ.

ပတၢ်သးစၢၤဆၢကြားအိၣ်ဒၣ်ထဲလၢတၢ်အိၣ်ဖီၣ်အဂီၢ်တခါဇီၤလီၤ. တၢ်ခဲလၢာ်အဖီခိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်ထဲတၢ်ကွၢ်စိဃီတမံၤဇီၤလီၤ. ပတၢ် ကွၢ်စိန့ၣ် ကဘၣ်လဲၤတၢ်တပူၤဃီဒီး တၢ်ကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးတဂၤဒၣ် တဂၤစုာ်စုာ်လၢတၢ်ကျဲးစးလၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးအပူၤဒီးလၢတၢ်ဟ့ၣ်လုၢ်ထီၣ်ယွၤ, တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါဘၣ်သး မံၤအမၤတၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်အိၣ် ကဘၣ်အိၣ်လၢယွၤအဟံၣ်ပူၤလီၤ. အဒီပညီလၢယွၤအတၢ်ပာ်ဖီၣ်အလီၢ်

တၢ်အိၣ်ဝဲလၢလၢလီၢ်လီၢ်အဃိ ဖဲတၢ်ကိးဃီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်သိး မၤကွေးဒနံ ဟူထီၣ်ဝဲန့ၣ် ပကလဲၤသတူၣ်ကလၢလီၤ. ပမ့ၢ်န့ၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကိးသတြီထီၣ် ပုၤလၢ ပကမၤစၢၤအီၤအဂီၢ်န့ၣ် ဒီးပမ့ၢ်စံး ဆၢလၢ “ပကမၤစၢၤတၢ်စုတအိၣ်ဘၣ်, ပုၤကညီတအိၣ်စ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ကလီၤသးအူးထဲလဲၣ်.”

တၢ်ဃုၤန့ၢ်ဘျူးလီၤကွၢ်သးလၢတၢ်ပျီၣ်တၢ်ပါ, တၢ်လူၤပိာ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ် အပတၢ်, အဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်လီၤထွဲလီၤယွၤတၢ်တဖၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအဆၢပုၤဆူ ယွၤအအိၣ်ဘၣ်. စုၤလၢအကလၢာ်လၢတၢ်လီၢ်ဒ်သိးန့ၣ်အလီၢ်န့ၣ် ဟဲစိာ်ဆူ ယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိၣ်အလီၢ်တက့ၢ်. ထံကျိဖိလၢအယွၤလီၤဆူတၢ်လီၤဘံ မ့ၢ်အိၣ် အါဘိဒီးကဲထီၣ်ထံကျိဖိပုၤလီၤ. မဲပကမ့ၢ်သကိးခရံၣ်ဖိလၢအတီၤအလီၤတဖၣ် တက့ၢ်. မဲပကမ့ၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးယွၤတက့ၢ်.

ပကဘၣ်ဃုၤအါထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအသီ ဒီးတၢ်လီၢ်အသီတဖၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဆၢသးသမူတဖၣ်ဆူတၢ်စ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤအကျဲလီၤ. မဲလၢပကကွဲး လီၤအီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အစရီၤအပူၤန့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်မဲလၢတဘၣ်တၢ်ထူးကွံာ် အီၤနီၤတဘျီလၢမူခိၣ်အဘိအမ့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤလီၤ. ကျိၣ်စုၤလၢပကသုအီၤလၢ ပတၢ်မုၢ်တၢ်လၢအလီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ပကသုက့ၤအီၤလၢကျဲအဘၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်တက့ၢ်. R & H, Jan. 27, 1891.

ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤမၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဂၤ

တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲထီၣ်ဘိလၢယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤထူး ပုၤတီၤဂ့ၤ, ပုၤဖျိၣ်ဖိဂ့ၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤယွၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ် ဆၢက့ၤယွၤမ့ၢ်အိၣ်မးဒီး ယွၤအဟံၣ်ကလၢပုၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်တလီၣ်တၢ်မၤစၢၤယွၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကန့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ယွၤတလီၣ် ဘၣ်ထဲတၢ်ဆဲးဆဲးပူၤတပူၤဘၣ် တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤခဲလၢာ်န့ၣ် ပကဘၣ် မၤလၢကပီၤက့ၤယွၤလီၤ. မဲပုၤသုတအိၣ်ဒီးတၢ်သုစုၤတၢ်လၢအဂ့ၢ်အဝီ တအိၣ်ဘၣ်တဂ့ၤ. စုၤလၢပသုအီၤခဲလၢာ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ယွၤအစုၤလီၤ. တဘးဂ့ၤ

တဘၣ်ဂ့ၤ တမ့ၢ်ပတၢ်ဒၣ်ပဝဲဘၣ်. ကျိၣ်စုၤလၢပကသုအီၤလၢပတၢ်မုၢ်တၢ်လၢ အဂီၢ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်ပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိလၢတၢ်ကူတၢ်ကၤဘၣ်ဆ့ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီ တအိၣ်ဘၣ်လီၤ. ပမၤပုၤထီၣ်ပတၢ်သးလီၤသးကွံာ်လၢ တၢ်ကူတၢ်ကၤ, တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်ဟံၣ်, တၢ်အပိးအလီၤလၢပတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်, တၢ်ကယၢကယိလၢ ပတၢ်ပာ်ထီၣ်ထီၣ်သးအဂီၢ်လီၤ. ကျိၣ်စုၤတဖၣ်န့ၣ် ပမ့ၢ်သုအီၤလၢပုၤဘၣ်တၢ်ကီ တၢ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး မ့ၢ်အဘျူးကအိၣ်ထဲလဲၣ်. ယွၤအပုၤဟးကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲပုၤဖျိၣ်ပုၤယာ်ဖိတဖၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဖျိး ဒီးတၢ်အဃံာ်အဃူးဒီးမ့ၢ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအနီၣ်အသံးတမံၤလီၤ. ပုၤကညီ ကဒဲကဒဲလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်အီတအိၣ်ဘၣ်, တၢ်ကူတၢ်သိးတအိၣ်ဘၣ်အခါ ပုၤတဂၤမ့ၢ်အဲၣ်လီၤဒၣ်အသးဒီး ကွၢ်တမိာ်ပုၤအဂၤန့ၣ် ယွၤကစံၣ်ညီၣ်အီၤလီၤ.

ကစၢ်ကိးဃီၤအဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်ခဲလၢာ်ဆူတၢ်ကပီၤ ဒ်သိးကဟးထီၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ခံးအပူၤလီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤကဆံကဆွဲဒိၣ်မးလီၤ. ယွၤအဲၣ်ဒီး အဖိအလံာ်တဖၣ် မၤကပီၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်ထံၣ်လၢန့ၣ်ဒုးန့ၣ်န့ၣ်တၢ်စုၤလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်ယွၤအတၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ယွၤကပာ်နၢလၢ နမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤလီၤ. ကျိၣ်စုၤတဖၣ်လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်မ့ၢ်ပာ်အီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤဒီးယွၤကပာ်နၢလၢမူခိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအပူၤ ဒ်နမ့ၢ် ပုၤပာ်ဃုာ်မၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤအပူၤလီၤ. မ့ၢ်လၢကျိၣ်စုၤတဖၣ်န့ၣ်သုက့ၤ အီၤလၢပုၤဂၤအဂီၢ်အဃိ လၢမုၢ်နံၤခံကတၢ်န့ၣ် နကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ဒုးသး ခု တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီၣ်လီၤ. R & H, Dec. 8, 1896.

တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်စုၤတပၣ်

တၢ်ပုၤန့ၢ်တၢ်လၢပသးလီၤအီၤလၢယွၤအစုၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ အအာ ဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ယအဲၣ်ဒီးလၢပုၤကထံၣ်ဖျါထံထံဆးဆး ကိးဂးဒဲးလီၤ. ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ဆံးဆံးဖိဘၣ်ဆၢ တၢ်တမံၤအံၤ ကလူၤပိာ်ပခံတုၤဆူတၢ်လီၤထူလီၤယိာ်အပူၤလီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအဆၢ

ကတီၢ်တုၤဃီၤလံၤအဃိ လံၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးလံၤ, အဃိသုကဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်မၤနၢၤတကပၤလီၤ. ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢသုသုအီၤလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ပျီၣ်အဃိ စရိပတီၢ်ကအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢနဟ့ၣ်လီၢ်တၢ်စ့ၤစ့ၤဖိန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်တမၤပုၤဒ်သိးပကတူၢ်ဆါပသးဘၣ်. အဲၣ်ဒီးဝဲဒၣ်လၢ တၢ်လၢ အဟ့ၣ်လီၤပုၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တအိၣ်တၢ်လၢပစုပူၤန့ၣ် အဂ့ၤကတၢ်လီၤ. ပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်အဃိ တၢ်တစဲးတမ့ၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးပုၤန့ၣ် ပကဘၣ်ညိကွံၣ်အီၤလီၤ. တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢ မူခိၣ်အတၢ်ဟးအဖိလၢလီၤ. R & H, Aug. 11, 1891.

ဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်ကလဲၤဃုၢ်တၢ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်ကမီၤလီၤ

ဒ်သိးပဟ့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤကန့ၢ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်, ပကဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟးသ့ၣ်ဟးသးကိးကတီၢ်ဒဲးလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး ပုၤကညီ တဖၣ်တၢ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲလၢယွၤအအိၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဒီးစံးဘျူးစံးဖိၣ်က့ၤယွၤ လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး အဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢယွၤအလီၢ်ပစိၣ် အခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် မၤလၢာ်တီၢ်မၤလၢာ်စုလၢတၢ်ကူတၢ်ကၤအဂီၢ်လီၤ. တီၢ်စုသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဖိၣ်ဖိယာ်ဖိ ဒီးမုၢ်ကမဲတဖၣ်လၢ တၢ်ကူတၢ်ကၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢပုၤကညီတဖၣ် အဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤနီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်ကၤဆူၣ်ဆူၣ်ဘ့ၣ်ဘ့ၣ်, တနီၤနီၤ တၢ်ကူတၢ်ကၤတအိၣ်ဘၣ်. လၢန့ၣ်အကျါ ပုၤတနီၤအသးတမံလၢတၢ်ကူ တၢ်သိးဘၣ်ဒီး ခိၣ်လၢာ်ကျိၣ်စုလၢအကလီၢ်အကလးလီၤ.

ယွၤကတီၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးစံးဝဲ ဟဲဒီးဟးထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သဘံၣ်ဘျုး အကျါတက့ၢ်. ပုၤကညီလၢအအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အစိၤကတၢ်အံၤ တကြးဒီး တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအကပီၤကတြၢ်ကတြိၣ်ဘၣ်. စီၤပီၤလူးစံးဝဲဒၣ် “လၢတၢ်န့ၣ် အဃိ ပိၣ်ခွါတဖၣ်မိအသုတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးတဂ့ၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်

လိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤတဂ့ၤ. မ့ၢ်တခီ မိကအိၣ်ဒီးတၢ်ထုကဖၣ်လိာ်သး တဂၤဒီးတဂၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး မိအသုတအိၣ်ဒီး တၢ်သံၣ်ခိၣ်သ့, တၢ်လံာ်ထူစု, လၢဂီၤလုၤခီၤ, တၢ်မုၢ်ပလဲ, ဒီးတၢ်ကူတၢ်သိး လၢအပူၤဒိၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. မိကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟးသ့ၣ်ဟးသးဒီး တၢ်ကူတၢ်သိးလၢ အဒုးန့ၣ်သကဲာ်ပဝးအဂ့ၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ယူးယီၣ်ပာ်ကဲယွၤ ဒ်ပိၣ်မုၢ်လၢအလၢပုၤဒီး အသူးအသ့ၣ်, အသကဲာ်ပဝးအဂ့ၤတက့ၢ်. တၢ်အံၤယသးအိၣ်လၢပုၤကမၤ အီၤလီၤ.”

ပုၤအာၣ်လီၤသးလၢအမ့ၢ်ယွၤအဖိမုၢ်ဖိခွါဒီး ပုၤဘၣ်တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အလိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အါန့ၢ်ဒီးအတၢ်လိာ်လီၤ. ပကဘၣ်ကူသိးတၢ်သညးသပုၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒိၣ်ပုၤဝဲသ့ၣ်ဒၢ, ဖဲသုဆၢန့ၢ်သုဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်အတၢ်ကူတၢ်ကၤန့ၣ် သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢ တဝံၤဒဲးဘၣ်လၢယွၤအတၢ်သးစံးလီၢ်အပူၤ တက့ၢ်. သုပုၤတၢ်ကံးညၣ်လၢအဂ့ၤဒီးဆးအီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟးအသးတမံစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တလိာ်လၢသုကမၤကမုၢ်ကဖၣ် အီၤဘၣ်. တလိာ်လၢသုကမၤကတြၢ်ကတြိၣ်အီၤဘၣ်. သုမ့ၢ်မၤဘၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်သုလူၤဘၣ်သုသးလီၤ. တီၢ်လၢသုကမၤလၢာ်အီၤလၢတၢ်လီၢ်ဒ်န့ၣ်အလီၢ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျုးယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

နတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်လၢယွၤအမဲာ်ညါန့ၣ် တမ့ၢ်နတၢ်ကူတၢ်သိးဘၣ်. မ့ၢ်န့ၣ်ကံးသးလဲဒီးနတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါလီၤ. တၢ်သ့ၣ်ကညီသးကညီ, သ့ၣ်ညါ တၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤဘၣ်အသးလီၤ. တၢ်လၢတကဲဘျူးကဲဖိၣ်လၢ ယွၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပာ်ကပာ်ကွံၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. ပာ်ဖိၣ်နတီၢ် နစုတဖၣ်လၢကျဲဒ်န့ၣ်တက့ၢ်. မၤလိသ့ၣ်ညါနသးလၢတၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤသး အဂ့ၢ်ဒီး သိၣ်လိမၤယုၤနဖိမုၢ်ဖိခွါသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ဒ်သိးတၢ်သးခုကစီၣ် ကဝံၤက့ၤဝဲန့ၣ် ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၤပသးလီၤ. ပကဘၣ်ပာ်ဖိၣ်စုတသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်မၤမုၢ်ထီၣ်ပုၤသ့ၣ်ကံး သးလီၤတဖၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူတၢ်ကၤဆူ ပုၤတကူတသိးဘၣ်ဘၣ်တဖၣ်

တက့ၢ်. ဒုးအိၣ်ဘၣ်ပုၤသ့ၣ်ဝံၤသးစ့ၤတဖၣ်တက့ၢ်. ရၤလီၤတၢ်သးခုကစီၣ် ဒိဒီးတၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတက့ၢ်. တၢ်လာတလိၣ်ဘၣ်လာပဂီၢ်တဖၣ်ညိကွံၣ်အိၣ်ဒီး မၤတၢ်လာယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပမ့ၢ်ခရံၣ်အပုၤအုၣ်အသးတဖၣ်လီၤ. တၢ်လာယွၤစံးဝဲ ပဘၣ်ပၢ်အိၣ်လာညါန့ၣ်ပကဘၣ်ပၢ်အိၣ်လီၤ. ပတဘၣ်ဒုးပၢ်န့ၣ်တၢ်ဂၤလာ ယွၤအလီၢ်ဘၣ်. ပတဘၣ်သးဂီၢ်စါတၢ်လာ အမၤတံၢ်တၢ်ယွၤအတၢ်မၤဘၣ်. တၢ်သးစၢၤဆၢလာယွၤအပူၤန့ၣ် ကဘၣ်ယံၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ယံၣ်ထီၣ်အါထီၣ် ဝဲဒၣ်လီၤ. “ဃုဆိယွၤအဘီအမုၢ်ဒီးအတၢ်တီတၢ်လီၤတက့ၢ်.” ယ့ၣ်ရှုးခရံၣ် ပၢ်လီၤဒီး တၢ်မၤလာကဘၣ်မၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤအသးဒီးမၤဝဲလီၤ. ကစၢ်စံးဘၣ်ပုၤ “ဒီးယ့ၣ်ရှုးစံးဝဲပုၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပိၣ်ယခံတဂၤဒီး ကဘၣ်ညိကွံၣ် လီၤက့ၢ်အသးဒၣ်ဝဲလီၤ. မံၤအယိးထီၣ်အထူၣ်စုညါဒီး ပိၣ်ယခံတက့ၢ်. ဒီးသုကမ့ၢ် ယခုယပုၤနီၤနီၤလီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးလာ ကမၤတၢ်လာအပၢ်ကစၢ်အဂီၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ခု သးခုသ့ၣ်ဖံၣ်သးညိလီၤ. တူၢ်သံအသးလာ သ့ၣ်ဖျၢၣ်ထူၣ်စုညါအလီၤဘၣ်ဆၣ် ဒိကန့ၣ်ယွၤအကလုၢ်တုၤအသံတစုလီၤ. မ့ၢ်ပကစံးလာတၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၢ် သးအံၤ မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်ဒိၣ်မးခါ. ပကဘၣ်ဒီးတၢ်ဒိခရံၣ်ဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖီၣ်အခါ မ့ၢ်ပကဂုၤက့ၤပခံခါ. မ့ၢ်လၢခရံၣ်တူၢ်သံအသးအယိ ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါ အဘျူးအဖီၣ်ဒီးတၢ်မၤလာအဟ့ၣ်လီၤဝဲလာပစုပူၤတဖၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်မၤအိၣ် လၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးလီၤ. ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လာအအိၣ်ဒီးပုၤခဲလၢာ်လီၤ. ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်တၢ်လာပဂီၢ်ဒီး လၢတၢ်အဲၣ်ဆၢက့ၤ အိၣ်အပူၤ ပကဘၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ် မ့ၢ်ညိကွံၣ်လီၤက့ၢ်အသးဒီး စံးကတိၤတၢ်ကစီၣ်န့ၣ် သးသမူတဖၣ်အါအါဂီၢ်ကီၢ် ကတဲၤက့ၤဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. ဖဲပဃုဘါထုကဖၣ်လၢသးသမူတဖၣ် ကဆိတလဲအဂီၢ်န့ၣ် ယွၤဒိကန့ၣ် ပတၢ်ထုကဖၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပုၤတသ့ၣ်ညါဒီးဘၣ်ခရံၣ်တဖၣ် ထံၣ်ပတၢ်သကဲၣ်

ပဝးဒီးသ့ၣ်ညါက့ၤတၢ်ဘၣ်တုကစၢ်န့ၣ်, ယွၤအလၢကဝီၤအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. မံၤပကဟ့ၣ်လီၤပသးဒီးညိကွံၣ်ပတၢ်သးလီၤသးကွံၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ကဲထီၣ်ယွၤ အပုၤမၤသကိးတၢ်တက့ၢ်. R & H, Dec. 1, 1910.

မ့ၢ်ဖီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကဲထီၣ်ကဲထီၣ်ဆူညါ

ပစးထီၣ်မၤယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်အခါ ပုၤအိၣ်ဒၣ်ထဲစ့ၤဂၤလီၤ. အယိဒီး ဒိသိးတၢ်မၤကလဲၤထီၣ်ဆူညါအဂီၢ်န့ၣ် လိၣ်ဝဲတၢ်ဃုတၢ်ဖိးလီၤ. လၢပတၢ်စ့ၢ် တၢ်န့ၣ်န့ၣ် ပသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဃုတၢ်ဖိးလိၣ်ဝဲအယိ ယွၤဒိကန့ၣ်ပတၢ်ဘါထုကဖၣ် တဖၣ်လီၤ. ဒိခရံၣ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီဒီးပၢ်ကစၢ်အသိး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကမ့ၢ် တၢ်တမံၤဃီ ဒီးခရံၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်တဖၣ် ယွၤဒိကန့ၣ် တ့ၢ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤအိၣ်လၢကီၢ်ယူရပၤတဖၣ် အကျိၣ်အစုးစံးဝဲစ့ၢ်ဝဲဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ပတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်စ့ၢ်လီၤဝဲလီၤ. ပဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဝံၤ သးစ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးတလၢဝဲဘၣ်အယိဒီး ပဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ခုၣ် တၢ်ကီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပထံၣ်လၢ တၢ်သးခုကစီၣ်ကလဲၤဆူ တၢ်လီၤကိးပုၤ ဒဲးလီၤ. ဒီးပဃုတၢ်ဒီးယွၤလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်လာပဃုအိၣ် မ့ၢ်ဝဲဒိသိးကအိးထီၣ်န့ၣ်ပုၤကျဲလၢပကလဲၤန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ဒိၣ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဒီး စိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ. ယၤဒီးယဝၤခံၣ် ဒိသိးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ် ကျိၣ်စု ကန့ၢ်ဝဲန့ၣ် ပဘၣ်မၤတၢ်လာပစုဒီးဃုစုန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်လၢယွၤကတဲၣ်ကတီ ကျဲလၢပဂီၢ်စ့ၢ်လီၤ.

ယဝၤဘၣ်မၤတၢ်လာ ပုၤဒိသ့ၣ်ဖးလၢၢ်အတၢ်မၤအယိ အစုသ့ၣ်တဖၣ် လၢၢ်အိၣ်ဒီးကဲထီၣ်မးအပူၤလီၤပုၤကျဲလီၤ. အသ့ၣ်ဘၣ်ယွၤလီၤဒၣ်လဲၣ်လီၤ. ဘၣ်မၤတၢ်မၤအံၤဒိသိးကဟးဂ့ၤဝီၤဒီး စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ် အဂီၢ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်ကျဲအဆိကတၢ်လာ ပစးထီၣ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ လီၤ. ပဃုဘါထုကဖၣ်သပုၤပုၤလၢ ယွၤကမၤစၢၤပုၤ ဒိသိးတၢ်သးခုကစီၣ် ကတုၤဃီဆူပုၤအသးပူၤလီၤ. ထူဒီးစုတဖၣ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ

အအိၣ်လၢကစၢ်ခိၣ်ကလိကျါတဖၣ်စ့ၢ်ကီး မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအဲၣ်ဒီးန့ၣ်လၢ နကလဲၤသဖီထီၣ်ဆူညါဒီးမၤအတၢ်မၤချ့ချ့န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအမၤတၢ်လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါတဖၣ်န့ၣ် ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအီၤလီၤ.

ဖဲပအိးထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်လၢ “ပံၤဒံၢ်ဇီၣ်” တၢ်ဟးလီၢ်အခါ ပှၤတဖၣ်မ့ၢ်ပှၤဖျါပှၤယၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးအိၣ်လၢ ကစိၣ်ယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအကျဲဆူညါလီၤ. တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်ဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်အပီၤအလီၤန့ၣ် တၢ်စိၣ်အီၤလၢကျဲဆာကတီၢ်အခါဖဲန့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ပှၤတလဲၤစိၣ်ဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်ဆူဟံၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်ပၢ်မၤအသးဒ်ပှၤဆါတၢ်ပှၤတၢ်ဒီးစိၣ်ဃုာ်လံာ်စီဆ့ၣ်အဆာတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. အခွဲးအယၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ထုးထီၣ်ဖးပုးန့ၣ်ဝဲလီၤ. မ့ၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးပှၤသ့ၣ်ဝံၤသးစ့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်စိၣ်ထီၣ်အတၢ်ကပီၤဒ်ယံာ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၤ. ပှၤစိၣ်တၢ်သးခုကစိၣ်တဖၣ်အံၤ အခိၣ်ဖဲးတအိၣ်ဘၣ်. ဘၣ်လဲၤတၢ်လၢလၢာ်လ့အကျါအဃိ အခိၣ်ထူၣ်ဖျါအသ့ၣ်ယွၤလီၤမးလီၤ. တၢ်လၢအမၤဝဲန့ၣ်ဘၣ်ဆီတလဲဝဲလၢ အသးသမူတနီၤဒၣ်လဲာ်လီၤ. ဆာကတီၢ်ခဲအံၤစ့ၢ်ကီးယဆာမုၢ်လၢလၢအသးကအိၣ်ဒ်သိးန့ၣ်ဒီးယဃုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

တၢ်မိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်လီၤသးမ့ၢ်အိၣ်တၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ပှၤန့ၣ် ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကီးဂးဒဲးပမၤယွၤအတၢ်ကကဲဝဲလီၤ. နမ့ၢ်ကျဲးစးမၤတၢ်လၢပှၤဂၤအဂီၢ်ဒီး ဒုးနဲၣ်ယွၤအလၢကပီၤန့ၣ် မူခိၣ်ကစၢ်ပပၢ်ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤသ့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဆ့ၣ်နီၤအိၣ်ဒီးနကစံးနဲ မ့ၢ်ယကဘၣ်မၤတၢ်လၢ ယပှၤဟံၣ်ဖိအဂီၢ်ဒ်လဲာ်ဒ်လဲာ်န့ၣ် နမၤတၢ်တကဲနီတမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်နမ့ၢ်သးအိၣ်မၤယွၤအတၢ်တမံၤမံၤ, ဒီးနကျဲးစးမၤဒိၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်မၤဆူညါ, ကျဲးစးတသ့ဖဲအသ့န့ၣ် ယွၤကအိးထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကျဲးစးနတၢ်မၤကကဲထီၣ်ဝဲတမံၤမံၤလီၤ. ဒ်သိးနကကဲပှၤတဂၤလၢ အမၤယွၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအတၢ်မၤဒီးနကဘၣ်အိၣ်ဘူးမၤလိဆိနသးလၢ ယွၤကလုာ်ကထါလီၤ.

ယွၤကဃုက့ၤတၢ်လၢလၢအဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢတမံၤဒီး ယွၤကဃုက့ၤန့ၣ်လၢတၢ်လၢတမံၤဇီၤလီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢဆံဆဲးမံၤဒီး ယွၤကဃုက့ၤန့ၣ်လၢတၢ်လၢအဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်အါမံၤအဃိလီၤ. ပှၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တမံၤဒီး ဘျာလီၤဝဲန့ၣ် ကဘၣ်အဖျိၣ်လီၤ. မ်နကမၤတၢ်ဒီးနဂံၢ်နဘါတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. မ်နကဟ့ၣ်လီၤ နကျိၣ်နစ့ၤလၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤမၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတက့ၢ်. R & H, July 8, 1890.

နိဂမ္မိ (၁၃)

**တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးတၢ်စံးပၢ်လၢ
အလီၤပၢ်ကဲတဖၣ်**

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးတၢ်စံးပၢ်လၢအလီၤပၢ်ကဲတဖၣ်

- ၅၉. တၢ်အိၣ်တီၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤသးဒီးယွၤ ----- ၃၄၁
- ၆၀. အနၢနံအတၢ်ဒဲးဘး ----- ၃၄၄
- ၆၁. တၢ်စၢဃၢ်လၢပုၤဒီးယွၤအလံာ်အူၣ်အသး ----- ၃၄၈

(၅၉)
တၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤသးဒီးယွၤ

ယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ် မၤဝဲဒၣ်ခိဖျါလၢပုၤကညီလီၤ. ထီၣ်ဂဲၤထီၣ် ပုၤကညီအသးဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ပုၤကညီ အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤတၢ်န့ၣ်ဘၣ်. ယွၤအသးမ့ၢ်စီဆုံမၤတၢ်လၢအပူၤဒီး အသးအိၣ် မၤယွၤအတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီန့ၣ် မၤတၢ်လၢအလီၤပာ်ကဲဒိၣ်မးလီၤ. တုၤတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးတၢ်အုၣ်သးအိၣ် ထီၣ်ဝဲလၢပုၤကညီန့ၣ် မ့ၢ်ခိၣ်ကစၢ်တူၢ်လိာ်ပုၤကညီတဖၣ်အတၢ်လုၢ်ထီၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢယွၤအတၢ်မၤအပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤသးန့ၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢမ့ၢ်ခိၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်အပာ်လီၤအခိၣ်တဃာ် ဂုၤဂုၤဒီး ယုၢ်ဃီၤအစုဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ.

လိာ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တီသးတီ

ခုခါခဲအံၤတၢ်ဒဲးဘးအဒိၣ်ကတၢ်လၢ ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်အကျါ မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွံးဒီး တၢ်ပာ်ရူသ့ၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃးယွၤအတၢ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤကညီအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပာ်အသးဖုံသလီၤဖိလၢ အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီး တၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤအိၣ်ဒၣ်အတၢ် ဒိတၢ်တဘၣ်ဃး အီၤလၢအမူအဒါအဖီခိၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပာ်ဖိၣ်အစုလၢစုပာ်ဖိၣ်တားဂုၤ, မ့ၢ်မၤတၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤဂုၤဒီးစုကဟဲန့ၣ်လီၤလီၤ. စုလၢအဟဲန့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဃု မ့ၢ်အိၣ်လၢကမၤယွၤအတၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်အာၣ်လီၤသးစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢစုတဖၣ်န့ၣ် သူဝဲဖဲအသးသ့လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ကဟဲ က့ၤလီၤဒီး ပုၤလၢအိၣ်ခိးကွၢ်လၢခရံၣ် ပုၤလၢအတီၢ်န့ၢ်တၢ်မၤလိာ်တဖၣ်အသး တတီဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးလီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်အမူဒါတမံၤ

တၢ်အိၣ်ဖျါကဘၣ်ဟံးမူဒါလၢ တၢ်အိၣ်ဖျါဖိအာၣ်လီၤအသးအဂီၢ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲတၢ်မ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ်လၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢအအာၣ်လီၤပာ်ဝဲန့ၣ် ဟ့ၣ်ပလီၢ်အီၤလၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံးတက့ၢ်. လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်လၢအဂီၢ် ဖဲဟ့ၣ်က့ၤဝဲတန့ၢ်ဒီးဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ ပုၤတၢ်အိၣ်ဖျါဖိတက အအိၣ်ဒီးအသူးအသ့ၣ်တက့ၢ် မဲတၢ်အိၣ်ဖျါကမၤစၢၤအီၤတက့ၢ်. လၢတၢ်န့ၣ် အယိာ်ဒီး အဝဲအတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်ကထူၣ်ဖျးဒီးကကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂုၤလၢ အဂီၢ်လီၤ.

ဒ်သိးပုၤတၢ်အိၣ်ဖျါဖိတဖၣ်အမူဒါအိၣ်လၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်အကမၢ်ဆူ အကမၢ်ကစၢ်အအိၣ်အသိး ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆူ တၢ်အိၣ်ဖျါအအိၣ်စ့ၢ်ကီး လီၤ. မဲပုၤကသမံသမိးလီၤက့ၤတၢ်လၢလီၢ်ခဲတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်အာၣ်လီၤလၢ အိၣ်ပာ်စၢၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲလီၤ. ကမၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ တဖၣ် အဟ့ၣ်က့ၤခဲလၢာ်တက့ၢ်. ပာ်တ့ၢ်နီတဘျီတဂ့ၤ. လၢမ့ၢ်နံၤခဲကတၢ်န့ၣ် တၢ်ကစံၣ်ညီၣ်ပတၢ်သ့ၣ်တီသးလီၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆံးဆံးဖိတဖၣ် ကအိၣ် ဆၢထၢာ်အသးလၢပမဲၣ်ညါကိးဂၤဒဲးလီၤ. 4T 473-476.

တၢ်ကီတၢ်ခဲအဂီၢ်ခိၣ်ထံး

ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢသုကျါအခိၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ လီၤ. သးမ့ၢ်စီဆုံဟဲလီၤလၢအးပူၤ ဖဲယွၤဒိကန့ၣ်တၢ်ထုကဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သးစီဆုံ မၤကပုၣ်နသးဒီးနဟ့ၣ်လီၤတၢ်အာၣ်လီၤသးလီၤ. တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအထံမူ ဟဲယွၤလီၤလၢ နလီၤဒီးလၢနသးပူၤလီၤ. နသးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်နၤလၢနကတူၢ်တၢ်နး တၢ်ဖျါလီၤကံာ်ဒီးခရံၣ်တူၢ်တၢ်ဖျါတၢ်ယာ်လီၤ. ဒီးနအာၣ်လီၤနသးလီၤ. နထီၣ်လၢ တၢ်အဲၣ်လီၤသးဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးလီၤ. တကြးဒီး ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူဘၣ်. နီၢ်နီၢ်တခီ ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ်ဒီးအတၢ်သးကညီၤ အဂီၢ်တအိၣ်စဲဘူးဒီးနသးအါအါဘၣ်. မ့ၢ်လၢနသးတအိၣ်လၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးဒီး

န့တဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်လုၢ်ထီၣ်ယွၤတၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်တဖၣ်အယံၤ ယွၤသးကွံၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢန့ၤလီၤ.

ဆူပုၤတနီၤနီၤအဖီခိၣ်တၢ်ဆိၣ်အာၣ်လီၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်သူၢ်တၢ်ဖျးတၢ်သူတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တကဲထီၣ်ကဲထီၣ်အယံၤ လူၤပိာ်က့ၤအတၢ်အာၣ်လီၤအကျဲတသ့လၢဘၣ်လီၤ. ယံာ်ထီၣ်အထီၣ်ဝဲဒီး ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်တန့ၢ်နီၤတမံၤလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဒီးမ့ၢ်တကအုကစ့ၤဝဲဘၣ်ဝဲဘၣ်, မ့ၢ်ကျဲးစးဟ့ၣ်က့ၤဝဲန့ၣ် ယွၤကအိးထီၣ်ကျဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒီးတၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်လၢအအာၣ်လီၤအသးန့ၣ် ကဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤကညီတဖၣ်အသးတစူၤဘၣ်. အတၢ်ခိးကန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. တၢ်န့ၣ်ယွၤစ့ၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

ပုၤတနီၤနီၤအိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တဖၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်လၢအိၣ်ဒီး တၢ်အာၣ်လီၤသးဒ်သိးကဟဲစိာ်က့ၤတၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဟဲက့ၤစိာ်ဝဲဒၣ်ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤအဝဲသ့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကိးလိာ်မၤတၢ်သ့ဒီး လုပစိပုၤကညီအသး ဒ်သိးအကဒ်ဝုၤဒ်ဝီလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်အဂီၢ်အကျိၤလီၤ. ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ဘၣ်တၢ်လီၤန့ၢ်အီၤလီၤ. အယံၤဒီးတၢ်လၢကဟ့ၣ်ဝဲဒီး ပာ်ဝဲလၢအသးပုၤတဖၣ် တဟ့ၣ်က့ၤဝဲလၢဘၣ်. ညီကွံၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢမၤဝဲလၢခံတဖၣ်တလီၤတယီၤလၢဘၣ်. ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤကလူၤပိာ်ထွဲအခံလၢဘၣ်.

**(၆၀)
အနုၤနံၣ်အတၢ်ဒဲးဘး**

သးမ့ၢ်စီဆံၣ်ထီၣ်ဂဲၤထီၣ် စီၤအနုၤနံၣ်ဒီးအမၤအသးလၢ ကဟ့ၣ်မၤဘျၣ်မၤတီၢ်လီၤတၢ်ဒ်အသကိးတဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျၣ်မၤတီၢ်ဝဲအသိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်အာၣ်လီၤအသးဝံၤဒီး လၢခံတလူၤပိာ်ထွဲအတၢ်အာၣ်လီၤလၢဘၣ်. ဂုၤက့ၤဆူအလီၢ်ခံလီၤ. တဟ့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအအာၣ်လီၤဝဲလၢဘၣ်. ပာ်ဖျါဝဲလၢဟ့ၣ်လီၤဝဲအစ့ခဲလၢဘၣ်ဆၣ် ပာ်တ့ၢ်ဝဲတနီၤလၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်အလီၤယွၤအတၢ်လီၤ. ဒီးကတိၤကဘျးကဘျၣ်တၢ်မၤကမၣ်သးစီဆံၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးဖးဒိၣ်ချၢသဒဲးလီၤ. ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တကီၢ်ခါလီၤ. တမ့ၢ်ထဲအသးသမူသံဝဲဘၣ်. တၢ်မူအထူအယိာ်လၢအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလဲၤပူၤကွံၣ်အီၤလီၤ.

ယွၤဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤကညီတဖၣ် ဒ်သိးလၢခံအသုတမၤတၢ်ဒဲးဘးဒ်သိးအံၤတဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤလိတမံၤလၢ ပုၤကညီလီၤန့ၢ်ကစၢ်ယွၤတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤသးဘၣ်အတၢ်ဒဲးဘးခုၤသ့ၣ်လၢပုၤကညီအသးပူၤလီၤ. ယွၤတဝံသးစူၤတၢ်မၤကလိာ်ကလၢတၢ်ဘၣ်. အတၢ်တိာ်ပာ်မ့ၢ်ကဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်မုၢ်မၤဘျးက့ၤသးတဖၣ် မံအသုတအိၣ်တဂ့ၤ. ပလီၢ်သုသးလၢသုကဂုၢ်ဆူၣ်ဘၣ်ဖုးယွၤအတၢ်တက့ၢ်.

စီၤအနုၤနံၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ လီၤန့ၢ်ဘၣ်ယွၤဒီးယွၤစံၣ်ညီၣ်အီၤသတူၢ်ကလၢလီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်တမံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်လၢ ပုၤကညီလၢစီၤလၢခံတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. စီၤလၢခံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် မၤတၢ်ဒဲးဘးဒ်သိးန့ၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလီၤ. ဆၢကတီၢ်ခါခဲအံၤန့ၣ်က့ ပုၤမၤကမၣ်တၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်ယွၤစံၣ်ညီၣ်တဘျီဃီဘၣ်ဆၣ်. ခါလၢပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်အစီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဆၢကတီၢ်ခါခဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးဖးဒိၣ်တမံၤလီၤ. ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်လံလီၤ.

ယူသးဘဉ်အာတၢ်ဒဲးဘးတမံအံလီၤ. ဘဉ်တၢ်တဲဖျါအီၤဖျါဖျါလီၤ. ပုၤလၢအလူၤမၤပိၢ်တၢ်ဒဲးဘးဒဲးသိးအံၤတဖဉ် မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤဟးဂီၤလီၤက့ၤအသးသမူဒဉ်ဝဲလီၤ.

ဖဲတၢ်တူၢ်လိာ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလၢအပုၤအခါသးလၢအဆိကမိၣ်တၢ်သ့တဖဉ်သ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအမူဒါလီၤ. ဒီးယွၤမၤကဆိထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးဒီးအသကဲၣ်ပဝးလီၤ. တၢ်လၢအသးအိၣ်ဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤထဲအသးတဖဉ် ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢအသးပူၤတဘျီဃီအဝဲသ့ၣ်အသးလီၤကဲဒီးခရံၣ်အသးလီၤ. သးမုၢ်စီဆုံမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤကညီအဃိ တၢ်သးလီၤသးကွံာ်တဖဉ်, တၢ်လီၤတၢ်ဂ့ၤတဖဉ်ထူးထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢအသးပူၤလီၤ. တဘျီတခါယွၤန့ၣ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢပုၤဃုမၤဘျူးလီၤက့ၤသးတဖဉ်ဒီးပုၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တဖဉ်အဖီခိၣ်လီၤ. ပုၤတဖဉ်န့ၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ်လဲၤတၢ်ဒီးသးစီဆုံလီၤ. ဒီးဒီးန့ၢ်ယွၤအတၢ်ဆိကမိၣ်ဂ့ၤလၢ အဘဉ်ဃးသးလၢအကစုဒုန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ညါဝဲလၢယွၤအဘျူးထူးထူးတီၤတီၤလီၤဘဉ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၤအဃိ အသးအိၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သးလီၤတၢ်လၢ ထးလၢယွၤအဘီအမုၢ်အပူၤလီၤ. ဒီးအာၣ်လီၤအသးလၢကမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျါသးကျဲၤတၢ်ဘဉ်ဃးဒီးကျိၣ်စုအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤတဖဉ်န့ၣ် တမၤဝဲဒီးပုၤကညီဘဉ်. မ့ၢ်အမၤတၢ်အာၣ်လီၤဒီးယွၤဒီးမူခိၣ်ကလူးတဖဉ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအပၢ်တၢ်အာၣ်လီၤဒီးယွၤဒီးမူခိၣ်ကလူးတဖဉ်အဃိ ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဂ့ၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတလီၤဆီဒီးပုၤပတီၢ်မုၢ်အခါန့ၣ် အတၢ်ဆိတလဲတအိၣ်လီၤဆီအသးအါအါဘဉ်. တုၤသးမုၢ်စီဆုံအသဟီၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဖျါလၢအလီၤဘဉ်ဒီး အသးလၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် ဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤဝဲလီၤ. အဃိဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲဘဉ်အီၤဒိၣ်မးလၢကဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤအတၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးအီၤဆူကစၢ်အတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံာ်ဒုးအီၤလၢ တၢ်ဒုးအဆူၣ်ကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံာ်စံးအီၤလၢအသးပူၤ

“နဟ့ၣ်လီၤနကျိၣ်နစုတဖဉ် မ့ၢ်နမၤကမၢ်တၢ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုတဖဉ်လၢနဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘဉ်လၢနကဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လီၤ. ဒဲးသိးနအာၣ်လီၤနသးအသိး နမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် နကဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲလီၤ.”

လၢတၢ်လုပစီအဃိဒီး အဝဲသ့ၣ်ဂ့ၤက့ၤအခံလီၤ. ကအုကစွါလၢယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီး ပုၤမၤယွၤအတၢ်တဖဉ်အလီၤလီၤ. တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကွၢ်ဝဲခဲလၢာ်ထံၣ်ဝဲထဲအကမၢ်လီၤ. တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျိၤနီၤတမံၤဘဉ်ဆဉ် အာၣ်လီၤဝဲလၢကဟ့ၣ်စုလီၤ. နၢ်ဟူဘဉ်တၢ်ကတီၤလၢအအါန့ၢ်တၢ်အိၣ်အသးဒီးအနၢ်ကီၢ်အဃိ ဟ့ၣ်လီၤစုန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စံးတၢ်ကတီၤအပူၤ ဖျါလၢတၢ်အိၣ်ဖျါသရၣ်တဖဉ်လီၤအိၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖဉ်ဆိတလဲအသးဒီးဆိကမိၣ်က့ၤဝဲလၢတၢ်အာၣ်လီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အာၣ်လီၤဝဲတဖဉ် တလိာ်လၢကလူၤပိာ်ထွဲဝဲလၢဘဉ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢမူဒါတအိၣ်လၢဘဉ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၤဆူၣ်ယွၤအတၢ်လီၤပျံၤလီၤဖးလီၤ. ညိကွံာ်သးမုၢ်စီဆုံအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဒီး ပဲဒိၣ်ဃံတၢ်လၢတၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်တဖဉ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤစံးဝဲဒဉ်လၢ အတၢ်သူတၢ်စွဲလိာ်ဝဲဒိၣ်မးအဃိ ကဘဉ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤအတၢ်န့ၣ်ကီၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်ကမၤတၢ်ဒီးစုဒဲလဲၣ်. တီၢ်ပာ်ဝဲလၢ ကပွၤပာ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ, ဟံၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘဉ်ဒီးတၢ်ပနံးတၢ်ကၤတမံၤမံၤလီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤလၢပာ်တ့ၢ်ဝဲတဖဉ် မ့ၢ်အဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအဃိ ပုၤဃုဆူၣ်အီၤတန့ၢ်ဘဉ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲဒဉ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးကွံာ်စုမ့ၢ်အသဟီၣ်ဆူၣ်ဒိၣ်မးအဃိ ဒီးတုၤဒဉ်လဲၣ်လီၤက့ၤအသးလၢကဂုၢ်ဆူၣ်န့ၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးတဲထီၣ်ဝဲလၢ အထးခိၣ်သုတမၤပုၤဂၤနၢ်မးထဲသုမၤယၢဘဉ်. အခီပညီသုဃုယၢတၢ်အါန့ၢ်ဒီးပုၤဂၤလီၤ.

စီၤအနုပညာဒီးနီၢ်စးဖဲးမၤတ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးလၢသီဒီးခဲအံၤ တၢ်ဒဲးဘးဒဲးသိးန့ၣ်တဖဉ်အါထီၣ်အါထီၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤလူၤမၤပိာ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အခံအိၣ်ဒီးဒူၣ်လီၤ. တလီၤပုၤကညီကဒဲကဒဲဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ် သးမုၢ်စီဆုံထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အသးဒီးတၢ်လၢအာၣ်လီၤဝဲလၢကဟ့ၣ်က့ၤယွၤတဖဉ်တပာ်လုၤပာ်ကဲဝဲလၢဘဉ်.

မုခ်မတတ်ပဲဘဲလောကီအနုပညာ ဒီးနီစးဖံးရးသွန်မာဝဲအသိးဘဉ်ဆဉ် ယွၤ တစံဉ်ညီဉ်သံအဝဲသွန် သတူကလတ်ဘဉ်အဃိ ပုၤကညီသွန်တဖဉ်အသးကိးဒီး ထီဒါသးမုခ်စီဆုံကစၢ်အတတ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်ဒူဒူလီၤ. ပုၤသွန်တဖဉ်အံၤ လာမုခ်န့ၤ ကတၢ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်အလီၢ်န့ၤ မုခ်ကဆာထာဉ်လၢ ယွၤအမဲဉ်ညါဒ်လဲဉ်. မုခ်န့ၤကွၢ်ဆာဉ်မဲဉ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ကဘူဉ်ကစီဒီဒါ. လံာ်လီဉ်ဖျါဟ့ဉ်ပလီၢ်န့ၤ တၢ်ထံဉ်တၢ်လၢညါဒ်အဂ့ၢ်တဖဉ် မုခ်န့ၤကွၢ်ဆာဉ်မဲဉ်အီၤကဘူဉ်ဒ်လဲဉ်. “ဒီးယထံဉ်လီၢ်ပစိာ်အိဉ်ဝဲလၢမူခိဉ်ဒီး ပုၤအိဉ်လၢလီၢ်ပစိာ်အလီၤလီၤ. မူခိဉ်ဒီး ဟီဉ်ခိဉ်အိဉ်ဆာထာဉ်လၢ ယွၤအလီၢ်ပစိာ်အမဲဉ်ညါလီၤ. ဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးနီဉ် တဖဉ်အိးထီဉ်အသးစ့ၢ်ကိးလီၤ.---ပုၤကိးဂၤဒဲးဘဉ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်အီၤဒ်အဝဲသွန် အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအိဉ်ဝဲအသိးလီၤ. R & H, May 23, 1893.

-o-

(၆၁)
တၢ်စာဃာ်လၢပုၤဒီးယွၤအလံာ်အုဉ်အသး

လၢပဒီပုၤသွန်တဖဉ်အမဲဉ်ညါဒီးပုၤကညီတဖဉ်အမဲဉ်ညါ ပမုခ် အုဉ်ပသးလၢပကဟ့ဉ်တၢ်လၢထးခိဉ်ဂ့ၤလၢလံာ်အုဉ်အသးဂ့ၤ ကဲထီဉ် တၢ်အုဉ်အသးလီၤ. တၢ်အာဉ်လီၤလၢပတမၤဒီးပုၤကညီဘဉ်ဆဉ် ပမုခ်မၤ တၢ်အာဉ်လီၤဒီးယွၤန့ၤ မုခ်တၢ်တမံၤဃီလီၤ. မုခ်တၢ်အုဉ်အသးဒီးယွၤလီၤ. ခရံဉ်ဖိတဂၤအတၢ်အုဉ်အသးဒီးယွၤ မုခ်တၢ်အိဉ်ကတၢ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အကျါ လီၤ.

ပုၤကညီတကျဲးစးမၤဟးဂီၤအတၢ်အုဉ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပိုဉ်လၢ အကွဲးနီဉ်ကွဲးဃါအသးဂ့ၤဂ့ၤန့ၤဘဉ်. တၢ်ပာ်လီၤတၢ်အုဉ်အသးဒီးယွၤန့ၤ မုခ်တၢ်လၢအကါဒိဉ်အါလီၤ. လၢတၢ်န့ၤအဃိ ဘဉ်မနုၤလၢပကဘဉ်ကျဲးစး မၤပုၤဖျဲးပသးဒီးပတၢ်အုဉ်အသးတၢ်အာဉ်လီၤဒီးယွၤန့ၤလဲဉ်. မုခ်ပဆိကမိဉ်လၢ ပအာဉ်လီၤပသးဒီး ယွၤအံၤမုခ်ဒဉ်တၢ်ဖဲသလိးဖိဒါ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲဉ်တၢ်စာဃာ် တမံၤအံၤ တဘဉ်တၢ်ကိးထီဉ်ဆူဟီဉ်ခိဉ်စံဉ်ညီဉ်ကီၢ်ပီၢ်ရီတဖဉ်အမဲဉ်ညါဘဉ်. မုခ်တမုခ်တၢ်အုဉ်အသးလၢတဂၢ်တကျါအဃိဒါ. ပုၤတဂၤလၢလံာ်သွန်ညါဝဲ ခရံဉ်အတၢ်တူၢ်သံအသးအံၤ ကဒုးကဲထီဉ်အဝဲလၢ တၢ်န့ၤဘဉ်တၢ်မူအထူ အယိာ်လီၤ. မုခ်ဒ်န့ၤသာပုၤဒီးမုခ်ကဂုဉ်ဆူန့ၤယွၤအတၢ်ဒီးဒါ, အဝဲဒဉ် ကဘဉ်တၢ်စီၤအီၤလၢမူခိဉ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်အစီၤပီၢ်အတီၤအလီၤလီၤဘဉ်.

ပဝဲသွန်ကိးဂၤဒဲးပကဘဉ်ကွၢ်ဆာဉ်မဲဉ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်လၢ မူခိဉ်အတၢ် စံဉ်ညီဉ်ကီၢ်အဒးလီၤ. ပတၢ်ဖဲတၢ်မၤပတၢ်ဆိကမိဉ်တဖဉ် တၢ်အိဉ်အသးတဖဉ် ဒီးပပုၤအုဉ်အသးအတၢ်ကတိၤဘဉ် ကဘဉ်ဘျိးဘဉ်ဒါကစီဒီဒါ. စီၤအနုပညာဒီး အမၤနီၢ်စးဖံးရးခံၤအံၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပိုဉ်မုခ်တၢ်လၢအဃာဒိဉ်သပုၤကတၢ်လီၤ. ဟီဉ်ခိဉ်အပူၤလၢ အဆါလီၤဝဲန့ၤ တၢ်န့ၤဒီးပာ်ခူသုဉ်ဝဲတဝံဒီးမၤမးတၢ်ဒဲးဘဲ ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်လီၤ. လီၤန့ၤဒီးမၤကမာ်သးစီဆုံကစၢ်လီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်ဒဲးဘဲ

ဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲလၢ အမၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
 သးမ့ၢ်စီဆုံမၤတၢ်လၢအပူၤဒီးတၢ်ထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အသး, သ့ၣ်ညါအါထီၣ်
 ယွၤအဘူးအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်လၢအပူၤဒီးညိကွံာ်လီၤက့ၤအသးလီၤ. ယွၤအတၢ်
 ကဝီၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤအုာ်အသးပူၤဒီး အတၢ်စိတၢ်ကမီၤန့ၣ် အိၣ်ဖျါကဝီၤထီၣ်ဒီး
 ပုၤကညီတဖၣ်စ့ၢ်ကိး မၤန့ၢ်သးလၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ခရံၣ်အသးန့ၣ်
 အိၣ်ထဲဒဲၣ်ကမၤဘူးပုၤဂၤဒီးတၢ်ညိကွံာ်လီၤက့ၤသးလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး သးမ့ၢ်စီဆုံ
 မ့ၢ်မၤတၢ်လၢပူၤဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပသးကလီၤကံာ်ဒီး ခရံၣ်လီၤ, ဝံၤဒီးသးလၢ
 အအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကလီၤမၤကွံာ်ဝဲဒီးကလၢပုၤက့ၤဝဲဒီး တၢ်အဲၣ်တၢ်သးကညီၤ
 လီၤကံာ်ဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်ဒီး စီၤယၤကိာ်အာၣ်လီၤတၢ်ဒီးယွၤ လၢကဟ့ၣ်လုာ်ထီၣ်
 တၢ်ဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. ဖဲသးဟဲအိၣ်န့ၣ်လီၤဒ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် မူခိၣ်ကလူး
 တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒဲၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်ယွၤဒီးတၢ်အဲၣ်သးသမူတဖၣ်
 လုာ်ဘၢကွံာ်တၢ်အဲၣ်လီၤက့ၤသးဒီး သးလၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒဲၣ်တၢ်
 ဖဲစံးကတီၤထီၣ်တၢ်တၢ်လုာ်လၢန့ၣ် ကတီၤထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်ဂ့ၤသးကျိၤ
 လီၤ. ခရံၣ်အတၢ်ဒီးသံအသးလၢသ့ၣ်ထူၣ်လီၤ မ့ၢ်ယွၤအတၢ်သးတၢ်ကျဲၤလီၤ.
 ဖးကွံာ်လံာ်စီဆုံလၢအဖီလံာ်တဖၣ်အံၤ ဒီးနကထံၣ်ဘၣ်လၢယွၤဆိၣ်ဂ့ၤတၢ်ဒီး
 အိၣ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

“ဒီးစီၤမိၤရွၢကတီၤတၢ်ဒီးပုၤဒုၣ်တဖၣ်အခိၣ်တဖၣ်လၢ ပုၤအံၣ်စရုလးဖိ
 အဂ့ၢ်, ဒီးစံးဝဲဒၣ်, အအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢယွၤမၤလိာ်တၢ်, ပုၤမ့ၢ်ဆိၣ်တၢ်ဆိၣ်လၢ
 ယွၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဆိၣ်လီၤစာစာအသးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဘၣ်မၤဟးဂီၤအတၢ်ကတီၤဘၣ်.
 ကဘၣ်မၤဒ်ကယံာ်တၢ်လၢ အထီၣ်ဖျဲးလၢအထးခိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ” (၄မိၤရွၢ
 ၃၀:၁,၂).

“မံၤနထးခိၣ်အသုတဒုးမၤတၢ်ဒဲးဘးလၢနညၣ်တဂ့ၤ. ဒီးစံးလၢကလူး
 အမဲာ်ညါလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤတဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ. ယွၤကသးထီၣ်လၢနကလုာ်
 အသိး, ဒီးမၤဟးဂီၤတၢ်မၤလၢနစုန့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်မနုၤလဲၣ်” (စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်
 ၅:၆).

“ယကဟဲဆူနဟံၣ်ပူၤဒီးတၢ်လုာ်မ့ၢ်အူ, ဒီးယကမၤဘူၣ်နုၤလၢ
 တၢ်ဘၣ်သးဒီးယဆိၣ်တၢ်, လၢအထီၣ်ဖျဲးလၢယပျူပူၤ, ဒီးယထးခိၣ်ကတီၤ
 တၢ်ဖဲယဘၣ်တၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤလီၤ” (စံးထီၣ်ပတြၢ ၆၆:၁၃,၁၄).

“ပုၤလၢအဆိၣ်လီၤအသးချ့ဒီး သံကွံာ်က့ၤတၢ်လၢအဆိၣ်တၢ်အလီၢ်ခဲန့ၣ်
 ကဲထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ပျံၤသကွီၤလၢအဂီၢ်လီၤ” (တၢ်ကတီၤဒိ ၂၀:၂၅).

“တုၤနဆိၣ်တၢ်ဆိၣ်လၢ နကမၤဘူၣ်တၢ်လၢယွၤနကစၢ်ဒီး, သးနံၤ
 သးသီလၢနကဟ့ၣ်အိၣ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ယွၤနကစၢ်ကဃုဝဲလၢနသပုၤတၢ်,
 ဒီးကကဲထီၣ်တၢ်ဒဲးဘးလၢနလီၤလီၤ. မ့ၢ်နမ့ၢ်ကီၤနသးဒ်သိးနသုတဆိၣ်
 တၢ်လၢနကမၤဘူၣ်တၢ်တဂ့ၤဒီး, တၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်လၢနလီၤဘၣ်. တၢ်လၢ
 အထီၣ်ဖျဲးလၢ နထးခိၣ်န့ၣ် တၢ်န့ၢ်, ဒီးမၤတက့ၢ်. တၢ်လၢနကမၤဘူၣ်ဒဲၣ်တၢ်န့ၣ်,
 ဒ်နဆိၣ်တၢ်လၢယွၤနကစၢ်အမဲာ်ညါ လၢနကတီၤတၢ်လၢနထးခိၣ်အသိးန့ၣ်,
 မၤတက့ၢ်” (၅မိၤရွၢ ၂၃:၂၁-၂၃).

“ဆိၣ်တၢ်, ဒီးမၤဘူၣ်ယွၤသုကစၢ်လၢတၢ်လၢသုဆိၣ်တၢ်တက့ၢ်. မံၤကယံာ်
 ပုၤလၢအအိၣ်တရံးအိၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ဟဲစိာ်တၢ်ခိၣ်ဖးဆူပုၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ပျံၤ
 အလီၢ်တက့ၢ်” (စံးထီၣ်ပတြၢ ၇၆:၁၁).

“မ့ၢ်သုဝဲအံၤ, မ့ၢ်သုစံးယွၤအစီၢ်နီၤခိၣ်ဘၣ်အာ, ဒီးအတၢ်သၣ်,
 ဒီးအတၢ်အိၣ်န့ၣ် တၢ်တပးကဲဘၣ်အလီၢ်န့ၣ်ဒီး, သုမၤဘၣ်အာလံၤယမံၤလံၤလီၤ.
 ဒီးသုစံး, ကွံာ်ကွံာ်, မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ပသးမးလဲၣ်. ဒီးသုတပးကဲဘၣ်ယမံၤဘၣ်,
 တၢ်သုမ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်အယွၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးသုဟဲစိာ်တၢ်ဘၣ်အ့ၣ်ဖီ, တၢ်အစုအခိၣ်ဟးဂီၤ,
 ဒီးတၢ်ဘၣ်ဆါ, ဒီးသုဟဲစိာ်တၢ်မၤဘူၣ်ဒ်န့ၣ်သိးလီၤ. ယကဒီးတၢ်န့ၣ်လၢသုစုပူၤ
 စ့ၢ်ကိးခါ, ယွၤစံးဝဲဒၣ်. ဒီးပုၤလီၤတၢ်ဖိလၢ အအိၣ်ဝဲဒီး တၢ်အဖါလၢအသိးဒီး
 အမဲာ်တဲးလဲးအကျါ, ဒီးဆိၣ်တၢ်, ဒီးလုာ်ယွၤလၢတၢ်ဟးဂီၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အာဝဲ
 လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ယမ့ၢ်စီၤပဖးဒိၣ်, တၢ်သုမ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်အယွၤစံးဝဲဒၣ်, ဒီးပုၤကပျံၤ
 ယမံၤလၢ ပုၤကလုာ်တဖၣ်အကျါလီၤ” (မၤလကံ ၁:၁၂-၁၄).

“တုၤနဆိၣ်တၢ်ဒီးယွၤဒီး, မၤတီၢ်နကလုာ်တက့ၢ်. သးနံၤသးသီတဂ့ၤ.
 အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, တဘၣ်ဘၣ်အသးလၢပုၤဟးဂီၤဖိဘၣ်. မၤဘူၣ်တၢ်လၢနဆိၣ်တၢ်န့ၣ်

တက့ၢ်. နတဆိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ဂုၤန့ၣ်နဆိၣ်တၢ်ဒီးတမၤဘူၣ်တၢ်ဘၣ်တက့ၢ်လီၤ” (စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ် ၅:၄,၅). 4T 470-472.

တၢ်မုၢ်လၢ်ယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤအဂီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ

ဖဲတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပုၤကမုၢ်အကျါ ဘၣ်ဃးပုၤမၤယွၤအတၢ်အဂ့ၢ်အခါ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤကညီတဖၣ်အသ့ၣ်အိၣ်အသးအိၣ်လၢ ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤယွၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးသ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤလၢကအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ပုၤလၢအအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသးလၢကမၤယွၤအတၢ်တဖၣ်အကလုာ်တတီၤဒီးယွၤဘၣ်. လီၤတူၢ်လီၤကံာ်လၢအတၢ်အာၣ်လီၤဒီးယွၤဒီးတပွၤက့ၢ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်. ပုၤကညီမုၢ်တမၤတီၤအကလုာ်ဒီးယွၤန့ၣ်မုၢ်အမုၢ်လၢ်ယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤအတၢ်ဆိၣ်ဂုၤကသ့ၣ်လၢ ကျဲမနုၤတဘိလဲၣ်. လၢပုၤကညီမုၢ်ဂုၤ, ဒီးလၢယွၤမုၢ်ဂုၤသ့မုၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်တီၢ်တၢ်လီၤန့ၣ် မုၢ်တၢ်အဘၣ်ကတၢ်လီၤ. R & H, Dec. 17, 1889.

စၣ်တၢ် (မုၢ်ကိၤလၢ်) ဆၢထၢၣ်ကတိၤထီၣ်ခါတၢ်

ယွၤဃုက့ၢ်တၢ်လာပုၤကညီအအိၣ်, တၢ်လၢအဟ့ၣ်ပာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဃုက့ၢ်ဝဲဆံပူတပူလီၤ. ပုၤမုၢ်အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်အါန့ၣ်ဒီး မ်အနီၤဖးလီၤက့ၢ်အသးဒၣ်ဝဲတက့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်ပျဲသးမုၢ်စီဆ့ အသဟီၣ်လၢအသဆၣ်ထီၣ်န့ၣ်တမံၤန့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်ဆူညါတက့ၢ်. တၢ်လၢနအာၣ်လီၤန့ၣ် မၤဟးဂီၤအိၣ်တဂ့ၢ်. စ့လၢနကဟ့ၣ်က့ၢ်ယွၤန့ၣ် သ့ဘၣ်အိၣ်လၢနဂီၢ်တဂ့ၢ်. တၢ်အာၣ်လီၤလၢပုၤကညီကဒဲကဒဲန့ၣ်မးပမၤဟးဂီၤအိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. တၢ်စာဃာ်အိၣ်လီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤလၢပဟ့ၣ်ယွၤန့ၣ်သက့ နာ်လၢတၢ်စာဃာ်ကျါဒိၣ်တက့ၢ်. တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢနဟ့ၣ်လီၤလၢသးအခါန့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အိၣ်လၢမုၢ်ခိၣ်လီၤပစိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤအံၤ ကျါဒိၣ်န့ၣ်ဒီးပုၤကညီအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးလီၤ.

တၢ်ကဝီၤလၢအထီၣ်ထီၣ်ဝဲတမံၤအံၤပကဘၣ်ဒုးကဝီၤထီၣ်အိၣ်လၢယွၤအလၢကဝီၤအဂီၢ်လီၤ. ပသးမုၢ်အိၣ်မၤကဝီၤထီၣ်ယွၤအလၢကဝီၤဒီး

ပသးလၢအဃုမၤဘျူးလီၤက့ၢ်သးတဖၣ်ကစ့ၤလီၤစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မံပုၤသ့တဆိကမိၣ်လၢကမၤန့ၢ် “စၣ်တၢ်” အတၢ်မၤတံာ်တၢ်ညီညီတဂ့ၢ်. “စၣ်တၢ်” တဘၣ်အသးလၢ ခရံၣ်ကဟဲက့ၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဘိအမုၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤနီတစဲးဘၣ်. တၢ်အာၣ်လီၤလၢပဟ့ၣ်တဖၣ် “စၣ်တၢ်” စံးဝဲအါတလၢထီၣ်ဘိလီၤ. တၢ်လၢပဟ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လၢပမၤတၢ်လၢတၢ်ဂုၤအဂီၢ်တဖၣ်စံးဝဲလၢ ကကဲတၢ်ဆူဂီၤပါဂီၤလီၤ. AA 74, 75.

တၢ်လိာ်ဘၣ်မုၢ်ဝဲသးအခါရှၢၣ်ကဟူးဂဲၤထီၣ်

ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်လီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်မုၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤဘၣ်ဆၣ် အသးအခါရှၢၣ်တၢ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၤမးလီၤ. ဂုၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယွၤအတၢ်ကိးမုၢ်နံၤမုၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဝီၤယၢ်လီၤက့ၢ်သးအိၣ်ထဲတစဲးဖိလီၤ.

ပုၤခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ အိၣ်ဒၣ်ဝဲလၢတၢ်တပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဂုၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဂုၤတဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်စ့ၤလၢပုၤအိၣ်လၢအဃာၤဘၣ်. အကမၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၢ်မုၢ်ဟ့ၣ်ဝဲတပုၤလီၤပုၤထီၣ်ဘၣ်ဒီး အသးကဘၣ်ဖိုၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤဂၤမုၢ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်ဆၣ် အသးအခါရှၢၣ်န့ၣ် အိၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်. တၢ်အာၣ်လီၤလၢပတမၤပုၤထီၣ်ဒီးဘၣ်အိၣ်အါမၤဒီးလီၤ. သနာ်က့ ပုၤအိၣ်စ့ၤဂၤဒၣ်လၢအတၢ်အာၣ်လီၤတလၢပုၤအဃိ အသးတမုၢ်ဘၣ်လီၤအမူဒါတထီၣ်ဘးသနာ်က့ ပုၤအိၣ်ပုၤဂၤလၢအထီၣ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ဒဲးဘးအိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲပုၤဂၤလဲၣ်.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်ဒုးဖျါထီၣ်ပတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်ဖျါဖျါလီၤ. သးအခါရှၢၣ်ကဘၣ်ဟူးဂဲၤထီၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မုၢ်အရူဒိၣ်မးမုၢ်လၢပကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ယွၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်လီၤ. တၢ်လၢယွၤဃုက့ၢ်တဖၣ်မံပကဟ့ၣ်က့ၢ်အိၣ်ပုၤလီၤ ပုၤထီၣ်တက့ၢ်. 4T 468.

နိဂမ္မိ (၁၄)

တၢ်ကွဲးပၢ်တၢ်လံာ်ဒီးတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်

တၢ်ကွဲးပၢ်တၢ်လံာ်ဒီးတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်

- ၆၂. တချုးသံအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤပာ် ----- ၃၅၅
- ၆၃. တၢ်ကဲပုၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ်မ့ၢ်မူဒါလၢအဘၣ်ဃးပုၤတဂၤစုာ်စုာ် - ၃၆၄
- ၆၄. တၢ်ခီလဲက့ၤမူဒါဆူပုၤဂၤအိၣ် ----- ၃၆၈

**(၆၂)
တချူးသံအိန်ကတော်ကတီပာ်**

ပုၤသုၤကုသးပုၤအိန်သကိးဒီးပုၤအါဂါလီၤ. တယံၣ်တမိၣ်အသးသမူ ကလဲၤပုၤကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပုၤကျဲးစးယွၤအတၢ်မၤတအိၣ်ဘၣ်အယံၣ်, အဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်အစ့အိၣ်တုၢ်ဒံးလၢ အဝဲသ့ၣ်အစုပူၤတစ့ၤဘၣ်. အယံၣ် တၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်လဲၤလီၤဆူမုၢ်ကီၤလံာ်အစုပူၤလီၤ. ကျိၣ်စ့သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤယွၤအမူဒါအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်က့ၤဒီး ပုၤသုၤကုသးပုၤတဖၣ်အံၤ လၢပုၤအဂၤ ၁၀ ဂၤန့ၣ် ၉ ဂၤ အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ဝဲဆူယွၤအအိၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ပၢ်တုၢ်ကွံၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လၢတမၤလၢကပီၤက့ၤဘၣ်ယွၤနီၣ်တမံၤလီၤ. တီၢ်စ့လၢယွၤဟ့ၣ်လီၤ ပၢ်အိၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ယွၤနီၣ်တဘးဘၣ်. ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တုၤမ့ၢ် ပဟ့ၣ်က့ၣ်ဒီပုၤဝဲတဖၣ်လၢကမၤတၢ်လၢ ယွၤအတၢ်မၤအဂီၢ် ဖဲတချူးသံဒီး ဘၣ်န့ၣ် လဲၤအသးကမုၢ်မမၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအဂ့ၢ်အကျိၣ် ကဘၣ်န့ၢ်ပာ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်တုၢ်ဖိဒီးလံၤတဖၣ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်ဒိန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢတအဲၣ်ယွၤဘၣ်, တမ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်တၢ်တီတၢ်လီၤဘၣ်လီၤ. တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ယွၤ အတၢ်န့ၣ်က့ၤ ဘၣ်လဲၤလီၤတုၤဆူမုၢ်ကီၤလံာ်အစုပူၤတဖၣ်အစုပူၤလီၤ. ပဒီပုၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, ကျဲးစးဒံးသိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယွၤအစုသ့ၣ်တဖၣ် ဒံးသိးဒီး ကမၤတၢ်လၢယွၤအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် မုၢ်ကီၤလံာ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်န့ၢ်စ့သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အခီပညီမုၢ်ကီၤလံာ်ကျဲးစးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဒီးယွၤအဖိအလံၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးပၢ်တုၢ်လံာ်အုၣ်သးတနီၤနီၤတလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယံၣ် ကျိၣ်စ့ တဖၣ်လၢကဘၣ်တၢ်သုၤအိၣ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ကလီကလီ လီၤ. ကျိၣ်စ့တဖၣ်လၢကလီကလီလၢအကလီၢ်အကလးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်

အယံၣ်ဒီး ပဒီပုၤဒီဝဲတဖၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သုၤတီတၢ်သးတီတဖၣ် မံၤအကအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်စိကွၢ်စိလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. ကျိၣ်စ့တဖၣ်လၢ ယွၤဟဝဲန့ၣ် မံၤပကဃုဒီးမၤတၢ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပုၤအါဒၣ်တက့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တအဲၣ်ဒီးမၤဃုာ်ဝဲဘၣ်. ကဘၣ်ဃု တၢ်လၢပုၤသုၤကုသးပုၤဒီးပုၤတဆူၣ်တချူတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢတကြား မၤဒီး မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအသးအသ့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်စံာ်တဲၤ တဲလီၤတၢ်ဒံးသိးသးသမူကတုၤက့ၤဆူတၢ်မူအကျဲန့ၣ် မ့ၢ်အရ့ဒိၣ်လီၤ. ဒံးန့ၣ် အသိး တၢ်သးကျဲးန့ၢ်သ့ၣ်ကုသးပုၤ, ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါလၢအကျိၣ်အစ့အိၣ်တဖၣ် အဂီၢ်စ့ၢ်ကီး မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်မနုၤအယံၣ်လဲၣ်န့ၣ် ယွၤအစု ယွၤအတီၢ်တဖၣ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အစုပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ပံးထီၣ် ဖီၣ်ထီၣ်ပုၤဟၤကွၢ်ထွဲတၢ်အမူဒါန့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢတီၢ်စ့တဖၣ် ဒံးသိးကသုဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤလီၤ. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤပုၤလၢတန့ၣ်ယွၤတဖၣ်န့ၣ်ဒါ. ဒံးသိးယွၤအဘီအမုၢ်ကဒိၣ်ထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ် လိာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးကျိၣ်စ့, ဒီးတၢ်လၢလၢအအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ကဘၣ်ကတော်ကတီပာ်တၢ်ပြဲးတၢ်ဒံးသိး တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်ကလဲၤအသးလၢအဂ့ၢ်အဝီန့ၣ်လီၤတမ့ၢ်ဒါ. ဖဲအဒီပုၤဝဲတဖၣ် ကဝီၤဃးအိၣ်အဖၤမုၢ်အသးမုၢ်ဟးထီၣ်ဒီးမ့ၢ်ဘၣ် ကြားလၢအကဲထီၣ် ပုၤဂုၢ်ဆူၣ်ဂုၢ်ပျီန့ၢ်ယွၤတဂ့ၤဒါ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဒိန့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤ လီၤဖုးဖးဒိၣ်တမံၤလၢအဂီၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲလဲၣ်, မ့ၢ်လၢတပာ်ကဲယွၤအတၢ်ဟ့ၣ် အိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်တုၢ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကျိၣ်စ့တဖၣ်ဆူ ပုၤတခီဘီမုၢ်အစုပူၤအယံၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ပာ်တမံၤလၢ ကပာ်ခူသ့ၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအယံၣ်လီၤ.

ကျဲးတဘီလၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်

ပုၤလၢပိာ်ယွၤအကျဲးတဖၣ် ဖဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ အိၣ်ဒံးဝဲအခါ ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ဒီးလၢကသးကျဲးအကျိၣ်အစ့တဖၣ်မုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်လီၤ.

တံသံကွင်အိန်ထီဝဲ, မ့မ့ဒ်န့ဒ်ဒီး တံလာအအိန်ဒီးပုခဲလောင်ပကဘဉ် ဟ့ဉ်လီဆူပုဂုဏ်အစုပူဇါလီ. ဆာကတီခဲအံတလိဝဲဒ်ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ် ပသးကဘဉ်အိန် ပတ်လာပကမတံလာယွအဂီလီ. တံလာအအိန်ဒီး ပုခဲလောင်န့ဒ် မ့ဒ်ဒ်ယွအတံဒီးဖဲတံလိဝဲဘဉ်အိန်ထီဝဲအဆာကတီန့ဒ် ပကဘဉ်ဟ့ဉ်လီလာတံသ့ဉ်အိန်သးအိန်လီ. ဖဲတံလိဝဲဘဉ်လာ ပကဆူ ပုစိတ်တံသးခုကစီဉ်ဆူထံဂုဏ်ဂီဒီးတံလိဝဲဘဉ်လာ တံထူးထီဉ်ရုလီ လံတံသးခုကစီဉ်တဖဉ်အခါ ပကဘဉ်ဟ့ဉ်လီတံလာ အအိန်ဒီးပုလာ သ့ဉ်လာသးလီ. ဘဉ်ဆဉ်ပုတနီနီကးတံအနဒ်ဒီး ထီဉ်တအာပဝဲဒ်လီ. တမဏာလီဝဲဒ်ဘဉ်.

ဖဲအဝဲသ့ဉ်ကသံအဆာကတီန့ဒ် အဝဲသ့ဉ်စံးဝဲလာ မ့ပုကဘဉ်မန့ဒ်အီ တံသးခုကစီဉ်ဒ်လဲဉ်ဒ်လဲဉ်လီ. ဒီးအဝဲသ့ဉ်မမဲဉ်ကတံဒီးကတီတံ ဒ်န့ဒ်လီ. ပုသ့ဉ်တဖဉ်န့ဒ် ဆိကမိဉ်ဒ်ထဲကပတ်တံတံကတီလာတံကွဲး တံလံအပူလီ. လာတံန့ဒ်အဃိဒီး ဖဲအဝဲသ့ဉ်အိန်မုဒ်ဒ်အဆာကတီန့ဒ် ဂုဉ်ဆူဉ်ပျီဆူဉ်န့ဒ်ယွအတံလီ. တံဆံဆဉ်ပုဒီးတံမတံတုဉ်မတီတဖဉ် ဒီးလာ အလံကွဲးတံတံအပူန့ဒ် ကျိဉ်စုလာအဟ့ဉ်လီယွအတံဖဲတံမန့ဒ် မ့ဒ်ဒ်တံအဘျဉ်အစဉ်ဖဲဒီးတံအဆံးအစုလီ. မ့မ့ကျိဉ်စုလာအအါတဖဉ် ဟ့ဉ်တံဝဲဆူအဘူးအတံလာတသ့ဉ်ညါ တံတီတံလီအကျဲတဖဉ်အအိန်လီ. တံဂုဉ်ဆူဉ်န့ဒ်တံတံမံအံ အာဝဲသီဝဲဒ်ဒ်မးလီ. တံလာကြားဟ့ဉ်လီယွန့ဒ် အဝဲသ့ဉ်သုက့ဝဲဆူအတံအိန်မူအဂီဒ်ဝဲဒီး ဂုဉ်ဆူဉ်တံလီ. ဒီးဖဲအသံတံဝဲ အခါစုကံး ဂုဉ်ဆူဉ်ယွအတံတုလာတံသံအပူစုကံးလီ.

တံကျဲးစားလာအလီယုလီယုဒ်ဒ်မးတမံ

ပုကညီတဂုတဂု မ့ကတော်ကတီထီဉ်အသးလာ ခဲကိတ်တဃာ အဂီလာအကသံအဆာန့ဒ် မ့တံလာအလီသးအုဒ်ဒ်မးလီ. အခိဉ်တလိဉ် တံမလာနကဘဉ်မအီခဲအံန့ဒ် နမ့ဒ်ဒ်အီဒီးနကကျဲးစားပတ်ထီဉ် လာ

ပုဂုဏ်အလီ, မ့တမ့နကသူးတံဆာတံကတီန့ဒ် မ့တံမလာအကမဉ်ဝဲ ဒ်ဒ်ဒ်လီ. နမ့ဒ်ပျဲပုဂုဏ်မတံဖဲနလီဒီး တံမလာအမာဝဲန့ဒ် တမ့ကကဲထီဉ် ကဲထီထဲနမတံဘဉ်. ပုထူးပုတီတဖဉ် မ့ကျဲးစားမတံဘျဉ်မနုတမံ လဲဉ်. တုလာကသံတစု ပုကညီတဂုမ့တကတော်ကတီအသးလာ အတံစုလီခိဉ်ခိဉ်တဖဉ်ကသုဝဲလာယွအဂီန့ဒ် မ့အဟ့ဉ်လီအတံထူး တံတီတဖဉ်ဆူ မ့ကီလံအစုပူလီ. လာတံန့ဒ်အဃိဒီး ကဲထီဉ် တံထီဒါယွအတံစံးတံကတီတဖဉ်လီ. အဝဲသ့ဉ်မ့အဲဒ်ဒီးမတံဂုဒီး တံခွဲးတံယံလဒီးန့ဝဲ ဖဲဆာကတီခဲအံတဖဉ်ကဘဉ်ဟံးဃာဝဲကျဲကျဲ လီ. ဒီးကဘဉ်ကျဲးစားမာဝဲလီ.

တံလာယွဃုအီဖဲသးသမူခဲအံ မ့တဟ့ဉ်က့ဝဲန့ဒ်, တုမ့ကသံ ဘူးထီဉ်ဒီးမ့ကွဲးတံတံအုဉ်အသးလံဒီးတံဟ့ဉ်တံဖဲလံတဖဉ်န့ဒ် နသက့ယွတဆိဉ်ဂုအီဘဉ်. တဒီးန့ဒ်ဘဉ်ခိဉ်ဖးစုဘဉ်. အဂုဒ်အံ တံညီကွံလီသးတအိဉ်ဘဉ်, အိဉ်ဒ်တံအဲဒ်လီသးတမံလီ. ကီယာ အစုတဖဉ်ဃံးဃံးဒီးတဒူးထူဉ်ဖျဲးဝဲဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်ဖဲတံသံကစာပဲတုအိဉ်အီ အခါန့ဒ် ဘဉ်ဟ့ဉ်လီဝဲဒ်လီ.

ပုလာအဟ့ဉ်က့ဉ်တံလာပုမ့ကသံအဆာမး ဒီးကဘဉ်ကွဲးတံ အတံစုလီခိဉ်ခိဉ်အဂုန့ဒ် မ့တံအကမဉ်လီ. ပုခရံဉ်ဖဲတဂု ကဘဉ်မ့ ပုမဆိတံလာအသးသမူအိဉ်ဒ်ဒီးဂံဒီးဘါအခါလီ. ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီ တံဖဲလာအတံအိဉ်ဆူအိဉ်ချုဂုဒီးဝဲအခါန့ဒ်လီ. အဝဲသ့ဉ်မ့မတံလာ အနီခိအဂံအဘါဒီးလာအတံအစုန့ဒ် ကအိဉ်ဒီးတံသ့ဉ်မံသးမံလာ အတံ အိဉ်မူအကတီအပူလီ. မ့ဒါလာအလီဘဉ်အီတဖဉ်န့ဒ် တပျဲပုဂုဏ်ဘဉ်, မ့မ့တခိကျဲးစားမာဝဲနီနီလီ. တပတ်ထီဉ်ဝဲဆူပုဂုဏ်အလီဘဉ်. မ့ပုမပျဲယွအတံဃုတဖဉ်လာအနီကစာဒ်ဝဲလီ.

ပဝဲသ့ဉ်တဖဉ်အံ ပမ့ပုလာအပုဟးကွင်ထွဲယွအတံတဖဉ်လီ. ယွပကစာမ့ယွလာစီဝဲဆူဝဲ, လာဝဲပုဝဲလီ. ဖဲယွလိဝဲဘဉ်ဝဲလာ ပကဟ့ဉ်

ကတော်လအဆိန်ဂုတော်ပုတဖန်နဲ့ ပကဘဉ်ဟ့ဒ်ဆာကုအီလီ. ပကစာ်ကဟဲကုလီဒီး မှ်ဃုကုပုတော်လအဟ့ဒ်လီတော်ပုတဖန်ဃုဒီး တော်လအအါထီဉ်နဲ့ မှ်ပဟ့ဒ်ကုကနီကစီဒါ. မ့တမှ်ဘဉ်ဒီး တော်လအဟ့ဒ်လီပုပကဘျုလီအီလဟီဉ်ခိဉ်ဒီးပကကဲထီဉ်ကုလအကလုတတီတဂါ. ပုလအဆိကမိဉ်တော်တဂါကဘဉ်တူတော်စံဉ်ညီဉ်သပုကတော်လီ.

တော်မဂုလအသးသမူအိန်မ့တမှ်မိဉ်ပာ်စုလီဉ်ခိဉ်လအသးတအိဉ်ဘဉ်တဖန်

ဖဲကစာ်အပုမတော်တဖန်ဘဉ်သံကွဲဝဲအခါနဲ့ ကစာ်ပာ်လအတော်ဘဉ်ဒီးတော်လအဂီဉ်ဖးဒိဉ်လီ. အဂုဒ်လဲဉ် မှ်လအအဲသ့ဒ်အတော်ဂုတဖန်အိဉ်ဖျါဝဲဒီးပုဂထံဉ်အတော်ဖဲတော်မဂုဒီး ဟဲစိဉ်သကိးတော်မဂုဘျုမတီဆူယွအတော်ပာ်ဖိဉ်အလီလီ. ယွအတော်ပာ်ဖိဉ်အဒါဒီးတော်မဂုဘျုမတီလီ. တော်စုလီဉ်ခိဉ်လအမိဉ်ပာ်တဖန်ပာ်တဂါဝဲနဲ့ မှ်ဒ်တော်အသံလီ. ဘဉ်ဆဉ်တုပုသ့ဉ်သးအိဉ်ဟ့ဒ်လီမဂုယွအတော်မဒီး ကဲထီဉ်ကုဝဲအမူနဲ့လီ. ယွအပုမတော်ဖိသ့ဒ်တဖန် မတော်ဂုလအယွအဂီဉ်ကိးနံကိးနဒီးလီ. ကျိဉ်စုလပကသုအီလအပဂီဒီး ပကဟ့ဒ်လီလအယွအတော်မအဂီဉ်နဲ့ ထီဉ်ဒွးအီဂုလတကု. မ်ပတော်သုနဲ့ အသုတအါနုပဟ့ဒ်တော်လအယွအတော်မအဂီဉ်တဂု. ပုတဂါလအဘူးထီဉ်ကသံဝဲဒီးကွဲတော်လံတော်အုဒ်အသးတဂါနဲ့ အသးသမူအတော်လဲလအကတော်ဖိကိးနံကိးနဒီး အသးနဲ့ စဲဘူးအသးဒီးအတံသကိးတဖန်လီ.

နီဉ်နီဉ်အဲသ့ဒ်အတံသကိးအဂုကတော်နဲ့ မှ်ဝဲဒ်ယုဉ်ရှူးခရံဉ်လီ. ခရံဉ်ဟ့ဒ်လီတော်အသးသမူလအအဲသ့ဒ်အဂီဉ်လံ. ခရံဉ်ကစာ်မှ်အဲသ့ဒ်အတော်ထူးတော်လီ. ဒ်သိးအဲသ့ဒ်ကဒီးန့ဘဉ်တော်မှ်တော်ခုဒ်အဂီဉ်နဲ့ ခရံဉ်ဟဲဒီးတူတော်ဖိဉ်လအအဲသ့ဒ်အလီလီ. ခရံဉ်မှ်အဲသ့ဒ်အသ့ဒ်အသး

လီ. မှ်စုကိးတော်ထူးတော်လီ. အဃိတော်လအအိဉ်ဒီးအီခဲလအနဲ့ ကဘဉ်ဟ့ဒ်လီဝဲဒ်လီ. ခရံဉ်ကြားဒီးအဲသ့ဒ်အတော်ထူးတော်လီဒီး ကျိဉ်စုတဖန်လီ. ဘဉ်ဆဉ်ခရံဉ်ဖိတဖန်ညီကွဲတော်လအကဘဉ်ဟ့ဒ်ကုတော်ဆူခရံဉ်အအိဉ်လီ. ဒီးဖဲအသံဝဲအဆာကတီဉ်နဲ့ ပာ်တော်ကမ့ ကမ္မိဖိလအကဟ့ဒ်ကုအကစာ်လီ. ဒီးမတော်ဘဉ်ဒုဒ်ခွဲဉ်ကစာ်ခရံဉ်လီ.

တော်ဂုဒ်ညီညီနဲ့ယွအတော်ဒ်အံနဲ့ တမှ်တော်တမံလအကဲထီဉ်ဖး(ကဲဖးကဲပျီ) ဘဉ်. မှ်ဒါဒီအဲသ့ဒ်ကတော်ကတီဝဲဂုဒီးမဝဲဒ်လီ. လအသးသမူအိဉ်ဒ်အဆာကတီဉ်နဲ့ လီကစာ်ယွဒီးတုအသံအခါဒီးမလီတော်အတော်လီတဂါလီ. လီလးဒိဉ်မးလအအဲသ့ဒ်မတော်ဒ်သိးအံဘဉ်ဆဉ်အသ့ဒ်မံသးမဲဝဲဒ်ဒိဉ်မးလီ. ပုအါဒ်တော်တကုအသးမံလီကုအသးလအ တော်ကွဲပာ်တော်လံအာဉ်လီသးလအတချူးသံဒ်ဘဉ်အဆာကတီဉ်ဖဲအိဉ်မံလီလအခိဉ်သခါအလီလီ. တော်အံမှ်အကမုဒ်ဒိဉ်မးလီ. အတော်ကွဲပာ်တော်လံအံ မှ်ဒ်တော်တမံလအကတော်ကတီလအသးလအသံအဂီဉ်လီ. ဒ်သိးဒီးဖဲအဲသ့ဒ်အသးသမူဟးထီဉ်ကွဲနဲ့ အတော်ထူးတော်တဖန် ဟဲမဒါဒ်အီတသ့ဘဉ်အဂီဉ်လီ. တော်လီတော်လအယွဟ့ဒ်ပာ်အီလအပုပုကွဲထွဲတော်တဂါအသိးနဲ့ မှ်ကတဲပုဖျူးအသးဒ်လဲဉ်.

ခဲကိဉ်တဃာ်သးသမူလအပကဘဉ်အိဉ်မူအီလီထူလီယိဉ်အဂီဉ်ပကဘဉ်မတော်ဂုဒိဉ်ဒိဉ်လအခါခဲအံလီ. လံအိးထီဉ်အသးလအတော်စံဉ်ညီအဂီဉ် ဒီးပုကိးဂဒီးကဘဉ်တော်စံဉ်ညီဒ်အဲသ့ဒ်မတော်တော်အသိးလီ. ပုခရံဉ်ဖိတဂါလအကဲထီဉ်ခရံဉ်ဖိနဲ့ အမံဘဉ်တော်ကွဲလီအီလအမူခိဉ်အစရီအပု ဒီးဘဉ်တော်မနီမးယါအီလီ. ပုမှ်တတီဒီးယွလအတော်အာဉ်လီဘဉ်နဲ့ တော်ကွဲလီလအအဲသ့ဒ်အမံလီခဲ (တမျှ) ပုဂုဒ်တော်လီ. ပုတဖန်အံ တော်ပီယာ်လီကုသးတအိဉ်ဘဉ်. တော်မဂုတော်တအိဉ်စုကိးဘဉ်. အဃိဒီးကဘဉ်လဲပိဉ်ကျဲလအပုပုကွဲထွဲတော်လအတတီတဂါလဲတော်ဝဲကျဲနဲ့လီ.

တၢ်ကွဲးပတ်တၢ်လံာ်တၢ်အိန်အဃိတၢ်လီၤမူၤလီၤမၢ်ဝဲ

သုကထံင်ဘၣ်ပုၤပနံးတၢ်ကတဲင်တၢ်ဂၤလၢ အတၢ်ဆါတၢ်ပူၤဂၤဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်တဆိကမိၣ်အပူၤ အတၢ်ဆါတၢ်ပူၤတဖၣ်လီၤမူၤလီၤပိုၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးဖဲ တၢ်သမံသမိးအတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအဂ့ၢ်အပိုၣ်န့ၣ် သဘံၣ်သဘၣ်ဆးဃၢမးအသး လီၤ. ဖဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုအခါ ဘၣ်ဟ့ၣ်လဲဝီၣ်ရီအလဲ ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါလီၤ. အတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ်ကဆူကွံာ်လီၤ. စုၤလၢကဘၣ် ဟ့ၣ်အမၤသးဘိ, အဖိလၢအအဲၣ်ဝဲတဖၣ်, ဒီးတၢ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤယွၤန့ၣ် ဆူဂီၤပါဂီၤခဲလၢာ်လံလီၤ. အဃိပုၤလၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢကပၤကွၢ်ထွဲယွၤ အတၢ်န့ၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤကွၢ်အတၢ်ဖဲ တၢ်မၤအမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤလီၤ. ကဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိပတ်တၢ် ဒ်သိးဒီးပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်အသိး တၢ်လၢ ကကဲထီၣ်ဝဲန့ၣ် အိန်ကတဲင်ကတီပတ်စၢအသးလီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢယွၤဟ့ၣ် လီၤပတ်အီၤတဖၣ် မ့ၢ်လဲၤပူၤကွံာ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢအဂီၢ်တအိန်နီတမံၤ ဘၣ်. မ့ၢ်သံဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ် တုၤပတ်ဆူမူခိၣ်လံလီၤ.

ပုၤအါဒၣ်တၢ်တကွၢ်ဖဲအတၢ်အိန်ဆူၣ်အိန်ချ့ဂ့ၤဝဲအခါ တကွဲးတၢ်လံာ် တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဘၣ်. ဘူးလၢကသံအဆၢမးဒီး ကွဲးလီၤဝဲချ့သဒံးလီၤ. တၢ်ကတဲင်ကတီပတ်အဂ့ၢ် ဒ်သိးအံၤတဖၣ် ပဒီပုၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤဝဲလီၤတၢ် လီၤဆဲးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါအကျိၣ်အစုသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်လီၤ. အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ် သဘံၣ်ဘၣ်ဆးဃၢအလီၤတအိန်ဘၣ်. တၢ်လၢကပတ်တၢ် ဟ့ၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်အိန်အသးဒီးအဂ့ၢ်အဂီၢ်, ဒီးဖဲတချူးသံဒံးဘၣ်ဝဲန့ၣ် ကဘၣ်သးကျဲၤပတ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်သတးဒီး တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲ အလီၤတအိန်လၢဘၣ်.

တၢ်ကွဲးပတ်တၢ်လံာ်တၢ်အာၣ်လီၤန့ၣ် ကဘၣ်အိန်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၣ် လီၤတၢ် လီၤဆဲးလီၤ. ဖဲတၢ်သံကွၢ်အိန်ထီၣ်န့ၣ် ဒ်သိးထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကသ့ၣ်ညါ လီၤတၢ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤဘူၣ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤပူၤဘျီ ပူၤဘျီန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်အလီၤတအိန်ဘၣ်. တၢ်ကွဲးပတ်တၢ်လံာ်အုၣ်အသး

တၢ်ကဘၣ်ပတ်ဃးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လၢနီၣ်တဖၣ်နီၣ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲသ့ၣ်စၢ မ့ၢ်လၢ နကွဲးတၢ်လံာ်အုၣ်အသးအဃိ နတၢ်သံန့ၣ် တသးဘူးဆိအသးဘၣ်. ဖဲနကွဲး ပတ်တၢ်လံာ်အုၣ်အသးလၢ နကဟ့ၣ်တၢ်နဘူးနတၢ်နဟံၣ်ဖိဃီဖိအခါ သးပုၤနီၣ် ယွၤလၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤအဂ့ၢ်တဂ့ၤ. နဲနမ့ၢ်နဲဒၣ်ယွၤအပုၤခၢၣ်စးလီၤ. နမ့ၢ် ပုၤလၢအပၤကွၢ်ထွဲယွၤအတၢ်လီၤ. နကဘၣ်ပတ်ကဲတၢ်လၢယွၤဃုန့ၣ်လီၤ. ပတ်တၢ်နဖိနမၤလၢတၢ်ဖိုၣ်တၢ်ယာ်အပူၤတဂ့ၤ. တၢ်လၢအလိာ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် နကဘၣ်ပတ်တၢ်န့ၣ်အီၤလီၤ. မ့ၢ်လၢပုၤမၤညီၣ်အဃိ ယဘၣ်မၤလီၤ. မဲနတသု ကပတ်နသးဒ်န့ၣ်တဂ့ၤ. နဘူးနတၢ်လၢတလိာ်နမၤစၢအီၤတဖၣ်န့ၣ် ကွဲးဒၢန့ၣ် အမံၤလၢနလံာ်အုၣ်အသးအပူၤနီတဂၤတဂ့ၤ.

တၢ်ကိးနုၤလၢကဆိတလဲအဂီၢ်

ဖဲနဆါလီၤတၢ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ နကွၢ်ကဒါလီၤကွၢ်တၢ်လၢကကဲဘျူး ဒၣ်ထဲနကီၢ်န့ၣ်တဘၣ်ဘၣ်. တမ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤကညီ အတၢ်သးတၢ်ကျဲၤလီၤ. ခရံၣ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢဆိတလဲဘျီဂ့ၤထီၣ်တၢ် လီၤ. တၢ်သးတၢ်ကျဲၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် သးကျဲၤမၤထွဲဝဲလၢခွၢ်ခါခဲအံၤတဖၣ် မဲပုၤသုတလူၤပိာ်ဘၣ်တဂ့ၤ. ဃုထီၣ်နကျဲအသီဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ကွၢ်တၢ်တကွၢ်. တၢ်လၢအအိန်ဒီးန့ၣ်ခဲလၢာ် မ့ၢ်ယွၤအတၢ်လီၤန့ၣ် သ့ၣ်နီၣ်အီၤထီၣ်ဘိတကွၢ်. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တၢ်ဘၣ်ယွၤအသးမ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢပကီၢ်လီၤ.

တုၤပုၤတဂၤပတ်ဂံၢ်ပတ်ဘါနုၤလၢနကကွဲးန့ၣ်အီၤတၢ်ကွဲးတၢ်လံာ်အုၣ် အသးဒီးသံကွၢ်သံဒီးအီၤဂ့ၤဂ့ၤတကွၢ်. ကျိၣ်စုၤလၢ အစုၤကတၢ်ဒၣ်လဲာ် ဒ်သိး တၢ်တကမူၤကမၢ်အဂီၢ် ကြားနကပတ်နသးစဲၤကလ့ၢ်တမ့ၢ်ခါ. ယွၤကစၢ်အိန်လၢ မူခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤနုၤလၢ တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်နကသုကွၢ် အီၤဒဲလဲၣ်ဒဲလဲၣ်န့ၣ် ပတ်နသးတကွၢ်. တၢ်ပတ်တၢ်ကွဲးလံာ်အံၤ မဲအသုတကဲထီၣ် တၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွံၤလၢနကီၢ်တဂ့ၤ. တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒၣ်ဒီးယွၤလီၤ. မၤအီၤကဒံကဒါတဂ့ၤ. မ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒီးယွၤအတၢ်မၤဒီး အိန်ဒီးအသးအသ့ၣ် လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤကညီၣ်စုၤအလၢအလီၤ ဒ်သိးဖဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီ

အခါကသူဝဲအဂီလီ၊ သးလာအစံးဘျူးတတ်သ့၊ သကဲပ်ပဝးလာအဒိကနန် တတ်တဖန်န့ၣ် ယွဟ့ၣ်လီပတ်ပုလီ၊

ပုတဂလကွဲးလီတတ်ကွဲးပတ်တုၣ်လံာ်ဝံၣ်အလီၣ်ခံ တဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢ အမူဒါဝံၣ်လံာ်တဂ့ၤ၊ ပုတဖန်န့ၣ် ကဘၣ်မၤတတ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ညါဒ်သိးယွဟ့ၣ် လီအဝဲသ့ၣ်တၢလၣ်အိၣ်ဝဲအသိးလီ၊ ပုကညီတဖန်ကျိၣ်စုလၢအအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖန် ဒ်သိးကသးကျဲၤဝဲလၢတတ်ကူၣ်သ့ကသ့အဂီၢ် ယွဟ့ၣ်လီ အဝဲသ့ၣ်တတ်သ့ၣ်ညါလီ၊ ယွကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကျဲၤလီ၊ ယွအတတ် တိာ်ဟံၣ်န့ၣ် အကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဒုးန့ၣ်တတ်လီလးဒီးကမၤစၢၤအတတ်ဖဲးတတ်မၤလီၤန့ၣ် တအိၣ်ဝဲဘၣ်၊ ပုလၢအတီဒီးယွအိၣ်ဝဲစုၤဂၤဒီး အဝဲသ့ၣ်သးကျဲၤအကျိၣ် အစုလၢတတ်ကီၤသ့ၣ်ကီၤသးအပူၤလီ၊ တၢညိကွံာ်လီၤက့ၤသးဒီးတတ်မၤဂ့ၤ ပုအဂၤမ့ၢ်တတ်သိၣ်တတ်သီအကျဲတဘိလၢယွအဲၣ်ဒီးဝဲလီ၊ ကျိၣ်စုသ့ၣ် တဖန်လိာ်ဝဲဒ်သိးယွအတတ်ဖဲးတတ်မၤကဒိၣ်ထီၣ်လဲာ်ထီၣ်လီ၊ တတ်သးခု ကစီၣ်လၢ ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤဒီးလၢထံဂုၤကီၢ်ဂၤအဂီၢ်ဘၣ်တတ်ကိးဃီပုၤကိးဂၤဒီး ဒ်သိးပကမၤသကိးတတ်လီ၊ ဒ်သိးပကမၤစၢၤတတ်စံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤယွအကလုာ် ကထါလီ၊ တတ်ကိးဃီပုၤလၢပကဆုၤလီၤပုၤစံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤတတ်တဖန်အဂီၢ် လီ၊ ပမ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဘၣ်တတ်ကိးပုၤအံၤ ဒီးကျိၣ်စုလိာ်ဝဲလၢ ပကမၤစၢၤပိာ်ထွဲ အဝဲသ့ၣ်လီ၊ 4T 478-483.

မ့ၢ်နကပာ်နတတ်ထူးတတ်တီၤပုၤပုၤဖျဲးဖျဲးဒ်လဲၣ်

မ့ၢ်နအဲၣ်ဒီးပာ်နတတ်ထူးတတ်တီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအလီၢ်ဘၣ်ကျဲဘၣ်ခါ၊ ဟ့ၣ်လီၤဆူ စုလၢအဘၣ်တတ်စိးပုၤအီၤလၢထူၣ်စုညါအလီၤတက့ၢ်၊ မ့ၢ်အိၣ်လၢနစုပူၤဒီး ကလီၤမၢ်ကွံာ်လီၤထူၣ်လီၤယိာ်လီၤ၊ လုာ်ထီၣ်တတ်ခဲလၢာ်လၢယွအအိၣ်တက့ၢ်၊ ဒီးယွကကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါးပုၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ၊ ကဘၣ်တတ်စဲပနီၣ်ဃးဒီးယွအတတ် ပနီၣ်လၢအသံကွံာ်တသ့ဘၣ်လီၤ၊ မ့ၢ်နသ့ၣ်ခုသးခုလၢနတတ်ထူးတတ်တီၤအယိခါ၊ မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤလၢအဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ယာ်တဖန်တက့ၢ်၊ 9T 51.

**(၆၃)
တတ်ကဲပုၤပၤကွၢ်ထွဲတတ်မ့ၢ်မုၢ်ခါလၢ
အဘၣ်ဃးပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်**

မိာ်ပတ်တဖန် ကဘၣ်သးကျဲၤတတ်လၢယွဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖန်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် လီၤ၊ ဒ်သိးယွအလၢကပီၤကအိၣ်ဖျါအဂီၢ် ယွဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢလၣ်တဖန်လီၤ၊ ပာ်သ့ၣ်တဖန်အတၢလၣ် မ်အသ့တကဲထီၣ်ဖိတဖန် အမူဒါတဂ့ၤ၊ ဖဲဖိလံာ်တဖန်နီၤဖးပဲာ်ဖဲး တတ်သ့အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တတ်စုလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖန် ဟ့ၣ်လီၤဆူအဝဲသ့ၣ်ဒီးဃုဘါထုကဖန်တတ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တဖန်အဂီၢ်တက့ၢ်၊ နဲၣ်လီၤယုၤအဝဲသ့ၣ်လၢကျဲအဘၣ်တက့ၢ်၊ ဒီးနီၤလီၤတတ်လၢ အအိၣ်ဒီးသ့ဆူသ့ဖိသ့လံာ်တဖန်အအိၣ်တက့ၢ်၊

ဖိလံာ်သ့ၣ်တဖန်မ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တတ်ကီၢ်တတ်ခဲဘၣ်ဆၢၣ် အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီးကျိၣ်စုတဖန် ကကွၢ်တယာ်တမာ်ဒီးသ့ဝဲသ့အယိ ကြားလၢ တတ်ဆိကမိၣ်တတ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ၊ ဘၣ်ဆၢၣ်အဝဲသ့ၣ်အဖိအလံာ်အကျါ ပုၤစုၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတတ်မ့ၢ်တမ့ၢ်အိၣ်၊ ဒီးပုၤတစုၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတတ်မ့ၢ်အိၣ်၊ မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတတ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီး မ့ၢ်အမၤကမာ်ယွလီၤ၊ ဒီးပုၤတဖန်န့ၣ် မ့ၢ်မၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတတ်မၤန့ၣ် ကြားလဲၤတတ်ဒၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်လီၤ၊ တတ်လၢယွ ဃုက့ၤဝဲတဖန်န့ၣ် တဘၣ်မၤအီၤဖုံဖုံသလီၤဖိဘၣ်၊

အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်နာ်ပာ်ဝဲတတ်တတ်လၢ အမိာ်အပာ်တဖန် ကွဲးတုၣ်လံာ် တတ်အာၣ်လီၤလံာ်အယိ၊ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အသးသမူမူဒီးဝဲအခါန့ၣ် အမူဒါအိၣ်ဝဲဒၣ် လီၤ၊ ကဘၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤယွအတတ်မၤ ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ၊ မ်အသ့တပာ်အသးလၢ အမူဒါတအိၣ်ဘၣ်တဂ့ၤ၊ ကဘၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတတ်ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျီတတ်လီၤ၊ ဖဲအသးသမူအိၣ်မူဝဲအခါ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤသကိးတတ်ဒီးယွအတတ်ဖဲး တတ်မၤဒီးတုၤအထံၣ်ဘၣ်ဝဲယွအတတ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ကသ့ၣ်ခုသးခုဝဲဒၣ်

ဒိဉ်မးလီၤ. ဒ်သိးဒီးယွၤအဘီအမုဒါကဒိဉ်ထီဉ်အဂီၢ် ကဘဉ်မပုၤအမုဒါလီၤ. ကျိဉ်စုလောယွၤဟ့ဉ်လီၤအီၤတဖဉ် ကဘဉ်မတၢ်လောယွၤစပံးအတၢ်သ့ဉ်လီၤ အပူၤလီၤ. ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီၤသ့ဉ်ဒ်လီၤ.

တၢ်ကမဉ်လောပုၤမအီၤလောဟီဉ်ခိဉ်ချာခဲလၢအခိဉ်ထံး မ့ၢ်တၢ်သးကွံ စုန့ဉ်လီၤ. ပၢ်သ့ဉ်တဖဉ်ဒ်သိးဒီးအဖိသ့ဉ်တဖဉ် ကအိဉ်ဘီဉ်အိဉ်ညီဘဉ်န့ဉ် ဃုစုဒီးပၢ်ဖိဉ်ဝဲလၢအဂီၢ်လီၤ. ထံဉ်ဘဉ်တၢ်လိာ်ဘဉ်အိဉ်ဝဲလၢ ယွၤအတၢ်ဖိး တၢ်မအဂီၢ်ဘဉ်ဆဉ် တဟ့ဉ်လီၤမပုၤဝဲဘဉ်. မၤကမဉ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးဒိဉ်မး လီၤ. လၢအဝဲသ့ဉ်အကျိဉ်အစုအဃိ ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအဖိအလံၤတဖဉ် ကဒီးန့ဉ်ဘဉ်တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဘဉ်ဆဉ် ကဲလၢအဒီးန့ဉ်တၢ်ဆိဉ်အာတခါလီၤ.

တၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢပဒီးန့ဉ်ဘဉ်လၢဖိၢ်ပၢ်အစုလီၢ်ခိဉ်လီၢ်န့ဉ် ကဲတၢ်ဟးဂီၤအကျဲလၢပဂီၢ်သ့ဉ်လီၤ

တၢ်ပၢ်တၢ်ပၢ်စုလၢဖိလံၤတဖဉ်အဂီၢ် အါဒဉ်တၢ်တက့ၢ် ကဲထီဉ်တၢ်ကီ တၢ်ခဲအန့ဆဉ်အခိဉ်ထံးလီၤအ့ဉ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ်သး ဒီးတၢ်ဂုဉ်လိာ်သးတၢ်စုလီၢ် ခိဉ်ခိဉ်လီၤ. ပမုၢ်ကွၢ်လၢပၢ်တဂု ကွဲးတၢ်လံာ်ပၢ်တၢ်စုၢ်ကီၤအသးတမံဘဉ်ဒီး ပၢ်အတၢ်ကူဉ်တၢ်ဆးဘဉ်. လၢတၢ်ကဘဉ်သ့ဉ်နီဉ်ပၢ်တဂုဒီးစံးဘျူးစံးဖိဉ် ပၢ်လၢအပၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤအလီၢ်န့ဉ် ကဲထီဉ်တၢ်သးတမံလိာ်သး, တၢ်ကအု ကစွါ, တဂုဒီးတဂုတမုဉ်ထံဉ်လိာ်သး, တၢ်ပၢ်ကဲလိာ်သးတဂုဒီးတဂုတအိဉ် လၢဘဉ်. ဒီပုၢ်ဝဲလၢအအိဉ်ဘဉ်လိာ်ဖိးဒုတဖဉ်, အဲဉ်လိာ်ကွံလိာ်သးတဖဉ် ကဲထီဉ်က့ၤတၢ်တကျဲမဲာ်တကျဲန့ၢ်တဂုဒီးတဂုလီၤ. လၢအကတၢ်န့ဉ် ကဲထီဉ် တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးလီၤ. တၢ်တဖဉ်အံၤကဲထီဉ်ဝဲမ့ၢ်လၢ မိၢ်ပၢ်ပၢ်တၢ်စုလီၢ် ခိဉ်ခိဉ်ဒီး နီၤလီၤလိာ်သးတၢ်သးမံတအိဉ်ဘဉ်အဃိလီၤ. တၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်န့ဉ် ဂ့ၤဒဉ်ထဲတၢ်လိာ်တၢ်လၢပဂီၢ်တကီၢ်ခါဖဲပသးသမုအိဉ်မူဝဲအခါဒီး ဟ့ဉ်လီၤ မၤစၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်မ့မ့ၢ်မိၢ်ပၢ်ပၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်န့ဉ် တကဲ တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤလၢဖိလံၤအဂီၢ်အါဒဉ်တၢ်တက့ၢ်, ဒီးကဲထဲတၢ်ဘဉ်ဒ်ဘဉ်ထံးအါလီၤ.

လၢတၢ်န့ဉ်အဃိ မိၢ်ပၢ်တဖဉ်ဧၤ, မံသုကမၤလိသုဖိတဖဉ်လၢ ကဃုတၢ်စုလီၢ် ခိဉ်ခိဉ်ဒဉ်အတၢ်ဒဉ်ဝဲတက့ၢ်. သုပၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်ကဲတၢ်လုပစိလၢ အဝဲသ့ဉ်အဂီၢ်ဒိဉ်မးလီၤ. တဘဉ်ပျဲသုဖိသုလံၤတဖဉ်ဘဉ်ထံဉ်ကွၢ်ဆာဉ်မဲာ် တၢ်လုပစိတဂ့ၤ.

တၢ်ဟ့ဉ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဆုဖိလံၤတဖဉ်အစုပုၤ

ဖိလံၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢအန့တၢ်မုၢ်တၢ်တီၤလီၤ. ဒီးမ့ၢ်စုၢ်ကီၤ မၤတြိး အသးလၢအတၢ်အိဉ်ဒီးအီၤတဖဉ် ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီၤယွၤန့ဉ် ပၢ်ဝဲလၢကဟ့ဉ်လီၤ အဖိအလံၤတဖဉ်လီၤ. ဖိလၢအသုတၢ်ကဘျးကဘျဉ်ဒီး ဟံးန့ဉ်ဆူဉ်အပၢ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဘဉ်ပၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ်န့ဉ် အကတၢ်တၢ်ကကဲ အသးလၢအဝဲသ့ဉ်အဂီၢ်ဒ်လဲဉ်န့ဉ် ဆိကမိဉ်ကွၢ်ကွၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်တၢ်ကမဉ် ဖးဒိဉ်လီၤန့ဉ် အဝဲသ့ဉ်တသ့ဉ်ညါဝဲဘဉ်. ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တုထီဉ်ကျဲလၢ ကဟံးန့ဉ်မုၢ်ဒါခံမံလီၤ. တၢ်အံၤထူးတက့ၤဂ့ၤဝဲပၢ်အသးလီၤ. ကျိဉ်စုတဖဉ် လၢယွၤဟ့ဉ်လီၤအပၢ်န့ဉ် ဒ်သိးတသ့ဘဉ်ဝဲလၢ ယွၤအဘီအမုဒါအဂီၢ်န့ဉ် ထူးတက့ၤဂ့ၤဝဲပၢ်အသးလီၤ. ဒီးခံမံတမံမုၢ်ဝဲ မုဒါလၢအအိဉ်ဒီး အပၢ်လၢ အမုၢ်ဝဲတၢ်ပၤကွၢ်ထွဲတၢ်တမံန့ဉ် အဝဲသ့ဉ်ဂုဉ်ဆူဉ်န့ဉ်ဒီးကျိဉ်စုတဖဉ်န့ဉ် အဲဉ်ဒီးမၤဝဲဖဲအသးကျဲၤဝဲဖဲအသးလီၤ. ဒီးဂုဉ်ဆူဉ်န့ဉ်ယွၤအစုလၢ အဟ့ဉ် လီၤဝဲဆူဉ်တဂုအအိဉ်ဒီး ပၢ်ဃုဒီးစုလၢအအါထီဉ်တဖဉ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်အါဒဉ်တၢ်တက့ၢ် တၢ်လၢလၢယွၤဟ့ဉ်လီၤအီၤတဖဉ်န့ဉ် တသ့ဝဲ ဘဉ်. မုဒါအိဉ်လၢကဘဉ်မၤတၢ်အဆၢကတီၢ်ဒဉ်လဲာ်, တၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်တဖဉ် ဟ့ဉ်လီၤဝဲဆူဉ်အဖိမုဉ်အဖိခွါတဖဉ်အအိဉ်ဒီး ပျဲအဖိအလံၤတဖဉ်မၤတၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအကမဉ်ဖးဒိဉ်လီၤ. တၢ်ဟ့ဉ်လီၤမုဒါဒ်သိးအံၤဆူ ဖိလံၤ အစုပုၤတဒုးကဲထီဉ်တၢ်သးရလၢပၢ်အဂီၢ်ဘဉ်. လၢဖိအဂီၢ်စုၢ်ကီၤ တန့ၢ် တၢ်သ့ဉ်ရသးရဘဉ်. မိၢ်ပၢ်တဖဉ်အသးသမုထီထီဉ်အန့ဉ်အလါဘဉ်ဆဉ် ထံဉ်က့ၤဝဲ တၢ်လၢအဟ့ဉ်လီၤကမဉ်ဖိလံၤတဖဉ်အဃိ ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးလီၤ.

မိတ်တဖဉ်အဲဉ်ဖိအဲဉ်လံလါကျဲဒ်အံန့ဉ် တမ့အဘဉ်ကျဲဘဉ်. တမ့ဒုးနဲဉ် အဖိအလံတဖဉ်တံအဲဉ်လံတံလံဆဲးဘဉ်. ဖိလံတဖဉ်စုဉ်ကီးတစံးဘျူး မိတ်တဖဉ်လါအတံသုဉ်အိဉ်သးအိဉ်အဝဲသုဉ်အဃိဘဉ်. တံဂုဉ်တံကျိလါ အပူန့ဉ် ပဉ်ဃုဉ်ဒီးတံဆိဉ်အာအဃိ ဖိလံတဖဉ်အတံအဲဉ်လံသးအါထီဉ် လံ. လါတံန့ဉ်အဃိ မိတ်တဖဉ်တဒီးန့ဉ်ဘဉ်တံသုဉ်ဖံသးညီဘဉ်. အခိဉ် တလိဉ်အသုဉ်ဘဉ်ဒီးသးဘဉ်ဒီးလံ.

မိတ်တဖဉ်မ့ဉ်သိဉ်လိမယုအဖိလါ သးလါအကျဲးစားဆာထာဉ်ဒဉ် အတံဒဉ်ဝဲန့ဉ် ကဲဘျူးကဲဖိဉ်ဝဲဒိဉ်မးလံ. ဖဲအဝဲသုဉ်အခိဉ်လံဘျုအခါ ကျဲဒ်အံဂုန့ဉ်ဒီးပဉ်တံတံထူးတံတံအါအါကလဲဒဉ်လဲဉ်လံ. ဖိလံတဖဉ် နံဉ်ပဉ်ဝဲလါကဘဉ်ကျဲးစားမတံလါအဂံအဘါအဃိ အဝဲသုဉ်တဖဉ်အသးန့ဉ် လံကံဒီးပုဒိဉ်ပုဒိဉ်လံ. လါအဝဲသုဉ်အတံအိဉ်မူန့ဉ် မ့ဉ်တံဆိဉ်ဂုဖးဒိဉ် တမံလံ. ဖိလံဒ်သီးန့ဉ်တဖဉ် ဂုဒိဉ်န့ဉ်ဖိလါအဒီးန့ဉ်ဘဉ်မိတ်တဖဉ်လံ ခိဉ်ခိဉ်လံ. ဖိလံသုဉ်တဖဉ်လါအမတံလါ နီဉ်ခိဉ်လံကံလံဘါတဖဉ်, အဝဲသုဉ်နံဉ်လံကုအသးလါ လဲခိဉ်ဖိတံသုလံ. အဝဲသုဉ်မဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ် အတံခွဲးတံယံဒီး အတံအိဉ်မူလံ. အိဉ်ဒီးတံသးခူတလံလါအတံဖဲးတံမ အဖိခိဉ်လံ. တံသုတံစွဲတဖဉ်အိဉ်အသးဒီးအဂုအကျိလံ. အတံသကဲဉ် ပဝးဂုဝဲဒဉ်လံ. တံအသုးအသုဉ်လါအဖျါဒ်အံတဖဉ်န့ဉ် မ့ဉ်ဝဲဒဉ်ခရံဉ်ဖိ အတံအိဉ်မူအဂံခိဉ်ထံးလံ. 3T 121-123.

**(၆၄)
တံခိလဲကုမုဒါဆုပုဂံအအိဉ်**

ဒီပုဂံဝဲလါအအိဉ်ခိးမုဒါအိဉ်ဘုးအနံတဖဉ် အဝဲသုဉ်အိဉ်ဒီး တံပုဂံ ကွဲထွဲအမူဒါဘဉ်ဆဉ် တမဝဲဒဉ်လါအနီဉ်ကစံးဒဉ်ဝဲဘဉ် ပျဲအမါမတံလါ အလံလံ. မူဒါလါအအိဉ်ဒီးအံန့ဉ် မဝဲသုဘဉ်ဆဉ်တမဝဲဘဉ်. တံအံ ကဲထီဉ်တံကုဉ်သုတအိဉ်ဘဉ်, ဒီးယုတအဲဉ်တံခိလဲကုမုဒါဒ်န့ဉ်အသိး စုဉ်ဘဉ်. ဝတဂုမူဒါလါ အမ့ဉ်ပုဂံပုဂံကွဲထွဲတံန့ဉ် မါတဂုတဟမဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်အါစုအါဘျိပုဂံညီတဖဉ်ကျဲးစားမဝဲဒ်န့ဉ်အဃိ ကဲတံတန့ဉ်ဘျူး န့ဉ်ဖိဉ်လါခံဂုလံအဂီလံ.

ဝလါအစုဉ်ကုနံကုတံတဂုတဘျိဘျိခိလဲမူဒါဆု မါလါတစုဉ်ကု နံကုဘဉ်တံတဂုအအိဉ်လံ. မုဉ်လံဝဲလါ မ့ဉ်တပျဲအမါပုဂံကွဲထွဲတံစုလံ ခိဉ်ခိဉ်, ဒီးကျိဉ်စုသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်, တံထီဒုဉ်ဒါလါမါဒီးဝအဘဉ်စါလံ. ဒီးလါခံကတုဉ်လံကုတံမုဉ်တံတီလံ. တံမဒ်သီးတမံအံလံကံမးလါ တံပုဂံဘဉ်တံဃုတံဖိလါစုန့ဉ်လံ. မ့တမ့ဉ်ဘဉ်ဒီး ဒ်သီးမါတဂုကုကု နံကုတံအဂီ ဟ့ဉ်ဒီးလဲအစုဒီးတံထူးတံတီလံ. ဒ်သီးဒီးယုအတံဖဲး တံမကလဲထီဉ်ဆုညါအဂီ ကျိဉ်စုတဖဉ်လါယုဟ့ဉ်လံတဖဉ်အသးတအိဉ် ဟ့ဉ်လံဝဲဘဉ်. မ့မ့ဉ်တခိဟ့ဉ်လံခိလဲဝဲဆု အမါအစုပုလံ. မါတဂုအံ တမ့ဉ်ပုဂံတံနံတံဘဉ်. ယုလါအမူဝဲလံထုလံယံ, လါပုဒီးအစိကမိ တဂု မ့ဉ်ဃုကုအစုဒီး တံလါအအိဉ်ထီဉ်တဖဉ်လါအဝဲအအိဉ်န့ဉ် မ့ဉ်ကစံးဆါ ကုဝဲဒဉ်ခိလဲ.

ပုဂံတံနံတံမိတ်တဖဉ်အါစုအါဘျိဟ့ဉ်လံပဉ်တံအတံစုလံ ခိဉ်ခိဉ်ဆုဖိလံတဖဉ်လါအတံစုဉ်တံနံတံအိဉ်ဘဉ် ယုဘဉ်တဖဉ်လံ. တံအံကဲထီဉ်တံလါကဘဉ်ဟ့ဉ်ကုယုန့ဉ် မလံစံးလံဘျါအဂံအဘါလံ.

တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ထီၣ်ဒါမူဒါလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤလီၤ. ဟ့ၣ်လီၤအကျိၣ်အစ့ တဖၣ်ဆူတၢ်ဒဲးဘးအပူၤခီလီၤ.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ပလီၢ်အသးအဖိအလံၤတဖၣ် မ့ၢ်သးကျဲၤတၢ်ဆါ တၢ်ပွၤတသ့ဒီးဘၣ်န့ၣ် မိၢ်အသုတပျဲဝဲဒ်သီးကကွၢ်ထွဲအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဂ့ၤ. မိၢ်အသုတဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ဆူ ဖိလံၤတဖၣ်အစုပူၤတဂ့ၤ. တသ့ညါဒဲးဘၣ်အမူဒါဂ့ၤဒဲးဘၣ်, တကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဂ့ၤဂ့ၤဒဲးဘၣ်. အဃိဒီး ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဝဲတၢ်လၢမူခိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ် တနၢ်ပၢ်ဝဲဘၣ်. ကျိၣ်စ့တဖၣ် မ့ၢ်တုၤဆူပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအစုပူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးကွံၣ်န့ၣ် ကမၤဒဲးဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်န့ၣ်သါအဂီၢ်လီၤ. အသးအိၣ်စၢၤဆၢဒီးဟီၣ်ခိၣ်, တၢ်ပၢ်ထီၣ် ထီၣ်သးဒီး ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤလၢအဂီၢ် တအိၣ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လုပစီဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ကျိၣ်စ့တဖၣ်လၢတမၤဘၣ်ဝဲလၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဘါဒီး ဒီးန့ၣ်ဝဲန့ၣ် သူစွဲက့ၤဝဲတသ့ လုတက့ၤလၢဘၣ်.

မၤတဂၤကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤစူၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဂ့ၤ ဝၤလၢ အခီလဲတၢ်အိၣ်ဒီးအီၤဒဲးသီးအမၤကသုးကျဲၤတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုပစီ အပဲတြီလဲၢ်လဲၢ်တပူၤလၢအမၤအဂီၢ်လီၤ. မၤတဂၤမ့ၢ်န့ၣ်သက့ ပုၤစူၢ်တၢ်န့ၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ဘၣ်ပံၣ်ကီၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အသးအိၣ်ဒဲးလၢကယုမၤဘျူးလီၤက့ၤ အသးလီၤ. အဝဲအတၢ်မၤဒဲးဝဲဒီး အဝၤအမူဒါလၢအမ့ၢ်ပုၤဟၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်, တၢ်မၤခံၣ်လၢအံၤ ကဘၣ်မၤဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. မၤတဂၤအံၤ ကဘၣ်ဆိၣ်တၢ်လီၤအသးလၢအတဂ့ၤတဖၣ်ဒီးဟံးန့ၣ်ထီၣ်သကဲၣ်ပဝးလၢ အဘၣ်ယွၤအသးလီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလီၤ. ဖဲပကျဲးစးမၤတၢ်ဂ့ၤလၢပုၤကအဂီၢ်အခါ အဝဲကဘၣ်အဲၣ်ပုၤက ဒ်ခရံၣ်အဲၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲကဘၣ်ကျဲးစးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်အဘျူးလီၤလးလၢ အပူၤလီၤ. ခရံၣ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်မူ ပူၤဖျဲးဝဲဒီးတၢ်ယံၢ်တၢ်ဃူးဒီးထီၣ်တံ မ့ၢ်အမၤ

ဂ့ၤတၢ်လီၤ. အသးသမူလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်စီၤညါ တၢ်တထံၣ်န့ၣ်တၢ်သးကွံၣ်ဒီးယုမၤဘျူး က့ၤလီၤသးနီၣ်တမံၤဘၣ်.

ဝၤတဂၤအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးမ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ် မ့ၢ်ပျဲမၤတဂၤလဲၤမၤတၢ် လၢအကစၢ်န့ၣ် ကဲတၢ်တံၣ်တၢ်တၢ်လီၤပျဲလီၤ. မ့ၢ်ခီလဲဟ့ၣ်လီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဆူဖိလံၤတဖၣ်အအိၣ်စ့ၢ်ကီး ကဲထီၣ်တၢ်လၢအဘျူးတဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. ယွၤ သ့ၣ်ညါအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးခဲလၢဂံၢ်လီၤ. ဝၤမ့ၢ်မၤခူသ့ၣ်တၢ်ဒီးဘၣ်ယိၣ်လၢ ကဖျါအဃိ ဒီဒဲးဝဲလၢအမၤအမံၤန့ၣ် စ့ၢ်ကီးတၢ်ဆိၣ်ဃီကလီၤဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးမၤယွၤအတၢ်ဒီး ပဲၣ်ဒိၣ်ဃံတၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီး ကဒီးန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ဃီလီၤ. ဖဲလဲၣ်တပူၤပူၤ အဲၣ်ဒီးမၤဝဲမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤန့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ဃီ ကဘၣ်အီၤလီၤ.

ယွၤသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးလၢပုၤကညီတဖၣ် ဆိကမိၣ်ထီၣ်လၢ အသးပူၤလီၤ. ပုၤကညီတဖၣ်အဖိအလံၤ မ့ၢ်အတၢ်ကူၣ်အိၣ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ် ကွၢ်ထံဒီး ထံၣ်ဆးဝဲလီၤ. တၢ်လၢကဘၣ်ယွၤအသးန့ၣ် ယွၤတဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒဲးသီး စီၤအနုၤနီၣ်ဒီးနီၣ်စးဖဲးရးအတၢ်မၤလီၤလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၢၣ်လၢမုၢ်နံၤခံကတၢ် အတၢ်စံၣ်ညီၣ်တမ့ၢ်ဖုံဖုံဘၣ်. တၢ်လီၤန့ၣ်ပုၤကညီ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရဲးကစၢ်ယွၤ လီၤ. သးလၢအမၤတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ် ကဘၣ်သံဝဲဒၣ်လီၤ.

ပုၤတဂၤလၢအစံးဝဲမူဒါလၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ် ခီလဲဝဲဆူအမၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် အဖိအလံၤအိၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်အဒုၣ်အဒါမုၢ်ကီၤလံၢ်လီၤအိၣ်အီၤန့ၣ်လံၤလီၤ. လၢအခီလဲအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အဃိ အမူဒါန့ၣ် တဖုံထီၣ်ဝဲဘၣ်. ယွၤကယုက့ၤ စရိပတီၢ်လၢအဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဝဲစ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤဘၣ်ယွၤအတၢ်န့ၣ် ဃုၢ်ပူၤဖျဲးအသးလၢ အမူဒါအဂီၢ်တသ့ဘၣ်. 1T 528-530.

နိဂမ္မိ (၁၅)

**ခိပ်ဖးလၢပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်
အကလုၢ်တီၢ်အဂီၢ်**

ခိပ်ဖးလၢပုၤပၤကွၢ်ထွဲတၢ်အကလုၢ်တီၢ်အဂီၢ်

- ၆၅. ခိပ်ဖးန့ၢ်မ့ၢ်လၢပုၤမၤယွၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤအယိလီၤ ----- ၃၇၃
- ၆၆. တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိပ် ----- ၃၇၇
- ၆၇. တၢ်မၤဘျးပုၤကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂုၤလၢအအံၤတယၢ်အဂီၢ် ----- ၃၈၁
- ၆၈. သးခုယုၢ်ဒီးပုၤဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိပ်က့ၤတဖၣ် ----- ၃၈၅

(၆၅)
ခိပ်ဖးန့ၢ်မုၢ်လၢပုၤမၤယွၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပိၤလီၤ

ပုၤအုၣ်က့ၤခိပ်က့ၤတၢ်ကစၢ်စံးဝဲ ပုၤလၢအလဲၤတၢ်လၢညါ ကအိၣ်တ့ၢ် လၢခံ ဒီးပုၤလၢအဟဲၤလၢခံကလဲၤလၢညါလီၤ. ပုၤမၤတၢ်လၢယွၤအတၢ်မၤ အပူၤန့ၣ်ဒ်သိးဒီး ကန့ၢ်ဘၣ်ခိပ်ဖးအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ဒ်သိးကန့ၢ်က့ၤအဘူးအလဲ အဂီၢ်န့ၣ် တဘၣ်မုၢ်လၢဝဲဘၣ်. ယ့ၣ်ရှုးခရံၣ်တဘၣ်အသးဘၣ်. ယွၤအတၢ်ထံၣ် တလီၤကံၤဒီးပုၤကညီအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်. ယွၤဖးပုၤကညီအသးလၢကျဲလၢအလီၤဆီ တဘိလီၤ. ကစၢ်တက့ၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်တၢ်ကဖိကယီၤဘၣ်. ကွၢ်ပုၤကညီအသးဒီး စံၣ်ညီၣ်တီၢ်ရါတၢ်လီၤ.

ပုၤမၤယွၤအတၢ်မၤတဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤည့ၣ်ဆိၣ်လီၤသးဒီး တူၢ်ဆါခိပ်ဆါအသးန့ၣ် လၢခံကတၢ်ကလဲၤဝဲလၢညါလီၤ. ပုၤမၤတၢ်အဆီ တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သူကါသးကါလၢ ပုၤဟဲၤလၢခံတဖၣ်အလီၤလီၤ. ပုၤသ့ၣ် တဖၣ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်လီၤက့ၤအသးပၢ်တီၢ်ပၢ်လီၤအသးမးလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ကျဲးစးမၤတၢ်အပိၤ အဲၣ်ဒီးဝဲလၢပုၤကဟ့ၣ်အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အါလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ပၢ်ထီၣ်တၢ်ကမၣ်လၢခးကစၢ်အလီၤန့ၣ် တၢ်ကစံးဘၣ်အီၤ “ဒိပုၢ်ဝဲၤဧာ ယမၤတၢ်တီၢ်လီၤလီၤလံ. ယအာၣ်လီၤဒီး နအာၣ်လီၤလၢဒုၤန့ၣ်ရံတဘ့ၣ်လီၤ. ယမၤတၢ်ဒ်သိးဒီးယအာၣ်လီၤတ့ၢ်အသိးလံ.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်သးမံဒီးခိပ်ဖးလၢပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤလီၤ. ဖဲပသ့ၣ်မံ သးမံလၢပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢယွၤကဟ့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ်ဒီး ပကအိၣ်ဒီး တၢ်သူၣ်မံသးမံလီၤ. ပန့ၢ်တ့ၢ်ခရံၣ်ကစၢ်သပုၢ်ကတၢ်ဒီး ခိပ်ဖးလၢပကဒီးန့ၢ် ဘၣ်န့ၣ် ခရံၣ်ကဟ့ၣ်လီၤပုၤတီၢ်တီၢ်လီၤလီၤ. ခိပ်ဖးလၢယွၤကဟ့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မူအထူ အယိၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မံပသ့တသ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၤလၢခိပ်ဖး အဂီၢ်တဂ့ၤ. ခရံၣ်အဲၣ်ဒီးလၢပကမုၢ်လၢတၢ်လၢတၢ်သူၣ်ကိၣ်သးကိၣ်အပူၤဘၣ်.

ထဲဒၣ်တၢ်လူၤပိၣ်ထွဲခရံၣ်အခံလီၤ. လိာ်ဒၣ်ပကလူၤမၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဒီး ပတမုၢ်လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်နီတမံဘၣ်လီၤ.

စီၤပီလူးမုၢ်လၢတၢ်မူအခိၣ်သလုးလၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲလီၤ. တမ့ၢ်ထဲ အဝဲတဂၤအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပုၤလၢအခိးကွၢ်လၢကစၢ်အတၢ်ဟဲၤက့ၤအကျဲ ခဲလၢအဂီၢ်လီၤ. တၢ်န့ၢ်ခရံၣ်အိၣ်လၢအပူၤဒီး န့ၣ်ဝဲလၢကမၤန့ၢ်တၢ်အပိၤ အသးဆူၣ်လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအခိၣ်သလုးလီၤ. ကစၢ်ယွၤပၢ်ထီၣ်ထီၣ်ခရံၣ် ထီၣ်ဘိလီၤ. တၢ်လၢလၢအအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်အပိၤ, ဒီးမ့ၢ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ဒီး ပုၤအပိၤ ပတဘၣ်ပၢ်ကဖၢပသးဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယွၤစံးဝဲဒၣ် “ပုၤကူၣ်သ့ မံအသ့တပၢ်ကဖၢအသးလၢအတၢ်ကူၣ်သ့အပိၤတဂ့ၤ, ပုၤဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ် မံအသ့တပၢ်ကဖၢအသးလၢအဂံၢ်အဘါအပိၤတဂ့ၤ. တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ကလီ ကလီလီၤ. ပုၤထူးပုၤတီၤ မံအသ့တပၢ်ကဖၢအသးလၢအတၢ်ထူးတၢ်တီၤအပိၤ တဂ့ၤ. ပုၤလၢအပၢ်ကဖိအသးန့ၣ် မံအပၢ်ကဖိအသးလၢယၢ်အံၤ ယအိၣ်ဒီး တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲ, ယစံၣ်ညီၣ်တီၢ်တၢ်ယမ့ၢ်ယွၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤတဂၤ လီၤ. မံပုၤကပၢ်ကဖိအသးလၢ အသ့ၣ်ညါယသးဒီးမုၢ်လၢလၢယပူၤတက့ၢ်. ယွၤစံးဝဲဒၣ်.

ပုၤလၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအထူးအတီၤကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤလၢ အကွၢ်ထွဲပုၤဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ယၢ်, ဖိၣ်ဃဲတဖၣ်, ပုၤလၢပုၤမၤန့ၢ်မၤဖျိၣ်အီၤ, ဘၣ်တူၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤလၢအပၢ်ဒိချာအသး, ပုၤလၢ ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲပုၤတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ပူၤက့ၤအီၤလၢခရံၣ်အသ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဆာကတီၢ်တအိၣ်လၢအဂီၢ်, ပုၤလၢအမၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤဘီလီၤမုၢ်တဖၣ် ကမ့ၢ်ပုၤအဆံးကတၢ်ဒီးအိၣ်တ့ၢ်လၢလီၤခံကတၢ်လီၤ.

ပုၤကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖျါထီၣ်လၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. တၢ်သူၣ် ကပုၢ်သးကပုၢ်, တၢ်ဆိၣ်လီၤသး, သးလၢအလီၤကံၤဒီးခရံၣ်အသး, ပုၤမၤစၢၤ န့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်လၢအပၢ်တဖၣ် ပၢ်တုၤလၢတၢ်ဆံးတၢ်စ့ၤအဂီၢ်, ဒီးပုၤလၢ တအဲၣ်ဒီးလၢကပီၤလၢ အမၤတၢ်ဂ့ၤအပိၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ယွၤအသးလီၤ.

ပုၤလာကတိၤမုၢ်ထီၣ်ပုၤသ့ၣ်ကၢ်သးလီၤတဖၣ်အသး, ပုၤလာညိကွံာ်
လီၤအသးဒၣ်ဝဲဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဖျိၣ်ဖိယာ်ဖိတဖၣ် ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲလာ ယုၣ်ရှူး
သ့ၣ်ညါအတၢ်မၤဒီးကကမၤကမၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ယွၤထီၣ်ပုၤကညီအသးဒီး
ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်သးကဆိၣ်, တၢ်ဆိၣ်လီၤသး, လီၤကံးဒီး
ဖိသ့ၣ်အသးတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျုးန့ၣ် အလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လာယွၤအမဲာ်ညါဒိၣ်မး
လီၤ. R & H, July 3, 1894.

ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒ်ခိပ်ဖးလီၤ, တမ့ၢ်လာကြားန့ၢ်ဘၣ်အပိၤဘၣ်

ဒီးစီၤပုးတရူးစံးဝဲဒၣ်, “ပပာ်တၢ်ကွံာ်တၢ်လာအိၣ်ဒီးပုၤဒီး ပပိာ်လံကစၢ်
အခံလံ. လာပဂီၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်မနုၤအိၣ်တမံၤလဲၣ်. စီၤပုးတရူးသံကွၢ်ထီၣ်
တၢ်သံကွၢ်အံၤ ဖျါလာခရံၣ်အပျါအဘိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်လာတၢ်တမံၤမံၤဒီး
ဆိကမိၣ်ဝဲလာခိပ်ဖးအဂ့ၢ်လီၤ. လာတၢ်န့ၣ်အပိၤ သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လီၤ.
ပုၤတၢ်မၤဖိအပျါအဘိၣ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီးပာ်ထီၣ်ထီၣ်အသးဒီးသံကွၢ်သံဒီးလိာ်သး
တဂၤဒီးတဂၤလီၤ. လာအဝဲသ့ၣ်အကျါတဂၤမ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံးန့ၣ် ဆိကမိၣ်
ဝဲလာပုၤအဂၤကပာ်ထီၣ်ထီၣ်အီၤလီၤ. ယုၣ်ရှူးထံၣ်လာ ကဘၣ်ဒုးဆိကတီၢ်
ကွံာ်သးလာအအိၣ်လာအပျါအဘိၣ်တဖၣ်အသးပုၤလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ထံၣ်ဖျါ
အဝဲသ့ၣ်အသးအတၢ်ဆိကမိၣ်ခဲလာ်လီၤ. “လာပဂီၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်မ့ၢ်အအိၣ်
မနုၤတမံၤလဲၣ်.” တၢ်သံကွၢ်အံၤ ဖျါလာအပျါအဘိၣ်တဖၣ်ယုၣ်န့ၢ်ဘျူးလီၤက့ၤ
အသးလီၤ. သးလာအတဂ့ၤတမံၤအံၤ ခရံၣ်ကဘၣ်တြီၤဒီးမၤဟးဂီၤကွံာ်လာ
အချူလီၤ.

ဘၣ်ယိာ်ဝဲလာအပျါအဘိၣ်တဖၣ်ကယံၤထီၣ်ဒီးတၢ်သးခုကစီၣ် အတၢ်ဖံး
တၢ်မၤလီၤ. အပိၤဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အဒိအတၢ် ဒ်သိးတပာ်ကဖိအသးအဂီၢ်လီၤ.
တၢ်ခဲလာ်ဟဲခီဖျိဝဲလာတၢ်သးကညီလီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤပုၤကညီ
တဖၣ်ဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ. စးထီၣ်လာမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ် ကိးပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး အဘူးအလဲလာ
ဟ့ၣ်ဝဲမ့ၢ်တၢ်သးကညီလီၤ. ဒီးလာခံကတၢ်ပုၤလာအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤတဂၤ

ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤသိးသိးပုၤလာအမၤတ့ၢ်တၢ်လာမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်သီသီတဂၤလီၤ.
တၢ်မၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သးကညီလီၤ. အပိၤဒီး မတၤတဂၤမးတကြားထီၣ်ကဖိအသးလာ
ပုၤဂၤအဖိခိၣ်ဘၣ်. တဂၤဒီးတဂၤ ပကအိၣ်ဒီးတၢ်သးကါအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.
ပုၤမၤန့ၢ်အါတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. ပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ တကြား
တဲတၢ်လာ အကြားဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အါဘၣ်. စီၤပုးတရူးမ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလီၤ.
ကဘၣ်အိၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအသးလီၤ. R & H, July 10, 1894.

**(၆၆)
တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်**

ဟံၣ်ဖျိၣ်သုတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်တက့ၢ်. ယုၣ်ရှုးစံးဝဲဒၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်နတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢနကဘၣ်မၤအိၣ်လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါတမံၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မးဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢနကဘၣ်သးအိၣ်မၤဝဲလီၤ. နဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢ ကစၢ်အတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တလီၤမၤကွံာ်ဝဲနီၣ်တၢ်တီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအအုၣ်က့ၤဒီၣ်က့ၤသးသမူဒီး တၢ်မၤလၢကပီၤယွၤအကဟုကညီၣ်အဃိဒီး တၢ်မၤတမံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအကဲဘျူးကဲဖျိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. နထူနစ့နကျိၣ်နစ့တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပုၤဟံၣ်ထွဲစ့အစုပူၤဒီး နတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ကအါထီၣ်ဒၣ်ဝဲက့ၤက့ၤလီၤ. နကကဲထီၣ်ပုၤလၢ အထူးထီၣ်တီၤထီၣ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢနဟ့ၣ်တၢ်လၢယွၤအဂီၢ်အဃိ ဒီးန့ၣ်အံၤနကဲထီၣ်ပုၤဃုန့ၣ်မူခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤ. တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢနဃုအိၣ်လၢထးန့ၣ် ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲတသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်. ကအိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီတအိၣ်အလီၢ်ဒီး အါထီၣ်ဝံၤအါထီၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်မူအထူအယိာ်အဂီၢ်

ဒ်နမၤယွၤအတၢ်မၤအသိး နဂံၢ်နဘါ, နတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၣ်, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တဖၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢာ်လၢာ်ဆူဆူလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်. ယွၤအတၢ်မၤအံၤ အဘျူးအဖျိၣ်အိၣ်လၢခဲအံၤတဃာ်အဂီၢ်ဒီးခဲကိာ်တဃာ်အဂီၢ်ခဲမံၤလၢာ်လီၤ.

ပမဲာ်ချဲမ့ၢ်မ့ၢ်အူဒၢလၢပဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ မဲာ်ချဲမ့ၢ်ကပီၤဒီးပနီၣ်ခိကစီဆူဝဲလီၤ. ပမဲာ်ချဲမ့ၢ်ကပီၤဂ့ၤဒီးကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူထးန့ၣ် မူခိၣ်အတၢ်ကပီၤကလီၤဘၣ်လၢပသးအပူၤဒီးပကပွဲၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါလၢဟံၣ်ခိၣ်အံၤ

တကၢ်တကျၢၤဘၣ်, ဒီးပသးတအိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢဘၣ်. ဒီးသးအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးတဖၣ် ကဆီတလဲကွံာ်အသးဒီး ပုၤကညီၣ်ကဒီးယုၣ်ရှုးအတၢ်သိၣ်လိလီၤ. ဒီးနကဃုန့ၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်လီၤ. ဒီးနသးအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးတဖၣ်စ့ၢ်ကီးကစဲဘူးဒီးမူခိၣ်ဘီမုၢ်အဂ့ၢ်လၢအလီၤဘီလီၤမုၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးနသးအတၢ်ဆိမိၣ်န့ၣ် ကတုၤဃီၤဆူဆၢကတီၢ်လၢအကဟဲအဂီၢ်, တၢ်မူအထူအယိာ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ် တမ့ၢ်လၢနကဒိကန့ၣ်လၢဘၣ်. တၢ်လၢနမၤအိၣ်ခဲလၢာ် နကသံကွံာ်ဝဲ “ကစၢ်ဧၤ မ့ၢ်ယကမၤဘၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်” လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ယွၤကလုာ်ကထါန့ၣ် စဲဘူးလိာ်သးဒီးနတၢ်အိၣ်မူလဲလီၤ.

ခရံၣ်ဖိအတၢ်အနီၣ်တဂၤ တဒုးဃါဃုာ်အတၢ်အိၣ်မူအထူအယိာ်အကျဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်သးကွံာ်ဘၣ်. အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး, အတၢ်သကဲာ်ပဝးတဖၣ်အိၣ်လၢယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကဒုအဖီလၢလီၤ. ပုၤလၢအဃုဆိယွၤအဘီအမုၢ်ဒီးအတၢ်တီၤတၢ်လီၤန့ၣ် ဖဲအမၤခရံၣ်အတၢ်မၤအခါ ဒီးလဲၣ်တၢ်လၢမူခိၣ်အကျဲကပူၤန့ၣ် ကညီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပမဲာ်ချဲမ့ၢ်ကပီၤဆုံဂ့ၤဂ့ၤလၢယွၤအကဟုကညီၣ်အဂီၢ်ဒီး ဃုထံၣ်န့ၣ်မူခိၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤန့ၣ် ပကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤလီၤ. “ဖဲသုတၢ်ထူးတၢ်တီၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ် သုသးသမူကအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ခရံၣ်ကကဲတၢ်မၤလီၤလၢနဂီၢ်ဒီး နကလူၤမၤပိာ်ထွဲအခံၤလီၤ. ကစၢ်ယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကလုာ်ကထါတဖၣ် ကကဲထီၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်သးတၢ်အိၣ်ဒီးဖဲမုၢ်စံၣ်ညီၣ်အန့ၣ်ဟဲတုၤဝဲန့ၣ် နကန့ၣ်ဟူဘၣ်တၢ်ကတီၤဒ်အံၤလီၤ. “ကုၢ်လၢအကလုာ်တီတဂၤဧၤ, မ့ၢ်လၢနကလုာ်တီဒီးတၢ်အဆံးလံအဃိ, ယဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်န့ၣ်တၢ်လံ, လဲၣ်န့ၣ်ဆူနကစၢ်အလီၢ်မုၢ်ဆိးဟံၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.” R & H, Jan. 24, 1888.

မၤဂၢ်မၤကျၢၤအါထီၣ်တၢ်ဃုတၢ်ဖိး

ကစၢ်ယွၤမၤလီၤပုၤဒ်သိးပကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤဂၤတဆီလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပုၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကျိၣ်စ့တဖၣ် ဒ်သိးပကမၤစၢၤပုၤအဂၤလီၤ. မ့ၢ်လၢ

ပဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဘၣ်ပှၤအဂၤအဃိ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအအိၣ်ဒီးပှၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဲၣ်လီၤသးအတၢ်ဆါ, ဒီးဃုကျဲးစးမၤဘျူးလီၤက့ၤဒၣ်ပကစၢ် အဂီၢ်အတၢ်ဆါတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကူစါဘျါအီၤလီၤ. လၢက့ၤဒ်သိးအံၤအပူၤသတးဒီး ပှၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်တူၢ်လိာ်ဘၣ်ပတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံးထီၣ်ပတြၢၤ ယွၤအမံၤလီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤပှၤသးလၢပကအဲၣ်ဒီးမၤစၢၤပဒီပုၢ်ဝဲတဖၣ်လီၤ. ဒီးပကမၤဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးက့ၤပဒီပုၢ်ဝဲတဖၣ် အဘၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ပမၤတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲၣ်အတၢ်မၤဃုဃုဖိးဖိးသတးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကလၢပုၤဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖျၢၣ်ဃီသးတဖျၢၣ်ဃီလီၤ. ခီဖျိလၢပအဲၣ်ဘၣ်ပဒီပုၢ်ဝဲတဖၣ်အဃိဒီး တၢ်အဲၣ်ယွၤန့ၣ် ဒ်ယံၣ်ဒ်အါထီၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်, ယွၤတသးပှၤနီၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲသ့ၣ် တဖၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. တၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ် အတၢ်မၤဘျူၣ်တဖၣ် ယွၤသးကျဲးန့ၢ်ဝဲဒီးဟဲထီၣ်ဆူယွၤအအိၣ်လီၤ. “တၢ်မၤဘျူၣ် မၤတီၢ်တဖၣ်အံၤ မၤစၢၤပှၤတီပှၤလီၤလၢအဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်လီၤ. အခိၣ် တလိာ်မၤပုၤထီၣ်တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢၤယွၤအတၢ်သးကညီၤအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီပုၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ယွၤအါထီၣ်အါထီၣ်ဝဲဒီး, လုာ်ထီၣ်အသးဆူ ယွၤလၢအတူလီၤအနီၣ်ခိၣ်ဒီးအနီၣ်သးတဂၤလီၤ. လၢတၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲပှၤတီ ပှၤလီၤတဖၣ်အခံအဃိ အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်မၤဘျူၣ်တဖၣ်ဒီး စံးထီၣ်ပတြၢၤယွၤအဘျူးလၢအလီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. R & H, Aug. 21, 1894.

လံာ်မဲာ်ပျဲၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အစုဖိခိၣ်

လၢတၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်အဃိ ပှၤမ့ၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသးဒီး ဟ့ၣ်လီၤသးန့ၣ် ကစၢ်ခရံၣ်ကကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဃာ်အမံၤမူာ်မူာ်နီၣ်နီၣ်လီၤ. ကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ် အိၣ်ဒီးအီၤခဲလၢာ်ဆူပှၤဘၣ်လီၤတဲာ်ဆူ တၢ်ဒဲးဘးအပူၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဒိကန့ၢ်တၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါသး ဒီးပှၤလၢအကလုာ်တီတဖၣ်အမံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲး လီၤအီၤလၢခရံၣ်အစုညါသးအလီၤလီၤ. ကစၢ်တထူးပျဲာ်ထီၣ်အီၤလၢ အထးခိၣ်

အပူၤနီၣ်တဃာ်ဘၣ်. ခရံၣ်ကဃုကညးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်စံၣ်ညီၣ် အလီၢ်ပစိာ်အမဲာ်ညါလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ညီကွဲာ်တၢ်အဲၣ် လီၤသးဒီးတၢ်ပာ်ထီၣ် ထီသးအခါန့ၣ် ကစၢ်ကသ့ၣ်နီၣ်အဝဲသ့ၣ်အမံၤထီၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်အမံၤန့ၣ် ကကံၢ်ကျၢၤဝဲလီၤထူလီၤယိာ် လီၤ. ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးကဲပှၤသ့ၣ်ဖုံသးညီထီၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ဖုံသးညီပှၤအဂၤလီၤ. ပကဘၣ်မၤသးခုပှၤဂၤလီၤ. ပဝဲသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပှၤ, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပှၤဒီးပတၢ်အဲၣ်ပုၢ် အဲၣ်ဝဲအသးန့ၣ် ဂ့ၤလၢပဟ့ၣ်အးလီၤဆူခရံၣ်အစုပှၤ ဒ်တၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ် အတၢ်မၤဘျူၣ်အသိးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး စံးခဲအံၤတဃာ် ပကန့ၢ်ဘၣ် တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုဒီးစံးခဲကီာ်တဃာ်န့ၣ် တၢ်မူလီၤထူလီၤယိာ်လီၤ. ကလၢပုၤဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်ကညီၣ်လီၤစံးလီၤ. 3T 250, 251.

-o-

(၆၇)
တၢ်မၤဘျးပုၤကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ
အအံၤတဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤတဂၤလၢအဆိကမိၣ်ထီၣ်လၢအသးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ် အသး
အတၢ်အဲၣ်ပုၤဂၤဒီး မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤစၢဖိၣ်ထီၣ်အသးလံၤဒီးသးလၢ အမၤဂ့ၤတၢ်လီၤ.
ဒီးခရံၣ်အသးအိၣ်လၢအပူၤအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ကဆိသးကဆိ, ဝံၤဒီးမၤဂ့ၤတၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်
မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ကတဲၣ်ကတီၤအသးဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤလၢ
ပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢမၤတၢ်ဂ့ၤလၢပုၤဂၤအဂီၢ်အဃိဒီးန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါ
လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးပုၤဝဲဒီးတၢ်မၤဂ့ၤမၤဝါတၢ်, မၤဘျးမၤဖိၣ်
ပုၤဂၤသတးဒီးတၢ်မၤဂ့ၤလၢအဘၣ်အပိုၤတဖၣ်အိၣ်ဃုာ်ဒီးအီၤလီၤ.

ပဒုးကဝီၤထီၣ်တၢ်ကဝီၤလၢပုၤဂၤအဂီၢ် ကဲက့ၤတၢ်ကဝီၤလၢပဂီၢ်လီၤ.
အလွဲၢ်ဟဲက့ၤဆဲးဖျါဆူပအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်သးကညီၤဒီးကတီၤမုၢ်ထီၣ်က့ၤ
ပုၤအသးဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤ, မၤမုၢ်ထီၣ်ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤနးမၤဖိၣ်အီၤတဖၣ်,
တၢ်မၤစၢၤက့ၤသကိး ကဒဲကဒဲ, တၢ်မၤတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဂ့ၤလီၤ. ပုၤမ့ၢ်
ကွၢ်ယွၤအမဲၣ်ဒီးမၤတၢ်ဒိၣ်သိးန့ၣ်ဒီး, ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤဘျးတၢ်တဖၣ်
ကဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအမၤတၢ်မၤအဂ့ၤတဖၣ်အံၤန့ၣ်
မ့ၢ်အလူၤပိာ်ထွဲယွၤအတၢ်မၤလိာ်အကျဲလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယွၤအသးလီၤ.
သးလၢအအဲၣ်ဒီးမၤဘျးဘၣ်ပုၤဂၤန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်သးမံၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်ချၢ
နီၣ်ခိၣ်နီၣ်သးလီၤ.

တၢ်မၤဘျးက့ၤတၢ်ဆုးတၢ်ဆါအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ

တၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်သတြီၤသးဒီးပုၤဂၤအသးအံၤ ဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဝဲမးလီၤ. ဖဲပသး
ဘၣ်ဖျါအခါ ပနီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်ချၢဘၣ်ဒိဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. သးအတၢ်အိၣ်

အသးအဂ့ၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီးနီၣ်ခိၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်ချၢဒိၣ်မးလီၤ. ပမ့ၢ်မၤဘၣ်
ပုၤဂၤဘၣ်ဘၣ်ပုၤဂၤဒီး ပုၤဂၤကဲတၢ်သ့ၣ်သးန့ၣ် ပသ့ၣ်ပသးကဘၣ်မုၢ်ဝဲလီၤ.
တၢ်သးတၢ်သးဖုံအိၣ်ဒီးပုၤအဃိ, ပသ့ၣ်ပထံ, ပဖံးပညၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤလၢ
ပပူၤစ့ၢ်ကိးကလဲၤတၢ်ကယွၤလီၤဘျးဘျးရီၤရီၤလီၤ. ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒုးကဲထီၣ်
တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ်ချၢလီၤ. မၤဘျးတၢ်ဆါလီၤ. ပုၤလၢအမၤဘျးမၤဖိၣ်ပုၤဂၤ
အါအါကီၢ်န့ၣ် အတၢ်အိၣ်မူကလၢပုၤဝဲဒီး ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါသပုၤကတၢ်
လီၤ.

တၢ်မၤဂ့ၤအဘျးအလဲန့ၣ်က့ၤခံးလၢပုၤမၤဘျးတၢ်

ယွၤလၢအလၢပုၤဒီးတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤတဂၤ, လၢအတၢ်အုၣ်က့ၤ
ခိၣ်က့ၤအတၢ်ကူၣ်ပာ်အပူၤန့ၣ် အိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤ. ဒီးအိၣ်ဃုာ်ဒီး
တၢ်မၤဆၢက့ၤတၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. လၢတၢ်ဘျးတမံၤအံၤအပူၤ တၢ်မၤဂ့ၤတၢ်ဒီး
ဒီးန့ၣ်က့ၤတၢ်မၤဂ့ၤအဘျးအလဲပာ်ဃုာ်ဝဲလီၤ. အဘျးအဖျါန့ၣ်ဝဲဒၣ်ခံးလီၤ.
ယွၤမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပုၤကညီၤအတၢ်မၤစၢၤဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ
အဂ့ၢ်န့ၣ် မၤဝဲဒၣ်အတၢ်သ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤတမံၤလၢ အလီၤဘီၤလီၤမ့ၢ်,
တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်မၤအံၤ ယွၤကတဲၣ်ကတီၤပာ်ဃုာ်ဒီးပုၤကညီၤဒိသိး
ကမၤဃုာ်တၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဒိသိးပုၤကညီၤကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သးတၢ်သးမုၢ်အဂီၢ်လီၤ.
ပုၤကညီၤတဖၣ် မ့ၢ်တပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤအံၤန့ၣ် အတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီၤတအိၣ်
ဝဲဘၣ်န့ၣ် ယွၤသ့ၣ်ညါပာ်လီၤ. ပုၤကညီၤဒိသိးကမၤတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်, ဒိသိးအသး
ကအိၣ်အဂီၢ်, ဒိသိးအဘျးတလီၤမၤအဂီၢ်န့ၣ် ပုၤအုၣ်ခိၣ်တၢ်ကစၢ်တဂၤပျဲ
အဝဲသ့ၣ်မၤဃုာ်တၢ်ဒီးအီၤလီၤ. R & H, March 23, 1897.

မၤကၢ်ကွၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အဖိကမိၤ

ခရံၣ်ပာ်လီၤလၢ ကဟ့ၣ်ပုၤကညီၤတၢ်ထူးတၢ်တီၤလီၤထူလီၤယိာ်လီၤ.
ပကဘၣ်ဆဲးကျိၤပသးဒီးကစၢ်ခရံၣ်ထီၣ်ဘီလီၤ. ခရံၣ်စံးကတီၤထီၣ်ဝဲတၢ်လၢ
ဟီၣ်ခိၣ်အံၤခံးသ့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဃိဒီး မူဒါတအိၣ်ထဲလၢသရၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျါ

တဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိး အမူဒါအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဒ်သိး ပုၤကသ့ၣ်ညါ သုၤပၢ်ကစၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်န့ၣ် တီၢ်ဝဲလီၤဝဲဒီးစံးထီၣ်ပတြၢၤအီၤ အဂီၢ်န့ၣ် ဒုးန့ၣ်သုၤတၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအဂ့ၤဒီးမၤကပီၤထီၣ်သုၤတၢ်ကပီၤတက့ၢ်. ပုၤလၢအအိၣ်ယွၤနီၢ်နီၢ်တဖၣ်န့ၣ် ကမၤကပီၤထီၣ်အတၢ်ကပီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ လီၤ.

မူခိၣ်အဘိဖီမုၢ်ဖိတဂၤလၢလၢ ကကွၢ်စိတၢ်လၢတထံၣ်ဘၣ်ဒ်ဝဲဒၣ်တဖၣ် လီၤ. တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးသကဲးပဝၢ်လၢ အဘၣ်တၢ်လုၢ်ဘၢအီၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ် သးလီၤသးကွံၣ်န့ၣ် ဟးဂီၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဒ်သိးကစၢ်စံးပၢ်တ့ၢ်ဝဲအသိး ကအိၣ်ကဆိး ဒီးအီၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. “ယကအဲၣ်အီၤဒီးယကဒုးန့ၣ်အီၤလၢယနီၢ်ကစၢ်လီၤ.” ဒ်ယွၤလဲၤသကိးတၢ်ဒီးစီၤယနီၢ်အသိး ယွၤကလဲၤတၢ်စ့ၢ်ကိးဒီးအီၤလီၤ. ယွၤကရူဃုၣ်ဒီးအီၤထီၣ်ဘိလီၤ. R & H, Nov. 10, 1910.

တၢ်အိၣ်က့ၤအိၣ်ပုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်

တၢ်အိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်တစိၣ်တလီၢ်အံၤ ပမၤဝံၤတၢ်တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါဆၢကတီၢ်ဆူညါလၢအကတၢ်ကတၢ်တအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး ပပံးန့ၣ်မူဒါတန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဒီး ပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘိၣ်တဖၣ် မံၤသုကအိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွးလၢ ခါဆူညါအဂီၢ်တက့ၢ်. မံၤသုကအိၣ်ဒီးသကဲး ပဝၢ်အဂ့ၤဒီးယု တၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအအိၣ် ဂၢ်ဆိးကျၢၤထီၣ်ဘိ တက့ၢ်. မံၤပုၤသ့ၣ်စၢ်သးဘိၣ်တဖၣ် ကဃုတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢဟီၣ်ခိၣ် ထးပံၢ်တအိၣ်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၣ်ဘျၣ်ဖိဟ့ၣ်န့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အလီၢ်တက့ၢ်. ဒ်သိးဖဲသုသးသမူ ဟးထီၣ်ဒီးတံၤသကိးလၢအဂ့ၤတဂၤကတူၢ်လိာ်ဘၣ်သုလၢ တၢ်လီၢ်စိဆ့အဂီၢ်န့ၣ် “ယုဆိတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢမူခိၣ်တက့ၢ်.” လူၤကၣ် ၁၂:၃၃. ၁၆:၉.

တၢ်မၤဒ်သိးအံၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤတမံၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အဂီၢ် စ့ၢ်ကိးလီၤ. အခိပညီမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဖဲပအိၣ်မူ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအခါ တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ကဲဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤတဖၣ် ပမ့ၢ်တထံၣ်

ဘၣ်အီၤန့ၣ် ပဃုယွၤအဘိအမုၢ်တသ့စ့ၢ်ဘၣ်. “တၢ်အဲၣ်ယွၤပျံၤယွၤန့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအတၢ်စံးပၢ်လၢခဲအံၤဒီးခဲကိာ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.” ၁တံၤ ၄:၈. Ed. 145.

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖိဒီးန့ၢ်သးလၢအလၢအပုၤ

ဒ်သိးဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်ကလဲၢ်ထီၣ်လဲၢ်ထီၣ်ဒီး ကလဲၤသက့ၤအဂီၢ် ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ် လုၢ်ထီၣ်အတၢ်မၤဘျၣ်တဖၣ်လီၤ. ကျိၣ်စ့တဖၣ်အံၤ ထီၣ်ဘးဆူယွၤအအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဒိးဒိးမးလီၤ. ယွၤတူၢ်လိာ်တၢ်လုၢ်ထီၣ်ဒ်သိးအံၤ သပုၢ်ကတၢ်ဒီးဆိၣ်ဂ့ၤဝဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် အသးလၢကဘၣ်မုၢ်ကလၢကပုၤဝဲ န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒုးစၢ်ဖျိၣ်ဝဲဒီးပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်ပကစၢ်လီၤ. R & H, Oct. 31, 1878.

ယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤလၢဂၢ်ကျၢၤထီၣ်ဘိ

လၢဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်, ယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်, ဟ့ၣ်လုၢ်ထီၣ်တၢ်မၤဘျၣ်လီၤ. ဒ်သိးယွၤသုးကျဲၤဒီး ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘျၢ အသိး လူၤမၤပိာ်ထွဲဝဲဒၣ်စ့ၢ်လီၤ. အဃိဒီး ဒ်ယွၤအာၣ်လီၤတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်ဝဲ အသိး အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤ. လၢအတၢ်ဒိကန့ၣ်ယွၤအဖီခိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ကအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. သ့ၣ်ညါပဝၢ်ဒီး လူၤမၤပိာ်ထွဲဝဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တူၢ်လိာ်ယွၤအတၢ်ဃုဒီးလူၤမၤပိာ်ထွဲဝဲ ဒ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်အသးအသိးလီၤ. မ့ၢ်မၤလၢကပီၤယွၤလၢတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ် အဘျီကပုၤဝဲဒီးပုၤလုၢ်ကွၢ်ဒီးဘုဇိၤဟုဇိၤတဖၣ်လီၤ. 3T 395.

(၆၈)
သးခုယုဒ်ဒီးပုၤဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတဖၣ်

ပုၤမၤယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤဒီး မ့ၢ်ညိၣ်ကွံၣ် အတၢ်သးလီၤသးကွံၣ် ခိၣ်ဖးကန့ၢ်လၢအဂီၢ်အါအါလီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်ပုၤလၢ အဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီး ကကဲဘျူး ကဲဖျိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤလၢအမၤစၢၤလီၤယုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် တဖၣ် မ့ၢ်လၢဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တီၤသးလီၤအဃိ ကမၤန့ၢ်ဘဉ်ဃုာ် ခိၣ်ဖးလီၤ.

ပုၤပၤကွၢ်ထွဲ ယုၤအတၢ်လၢအကူၣ်သ့ တဖၣ်ကလဲၤန့ၢ်ဘဉ်ဆူ ယုၤအလီၢ်မုၢ်ဆိးပၤအပူၤလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ယုၤအမူခိၣ်ကလူးသ့ၣ်တဖၣ် သးခုလၢပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတဂၤပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးလီၤ. ပုၤလၢအထူးက့ၤ သးသမူတီတီလီၤတဖၣ် ကဘဉ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအီၤဒီး ကဘဉ်တၢ်ဆာဂ့ၤ ဆာဝါအီၤစီစီဆုံဆုံလီၤ. မူခိၣ်ကလူးလၢအအိၣ်ခိးပုၤကမၤကဲက့ၤစိာ်က့ၤဘုကဒိၣ် (သးသမူ) တဖၣ်ကသးခုယုဒ်ဒီးပုၤကူးတၢ်ဖိ (ယုၤအပုၤမၤတၢ်) တဖၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအန့ၢ်ဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတဖၣ် မ့ၢ်ထံၣ်လိာ်ဘဉ်အသးဒီး ကသ့ၣ်ဖုံသးညီဆံးဒိၣ်လဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ်လၢဟံၣ် လၢယုၤကတဲာ် ကတီၤပာ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢတကွၢ်မဲာ်တၢ်ဘဉ်ဒီးမၤသကိးတၢ်လၢ ခရံၣ်န့ၢ် ကပွဲၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီလီၤ. “ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ် ပဟ်အိၣ်လၢမူခိၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်န့ၢ်, ဟံးန့ၢ်ထီၣ်သ့တၢ်န့ၢ်သိတဖၣ်တက့ၢ်. အိၣ်မုၢ်အိၣ်ပၤဒီးယကစၢ်လၢတၢ်လၢတၢ်ကပီၤအပူၤတက့ၢ်. ပကန့ၢ်ဟူဘဉ် ယုၣ်ဂူးအတၢ်ကတီၤထံထံဆးဆးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ပသးကဘဉ်မုၢ်, ပသးကမံဆံးအါ လဲၣ်.

ပုၤအုၣ်ခိၣ်တၢ်တဂၤအံၤလၢပုၤဝဲဒီးအတၢ်ကဟုကညီၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ခရံၣ်တသံကလီကလီဘဉ်. ပုၤလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးယုၤန့ၢ် ဒီးန့ၢ်ဘဉ်

တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုလီၤ. မ့ၢ်ဘဉ်တူၢ်သံအသးလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအဂီၢ်ဒီး အသ့ၣ်မံသးမံ စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒ်သိးဒီး ကန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၢ် မ့ၢ်ဘဉ်ကွၢ်ဆာၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤ, တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဆးဃၤ, တၢ်သ့ၣ်ကံသးလီၤဘဉ်ဆဉ် အသးမံဝဲဒၣ်လီၤ. လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဘဉ်တူၢ်တၢ်နး တၢ်ဖျိၣ်ဘဉ်ဆဉ် သးပုၤနီၤကွံၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤအထူးန့ၢ်က့ၤသးသမူတဖၣ်ဆူ ခရံၣ်အဂီၢ်ထံးဒီး သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကီး ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မူအထူအယိာ်လံ လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်လၢယုၤအဂီၢ်, ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပုၤအုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤတၢ်ကစၢ်အပုၤလၢအအိၣ်ဝဲအဃိ လၢမူခိၣ်န့ၢ် တၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ်အကလုာ် သထြးသထြီထီၣ်ဝဲမးလီၤ. R & H, Oct. 10, 1907.

တၢ်အနီၢ်ကိာ်လၢအခိၣ်န့ၢ်ခဲးပမုၢ်လၢအီၤ

ခရံၣ်ဒီးပုၤကညီအကွၢ်အဂီၢ်ဒီးအိၣ်မူဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ချာအံၤ လၢတၢ်စီ တၢ်ဆုံလီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အဃိဒီးကစၢ်ခရံၣ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ် ပုၤစံၣ်ညီၣ်ကိာ်တၢ်အလီၢ် အလၢလီၤ. ပုၤလၢအမၤန့ၢ်ပုၤစံၣ်ညီၣ်ကိာ်တၢ်အလီၢ်န့ၢ် မ့ၢ်အဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ယုၤလၢအနီၢ်ခိၣ်နီၢ်ခိၣ်တကပၤလီၤ. ပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤခရံၣ်ဒ်သိးဒီးပုၤကူၢ်လိာ် တၢ်လၢပဂီၢ်သတးဒီး မ့ၢ်တၢ်သးခုလီၤ. လၢခရံၣ်အစုလီၤ အတၢ်မူလီၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒဲးဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးအကဟုကညီၣ်ကပီၤထီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒီးယကအိၣ်ဆိးဒီး သုတုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အစိၤကတၢ်လီၤ ယုၣ်ဂူးစံးဝဲဒၣ်. တၢ်ကတီၤတထံၣ်အံၤ ဒုးသ့ၣ်ခုသးခုပုၤလၢကဒီးန့ၢ်တၢ်မူအထူအယိာ်လီၤ.

ခရံၣ်ကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူလၢအဂီၢ်, လၢခရံၣ်အဘျူးအဃိ အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်နီၣ်ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးဒီးခဲအံၤအကစၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလံလီၤ. မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ် တဖၣ်န့ၢ် ကအဲၣ်ဘဉ်အကစၢ်ထဲလဲၣ်. တၢ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်ခဲအံၤတဖၣ် ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးတၢ်လၢအမုၢ်လၢတ့ၢ်ဝဲတဖၣ်လီၤ. အတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုတဖၣ်လၢထီၣ် ပုၤထီၣ်လံ. အဝဲသ့ၣ်ဟံးထီၣ်ခိၣ်သလုးလၢ အလၢပုၤဒီးတၢ်လၢတၢ်ကပီၤ ဒီးပာ်လီၤဝဲလၢကစၢ်အိၣ်ထံးန့ၢ်လီၤ. R & H, June 18, 1901.

တၢ်စံးပၢ်ခိၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤဝဲ

ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်ခိးခရံၣ်အတၢ်ဟဲယံၣ်တ့ၢ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အာၣ်လီၤန့ၣ် ကံၢ်ကျၢၤဝဲလီၤ. တယံၣ်တမိၣ်ဘၣ်ဒီး ပကလဲၤတုၤဆူဟံၣ်လၢခရံၣ်အာၣ်လီၤပၢ်တ့ၢ်ပုၤအလီၢ်လီၤ. ယုၣ်ဂ္ဂုးကစၢ်ကဆုၤပုၤဆူထံမူအကျိၤလၢအဟဲယုၤလီၤလၢယုၤအလီၢ်ပစိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးကစံးဘၣ်ပုၤလၢဒ်သိးပတၢ်သကံၣ်ပဝးတကြားဒီးတၢ်လီၢ်အံၤအဂီၢ် အဝဲဘၣ်ကျဲးစားဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်လီၢ်လၢအမုၢ်အပၤဒီး သ့ၣ်မုၢ်ဃံလၢတဖၣ်လီၤ. သ့ၣ်ဟံမူတထံးအိၣ်လၢသ့ၣ်အဂၤတဖၣ်အခၢၣ်သးလီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်က့ၤသဝီၤဒုၤဒုၤလၢပမဲၣ်ချဲဖဲန့ၣ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ပကဟံလီၤပခိၣ်သလုးတၢ်မူသ့ၣ်တဖၣ် လၢခရံၣ်ကစၢ်အဂီၢ်ထံးလီၤ. ပကစိၣ်ထီၣ်တနၢ်ဒီးဒုထီၣ်တၢ်ဒီးစံးထီၣ်ပတြၢၤယုၤလၢအဆုၣ်နီၤဝဲလၢလီၢ်ပစိၣ်အဖိခိၣ်တဂၤလီၤ. R & H, Sept. 3, 1903.

တယံၣ်တမိၣ်ဘၣ်ဒီး

တယံၣ်တမိၣ်ဘၣ်ဒီးယုၣ်ဂ္ဂုးခရံၣ်ကဟဲက့ၤလီၤထၢဖိုၣ်အပုၤစီဆုံတဖၣ်လီၤ. ဒီးကဟ့ၣ်ဝဲလၢသးသမူအထူအယိၣ်လီၤ. “အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်အုၣ်သံအံၤ, ဘၣ်သိးထီၣ်တၢ်အုၣ်သံဘၣ်ဒီး တၢ်သံသ့အံၤ ဘၣ်သိးထီၣ်တၢ်သံတသ့ဘၣ်လီၤ.” တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကအိးထီၣ်အသး, ပုၤလၢအသံတ့ၢ်တဖၣ်ကဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤလီၤ. တၢ်သံဧာ နစုကဝဲၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်. ပျူပူၤဧာ နတၢ်မၤနၢၤမၤဃၢၣ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်. ပုၤလၢပအဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အမံမုၢ်လၢခရံၣ်အပူၤဒီးကဂဲၤဆၢထၢၣ်ထီၣ်က့ၤလၢတၢ်မူအထူအယိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ဖဲပုၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတဖၣ် က့ၤထီၣ်ဆူမူခိၣ်န့ၣ် ယုၤအဝုၢ်စီဆုံအပဲတြီကအိးထီၣ်အသးဒီးပုၤလၢအကလုာ်တီတဖၣ် ကလဲၤန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပကနၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကလုာ်လၢ အမုၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်သးဝံၣ်စံးဝဲဒၣ်, “ပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်လၢကပီၤ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢယပၢ်အအိၣ်သ့ၣ်ဧာ, ကီၢ်တဘျီအံၤ

ဘၣ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤအီၤလၢသုၣ်ကီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်စးထီၣ်လံၤလံၤလံၤလီၤ. လဲၤန့ၣ်ဒီးဟံးန့ၣ်သုတၢ်န့ၣ်သါတက့ၢ်.” ဒီးပုၤစီဆုံတဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်ဖးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးကလဲၤသယဲၤဒီးယဟိၤတကစၢ်လီၤထူလီၤယိၣ်လီၤ. ကဟံလီၤအခိၣ်သလုးတဖၣ်လၢပုၤအုၣ်ခိၣ်တၢ်အဂီၢ်ထံးလီၤ. ကဒုထီၣ်တနၢ်ထူတဖၣ်ဒီးမူခိၣ်ဘီမုၢ်ကပုၤဒီး တၢ်စံးဘျးစံးဖိုၣ်ယုၤအတၢ်သးဝံၣ်ထီၣ်တီၤလီၤ. Sign, April 15, 1889.